

MATTA

MATTA'YA GİRİŞ

İncil, Tanrı'nın İsa'yı günahları bağışlayan Kurtarıcı olarak gönderdiğini müjdelemekle başlar. İsa'nın kendisi «Tanrı'nın Sözü», başlı başına Tanrı'nın bildirisidir. Yaşamı, öğretisi ve mucizeleri İncil'in ilk yarısını oluşturmaktadır.

Tanrı bildirisi tektir. Tanrı, İsa'nın dört izleyicisini bizim için İsa'nın yaşamını kaleme almaya yöneltir (bkz. İncil Nasıl Yazıldı, Günümüze Nasıl Ulaştı). Elbette ki dört yazar farklı görüş açılarından yazmaktadırlar. Ama farklı görüş açılarından yazılan metinler, bir resmin parçaları gibi birbirini tamamlar, İsa'nın yaşam ve öğretisini bir bütün olarak gözler önüne serer.

Genel bakış: Bu kitabın yazarı, Levi diye de bilinen Matta'dır. İsa'nın izleyicisi olmaya çağrıldığında vergi görevlisiydi (9:9-13). Kitabı yazmaktaki amacı, İsa'nın yaşamını, ölümünü ve dirilişini anlatmaktır. Özellikle İsa'nın peygamberlerce geleceği bildirilen ve Yahudilerce uzun zamandır beklenen Mesih olduğunu göstermek ister. Bunun için İsa'nın gelişiyi gerçekleştiren peygamberlik sözlerinden alıntılara yer verir¹. İsa'nın kurtuluş müjdesinin tüm uluslar için olduğunu ayrıca vurgular².

Kitabın içeriği: Matta, İsa'nın soyağacı ve doğumuna ilişkin bilgileri vermekle başlar (1:1-2:23). İsa'nın vaftiz oluşunu ve Şeytan tarafından nasıl sınanıldığını anlattıktan sonra O'nun faaliyetlerine geçer. Kendisine gelen hastaların tümünü iyileştirdiği bazı olayları kaydeder³; belirli bazı hastaları iyileştirmesinden⁴ ve diğer mucizelerinden⁵ de söz eder. Bununla beraber ağırlık, İsa'nın beş temel bölümde⁶ toplanan öğretilerine veriliyor. Bu öğretinin odağında Göklerin Egemenliği⁷ bulunuyor. Göklerin Egemenliği, İncil'in diğer kısımlarında Tanrı'nın Egemenliği diye de geçer. İsa'nın ilk gelişiyi başlatan bu Egemenlik, O'nun Kral olarak dönüşüyle tamamlanacak. Günahlarından dönüp İsa'yı izleyenler, 'egemenliğin çocukları' olurlar. Bunlar, İsa'nın özellikle Dağdaki Konuşma'da açıkladığı yeni yaşama çağrılıyorlar (5, 6 ve 7 bölümleri). Örneğin, ön planda bulunmak yerine başkalarına hizmet etmeyi amaç edinmeliler⁸; gösterişe kapılmadan iyilik yapmalılar (6:1-18); bağışlayıcı olmalılar (18:21-35); canları pahasına da olsa İsa'yı izlemeliler⁹.

İsa, sözleri ile eylemleri arasında büyük uyumsuzluklar olan Yahudi din önderlerini şiddetle eleştirir. Onlar için diyor ki, «Göklerin Egemenliğinin kapısını insanların yüzüne kaparlar; ne kendileri içeri girerler, ne de girmek isteyenleri bırakırlar»¹⁰. Buna karşılık İsa, doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldi (9:13). İsa ayrıca çağın sonu, kendisinin ikinci gelişi ve son yargı konusunda açıklamalarda bulunur; izleyicilerinin bütün bu olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini anlatır¹¹. İsa'nın kimliğine gelince, Matta imalı ama kesin konuşur¹².

Son bölümler İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır. Ondan önce İsa, nasıl öleceğini tekrar tekrar açıklar. Son yemeğinde, «Kanım...günahların bağışlanması için birçokları uğruna

akıtılan antlaşma kanıdır» der (26:28). Uzun zamandan beri onu öldürmeyi tasarlayan Yahudi önderlerin eline teslim edilir ve çarmıha gerilir. Ölür ve dirilir. Kitap, İsa'nın izleyicilerine verdiği ünlü son buyruğuyla noktalanır: «Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin.»

Ana hatlar:

1:1-2:23	İsa'nın doğumu ve çocukluğu
3:1-4:16	İsa'nın göreve hazırlanması
4:17-18:35	İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri
19:1-20:34	Kudüs yolunda
21:1-27:66	İsa'nın Kudüs'te öğretisini yayması, tutuklanıp çarmıha gerilmesi
28:1-20	İsa'nın dirilmesi

Kaynak ayetler:

¹2:6,17; 3:3; 4:15-16; 8:17; 12:17-21; 13:14-15,35; 15:7-8; 21:4-5,42; 26:31; 27:9-10

²8:10-12; 21:33-45; 24:14; 28:18-20

³4:23-24; 8:16; 9:35; 19:2

⁴Örn: 17:14-17; 20:29-34

⁵Örn: 8:23-27; 14:15-21

⁶5-7; 10; 13:1-52; 18:1-35; 23-25. Bu bölümlerin hepsi, «İsa bu konuşmasını bitirince...» gibi bir deyimle biter.

⁷3:1-2; 4:17,23; 6:10-13,33; 9:35; 10:7; 11:11-12; 12:28; 13:1-52; 16:19,28; 18:23-25; 20:1-16; 22:2-14; 24:14; 25:1-46

⁸18:1-5; 20:21-28; 23:8-12

⁹6:19-34; 8:18-22; 10:16-42; 16:25-26; 19:16-30

¹⁰23:13-14; ayrıca bkz. 5:20; 15:1-20; 16:1-12; 18:33-37; 21:23-22:46; 23:1-39

¹¹7:13-23; 11:20-24; 12:36-42; 13:24-30,36-43; 24:1-25:46

¹²3:17; 9:1-7; 11:4-6,27; 13:16-17; 14:32; 16:16-20,27; 17:1-7; 26:64; 27:43,54; 28:9

MATTA

1. Bölüm

İsa Mesih'in soyu

(Luk.3:23-38)

¹⁻²İbrahim oğlu, Davut oğlu İsa Mesih'in soyuyla ilgili kayıt şöyledir:

İbrahim, İshak'ın babasıydı.

İshak, Yakup'un babası;

Yakup da Yahuda ve onun kardeşlerinin babasıydı.

³Yahuda, Tamar'dan doğan Peres ve Zara'nın babasıydı.

Peres, Hesron'un babası;

Hesron da Ram'ın babasıydı.

⁴Ram, Aminadab'ın babası;

Aminadab, Nahşon'un babası;

Nahşon ise Salmon'un babasıydı.

⁵Salmon, Rahav'dan doğan Boaz'ın babasıydı.

Boaz, Rut'tan doğan Obed'in babası;

Obed de İşay'ın babası;

⁶İşay da, kral Davut'un babasıydı.

Davut, Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı.

⁷Süleyman, Rehavam'ın babası;

Rehavam, Abiya'nın babası;

Abiya da Asa'nın babasıydı.

⁸Asa, Yehoşafat'ın babası;

Yehoşafat, Yoram'ın babası;

Yoram, Uziya'nın babasıydı.

⁹Uziya, Yotam'ın babası;

Yotam, Ahaz'ın babası;

Ahaz da Hizkiya'nın babasıydı.

¹⁰Hizkiya, Manaşe'nin babası;

Manaşe, Amon'un babası;

Amon ise Yoşiya'nın babasıydı.

¹¹Yoşiya, Babil sürgünü sırasında doğan Yekonya

ve onun kardeşlerinin babasıydı.

¹²Yekonya, Babil sürgününden sonra doğan Şaltiyel'in babası;

Şaltiyel ise Zerubabel'in babasıydı.

¹³Zerubabel, Abihud'un babası;

Abihud, Elyakim'in babası;

Elyakim de Azor'un babasıydı.

¹⁴Azor, Sadok'un babası;

Sadok, Ahim'in babası;

Ahim ise Elihud'un babasıydı.

¹⁵Elihud, Elazar'ın babası;

Elazar, Matan'ın babası;

Matan da Yakup'un babasıydı.

¹⁶Yakup, Meryem'in kocası Yusuf'un babasıydı.

Meryem'den de Mesih denilen İsa doğdu.

¹⁷Buna göre, İbrahim'den Davut'a kadar toplam on dört kuşak, Davut'tan Babil sürgününe kadar on dört kuşak ve Babil sürgününden Mesih'e kadar da on dört kuşak geçti.

İsa Mesih'in doğumu

(Luk.2:1-7)

¹⁸İsa Mesih'in doğumu da şöyle oldu: annesi Meryem, Yusuf'la nişanlanmıştı. Ama evlenip birleşmelerinden önce Meryem'in Kutsal Ruh'tan gebe kaldığı anlaşıldı.

¹⁹Meryem'in nişanlısı Yusuf, doğru bir adam olduğu ve onu herkesin önünde utandırmak istemediği için ondan gizlice ayrılmak niyetindeydi. ²⁰Ama böyle düşünmesi üzerine Rab'bin bir meleği ona rüyada görünerek şöyle dedi: «Davut oğlu Yusuf, Meryem'i kendine eş olarak almaktan korkma. Çünkü onun rahminde oluşan, Kutsal Ruh'tandır.

²¹Meryem bir oğul doğuracak. Adını İsa koyacaksın. Çünkü halkını günahlarından kurtaracak olan O'dur.»

²²⁻²³Bütün bunlar, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu sözün yerine gelmesi için oldu: «İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak. O'nun adını İmanuel koyacaklar.» İmanuel, 'Tanrı bizimle' demektir.

²⁴Yusuf uyanınca Rab'bin meleğinin kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Meryem'i eş olarak yanına aldı. ²⁵Ne var ki, Meryem oğlunu doğuruncaya dek Yusuf onunla birleşmedi. Doğan çocuğun adını İsa koydu.

2. Bölüm

Yıldızbilimcilerin ziyareti

¹⁻²İsa, Kral Hirodes'in devrinde Yahudiye'nin Beytlehem kasabasında doğduktan sonra bazı yıldızbilimciler doğudan Kudüs'e gelip şöyle dediler: «Yahudilerin kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğuda O'nun yıldızını gördük¹ ve O'na tapınmaya geldik.»

³Kral Hirodes bunu duyunca bütün Kudüs halkıyla birlikte çok tedirgin oldu. ⁴Tüm başkâhinleri ve ulusun din bilginlerini toplayarak onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu. ⁵«Yahudiye'nin Beytlehem kasabasında» dediler. «Çünkü peygamber aracılığıyla şöyle yazılmıştır:

⁶«Sen, Yahuda diyarında olan ey Beytlehem, Yahuda önderleri arasında hiç de en önemsizi değilsin! Çünkü benim halkım İsrail'i güdecek olan önder senden çıkacaktır.»

⁷Bunun üzerine Hiroides yıldızbilimcileri gizlice çağırıp onlardan yıldızın görüldüğü anı tam olarak öğrendi. ⁸«Gidin, çocuğu dikkatle arayın, bulduğunuz zaman bana haber verin, ben de gelip O'na tapınayım» diyerek onları Beytlehem'e gönderdi.

⁹Yıldızbilimciler, kralı dinledikten sonra yola çıktılar. Doğuda¹¹ görmüş oldukları yıldız onlara yol gösterdi ve gelip çocuğun bulunduğu yerin üzerinde durdu. ¹⁰Yıldızı gördüklerinde olağanüstü bir sevinç duydular. ¹¹Eve girip çocuğu annesi Meryem'le birlikte görünce yere kapanarak O'na tapındılar. Hazineselerini açıp O'na armağan olarak altın, tütü ve mür sundular. ¹²Sonra Hiroides'in yanına dönmesinler diye rüyada uyarıldıklarından, ülkelerine başka yoldan döndüler.

Mısır'a kaçış

¹³Yıldızbilimciler yola çıktıktan sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a rüyada görüldü. Ona, «Kalk!» dedi. «Çocuğu ve annesini al ve Mısır'a kaç. Ben sana haber verinceye dek orada kal. Çünkü Hiroides çocuğu öldürmek amacıyla onu arayacak.»

¹⁴Böylece Yusuf kalktı, aynı gece çocuğu ve annesini alıp Mısır'a doğru yola çıktı.

¹⁵Hiroides'in ölümüne dek orada kaldı. Bu, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu sözün yerine gelmesi için oldu: «Oğlumu Mısır'dan geri çağırdım.»

¹⁶Hiroides, yıldızbilimciler tarafından aldatıldığını görünce büyük öfkeye kapıldı. Onlardan tam olarak öğrenmiş olduğu zamana göre, Beytlehem ve tüm yöresinde bulunan iki ve daha küçük yaştaki erkek çocukların hepsini öldürttü. ¹⁷Böylelikle Yeremya peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

¹⁸«Ramah'ta bir ses duyuldu,
ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel,
teselli edilmek istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!»

Nasıra'ya dönüş

¹⁹⁻²⁰Hiroides öldükten sonra, Rab'bin bir meleği Mısır'da Yusuf'a rüyada görünerek, «Kalk!» dedi. «Çocuğu ve annesini al, İsrail diyarına dön. Çünkü çocuğu öldürmek isteyenler öldü.»

²¹Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocuğu ve annesini alıp İsrail diyarına döndü. ²²Ama Yahudiye'de Hiroides'in yerine oğlu Arhelas'ın tahta geçtiğini duyunca oraya gitmekten korktu. Rüyada aldığı buyruğa uyarak Celile bölgesine gitti. ²³Oraya varınca Nasıra denen kente yerleşti. Bu, peygamberler aracılığıyla bildirilen, «O'na Nasıralı denecektir» sözünün yerine gelmesi için oldu.

3. Bölüm

Yahya'nın ortaya çıkışı

(Mar.1:1-8; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

¹⁻²O günlerde Vaftizci Yahya ortaya çıktı. Yahudiye çölünde şu çağrıda bulunuyordu: «Tövbe edin! Göklerin Egemenliği yaklaşmıştır.»³Nitekim Yeşaya peygamber aracılığıyla sözü edilen kişi Yahya'dır. Yeşaya şöyle demişti:

«Çölde yükselen ses,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
gececeği patikaları düzleyin' diyor.»

⁴Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deriden kuşağı vardı. Tek yediği, çekirge ve yaban balıydı.

⁵⁻⁶Kudüs'ün, bütün Yahudiye'nin ve tüm Şeria nehri yöresinin halkı ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria nehrinde vaftiz ediliyordu.

⁷Ne var ki, Ferisilerle Sadukilerden birçok kişinin vaftiz olmak için kendisine geldiğini gören Yahya onlara şöyle seslendi: «Ey engerekler soyu! Gelecek olan gazaptan kaçmanız için sizi kim uyardı? ⁸Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin. ⁹Kendi kendinize, 'Biz İbrahim'in soyundanız' diye düşünmeyin. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan çocuk yaratacak güçtedir. ¹⁰Balta şimdiden ağaçların köküne dayanmıştır. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacak. ¹¹Gerçi ben sizi tövbe için suyla vaftiz ediyorum, ama benden sonra gelen benden daha güçlüdür. Ben O'nun çıkarlarını çıkarmaya bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹²Yabası elindedir. Harman yerini temizleyecek, buğdayını toplayıp ambara yığacak, samanı sönmeyen ateşte yakacaktır.»

İsa vaftiz oluyor

(Mar.1:9-11; Luk.3:21-22)

¹³Bu sırada İsa, Yahya tarafından vaftiz edilmek üzere Celile'den Şeria nehrine, Yahya'nın yanına geldi. ¹⁴Ne var ki Yahya, «Benim senin tarafından vaftiz edilmem gerekirken sen mi bana geliyorsun?» diyerek O'na engel olmak istedi.

¹⁵İsa ona şu karşılığı verdi: «Şimdilik buna razı ol! Çünkü doğru olan her şeyi bu şekilde yerine getirmemiz gerekir.» O zaman Yahya O'nun dediğine razı oldu.

¹⁶İsa vaftiz olur olmaz sudan çıktı. O anda gökler açıldı ve İsa, Tanrı'nın Ruhunun güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü. ¹⁷Göklerden gelen bir ses de şöyle dedi: «Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum.»

4. Bölüm

İsa sınıyor

(Mar.1:12-13; Luk.4:1-13)

Bundan sonra İsa, İblis'in denemelerinden geçmek üzere Ruh tarafından çöle götürüldü. ²Kırk gün kırk gece oruç tuttuktan sonra acıktı. ³O zaman Ayartıcı O'na gelip, «Tanrı'nın Oğluyun, söyle de şu taşlar ekmek olsun» dedi.

⁴İsa ona şu karşılığı verdi: «Kutsal Yazılarda, 'İnsan yalnız ekmekle değil, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar' diye yazılmıştır.»

⁵⁻⁶Sonra İblis O'nu kutsal kente götürdü. Tapınağın tepesine çıkarıp dedi ki, «Tanrı'nın Oğluyun, kendini buradan aşağı at. Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Tanrı, senin için meleklerine buyruk verecek.'

'Ayağın bir taşla çarpmasın diye seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'»

⁷İsa İblis'e şu karşılığı verdi: «'Tanrının olan Rab'bi sınıma' diye de yazılmıştır.»

⁸İblis aynı şekilde İsa'yı çok yüksek bir dağa çıkarıp O'na tüm görkemleriyle dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. ⁹«Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim» dedi.

¹⁰İsa ona şöyle karşılık verdi: «Çekil git, Şeytan! 'Tanrının olan Rab'be tap, yalnız O'na kulluk et' diye yazılmıştır.»

¹¹Bunun üzerine İblis İsa'yı bırakıp gitti. Melekler de gelip İsa'ya hizmet ettiler.

İsa Müjde'yi duyurmaya başlıyor

(Mar.1:14-15; Luk.4:14-15)

¹²İsa, Yahya'nın tutuklandığını duyunca Celile'ye döndü. ¹³Nasıra'dan ayrılarak Zebulun ve Naftali yöresinde, Celile gölü kıyısında bulunan Kefernahum'a gelip yerleşti. ¹⁴⁻¹⁵Bu, Yeşaya peygamber aracılığıyla bildirilen şu sözün yerine gelmesi için oldu:

«Zebulun diyarı ve Naftali diyarı,
Şeria nehrinin ötesinde, deniz tarafı,
ulusların Celilesi!

¹⁶Karanlıkta yaşayan halk,
büyük bir ışık gördü.
Ölümün gölgelediği diyarda
yaşayanların üzerine bir ışık doğdu.»

¹⁷O günden itibaren İsa şu çağrıda bulunmaya başladı: «Tövbe edin! Göklerin Egemenliği yaklaştı.»

İsa ilk öğrencilerini seçiyor

(Mar.1:16-20; Luk.5:1-11)

¹⁸İsa, Celile gölünün kıyısında gezerken Petrus denen Simun ile kardeşi Andrey'a'yı gördü. Balıkçı olan bu iki kardeş göle ağ atmaktaydı. ¹⁹İsa onlara, «Ardımdan gelin, sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım» dedi. ²⁰Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. ²¹Oradan daha ileri giden İsa, başka iki kardeşi, Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Babaları Zebedi'yle birlikte kayıkta ağlarını onarıyorlardı. İsa onları çağırdı. ²²Onlar da hemen kayığı ve babalarını bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa hastaları iyileştiriyor

(Luk.6:17-19)

²³İsa, Celile bölgesinin her tarafını dolaştı. Buralardaki havralarda ders veriyor, Göksel Egemenliğin müjdesini duyuruyor, halk arasında rastlanan her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ²⁴O'nun ünü bütün Suriye'ye yayılmıştı. Çeşit çeşit hastalıklara yakalanmış, ıstırap içinde olan, cine tutsak, saralı, felçli olanların hepsini O'na getirdiler, O da onları iyileştirdi. ²⁵Celile, Dekapolis, Kudüs, Yahudiye ve Şeria nehrinin ötesinden gelen büyük kalabalıklar O'nun ardından gidiyordu.

5. Bölüm

Gerçek mutluluk

(Luk.6:20-23)

İsa kalabalıkları görünce dağa çıktı. Oturduktan sonra, öğrencileri yanına geldiler. ²⁻

³Onlara seslenip şöyle ders vermeye başladı:

«Ne mutlu ruhta yoksul olanlara!

Göklerin Egemenliği onlarındır.

⁴Ne mutlu yaşlı olanlara!

Onlar teselli edilecekler.

⁵Ne mutlu yumuşak huylu olanlara!

Onlar yeryüzünü miras alacaklar.

⁶Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara!

Onlar doyurulacaklar.

⁷Ne mutlu merhametli olanlara!

Onlar merhamet bulacaklar.

⁸Ne mutlu yüreği temiz olanlara!

Onlar Tanrı'yı görecekler.

⁹Ne mutlu barışı sağlayanlara!

Onlara Tanrı oğulları denecek.

¹⁰Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere!

Göklerin Egemenliği onlarındır.

¹¹«Bana olan bağılığımızdan ötürü insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! ¹²Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür. Sizden önce yaşamış olan peygamberlere de böyle zulmettiler.

Tuz ve ışık

(Mar.9:50; Luk.14:34-35)

¹³«Yeryüzünün tuzu sizsiniz. Ama tuz tadını yitirirse, ona tekrar nasıl tuz tadı verilebilir? Artık dışarı atılıp insanların ayakları altında çiğnenmekten başka bir şeye yaramaz.

¹⁴«Dünyanın ışığı sizsiniz. Tepenin üzerine kurulan kent gizlenemez. ¹⁵İnsanlar da kandil yakıp tahıl ölççeği altına koymazlar. Tersine, kandillğe koyarlar; oradan da evdekilerin hepsine ışık verir. ¹⁶Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlasın ki, iyi işlerinizi görerek göklerde olan Babanızı yüceltsinler!

Kutsal Yasa

¹⁷«Kutsal Yasa'yı ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. ¹⁸Size doğrusunu söyleyeyim, gök ve yer ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa'dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile eksilmeyecek. ¹⁹Bu nedenle, bu buyrukların en küçüklerinden birini kim çiğner ve başkalarına öyle yapmayı öğretirse, Göklerin Egemenliğinde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliğinde büyük sayılacak. ²⁰Size şunu söyleyeyim: doğruluğunuz din bilginleriyle Ferisilerinkini kat kat aşmadıkça, Göklerin Egemenliğine asla giremezsiniz!

Öfke ve cinayet

²¹«Atalarımıza, 'Adam öldürme. Öldüren, yargılanmayı hak edecek' denildiğini duydunuz. ²²Ama ben size diyorum ki, kardeşine karşı öfkelenen her kişi yargılanmayı hak edecek. Kim kardeşine aşağılayıcı bir söz¹ söylerse, Yüksek Kurul'un yargısını hak edecek. Kim kardeşine ahmak derse, cehennem ateşini hak edecek. ²³⁻²⁴Bu yüzden, adağını sunağa getirdiğinde, orada kardeşinin sana karşı bir şikâyeti olduğunu hatırlarsan, adağını orada, sunağın önünde bırak, git, önce kardeşinle barış; sonra gel, adağını sun. ²⁵Senden davacı olanla, daha yoldayken çabucak anlaş. Yoksa o seni yargıca, yargıç da gardiyana teslim edebilir; sonunda da hapse atılabilirsin. ²⁶Sana doğrusunu söyleyeyim, son kuruşu¹ ödemedikçe oradan asla çıkamazsın.

Zina ve boşanma

²⁷«'Zina etme' denildiğini duydunuz. ²⁸Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, zaten yüreğinde o kadınla zina etmiştir. ²⁹Eğer sağ gözün seni günaha sokarsa, onu çıkar, at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, tüm vücudunun cehenneme atılmasından iyidir. ³⁰Eğer sağ elin seni günaha sokarsa, onu kes, at. Çünkü

vücudunun bir üyesinin yok olması, tüm vücudunun cehenneme gitmesinden iyidir.

³¹«`Kim karısını boşarsa ona boş kâğıdını versin' denilmiştir. ³²Ama ben size diyorum ki, karısını cinsel ahlaksızlıktan başka bir nedenle boşayan her adam, onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.

Ant içmek

³³«Yine atalarımıza, `Yalan yere ant içme, ama Rab'be içtiğin antları tut' denildiğini duydunuz. ³⁴⁻³⁵Oysa ben size diyorum ki, hiç ant içmeyin, ne gök üzerine | çünkü orası Tanrı'nın tahtıdır; ne yer üzerine | çünkü orası O'nun ayaklarının basamağıdır; ne de Kudüs üzerine | çünkü orası Büyük Kral'ın kentidir. ³⁶Başınızın üzerine de ant içmeyin. Çünkü saçınızın tek telini ak ya da kara edemezsiniz. ³⁷`Evet'iniz evet, `hayır'ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytan'dandır.[¶]

Göze göz, dişe diş

(Luk.6:29-30)

³⁸«`Göze göz, dişe diş' denildiğini duydunuz. ³⁹Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. ⁴⁰Size karşı davacı olup mintanınızı almak isteyeneye abanızı da verin. ⁴¹Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. ⁴²Sizden bir şey dileyene verin, sizden ödünç isteyeniyi geri çevirmeyin.

Düşmanlarınızı sevin

(Luk.6:27-28,32-36)

⁴³«`Komşunu sev, düşmanından nefret et' denildiğini duydunuz. ⁴⁴Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. ⁴⁵Öyle ki, göklerde olan Babanızın oğulları olasınız. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem de iyilerin üzerine doğdurur. Yağmurunu da hem doğruların hem de eğrilerin üzerine yağdırır. ⁴⁶Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, ne ödülünüz olur? Vergi görevlileri de öyle yapmıyor mu? ⁴⁷Yalnız kardeşlerinize selam verirseniz, fazladan ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyor mu? ⁴⁸Bu nedenle, göksel Babanız yetkin olduğu gibi, siz de yetkin olun.

6. Bölüm

Yoksullara yardım

«Dikkat edin! Yapmanız gereken doğru işleri[¶] gösteriş için insanların gözü önünde yapmayın. Öyle yaparsanız, göklerdeki Babanızdan ödül alamazsınız.

²«Bu nedenle, birisine sadaka vereceğiniz zaman bunu ilan etmek için önünüzde borazan çaldırmayın. İkiyüzlü kişiler, insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ³Siz sadaka verdiğiniz zaman, sol eliniz sağ elinizin ne yaptığını bilmesin. ⁴Öyle ki, verdiğiniz

sadaka gizli kalsın. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir.

Dua

(Luk.11:2-4)

⁵«Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi olmayın. Onlar, herkes kendilerini görsün diye havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikilip dua etmekten zevk alırlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ⁶Siz ise, dua edeceğiniz zaman odanıza girip kapıyı örtün ve gizlide olan Babanıza dua edin. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir. ⁷Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın. Onlar, söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanırlar. ⁸Siz onlara benzemeyin! Çünkü Babanız, nelere gereksinmeniz olduğunu daha siz O'ndan dilemeden önce bilir.

⁹«Bunun için siz şöyle dua edin:

`Göklerdeki Babamız,

adın kutsal kılınsın.

¹⁰Egemenliğin gelsin.

Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de

senin istediğin olsun.

¹¹Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver.

¹²Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi,

sen de bizim suçlarımızı bağışla.

¹³Ayartılmamıza izin verme.

Kötü olandan bizi kurtar.

Çünkü egemenlik, güç ve yücelik

sonsuzlara dek senindir. ¹⁴Amin.

¹⁴«Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar.

¹⁵Ama siz başkalarının suçlarını bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz.

Oruç

¹⁶«Oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Onlar oruç tuttuklarını insanlara belli etmek için kendilerine perişan bir görünüm verirler. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ¹⁷Siz oruç tuttuğunuz zaman, başınıza yağ sürüp yüzünüzü yıkayın. ¹⁸Öyle ki, insanlara değil, gizlide olan Babanıza oruçlu görünesiniz. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir.

Göksel hazineler

(Luk.12:33-36; 16:13)

¹⁹«Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. ²⁰Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne

güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. ²¹Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacak.

²²«Bedenin ışığı gözdür. Gözünüz sağlamsa[□], tüm bedeniniz aydınlık olur. ²³Gözünüz bozuksa[□], tüm bedeniniz karanlık olur. Buna göre, içinizdeki `ışık' karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık!

²⁴«Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya[□] kulluk edemezsiniz.

Kaygılanmayın

(Luk.12:22-31)

²⁵«Bu nedenle size şunu söylüyorum: `Ne yiyip ne içeceğiz?' diye canınız için, ya da `Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden de yiyecekten daha önemli değil mi? ²⁶Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? ²⁷Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık[□] uzatabilir? ²⁸Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. ²⁹Ama size şunu söyleyeyim, tüm görkemine rağmen Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. ³⁰Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey imanı kıt olanlar?

³¹«Öyleyse, `Ne yiyeceğiz?' `Ne içeceğiz?' ya da `Ne giyeceğiz?' diyerek kaygılanmayın. ³²Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız tüm bunları gereksindiğinizi bilir. ³³Siz önce O'nun egemenliğinin ve O'ndaki doğruluğun ardından gidin, o zaman size tüm bunlar da verilecektir. ³⁴O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.

7. Bölüm

Başkasını yargılamayın

(Luk.6:37-38,41-42)

«Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayasınız. ²Başkasını nasıl yargılasanız, siz de aynı yoldan yargılanacaksınız. Hangi ölçekle ölçerseniz, size de aynı ölçek uygulanacak. ³Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin? ⁴Senin gözünde mertek varken nasıl olur da kardeşine, `İzin ver de gözündeki çöpü çıkarayım' dersin? ⁵Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

⁶«Kutsal olanı köpeklere vermeyin. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Yoksa bunları ayaklarıyla çiğnedikten sonra dönüp sizi parçalayabilirler.

Tanrı'dan dileyin

(Luk.11:9-13)

⁷«Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ⁸Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapıyı çalana kapı açılır. ⁹Hanginiz kendisinden ekmek isteyen oğluna taş verir? ¹⁰Ya da balık isterse ona yılan verir? ¹¹Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, göklerde olan Babanızın, kendisinden dileyenlere güzel şeyler vereceği çok daha kesin değil mi?

¹²«İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. Kutsal Yasa'nın ve peygamberlerin söylediği budur.

Dar kapı, geniş kapı

(Luk.13:24)

¹³«Dar kapıdan girin. Çünkü kişiyi yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapıdan girenler çoktur. ¹⁴Yaşama götüren kapı ise dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır.

Ağaç ve meyvesi

(Mat.12:33-35; Luk.6:43-44)

¹⁵«Sahte peygamberlerden sakının! Kuzu postuna bürünerek gelirler size, ama özde yırtıcı kurtlardır. ¹⁶Onları meyvelerinden tanıyacaksınız. Dikenli bitkilerden üzüm, devedikenlerinden incir toplanabilir mi? ¹⁷Bunun gibi, her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir. ¹⁸İyi ağaç kötü meyve veremez. Kötü ağaç da iyi meyve veremez. ¹⁹İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ²⁰Böylece sahte peygamberleri meyvelerinden tanıyacaksınız.

²¹«Beni, `Rab! Rab!' diye çağıran herkes Göklerin Egemenliğine girecek değildir. Ancak göklerde olan Babamın isteğini yerine getiren girecektir. ²²O gün birçokları bana diyecek ki, `Rab! Rab! Biz senin adıyla peygamberlik etmedik mi? Senin adıyla cinler kovmadık mı? Senin adıyla birçok mucize yapmadık mı?' ²³O zaman ben de onlara açıkça şöyle diyeceğim: `Ben sizi hiç tanımadım. Çekilin önümden, ey kötülük yapanlar!'

Sağlam temel, çürük temel

(Luk.6:47-49)

²⁴«İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerinde kuran akıllı adama benzer. ²⁵Yağmur yağmış, seller yükselmiş, yeller esmiş ve eve saldırmış; ama ev yıkılmamış. Çünkü kaya üzerine kurulmuştu. ²⁶Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerinde kuran budala adama benzer. ²⁷Yağmur yağmış, seller yükselmiş, yeller esmiş ve eve yüklenmiş. Ve ev çökmüş; çöküşü de korkunç olmuş.»

²⁸İsa konuşmasını bitirince, halk O'nun öğretişine şaşır kaldı. ²⁹Çünkü onlara kendi din bilginleri gibi değil, yetkili biri gibi ders veriyordu.

8. Bölüm

İsa bir cüzamlıyı iyileştiriyor

(Mar.1:40-45; Luk.5:12-16)

İsa dağdan inince büyük bir kalabalık O'nun ardından gitti. ²Bu sırada cüzamlı bir adam yaklaşır O'nun önünde yere kapanarak, «Rab» dedi, «eğer istersen beni temiz kılabilirsin.»

³İsa elini uzatıp adama dokundu, «İsterim, temiz ol!» dedi. Adam hemen o anda cüzamdan temizlendi. ⁴Sonra İsa adama, «Sakin kimseye bir şey söyleme!» dedi. «Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu adağı sun.»

Yüzbaşının imanı

(Luk.7:1-10)

⁵⁻⁶İsa Kefernahum'a varınca bir yüzbaşı O'na gelip, «Ya Rab» diye yalvardı, «felçli uşağım korkunç acılar içinde evde yatıyor.»

⁷İsa, «Gelip onu iyileştireceğim» dedi.

⁸Ama yüzbaşı, «Rab, ben layık değilim ki, çatımın altına giresin!» karşılığını verdi. «Sen yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. ⁹Ben de buyruk altında bir adamım, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, 'Git' derim, gider; bir diğerine, 'Gel' derim, gelir; köleme, 'Şunu yap' derim, yapar.»

¹⁰İsa, duyduğu bu sözlere hayran kaldı. Ardından gelenlere, «Size doğrusunu söyleyeyim» dedi, «ben böyle imanı İsrail'de kimsede görmedim. ¹¹Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek, Göklerin Egemenliğinde İbrahim, İshak ve Yakup'la birlikte sofraya oturacaklar. ¹²Ama bu egemenliğin asıl mirasçıları dışarıya, karanlığa atılacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.» ¹³Sonra İsa yüzbaşuya, «Git, inandığın gibi olsun» dedi.

Ve uşak o anda iyileşti.

İsa birçoklarını iyileştiriyor

(Mar.1:29-34; Luk.4:38-41)

¹⁴İsa Petrus'un evine geldiğinde, onun kaynanasının ateşler içinde yattığını gördü. ¹⁵İsa kadının eline dokununca ateşi düşüverdi. Kadın kalkıp İsa'ya hizmet etmeye başladı.

¹⁶Akşam olunca cine tutsak birçok kişiyi kendisine getirdiler. İsa onlardaki kötü ruhları bir sözle kovdu, hastaların hepsini iyileştirdi. ¹⁷Bu, Yeşaya peygamber aracılığıyla bildirilen şu sözün yerine gelmesi için oldu:

«Zayıflıklarımızı O kaldırdı,
hastalıklarımızı O yüklendi.»

İsa'yı izlemenin bedeli

(Luk.9:57-62)

¹⁸İsa, çevresindeki kalabalığı görünce gölün karşı yakasına geçilmesini buyurdu. ¹⁹O sırada din bilginlerinden biri gelip O'na şöyle dedi: «Öğretmenim, nereye gidersen, senin ardından geleceğim.»

²⁰İsa ona, «Tilkilerin ini, gökte uçan kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yok» dedi.

²¹Bir diğer öğrencisi İsa'ya, «Rab, izin ver de önce gidip babamı gömeyim» dedi.

²²İsa ona, «Sen ardından gel» dedi. «Ölüleri bırak, kendi ölülerini kendileri gömsünler.»

İsa fırtınayı dindiriyor

(Mar.4:35-41; Luk.8:22-25)

²³İsa kayığa binince, ardından öğrencileri de bindi. ²⁴Gölde ansızın büyük bir fırtına koptu. Öyle ki, dalgalar kayığın üzerinden aşırıyordu. İsa ise uykuya dalmıştı. ²⁵Öğrenciler gidip O'nu uyandırarak, «Rab, kurtar bizi, batıyoruz!» dediler.

²⁶İsa, «Ey iman kıt olanlar, neden korkuyorsunuz?» dedi. Sonra kalkıp rüzgârı ve gölü azarladı. Ortalık sülman oldu.

²⁷Hepsi hayret içinde kaldı. «Bu nasıl bir adam ki, rüzgâr da göl de O'nun sözünü dinliyor?» dediler.

Cinli iki adamın iyileştirilmesi

(Mar.5:1-20; Luk.8:26-39)

²⁸İsa gölün karşı yakasında Gadaralıların memleketine vardığında, cine tutsak iki kişi mezarlık mağaralardan çıkıp O'nu karşıladı. Bunlar öyle tehlikeliydi ki, o yoldan kimse geçemiyordu. ²⁹İsa'ya, «Ey Tanrı'nın Oğlu, bizden ne istiyorsun?» diye bağrdılar. «Buraya, zaman dolmadan bize işkence etmeye mi geldin?»

³⁰Onlardan uzakta otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ³¹Cinler İsa'ya, «Bizi kovacaksan, şu domuz sürüsüne gönder» diye yalvardılar.

³²İsa onlara, «Gidin!» dedi. Cinler de adamlardan çıkıp domuzların içine girdiler. O anda bütün sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu. ³³Domuzları güdenler ise kaçıp kente gittiler. Cinli adamlarla ilgili haberleri dahil, olup bitenlerin hepsini anlattılar.

³⁴Bunun üzerine bütün kent halkı İsa'yı karşılamaya çıktı. O'nu görünce bölgelerinden ayrılması için yalvardılar.

9. Bölüm

Bir felçlinin iyileştirilmesi

(Mar.2:1-12; Luk.5:17-26)

İsa bir kayığa binip karşı kıyıya geçti ve kendi kentine gitti. ²Kendisine, şilteye yatırılmış felçli bir adam getirdiler. Onların imanını gören İsa felçliye, «Oğlum, cesur ol, günahların bağışlandı» dedi.

³Bunun üzerine bazı din bilginleri içlerinden, «Bu adam Tanrı'ya küfrediyor!» dediler.

⁴Onların ne düşündüklerini bilen İsa dedi ki, «Yüreğinizde neden kötü düşüncelere yer veriyorsunuz? ⁵Hangisi daha kolay? `Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa `Kalk, yürü' demek mi? ⁶Ne var ki, İnsanoğlu'nun yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilirsiniz diye...» Sonra felçliye, «Kalk, şilteni topla ve evine git!» dedi. ⁷Adam da kalkıp evine gitti. ⁸Halk bunu görünce korkuya kapıldı. İnsana böyle bir yetki veren Tanrı'yı yücelttiler.

Matta'nın öğrencilere katılması

(Mar.2:13-17; Luk.5:27-32)

⁹İsa oradan geçerken, vergi toplama kulübesinde oturan birini gördü. Adı Matta olan bu adama, «Ardımdan gel» dedi. Adam da kalkıp İsa'nın ardından gitti.

¹⁰Sonra İsa, Matta'nın evinde sofrada otururken, birçok vergi görevlisi ve günahkâr birçok kişi gelip O'nunla ve öğrencileriyle birlikte oturdu. ¹¹Bunu gören Ferisiler, İsa'nın öğrencilerine, «Sizin öğretmeniniz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?» diye sordular.

¹²İsa söylenenleri işitince şöyle dedi: «Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var.

¹³Gidin de, `Ben kurban değil, merhamet isterim' sözünün anlamını öğrenin. Çünkü ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim.»

Oruçla ilgili soru

(Mar.2:18-22; Luk.5:33-39)

¹⁴Bu arada Yahya'nın öğrencileri gelip İsa'ya, «Biz ve Ferisiler oruç tutuyoruz da, senin öğrencilerin niçin tutmuyor?» diye sordular.

¹⁵İsa şöyle karşılık verdi: «Güvey hâlâ aralarındayken, davetliler yas tutar mı hiç? Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman oruç tutacaklar. ¹⁶Hiç kimse eski bir giysiyi çekmemiş bir kumaş parçasıyla yamamaz. Çünkü konulan yama, giysiden kopar ve yırtık daha kötü duruma gelir. ¹⁷Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa tulumlar patlar; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara doldurulur, böylece her ikisi de korunmuş olur.»

Dirilen kız, iyileşen kadın

(Mar.5:21-43; Luk.8:40-56)

¹⁸İsa onlara bu sözleri söylerken bir havra yöneticisi gelip O'nun önünde yere kapanarak, «Kızım az önce öldü. Ama sen gelip elini onun üzerine koyarsan, dirilecek» dedi. ¹⁹İsa kalkıp öğrencileriyle birlikte adamın ardından gitti.

²⁰Tam o sırada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu. ²¹İçinden, «Giysisine bir dokunsam kurtulacağım» diyordu. ²²İsa arkasına dönüp onu görünce, «Cesur ol, kızım! İmanın seni kurtardı» dedi. Ve kadın o anda iyileşti.

²³⁻²⁴İsa, yöneticinin evine varıp kaval çalanlarla gürültülü kalabalığı görünce, «Çekilin!» dedi. «Kız ölmedi, sadece uyuyor.» Onlar ise kendisiyle alay ettiler. ²⁵Kalabalık dışarı çıkarılınca İsa içeri girip kızın elinden tuttu, kız da ayağa kalktı. ²⁶Bu olayın haberi o yörenin tümüne yayıldı.

İki körle bir dilsizin iyileştirilmesi

²⁷İsa oradan ayrılırken iki kör adam, «Ey Davut Oğlu, halimize acı!» diye feryat ederek O'nun ardından gittiler. ²⁸İsa eve girince iki kör adam da yanına geldi. Onlara, «İstedığınızı yapabileceğime inanıyor musunuz?» diye sordu.

Adamlar, «İnanıyoruz, ya Rab!» dediler.

²⁹Bunun üzerine İsa körlerin gözlerine dokunarak, «İmanınıza göre olsun» dedi. ³⁰Ve adamların gözleri açıldı.

İsa, «Sakin kimse bunu bilmesin» diyerek onları kesin bir şekilde uyardı. ³¹Onlar ise çıkıp İsa'yla ilgili haberi o yörenin tümüne yaydılar.

³²Adamlar çıkarken İsa'ya, cine tutsak dilsiz biri getirildi. ³³Cin kovulunca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde, «İsrail'de böylesi hiç görülmemiştir» diyordu.

³⁴Ferisiler ise, «Cinleri, cinlerin reisinin gücüyle kovuyor» diyorlardı.

Ürün bol, işçi az

³⁵İsa tüm kent ve köyleri dolaştı. Buralardaki havralarda ders veriyor, Göksel Egemenliğin müjdesini duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ³⁶Kalabalıkları görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar. ³⁷O zaman İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Ürün bol, ama işçi az. ³⁸Bu nedenle ürünün sahibi olan Rab'be yalvarın da, ürününü kaldıracak işçiler göndersin.»

10. Bölüm

İsa on iki elçisini göreve gönderiyor

(Mar.3:13-19; 6:7-13; Luk.6:12-16; 9:1-6)

İsa on iki öğrencisini yanına çağırdı; kötü ruhları kovmak ve her hastalığı, her illeti iyileştirmek üzere onlara kötü ruhlar üzerine yetki verdi.

²⁻⁴Bu on iki elçinin adları şöyle: birincisi Petrus adıyla bilinen Simun, onun kardeşi Andrey, Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Filipus ve Bartalmay, Tomas ve vergi görevlisi Matta, Alfay oğlu Yakup ve Taday, Yurtsever Simun ve İsa'yı sonradan ele veren Yahuda İskariyot.

⁵İsa Onikileri şu buyrukla halkın arasına gönderdi: «Diğer uluslara ait yerlere gitmeyin. Samiriyelilere ait kentlerin de hiçbirine uğramayın. ⁶Bunun yerine, İsrail halkının kaybolmuş koyunlarına gidin. ⁷Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliğinin yaklaştığını duyurun. ⁸Hastaları iyileştirin, ölüleri diriltin, cüzamlıları temiz kılın, cinleri kovun. Karşılıksız aldınız, karşılıksız verin. ⁹Kuşağınıza altın, gümüş, ya da bakır para koymayın. ¹⁰Yolculuk için ne torba, ne yedek mintan, ne çarık, ne de değnek alın. Çünkü işçi kendi yiyeceğini hak eder. ¹¹Hangi kent ya da köye girerseniz, orada saygıdeğer birini arayın ve ayrılınca dek onunla kalın. ¹²Onun evine girerken, evdekilere esenlik dileyin. ¹³Eğer o evdekiler buna layıkta, dilediğiniz esenlik onların üzerinde kalsın; layık değillerse, dilediğiniz esenlik size geri dönsün. ¹⁴Sizi kabul etmeyen, sözlerinizi dinlemeyen bir evden ya da bir kentten ayrılırken, ayaklarınızın tozunu silkin. ¹⁵Size doğrusunu söyleyeyim, yargı günü Sodom ve Gomora diyarının hali o kentin halinden daha dayanılır olacaktır.

Gelecekteki sıkıntılar

(Mar.13:9-13; Luk.21:12-17)

¹⁶«İşte, kurtların arasına koyunlar gibi gönderiyorum sizi. Yılan gibi akıllı, güvercin gibi saf olun. ¹⁷İnsanlardan sakının. Sizi mahkemelere verecekler, havralarında kamçılacaklar. ¹⁸Hatta benden ötürü valilerin ve kralların önüne çıkarılacaksınız. Böylece onlara ve uluslara tanıklık edeceksiniz. ¹⁹Sizleri mahkemeye verdikleri zaman, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. ²⁰Çünkü konuşacak olan siz olmayacaksınız, Babanızın Ruhu sizin aracılığınızla konuşacaktır.

²¹«Kardeş kardeşini, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babalarına baş kaldırıp onları öldürtecekler. ²²Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ²³Bir kentte size zulmettikleri zaman ötekine kaçın. Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu gelinceye dek İsrail'in tüm kentlerini dolaşmış olmayacaksınız.

²⁴«Öğrenci öğretmeninden, köle de efendisinden üstün değildir. ²⁵Öğrencinin öğretmeni

gibi, kölenin de efendisi gibi olması yeterlidir. Eğer insanlar evin efendisine Beelzebub derlerse, ev halkına daha neler demezler!

Kimden korkmalı

(Luk.12:2-9)

²⁶«Bunun için onlardan korkmayın. Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. ²⁷Size karanlıkta söylediklerimi, siz gün ışığında söyleyin. Kulağınıza fısıldananı, damlardan duyurun. ²⁸Bedeni öldüren, ama canı öldürmeye gücü yetmeyenlerden korkmayın. Hem canı hem de bedeni cehennemde mahvedecek güçte olan Tanrı'dan korkun. ²⁹İki serçe bir meteliğe satılmıyor mu? Ama Babanızın oluru olmadan bunlardan bir teki bile yere düşmez. ³⁰Size gelince, başınızdaki saçlar bile tek tek sayılıdır. ³¹Öyleyse korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

³²«İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerde olan Babamın önünde açıkça kabul edeceğim. ³³İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerde olan Babamın önünde inkâr edeceğim.

İsa'ya layık olmak

(Mar.9:41; Luk.12:51-53; 14:26-27)

³⁴«Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Ben barış değil, kılıç getirmeye geldim. ³⁵Çünkü ben oğulla babasının, kızla annesinin, gelinle kaynanasının arasına ayrılık sokmaya geldim. ³⁶İnsanın düşmanları, kendi ev halkı olacaktır. ³⁷Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven, bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven, bana layık değildir. ³⁸Çarmihını yüklenip ardından gelmeyen, bana layık değildir. ³⁹Canını kurtaran, onu yitirecek. Benim uğruma canını yitiren ise onu kurtaracaktır.

⁴⁰«Sizi kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. ⁴¹Bir peygamberi, peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan bir ödül alacak. Doğru bir adamı, doğru biri olduğu için kabul eden, doğru adama yaraşan bir ödül alacak. ⁴²Bu sıradan kişilerden herhangi birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile içiren, size doğrusunu söyleyeyim, ödüksüz kalmayacaktır.»

11. Bölüm

İsa ve Vaftizci Yahya

(Luk.7:18-35)

İsa, on iki öğrencisine bütün bu buyrukları verdikten sonra onların kentlerinde ders vermek ve Tanrı sözünü duyurmak üzere oradan ayrıldı.

²⁻³Tutukevinde bulunan Yahya, Mesih'in yaptığı işleri duyunca, O'na gönderdiği öğrencileri aracılığıyla şunu sordu: «Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı

bekleyelim?»

⁴İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Gidin, işitip gördüklerinizi Yahya'ya bildirin. ⁵Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kınıyor, sağırlar işitiyor, ölümler diriliyor ve müjde yoksullara duyuruluyor. ⁶Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!»

⁷Yahya'nın öğrencileri ayrılırken İsa halka Yahya'dan söz etmeye başladı. «Çöle ne görmeye gittiniz?» dedi. «Rüzgârda sallanan bir kamış mı? ⁸Söleyin, ne görmeye gittiniz? Zarif giysilere bürünmüş bir adam mı? Oysa zarif giysiler giyenler, kralların saraylarında bulunur. ⁹Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Ve size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

¹⁰Bak, habercimi senin önünden gönderiyorum;
o önden gidip senin yolunu hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. ¹¹Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında, Vaftizci Yahya'dan daha üstün olanı ortaya çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliğinde en küçük olan, ondan üstündür. ¹²Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktığı günden bu yana Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor¹³. ¹³Yahya'ya dek tüm peygamberlerle Kutsal Yasa, olacıkları önceden bildirdiler. ¹⁴Eğer bunu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlyas odur. ¹⁵Kulağı olan, işitsin!

¹⁶⁻¹⁷ «Ben bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Çarşı meydanlarında oturup arkadaşlarına,

'Size kaval çaldık, oynamadınız;
ağıt yaktık, dövünmediniz'

diye seslenen çocuklara benziyorlar. ¹⁸Yahya geldiği zaman oruç tutup içkiden kaçındı, ona 'cinli' diyorlar. ¹⁹İnsanoğlu geldiği zaman hem yedi, hem içti. Bu kez de diyorlar ki, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri ve günahkârlarla dost oldu!' Ne var ki bilgelik, ortaya koyduğu işlerle doğrulanır.»

Tövbe etmeyen kentler

(Luk.10:13-15)

²⁰⁻²¹Sonra İsa, mucizelerinin çoğunu yapmış olduğu kentleri, tövbe etmedikleri için şöyle azarlamaya başladı: «Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsaydı, onlar çoktan çulla örtünüp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. ²²Size şunu söyleyeyim, yargı günü Sur ve Sayda'nın hali sizinkinden daha dayanılır olacak! ²³Ya sen, ey Kefernahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, sen ta ölümler diyarına ineceksin! Çünkü sende yapılan mucizeler Sodom'da yapılmış olsaydı, o kent bugüne dek ayakta kalırdı. ²⁴Sana şunu söyleyeyim, yargı günü Sodom diyarının hali, seninkinden daha dayanılır olacak!»

Yorgunlara müjde

(Luk.10:21-22)

²⁵İsa bundan sonra şöyle dedi: «Baba, göğün ve yerin Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. ²⁶Evet Baba, bunun böyle olması senin isteğindi.

²⁷«Babam her şeyi bana emanet etti. Oğul'u, Baba'dan başka kimse tanımaz. Oğul'dan ve Oğul'un Baba'yı tanıtmayı dilediği kişilerden başkası da Baba'yı tanımaz.

²⁸«Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size huzur veririm. ²⁹Ben yumuşak huylu ve alçakgönüllüyüm. Boyunduruğuma girin ve benden öğrenin, böylece canlarınız huzur bulur. ³⁰Boyunduruğum kolay taşınır, vereceğim yük de hafiftir.»

12. Bölüm

Sept günü sorunu

(Mar.2:23-3:6; Luk.6:1-11)

O sıralarda, bir Sept günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Acıkmış olan öğrencileri başakları koparıp yemeye başladılar. ²Bunu gören Ferisiler İsa'ya, «Bak, senin öğrencilerin Sept günü yapılması yasak olanı yapıyorlar» dediler.

³İsa onlara, «Davut'un, yanındakilerle birlikte acıkınca ne yaptığını okumadınız mı?» diye sordu. ⁴«Tanrı'nın evine girdi, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan, ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini yedi. ⁵Ya da kâhinlerin her hafta tapınakta Sept günüyle ilgili buyruğu çiğnedikleri halde suçlu duruma düşmediklerini Kutsal Yasa'da okumadınız mı? ⁶Size şunu söyleyeyim, burada tapınaktan daha üstün bir şey var. ⁷Eğer siz, 'Ben kurban değil, merhamet isterim' sözünün anlamını bilseydiniz, suçsuz kişileri yargılamazdınız. ⁸Çünkü İnsanoğlu Sept gününün de Rabbidir.»

⁹İsa oradan ayrılıp onların havrasına gitti. ¹⁰Orada eli sakat bir adam vardı. İsa'yı suçlamak amacıyla kendisine, «Sept günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur?» diye sordular.

¹¹İsa onlara şu karşılığı verdi: «Hanginizin bir koyunu olur da Sept günü çukura düşerse onu tutup çıkarmaz? ¹²İnsan, koyundan ne kadar daha değerlidir! O halde Sept günü iyilik yapmak Yasa'ya uygundur.»

¹³Sonra adama, «Elini uzat» dedi. Adam elini uzattı. Sakat el, öbürü gibi eski sağlam durumuna geliverdi. ¹⁴Dışarı çıkan Ferisiler ise İsa'yı yok etmek için anlaştılar.

Tanrı'nın seçtiği kul

¹⁵İsa bunu bildiği için oradan ayrıldı. Birçok kişi O'nun ardından gitti, O da hepsini iyileştirdi. ¹⁶Kendisini başkalarına tanıtmamaları için onları uyardı. ¹⁷⁻¹⁸Bu, Yeşaya

peygamber aracılığıyla bildirilen şu sözün yerine gelmesi için oldu:

«İşte, benim seçtiğim kulum,
canımın hoşnut olduğu sevgili kulum.
Ruhumu O'nun üzerine koyacağım,
O da adaleti uluslara ilan edecek.

¹⁹Çekişip bağırmayacak,
yollarda kimse O'nun sesini duymayacak.

²⁰Ezilmiş kamışı kırmayacak,
tüten fitili söndürmeyecek,
ve sonunda adaleti zafere ulaştıracak.

²¹Uluslar da O'nun adına ümit bağlayacak.»

İsa ve Beelzebub

(Mar.3:20-30; Luk.6:43-45; 11:14-23)

²²Daha sonra İsa'ya, cine tutsak, kör ve dilsiz biri getirildi. İsa adamı iyileştirdi. Öyle ki, adamın dili çözüldü, gözleri görmeye başladı. ²³Bütün kalabalık şaşırıp kaldı. «Bu, Davut'un Oğlu olabilir mi?» diye soruyorlardı.

²⁴Ferisiler bunu duyunca, «Bu adam cinleri, ancak cinlerin reisi Beelzebub'un gücüyle kovuyor» dediler.

²⁵Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: «Kendi içinde bölünmüş olan her ülke yıkıma uğrar. Kendi içinde bölünmüş hiçbir kent ya da ev ayakta kalamaz. ²⁶Eğer Şeytan Şeytan'ı kovarsa, kendi içinde bölünmüş demektir. Bu durumda onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? ²⁷Eğer ben cinleri Beelzebub'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız cinleri kimin gücüyle kovuyorlar? Sizi bu durumda kendi adamlarınız yargılayacak.

²⁸Ama ben cinleri Tanrı'nın Ruhuyla kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

²⁹«Bir kimse güçlü adamın evine girip onun malını nasıl çalabilir? Ancak önceden o güçlü adamı bağlarsa, onun evini soyabilir.

³⁰«Benden yana olmayan bana karşıdır. Benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir.

³¹Bunun için size diyorum ki, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak; ama Ruh'a karşı yapılan küfür bağışlanmayacak. ³²İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen, bağışlanacak; ama Kutsal Ruh'a karşı bir söz söyleyen, ne bu çağda, ne de gelecek çağda bağışlanacaktır.

³³«Ya ağacı iyi, meyvesini de iyi sayın; ya da ağacı kötü, meyvesini de kötü sayın. Çünkü her ağaç meyvesinden tanınır. ³⁴Sizi engerekler soyu! Kötü olan sizler nasıl iyi sözler söyleyebilirsiniz? Çünkü ağız yürekten taşanı söyler. ³⁵İyi insan, içindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan ise içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. ³⁶Size şunu söyleyeyim, insanlar, söyleyecekleri her boş söz için yargı gününde hesap verecekler. ³⁷Kendi sözlerinizle aklanacak, yine kendi sözlerinizle suçlu

çıkarılacaksınız.»»

Yunus'un belirtisi

(Mar.8:11-12; Luk.11:24-26,29-32)

³⁸Bu arada bazı din bilginleri ve Ferisiler söz alarak şöyle dediler: «Öğretmenimiz, senden doğüstü bir belirti görmek istiyoruz.»

³⁹İsa onlara şu karşılığı verdi: «Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Yunus peygamberin belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek. ⁴⁰Yunus, nasıl üç gün üç gece o koca balığın karnında kaldıysa, İnsanoğlu da üç gün üç gece yerin bağırında kalacak. ⁴¹Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır. ⁴²Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır.

⁴³«Kötü ruh kişinin içinden çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar, ama bulamaz. ⁴⁴O zaman, 'Çıktığım eve, kendi evime döneyim' der. Eve gelince orayı bomboş, süpürülmüş ve düzeltilmiş bulur. ⁴⁵Bunun üzerine gider, yanına kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur. Bu kötü kuşağın başına gelecek olan da budur.»

İsa'nın annesi ve kardeşleri

(Mar.3:31-35; Luk.8:19-21)

⁴⁶İsa hâlâ halka seslenmekteyken, annesiyle kardeşleri geldi. O'nunla konuşmak isteyerek dışarıda durdular. ⁴⁷Birisi İsa'ya, «Bak» dedi, «annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seninle konuşmak istiyorlar.»

⁴⁸İsa, kendisiyle konuşana şu karşılığı verdi: «Kimdir annem, kimdir kardeşlerim?»

⁴⁹Eliyle öğrencilerini göstererek, «İşte annem, işte kardeşlerim!» dedi. ⁵⁰«Göklerdeki Babamın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur.»

13. Bölüm

Tohum benzetmesi

(Mar.4:1-20; Luk.8:4-15)

Aynı gün İsa evden çıktı, gidip gölün kıyısında oturdu. ²Çevresinde öyle büyük bir kalabalık toplandı ki, kendisi bir kayığa binip oturdu. Bütün kalabalık kıyıda duruyordu. ³İsa onlara benzetmelerle birçok şey anlattı. «Bakın» dedi, «ekincinin biri tohum ekmeye çıkmış. ⁴Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düşmüş. Kuşlar gelip bunları yemiştir.

⁵Kimi, toprağı az olan kayalık yerlere düşmüş. Toprak derin olmadığından hemen filizlenmişler. ⁶Ne var ki, güneş doğunca kavrulmuşlar, kök salamadıkları için kuruyup gitmişler. ⁷Kimi, dikenler arasına düşmüş. Dikenler büyümüş, filizleri boğmuş. ⁸Kimi ise iyi toprağı düşmüş. Bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı da otuz kat ürün vermiş. ⁹Kulağı olan işitsin!»

¹⁰Öğrencileri gelip İsa'ya, «Halka neden benzetmelerle sesleniyorsun?» diye sordular.

¹¹İsa şu cevabı verdi: «Göklerin Egemenliğinin sırlarını anlama yeteneğı size verildi, ama onlara verilmedi. ¹²Kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak. ¹³Onlara benzetmelerle seslenmemin nedeni budur. Çünkü,

‘Gördükleri halde görmezler.
Duydukları halde duymaz ve anlamazlar.’

¹⁴«Yeşaya'nın şu peygamberlik sözü onların bu durumunda gerçekleşmiş oluyor:

‘Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz!’

¹⁵Çünkü bu halkın yüreğı duygusuzlaştı,
kulakları ağır işitir oldu.
Gözlerini de kapadılar.
Öyle ki, gözleri görmesin,
kulakları işitmesin, yürekleri anlamasın,
ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim.’

¹⁶«Ama ne mutlu size ki, gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor! ¹⁷Size doğrusunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.

¹⁸«Şimdi ekinciyle ilgili benzetmeyi siz dinleyin. ¹⁹Her kim Göksel Egemenlikle ilgili sözü işitir de anlamazsa, Şeytan¹ gelir, onun yüreğıne ekileni söker götürür. Yol kenarına ekilen tohum işte budur. ²⁰⁻²¹Kayalık yerlere ekilen ise işittiğı sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadığı için ancak bir süre dayanan kişidir. Böyle biri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşer. ²²Dikenler arasında ekilen de şudur: sözü işitir, ama dünyasal kaygılar ve zenginliğin aldatıcılığı sözü boğar ve ürün vermesini engeller. ²³İyi toprağı ekilen tohum ise, sözü işitip anlayan birine benzer. Böylesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat.»

Deliceler benzetmesi

²⁴İsa onlara başka bir benzetme anlattı: «Göklerin Egemenliğı, tarlasına iyi tohum eken adama benzer» dedi. ²⁵«Ne var ki, herkes uyurken, adamın düşmanı gelmiş ve buğdayın arasına delice ekip gitmiş. ²⁶Ekin gelişip başak salınca, deliceler de görünmüş.

²⁷«Mal sahibinin köleleri gelip ona şöyle demişler: 'Efendimiz, sen tarlana iyi tohum ekmedin mi? Öyleyse delice nereden çıktı?'

²⁸«O da onlara, 'Bunu bir düşman yapmıştır' demiş.

«'Gidip deliceleri toplamamızı ister misin?' diye sormuş köleler.

²⁹«'Hayır' demiş. 'Deliceleri toplarken belki buğdayı da sökersiniz. ³⁰Ekinin biçileceği zamana kadar bırakın, ikisi yan yana büyüsün. Ekin biçme zamanı gelince orakçılara diyeceğim ki, Önce deliceleri toplayın, yakılmak üzere demet yapın. Buğdayı ise toplayıp ambarıma koyun.'»

Hardal tanesi ve maya benzetmeleri

(Mar.4:30-34; Luk.13:18-21)

³¹İsa onlara bir benzetme daha anlattı: «Göklerin Egemenliği bir adamın alıp tarlasına ektiği hardal tanesine benzer» dedi. ³²«Hardal tüm tohumların en küçüğü olduğu halde, gelişince bahçe bitkilerinin boyunu aşar, ağaç olur. Öyle ki, gökte uçan kuşlar gelip dallarında barınır.»

³³İsa onlara başka bir benzetme anlattı: «Göklerin Egemenliği, bir kadının alıp tüm hamuru kabartmak için üç ölçek¹ una karıştırdığı mayaya benzer.»

³⁴İsa bütün bunları halka benzetmelerle anlattı. Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. ³⁵Bu, peygamber aracılığıyla bildirilen şu sözün yerine gelmesi için oldu:

«Ağzımı benzetmeler anlatarak açacağım,
dünyanın kuruluşundan beri
gizli kalmış sırları dile getireceğim.»

Deliceler benzetmesi açıklanıyor

³⁶Bundan sonra İsa halkı bırakıp eve gitti. Öğrencileri yanına gelip, «Tarladaki delicelerle ilgili benzetmeyi bize açıkla» dediler.

³⁷İsa, «İyi tohumu eken, İnsanoğlu'dur» diye karşılık verdi. ³⁸«Tarla ise dünyadır. İyi tohum, Göksel Egemenliğin oğulları, deliceler de kötü olanın oğullarıdır. ³⁹Deliceleri eken düşman, İblis'tir. Ekin biçme zamanı, çağın sonu; orakçılar ise meleklerdir.

⁴⁰«Deliceler nasıl toplanıp ateşte yakılıyorsa, çağın sonunda da böyle olacak. ⁴¹

⁴²İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi, kötülük yapan herkesi O'nun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ⁴³Doğru kişiler o zaman Babalarının egemenliğinde güneş gibi parlayacaklar. Kulağı olan işitsin!

Define ve inci benzetmeleri

⁴⁴«Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Bunu bulan adam yine

saklamış. Sevinç içinde gitmiş, varını yoğunu satıp o tarlayı satın almış.

⁴⁵«Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. ⁴⁶Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitmiş, varını yoğunu satıp o inciyi satın almış.

Ağ benzetmesi

⁴⁷«Yine Göklerin Egemenliği, denize atılan ve her çeşit balığı toplayan bir ağa benzer.

⁴⁸Ağ dolunca onu kıyıya çekerler. Yere oturup yararlı balıkları seçer ve kaplara koyarlar, yararsız olanları atarlar. ⁴⁹⁻⁵⁰Çağın sonunda da böyle olacak. Melekler gelip kötü kişileri doğruların arasından ayıracaklar ve onları kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve dış gıcirtısı olacaktır.

⁵¹«Bütün bunları anladınız mı?» diye sordu İsa.

O'na, «Evet» karşılığını verdiler.

⁵²O da onlara, «İşte böylece Göklerin Egemenliği için eğitilmiş her din bilgini, hazinesinden hem yeni hem eski değerler çıkaran bir mal sahibine benzer» dedi.

İsa reddediliyor

(Mar.6:1-6; Luk.4:16-30)

⁵³İsa bütün bu benzetmeleri anlattıktan sonra oradan ayrıldı. ⁵⁴Kendi memleketine gitti ve oradaki havrada halka ders vermeye başladı. Halk şaşır kalmıştı. «Adamın bu bilgeliği ve mucizeler yaratan gücü nereden geliyor?» diyorlardı. ⁵⁵«Marangozun oğlu değil mi bu? Annesinin adı Meryem değil mi? Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda O'nun kardeşleri değil mi? ⁵⁶Kızkardeşlerinin hepsi aramızda yaşamıyor mu? O halde O'nun bütün bu yaptıkları nereden geliyor?» ⁵⁷Ve gücenip O'nu reddettiler.

Ama İsa onlara şöyle dedi: «Bir peygamber, kendi memleketinden ve evinden başka yerde hor görülmez.»

⁵⁸İmansızlıklarından ötürü İsa orada pek fazla mucize yapmadı.

14. Bölüm

Yahya peygamberin öldürülmesi

(Mar.6:14-29; Luk.9:7-9)

¹⁻²O günlerde İsa'yla ilgili haberleri duyan bölge kralı Hirodes, adamlarına, «Bu, Vaftizci Yahya'dır» dedi. «Ölümden dirilmiştir. Olağanüstü güçlerin O'nda etkin olmasının nedeni budur.»

³Hirodes, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya yüzünden Yahya'yı tutuklatmış, bağlatıp zindana attırmıştı. ⁴Çünkü Yahya Hirodes'e, «O kadınla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır» demişti. ⁵Hirodes Yahya'yı öldürtmek istemiş, ama halktan korkmuştu. Çünkü

halk Yahya'yı peygamber sayıyordu.

⁶⁻⁷Hirodes'in doğum günü şenliği sırasında Hirodiya'nın kızı ortaya çıkıp dans etti. Bu, Hirodes'in öyle hoşuna gitti ki, ant içerek kıza her ne dilerse vereceğini söyledi. ⁸Kız, annesinin kışkırtmasıyla, «Bana şimdi, bir tepsi üzerinde Vaftizci Yahya'nın başını ver» dedi. ⁹Kral buna çok üzüldüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü bu dileğin yerine getirilmesini buyurdu. ¹⁰Adam gönderip zindanda Yahya'nın başını kestirdi. ¹¹Bir tepsi üzerinde getirilen baş genç kıza verildi, kız da bunu annesine götürdü. ¹²Yahya'nın öğrencileri gelip cesedi aldılar ve gömdüler. Sonra gidip İsa'ya haber verdiler.

İsa beş bin kişiyi doyuruyor

(Mat.6:30-44; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

¹³İsa bunu duyunca, tek başına تنها bir yere çekilmek üzere bir kayıkla oradan ayrıldı. Bunu öğrenen halk, kentlerden çıkıp O'nu yaya olarak izledi. ¹⁴İsa kayıktan inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara acıdı ve hasta olanlarını iyileştirdi.

¹⁵Akşama doğru öğrencileri O'nun yanına gelip dediler ki, «Burası ıssız bir yer, vakit de artık geç oldu. Halkı salıver de köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar.»

¹⁶İsa, «Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek verin» dedi.

¹⁷Öğrenciler, «Burada beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok ki» dediler.

¹⁸İsa, «Onları buraya, bana getirin» dedi. ¹⁹Halka çimenlerin üzerine oturmalarını buyurduktan sonra, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe dikerek şükran duasını yaptı; sonra ekmekleri bölüp öğrencilerine verdi, onlar da halka dağıttılar. ²⁰Herkes yiyip doyduktan sonra on iki sepet dolusu yemek artığı topladılar. ²¹Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, yaklaşık beş bin erkekti.

İsa su üstünde yürüyor

(Mar.6:45-56; Yu.6:15-21)

²²Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, kayığa binip kendisinden önce karşı yakaya geçmelerini buyurdu. Bu arada kendisi halkı salıverecekti. ²³Halkı salıverdikten sonra dua etmek için tek başına dağa çıktı. Akşam olurken orada yalnızdı. ²⁴O sırada kayık kıyıdan bir hayli uzakta¹ dalgalarla boğuşuyordu. Çünkü rüzgâr karşı yönden esiyordu.

²⁵Sabaha karşı¹ İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. ²⁶Öğrenciler, O'nun gölün üstünde yürüdüğünü görünce dehşete kapıldılar. «Bu bir hayalet!» diyerek korkuyla bağrıştılar.

²⁷Ama İsa hemen onlara seslenerek, «Cesur olun! Ben'im, korkmayın!» dedi.

²⁸Petrus buna karşılık, «Ya Rab» dedi, «eğer sen isen, buyruk ver de su üstünde yürüyerek sana geleyim.»

²⁹İsa, «Gel!» dedi.

Petrus da kayıktan indi, su üstünde yürüyerek İsa'ya yaklaştı. ³⁰Ama rüzgârın ne kadar güçlü estiğini görünce korktu, batmaya başladı. «Rab, beni kurtar!» diye bağırdı.

³¹İsa hemen elini uzatıp onu tuttu. Ona, «Ey imanı kıt adam, neden kuşkuya düştün?» dedi.

³²Onlar kayığa bindikten sonra rüzgâr dindi. ³³Kayıktakiler, «Sen gerçekten Tanrı'nın Oğlusun» diyerek O'na tapındılar.

³⁴Karşı yakaya vardıklarında Ginesar'da karaya çıktılar. ³⁵Oranın halkı İsa'yı tanıyınca bütün yöreye haber salıp hastaların hepsini O'na getirdiler. ³⁶Sadece giysisinin eteğine dokunmalarına izin vermesi için yalvardılar. Dokunanların hepsi de iyileşti.

15. Bölüm

İnsanı kirleten nedir?

(Mar.7:1-23)

¹⁻²Bu sırada Kudüs'ten bazı Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya gelip şunu sordular: «Senin öğrencilerin neden atalarımızın geleneğine karşı geliyorlar? Yemekten önce ellerini yıkamıyorlar.»

³İsa onlara şu karşılığı verdi: «Ya siz, neden geleneğiniz uğruna Tanrı buyruğuna karşı geliyorsunuz? ⁴Tanrı şöyle buyurdu: 'Annene babana saygı göster' ve, 'Annesine ya da babasına söven mutlaka ölümle cezalandırılınsın.' ⁵⁻⁶Ama siz, 'Her kim anne ya da babasına, benden alacağın tüm maddi yardım Tanrı'ya adanmıştır derse, artık babasına saygı göstermek zorunda değildir' diyorsunuz. Böylelikle, geleneğiniz uğruna Tanrı'nın sözünü geçersiz kılmış oluyorsunuz. ⁷⁻⁸Ey ikiyüzlüler! Yeşaya'nın sizinle ilgili şu peygamberlik sözü ne doğrudur:

'Bu halk dudaklarıyla beni sayar,
ama yürekleri benden uzaktır.

⁹Bana boşuna taparlar.

Çünkü öğrettikleri, sadece insan kurallarıdır.'»

¹⁰İsa, halkı yanına çağırıp onlara, «Dinleyin ve şunu belleyin» dedi. ¹¹«İnsanı kirleten, ağzından çıkandır insanı kirleten.»

¹²Bu sırada öğrencileri O'na gelip, «Biliyor musun, Ferisiler bu sözü duyunca gücendiler» dediler.

¹³İsa şu karşılığı verdi: «Göksel Babamın dikmediği her fidan kökünden sökülecek.

¹⁴Bırakın onları; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır. Eğer kör köre kılavuzluk ederse, her ikisi de çukura düşer.»

¹⁵Petrus, «Bu benzetmeyi bize açıkla» dedi.

¹⁶«Siz de mi hâlâ anlamıyorsunuz?» diye sordu İsa. ¹⁷«Ağza giren her şeyin mideye indiğini, oradan da ayak yoluna atıldığını bilmiyor musunuz? ¹⁸Ne var ki ağızdan çıkan, yürekte kaynaqlanır. İnsanı kirleten de budur. ¹⁹Çünkü kötü düşünceler, cinayet, zina, cinsel ahlaksızlık, hırsızlık, yalan tanıklık ve iftira hep yürekte kaynaqlanır. ²⁰İnsanı kirleten bunlardır. Yıkanmamış ellerle yemek yemek insanı kirletmez.»

Kenanlı kadının imanı

(Mar.7:24-30)

²¹İsa oradan ayrılıp Sur ve Sayda bölgesine geçti. ²²O yöreden Kenanlı bir kadın İsa'ya gelip, «Ya Rab, ey Davut Oğlu, halime acı! Kızım cine tutsak, çok kötü durumda» diye feryat etti.

²³İsa kadına hiçbir karşılık vermedi. Öğrencileri yaklaşmış, «Sal şunu, gitsin!» diye rica ettiler. «Arkamızdan bağırıp duruyor.»

²⁴İsa, «Ben yalnız İsrail halkının kaybolmuş koyunlarına gönderildim» diye cevap verdi.

²⁵Kadın ise yaklaşmış, «Ya Rab, bana yardım et!» diyerek O'nun önünde yere kapandı.^[1]

²⁶İsa ona, «Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir» dedi.

²⁷Kadın, «Haklısın, Rab» dedi. «Ama köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kırıntıları yer.»

²⁸O zaman İsa ona şu karşılığı verdi: «Ey kadın, imanın büyük! Dilediğin gibi olsun.» Ve kadının kızı o saatte iyileşti.

İsa dört bin kişiyi doyuruyor

(Mar.8:1-10)

²⁹İsa oradan ayrıldı, Celile gölünün kıyısından geçerek dağa çıkıp oturdu. ³⁰Yanına büyük bir kalabalık geldi. Beraberlerinde kötürüm, kör, çolak, dilsiz ve daha birçok hasta vardı. Hastaları O'nun ayaklarının dibine bıraktılar. O da onları iyileştirdi. ³¹Halk, dilsizlerin konuştuğunu, çolakların sağlam oluverdiğini, körlerin gördüğünü, kötürümlerin yürüdüğünü görünce şaşı ve İsrail'in Tanrısını yüceltti.

³²İsa öğrencilerini yanına çağırıp, «Halka acıyorum» dedi. «Üç gündür yanımdalar ve yiyecek hiçbir şeyleri yok. Onları aç aç evlerine göndermek istemiyorum, yolda bayılabilirler.»

³³Öğrenciler kendisine, «Böyle ıssız bir yerde bu kadar kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulalım?» dediler.

³⁴İsa, «Kaç ekmeğiniz var?» diye sordu.

«Yedi ekmekle birkaç küçük balığımız var» dediler.

³⁵Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. ³⁶Yedi ekmekle balıkları aldı, şükredip bunları böldü, öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. ³⁷Herkes yiyip doyduktan sonra yedi küfe dolusu yemek artığı topladılar. ³⁸Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, dört bin erkekti. ³⁹İsa, halkı salıverdikten sonra kayığa binip Magadan bölgesine geçti.

16. Bölüm

Doğaüstü bir belirti isteniyor

(Mar.8:11-13; Luk.12:54-56)

Ferisilerle Sadukiler İsa'nın yanına geldiler. O'nu sınamak amacıyla kendilerine gökten bir belirti göstermesini istediler.

²İsa onlara şu karşılığı verdi: «Akşam olunca siz, 'Gökyüzünün rengi kızıl olduğuna göre hava iyi olacak' dersiniz. ³Sabahleyin, 'Bugün gök kızıl ve bulutlu. Hava bozacak' dersiniz. Gökyüzünün görünümünü yorumlayabiliyorsunuz da, belirli zamanlarla ilgili belirtileri yorumlayamıyor musunuz? ⁴Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek.» Sonra İsa onları bırakıp gitti.

Ferisilerle Sadukilerin mayası

(Mar.8:14-21)

⁵Öğrenciler gölün karşı yakasına geçerken ekmek almayı unutmuşlardı. ⁶İsa onlara, «Dikkatli olun, Ferisilerin ve Sadukilerin mayasından kaçının!» dedi.

⁷Onlar ise kendi aralarında konuşarak, «Ekmek almadığımız için böyle diyor» dediler.

⁸Bunun farkında olan İsa şöyle dedi: «Ey iman kıt olanlar! Ekmeğiniz yok diye aranızda ne konuşup duruyorsunuz? ⁹⁻¹⁰Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş ekmekle beş bin kişinin doyduğunu, kaç sepet dolusu yemek artığı topladığınızı hatırlamıyor musunuz? Yedi ekmekle dört bin kişinin doyduğunu, kaç küfe dolusu yemek artığı topladığınızı hatırlamıyor musunuz? ¹¹Ben size, 'Ferisilerin ve Sadukilerin mayasından kaçının' derken, ekmekten söz etmediğimi nasıl oluyor da anlamıyorsunuz?»

¹²Kendilerine ekmek mayasından değil de, Ferisilerle Sadukilerin öğretisinden kaçınmalarını söylediğini o zaman anladılar.

Petrus'un Mesih'i tanınması

(Mar.8:27-30; Luk.9:18-21)

¹³İsa, Filipus Sezariyesi bölgesine geldiğinde öğrencilerine şunu sordu: «Halk, İnsanoğlu'nun kim olduğunu söylüyor?»

¹⁴Öğrencileri şu karşılığı verdiler: «Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimi de Yeremya ya da peygamberlerden biri olduğunu söylüyor.»

¹⁵İsa onlara, «Ya siz» dedi, «ben kimim dersiniz?»

¹⁶Simun Petrus, «Sen, yaşayan Tanrı'nın Oğlu Mesih'sin» cevabını verdi.

¹⁷İsa ona, «Ne mutlu sana, Yunus oğlu Simun!» dedi. «Bu sırrı sana açan insan[¶] değil, göklerdeki Babamdır. ¹⁸Ben de sana şunu söyleyeyim, sen Petrus'sun[¶] ve ben topluluğumu bu kayanın[¶] üzerine kuracağım. Ölüler diyarının kapıları ona karşı direnemeyecek. ¹⁹Göklerin Egemenliğinin anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağın her şey göklerde de bağlanmış olacak; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde de çözülmüş olacak.» ²⁰Bu sözlerden sonra İsa, kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylememeleri için öğrencilerini uyardı.

İsa ölüp dirileceğini önceden bildiriyor

(Mar.8:31-9:1; Luk.9:22-27)

²¹Bundan sonra İsa, kendisinin Kudüs'e gitmesi, ihtiyarlar, başkâhinler ve din bilginlerinin elinden çok acı çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini öğrencilerine anlatmaya başladı.

²²Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı. «Tanrı korusun, ya Rab! Senin başına asla böyle bir şey gelmeyecek!» dedi.

²³Ama İsa dönüp Petrus'a şöyle dedi: «Çekil önümden, Şeytan! Sen yolumda engelsin. Senin düşüncelerin Tanrı'nın değil, insanın düşünceleridir.»

²⁴Sonra İsa, öğrencilerine şunları söyledi: «Ardımdan gelmek isteyen, kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. ²⁵Canını kurtarmak isteyen, onu yitirecek; canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ²⁶İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? İnsan, kendi canına karşılık ne verebilir? ²⁷İnsanoğlu, Babasının görkemi içinde melekleriyle gelecek ve herkese, yaptıklarının karşılığını verecektir. ²⁸Size doğrusunu söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, İnsanoğlu'nun kendi egemenliği içinde geldiğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.»

17. Bölüm

İsa'nın görünümü değişiyor

(Mar.9:2-13; Luk.9:28-36)

Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. ²Orada, gözlerinin önünde İsa'nın görünümü değişti. Yüzü güneş gibi parladı, giysileri ışık gibi bembeyaz oldu. ³O anda Musa'yla İlyas öğrencilere görüldü. İsa ile konuşuyorlardı. ⁴Petrus İsa'ya, «Ya Rab» dedi, «burada bulunmamız ne iyi oldu! İstersen burada üç çardak kurayım: biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.»

⁵Petrus hâlâ konuşurken, parlak bir bulut birden onları gölgeledi. Buluttan gelen bir ses, «Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum. O'nu dinleyin!» dedi.

⁶Öğrenciler bunu işitince, dehşet içinde yüzüstü yere kapandılar. ⁷İsa gelip onlara dokundu, «Kalkın, korkmayın!» dedi. ⁸Başlarını kaldırıp bakınca İsa'dan başka kimseyi göremediler.

⁹Dağdan inerlerken İsa onlara, «İnsanoğlu ölümden dirilmeden önce, gördüklerinizi kimseye söylemeyin» diye buyurdu.

¹⁰Öğrencileri O'na şunu sordular: «Peki, din bilginleri neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?»

¹¹İsa, «İlyas gerçekten gelecek ve her şeyi yeniden düzene koyacak» diye cevap verdi.

¹²«Size şunu söyleyeyim, İlyas zaten gelmiştir, ama onu tanımadılar, ona yapmadıklarını bırakmadılar. Aynı şekilde İnsanoğlu da onların elinden acı çekecektir.» ¹³O zaman öğrenciler İsa'nın kendilerine Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

Cinli çocuk iyileştiriliyor

(Mar.9:14-32; Luk.9:37-45)

¹⁴Kalabalığın yanına vardıklarında bir adam İsa'ya yaklaşıp O'nun önünde diz çöktü.

¹⁵«Ya Rab» dedi, «oğlumun haline acı! Çocuk saralı ve çok acı çekiyor. Sık sık ateşe ya da suya düşüyor. ¹⁶Onu senin öğrencilerine getirdim, ama iyileştiremediler.»

¹⁷İsa, «Ey imansız ve sapmış kuşak!» dedi. «Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu buraya, bana getirin.» ¹⁸İsa cini azarlayınca, cin çocuktan çıktı, çocuk da o anda iyileşti.

¹⁹Sonra öğrenciler tek başlarına İsa'ya gelip, «Biz cini neden kovamadık?» diye sordular.

²⁰⁻²¹İsa, «İmanınız kıt olduğu için» karşılığını verdi. «Size doğrusunu söyleyeyim, bir hardal tanesi kadar imanınız olsa şu dağa, `Buradan şuraya göç' dersiniz, göçer. Sizin için imkânsız bir şey kalmaz.»¹

İsa ölüp dirileceğini tekrar bildiriyor

(Mar.9:30-32; Luk.9:43-45)

²²⁻²³Celile'de bir araya geldiklerinde İsa onlara, «İnsanoğlu, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama üçüncü gün dirilecek» dedi.

Öğrenciler buna çok kederlendiler.

Tapınak vergisi

²⁴Kefernahum'a geldiklerinde, iki dirhemlik tapınak vergisini¹ toplayanlar Petrus'a gelip, «Öğretmeniniz tapınak vergisini ödemiyor mu?» diye sordular.

²⁵Petrus, «Ödüyor» dedi.

Petrus eve gelince, daha kendisi bir şey söylemeden İsa ona, «Simun, ne dersin?» dedi. «Dünya kralları gümrük ya da vergiyi kimlerden alırlar? Kendi oğullarından mı, yabancılarından mı?»

²⁶Petrus'un, «Yabancılarından» demesi üzerine İsa, «O halde oğullar muafıdır» dedi. ²⁷«Ama vergi toplayanları gücendirmeyelim. Göle gidip oltanı at. Tuttuğun ilk balığı çıkar, onun ağzını aç, dört dirhemlik bir akçe¹ bulacaksın. Parayı al, ikimizin vergisi olarak onlara ver.»

18. Bölüm

En büyük kim?

(Mar.9:33-37,42-48; Luk.9:46-48; 17:1-2)

Bu sırada İsa'nın öğrencileri O'na yaklaşıp, «Göklerin Egemenliğinde en büyük kim?» diye sordular.

²⁻³İsa, yanına küçük bir çocuk çağırdı, onu orta yere dikip şöyle dedi: «Size doğrusunu söyleyeyim, yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız, Göklerin Egemenliğine asla giremezsiniz. ⁴Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliğinde en büyük odur. ⁵Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur.

⁶«Ama kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması kendisi için daha iyi olur. ⁷İnsanı günaha düşüren tuzaklardan ötürü vay dünyanın haline! Böyle tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline!

⁸«Eğer elin ya da ayağın seni günaha sokarsa, onu kesip at. Çolak ya da tek ayaklı olarak yaşama kavuşman, iki el iki ayak sahibi olarak sönmez ateşe atılmadan iyidir. ⁹Eğer gözün seni günaha sokarsa, onu çıkarıp at. Tek gözle yaşama kavuşman, iki göz sahibi olarak cehennem ateşine atılmadan iyidir.

¹⁰⁻¹¹«Bu küçüklerden bir tekini bile hor görmekten sakının! Size şunu söyleyeyim, onların göklerdeki melekleri, göklerde olan Babamın yüzünü her zaman görürler.¹

Kaybolmuş koyun benzetmesi

(Luk.15:3-7)

¹²«Siz ne dersiniz? Bir adamın yüz koyunu olsa ve bunlardan biri yolunu şaşırsa, doksan dokuzunu dağlarda bırakıp yolunu şaşıranı aramaya gitmez mi? ¹³Eğer onu bulacak olursa, size doğrusunu söyleyeyim, yolunu şaşırmamış olan doksan dokuzu için sevindiğinden daha çok onun için sevinir. ¹⁴Bunun gibi, göklerdeki Babanız da bu küçüklerden hiçbirinin kaybolmasını istemez.

Bir kardeş günah işlerse

¹⁵«Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, ona git, suçunu kendisine göster. Her şey yalnız ikinizin arasında kalsın. Kardeşin seni dinlerse, onu kazanmış olursun. ¹⁶Ama dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al ki, söylenen her şey iki ya da üç tanığın sözüyle doğrulansın. ¹⁷Eğer kardeşin onları dinlemek istemezse, durumu inanlılar topluluğuna bildir. İnanlılar topluluğunu da dinlemek istemezse, onu bir putperest ya da vergi görevlisi yerine koy.

¹⁸«Size doğrusunu söyleyeyim, yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte de bağlanmış olacak. Yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte de çözülmüş olacak. ¹⁹Yine size şunu söyleyeyim, yeryüzünde aranızdan iki kişi, dileyebilecekleri herhangi bir şey için uyuşurlarsa, göklerdeki Babam dileklerini yerine getirir. ²⁰Nerede iki ya da üç kişi benim adımla toplanırsa, ben de orada onların arasındayım.»

Acımasız köle benzetmesi

²¹Bunun üzerine Petrus İsa'ya gelip, «Ya Rab» dedi, «kardeşim bana karşı kaç kez günah işlerse onu bağışlamalıyım? Yedi kez mi?»

²²İsa ona, «Yedi kez değil» dedi. «Yetmiş kere yedi kez derim sana. ²³Şöyle ki, Göklerin Egemenliği, köleleriyle hesaplaşmak isteyen bir krala benzer. ²⁴Kral hesap görmeye başladığında, kendisine on bin talant borcu olan bir köle getirilmiş. ²⁵Kölenin ödeme gücü olmadığından efendisi onun, karısının, çocuklarının ve bütün malının satılıp borcun ödenmesini buyurmuş. ²⁶Köle yere kapanıp efendisine, 'Bana karşı sabırlı ol! Sana bütün borcumu öderim' demiş. ²⁷Efendisi köleye acımış, borcunu bağışlayıp onu salıvermiş.

²⁸«Ama köle çıkıp gitmiş, kendisine yüz dinar borcu olan bir başka köleye rastlamış. Onu yakalayıp, 'Borcunu öde' diyerek boğazına sarılmış. ²⁹Bu köle yüzüstü yere kapanmış, 'Bana karşı sabırlı ol! Sana borcumu öderim' diye yalvarmış. ³⁰Ama ilk köle bunu reddetmiş. Gitmiş, borcunu ödeyinceye dek kalmak üzere adamı zindana attırmış. ³¹Öteki köleler, olanları görünce çok üzülmüşler. Efendilerine gidip bütün olup bitenleri anlatmışlar.

³²«Bunun üzerine efendisi köleyi yanına çağırılmış. 'Ey kötü köle!' demiş. 'Bana yalvardığın için bütün borcunu bağışladım. ³³Benim sana acıdığım gibi, senin de köle arkadaşına acıman gerekmez miydi?' ³⁴Bu öfkeyle efendisi, tüm borcunu ödeyinceye dek onu işkencecilere teslim etmiş.

³⁵«Eğer her biriniz kardeşini yürekten bağışlamazsa, göksel Babam da size öyle davranacaktır.»

19. Bölüm

Boşanmayla ilgili soru

(Mar.10:1-12)

İsa, bu konuşmasını bitirdikten sonra Celile'den ayrılıp Yahudiye sınırlarına, Şeria nehrinin ötesine geçti. ²Büyük halk toplulukları da O'nun ardından gitti. Hasta olanlarını orada iyileştirdi.

³İsa'nın yanına gelen bazı Ferisiler, O'nu sınamak amacıyla şunu sordular: «Bir adamın, herhangi bir nedenle karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?»

⁴⁻⁵İsa şu karşılığı verdi: «Kutsal Yazıları okumadınız mı? Yaradan, ta başlangıçtan insanları `erkek ve dişi olarak yarattı' ve şöyle dedi: `Bu nedenle adam annesini babasını bırakacak, karısına bağlanacak ve ikisi tek bir beden olacaklar.' ⁶Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini, insan ayırmasın.»

⁷Ferisiler İsa'ya, «Öyleyse» dediler, «Musa neden erkeğin, karısını, bir boş kâğıdı verip boşayabileceğini söyledi?»

⁸İsa onlara, «Musa, karılarınızı boşamanıza, yüreklerinizin katılığından ötürü izin verdi» dedi. «Başlangıçta bu böyle değildi. ⁹Ben size şunu söyleyeyim, karısını cinsel ahlaksızlıktan başka bir nedenle boşayıp başkasıyla evlenen, zina etmiş olur. Boşanmış kadınla evlenen de zina etmiş olur.»¹¹

¹⁰Öğrenciler İsa'ya, «Eğer bir erkekle karısı arasındaki ilişki buysa, hiç evlenmemek daha iyi!» dediler.

¹¹İsa onlara, «Herkes bu sözü kabul edemez» dedi. «Ancak böyle bir Tanrı vergisine sahip olanlar kabul edebilir. ¹²Çünkü doğuştan, ana rahminden çıktıklarında hadım olanlar bulunduğu gibi, insanlar tarafından hadım edilmiş olanlar ve kendilerini Göklerin Egemenliği uğruna hadım saymış olanlar da vardır. Bunu kabul edebilen, kabul etsin!»

İsa küçük çocukları kutsuyor

(Mar.10:13-16; Luk.18:15-17)

¹³⁻¹⁴O sırada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getirdiler; ellerini onların üzerine koyup dua etmesini istediler. Öğrenciler onları azarlayınca İsa, «Bırakın çocukları» dedi. «Bana gelmelerine engel olmayın! Çünkü Göklerin Egemenliği böylelerindedir.»

¹⁵Ellerini onların üzerine koyduktan sonra oradan ayrıldı.

Zenginlik ve sonsuz yaşam

(Mar.10:17-31; Luk.18:18-30)

¹⁶Adamın biri İsa'ya gelip, «Öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için nasıl bir iyilik yapmalıyım?» diye sordu.

¹⁷İsa ona, «İyilik konusunda neden bana soruyorsun?» dedi. «İyi olan tek biri var. Yaşama kavuşmak istersen, O'nun buyruklarını yerine getir.»

¹⁸⁻¹⁹«Hangi buyrukları?» diye sordu adam.

İsa şu karşılığı verdi: «`Adam öldürme, zina etme, hırsızlık yapma, yalan yere tanıklık etme, annene babana saygı göster' ve `komşunu kendin gibi sev.'»

²⁰Genç adam, «Bunların hepsini yerine getirdim» dedi, «daha ne eksikim var?»

²¹İsa ona, «Eğer eksiksiz olmak istersen, git, varını yoğunu sat, parasını yoksullara ver; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle» dedi.

²²Genç adam bu sözleri işitince üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

²³İsa öğrencilerine, «Size doğrusunu söyleyeyim» dedi, «zengin bir kişinin Göklerin Egemenliğine girmesi güç olacak. ²⁴Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliğine girmesinden daha kolaydır.»

²⁵Bunu işiten öğrenciler büsbütün şaşırıldılar, «Öyleyse kim kurtulabilir?» diye sordular.

²⁶İsa onlara bakarak, «İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için her şey mümkün» dedi.

²⁷Bunun üzerine Petrus O'na, «Bak» dedi, «biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik. Neyimiz olacak?»

²⁸İsa onlara, «Size doğrusunu söyleyeyim» dedi, «her şey yenilendiğinde, İnsanoğlu görkemli tahtına oturduğunda, siz, evet ardından gelmiş olan sizler, on iki tahta oturup İsrail'in on iki oymağını yargılayacaksınız. ²⁹Benim adım uğruna evlerini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakmış olan herkes, bunların yüz katını elde edecek ve sonsuz yaşamı miras alacak. ³⁰Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak.

20. Bölüm

Bağcı benzetmesi

«Göklerin Egemenliği, bağında çalışacak işçi tutmak için sabah erkenden dışarı çıkan toprak sahibine benzer. ²Adam, işçilerle günlüğü bir dinara anlaşır onları bağına göndermiş.

³«Saat dokuza doğru tekrar dışarı çıkmış, çarşı meydanında boş duran başka adamlar görmüş. ⁴⁻⁵Onlara, `Siz de bağa gidip çalışın. Hakkınız ne ise, veririm' demiş, onlar da bağa gitmişler.

«Öğleyin ve saat üçe doğru yine çıkıp aynı şeyi yapmış. ⁶Saat beşe doğru çıkınca, orada duran daha başkalarını görmüş. Onlara, `Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz?' diye sormuş.

⁷«`Kimse bize iş vermedi ki' demişler.

«Onlara, `Siz de bağa gidin, çalışın' demiş.

⁸«Akşam olunca, bağın sahibi kâhyasına, `İşçileri çağır' demiş. `Sonunculardan

başlayarak, birincilerine kadar, hepsine ücretlerini ver.'

⁹«Saat beşe doğru işe başlamış olanlar gelip kâhyadan birer dinar almışlar. ¹⁰Birinciler gelince daha çok alacaklarını sanmışlar, ama onlara da birer dinar verilmiş. ¹¹Paralarını alınca bağın sahibine karşı söylenmeye başlamışlar. ¹²'Bu sonuncular yalnız bir saat çalıştılar' demişler. 'Ama sen onları, günün yükünü ve sıcağını çeken bizlerle bir tuttun!'

¹³«Bağın sahibi onlardan birine şöyle karşılık vermiş: 'Arkadaş, sana haksızlık ettiğim yok! Seninle bir dinara anlaşmadık mı? ¹⁴Hakkını al, git! Sana verdiğimi bu sonuncuya da vermek istiyorum. ¹⁵Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Yoksa elim açık diye kıskanıyor musun?'

¹⁶«İşte böylece sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak.»

İsa ölüp dirileceğini üçüncü kez bildiriyor

(Mar.10:32-34; Luk.18:31-34)

¹⁷⁻¹⁸İsa Kudüs'e giderken, yolda on iki öğrencisini bir yana çekip onlara özel olarak şunu söyledi: «Şimdi Kudüs'e gidiyoruz. İnsanoğlu, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek, onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracaklar. ¹⁹O'nunla alay etmeleri, kamçılıyıp çarpmıha germeleri için O'nu diğer uluslara teslim edecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.»

Bir annenin isteği

(Mar.10:35-45)

²⁰O sırada Zebedi oğullarının annesi oğullarıyla birlikte İsa'ya yaklaştı. Önünde yere kapanarak kendisinden bir dileği olduğunu söyledi.

²¹İsa kadına, «Ne istiyorsun?» diye sordu.

Kadın O'na, «Buyruk ver de senin egemenliğinde bu iki oğlumdan biri senin sağında, biri de solunda otursun» dedi.

²²«Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz» diye karşılık verdi İsa. «Benim içeceğim kâseden siz içebilir misiniz?»

«Evet, içebiliriz» dediler.

²³İsa onlara, «Elbette benim kâsemden içeceksiniz» dedi, «ama sağımda ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Babam bu yerleri belirli kişiler için hazırlamıştır.»

²⁴Bunu işiten diğer on öğrenci iki kardeşe kızdılar. ²⁵Ama İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: «Bilirsiniz ki, ulusların önderleri onları egemenlik hırsıyla yönetirler, ileri gelenleri de onlara ağırlıklarını hissettirirler. ²⁶Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, diğerlerinin hizmetkârı olsun. ²⁷Aranızda birinci olmak isteyen,

diğerlerinin kulu olsun. ²⁸Nitekim İnsanoğlu, hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçoğları uğruna fidye olarak vermeye geldi.»

İki körün gözleri açılıyor

(Mar.10:46-52; Luk.18:35-43)

²⁹Eriha'dan ayrılırlarken büyük bir kalabalık İsa'nın ardından gitti. ³⁰Yol kenarında oturan iki kör adam, İsa'nın oradan geçmekte olduğunu duyunca, «Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!» diye bağırdılar.

³¹Kalabalık onları azarlayarak susturmak istediye de onlar, «Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!» diyerek daha çok bağırdılar.

³²İsa durup onları çağırdı. «Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?» diye sordu.

³³Onlar da, «Ya Rab, gözlerimiz açılsın» dediler.

³⁴İsa onlara acıdı, gözlerine dokundu. O anda yeniden görmeye başladılar ve O'nun ardından gittiler.

21. Bölüm

İsa'nın Kudüs'e girişı

(Mar.11:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

¹⁻²Kudüs'e yaklaşıp Zeytin dağının yamacında bulunan Beytfacı köyüne geldiklerinde İsa, öğrencilerinden ikisini şu sözlerle köye gönderdi: «Karşınızdaki köye gidin. Hemen orada bağlı bir dişı eşek ve yanında bir sıpa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. ³Size bir şey diyen olursa, 'Rab'bin bunlara ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' dersiniz.»

⁴⁻⁵Bu olay, peygamber aracılığıyla bildirilen şu sözün yerine gelmesi için oldu:

«Siyon kızına deyin ki,

'Bak, alçakgönüllü Kralın, bir eşeğe,
evet bir sıpaya,
bir eşek yavrusuna binmiş
sana geliyor.'»

⁶Öğrenciler gittiler, İsa'nın kendilerine buyurduğu gibi yaptılar. ⁷Eşekle sıpayı getirip üzerlerine giysilerini yaydılar, İsa da sıpanın üzerine bindi. ⁸Halkın büyük bir bölümü giysilerini yolun üzerine serdi. Bazıları da ağaçlardan dallar kesiyor, yola seriyorlardı.

⁹Önden giden ve arkadan gelen kalabalıklar şöyle bağırıyorlardı:

«Davut Oğluna hozana!
Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun,
en yücelerde hozana!»

¹⁰İsa Kudüs'e girdiği zaman bütün kent, «Bu kimdir?» diyerek çalkandı.

¹¹Kalabalıklar, «Bu, Celile'nin Nasıra kentinden İsa peygamber» diyordu.

İsa satıcıları tapınaktan kovuyor

(Mar.11:15-19; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

¹²İsa, tapınağın avlusuna girerek oradaki bütün satıcı ve alıcıları dışarı kovdu. Para bozanların masalarını, güvercin satanların sehalarını devirdi. ¹³Onlara şöyle dedi: «Benim evime dua evi denecek' diye yazılmıştır. Ama siz burayı haydut inine çevirdiniz!»

¹⁴İsa tapınaktayken kendisine gelen kör ve kötürümleri iyileştirdi. ¹⁵Ne var ki, başkâhinlerle din bilginleri, O'nun yarattığı harikaları ve tapınakta, «Davut Oğluna hozana!» diye bağırarak çocukları görünce öfkelenmişler.

¹⁶İsa'ya, «Bunların ne söylediğini duyuyor musun?» diye sordular.

«Duyuyorum» dedi İsa. «Siz şu sözü hiç okumadınız mı? `Küçük çocukların ve emzikte olanların dudaklarından kendine övgüler döktürdün.»

¹⁷İsa onları bırakıp kentten çıktı. Beytanya'ya dönüp geceyi orada geçirdi.

Kuruyan incir ağacı

(Mar.11:12-14,20-24)

¹⁸İsa sabah erkenden kente dönerken acıkmıştı. ¹⁹Yol kenarında gördüğü bir incir ağacına yaklaştı. Ağaçta yapraktan başka bir şey bulamayınca ağaca, «Artık sonsuza dek meyven olmasın!» dedi. İncir ağacı hemen o anda kurudu.

²⁰Öğrenciler bunu görünce şaşkına döndüler. «İncir ağacı birdenbire nasıl kurudu?» diye sordular.

²¹İsa onlara şu karşılığı verdi: «Size doğrusunu söyleyeyim, eğer imanınız olur da kuşku duymazsanız, yalnız incir ağacına olanı yapmakla kalmazsınız; şu dağa, `Kalk, denize atıl' dersiniz, dediğiniz olacaktır. ²²İman ederek dua ettiğinizde, dilediğiniz her şeyi alacaksınız.»

İsa'nın yetkisi

(Mar.11:27-33; Luk.20:1-8)

²³İsa tapınağa girmiş ders veriyordu. Bu sırada başkâhinler ve halkın ihtiyarları O'nun yanına gelerek, «Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bu yetkiyi sana kim verdi?» diye sordular.

²⁴İsa onlara şu karşılığı verdi: «Ben de size bir soru soracağım. Bana cevap verirseniz,

ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. ²⁵Yahya'nın vaftiz etme yetkisi^[1] nereden geldi, Tanrı'dan mı^[1], insanlardan mı?»

Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: «'Tanrı'dan' dersek, bize, 'Öyleyse ona niçin inanmadınız?' diyecek. ²⁶Yok eğer 'insanlardan' dersek... Halkın tepkisinden korkuyoruz. Çünkü herkes Yahya'yı peygamber sayıyor.»

²⁷İsa'ya, «Bilmiyoruz» diye cevap verdiler.

İsa, «Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim» dedi.

İki oğul benzetmesi

²⁸«Ama şuna ne dersiniz? Bir adamın iki oğlu varmış. Adam birincisine gidip, 'Oğlum, git bugün bağda çalış' demiş.

²⁹«O da, 'Gitmem!' demiş. Ama sonra pişman olup gitmiş.

³⁰«Adam ikinci oğluna gidip aynı şeyi söylemiş. O da, 'Giderim, efendim' demiş, ama gitmemiş.

³¹«İkisinden hangisi babasının isteğini yerine getirmiş olur?»

«Birincisi» diye karşılık verdiler.

İsa da onlara, «Size doğrusunu söyleyeyim, vergi görevlileriyle fahişeler, Tanrı'nın Egemenliğine sizden önce giriyorlar» dedi. ³²«Yahya size doğruluk yolunu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Oysa vergi görevlileriyle fahişeler ona inandılar. Siz bunu gördükten sonra bile pişman olup ona inanmadınız.

Bağ kiracıları benzetmesi

(Mar.12:1-12; Luk.20:9-19)

³³«Bir benzetme daha dinleyin: toprak sahibi bir adam, bağ dikmiş, çevresini çitle çevirmiş, üzüm sıkmaq için bir çukur kazmış, bir de bekçi kulesi yapmış. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıkmış. ³⁴Bağbozumu yaklaşınca, üründen kendisine düşeni almaları için kölelerini bağcılara yollamış. ³⁵Bağcılar adamın kölelerini yakalamış, birini dövmüş, birini öldürmüş, diğerini de taşlamışlar. ³⁶Bağ sahibi bu kez ilkinden daha çok sayıda köle yollamış. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yapmışlar. ³⁷Sonunda bağ sahibi, 'Oğlumu sayarlar' diyerek bağcılara onu yollamış.

³⁸«Ama bağcılar adamın oğlunu görünce birbirlerine, 'Mirasçı bu; gelin, onu öldürüp mirasına konalım' demişler. ³⁹Böylece onu yakalayıp bağdan dışarı atmış ve öldürmüşler.

⁴⁰Bu durumda bağın sahibi geldiği zaman bağcılara ne yapacak?»

⁴¹İsa'ya şu karşılığı verdiler: «Bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek; bağı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağcılara kiralayacak.»

⁴²İsa onlara şunu sordu: «Kutsal Yazılarda şu sözleri hiç okumadınız mı?

`Yapıcıların reddettiği taş,
işte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
gözümüzde harika bir iş!

⁴³«Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştirecek bir ulusa verilecek.

⁴⁴«Bu taşın üzerine düşen, paramparça olacak; taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek.»

⁴⁵Başkâhinler ve Ferisiler, İsa'nın anlattığı benzetmeleri duyunca bunları kendileri için söylediğini anladılar. ⁴⁶O'nu tutuklamak istedilerse de, halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk, O'nu peygamber sayıyordu.

22. Bölüm

Düğün şöleni benzetmesi

(Luk.14:15-24)

¹⁻²İsa söz alıp onlara yine benzetmelerle şöyle seslendi: «Göklerin Egemenliği, oğlu için düğün şöleni hazırlayan bir krala benzer. ³Kral, şölene davet ettiklerini çağırarak üzere kölelerini göndermiş, ama davetliler gelmek istememiş.

⁴«Kral yine başka kölelerini gönderirken onlara demiş ki, `Davetlilere şunu söyleyin: Bakın, ben ziyafetimi hazırladım. Sığırlarım, besili hayvanlarım kesildi. Her şey hazır, gelin şölene!»

⁵«Ama davetliler aldırılmamışlar. Biri tarlasına, biri ticaretine gitmiş. ⁶Öbürleri de kralın kölelerini yakalayıp hırpalamış ve öldürmüşler. ⁷Kral öfkelenmiş. Ordularını gönderip o katilleri yok etmiş, kentlerini ateşe vermiş.

⁸«Sonra kölelerine şöyle demiş: `Düğün şöleni hazır, ama çağırdıklarım buna layık değilmiş. ⁹Gidin yol kavşaklarına, kimi bulursanız düğüne çağırın.' ¹⁰Böylece köleler yollara dökülmüş, iyi kötü kimi bulmuşlarsa, hepsini toplamışlar. Düğün yeri konuklarla dolmuş.

¹¹«Kral konukları görmeye geldiğinde, orada düğün elbisesi giymemiş bir adam görmüş.

¹²Ona, `Arkadaş, üzerinde düğün elbisesi olmadan buraya nasıl girdin?' diye sorunca, adamın dili tutulmuş.

¹³«O zaman kral, uşaklarına, `Şunun ellerini ayaklarını bağlayın, onu dışarıya, karanlığa atın!' demiş. `Orada ağlayış ve diş gıcırıtısı olacaktır.»

¹⁴«Çünkü çağrılanlar çok, ama seçilenler azdır.»

Sezar'ın hakkı Sezar'a

(Mar.12:13-17; Luk.20:20-26)

¹⁵Bunun üzerine Ferisiler çıkıp gittiler. İsa'yı, kendi söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla bir düzen kurdular. ¹⁶Hirodes yanlılarıyla birlikte gönderdikleri kendi öğrencileri İsa'ya gelip, «Öğretmenimiz» dediler, «senin dürüst biri olduğunu, Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz. Çünkü insanlar arasında ayırım yapmazsın. ¹⁷Peki ne dersin, söyle bize, Sezar'a vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?»

¹⁸İsa onların kötü niyetlerini bildiğinden, «Ey ikiyüzlüler!» dedi. «Beni neden sınıyorsunuz? ¹⁹Vergi ödemekte kullandığınız parayı gösterin bana!» O'na bir dinar getirdiler. ²⁰İsa onlara, «Bu resim, bu yazı kimin?» diye sordu.

²¹«Sezar'ın» dediler.

O zaman İsa onlara, «Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını da Tanrı'ya verin» dedi.

²²Bu sözleri duyunca şaşılar, İsa'yı bırakıp gittiler.

Dirilişle ilgili soru

(Mar.12:18-27; Luk.20:27-40)

²³⁻²⁴Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler, aynı gün İsa'ya gelip şunu sordular: «Öğretmenimiz, Musa şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adam çocuk sahibi olmadan ölürse, kardeşi onun karısını alsın, soyunu sürdürsün.' ²⁵Aramızda yedi kardeş vardı. İlki evlendi ve öldü. Çocuğu olmadığından karısını kardeşine bıraktı. ²⁶İkincisi, üçüncüsü, yedincisine kadar hepsine aynı şey oldu. ²⁷Hepsinden sonra kadın da öldü. ²⁸Buna göre diriliş günü kadın bu yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Çünkü hepsi de onunla evlendi.»

²⁹İsa onlara, «Siz Kutsal Yazıları ve Tanrı'nın gücünü bilmediğiniz için yanıyorsunuz» diye karşılık verdi. ³⁰«Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler. ³¹Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Tanrı'nın size bildirdiği şu sözü okumadınız mı? ³²'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısıyım' diyor. Tanrı ölülerin değil, yaşayanların Tanrısıdır.»

³³Bunları işiten halk, O'nun öğretişine şaşıp kaldı.

En büyük buyruk

(Mar.12:28-34; Luk.10:25-28)

³⁴Ferisiler, İsa'nın Sadukileri susturduğunu duyunca bir araya toplandılar. ³⁵⁻³⁶Onlardan biri, bir Kutsal Yasa uzmanı, İsa'yı sınamak amacıyla O'na şunu sordu: «Öğretmenim, Kutsal Yasa'da en önemli buyruk hangisi?»

³⁷İsa ona şu karşılığı verdi: «`Tanrın olan Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla sev.' ³⁸İşte ilk ve en önemli buyruk budur. ³⁹İlkine benzeyen ikinci buyruk da şudur: `Komşunu kendin gibi sev.' ⁴⁰Kutsal Yasa'nın tümü ve peygamberlerin sözleri bu iki buyruğa dayanır.»

Mesih kimin oğlu?

(Mar.12:35-37; Luk.20:41-44)

⁴¹⁻⁴²Ferisiler toplu haldeyken İsa onlara şunu sordu: «Mesih'le ilgili olarak ne düşünüyorsunuz? O, kimin oğludur?»

Onlar da, «Davut'un Oğlu» dediler.

⁴³İsa şöyle dedi: «O halde nasıl oluyor da Davut, Ruh'tan esinlenerek O'ndan `Rab' diye söz ediyor? Şöyle diyor Davut:

⁴⁴Rab Rabbime dedi ki,
Ben düşmanlarımı
senin ayaklarının altına serinceye dek
sağımda otur.'

⁴⁵Davut O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?» ⁴⁶İsa'ya hiç kimse karşılık veremedi. O günden sonra artık kimse de O'na bir şey sormaya cesaret edemedi.

23. Bölüm

Vay halinize!

(Mar.12:38-40; Luk.11:39-51; 13:34-35; 20:45-47)

¹⁻²Bundan sonra İsa halka ve öğrencilerine şöyle seslendi: «Din bilginleri ve Ferisiler Musa'nın kürsüsünde otururlar. ³Bu nedenle size söylediklerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar. ⁴Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının omuzlarına koyarlar da, kendileri bu yükleri taşımak için parmaklarını bile kıpırdatmak istemezler.

⁵«Yaptıklarının tümünü gösteriş için yaparlar. Örneğin, muskalarını[¶] büyük, giysilerinin püsküllerini[¶] uzun yaparlar. ⁶Şölenlerde başköşeye, havralarda en seçkin yerlere kurulmaya bayılırlar. ⁷Meydanlarda selamlanmaktan ve insanların kendilerini `Rabbî' diye çağırmasından zevk duyarlar.

⁸«Kimse sizi `Rabbî' diye çağırmasın. Çünkü sizin bir tek öğretmeniniz var ve hepiniz kardeşsiniz. ⁹Yeryüzünde kimseye `Baba' demeyin. Çünkü bir tek Babanız var, O da göksel Baba'dır. ¹⁰Kimse sizi `önder' diye çağırmasın. Çünkü bir tek önderiniz var, O da Mesih'tir. ¹¹Aranızda en üstün olan, diğerlerinin hizmetkârı olsun. ¹²Kendini yücelten alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir.

¹³⁻¹⁴«Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Göklerin Egemenliğinin kapısını insanların yüzüne kapıyorsunuz; ne kendiniz içeri giriyorsunuz, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz!¹»

¹⁵«Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri ve kıtaları dolaşırsınız. Dininize döneni de kendinizden iki kat daha cehennemlik yaparsınız.

¹⁶«Vay halinize kör kılavuzlar! Diyorsunuz ki, 'Tapınak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama tapındaki altın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.' ¹⁷Budalalar, körler! Hangisi daha önemli, altın mı, altını kutsal kılan tapınak mı? ¹⁸Yine diyorsunuz ki, 'Sunak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama sunaktaki adağın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.' ¹⁹Ey körler! Hangisi daha önemli, adak mı, adağı kutsal kılan sunak mı? ²⁰Öyleyse sunak üzerine ant içen, hem sunağın hem de sunaktaki her şeyin üzerine ant içmiş olur. ²¹Tapınak üzerine ant içen de hem tapınak, hem de tapınakta yaşayan Tanrı üzerine ant içmiş olur. ²²Gök üzerine ant içen, Tanrı'nın tahtı ve tahtta oturanın üzerine ant içmiş olur.

²³«Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, anasonun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli yönleri olan adalet, merhamet ve sadakati ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekirdi. ²⁴Ey kör kılavuzlar! Küçük sineği süzer ayırır, ama deveyi yutarsınız!

²⁵«Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, ama bunların içi açgözlülük ve taşkınlıkla doludur. ²⁶Ey kör Ferisi! Sen önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dıştan da temiz olsunlar.

²⁷«Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz dıştan güzel görünen, ama içi ölü kemikleri ve her türlü pislikle dolu badanalı mezarlara benzersiniz. ²⁸Dıştan insanlara doğru kişilermiş gibi görünürsünüz, ama içte ikiyüzlülük ve kötülükle dolusunuz.

²⁹«Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yaparsınız, doğru kişilerin türbelerini donatırsınız. ³⁰Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdik' diyorsunuz. ³¹Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza siz kendiniz tanıklık ediyorsunuz. ³²Haydi, atalarınızın başlattığı işi bitirin!

³³«Sizi yılanlar, sizi engerekler soyu! Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız? ³⁴İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarımha gereceksiniz. Kimini havralarınızda kamçılacak, kentten kente kovalayacaksınız. ³⁵Böylelikle, doğru kişi olan Habil'in kanından, tapınakla sunak arasında öldürdüğünüz Bereky'a'nın oğlu Zekeriya'nın kanına kadar, yeryüzünde akıtılan her doğru kişinin kanından sorumlu tutulacaksınız. ³⁶Size doğrusunu söyleyeyim, bunların hepsinden bu kuşak¹ sorumlu tutulacaktır.

³⁷«Ey Kudüs! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Kudüs! Bir tavuk, civcivlerini kanatları altına nasıl toplarsa, ben de kaç kez senin çocuklarını öylece toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁸Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! ³⁹Size şunu söyleyeyim: `Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.»

24. Bölüm

Sonun belirtileri

(Mar.13:1-31; Luk.21:5-33)

İsa tapınaktan çıkıp giderken, öğrencileri, tapınağın binalarını O'na göstermek için yanına geldiler. ²İsa onlara, «Bütün bunları görüyor musunuz?» dedi. «Size doğrusunu söyleyeyim, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!»

³İsa, Zeytin dağında otururken öğrencileri yalnız olarak yanına geldiler. «Söyle bize» dediler, «bu dediklerin ne zaman olacak, senin gelişini ve çağın bitimini gösteren belirti ne olacak?»

⁴İsa onlara şu karşılığı verdi: «Sakın kimse sizi saptırmasın! ⁵Birçokları, `Mesih benim' diyerek benim adımla gelecek, birçok kişiyi saptıracaklar. ⁶Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyacaksınız. Korkmayın sakın! Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. ⁷Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer kıtlıklar, depremler olacak. ⁸Bütün bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

⁹«O zaman sizi sıkıntıya sokacaklar ve öldürecekler. Benim adımdan ötürü tüm uluslar sizden nefret edecek. ¹⁰O zaman birçok kişi imandan sapacak, birbirlerini ele verecek ve birbirlerinden nefret edecekler. ¹¹Birçok sahte peygamber türeyecek ve bunlar birçok kişiyi saptıracak. ¹²Kötülüklerin çoğalmasından ötürü birçoklarının sevgisi soğuyacak. ¹³Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ¹⁴Göksel Egemenliğin bu müjdesi tüm uluslara bir tanıklık olmak üzere bütün dünyada duyurulacak, ve son o zaman gelecektir.

¹⁵⁻¹⁶«Danyal peygamberin sözünü ettiği yıkıcı iğrenç şeyin kutsal yerde dikildiğini gördüğünüz zaman (okuyan anlasın), Yahudiye'de olanlar dağlara kaçsın. ¹⁷Damda olan, evindeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. ¹⁸Tarlada olan, abasını almak için geri dönmeyin. ¹⁹O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! ²⁰Dua edin ki, kaçışınız kışa ya da Sept gününe rastlamasın. ²¹Çünkü o günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, ondan sonra da olmayacaktır. ²²O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak. ²³Eğer o zaman biri size, `İşte Mesih burada', ya da `İşte şurada' derse, inanmayın. ²⁴Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar büyük mucizeler ve harikalar yaratacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse, seçilmiş olanları bile saptıracaklar. ²⁵İşte size önceden söylemiş bulunuyorum.

²⁶«Bunun için size, `İşte Mesih çölde' derlerse gitmeyin. `Bakın, iç odalarda' derlerse inanmayın. ²⁷Çünkü İnsanoğlu'nun gelişi, doğuda çakıp batıya kadar her taraftan görülen

şimşek gibi olacaktır.

²⁸«Leş neredeyse, akbabalar oraya üşüşecek.

²⁹«O günlerin sıkıntısından hemen sonra,

`Güneş kararacak,
ay ışığını vermez olacak,
yıldızlar gökten düşecek
ve göksel güçler sarsılacak.'

³⁰«O zaman İnsanoğlu'nun belirtisi gökte görünecek. Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp dövünecek, İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ³¹Kendisi, güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek ve onlar, O'nun seçtiklerini, göklerin bir ucundan öbür ucuna kadar dört yelden alıp bir araya toplayacaklar.

³²«İncir ağacından ders alın! Dalları filizlenip yapraklarını sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. ³³Aynı şekilde, bütün bunların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, İnsanoğlu yakındır, kapıdadır. ³⁴Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak^[1] ortadan kalkmayacak. ³⁵Gök ve yer ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

Bilinmeyen gün ve saat

(Mar.13:32-37; Luk.12:41-48; 17:26-30,34-36)

³⁶«O günü ve saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez.

³⁷Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun gelişinde de öyle olacak. ³⁸Nuh'un gemiye bindiği güne dek, tufandan önceki günlerde insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. ³⁹Tufan gelinceye, hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. ⁴⁰O gün tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴¹Değirmende buğday öğüten iki kadından biri alınacak, biri bırakılacak.

⁴²«Bunun için uyanık kalın. Çünkü Rabbinizin geleceği günü bilemezsiniz. ⁴³Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın gece hangi saatte geleceğini bilse, uyanık durur, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁴Bunun için siz de hazır olun! Çünkü İnsanoğlu, ummadığınız bir saatte gelecektir.

⁴⁵«Efendinin, hizmetkârlarına vaktinde yiyecek vermek için üzerlerinde yetkili kıldığı güvenilir ve akıllı köle kimdir? ⁴⁶Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁷Size doğrusunu söyleyeyim, efendisi onu tüm malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁸⁻⁵¹Ama o köle kötü olur da kendi kendine, `Efendim gecikiyor' der ve yoldaşlarını dövmeye başlarsa, sarhoşlarla birlikte yiyip içerse, efendisi, onun beklemediği bir günde, ummadığı bir saatte gelecek, onu şiddetle cezalandıracak ve ikiyüzlülerle bir tutacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.

25. Bölüm

On kız benzetmesi

«O zaman Göklerin Egemenliği, kandillerini alıp güveyi karşılamaya çıkmış olan on kıza benzeyecek. ²Bunların beşi akılsız, beşi de akıllıymış. ³Akılsızlar kandillerini almışlarsa da, yanlarına yağ almamışlar. ⁴Akıllılar ise, kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da almışlar. ⁵Güvey gecikince hepsini uyku tutmuş ve dalıp uyumuşlar.

⁶«Gece yarısı bir ses yankılanmış: `İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın!' ⁷Bunun üzerine kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelemişler.

⁸«Akılsızlar akıllılara, `Kandillerimiz sönyüyor, bize yağınızdan verin!' demişler.

⁹«Akıllılar, `Olmaz! Hem bize hem size yetmeyebilir. En iyisi satıcılara gidin, kendinize yağ alın' demişler.

¹⁰«Ne var ki, onlar yağ satın almaya giderlerken güvey gelmiş. Hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girmişler ve kapı kapanmış.

¹¹«Daha sonra gelen öbür kızlar, `Efendimiz, efendimiz, aç kapıyı bize!' demişler.

¹²«Güvey ise, `Size doğrusunu söyleyeyim, sizi tanımıyorum' demiş.

¹³«Bu nedenle uyanık durun. Çünkü o günü ve o saati bilemezsiniz.

Emanet para benzetmesi

(Luk.19:11-27)

¹⁴«Göksel Egemenlik, yolculuğa çıkmak üzere olan bir adamın kölelerini çağırıp malını onlara emanet etmesine benzer.

¹⁵«Adam, her birinin yeteneğine göre, birine beş, birine iki, birine de bir talant vererek yola çıkmış. ¹⁶Beş talant alan, hemen gidip bu parayı işletmiş ve beş talant daha kazanmış. ¹⁷İki talant alan da iki talant daha kazanmış. ¹⁸Bir talant alan ise gidip toprağı kazmış ve efendisinin parasını saklamış.

¹⁹«Uzun zaman sonra bu kölelerin efendisi dönmüş, onlarla hesaplaşmaya oturmuş. ²⁰Beş talant almış olan gelip beş talant daha getirmiş, `Efendimiz' demiş, `bana beş talant emanet etmiştin; bak, beş talant daha kazandım.'

²¹«Efendisi ona, `Aferin, iyi ve güvenilir köle!' demiş. `Sen küçük işlerde güvenilir olduğunı gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!'

²²«İki talant almış olan da gelmiş, `Efendimiz' demiş, `bana iki talant emanet etmiştin; bak, iki talant daha kazandım.'

²³«Efendisi ona, `Aferin, iyi ve güvenilir köle!' demiş. `Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!'

²⁴«Sonra bir talant almış olan gelmiş, `Efendimiz' demiş, `senin sert bir adam olduğunu biliyordum. Ekmediğin yerden biçer, harman savurmadığın yerden devşirirsin. ²⁵Bu nedenle korktum, gidip senin verdiğin talantı toprağa gömdüm. İşte, al paranı!'

²⁶⁻²⁷«Efendisi ona şu karşılığı vermiş: `Kötü ve tembel köle! Ekmediğim yerden biçtiğimi, harman savurmadığım yerden devşirdiğimi biliyordun ha? Öyleyse paramı faizcilere vermeliydin. Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım... ²⁸Haydi, elindeki talantı alın, on talantı olana verin! ²⁹Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak. ³⁰Şu yararsız köleyi dışarıya, karanlığa atın. Orada ağlayış ve dış gıcirtısı olacaktır.'

Koyunlar ve keçiler

³¹«İnsanoğlu kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. ³²Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, onları birbirinden ayıracak. ³³Koyunları sağına, keçileri soluna alacak.

³⁴«O zaman Kral, sağındaki kişilere, `Sizler, Babamın kutsadıkları, gelin!' diyecek. `Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın! ³⁵Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek verdiniz; susamıştım, bana içecek verdiniz; yabancıydım, beni içeri aldınız. ³⁶Çıplaktım, beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanıma geldiniz.'

³⁷«O vakit doğru kişiler O'na şu karşılığı verecekler: `Ya Rab, biz seni ne zaman aç görüp doyurduk, ya da susamış görüp içecek verdik? ³⁸Seni ne zaman yabancı gördük de içeri aldık, ya da çıplak görüp giydirdik? ³⁹Seni ne zaman hasta ya da zindanda görüp yanına geldik?'

⁴⁰«Kral da onlara şöyle cevap verecek: `Size doğrusunu söyleyeyim, bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz.'

⁴¹«Sonra solundakilere şöyle diyecek: `Ey lanetliler, çekilin önümden! İblis ile onun melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe yollanın! ⁴²⁻⁴³Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek vermediniz; susamıştım, bana içecek vermediniz; yabancıydım, beni içeri almadınız; çıplaktım, beni giydirmediniz; hastaydım, zindandaydım, benimle ilgilenmediniz.

⁴⁴«O vakit onlar da şöyle karşılık verecekler: `Ya Rab, seni ne zaman aç, susamış, yabancı, çıplak, hasta ya da zindanda gördük de sana hizmet etmedik?'

⁴⁵«Kral da onlara şu cevabı verecek: `Size doğrusunu söyleyeyim, mademki bu en basit kardeşlerimden biri için bunu yapmadınız, benim için de yapmamış oldunuz.'

⁴⁶«Bunlar sonsuz azaba uğrayacak, doğrular ise sonsuz yaşama kavuşacaklar.»

26. Bölüm

İsa'yı öldürme tasarısı

(Mar.14:1-2; Luk.22:1-2; Yu.11:45-53)

¹⁻²İsa bütün bunları anlattıktan sonra öğrencilerine şöyle dedi: «Biliyorsunuz, iki gün sonra Fısıh bayramıdır, ve İnsanoğlu çarşıya gerilmek üzere ele verilecek.»

³Bu sırada başkâhinler ve halkın ihtiyarları, Kayafa adındaki başkâhinin sarayında toplandılar. ⁴İsa'yı hileyle tutuklayıp öldürmek için düzen kurdular. ⁵Ama, `Bayramda olmasın ki, halk arasında kargaşalık çıkmasın' diyorlardı.

İsa Beytanya'da

(Mar.14:3-9; Yu.12:1-8)

⁶⁻⁷İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evindeyken, yanına bir kadın geldi. Kadın, kaymaktaşından bir kap içinde çok değerli, hoş kokulu bir yağ getirmişti. İsa sofrada otururken, kadın yağı O'nun başından aşağı döktü.

⁸Öğrenciler bunu görünce kızdılar. «Nedir bu savurganlık?» dediler. ⁹«Bu yağ pahalıya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi.»

¹⁰Söylenenleri fark eden İsa, öğrencilerine, «Kadını neden üzüyorsunuz?» dedi. «Benim için güzel bir şey yaptı. ¹¹Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağım. ¹²Kadın bu hoş kokulu yağı, beni gömülmeye hazırlamak için bedenimin üzerine boşalttı. ¹³Size doğrusunu söyleyeyim, bu müjde dünyanın her neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.»

Yahuda'nın ihaneti

(Mar.14:10-11; Luk.22:3-6)

¹⁴⁻¹⁵O sırada Onikilerden biri | adı Yahuda İskariyot olanı | başkâhinlere giderek, «O'nu ele verirsem bana ne verirsiniz?» dedi. Otuz gümüş tartıp ona verdiler. ¹⁶Yahuda o andan itibaren İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh yemeği

(Mar.14:12-26; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30; 1Ko.11:23-25)

¹⁷Mayasız Ekmek bayramının ilk günü öğrenciler İsa'nın yanına gelerek, «Fısıh yemeğini yemen için nerede hazırlık yapmamızı istersin?» diye sordular.

¹⁸İsa onlara, «Kente varıp o adamın evine gidin» dedi. «Ona şöyle deyin: `Öğretmen diyor ki, zamanım yaklaştı. Fısıh bayramını, öğrencilerimle birlikte senin evinde kutlayacağım.'» ¹⁹Öğrenciler, İsa'nın buyruğunu yerine getirerek Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

²⁰Akşam olunca İsa on iki öğrencisiyle yemeğe oturdu. ²¹Yemek yerlerken, «Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri beni ele verecek» dedi.

²²Bu söz onları kedere boğdu. Teker teker, «Rab, beni demek istemedin ya?» diye sormaya başladılar.

²³O da, «Beni ele verecek olan» dedi, «elindeki ekmeği benimle birlikte sahana batırandır. ²⁴İnsanoğlu, kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'nu ele verenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu.»

²⁵O'nu ele verecek olan Yahuda, «Rabbî, yoksa beni mi demek istedin?» diye sordu.

İsa ona, «Söylediğin gibidir» karşılığını verdi.

²⁶Yemek sırasında İsa eline ekmeğe aldı, şükran duasını yapıp ekmeği böldü ve öğrencilerine verdi. «Alın, yiyin» dedi, «bu benim bedenimdir.» ²⁷Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine vererek, «Hepiniz bundan için» dedi. ²⁸«Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. ²⁹Size şunu söyleyeyim, Babamın egemenliğinde sizinle birlikte tazesini içeceğim o güne dek, asmanın bu ürününden bir daha içmeyeceğim.»

³⁰Bir ilahi söyledikten sonra dışarı çıkıp Zeytin dağına doğru gittiler.

Petrus'un inkârı önceden bildiriliyor

(Mar.14:27-31; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

³¹Bu arada İsa öğrencilerine, «Bu gece hepimiz benden ötürü sendeleyip düşeceksiniz» dedi. «Çünkü şöyle yazılmıştır:

‘Çobanı vuracağım,
sürüdeki koyunlar da darmadağın olacak.’

³²Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim.»

³³Petrus O'na, «Herkes senden ötürü sendeleyip düşse de, ben asla düşmem» dedi.

³⁴«Sana doğrusunu söyleyeyim» dedi İsa, «bu gece horoz ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin.»

³⁵Petrus, «Seninle birlikte ölmem bile gerekse, seni asla inkâr etmem» dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani bahçesinde

(Mar.14:32-42; Luk.22:39-46)

³⁶Sonra İsa öğrencileriyle birlikte Getsemani denen bir yere geldi. Öğrencilerine, «Ben şuraya gidip dua edeceğim, siz burada oturun» dedi. ³⁷Petrus ile Zebedi'nin iki oğlunu

yanına aldı. Kederlenmeye ve ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. ³⁸Onlara, «Yüreğim ölüm derecesinde kederli» dedi. «Burada kalın, benimle birlikte uyanık durun.»

³⁹Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. «Baba» dedi, «mümkünse bu kâse benden uzaklaştırılsın. Yine de benim değil, senin istediğin olsun.»

⁴⁰Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, «Demek ki benimle birlikte bir saat uyanık kalamadınız!» dedi. ⁴¹«Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür.»

⁴²İsa ikinci kez uzaklaşıp dua etti. «Baba» dedi, «eğer ben içmeden bu kâsenin uzaklaştırılması mümkün değilse, senin istediğin olsun.»

⁴³Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına bir ağırlık çökmüştü. ⁴⁴Onları bırakıp tekrar uzaklaştı, yine aynı sözlerle üçüncü kez dua etti.

⁴⁵Sonra öğrencilerin yanına dönerek, «Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?» dedi. «İşte saat yaklaştı, İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. ⁴⁶Kalkın, gidelim. İşte beni ele veren geldi!»

İsa tutuklanıyor

(Mar.14:43-50; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

⁴⁷İsa daha konuşurken, Onikilerden biri olan Yahuda geldi. Yanında, başkâhinlerle halkın ihtiyarları tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı büyük bir kalabalık vardı. ⁴⁸İsa'yı ele veren Yahuda, «Kimi öpersem, İsa O'dur, O'nu tutuklayın» diye onlarla sözleşmişti. ⁴⁹Dosdoğru İsa'ya gidip, «Selam, Rabbî!» diyerek O'nu öptü.

⁵⁰İsa ona, «Arkadaş, bunun için mi geldin?» dedi. Bunun üzerine adamlar yaklaştı, İsa'yı yakalayıp tutukladılar. ⁵¹İsa'yla birlikte olanlardan biri, ani bir hareketle kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu. ⁵²O zaman İsa ona, «Kılıcını yerine koy!» dedi. «Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek. ⁵³Yoksa Babamdan yardım isteyemez miyim sanıyorsun? İstesem, hemen şu an bana on iki tünden fazla melek gönderir. ⁵⁴Ama böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılar o zaman nasıl yerine gelir?»

⁵⁵Bundan sonra İsa kalabalığa dönüp şöyle seslendi: «Bir haydudun peşindeymiş gibi beni kılıç ve sopalarla mı yakalamaya geldiniz? Her gün tapınakta oturup ders veriyordum, beni tutuklamadınız. ⁵⁶Ama bütün bunlar, peygamberlerin yazdıkları yerine gelsin diye oldu.» O zaman öğrencilerin hepsi O'nu bırakıp kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un önünde

(Mar.14:53-65; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

⁵⁷İsa'yı tutuklayanlar, O'nu başkâhin Kayafa'ya götürdüler. Din bilginleriyle ihtiyarlar da orada toplanmışlardı. ⁵⁸Petrus, İsa'yı uzaktan, ta başkâhinin avlusuna kadar izledi. Sonucu görmek için içeri girip nöbetçilerin yanına oturdu.

⁵⁹Başkâhinlerle Yüksek Kurul'un tamamı, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı yalancı tanıklar arıyorlardı. ⁶⁰⁻⁶¹Ortaya birçok yalancı tanık çıktığı halde, aradıklarını bulamadılar. Sonunda ortaya çıkan iki kişi şöyle dediler: «Bu adam, 'Ben Tanrı'nın tapınağını yıkıp üç günde yeniden kurabilirim' dedi.»

⁶²Başkâhin ayağa kalkıp İsa'ya, «Hiç cevap vermeyecek misin?» dedi. «Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?» ⁶³İsa susmaya devam etti. Başkâhin ise O'na, «Yaşayan Tanrı adına sana yemin ettiriyorum, söyle bize, Tanrı'nın Oğlu Mesih sen misin?» dedi.

⁶⁴İsa, «Söylediğin gibidir» karşılığını verdi. «Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu'nun, kudretli Olan'ın sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz.»

⁶⁵Bunun üzerine başkâhin giysilerini yırtarak, «Tanrı'ya küfretti!» dedi. «Artık tanıklara ne ihtiyacımız var? İşte küfürü işittiniz. ⁶⁶Buna ne diyorsunuz?»

«Ölümü hak etti!» diye cevap verdiler.

⁶⁷⁻⁶⁸Bunun üzerine İsa'nın yüzüne tükürüp O'nu yumrukladılar. Bazıları da O'nu tokatlayıp, «Ey Mesih, peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?» dediler.

Petrus İsa'yı inkâr ediyor

(Mar.14:66-72; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

⁶⁹Petrus ise dışarıda, avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip, «Sen de Celileli İsa'yla birlikteydin» dedi.

⁷⁰Ama Petrus bunu herkesin önünde inkâr ederek şöyle dedi: «Senin neden söz ettiğini anlamıyorum.»

⁷¹Sonra avlu kapısının önüne çıktı. Onu gören başka bir hizmetçi kız orada bulunanlara, «Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi» dedi.

⁷²Petrus yemin ederek, «Ben o adamı tanımıyorum» diye yine inkâr etti.

⁷³Orada duranlar az sonra Petrus'a yaklaşıp, «Gerçekten sen de onlardansın. Lehçen seni ele veriyor» dediler.

⁷⁴Petrus kendine lanet okuyup yemin ederek, «O adamı tanımıyorum!» dedi.

Tam o anda horoz öttü. ⁷⁵Petrus, İsa'nın, «Horoz ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin» dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

27. Bölüm

Yahuda kendini asıyor

(Elç.1:18-19)

Sabah olunca tüm başkâhinlerle halkın ihtiyarları, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak konusunda anlaştılar. ²O'nu bağladılar ve götürüp vali Pilatus'a teslim ettiler.

³İsa'yı ele veren Yahuda, O'nun mahkûm edildiğini görünce yaptığına pişman oldu. Otuz gümüşü başkâhinlere ve ihtiyarlara geri götürdü. ⁴«Ben suçsuz birini¹ ele vermekle günah işledim» dedi.

Onlar ise, «Bundan bize ne? Onu sen düşün» dediler.

⁵Yahuda paraları tapınağın içine fırlatarak oradan ayrıldı, gidip kendini astı.

⁶Paraları toplayan başkâhinler, «Kan bedeli olan bu paraları tapınağın hazinesine koymak doğru olmaz» dediler. ⁷Kendi aralarında anlaşarak bu parayla yabancılar için mezarlık yapmak üzere Çömlekçi Tarlasını satın aldılar. ⁸Bunun için bu tarlaya bugüne dek `Kan Tarlası' denilmiştir. ⁹⁻¹⁰Böylece Yeremya peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

«İsrail oğullarından kimilerinin
O'na biçtikleri değer karşılığı olan
otuz gümüşü aldılar
ve Rab'bin bana buyurduğu gibi,
çömlekçinin tarlasını satın almak için harcadılar.»

İsa vali Pilatus'un önünde

(Mar.15:2-15; Luk.23:3-5,13-25; Yu.18:33-19:16)

¹¹İsa valinin önüne çıkarıldı. Vali O'na, «Sen Yahudilerin Kralı mısın?» diye sordu.

İsa, «Söylediğin gibidir» dedi.

¹²Başkâhinlerle ihtiyarlar O'nu suçlayınca hiç karşılık vermedi. ¹³Pilatus O'na, «Senin aleyhinde yaptıkları bunca tanıklığı duymuyor musun?» dedi. ¹⁴İsa bir tek konuda bile ona cevap vermedi. Vali buna çok şaşıtı.

¹⁵Her Fısıh bayramında vali, halkın istediği bir tutukluyu salıvermeyi adet edinmişti. ¹⁶O günlerde Barabas adında ünlü bir tutuklu vardı. ¹⁷Halk bir araya toplandığında, Pilatus onlara, «Sizin için kimi salıvereyim istersiniz, Barabas'ı mı, Mesih denilen İsa'yı mı?» diye sordu. ¹⁸İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu.

¹⁹Pilatus yargı kürsüsünde otururken karısı ona, «O doğru adama dokunma. Dün gece rüyamda O'nun yüzünden çok sıkıntı çektim» diye haber gönderdi.

²⁰Başkâhinler ve ihtiyarlar ise, Barabas'ın salıverilmesini ve İsa'nın öldürülmesini istesinler diye halkı kışkırttılar.

²¹Vali onlara şunu sordu: «Sizin için ikisinden hangisini salıvereyim istersiniz?»

«Barabas'ı» dediler.

²²Pilatus, «Öyleyse Mesih denen İsa'yı ne yapayım?» dedi.

Hep bir ağızdan, «Çarmıha gerilsin!» dediler.

²³Pilatus, «O ne kötülük yaptı ki?» diye sordu.

Onlar ise daha yüksek sesle, «Çarmıha gerilsin!» diye bağrışıp durdular.

²⁴Pilatus, elinden bir şey gelmediğini, tersine, bir kargaşalığın başladığını görünce su aldı, kalabalığın önünde ellerini yıkayıp şöyle dedi: «Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Bu işe siz bakın!»

²⁵Bütün halk şu karşılığı verdi: «O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızın üzerinde olsun!»

²⁶Bunun üzerine Pilatus onlar için Barabas'ı salıverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı aşağılaması

(Mar.15:16-20; Yu.19:2-3)

²⁷Sonra valinin askerleri İsa'yı vali konağına götürüp tüm taburu başına topladılar. ²⁸O'nu soyup üzerine kırmızı bir kaftan geçirdiler. ²⁹Dikenlerden bir taç örüp başına koydular, sağ eline de bir kamış tutturdular. Önünde diz çöküp, «Selam, ey Yahudilerin Kralı!» diyerek O'nunla alay ettiler. ³⁰Üzerine tükürdüler, kamışı alıp başına vurdular. ³¹O'nunla böyle alay ettikten sonra kaftanı üzerinden çıkarıp O'na yine kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germek üzere O'nu alıp götürdüler.

İsa çarmıha geriliyor

(Mar.15:21-32; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

³²Dışarı çıktıklarında Simun adında Kireneli bir adama rastladılar. İsa'nın çarmıhını ona zorla taşıttılar. ³³⁻³⁴Golgota, yani Kafatası denilen yere vardıklarında içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap verdiler. İsa bunu tadınca içmek istemedi.

³⁵Askerler O'nu çarmıha gerdikten sonra kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar.

³⁶Sonra oturup yanında nöbet tuttular. ³⁷Başının üzerine,

'BU, YAHUDİLERİN KRALI İSA'DIR'

diye yazan bir suç yaftası astılar.

³⁸İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydut da çarmıha gerildi. ³⁹⁻

⁴⁰Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, «Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Haydi, kurtar kendini! Tanrı'nın Oğluyun, çarmıhtan in!» diyorlardı.

⁴¹⁻⁴²Başkâhinler, din bilginleri ve ihtiyarlar da aynı şekilde O'nunla alay ederek, «Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor» diyorlardı. «İsrail'in Kralı imiş! Şimdi çarmıhtan aşağı insin de O'na iman edelim. ⁴³Tanrı'ya güveniyordu; Tanrı O'nu seviyorsa, kurtarsın bakalım! Çünkü, 'Ben Tanrı'nın Oğluyum' demişti.» ⁴⁴İsa'yla birlikte çarmıha gerilmiş olan haydutlar da O'na aynı şekilde hakaret ettiler.

İsa'nın ölümü

(Mar.15:33-41; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

⁴⁵Bütün ülkenin üzerine öğleyin saat on ikiden saat üçe kadar süren bir karanlık çöktü.

⁴⁶Saat üçe doğru İsa yüksek sesle, «Elî, Elî, lema şevaktani?» yani, «Tanrım, Tanrım, beni niçin terk ettin?» diye bağırdı.

⁴⁷Orada duranlardan bazıları bunu işitince, «Bu adam İlyas'ı çağırıyor» dediler.

⁴⁸İçlerinden biri hemen koşup bir sünger getirdi, ekşi şaraba batırıp bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. ⁴⁹Diğerleri ise, «Dur bakalım, İlyas gelip O'nu kurtaracak mı?» dediler.

⁵⁰İsa, yüksek sesle bir kez daha bağırdı ve ruhunu teslim etti.

⁵¹O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya dek yırtılarak ikiye bölündü. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. ⁵²Mezarlar açıldı, ölmüş olan birçok kutsal kişinin cesetleri dirildi.

⁵³Bunlar mezarlarından çıkıp İsa'nın dirilişinden sonra kutsal kente girdiler ve birçok kimseye göründüler.

⁵⁴İsa'yı bekleyen yüzbaşı ve beraberindeki askerler, depremi ve öbür olayları görünce dehşete kapıldılar ve, «Bu gerçekten Tanrı'nın Oğluydu!» dediler.

⁵⁵Orada, olup bitenleri uzaktan izleyen birçok kadın vardı. Bunlar, Celile'den İsa'nın peşinden gelip O'na hizmet etmişlerdi. ⁵⁶Aralarında Mecdelli Meryem, Yakup ile Yusuf'un annesi Meryem ve Zebedi oğullarının annesi de vardı.

İsa'nın gömülmesi

(Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

⁵⁷Akşama doğru Yusuf adında zengin bir Aramatyalı geldi. O da İsa'nın bir öğrencisiydi.

⁵⁸Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. Pilatus da cesedin ona verilmesini buyurdu. ⁵⁹

⁶⁰Yusuf cesedi aldı, temiz keten beze sardı, kayaya oydurmuş olduğu kendi yeni mezarına yatırdı. Mezarın girişine büyük bir taş yuvarlayıp oradan ayrıldı. ⁶¹Mecdelli Meryem ile öteki Meryem ise orada, mezarın karşısında oturuyorlardı.

⁶²⁻⁶³Ertesi gün, yani Hazırlık gününden sonraki gün, başkâhinlerle Ferisiler Pilatus'un önünde toplanarak, «Efendimiz» dediler, «O aldatıcının, daha yaşarken, 'Ben öldükten üç gün sonra dirileceğim' dediğini hatırlıyoruz. ⁶⁴Onun için buyruk ver de üçüncü güne dek mezarı güvenlik altına alsınlar. Yoksa öğrencileri gelir, cesedini çalar ve halka, 'Ölümden

dirildi' derler. Bu sonuncu aldatmaca ilkinden beter olur.»

⁶⁵Pilatus onlara, «Bir manga asker alın, gidip mezarı dilediğiniz gibi güvenlik altına alın» dedi. ⁶⁶Onlar da askerlerle birlikte gittiler, taşı mühürleyip mezarı güvenlik altına aldılar.

28. Bölüm

İsa'nın dirilişi

(Mar.16:1-10; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

Sept gününü izleyen haftanın ilk günü, tan yeri ağarırken, Mecdelli Meryem ile öbür Meryem mezarı görmeye gittiler.

²Ansızın büyük bir deprem oldu. Rab'bin bir meleği gökten indi ve mezara gidip taşı bir yana yuvarlayarak üzerine oturdu. ³Görünüşü şimşek gibi, giysileri ise kar gibi bembeyazdı. ⁴Nöbetçiler korkudan titremeye başladılar, sonra ölü gibi yere yıkıldılar.

⁵Melek kadınlara şöyle seslendi: «Korkmayın! Çarmıha gerilmiş olan İsa'yı aradığınızı biliyorum. ⁶O burada yok; söylemiş olduğu gibi dirildi. Gelin, O'nun yattığı yeri görün. ⁷Hemen O'nun öğrencilerine gidip şöyle deyin: 'İsa ölümden dirildi. Sizden önce Celile'ye gidiyor, kendisini orada göreceksiniz.' İşte ben size söylemiş bulunuyorum.»

⁸Kadınlar, hem korku hem büyük sevinç içinde, çabucak mezardan uzaklaşıp koş koş İsa'nın öğrencilerine haber vermeye gittiler. ⁹Ansızın İsa onların karşısına çıktı, «Selam size!» dedi. Onlar da yaklaşmış İsa'nın ayaklarına sarıldılar, O'na tapınmaya başladılar. ¹⁰O zaman İsa onlara, «Korkmayın!» dedi. «Gidip kardeşlerime haber verin, Celile'ye gitsinler, beni orada görecekler.»

Nöbetçilerin getirdiği haber

¹¹Kadınlar daha yoldayken nöbetçi askerlerden bazıları kente giderek olup bitenlerin hepsini başkâhinlere bildirdiler. ¹²⁻¹³Başkâhinler ihtiyarlarla birlikte toplanıp birbirlerine danıştıktan sonra askerlere çok miktarda para vererek dediler ki, «Siz şöyle diyeceksiniz: 'Öğrencileri geceleyin geldi, biz uyurken O'nun cesedini çalıp götürdüler.' ¹⁴Eğer bu haber valinin kulağına gidecek olursa biz onu yatıştırır, size bir zarar gelmesini önleriz.»

¹⁵Böylece askerler parayı aldılar ve kendilerine söylendiği gibi yaptılar. Bu söylenti bugüne dek Yahudiler arasında tekrarlanagelmıştır.

Son buyruk

(Mar.16:14-18; Luk.24:36-49; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

¹⁶On bir öğrenci Celile'ye, İsa'nın kendilerine bildirdiği dağa gittiler. ¹⁷İsa'yı gördükleri zaman O'na tapındılar. Ama bazıları kuşku içindeydi. ¹⁸İsa yanlarına gelip kendilerine şunları söyledi: «Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. ¹⁹Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin. Onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla¹ vaftiz edin. ²⁰Size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek

her an sizinle birlikteyim.»

MAT Dipnotları:

2:1-2 Doğuda O'nun yıldızını gördük: ya da «O'nun yıldızının doğuşunu gördük.»

2:9 Doğuda: ya da «Doğuşunu.»

5:22 aşağılayıcı bir söz: Grekçede, «raka», yani «boş kafalı.»

5:26 kuruş: Grekçede, «kodrantis.»

5:37 Şeytan: Grekçede, «kötü olan.»

6:1 Yapmanız gereken doğru işleri: Grekçede, «Doğruluğunuzu.»

6:13 «Çünkü...Amin» sözleri birçok eski metinde yoktur.

6:22 «Gözünüz sağlamsa» diye çevrilen Grekçe deyim, «Cömertseniz» anlamında kullanılırdı.

6:23 «Gözünüz bozuksa» diye çevrilen Grekçe deyim, «Açgözlüyseniz» anlamında kullanılırdı.

6:24 para: Grekçede, «mamon.»

6:27 ömrünü bir anlık: ya da «boyunu bir arşın.»

11:12 ya da «Göklerin Egemenliği zorlu biçimde geliyor, zorlu kişiler ona sahip çıkıyor.»

13:19 Şeytan: Grekçede, «kötü olan.»

13:33 ölçek: Grekçede, «saton.»

14:24 bir hayli uzakta: Grekçede, «birçok stadion uzakta.»

14:25 Sabaha karşı: Grekçede, «Gecenin dördüncü nöbetinde.»

15:25 O'nun önünde yere kapandı: ya da «O'na tapındı.»

16:17 insan: Grekçede, «et ve kan.»

16:18 Petrus: Grekçede, «petros», yani kaya parçası, taş.

16:18 kaya: Grekçede, «petra», yani büyük taş kütle, kaya.

17:20-21 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «Ama bu tür cinler ancak dua ve oruçla kovulabilir.»

17:24 iki dirhemlik tapınak vergisi: Grekçede, «didrahma.»

17:27 dört dirhemlik bir akçe: Grekçede, «bir statir.»

18:10-11 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «İnsanoğlu, kaybolmuş olanı kurtarmak için geldi.»

19:9 «Boşanmış...olur» sözleri birçok eski metinde yoktur.

21:25 Yahya'nın vaftiz etme yetkisi: Grekçede, «Yahya'nın vaftizi.»

21:25 Tanrı'dan: Grekçede, «gökten.»

23:5 muska: Tevrat'tan alınan bazı ayetlerin içine konduğu, alna ya da sol kola takılan küçük kutu anlamındadır (Bkz. Tevrat, Çıkış 13:9, Tesniye 6:8,9).

23:5 püskül: Dindar Yahudiler, Kutsal Yasa'yı hatırlamak için giysilerinin eteğine dört püskül dikerler (bkz. Tevrat, Sayılar 15:38,39; Tesniye 22:12).

23:13-14 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «Vay halinize, ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bir yandan gösteriş için uzun uzun dua edersiniz, öte yandan dul kadınların malını mülkünü sömürsünüz. Bundan ötürü cezanız daha da ağır olacaktır.» (Bkz. Mar.12:40; Luk.20:47).

23:36 kuşak: ya da «soy.»

24:34 kuşak: ya da «soy.»

27:4 birini: Grekçede, «kanı.»

28:19 adıyla: Grekçede, «adı içine.»

MARKOS

MARKOS'A GİRİŞ

Genel bakış: Her ne kadar yazar adını vermese de elçileri izleyen ilk inanlı yazarların tümü Markos'u bu kitabın yazarı kabul ederler. Tarihçi Evsebyus, Papias'ın İ.S. 140 yıllarında yazdıklarından şu alıntıyı yapıyor: «Petrus'un çevirmeni olan Markos, Petrus'la birlikte dolaşmış ve onun hatırladıklarının tümünü titiz bir şekilde yazıya geçirmiştir.» Eldeki kanıtlar, Markos'un bu kitabı İtalya'da yazdığını gösteriyor. O sırada Pavlus ve Petrus Müjde'yi Roma'da yaymakla meşguller. Bu da İ.S. 50'li yılların sonlarına ya da 60'lı yıllara rastlıyor. Markos'un Yahudi geleneklerini açıklama ihtiyacını duyması da (7:3-4; 15:42-3) kitabın İtalya'da yazıldığı varsayımına uygun düşüyor.

Markos'un adı İncil'de birkaç kez geçiyor. Mar.14:51-52 ayetlerinde sözü edilen genç adam Markos olabilir. İlk inanlılar, ölüm kalım mücadelesi verirlerken bile (Elç.12:12) Markos'un annesi Meryem'in evinde buluşuyorlardı. Markos, Barnaba'nın yeğeniydi (Kol.4:10). Bu da Barnaba ile Pavlus'un onu önce Antakya'ya (Elç.12:25), ardından ilk yolculuklarında da (13:5) neden yanlarında götürdüklerini az da olsa açıklar. Markos daha sonra onlardan ayrılır (13:13). Bu nedenle Pavlus ikinci yolculukta onu yanına almak istemez. Pavlus ile Barnaba arasında bu konuda öyle şiddetli bir anlaşmazlık baş gösterir ki, sonunda yolları ayrılır ve Barnaba Markos'la birlikte Kıbrıs'a gider (15:37-39). Daha sonra ilişkileri düzelir. Nitekim Markos'u tekrar Pavlus'la birlikte görüyoruz¹. Petrus da Markos'tan övgüyle söz eder (1Pe.5:13).

Kitabın içeriği: Markos'un kitabı, İsa'nın yaşamını anlatan İncil'in ilk dört kitabı arasında en kısa olanıdır. İsa'nın ne doğumundan, ne soy ağacından, ne de çocukluğundan söz eder. Öğretiye daha az ağırlık verir. Örneğin Matta'da 21, Luka'da 26 benzetmeye karşılık Markos'ta sadece 9 benzetme vardır. Markos daha çok İsa'nın yaptıklarını yazıyor. Kısa ve öz yazar (birinci bölümde ne denli çok sayıda olayın anlatıldığına bakın). Anlatım canlı ve hareketlidir. Markos, diğer yazarlara oranla belirli bazı olayları daha ayrıntılı yazar². Dikkatini, özellikle insanların İsa'ya gösterdiği ilginin üzerinde yoğunlaştırır³.

Kitabın konusu 1:1'de yalın bir şekilde açıklanır: «Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le ilgili müjdenin başlangıcı.» Gerçekte Markos, İsa'yı Tanrı Oğlu⁴, İnsanoğlu⁵ ve Yahudilerin uzun zamandır bekledikleri kurtarıcı-kral olan Mesih⁶ diye tanıtır. Ne var ki İsa, Yahudilerin beklediği kurtarıcıdan çok farklıdır. Şöyle diyor İsa: «İnsanoğlu hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları uğruna fide olarak vermeye geldi» (10:45). Böylece İsa durup dinlenmeden gezer ve öğretisini yayar, hastaları iyileştirir. Yaptığı mucizelerle kimliğini ve öğretisinin geçerliliğini kanıtlayarak⁷ kalabalıkları peşinden sürükler. Ama görevinin bu döneminde, kendisini tanıyanları sık sık uyararak kendisiyle ve mucizeleriyle ilgili haberleri yaymalarını engellemeye çalışır⁸. Dikkatini daha çok seçtiği kişileri eğitmeye verir⁹. Konuşmalarında, onu izlemenin bedelini¹⁰, imanı¹¹ ve Tanrı'nın Egemenliğini¹² durmadan vurgular. Eylemleri önemli tepkilere yol açar. Bir yandan kötü ruhlara meydan okur, onları kovar¹³, öte yandan Yahudi dininin ileri gelenleriyle çatışır¹⁴. Bu din önderlerinin kışkırtmasıyla gerçekleşecek ölümünden ve dirilişinden sık sık söz eder¹⁵.

Kitabın neredeyse dörtte biri İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır.

Ana hatlar:

1:1-13	İsa'nın ortaya çıkışı
1:14-9:50	İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri
10:1-52	İsa'nın Kudüs'e giderken yolda öğrettikleri
11:1-16:20	Kudüs'teki son günler

Kaynak ayetler:

¹Kol.4:10; 2Ti.4:11; Flm.23-24

²örn: 3:20-21; 5:3-6,25-27

³örn: 6:51; 7:37; 9:15

⁴1:1,11; 3:11; 5:7; 9:7; 12:1-11; 14:61-62; 15:39

⁵1:10-11,28; 8:31,38; 9:9-12,31; 10:32-33,45; 13:26; 14:21,41,62

⁶1:1; 8:29; 9:41; 12:35; 14:61

⁷örn: 1:25-28; 2:5-12; 4:39-41; 6:47-51

⁸örn: 1:37-38,43-45; 5:43; 7:36; 8:30

⁹örn: 1:16-20; 3:11-19; 4:10-12,34; 8:27-33; 13:3-36 16:7,9-18

¹⁰8:34-38; 9:33-37; 10:28-31,35-45

¹¹1:15; 2:5; 4:40; 5:34,36; 9:23-24; 10:52; 11:22-26; 16:11-18

¹²1:15; 4:11,26-32; 9:1; 10:14-15,24-27; 12:34; 14:25

¹³1:23-27,32-34,39; 3:11-19; 5:2-20; 6:7; 7:25-30; 9:17-29

¹⁴örn: 3:2-6,22-30; 7:1-13; 11:18,27-33; 12:1-13,38-39; 14:1,43-65

¹⁵8:31; 9:9; 10:32-34,45; 14:8

MARKOS

1. Bölüm

Vaftizci Yahya'nın gelişi

(Mat.3:1-12; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le ilgili müjdenin başlangıcı.

²Yeşaya peygamberin kitabında şöyle yazılmıştır:

«Bak, habercimi senin önünden gönderiyorum;

o senin yolunu hazırlayacak.»

³«Çölde yükselen ses,

`Rab'bin yolunu hazırlayın,

geçeceği patikaları düzleyin' diyor.»

⁴Böylece Vaftizci Yahya çölde ortaya çıktı. İnsanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırıyordu. ⁵Bütün Yahudiye halkı ve Kudüslülerin hepsi ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria nehrinde vaftiz ediliyordu.

⁶Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deriden kuşağı vardı. Çekirge ve yaban balı yedi. ⁷Şu haberi yayıyordu: «Benden sonra benden daha güçlü Olan geliyor. Eğilip O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim. ⁸Ben sizi suyla vaftiz ettim, ama O sizi Kutsal Ruh'la vaftiz edecektir.»

İsa görevine başlıyor

(Mat.3:13-4:22; Luk.3:21-22; 4:1-15; 5:1-11)

⁹O günlerde Celile'nin Nasıra kentinden çıkıp gelen İsa, Yahya tarafından Şeria nehrinde vaftiz edildi. ¹⁰Tam sudan çıkarken, göklerin yarıldığını ve Ruh'un güvercin gibi kendi üzerine indiğini gördü. ¹¹Göklerden, «Sen benim sevgili Oğlumsun, senden hoşnudum» diyen bir ses geldi.

¹²O an Ruh, İsa'yı çöle gönderdi. ¹³İsa çölde kaldığı kırk gün boyunca Şeytan tarafından sınıandı. Yabani hayvanlar arasındaydı ve melekler O'na hizmet ediyordu.

¹⁴Yahya'nın tutuklanmasından sonra İsa, Tanrı'nın müjdesini duyura duyura Celile'ye gitti.

¹⁵«Zaman doldu» diyordu, «Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı. Tövbe edin, Müjde'ye inanın!»

¹⁶İsa, Celile gölünün kıyısından geçerken, göle ağ atmakta olan Simun ile kardeşi Andrey'a'yı gördü. Bu adamlar balıkçıydı. ¹⁷İsa onlara, «Ardımdan gelin, sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım» dedi. ¹⁸Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. ¹⁹Oradan biraz ileri gidince Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Kayıkta ağlarını onarıyorlardı. ²⁰İsa hemen onları çağırdı. Onlar da babaları Zebedi'yi işçilerle birlikte kayıkta bırakarak İsa'nın ardından gittiler.

İsa kötü ruhları kovuyor, hastaları iyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Luk.4:31-44)

²¹Kefernahum'a girdiler. Sept günü olunca İsa hemen havraya girip ders vermeye başladı. ²²Halk O'nun öğretişine şaşırıp kaldı. Çünkü onlara din bilginleri gibi değil, yetkili biri gibi ders veriyordu. ²³⁻²⁴Tam o sırada havralarında bulunan ve kötü ruha tutsak olan bir adam, «Ey Nasıralı İsa, bizden ne istiyorsun?» diye bağırdı. «Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğun biliyorum, Tanrı'nın Kutsalısın sen!»

²⁵İsa, «Sus, çık o adamdan!» diyerek kötü ruhu azarladı. ²⁶Kötü ruh adamı sarstı ve büyük bir çılgınlık atarak içinden çıktı.

²⁷Herkes şaşırıp kaldı. Birbirlerine, «Bu nasıl şey?» diye sormaya başladılar. «Yepyeni bir öğreti! Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyorlar.» ²⁸Böylece İsa'yla ilgili haberler, tüm Celile bölgesinin her yerine hızla yayıldı.

²⁹İsa havradan çıkar çıkmaz, Yakup ve Yuhanna ile birlikte Simun ve Andreyanın evine gitti.

³⁰Simun'un kaynanası ateşler içinde yatıyordu. Durumu hemen İsa'ya bildirdiler. ³¹O da hastaya yaklaştı, elinden tutup kaldırdı. Kadının ateşi düştü ve kendisi onlara hizmet etmeye başladı.

³²Akşam olup güneş batınca, bütün hastaları ve cine tutsak olanları İsa'ya getirdiler. ³³Bütün kent halkı kapıya toplanmıştı. ³⁴İsa, çeşitli hastalıklara yakalanmış birçok kişiyi iyileştirdi, birçok cini kovdu. Cinlerin konuşmasına izin vermiyordu. Çünkü onlar kendisinin kim olduğunu biliyorlardı.

³⁵Sabah çok erkenden, ortalık henüz ağarmadan İsa kalktı, evden çıkıp ıssız bir yere gitti, orada dua etmeye başladı. ³⁶Simun ile yanındakiler İsa'yı aramaya çıktılar. ³⁷O'nu bulunca, «Herkes seni arıyor!» dediler.

³⁸İsa onlara, «Başka yerlere, yakındaki kasabalara gidelim» dedi. «Oralarda da Tanrı sözünü duyurayım. Bunun için çıkıp geldim.» ³⁹Böylece havralarında Tanrı sözünü duyurarak ve cinleri kovarak tüm Celile bölgesini dolaştı.

İsa bir cüzamlıyı iyileştiriyor

(Mat.8:1-4; Luk.5:12-16)

⁴⁰İsa'ya cüzamlı biri geldi, diz çöküp O'na şöyle yalvardı: «Eğer istersen beni temiz kılabilirsin.»

⁴¹Yüreği sızlayan İsa, elini uzatıp adama dokundu, «İsterim, temiz ol!» dedi. ⁴²Adam hemen o anda cüzamdan kurtulup tertemiz oldu.

⁴³İsa onu sıkıca uyararak derhal yanından uzaklaştırdı. ⁴⁴«Sakın kimseye bir şey söyleme!» dedi. «Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu adakları sun.»

⁴⁵Ne var ki, adam çıkıp gitti, olayla ilgili haberi her tarafa yayıp duyurmaya başladı. Öyle ki, İsa artık hiçbir kente açıkça giremez oldu. Ancak dışarıda, ıssız yerlerde kalıyordu. Ve halk her

yerden O'na akın ediyordu.

2. Bölüm

Bir felçlinin iyileştirilmesi

(Mat.9:1-8; Luk.5:17-26)

Birkaç gün sonra İsa tekrar Kefernahum'a geldiğinde, evde olduğu işitildi. ²O kadar çok insan toplandı ki, artık kapının önünde bile duracak yer kalmamıştı. İsa onlara Tanrı sözünü anlatıyordu. ³Bu arada O'na dört kişinin taşıdığı felçli bir adamı getirdiler. ⁴Kalabalıktan O'na yaklaşamadıkları için, bulunduğu yerin üzerindeki damı delip açarak felçliyi üstünde yattığı döşekle birlikte aşağı indirdiler. ⁵Onların imanını gören İsa felçliye, «Oğlum, günahların bağışlandı» dedi.

⁶⁻⁷Orada oturmakta olan bazı din bilginleri ise için için şöyle düşündüler: «Bu adam neden böyle konuşuyor? Tanrı'ya küfrediyor! Tek Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?»

⁸Akıllarından geçeni hemen ruhunda sezen İsa onlara, «Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz?» dedi. ⁹«Hangisi daha kolay, felçliye, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa, 'Kalk, döşeğini topla ve yürü' demek mi? ¹⁰⁻¹¹Ne var ki, İnsanoğlu'nun yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye...» Sonra felçliye, «Sana söylüyorum, kalk, döşeğini topla ve evine git!» dedi. ¹²Adam kalktı, derhal döşeğini topladı ve hepsinin gözü önünde çıkıp gitti. Herkes şaşakalmıştı. Tanrı'yı övüyorlar, «Böylesini hiç görmemiştik» diyorlardı.

Levi'nin öğrencilere katılması

(Mat.9:9-13; Luk.5:27-32)

¹³İsa yine çıkıp göl kıyısına gitti. Bütün halk O'nun yanına geldi, O da onlara ders vermeye başladı. ¹⁴Yoldan geçerken, vergi toplama kulübesinde oturan Alfay oğlu Levi'yi gördü. Ona, «Ardımdan gel» dedi. Levi de kalkıp İsa'nın ardından gitti.

¹⁵Daha sonra İsa, Levi'nin evinde yemek yerken, birçok vergi görevlisi ve günahkâr birçok kişi O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturmuştu. O'nu izleyen böyle birçok kişi vardı.

¹⁶Ferisilerden bazı din bilginleri, O'nu günahkârlar ve vergi görevlileriyle birlikte yemekte görünce öğrencilerine, «Niçin vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?» diye sordular.

¹⁷Bunu işiten İsa onlara, «Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var» dedi. «Ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim.»

Oruçla ilgili soru

(Mat.9:14-17; Luk.5:33-39)

¹⁸Yahya'nın öğrencileriyle Ferisiler oruç tutarken, bazı kişiler İsa'ya gelip, «Yahya'nın ve

Ferisilerin öğrencileri oruç tutuyor da, senin öğrencilerin niçin tutmuyor?» diye sordular.

¹⁹İsa şöyle karşılık verdi: «Güvey aralarında olduğu sürece davetliler oruç tutar mı hiç? Güvey aralarında oldukça oruç tutamazlar! ²⁰Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o gün oruç tutacaklar. ²¹Hiç kimse eski bir giysiyi çekmemiş bir kumaş parçasıyla yamamaz. Yoksa yeni yama eski giysiden kopar ve yırtık daha kötü duruma gelir. ²²Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa şarap tulumları patlatır, şarap da tulumlar da mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara doldurulur.»

Sept günü sorunu

(Mat.12:1-8; Luk.6:1-5)

²³Bir Sept günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri yolda giderken başakları koparmaya başladılar. ²⁴Ferisiler İsa'ya, «Bak, Sept günü yapılması yasak olanı neden yapıyorlar?» dediler.

²⁵İsa onlara, «Davut'un, kendisi ve yanındakiler aç ve muhtaç kalınca ne yaptığını hiç okumadınız mı?» diye sordu. ²⁶«Başkâhin Aviyatar'ın zamanında Davut, Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini yedi ve yanındakilere de verdi.» ²⁷Sonra onlara, «İnsan Sept günü için değil, Sept günü insan için yaratıldı» dedi. ²⁸«Bu nedenle İnsanoğlu Sept gününün de Rabbidir.»

3. Bölüm

Eli sakat bir adam iyileştiriliyor

(Mat.12:9-14; Luk.6:6-11)

İsa yine havraya girdi. Orada eli sakat bir adam vardı. ²Bazıları İsa'yı suçlamak amacıyla, Sept günü hastayı iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. ³İsa, eli sakat olan adama, «Ayağa kalk, ortaya çık!» dedi. ⁴Sonra havradakilere, «Kutsal Yasa'ya göre Sept günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, öldürmek mi?» diye sordu. Onlardan ses çıkmadı.

⁵İsa, çevresindekilere öfkeyle baktı. Yüreklerinin katılığı O'nu kederlendirmişti. Adama, «Elini uzat!» dedi. Adam elini uzattı, eli eskisi gibi sağlam oluverdi.

⁶Dışarı çıkan Ferisiler, İsa'yı yok etmek için Hirodes yanlılarıyla hemen görüşmeye başladılar.

İsa, Celile gölünün kıyısında

⁷⁻⁸İsa, öğrencileriyle birlikte göl kıyısına çekildi. Celile'den büyük bir kalabalık O'nun ardından geldi. Ayrıca, O'nun bütün yaptıklarını duyan büyük bir kalabalık Yahudiye'den, Kudüs'ten, İdumeya'dan, Şeria nehrinin ötesinden, Sur ve Sayda bölgelerinden kendisine akın etti. ⁹İsa, kalabalığın arasında sıkışıp kalmamak için öğrencilerine, küçük bir kayığı hazır bulundurmalarını söyledi. ¹⁰Birçoklarını iyileştirmiş olduğundan, çeşitli hastalıklara yakalanmış olanların hepsi O'na dokunmak için üzerine üşüşüyorlardı. ¹¹Kötü ruhlar da O'nu görünce ayaklarına kapanıyor, «Sen Tanrı'nın Oğlusun!» diye bağırıyorlardı. ¹²Ama İsa, kim olduğunu açıklamasınlar diye onları sıkı sıkıya uyardı.

İsa on iki elçisini seçiyor

(Mat.10:1-4; Luk.6:12-16)

¹³İsa, dağa çıkarak istediği kişileri yanına çağırdı. Onlar da yanına gittiler. ¹⁴⁻¹⁹İsa bunlardan on iki kişiyi yanına bulundurmak, Tanrı sözünü duyurmaya göndermek ve cinleri kovmaya yetkili kılmak üzere seçti. Seçtiği bu on iki kişi şunlardır: Petrus adını verdiği Simun, Beni-Regeş, yani 'Gökgürültüsü Oğulları' adını verdiği Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Andreya, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Taday, Yurtsever Simun ve İsa'yı ele veren Yahuda İskariyot.

İsa ve Beelzebub

(Mat.12:22-32; Luk.11:14-23; 12:10)

²⁰İsa bundan sonra eve gitti. Yine öyle büyük bir kalabalık toplandı ki, İsa'yla öğrencileri yemek bile yiyemediler. ²¹Yakınları bunu duyunca, «Aklını kaçırmış» diyerek O'nu almaya geldiler.

²²Kudüs'ten gelen din bilginleri ise, «Beelzebub O'nun içine girmiş» ve «Cinleri, cinlerin reisinin gücüyle kovuyor» diyorlardı.

²³Bunun üzerine İsa din bilginlerini yanına çağırıp onlara benzetmelerle seslendi. «Şeytan, Şeytan'ı nasıl kovabilir?» dedi. ²⁴«Bir ülke kendi içinde bölünmüşse, o ülke ayakta kalamaz. ²⁵Bir ev kendi içinde bölünmüşse, o ev ayakta kalamaz. ²⁶Şeytan da kendine karşı gelip kendi içinde bölünmüşse, artık ayakta kalamaz; sonu gelmiş demektir. ²⁷Hiç kimse güçlü adamın evine girip onun malını çalamaz. Ancak önceden o güçlü adamı bağlarsa, onun evini soyabilir. ²⁸⁻²⁹Size doğrusunu söyleyeyim, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak, ama Kutsal Ruh'a küfreden asla bağışlanmayacak. Bunu yapan, asla silinmeyecek bir günah işlemiş olur.»

³⁰İsa bu sözleri, «O'nda kötü ruh var» dedikleri için söyledi.

İsa'nın annesiyle kardeşleri

(Mat.12:46-50; Luk.8:19-21)

³¹Daha sonra İsa'nın annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durdular, haber gönderip O'nu çağırdılar. ³²İsa'nın çevresinde oturan kalabalıktan bazıları, «Bak» dediler, «annenle kardeşlerin dışarıda, seni istiyorlar.»

³³İsa buna karşılık onlara, «Kimdir annem ve kardeşlerim?» dedi. ³⁴Sonra etrafına, çevresinde oturanlara bakıp şöyle dedi: «İşte annem, işte kardeşlerim! ³⁵Tanrı'nın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur.»

4. Bölüm

Tohum benzetmesi

(Mat.13:1-9; Luk.8:4-8)

İsa göl kıyısında halka yine ders vermeye başladı. Çevresinde öyle büyük bir kalabalık toplandı ki, kendisi göldeki bir kayığa binip oturdu. Bütün kalabalık göl kıyısında, karada duruyordu.²⁻³İsa onlara benzetmelerle birçok şey öğretiyordu. Öğretirken, «Şunu dinleyin» dedi. «Ekincinin biri tohum ekmeye çıkmış.⁴ Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düşmüş. Kuşlar gelip bunları yemiş.⁵ Kimi, toprağı az olan kayalık yere düşmüş. Toprak derin olmadığından hemen filizlenmişler.⁶ Ne var ki, güneş doğunca kavrulmuşlar ve kök salamadıkları için kuruyup gitmişler.⁷ Kimi, dikenler arasına düşmüş. Dikenler büyümüş, filizleri boğmuş ve filizler ürün verememiş.⁸ Kimi ise iyi toprağı düşmüş, büyüyüp çoğalmış, ürün vermiş. Bazısı otuz, bazısı altmış, bazısı da yüz kat ürün vermiş.»⁹ Sonra İsa şunu ekledi: «İşitecek kulağı olan işitsin!»

Benzetmelerin amacı

(Mat.13:10-17; Luk.8:9-10)

¹⁰Onikilerle diğer izleyicileri İsa'yla yalnız kalınca, kendisinden benzetmelerin anlamını sordular.¹¹O da onlara şöyle dedi: «Tanrı'nın Egemenliğinin sırrı sizlere açıklandı, ama dışarıda olanlara her şey benzetmelerle anlatılır.¹² Öyle ki,

'Bakıp bakıp görmesinler,
duyup duyup anlamasınlar da,
dönüp bağışlanmasınlar.'

Tohum benzetmesi açıklanıyor

(Mat.13:18-23; Luk.8:11-15)

¹³İsa sonra onlara, «Siz bu benzetmeyi anlamıyor musunuz?» dedi. «Öyleyse bütün diğer benzetmeleri nasıl anlayacaksınız? ¹⁴Ekincinin ektiği, Tanrı sözüdür. ¹⁵Bazı insanlar sözün ekildiği yerde yol kenarına düşen tohumlara benzer. Bunlar sözü işitir işitmez, Şeytan gelir, yüreklerine ekilen sözü alır götürür. ¹⁶⁻¹⁷Kayalık yerlere ekilenler ise, işittikleri sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre dayanan kişilerdir. Böyleleri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşerler. ¹⁸⁻¹⁹Yine bazıları dikenler arasında ekilen tohumlara benzerler. Bunlar sözü işitirler, ama dünyasal kaygılar, zenginliğin aldatıcılığı ve daha başka hevesler araya girip sözü boğar ve ürün vermesini engeller. ²⁰İyi toprağı ekilenler ise, sözü işiten, onu benimseyen, kimi otuz, kimi altmış, kimi de yüz kat ürün veren kişilerdir.»

Kandil kandilliğe konur

(Luk.8:16-18)

²¹Onlara, «Kandili, tahıl ölçeğinin ya da yatağın altına koymak için mi getirirler?» dedi. «Kandilliğe koymak için değil mi? ²²Gizli olan ne varsa, açığa çıkarılmak üzere gizlenmiştir; saklı olan ne varsa, aydınlığa çıkmak üzere saklanmıştır. ²³İşitecek kulağı olan işitsin!»

²⁴İsa şöyle devam etti: «İşittiklerinize dikkat edin! Hangi ölçekle ölçerseniz, size de aynı ölçek uygulanacak. Hatta size daha fazlası verilecek. ²⁵Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak.»

Filizlenen tohum benzetmesi

²⁶Sonra İsa şöyle dedi: «Tanrı'nın Egemenliği, toprağa tohum saçan adama benzer. ²⁷Gece olur, uyur; gündüz olur, kalkar. Kendisi nasıl olduğunu bilmez ama, tohum filizlenir, gelişir. ²⁸Toprak kendiliğinden ürün verir. Önce filizi, sonra başağı, sonunda da başağı dolduran taneleri verir. ²⁹Ürün olgunlaşınca, adam hemen orağı vurur. Çünkü ürünü biçme zamanı gelmiştir.»

Hardal tanesi benzetmesi

(Mat.13:31-32,34; Luk.13:18-19)

³⁰İsa sonra şöyle dedi: «Tanrı'nın Egemenliğini neye benzetelim, nasıl bir benzetmeyle anlatalım? ³¹⁻³²Tanrı'nın Egemenliği, hardal tanesine benzer. Hardal, yeryüzünde toprağa ekilen tüm tohumların en küçüğü olmakla birlikte, ekildikten sonra gelişir, tüm bahçe bitkilerinin boyunu aşar. Öylesine dal budak salar ki, gökte uçan kuşlar gölgesinde barınabilir.»

³³İsa, Tanrı sözünü, buna benzer birçok benzetmeyle halkın anlayabildiği ölçüde anlatırdı.

³⁴Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. Ama kendi öğrencileriyle yalnız kaldığında, onlara her şeyi açıklardı.

İsa fırtınayı yatıştırıyor

(Mat.8:23-27; Luk.8:22-25)

³⁵O gün akşam olunca öğrencilerine, «Karşı yakaya geçelim» dedi.

³⁶Öğrenciler kalabalığı geride bırakarak İsa'yı, içinde bulunduğu kayıkla götürdüler. Yanında başka kayıklar da vardı. ³⁷Bu sırada büyük bir fırtına koptu. Dalgalar kayığa öyle saldırıyordu ki, kayık neredeyse suyla dolmuştu. ³⁸İsa, kayığın kış tarafında bir yastığa yaslanmış uyuyordu. Öğrenciler O'nu uyandırıp, «Öğretmenimiz, batıyoruz! Hiç aldırıyor musun?» dediler.

³⁹İsa kalkıp rüzgârı azarladı, göle, «Sus, sakin ol!» dedi. Rüzgâr dindi, ortalık sültiliman oldu.

⁴⁰İsa öğrencilerine, «Neden bu kadar korkaksınız? Hâlâ imanınız yok mu?» dedi.

⁴¹Onlar ise büyük korku içinde birbirlerine, «Bu adam kim ki, rüzgâr da göl de O'nun sözünü dinliyor?» dediler.

5. Bölüm

Cinli bir adamın iyileştirilmesi

(Mat.8:28-34; Luk.8:26-39)

Gölün karşı yakasına, Gerasalıların memleketine vardılar. ²İsa kayıktan iner inmez, kötü ruha tutsak olan bir adam mezarlık mağaralardan çıkıp O'nu karşıladı. ³Mezarların içinde yaşayan bu adamı artık kimse zincirle bile bağlı tutamıyordu. ⁴Birçok kez zincirler ve ayak köstekleriyle bağlandığı halde, zincirleri koparmış, köstekleri parçalamıştı. Hiç kimse onunla başa çıkamıyordu. ⁵Gece gündüz mezarlarda, dağlarda bağırp duruyor, kendi kendini taşlarla yaralıyordu.

⁶Uzaktan İsa'yı görünce koşup geldi, O'nun önünde yere kapandı. ⁷Yüksek sesle haykırarak, «Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun? Tanrı hakkı için sana yalvarırım, bana işkence etme!» dedi. ⁸Çünkü İsa, «Ey kötü ruh, adamın içinden çık!» demişti.

⁹Sonra İsa adama, «Adın ne?» diye sordu.

«Adım Tümen. Çünkü sayımız çok» dedi. ¹⁰Ruhları o bölgeden çıkarmaması için İsa'ya yalvarıp yakardı.

¹¹Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ¹²Kötü ruhlar İsa'ya, «Bizi şu domuzlara gönder, onlara girelim» diye yalvardılar. ¹³İsa'nın izin vermesi üzerine kötü ruhlar adamdan çıkıp domuzların içine girdiler. Yaklaşık iki bin domuzdan oluşan sürü, dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

¹⁴Domuzları güdenler kaçıp kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. Halk olup biteni görmeye çıktı. ¹⁵İsa'nın yanına geldiklerinde, önceleri bir tümen cine tutsak olan adamı giyinmiş, aklı başına gelmiş, oturmuş görünce korktular. ¹⁶Olayı görenler, cinli adama olanları ve domuzların başına gelenleri halka anlattılar. ¹⁷Bunun üzerine halk, bölgelerinden ayrılması için İsa'ya yalvarmaya başladı.

¹⁸İsa kayığa binerken, önceleri cine tutsak olan adam O'na, «Seninle geleyim» diye yalvardı.

¹⁹Ama İsa adama izin vermedi. Ona, «Evine, yakınlarının yanına dön» dedi. «Rab'bin senin için neler yaptığını, sana nasıl merhamet ettiğini onlara anlat.» ²⁰Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını Dekapolis'te duyurmaya başladı. Anlattıklarına herkes şaşırıp kalıyordu.

Dirilen kız, iyileşen kadın

(Mat.9:18-26; Luk.8:40-56)

²¹İsa kayıkla karşı yakaya dönünce, çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Kendisi gölün kıyısında duruyordu. ²²⁻²³Bu sırada havra yöneticilerinden Yair adında biri geldi. İsa'yı görünce ayaklarına kapandı, «Küçük kızım can çekişiyor. Gelip ellerini onun üzerine koy da kurtulsun, yaşasın!» diye yalvardı. ²⁴İsa adamlarla birlikte gitti. İsa'nın ardından giden büyük bir kalabalık da O'nu dört bir yandan sıkıştırıyordu.

²⁵Orada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın vardı. ²⁶Bir sürü hekimin elinden çok çekmiş, tüm varını yoğunu harcamış, ama iyileşeceğine daha da kötülemişti. ²⁷Kadın, İsa hakkında anlatılanları duymuştu. Bu nedenle, kalabalıkta O'nun arkasından gelip giysisine dokundu.

²⁸İçinden, «Giysilerine bile dokunsam kurtulacağım» diyordu. ²⁹Hemen o anda kanaması kesiliverdi. Kadın, bedeninin derinliğinde ıstıraptan kurtulduğunu hissetti. ³⁰İsa ise, kendisinden bir gücün akıp gittiğini hemen anladı. Kalabalığın ortasında dönüp, «Giysilerime kim dokundu?» diye sordu.

³¹Öğrencileri O'na, «Seni sıkıştıran kalabalığı görüyorsun! Nasıl oluyor da, 'Bana kim dokundu' diye soruyorsun?» dediler.

³²İsa bunu yapmış olanı görmek için çevresine bakındı. ³³Kadın da kendisindeki değişikliği

biliyordu. Korkuyla titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı ve O'na tüm gerçeği anlattı.³⁴ İsa ona, «Kızım» dedi, «imanın seni kurtardı. Esenlikle git. İstirabın son bulsun.»

³⁵İsa daha konuşurken, havra yöneticisinin evinden adamlar geldi. Yöneticiye, «Kızın öldü» dediler. «Öğretmeni neden hâlâ rahatsız ediyorsun?»

³⁶İsa bu sözlere aldırmadan havra yöneticisine, «Korkma, sadece iman et!» dedi.

³⁷İsa, Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'dan başka hiç kimsenin kendisiyle birlikte gitmesine izin vermedi.³⁸ Havra yöneticisinin evine vardıklarında İsa, acı acı ağlayıp feryat eden gürültülü bir kalabalıkla karşılaştı.³⁹ İçeri girerek onlara, «Niye gürültü edip ağlıyorsunuz?» dedi. «Çocuk ölmedi, sadece uyuyor.»⁴⁰ Onlar ise kendisiyle alay ettiler. Ama İsa hepsini dışarı çıkardıktan sonra çocuğun annesini babasını ve kendisiyle birlikte olanları alıp çocuğun bulunduğu odaya girdi.⁴¹ Çocuğun elinden tutarak ona, «Talita kumi!» dedi. Bu söz, 'Kızım, sana söylüyorum, kalk' demektir.

⁴²On iki yaşında olan kız hemen ayağa kalktı, yürümeye başladı.

Oradakileri derin bir şaşkınlık aldı.⁴³ İsa, «Bunu kimse bilmesin» diyerek onları sıkı sıkıya uyardı ve kıza yiyecek bir şey verilmesini buyurdu.

6. Bölüm

İsa reddediliyor

(Mat.13:53-58; Luk.4:16-30)

İsa oradan ayrılarak kendi memleketine gitti. Öğrencileri de ardından gittiler.² Sept günü olunca İsa havrada ders vermeye başladı. Söylediklerini işiten birçok kişi şaşır kaldı. «Bu adam bunları nereden öğrendi?» diye soruyorlardı. «Kendisine verilen bu bilgelik nedir? Nasıl böyle mucizeler yapabiliyor?»³ Meryem'in oğlu, Yakup, Yose, Yahuda ve Simun'un kardeşi olan marangoz değil mi bu? Kızkardeşleri burada, aramızda yaşamıyor mu?» Ve gücenip O'nu reddettiler.

⁴İsa da onlara, «Bir peygamber, kendi memleketinden, akraba çevresinden ve kendi evinden başka yerde hor görülmez» dedi.⁵ Orada birkaç hastayı, üzerlerine ellerini koyarak iyileştirmekten başka hiçbir mucize yapamadı.⁶ Halkın imansızlığına şaşıyordu.

İsa on iki elçisini görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Luk.9:1-6)

İsa, çevredeki köyleri dolaşıp ders veriyordu.⁷ On iki öğrencisini yanına çağırdı ve onları ikişer ikişer halk arasına göndermeye başladı. Onlara, kötü ruhları kovma yetkisini verdi.

⁸Yolculuk için yanlarına değnekten başka bir şey almamalarını söyledi. Ne ekmek, ne torba, ne de kuşaklarında para götürceklerdi.⁹ Onlara çarık giymelerini söyledi. Ama, «İki mintan giymeyin» dedi.

¹⁰«Bir yere gittiğiniz zaman, oradan ayrılıncaya dek hep aynı evde kalın» diye devam etti.

¹¹«İnsanların sizi kabul etmedikleri, sizi dinlemedikleri bir yerden ayrılırken, onlara uyarı olsun diye ayağınızın altındaki tozu silkin!»

¹²Böylece öğrenciler yola çıkıp insanları tövbeye çağırmaya başladılar. ¹³Birçok cin kovdular; birçok hastayı, üzerlerine yağ sürerek iyileştirdiler.

Yahya peygamberin öldürülmesi

(Mat.14:1-12; Luk.9:7-9)

¹⁴Kral Hirodes de olup bitenleri duydu. Çünkü İsa'nın ünü her tarafa yayılmıştı. Bazıları, «Bu adam, ölümden dirilmiş olan Vaftizci Yahya'dır. Olağanüstü güçlerin O'nda etkin olmasının nedeni de budur» diyordu. ¹⁵Başkaları, «O İlyas'tır» diyor, yine başkaları, «Eski peygamberlerden biri gibi bir peygamberdir» diyordu.

¹⁶Hirodes bunları duyunca, «Başını kestirdiğim Yahya dirilmiştir!» dedi.

¹⁷⁻¹⁸Hirodes'in kendisi, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya'nın yüzünden adam gönderip Yahya'yı tutuklatmış, zindana attırıp zincire vurdurmuştu. Çünkü Hirodes bu kadınla evlenince Yahya ona, «Kardeşinin karısıyla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır» demişti. ¹⁹Hirodiya bu yüzden Yahya'ya kin bağlamıştı; onu öldürtmek istiyor, ama başaramıyordu. ²⁰Çünkü Yahya'nın doğru ve kutsal bir adam olduğunu bilen Hirodes ondan korkuyor ve onu koruyordu. Yahya'yı dinlediği zaman büyük bir şaşkınlık içinde kalıyor, yine de onu dinlemekten zevk alıyordu.

²¹Ne var ki, Hirodes'in kendi doğum gününde saray büyükleri, komutanlar ve Celile'nin ileri gelenleri için verdiği şölende beklenen fırsat doğdu. ²²Hirodiya'nın kızı içeri girip dans etti. Bu, Hirodes'le konuklarının hoşuna gitti.

Kral genç kıza, «Dile benden, ne dilersen veririm» dedi. ²³Ant içerek, «Benden ne dilersen, krallığımın yarısı da olsa, veririm» dedi.

²⁴Kız dışarı çıkıp annesine, «Ne isteyeyim?» diye sordu.

«Vaftizci Yahya'nın başını iste» dedi annesi.

²⁵Kız derhal koşup kralın yanına girdi, «Vaftizci Yahya'nın başını bir tepsi üzerinde hemen bana vermeni istiyorum» diyerek dileğini açıkladı.

²⁶Kral buna çok üzüldüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü kızı reddetmek istemedi.

²⁷Derhal bir cellat gönderip Yahya'nın başını getirmesini buyurdu. Cellat zindana giderek Yahya'nın başını kesti. ²⁸Kesik başı bir tepsi üzerinde getirip genç kıza verdi, kız da annesine götürdü. ²⁹Yahya'nın öğrencileri bunu duyunca gelip cesedi aldılar ve mezara koydular.

İsa beş bin kişiyi doyuruyor

(Mat.14:13-21; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

³⁰Elçiler, İsa'nın yanına dönerek yaptıkları ve öğrettikleri her şeyi O'na anlattılar. ³¹İsa onlara, «Gelin, tek başımıza تنها bir yere gidelim de biraz dinlenin» dedi. Gelen giden öyle çoktu ki,

yemek yemeye bile vakit bulamıyorlardı.

³²Kayığa binip tek başlarına تنها bir yere doğru yol aldılar. ³³Gittiklerini gören birçok kişi onları tanıdı. Halk civardaki bütün kentlerden yaya olarak yola dökülüp onlardan önce oraya vardı. ³⁴İsa kayıktan inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Çobansız koyunlara benzeyen bu insanlara acıdı ve onlara birçok konuda ders vermeye başladı.

³⁵⁻³⁶Vakit iyice ilerleyince, öğrencileri O'nun yanına gelip dediler ki, «Burası ıssız bir yer, vakit de çok geç. Halkı salıver de çevredeki çiftlik ve köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar.»

³⁷İsa ise, «Onlara siz yiyecek verin» diye karşılık verdi.

Öğrenciler İsa'ya, «Gidip iki yüz dinarlık ekmek alıp onlara yedirelim mi yani?» diye sordular.

³⁸İsa onlara, «Kaç ekmeğiniz var, gidin bakın» dedi.

Öğrenip geldiler, «Beş ekmekle iki balığımız var» dediler.

³⁹İsa onlara, herkesi küme küme yeşil çimenlerin üzerine oturtmalarını buyurdu. ⁴⁰Halk yüzer ellişer kişilik bölükler halinde oturdu. ⁴¹İsa, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe dikerek şükran duasını yaptı; sonra ekmekleri böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. İki balığı da hepsinin arasında paylaştırdı. ⁴²⁻⁴³Herkes yiyip doyduktan sonra on iki sepet dolusu ekmek ve balık artığı topladılar. ⁴⁴Yemek yiyen erkeklerin sayısı beş bin kadardı.

İsa su üstünde yürüyor

(Mat.14:22-33; Yu.6:15-21)

⁴⁵Bundan hemen sonra İsa, öğrencilerine, kayığa binip kendisinden önce karşı yakada bulunan Beytsayda'ya geçmelerini buyurdu. Bu arada kendisi halkı evlerine gönderecekti. ⁴⁶Onları uğurladıktan sonra, dua etmek için dağa çıktı. ⁴⁷⁻⁴⁸Akşam olduğunda, kayık gölün ortasına varmıştı. Yalnız başına karada kalmış olan İsa, öğrencilerinin kürek çekmekte çok zorlandıklarını gördü. Çünkü rüzgâr onlara karşı esiyordu. Sabaha karşı¹ İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. Yanlarından geçip gidecekti. ⁴⁹Onlar ise, gölün üstünde yürüdüğünü görünce O'nu hayalet sanarak bağıştılar. ⁵⁰Hepsi O'nu görmüş ve dehşete kapılmıştı. Ama kendisi hemen onlara seslenerek, «Cesur olun! Ben'im, korkmayın!» dedi. ⁵¹İsa kayığa binip onlara katılınca rüzgâr dindi. Onlar ise tam bir şaşkınlık içindeydiler. ⁵²Ekmekle ilgili mucizeyi bile anlamamışlardı; zihinleri körleşmişti.

İsa, Ginesar'da hastaları iyileştiriyor

(Mat.14:34-36)

⁵³İsa'yla öğrencileri karşı yakaya vardıklarında Ginesar'da karaya çıkıp kayığı bağladılar. ⁵⁴Onlar kayıktan inince, halk İsa'yı hemen tanıdı. ⁵⁵Bazıları koşa koşa tüm yöreyi dolaştı. İsa'nın bulunduğu yeri öğrenenler, hastaları döşekler üzerinde oraya götürmeye başladılar. ⁵⁶Köy olsun, kent ya da çiftlik olsun, İsa'nın gittiği her yerde, hastaları yollara yatırıyorlar, sadece giysisinin eteğine dokunmalarına izin vermesi için yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi de iyileşti.

7. Bölüm

İnsanı kirleten nedir?

(Mat.15:1-20)

Kudüs'ten gelen Ferisiler ve bazı din bilginleri, İsa'nın çevresinde toplandılar. ²O'nun öğrencilerinden bazılarının murdar, yani yıkanmamış ellerle yemek yediklerini gördüler. ³Ferisiler, hatta bütün Yahudiler, atalarının geleneği uyarınca ellerini iyice yıkamadan yemek yemezler. ⁴Keza, çarşıdan dönünce, yıkanmadan yemek yemezler. Ayrıca kâse, testi ve bakır kapların yıkanmasıyla ilgili başka birçok geleneğe de uyarlar.

⁵Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya, «Senin öğrencilerin neden atalarımızın geleneğine uymuyorlar, niçin murdar ellerle yemek yiyorlar?» diye sordular.

⁶İsa onlara şöyle cevap verdi: «Yeşaya'nın siz ikiyüzlülerle ilgili peygamberlik sözü ne doğrudur! Yazmış olduğu gibi,
'Bu halk, dudaklarıyla beni¹ sayar,
ama yürekleri benden uzaktır.

⁷Bana boşuna taparlar.

Çünkü öğrettikleri, sadece insan kurallarıdır.'

⁸Siz Tanrı buyruğunu bir yana bırakmış, insan geleneğine uyuyorsunuz.»

⁹İsa onlara ayrıca şunu söyledi: «Kendi geleneğinizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz! ¹⁰Musa, 'Annene babana saygı göster' ve, 'Annesine ya da babasına söven mutlaka ölümle cezalandırılınsın' diye buyurmuştu. ¹¹⁻¹²Ama siz, 'Eğer bir adam annesine ya da babasına, benden alacağın tüm maddi yardım kurbandır, yani Tanrı'ya adanmıştır derse, artık annesi ya da babası için bir şey yapmasına izin yok' diyorsunuz. ¹³Böylece kuşaktan kuşağa aktardığımız geleneklerle Tanrı'nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz. Buna benzer daha birçok şey yapıyorsunuz.»

¹⁴İsa, halkı yine yanına çağırıp onlara, «Hepiniz beni dinleyin ve şunu belleyin» dedi. ¹⁵⁻

¹⁶«İnsanın dışında olup içine giren hiçbir şey onu kirletemez. İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır.»¹

¹⁷İsa kalabalığı bırakıp eve girince, öğrencileri O'na bu benzetmenin anlamını sordular. ¹⁸O da onlara, «Demek siz de anlamıyorsunuz, öyle mi?» dedi. «Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şeyin onu kirletemeyeceğini bilmiyor musunuz? ¹⁹Dıştan giren, insanın yüreğine değil, midesine gider, oradan da ayak yoluna atılır.» İsa bu sözlerle, tüm yiyeceklerin temiz olduğunu bildirmiş oluyordu.

²⁰İsa şöyle devam etti: «İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır. ²¹⁻²²Çünkü kötü düşünceler, cinsel ahlaksızlık, hırsızlık, cinayet, zina, açgözlülük, kötülük, hile, sefahat, kıskançlık, iftira, kibir ve akılsızlık içten, insanın yüreğinden kaynaklanır. ²³Bu kötülüklerin hepsi içten kaynaklanır ve insanı kirletir.»

Fenikeli kadının imanı

(Mat.15:21-28)

²⁴İsa oradan ayrılarak Sur ve Sayda bölgesine gitti. Burada bir eve girdi. Kimsenin bunu bilmesini istemiyordu, ama gizlenemedi. ²⁵Küçük kızı kötü ruha tutsak olan bir kadın, İsa'yla ilgili haberi duyar duymaz geldi, ayaklarına kapandı. ²⁶Yahudi olmayan bu kadın Suriye-Fenike ırkıandı. Kızından cini kovması için İsa'ya rica etti.

²⁷İsa ona, «Bırak, önce çocuklar doysunlar» dedi. «Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir.»

²⁸Kadın buna karşılık, «Haklısın, Rab» dedi. «Ama köpekler de sofranın altında çocukların ekme kırıntılarını yer.»

²⁹İsa ona, «Söylediğin bu sözün hatırı için git, cin kızından çıkmış bulunuyor» dedi.

³⁰Kadın evine gittiğinde çocuğunu cinden kurtulmuş, yatakta yatar buldu.

Sağır bir adam iyileştiriliyor

³¹Sur bölgesinden ayrılan İsa, Sayda yoluyla Dekapolis bölgesinin ortasından geçerek tekrar Celile gölüne geldi. ³²Ona sağır ve dili tutuk bir adam getirdiler, elini üzerine koyması için yalvardılar.

³³İsa adamı kalabalıktan ayırıp bir yana çekti. Parmaklarını adamın kulaklarına soktu, tükürüp onun diline dokundu. ³⁴Sonra göğe bakarak içini çekti ve adama, «Effata», yani «Açıl!» dedi.

³⁵Adamın kulakları hemen açıldı, dili çözöldü ve düzgün bir şekilde konuşmaya başladı.

³⁶İsa orada bulunanları, bunu kimseye söylememeleri için uyardı. Ama onları ne kadar uyardıysa, onlar haberi o kadar çok yaydılar. ³⁷Halk büyük bir hayret içinde kalmıştı. «Yaptığı her şey mükemmel. Sağırın kulaklarını açıyor, dilsizleri konuşturuyor!» diyorlardı.

8. Bölüm

İsa dört bin kişiyi doyuruyor

(Mat.15:32-39)

¹⁻²O günlerde yine büyük bir kalabalık toplanmıştı. Yiyecek bir şeyleri olmadığı için İsa öğrencilerini yanına çağırıp, «Halka acıyorum» dedi. «Üç gündür yanımdalar ve yiyecek hiçbir şeyleri yok. ³Onları aç aç evlerine gönderirsem, yolda bayılırlar. Hem bazıları uzak yoldan geliyor.»

⁴Öğrencileri buna karşılık, «Böyle ıssız bir yerde bu kadar kişiyi doyuracak ekmeği insan nereden bulabilir?» dediler.

⁵İsa, «Kaç ekmeğiniz var?» diye sordu.

«Yedi tane» dediler.

⁶Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. Sonra yedi ekmeği aldı, şükredip bunları böldü, dağıttımları için öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. ⁷Birkaç küçük balıkları da

vardı. İsa şükran duasını yapıp bunları da dağıtmalarını söyledi. ⁸Herkes yiyip doyduktan sonra yedi küfe dolusu yemek artığı topladılar. ⁹⁻¹⁰Orada yaklaşık dört bin kişi vardı. İsa onları salıverdikten sonra öğrencileriyle birlikte hemen kayığa binip Dalmanuta taraflarına geçti.

Ferisilerin ve Hirodes'in mayası

(Mat.16:1-12)

¹¹Ferisiler gelip İsa'yla tartışmaya başladılar. O'nu sınamak amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler. ¹²İsa içten bir ah çekerek, «Bu kuşak neden bir belirti istiyor?» dedi. «Size doğrusunu söyleyeyim, bu kuşağa hiçbir belirti gösterilmeyecek.» ¹³Sonra onları orada bırakıp yine kayığa bindi ve karşı yakaya yöneldi.

¹⁴Öğrenciler ekmek almayı unutmuşlardı. Kayıkta, yanlarında bir tek ekmek vardı. ¹⁵İsa onlara şu uyarıda bulundu: «Dikkatli olun, Ferisilerin mayasından ve Hirodes'in mayasından sakının!»

¹⁶Onlar ise kendi aralarında, «Ekmeğimiz olmadığı için böyle diyor» şeklinde konuştular.

¹⁷Bunun farkında olan İsa, «Ekmeğiniz yok diye ne konuşup duruyorsunuz?» dedi. «Hâlâ akıl erdiremiyor, anlamıyor musunuz? Zihniniz körleşti mi? ¹⁸⁻¹⁹Gözleriniz olduğu halde görmüyor musunuz? Kulaklarınız olduğu halde işitmiyor musunuz? Hatırlamıyor musunuz, beş ekmeği beş bin kişiye bölüştürdüğümde kaç sepet dolusu yemek artığı topladınız?»

«On iki» dediler.

²⁰«Yedi ekmeği dört bin kişiye bölüştürdüğümde kaç küfe dolusu yemek artığı topladınız?»

«Yedi» dediler.

²¹İsa onlara, «Hâlâ anlamıyor musunuz?» dedi.

Beytsayda'da kör bir adam iyileştiriliyor

²²İsa ile öğrencileri Beytsayda'ya geldiler. Orada bazı kişiler İsa'ya kör bir adam getirip ona dokunması için yalvardılar. ²³İsa körün elinden tutarak onu köyün dışına çıkardı. Gözlerine tükürüp ellerini üzerine koydu ve, «Bir şey görüyor musun?» diye sordu.

²⁴Adam başını kaldırıp, «İnsanlar görüyorum» dedi, «ağaçlara benziyorlar, ama yürüyorlar.»

²⁵Sonra İsa ellerini yeniden adamın gözleri üzerine koydu. Adam gözlerini açtı, baktı; iyileşmiş ve her şeyi açık seçik görmeye başlamıştı. ²⁶İsa, «Köye bile girme!» diyerek onu evine gönderdi.

Petrus'un Mesih'i tanınması

(Mat.16:13-20; Luk.9:18-21)

²⁷İsa, öğrencileriyle birlikte Filipus Sezariyesi'ne bağlı köylere gitti. Yolda öğrencilerine, «Halk, benim kim olduğumu söylüyor?» diye sordu.

²⁸Öğrencileri O'na şu karşılığı verdiler: «Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de peygamberlerden biri olduğunu söylüyor.»

²⁹O da onlara, «Ya siz, ben kimim dersiniz?» diye sordu.

Petrus, «Sen Mesih'sin» cevabını verdi.

³⁰Bunun üzerine İsa bu konuda kimseye bir şey söylememeleri için onları uyardı.

İsa ölüp dirileceğini önceden bildiriyor

(Mat.16:21-28; Luk.9:22-27)

³¹İsa, İnsanoğlu'nun çok acı çekmesi, ihtiyarlar, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üç gün sonra dirilmesi gerektiğini onlara anlatmaya başladı. ³²Bunları açıkça söylüyordu. Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı.

³³Ama İsa dönüp diğer öğrencilerine baktı. Petrus'u azarlayarak, «Çekil önümden, Şeytan!» dedi. «Senin düşüncelerin Tanrı'nın değil, insanın düşünceleridir.»

³⁴Öğrencileriyle birlikte halkı da yanına çağırıp şöyle konuştu: «Ardımdan gelmek isteyen, kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. ³⁵Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek; canını benim ve Müjde'nin uğruna yitiren ise onu kurtaracaktır. ³⁶İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? ³⁷İnsan, kendi canına karşılık ne verebilir? ³⁸Bu vefasız ve günahkâr kuşağın ortasında, kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da, Babasının görkemi içinde kutsal meleklerle birlikte geldiğinde o kişiden utanacaktır.»

9. Bölüm

İsa, «Size doğrusunu söyleyeyim» diye devam etti, «burada bulunanlar arasında, Tanrı Egemenliğinin güçlü biçimde gerçekleştiğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.»

İsa'nın görünümü değişiyor

(Mat.17:1-13; Luk.9:28-36)

²Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. Orada, gözlerinin önünde İsa'nın görünümü değişti. ³Giysileri göz kamaştırıcı bir beyazlığa büründü; yeryüzünde hiçbir çamaşırcının erişemeyeceği bir beyazlığı bu. ⁴O anda Musa'yla İlyas öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı.

⁵Petrus İsa'ya, «Rabbî, burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a» dedi. ⁶Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Çünkü çok korkmuşlardı.

⁷Bu sırada bir bulut gelip onları gölgeledi. Buluttan gelen bir ses, «Sevgili Oğlum budur, O'nu dinleyin!» dedi.

⁸Öğrenciler birden çevrelerine baktılar, ama bu kez yanlarında İsa'dan başka kimseyi göremediler.

⁹Dağdan inerlerken İsa onları, İnsanoğlu ölümden dirilmeden orada gördüklerini hiç kimseye söylememeleri için uyardı. ¹⁰Bu uyarıya uymakla birlikte kendi aralarında, «Ölümden dirilmek ne demek?» diye tartışıp durdular.

¹¹İsa'ya, «Din bilginleri neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?» diye sordular.

¹²O da onlara şöyle dedi: «Gerçekten de önce İlyas gelir ve her şeyi yeniden düzene koyar. Ama nasıl oluyor da İnsanoğlu'nun çok acı çekeceği ve hiçe sayılacağı yazılmıştır? ¹³Size şunu söyleyeyim, İlyas geldi bile, ve onun hakkında yazılmış olduğu gibi, ona yapmadıklarını bırakmadılar.»

Cine tutsak bir çocuğun iyileştirilmesi

(Mat.17:14-23; Luk.9:37-45)

¹⁴Öteki öğrencilerin yanına döndüklerinde, onların çevresinde büyük bir kalabalığın toplandığını, birtakım din bilginlerinin onlarla tartıştığını gördüler. ¹⁵Kalabalık İsa'yı görünce büyük bir şaşkınlığa kapıldı ve koşup O'nu selamladı.

¹⁶İsa öğrencilerine, «Onlarla ne tartışıyorsunuz?» diye sordu.

¹⁷Halktan biri O'na, «Öğretmenim» diye karşılık verdi, «dilsiz bir ruha tutsak olan oğlumu sana getirdim. ¹⁸Ruh onu nerede yakalarsa yere çarpıyor. Çocuk ağzından köpükler saçıyor, dişlerini gıcırdatıyor ve kaskatı kesiliyor. Ruhu kovmaları için öğrencilerine başvurduğum, ama başaramadılar.»

¹⁹İsa onlara, «Ey imansız kuşak!» dedi. «Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Getirin çocuğu bana!»

²⁰Çocuğu kendisine getirdiler. Ruh, İsa'yı görür görmez çocuğu şiddetle sarstı; çocuk yere düştü, ağzından köpükler saçarak yuvarlanmaya başladı.

²¹İsa çocuğun babasına, «Bu hal çocuğun başına geleli ne kadar oldu?» diye sordu.

«Küçüklüğünden beri böyle» dedi babası. ²²«Üstelik ruh onu öldürmek için birçok kez ateşe ya da suya attı. Elinden bir şey gelirse, bize yardım et, halimize acı!»

²³İsa ona, «Elimden gelirse mi? İman eden biri için her şey mümkün!» dedi.

²⁴Çocuğun babası hemen, «İman ediyorum, imansızlığımı yenmeme yardım et!» diye feryat etti.

²⁵İsa, halkın koşuşup geldiğini görünce kötü ruhu azarlayarak, «Sana buyuruyorum, dilsiz ve sağır ruh, çocuğun içinden çık ve ona bir daha girme!» dedi.

²⁶Bunun üzerine ruh bir çığlık attı ve çocuğu şiddetle sarsarak çıktı. Çocuk ölü gibi hareketsiz kaldı, öyle ki oradakilerin birçoğu, «Öldü!» diyordu. ²⁷Ama İsa elinden tutup kaldırıncaya, çocuk ayağa kalktı.

²⁸İsa eve girdikten sonra öğrencileri özel olarak O'na, «Biz kötü ruhu neden kovamadık?» diye sordular.

²⁹İsa onlara, «Bu tür ruhlar ancak duayla¹ kovulabilir» cevabını verdi.

İsa ölüp dirileceğini tekrar bildiriyor

(Mat.17:22-23; Luk.9:43-45)

³⁰Oradan ayrılmış, Celile bölgesinden geçiyorlardı. İsa hiç kimsenin bunu bilmesini istemiyordu.

³¹Öğrencilerine ders verirken şöyle diyordu: «İnsanoğlu, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama öldürüldükten üç gün sonra dirilecek.» ³²Onlar bu sözleri anlamıyor, İsa'ya soru sormaktan da korkuyorlardı.

En büyük kim?

(Mat.18:1-5; Luk.9:46-48)

³³Kefernahum'a vardılar. Eve girdikten sonra İsa onlara, «Yolda aranızda neyi tartışıyordunuz?» diye sordu. ³⁴Hiç birinden ses çıkmadı. Çünkü yolda aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmışlardı.

³⁵İsa oturup Onikileri yanına çağırdı. Onlara şöyle dedi: «Birinci olmak isteyen en sonuncu olsun, herkesin hizmetkârı olsun.»

³⁶⁻³⁷Küçük bir çocuğu alıp orta yere dikti, sonra onu kucağına alarak onlara şöyle dedi: «Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni değil, beni göndereni kabul etmiş olur.»

Bize karşı olmayan bizden yanadır

(Luk.9:49-50)

³⁸Yuhanna O'na, «Öğretmenim» dedi, «senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizi izleyenlerden olmadığı için ona engel olmaya çalıştık.»

³⁹«Ona engel olmayın!» dedi İsa. «Çünkü benim adımla mucize yapıp da hemen ardından beni kötüleyecek kimse yoktur. ⁴⁰Bize karşı olmayan, bizden yanadır. ⁴¹Size doğrusunu söyleyeyim, Mesih'e ait olduğunuz için sizlere bir bardak su içiren ödüksüz kalmayacaktır.

Birini günaha sokmanın cezası

(Mat.18:6-9; Luk.17:1-2)

⁴²«Kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı geçirilip denize atılması kendisi için daha iyi olur. ⁴³⁻⁴⁴Eğer elin seni günaha sokarsa, onu kes. Çolak olarak yaşama kavuşman, iki el sahibi olarak sönmez ateşe, cehenneme gitmeden iyidir. ⁴⁵⁻⁴⁶Eğer ayağın seni günaha sokarsa, onu kes. Tek ayaklı olarak yaşama kavuşman, iki ayak sahibi olarak cehenneme atılmadan iyidir. ⁴⁷Eğer gözün seni günaha sokarsa, onu çıkarıp at. Tanrı'nın Egemenliğine tek gözle girmen, iki göz sahibi olarak cehenneme atılmadan iyidir.

⁴⁸Oradakileri kemiren kurt ölmez, yakan ateş de sönmez.^[1]

⁴⁹Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır. ⁵⁰Tuz yararlıdır. Ama tuz tuzluluğunu yitirse, ona tekrar nasıl tat verebilirsiniz? İçinizde tuz olsun ve birbirinizle barış içinde yaşayın!»

10. Bölüm

Boşanmayla ilgili soru

(Mat.19:1-12; Luk.16:18)

İsa oradan ayrılıp Yahudiye sınırlarına, Şeria nehrinin ötesine geçti. Çevresinde yine kalabalıklar toplanmıştı; her zamanki gibi onlara ders veriyordu.

²Yanına gelen bazı Ferisiler O'nu sınamak amacıyla, «Bir erkeğin, karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?» diye sordular.

³İsa karşılık olarak, «Musa size ne buyurdu?» dedi.

⁴Onlar, «Musa, erkeğin bir boş kâğıdı yazarak karısını boşamasına izin vermiştir» dediler.

⁵İsa onlara, «Musa bu buyruğu size yüreklerinizin katılığından ötürü yazdı» dedi. ⁶«Tanrı, yaratılışın ta başlangıcından insanları `erkek ve dişi olarak yarattı.' ⁷⁻⁸«Bu nedenle adam annesini babasını bırakacak, karısına bağlanacak ve ikisi tek bir beden olacaklar.' Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. ⁹O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın.»

¹⁰Öğrencileri evde O'na yine bu konuyla ilgili bazı sorular sordular. ¹¹İsa onlara, «Karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur» dedi. ¹²«Kocasını boşayıp başkasıyla evlenen kadın da zina etmiş olur.»

İsa küçük çocukları kutsuyor

(Mat.19:13-15; Luk.18:15-17)

¹³Bu arada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Ne var ki, öğrenciler onları azarladılar. ¹⁴İsa bunu görünce kızdı. Öğrencilerine, «Bırakın, çocuklar bana gelsin» dedi. «Onlara engel olmayın! Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. ¹⁵Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliğini bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez.» ¹⁶Çocukları kucağına aldı, ellerini üzerlerine koyup onları kutsadı.

Zenginlik ve sonsuz yaşam

(Mat.19:16-30; Luk.18:18-30)

¹⁷İsa yola çıkarken, biri koşarak yanına geldi. Önünde diz çöküp O'na, «İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?» diye sordu.

¹⁸İsa ona, «Bana neden iyi diyorsun?» dedi. «İyi olan tek biri var, O da Tanrı'dır. ¹⁹O'nun buyruklarını biliyorsun: `Adam öldürme, zina etme, hırsızlık yapma, yalan yere tanıklık etme, kimsenin hakkını yeme, annene babana saygı göster.'»

²⁰Adam, «Öğretmenim, bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum» dedi.

²¹Ona sevgiyle bakan İsa, «Bir tek eksik var» dedi. «Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle.»

²²Bu sözler üzerine adamın yüzü asıldı, üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

²³İsa çevresine göz gezdirdikten sonra öğrencilerine, «Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliğine girmesi ne güç olacak!» dedi.

²⁴Öğrenciler O'nun sözlerine şaşkınlıkla baktılar. Ama İsa onlara yine, «Çocuklar» dedi, «Tanrı'nın Egemenliğine girmek ne güçtür! ²⁵Devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin Tanrı Egemenliğine girmesinden daha kolaydır.»

²⁶Öğrenciler büsbütün şaşkınlıktaydılar. Birbirlerine, «Öyleyse kim kurtulabilir?» diyorlardı.

²⁷İsa onlara bakarak, «İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için değil. Tanrı için her şey mümkün» dedi.

²⁸Petrus O'na, «Bak, biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik» demeye başladı.

²⁹⁻³⁰«Size doğrusunu söyleyeyim» dedi İsa, «benim ve Müjde'nin uğruna evini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakıp da şimdi, bu çağda çekeceği zulümlerle birlikte yüz kat daha fazla eve, kardeşe, anneye, çocuğa, toprağa ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur. ³¹Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak.»

İsa ölüm dirileceğini üçüncü kez bildiriyor

(Mat.20:17-19; Luk.18:31-34)

³²⁻³³Yola çıkmış Kudüs'e gidiyorlardı. İsa önlerinde yürüyordu. Öğrencileri şaşkınlık içindeydi, ardından gelenler ise korkuyorlardı. İsa Onikileri yine bir yana çekip kendi başına gelecekleri anlatmaya başladı: «Şimdi Kudüs'e gidiyoruz» dedi. «İnsanoğlu, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek. Onlar da O'nu ölüm cezasına çarptırarak ve diğer uluslara teslim edecekler. ³⁴O'nunla alay edecek, üzerine tükürecek ve O'nu kamçılıyıp öldürecekler. Ne var ki O, üç gün sonra dirilecek.»

Yakup'la Yuhanna'nın dileği

(Mat.20:20-28)

³⁵Zebedi'nin oğulları Yakup ile Yuhanna İsa'ya yaklaşıp, «Öğretmenimiz, bir dileğimiz var, bunu bizim için yapmanı istiyoruz» dediler.

³⁶İsa onlara, «Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?» diye sordu.

³⁷«Sen yüceliğine kavuşunca birimize sağında, ötekimize de solunda oturma ayrıcalığını ver» dediler.

³⁸«Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz» dedi İsa. «Benim içeceğim kâseden siz içebilir misiniz? Benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olabilirsiniz?»¹

³⁹⁻⁴⁰«Evet, olabiliriz» dediler.

İsa onlara, «Benim içeceğim kâseden siz de içeceksiniz, benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olacaksınız» dedi. «Ama sağımda ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Bu yerler belirli kişiler için hazırlanmıştır.»

⁴¹Bunu işiten diğer on öğrenci Yakup'la Yuhanna'ya kızmaya başladılar. ⁴²İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: «Bilirsiniz ki, ulusların önderleri sayılanlar, onları egemenlik hırsıyla yönetirler, ileri gelenleri de onlara ağırlıklarını hissettirirler. ⁴³Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, diğerlerinin hizmetkârı olsun. ⁴⁴Aranızda birinci olmak isteyen, hepimizin kulu olsun. ⁴⁵Çünkü İnsanoğlu bile hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları uğruna fidiye olarak vermeye geldi.»

Kör Bartımay'ın gözleri açılıyor

(Mat.20:29-34; Luk.18:35-43)

⁴⁶Sonra Eriha'ya geldiler. İsa, öğrencileri ve büyük bir kalabalıkla birlikte Eriha'dan ayrılırken, Timay oğlu Bartımay adında kör bir dilenci yol kenarında oturuyordu. ⁴⁷Nasıralı İsa'nın orada olduğunu duyunca, «Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!» diye bağırmağa başladı. ⁴⁸Birçok kimse onu azarlayarak susturmak istediye de o, «Ey Davut Oğlu, halime acı!» diyerek daha çok bağırdı.

⁴⁹İsa durdu, «Çağırın onu» dedi.

Kör adama seslenerek, «Ne mutlu sana! Kalk, seni çağırıyor!» dediler. ⁵⁰Adam abasını üstünden atarak ayağa fırladı ve İsa'nın yanına geldi.

⁵¹İsa ona, «Senin için ne yapmamı istiyorsun?» diye sordu.

Kör adam, «Rabbuni¹, gözlerim görsün» dedi.

⁵²İsa, «Gidebilirsin, imanın seni kurtardı» dedi. Adam o anda yeniden görmeye başladı ve yol boyunca İsa'nın ardından gitti.

11. Bölüm

İsa'nın Kudüs'e girişi

(Mat.21:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

¹⁻²Kudüs'e yaklaşıp Zeytin dağının yamacında bulunan Beytfacı ile Beytanya'ya geldiklerinde İsa öğrencilerinden ikisini şu sözlerle köye gönderdi: «Karşınızdaki köye gidin. Köye girer girmez, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sığa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³Biri size, 'Bunu niye yapıyorsunuz?' derse, 'Rab'bin ona ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' dersiniz.»

⁴Gittiler ve yol üzerinde, bir evin sokak kapısının yanında bağlı buldukları sıpayı çözdüler.

⁵Orada duranlardan bazıları, «Sıpayı ne diye çözüyorsunuz?» dediler.

⁶Öğrenciler İsa'nın kendilerine söylediklerini tekrarlayınca, adamlar onları rahat bıraktı. ⁷Sıpayı İsa'ya getirip üzerine kendi giysilerini yaydılar. İsa da sıpayı bindi. ⁸Birçokları giysilerini, bazıları da çevredeki ağaçlardan kestikleri dalları yola serdiler. ⁹Önden gidenler ve arkadan gelenler şöyle bağırıyorlardı:

«Hozana!

Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!

¹⁰Atamız Davut'un yaklaşan egemenliği kutlu olsun!

En yücelerde hozana!»

¹¹İsa Kudüs'e varınca tapınağa gitti, her tarafı gözden geçirdi. Sonra vakit ilerlemiş olduğundan Onikilerle birlikte Beytanya'ya döndü.

İncir ağacı lanetleniyor

(Mat.21:18-19)

¹²Ertesi gün Beytanya'dan çıktıklarında İsa acıkmıştı. ¹³Uzakta, yapraklanmış bir incir ağacı görünce belki üzerinde incir bulurum diye yaklaştı. Ağacın yanına vardığında yapraktan başka bir şey bulamadı. Çünkü incir mevsimi değildi. ¹⁴İsa ağaca, «Artık senden hiç kimse bir daha meyve yemesin!» dedi. Öğrencileri de bunu duydular.

İsa satıcıları tapınaktan kovuyor

(Mat.21:12-17; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

¹⁵Oradan Kudüs'e geldiler. İsa tapınağın avlusuna girerek oradaki satıcı ve alıcıları dışarı kovmaya başladı. Para bozanların masalarını, güvercin satanların sehalarını devirdi. ¹⁶Yük taşıyan hiç kimsenin tapınağın avlusundan geçmesine izin vermedi.

¹⁷Halka ders verirken şunları söyledi: «'Benim evime, tüm ulusların dua evi denecek' diye yazılmamış mıdır? Ama siz burayı haydut inine çevirdiniz.»

¹⁸Başkâhinler ve din bilginleri bunu duyunca İsa'yı yok etmek için bir yol aramaya başladılar. O'ndan korkuyorlardı. Çünkü bütün halk O'nun öğretilerine hayrandı.

¹⁹Akşam olunca İsa'yla öğrencileri kentten ayrıldı.

İncir ağacından alınacak ders

(Mat.21:20-22)

²⁰Sabah erkenden incir ağacının yanından geçerlerken, ağacın kökten kurumuş olduğunu gördüler. ²¹Olayı hatırlayan Petrus, «Rabbî, bak! Lanetlediğin incir ağacı kurumuş!» dedi.

²²İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Tanrı'ya iman edin. ²³Size doğrusunu söyleyeyim, kim şu dağa, 'Kalk, denize atıl!' der ve yüreğinde kuşku duymadan dediğinin olacağına inanırsa, dileği yerine gelecektir. ²⁴Bunun için size diyorum ki, duayla dilediğiniz her şeyi daha şimdiden almış olduğunuza inanın, dileğiniz yerine gelecektir. ²⁵⁻²⁶Kalkıp dua ettiğiniz zaman, birine karşı bir şikâyetiniz varsa onu bağışlayın ki, göklerde olan Babanız da sizin suçlarınızı bağışlasın.»¹

İsa'nın yetkisi

(Mat.21:23-27; Luk.20:1-8)

²⁷⁻²⁸Yine Kudüs'e geldiler. İsa tapınakta gezinirken başkâhinler, din bilginleri ve ihtiyarlar O'nun yanına gelip, «Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bunları yapma yetkisini sana kim verdi?» diye sordular.

²⁹İsa da onlara, «Size bir soru soracağım» dedi. «Bana cevap verin, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. ³⁰Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan¹ mıydı, insanlardan mıydı? Cevap verin bana.»

³¹Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: «'Tanrı'dan' dersek, 'Öyleyse ona niçin inanmadınız?' diyecek. ³²Yok eğer 'insanlardan' dersek...»

Halkın tepkisinden korkuyorlardı. Çünkü herkes Yahya'yı gerçekten peygamber sayıyordu.

³³İsa'ya, «Bilmiyoruz» diye cevap verdiler.

İsa da onlara, «Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim» dedi.

12. Bölüm

Bağ kiracıları benzetmesi

(Mat.21:33-46; Luk.20:9-19)

İsa onlara benzetmelerle seslenmeye başladı. «Adamın biri bir bağ dikmiş, çevresini çitle çevirmiş, üzüm sıkmaq için bir çukur kazmış, bir de bekçi kulesi yapmış. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıkmış. ²Mevsimi gelince bağın ürününden kendisine düşen payı almak üzere bağcılara bir köle yollamış. ³Bağcılar köleyi yakalayıp dövmüş ve eli boş göndermişler. ⁴Bağ sahibi bu kez onlara bir başka köle yollamış. Onu da başından yaralamış ve aşağılamışlar. ⁵Birini daha yollamış, ama onu öldürmüşler. Daha birçok köle yollamış. Bunların kimini dövmüş, kimini öldürmüşler.

⁶«Bağ sahibinin yanında tek biri kalmış, o da sevgili oğluymuş. 'Oğlumun sayarlar' diyerek bağcılara en son onu yollamış.

⁷«Ama bağcılar birbirlerine, 'Mirasçı bu' demişler, 'gelin onu öldürelim, miras bizim olur.'

⁸Böylece onu yakalayıp öldürmüşler ve bağdan dışarı atmışlar.

⁹«Bu durumda bağın sahibi ne yapacak? Gelip bağcıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek.

¹⁰⁻¹¹«Şu Kutsal Yazı'yı okumadınız mı?

`Yapıcıların reddettiği taş,
işte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
gözümüzde harika bir iş!››

¹²İsa'nın bu benzetmede kendilerinden söz ettiğini anlayan Yahudi önderler O'nu tutuklamak istediler; ama halkın tepkisinden korktukları için O'nu bırakıp gittiler.

Sezar'ın hakkı Sezar'a

(Mat.22:15-22; Luk.20:20-26)

¹³Daha sonra İsa'yı söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla Ferisilerden ve Hiroides yanlılarından bazılarını O'na gönderdiler. ¹⁴Bunlar gelip İsa'ya, «Öğretmenimiz» dediler, «senin dürüst biri olduğunu, kimseyi kayırmadan, insanlar arasında ayırım yapmadan Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi? Verelim mi, vermeyelim mi?»

¹⁵Onların ikiyüzlülüğünü bilen İsa şöyle dedi: «Beni neden sınıyorsunuz? Bana bir dinar getirin bakayım.» ¹⁶Parayı getirdiler. İsa onlara, «Bu resim, bu yazı kimin?» diye sordu.

«Sezar'ın» dediler.

¹⁷İsa da onlara, «Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını da Tanrı'ya verin» dedi.

İsa'nın sözlerine şaşakaldılar.

Dirilişle ilgili soru

(Mat.22:23-33; Luk.20:27-40)

¹⁸⁻¹⁹Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler İsa'ya gelip şunu sordular: «Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adamın kardeşi ölüp bir dul bırakır ama çocuk bırakmazsa, sağ kalan kardeş, ölenin karısını alıp soyunu sürdürsün.' ²⁰Yedi kardeş vardı. Birincisi evlendi ve çocuk bırakmadan öldü. ²¹İkincisi aynı kadını aldı, o da çocuk sahibi olmadan öldü. Üçüncüsüne de öyle oldu. ²²Yedisi de çocuksuz öldü. Hepsinden sonra kadın da öldü. ²³Diriliş günü, ölümden dirildiklerinde kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi.»

²⁴İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Ne Kutsal Yazıları ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? ²⁵İnsanlar ölümden dirilince ne evlenir ne evlendirilir, göklerdeki melekler gibidirler. ²⁶Ölümlerin dirilmesi konusuna gelince, Musa'nın kitabında, alevlenen çalıyla ilgili bölümde Tanrı'nın Musa'ya söylediklerini okumadınız mı? 'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısıyım' diyor. ²⁷Tanrı ölümlerin değil, yaşayanların Tanrısıdır. Siz büyük bir yanılığın içindediniz.»

En büyük buyruk

(Mat.22:34-40; Luk.10:25-28)

²⁸Onların tartışmalarını dinleyen ve İsa'nın onlara güzel bir cevap verdiğini gören bir din bilgini yaklaşıp O'na, «Tüm buyrukların en önemlisi hangisidir?» diye sordu.

²⁹İsa şöyle karşılık verdi: «En önemlisi şudur: `Dinle, ey İsrail! Tanrımız olan Rab tek Rab'dir.

³⁰Tanrın olan Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün aklınla ve bütün gücünle sev.'

³¹İkincisi de şudur: `Komşunu kendin gibi sev.' Bunlardan daha büyük buyruk yoktur.»

³²Din bilgini İsa'ya, «İyi söyledin, öğretmenim» dedi. «`Tanrı tektir ve O'ndan başkası yoktur' demekle doğruyu söyledin. ³³İnsanın Tanrı'yı bütün yüreğiyle, bütün anlayışıyla ve bütün gücüyle sevmesi, komşusunu da kendi gibi sevmesi, tüm yakımlık adaklardan ve sunulan kurbanlardan daha önemlidir.»

³⁴İsa, onun akıllıca cevap verdiğini görerek, «Sen Tanrı'nın Egemenliğinden uzak değilsin» dedi.

Bundan sonra kimse O'na soru sormaya cesaret edemedi.

Mesih kimin oğlu?

(Mat.22:41-46; Luk.20:41-44)

³⁵İsa tapınakta ders verirken şunu sordu: «Nasıl oluyor da din bilginleri, `Mesih, Davut'un Oğludur' diyorlar? ³⁶Davut'un kendisi, Kutsal Ruh'tan esinlenerek şöyle demişti:

`Rab Rabbime dedi ki,
Ben düşmanlarını
senin ayaklarının altına serinceye dek
sağımda otur.'

³⁷Davut'un kendisi O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?»
Oradaki büyük kalabalık O'nu sevinçle dinliyordu.

İsa ikiyüzlü din bilginlerini kınıyor

(Mat.23:1-36; Luk.20:45-47)

³⁸⁻³⁹İsa ders verirken şöyle dedi: «Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan, meydanlarda selamlanmaktan, havralarda en seçkin yerlere ve şöenlerde başköşelere kurulmaktan hoşlanan din bilginlerinden sakının. ⁴⁰Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha da ağır olacaktır.»

Dul kadının bağışı

(Luk.21:1-4)

⁴¹İsa tapındaki bağış kutusunun karşısında oturmuş, kutuya para atan halkı seyrediyordu. Birçok zengin kişi kutuya büyük paralar attı. ⁴²Yoksul bir dul kadın da geldi, birkaç kuruş değerinde iki bakır para¹ attı.

⁴³Öğrencilerini yanına çağırın İsa onlara şöyle dedi: «Size doğrusunu söyleyeyim, bu yoksul dul kadın kutuya herkesten daha çok para attı. ⁴⁴Çünkü diğerlerinin hepsi, zenginliklerinden artanı

attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna rağmen, varını yoğunu, geçinmek için elinde bulunanın tümünü verdi.»

13. Bölüm

Sonun belirtileri

(Mat.24:1-28; Luk.21:5-24)

İsa tapınaktan çıkarken öğrencilerinden biri O'na, «Öğretmenim» dedi, «bak, ne görkemli taşlar! Ne görkemli yapılar!»

²İsa ona, «Bu büyük yapıları görüyor musun? Burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!» dedi.

³⁻⁴İsa, Zeytin dağında, tapınağın karşısında otururken Petrus, Yakup, Yuhanna ve Andrey'a özel olarak kendisine şunu sordular: «Söyle bize, bu dediklerin ne zaman olacak, bütün bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?»

⁵İsa onlara anlatmaya başladı: «Sakın kimse sizi saptırmasın» dedi. ⁶«Birçokları, 'Ben O'yum' diyerek benim adımla gelecek ve birçok kişiyi saptıracaklar. ⁷Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyunca korkmayın. Bunların olması gerek, ama bu daha son demektir. ⁸Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer depremler, kıtlıklar olacak. Bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

⁹«Ama siz kendinize dikkat edin! İnsanlar sizi mahkemelere verecekler, havralarda dövcekler. Benden ötürü valilerin ve kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara tanıklık edeceksiniz. ¹⁰Ne var ki, önce Müjde'nin tüm uluslara duyurulması gerekir. ¹¹Sizi tutuklayıp mahkemeye verdiklerinde, 'Ne söyleyeceğiz?' diye önceden kaygılanmayın. O anda size ne esinlenirse onu söyleyin. Çünkü konuşacak olan siz değil, Kutsal Ruh olacak. ¹²Kardeş kardeşini, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babalarına baş kaldırıp onları öldürtecekler. ¹³Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır.

¹⁴«Yıkıcı iğrenç şeyin, bulunmaması gereken yerde dikildiğini gördüğünüz zaman (okuyan anlasın), Yahudiye'de olanlar dağlara kaçsın. ¹⁵Damda olan, evinden bir şey almak için aşağı inmesin, içeri girmesin. ¹⁶Tarlada olan, abasını almak için geri dönmeyin. ¹⁷O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! ¹⁸Dua edin ki, kaçışınız kışa rastlamasın. ¹⁹Çünkü o günlerde öyle bir sıkıntı olacak ki, Tanrı'nın var ettiği yaratılışın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, ondan sonra da olmayacaktır. ²⁰Rab o günleri kısaltmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama Rab, seçilmiş olanlar, kendi seçtiği kişiler uğruna o günleri kısaltmıştır. ²¹Eğer o zaman biri size, 'İşte Mesih burada', ya da, 'İşte şurada' derse, inanmayın. ²²Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar, mucizeler ve harikalar yaratacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse seçilmiş olanları saptıracaklar. ²³Ama siz dikkatli olun. İşte size her şeyi önceden söylemiş bulunuyorum.

Mesih'in tekrar gelişi

(Mat.24:29-35; Luk.21:25-33)

²⁴⁻²⁵«Ama o günlerde, o sıkıntıdan sonra,
'Güneş karacak,
ay ışığını vermez olacak,
yıldızlar gökten düşecek
ve göksel güçler sarsılacak.'

²⁶«O zaman İnsanoğlu'nun bulutlar içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler.
²⁷İnsanoğlu o zaman meleklerini gönderecek, kendi seçtiklerini, yeryüzünün bir ucundan göğün
öbür ucuna kadar, dört yelden alıp bir araya toplayacak.

²⁸«İncir ağacından ders alın. Dalları filizlenip yapraklarını sürünce, yaz mevsiminin yakın
olduğunu anlarsınız. ²⁹Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki İnsanoğlu
yakındır, kapıdadır. ³⁰Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak¹ ortadan
kalkmayacak. ³¹Gök ve yer ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

Bilinmeyen gün ve saat

(Mat.24:36-44)

³²«O günü ve o saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez.
³³Dikkat edin, uyanık durun, dua edin. Çünkü o anın ne zaman geleceğini bilemezsiniz. ³⁴Bu,
yolculuğa çıkan bir adamın durumuna benzer. Evinden ayrılırken kölelerine yetki ve birer görev
verir, kapıdaki nöbetçiye de uyanık kalmasını buyurur. ³⁵Siz de uyanık kalın. Çünkü evin
efendisi ne zaman gelecek, akşam mı, gece yarısı mı, horoz öttüğünde mi, sabaha doğru mu,
bilemezsiniz. ³⁶Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın! ³⁷Size söylediklerimi herkese söylüyorum;
uyanık kalın!»

14. Bölüm

İsa'nın ölümü yaklaşıyor

(Mat.26:1-16; Luk.22:1-6; Yu.11:45-53)

Fısıh ve Mayasız Ekmek bayramına iki gün kalmıştı. Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı hileyle
tutuklayıp öldürmenin bir yolunu arıyorlardı. ²«Bayramda olmasın, yoksa halk arasında
kargaşalık çıkar» diyorlardı.

³İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evinde sofrada otururken yanına bir kadın geldi. Kadın,
kaymaktaşından bir kap içinde çok değerli, saf hintsümbülü yağı getirmişti. Kabı kırarak yağı
O'nun başından aşağı döktü. ⁴⁻⁵Bazıları buna kızdılar; birbirlerine, «Bu yağ niçin böyle boş yere
harcandı? Üç yüz dinardan fazlaya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi» diyerek kadını
azarlamaya başladılar.

⁶«Kadını rahat bırakın» dedi İsa. «Neden üzüyorsunuz onu? Benim için güzel bir şey yaptı.
⁷Yoksullar her zaman aranızdadır, dilediğiniz anda onlara yardım edebilirsiniz; ama ben her
zaman aranızda olmayacağım. ⁸Kadın elinden geleni yaptı, beni gömülmeye hazırlamak üzere
daha şimdiden bedenimi yağladı. ⁹Size doğrusunu söyleyeyim, Müjde dünyanın her neresinde
duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.»

¹⁰Bu arada Onikilerden biri olan Yahuda İskariyot, İsa'yı ele vermek amacıyla başkâhinlerin yanına gitti. ¹¹Onlar bunu işitince sevindiler, Yahuda'ya para vermeyi vaat ettiler. O da İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh yemeği

(Mat.26:17-30; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30)

¹²Fısıh kurbanının kesildiği Mayasız Ekmek bayramının ilk günü öğrencileri İsa'ya, «Fısıh yemeğini yemen için nereye gidip hazırlık yapmamızı istersin?» diye sordular.

¹³O da öğrencilerinden ikisini şu sözlerle önden gönderdi: «Kente gidin, orada su testisi taşıyan bir adam çıkacak karşınıza. Onu izleyin. ¹⁴Adamın gideceği evin sahibine şöyle deyin: 'Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?' diye soruyor.' ¹⁵Ev sahibi size, üst katta döşenmiş, hazır büyük bir oda gösterecek. Orada bizim için hazırlık yapın.»

¹⁶Öğrenciler yola çıkıp kente gittiler. Her şeyi, İsa'nın kendilerine söylemiş olduğu gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar. ¹⁷Akşam olunca İsa Onikilerle birlikte geldi. ¹⁸Sofraya oturmuş yemek yerlerken İsa, «Size doğrusunu söyleyeyim» dedi, «sizden biri, benimle yemek yiyen biri beni ele verecek.»

¹⁹Onlar da kederlenerek birer birer kendisine, «Beni demek istemedin ya?» diye sormaya başladılar.

²⁰İsa onlara, «Onikilerden biridir, ekmeğini benimle birlikte sahana batırandır» dedi. ²¹«Evet, İnsanoğlu kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'nu ele verenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu.»

²²İsa yemek sırasında eline ekmek aldı, şükran duasını yapıp ekmeği böldü ve, «Alın, bu benim bedenimdir» diyerek öğrencilerine verdi. ²³Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine verdi. Hepsi bundan içti. ²⁴«Bu benim kanım» dedi İsa, «birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. ²⁵Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliğinde tazesini içeceğim o güne dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim.»

²⁶Bir ilahi söyledikten sonra dışarı çıkıp Zeytin dağına doğru gittiler.

Petrus'un inkârı önceden bildiriliyor

(Mat.26:31-35; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

²⁷Bu arada İsa öğrencilerine, «Hepiniz sendeleyip düşeceksiniz» dedi. «Çünkü şöyle yazılmıştır:

Çobanı vuracağım,
koyunlar da darmadağın olacak.'

²⁸Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim.»

²⁹Petrus O'na, «Herkes sendeleyip düşse bile, ben düşmem» dedi.

³⁰«Sana doğrusunu söyleyeyim» dedi İsa, «bugün, bu gece, horoz iki kez ötmeden sen beni üç

kez inkâr edeceksin.»

³¹Ama Petrus üsteleyerek, «Seninle birlikte ölmem bile gerekse, seni asla inkâr etmem» dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani bahçesinde

(Mat.26:36-46;6 Luk.22:39-46)

³²Sonra Getsemani denilen bir yere geldiler. İsa öğrencilerine, «Ben dua ederken siz burada oturun» dedi.

³³Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı. Hüzünlenmeye ve ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. ³⁴Onlara, «Yüreğim ölüm derecesinde kederli» dedi. «Burada kalın, uyanık durun.»

³⁵Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. «Mümkünse o saati yaşamayayım» dedi. ³⁶«Abba, Baba¹, senin için her şey mümkün, bu kâseyi benden uzaklaştır. Ama benim değil, senin istediğin olsun.»

³⁷Öğrencilerinin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, «Simun» dedi, «uyuyor musun? Bir saat uyanık kalamadın mı? ³⁸Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür.»

³⁹Yine uzaklaştı, aynı sözleri tekrarlayarak dua etti. ⁴⁰Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına bir ağırlık çökmüştü. İsa'ya ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

⁴¹İsa üçüncü kez yanlarına döndü, «Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?» dedi. «Yeter! Saat geldi. İşte İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. ⁴²Kalkın, gidelim. İşte beni ele veren geldi!»

İsa tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

⁴³Tam o anda, İsa daha konuşurken, Onikilerden biri olan Yahuda çıkageldi. Yanında başkâhinler, din bilginleri ve ihtiyarlar tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı bir kalabalık vardı.

⁴⁴İsa'yı ele veren Yahuda, «Kimi öpersem, İsa O'dur. O'nu tutuklayın, güvenlik altına alıp götürün» diye onlarla sözleşmişti. ⁴⁵Gelir gelmez İsa'ya yaklaştı, «Rabbî» diyerek O'nu öptü.

⁴⁶Onlar da İsa'yı yakalayıp tutukladılar. ⁴⁷İsa'nın yanında bulunanlardan biri kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu.

⁴⁸İsa onlara, «Bir haydudun peşindeymiş gibi beni kılıç ve sopalarla mı yakalamaya geldiniz?» dedi. ⁴⁹«Her gün tapınakta, yanbaşıınızda ders veriyordum, beni tutuklamadınız. Ama bu, Kutsal Yazılar yerine gelsin diye oldu.» ⁵⁰O zaman öğrencilerinin hepsi O'nu bırakıp kaçtı.

⁵¹İsa'nın ardından sadece keten beze sarınmış bir genç gidiyordu. Bu genç de yakalandı. ⁵²Ama keten bezin içinden sıyrılıp çıplak olarak kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un önünde

(Mat.26:57-68; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

⁵³İsa'yı görevli başkâhine götürdüler. Bütün başkâhinler, ihtiyarlar ve din bilginleri de orada toplandı. ⁵⁴Petrus, İsa'yı başkâhinin avlusunun içine kadar uzaktan izledi. Avluda nöbetçilerle birlikte ateşin başında oturup ısınmaya başladı.

⁵⁵Başkâhinler ve Yüksek Kurul'un tamamı, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı tanık arıyor, ama bulamıyorlardı. ⁵⁶Birçok kişi O'na karşı yalan yere tanıklık ettiyse de, tanıklıkları birbirini tutmadı.

⁵⁷⁻⁵⁸Bazıları kalkıp O'na karşı yalan yere şöyle tanıklık ettiler: «Biz O'nun, 'Elle yapılmış bu tapınağı yıkacağım ve üç günde, elle yapılmamış başka bir tapınak kuracağım' dediğini işittik.» ⁵⁹Ama bu noktada bile tanıklıkları birbirini tutmadı.

⁶⁰Sonra başkâhin topluluğun ortasında ayağa kalkarak İsa'ya, «Hiç cevap vermeyecek misin? Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?» diye sordu. ⁶¹Ne var ki, İsa susmaya devam etti, hiç cevap vermedi.

Başkâhin O'na yeniden, «Yüce Olan'ın¹ Oğlu Mesih sen misin?» diye sordu.

⁶²İsa, «Ben'im» dedi. «Ve sizler, İnsanoğlu'nun kudretli Olan'ın sağında oturduğunu ve göğün bulutlarıyla geldiğini göreceksiniz.»

⁶³⁻⁶⁴Başkâhin giysilerini yırtarak, «Artık tanıklara ne ihtiyacımız var?» dedi. «Küfürü işittiniz. Buna ne diyorsunuz?»

Hepsi de İsa'nın ölüm cezasını hak ettiğine karar verdiler. ⁶⁵Bazıları O'nun üzerine tükürmeye, gözlerini bağlayarak O'nu yumruklamaya başladılar. «Haydi, peygamberliğini göster!» diyorlardı. Nöbetçiler de O'nu aralarına alıp tokatladılar.

Petrus İsa'yı inkâr ediyor

(Mat.26:69-75; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷Petrus aşağıda, avludayken, başkâhinin hizmetçi kızlarından biri geldi. Isınmakta olan Petrus'u görünce onu dikkatle süzüp, «Sen de Nasıralı İsa'yla birlikteydin» dedi.

⁶⁸Petrus ise bunu inkâr ederek, «Senin neden söz ettiğini bilmiyorum, anlamıyorum» dedi ve dışarıya, dış kapının önüne çıktı. Bu arada horoz öttü.

⁶⁹Hizmetçi kız Petrus'u görünce etrafta duranlara yine, «Bu adam onlardan biri» demeye başladı.

⁷⁰Petrus tekrar inkâr etti. Çevrede duranlar az sonra Petrus'a yine, «Gerçekten onlardansın; sen de Celilelisin» dediler.

⁷¹Petrus kendine lanet okuyup yemin ederek, «Sözünü ettiğiniz o adamı tanımıyorum» dedi.

⁷²Tam o anda horoz ikinci kez öttü. Petrus, İsa'nın kendisine, «Horoz iki kez ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin» dediğini hatırladı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

15. Bölüm

İsa, vali Pilatus'un önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Luk.23:1-5; Yu.18:28-38)

Sabah olunca başkâhinler, ihtiyarlar, din bilginleri ve Yüksek Kurul'un tüm diğer üyeleri bir danışma toplantısı yaptıktan sonra İsa'yı bağladılar, götürüp Pilatus'a teslim ettiler.

²Pilatus O'na, «Sen Yahudilerin Kralı mısın?» diye sordu.

İsa ona, «Söylediğin gibidir» cevabını verdi.

³Başkâhinler O'na karşı birçok suçlamada bulundular. ⁴Pilatus O'na yeniden, «Hiç cevap vermeyecek misin?» diye sordu. «Bak, seni ne kadar çok şeyle suçluyorlar.»

⁵Ama İsa artık cevap vermiyordu. Pilatus buna şaşıtı.

İsa ölüm cezasına çarptırılıyor

(Mat.27:15-26; Luk.23:13-25; Yu.18:39-19:16)

⁶Pilatus, her Fısıh bayramında halkın istediği bir tutukluyu salıverirdi. ⁷O sırada hapishanede, ayaklanma sırasında adam öldürmüş olan isyancılarla birlikte tutuklu bulunan Barabas adında biri vardı. ⁸Halk, Pilatus'a gelip her zamanki gibi kendileri için birini salıvermesini istedi.

⁹Pilatus onlara, «Sizin için Yahudilerin Kralını salıvermemi ister misiniz?» dedi. ¹⁰Başkâhinlerin İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu. ¹¹Ne var ki başkâhinler, İsa'nın değil, Barabas'ın salıverilmesini istemeleri için halkı kışkırttılar.

¹²Pilatus onlara tekrar seslenerek, «Öyleyse Yahudilerin Kralı dediğiniz adamı ne yapayım?» diye sordu.

¹³«O'nu çarpmıha ger!» diye bağırdılar yine.

¹⁴Pilatus onlara, «O ne kötülük yaptı ki?» dedi.

Onlar ise daha yüksek sesle, «O'nu çarpmıha ger!» diye bağırdılar.

¹⁵Halkı memnun etmek isteyen Pilatus, onlar için Barabas'ı salıverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarpmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı aşağılaması

(Mat.27:27-31; Yu.19:2-3)

¹⁶Askerler İsa'yı, Pretoryum denilen vali konağına götürüp tüm taburu topladılar. ¹⁷O'na mor renkte bir giysi giydirdiler, dikenlerden bir taç örüp başına geçirdiler. ¹⁸«Selam, ey Yahudilerin Kralı!» diyerek O'nu selamlamaya başladılar. ¹⁹Başına bir kamışla vuruyor, üzerine tükürüyor, diz çöküp önünde yere kapanıyorlardı. ²⁰O'nunla böyle alay ettikten sonra mor giysiyi üzerinden çıkarıp O'na yine kendi giysilerini giydirdiler ve çarpmıha germek üzere O'nu dışarı götürdüler.

İsa çarmıha geriliyor

(Mat.27:32-44; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

²¹Kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adam oradan geçiyordu. İskender ve Rufus'un babası olan bu adama İsa'nın çarmıhını zorla taşıttılar. ²²İsa'yı Golgota, yani Kafatası denilen yere götürdüler. ²³O'na mürle karışık şarap vermek istediler, ama içmedi. ²⁴Sonra O'nu çarmıha gerdiler ve kim ne alacak diye kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar.

²⁵İsa'yı çarmıha gerdiklerinde saat dokuzdu. ²⁶Üzerindeki suç yaftasında, 'YAHUDİLERİN KRALI' diye yazılıydı. ²⁷⁻²⁸İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydudu da çarmıha gerdiler. ²⁹⁻³⁰Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, «Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Çarmıhtan in de kurtar kendini!» diyorlardı.

³¹Aynı şekilde başkâhinler ve din bilginleri de O'nunla alay ederek aralarında, «Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor» diye konuşuyorlardı. ³²«İsrail'in Kralı Mesih şimdi çarmıhtan insin de görelim ve iman edelim.» İsa'yla birlikte çarmıha gerilmiş olanlar da O'na hakaret ettiler.

İsa'nın ölümü

(Mat.27:45-56; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

³³Bütün ülkenin üzerine öğleyin saat on ikiden saat üçe kadar süren bir karanlık çöktü. ³⁴Saat üçte İsa yüksek sesle, «Elohi, Elohi, lema şevaktani» yani, «Tanrım, Tanrım, beni niçin terk ettin?» diye bağırdı.

³⁵Orada duranlardan bazıları bunu işitince, «Bakın, İlyas'ı çağırıyor» dediler.

³⁶Aralarından biri koşup bir süngeri ekşi şaraba batırdı, bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. «Dur bakalım, İlyas gelip O'nu indirecek mi?» dedi.

³⁷Ama İsa yüksek sesle bağırarak son nefesini verdi.

³⁸O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya dek yırtılarak ikiye bölündü. ³⁹İsa'nın karşısında duran yüzbaşı, O'nun bu şekilde son nefesini verdiğini görünce, «Bu adam gerçekten Tanrı'nın Oğluydu» dedi.

⁴⁰Olup bitenleri uzaktan izleyen bazı kadınlar da vardı. Aralarında Mecdelli Meryem, küçük Yakup ile Yose'nin annesi Meryem ve Şalome bulunuyordu. ⁴¹İsa daha Celile'deyken bu kadınlar O'nun peşinden gitmiş ve O'na hizmet etmişlerdi. O'nunla birlikte Kudüs'e gelmiş olan daha birçok kadın da olup bitenleri izliyordu.

İsa'nın gömülmesi

(Mat.27:57-61; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

⁴²⁻⁴³O gün Hazırlık günü, yani Sept gününden önceki gündü. Artık akşam oluyordu. Bu nedenle, Yüksek Kurul'un saygın bir üyesi olup Tanrı'nın Egemenliğini ümitle bekleyen Aramatyalı Yusuf geldi, cesaretini toplayarak Pilatus'un huzuruna çıktı ve İsa'nın cesedini istedi. ⁴⁴Pilatus,

İsa'nın bu kadar çabuk ölmüş olmasına şaşıtı. Yüzbaşmayı çağırıp, «Öleli çok oldu mu?» diye sordu. ⁴⁵Yüzbaşmadan durumu öğrenince Yusuf'a, cesedi alması için izin verdi. ⁴⁶Yusuf da keten bez satın aldı, cesedi çarımıhtan indirip beze sardı ve kayadan oyulmuş bir mezara yatırarak mezarın girişine bir taş yuvarladı. ⁴⁷Mecdelli Meryem ile Yose'nin annesi Meryem, İsa'nın nereye konulduğunu gördüler.

16. Bölüm

İsa'nın dirilişi

(Mat.28:1-8; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

Sept günü geçince, Mezdelli Meryem, Yakup'un annesi Meryem ve Şalome gidip İsa'nın cesedine sürmek üzere baharat satın aldılar. ²Haftanın ilk günü sabah çok erkenden, güneşin doğuşuyla birlikte mezara gittiler. ³Aralarında, «Mezarın girişindeki taşı bizim için kim yana yuvarlayacak?» diye konuşuyorlardı.

⁴Başlarını kaldırıp bakınca, o kocaman taşın yana yuvarlanmış olduğunu gördüler. ⁵Mezara girip sağ tarafta, beyaz kaftan giyinmiş genç bir adamın oturduğunu görünce çok şaşırdılar.

⁶Adam onlara, «Şaşırmayın!» dedi. «Siz çarımıha gerilmiş olan Nasıralı İsa'yı arıyorsunuz. O dirildi, burada yok. İşte O'nu yatırdıkları yer. ⁷Şimdi O'nun öğrencilerine ve Petrus'a gidip şöyle deyin: İsa sizden önce Celile'ye gidiyor. Size bildirdiği gibi, kendisini orada göreceksiniz.»

⁸Kadınlar mezardan çıkıp kaçtılar. Onları bir titreme, bir şaşkınlık almıştı. Korkularından kimseye bir şey söylemediler.

İsa öğrencilerine görünüyor

(Mat.28:9-10; Luk.24:13-35; Yu.20:11-18)

⁹İsa, haftanın ilk günü sabah erkenden dirildiği zaman önce Mezdelli Meryem'e göründü. Bu kadından yedi cin kovmuştu. ¹⁰Meryem gitti, İsa'yla bulunmuş olan, şimdise yas tutup gözyaşı dökken öğrencilerine haberi verdi. ¹¹Ne var ki onlar, İsa'nın diri olduğunu ve Meryem'e göründüğünü duyunca inanmadılar.

¹²Bundan sonra İsa kırlara doğru yürümekte olan öğrencilerinden ikisine değişik bir biçimde göründü. ¹³Bunlar geri dönüp diğerlerine haber verdiler, ama diğerleri bunlara da inanmadılar.

¹⁴İsa daha sonra, sofrada otururlarken Onbirlere göründü. Kendisini dirilmiş olarak görenlere inanmadıkları için imansızlıklarından ve yüreklerinin duygusuzluğundan ötürü onları azarladı.

İsa öğrencilerini bütün dünyaya gönderiyor

(Mat.28:16-20; Luk.24:36-53; Yu.20:19-23; Elç.1:6-11)

¹⁵İsa onlara şöyle buyurdu: «Dünyanın her yanına gidin, Müjde'yi bütün yaratılışa duyurun.

¹⁶İman edip vaftiz olan kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek. ¹⁷⁻¹⁸İman edenlerle birlikte görülecek belirtiler şunlardır: benim adımla cinleri kovacaklar, yeni diller konuşacaklar, yılanları

elleriyle tutacaklar. Öldürücü bir zehir içseler bile, bundan zarar görmeyecekler. Ellerini hastaların üzerine koyacaklar ve hastalar iyileşecek.»

¹⁹Rab İsa onlara bu sözleri söyledikten sonra göğe alındı ve Tanrı'nın sağında oturdu.

²⁰Öğrencileri de gidip Tanrı sözünü her yere yaydılar. Rab onlarla birlikte çalışıyor, görülen belirtilerle sözünü doğruluyordu.^[1]

MAR Dipnotları:

6:47-48 Sabaha karşı: Grekçede, «Gecenin dördüncü nöbetinde.»

7:6 beni: yani, Tanrı'yı.

7:15-16 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «İşitecek kulağı olan işitsin!» Bkz. Markos 4:9,23.

9:29 duayla: birçok eski metinde, «dua ve oruçla.»

9:48 Bu ayet bazı eski metinlerde ayrıca ayet 45 ve ayet 47'den önce tekrarlanır.

10:38 Bu ayette İsa, çekeceği acılardan ve çarşıdaki ölümünden söz etmektedir.

10:51 Rabbuni: Aramicede `öğretmenim' demektir.

11:25-26 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «Ama siz bağışlamazsanız, göklerde olan Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz.» Bkz. Matta 6:15, 18:35.

11:30 Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan: Grekçede, «Yahya'nın vaftizi gökten». Ayet 31'de de «Tanrı'dan» diye çevrilen sözcük Grekçede «gökten» diye geçer.

12:42 birkaç kuruş değerinde iki bakır para: Grekçede, «bir kodrantis olan iki lepton.»

13:30 kuşak: ya da «soy.»

14:35,36 Grekçede, «...yere kapanıp mümkünse o saatin kendisinden geçmesi için dua etti. Dedi ki, `Abba, Baba...'»

14:61 Yüce Olan'ın: Grekçede, «Mübarek'in», yani Tanrı'nın.

15:27-28 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «Böylece `O, suçlularla bir sayıldı' diyen Kutsal Yazı yerine geldi.» Bkz. Luka 22:37.

16:20 16. bölümün 9-20 ayetleri bazı eski metinlerde yoktur.

LUKA

LUKA'YA GİRİŞ

Kitabın amacı: Luka, daha kitabın başında amacının, İsa'nın yaşamını doğru ve ayrıntılı bir biçimde anlatmak olduğunu açık seçik ortaya koyuyor (bölüm 1:1-4). Luka, Elçilerin İşleri kitabında da Müjde'nin o çağda bilinen dünyanın merkezi durumundaki Roma'ya kadar nasıl yayıldığını anlatır. O devirde yazarların, yapıtlarını ileri gelen kişilere adamaları bir gelenek haline gelmişti. Nitekim Luka da her iki kitabı, adı Teofilos - yani 'Tanrı'yı seven' anlamında - olan bir kişiye hitaben kaleme almıştır. Kuşkusuz Luka bu adamın kişiliğinde geniş bir kitleye seslenmeyi amaçlamıştır.

Kitabın içeriği: Kitap, 'Rab'bin yolunu hazırlamaya' gelmiş olan Vaftizci Yahya'nın¹ ve İsa'nın doğumuna ilişkin bilgileri vererek başlıyor. Bundan sonra İsa'nın Müjde'yi duyurduğu, öğretisini yayıp mucizeler yaptığı döneme geçiyor. Daha sonra İsa'nın, giderek artan baskılara rağmen Kudüs'e, bile bile ölüme gidişi anlatılıyor. Bunu, İsa'nın dirilişi ve göğe alınışını tasvir eden bölümler izliyor.

Luka, peygamberlik sözlerini yerine getiren Tanrı'nın, bir kurtarıcı göndermekle insanlık tarihini nasıl yönlendirdiğini vurgular². Tanrı'nın bu etkinliği, meleklerin gönderilmesi olayında³; Tanrı'nın gökten seslenişinde⁴; ve özellikle birçok inanlının Kutsal Ruh'la dolması olayında⁵ açıkça görülüyor. Tanrı'nın gücü, İsa'nın yaptığı mucizelerde de gözle görülür bir şekilde etkindi⁶. On altı ayrı olayda, belirli hastalıklara yakalanmış kişilerin mucizevi şekilde iyileştirildiğinden söz ediliyor. Bunun yanı sıra, İsa'nın bir arada bulunan çok sayıda hastayı iyileştirdiği, kitabın beş ayrı yerinde belirtiliyor.

Luka kitabının yaklaşık %40'ı İsa'nın öğretilerinden oluşuyor. İsa öğretilerinde birçok benzetme kullandı; Luka'da 26 tane benzetme var. Bunların 16 tanesi İncil'in diğer kitaplarında yer almaz. İsa'nın bütün öğretilerini kısaca özetlemek oldukça güçtür. Şu kadarını söyleyelim ki İsa, Vaftizci Yahya ile yeni bir dönemin, Tanrı Egemenliğinin ilan edildiği bir dönemin başladığını açıkça haber vermiştir⁷. Sözü edilen egemenlik, değer yargıları yönünden tümüyle farklı, insanın yüreğinde etkin olan Tanrısal egemenliktir⁸. İsa'nın kendisi, egemenliği günden güne büyüyen, ikinci gelişinde de bu egemenliği tümüyle gerçekleştirecek olan Kral olarak çıkar karşımıza⁹.

Kitapta bireye iletilmek istenen bildiri, günahlarının bağışlanmasıyla gerçekleşen kurtuluş müjdesidir¹⁰. Dünya malına kökten değişik bir yaklaşım içinde olan İsa¹¹, bu müjdeyle özellikle yoksullara, hastalara ve ezilmişlere sesleniyor¹². Bildirisinin Yahudilerce hor görülen diğer uluslara da yönelik olduğunu vurguluyor¹³. Nitekim, «Kaybolmuş olanı arayıp kurtarmaya geldim» diyordu¹⁴. Ama kişinin kurtulmaya istekli olması gerekir. Bu nedenle önce Yahya, sonra İsa, daha sonra da İsa'nın öğrencileri insanları tövbeye çağırıyorlar¹⁵. İsa'yı izleyecek olanlar tüm varlıklarıyla adanmış birer öğrenci olmaya¹⁶ ve sürekli bir dua yaşamı sürmeye çağırılmışlardır¹⁷.

Ana hatlar:

1:1-4	Giriş
1:5-2:52	Vaftizci Yahya ile İsa'nın doğum ve çocuklukları
3:1-20	Vaftizci Yahya'nın görevi
3:21-4:13	İsa'nın vaftiz olması ve sınanması
4:14-9:50	İsa'nın Celile ve çevresindeki etkinlikleri
9:51-19:27	İsa Kudüs yolunda
19:28-22:46	İsa'nın Kudüs'teki son günleri
22:47-23:56	İsa'nın tutuklanması, yargılanması ve çarmıha gerilmesi
24:1-52	İsa'nın dirilmesi ve göğe yükselmesi

Kaynak ayetler:

¹3:4; 1:17,76-77

²1:68-79; 2:10-11

³1:11-20; 1:26-38; 2:8-15

⁴3:21-22; 9:35

⁵örn: 1:41-42; 1:67; 2:25-28

⁶5:17; 9:43-44; 11:14-20

⁷16:16, ayrıca 4:43'e bakınız

⁸örn: 6:20; 12:31-32; 17:20-21; 18:16-17,24-30

⁹1:32-33; 13:18-21,28-30; 17:20-21; 19:11-27; 21:5-31; 22:16-18,29-30; 23:42

¹⁰1:77; 7:41-50; 11:4

¹¹6:24-26; 12:13-34; 16:13,19-31; 18:18-30; 19:1-10

¹²2:8-15; 4:18-19; 6:20-26

¹³7:36-50; 8:3; 10:30-42; 17:11-19

¹⁴19:10 ve 15:1-32; 18:9-14

¹⁵3:3; 5:32; 24:47

¹⁶5:11,27-28; 6:22-23; 9:23-26,58-62; 12:22-34; 14:25-33

¹⁷6:27-28; 11:1-13; 18:1-6; 22:39-46

LUKA

1. Bölüm

¹⁻³Sayın Teofilos,

Birçok kişi aramızda olup bitenlerin tarihçesini yazmaya girişmiştir. Nitekim başlangıçtan beri bu olayların görgü tanığı ve Tanrı sözünün hizmetkârı olanlar bunları bize iletmişlerdir. Ben de tüm bu olayları ta başından özenle araştırmış biri olarak bunları sana sırasıyla yazmayı uygun gördüm. ⁴Öyle ki, sana verilen bilgilerin doğruluğunu bilesin.

Yahya'nın doğumu önceden bildiriliyor

⁵Yahudiye kralı Hirodes zamanında, Abiya bölüğünden Zekeriya adında bir kâhin vardı. Harun'un soyundan olan karısının adı ise Elizabet'ti. ⁶Her ikisi de Tanrı'nın gözünde doğru kişilerdi, Rab'bin tüm buyruk ve kurallarına eksiksizce uyarlardı. ⁷Elizabet kısır olduğu için çocukları olmuyordu. Her ikisinin de yaşı ilerlemişti.

⁸Zekeriya, hizmet sırasının kendi bölüğünde olduğu bir gün, Tanrı'nın önünde kâhinlik görevini yerine getiriyordu. ⁹Kâhinlik geleneği uyarınca Rab'bin tapınağına girip buhur yakma görevi kurayla ona verilmişti. ¹⁰Buhur yakma saatinde bütün halk topluluğu dışarıda dua ediyordu.

¹¹Bu sırada, Rab'bin bir meleği buhur sunağının sağında dikilip Zekeriya'ya göründü. ¹²Zekeriya onu görünce şaşırıp, korkuya kapıldı. ¹³Melek ona, «Korkma, Zekeriya» dedi, «duan kabul edildi. Karın Elizabet sana bir oğul doğuracak, onun adını Yahya koyacaksın. ¹⁴Sevinip coşacaksın. Birçokları da onun doğumuna sevinecek. ¹⁵O, Rab'bin gözünde büyük olacak. Hiç şarap ve içki içmeyecek; daha annesinin rahmindeyken Kutsal Ruh'la dolacak. ¹⁶İsrail oğullarından birçoğunu, Tanrıları olan Rab'be döndürecek. ¹⁷Babaların yüreklerini çocuklarına döndürmek, söz dinlemeyenleri doğru kişilerin anlayışına yöneltmek ve Rab için hazırlanmış bir halk yetiştirmek üzere, İlyas'ın ruhu ve gücüyle Rab'bin önünden gidecektir.»

¹⁸Zekeriya meleğe, «Bundan nasıl emin olabilirim?» dedi. «Çünkü ben yaşlandım, karımın da yaşı ilerledi.»

¹⁹Melek ona şöyle karşılık verdi: «Ben Tanrı'nın huzurunda duran Cebrail'im. Seninle konuşmak ve bu müjdeyi sana bildirmek için gönderildim. ²⁰İşte, belirlenen zamanda yerine gelecek olan sözlerime inanmadığın için dilin tutulacak, bunların gerçekleşeceği güne dek konuşamayacaksın.»

²¹Zekeriya'yı bekleyen halk, onun tapınakta bu kadar uzun süre kalmasına şaşıtı. ²²Zekeriya ise

dışarı çıktığında onlarla konuşamadı. O zaman tapınakta bir görüm gördüğünü anladılar. Kendisi onlara işaretler yapıyor, ama konuşamıyordu.

²³Görev süresi bitince Zekeriya evine döndü. ²⁴Bir süre sonra karısı Elizabet gebe kaldı ve beş ay evine kapandı. ²⁵«Bunu benim için yapan Rab'dir» dedi. «Bu günlerde benimle ilgilenerek insanlar arasında utancımı giderdi.»

İsa'nın doğumu önceden bildiriliyor

²⁶⁻²⁷Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında Tanrı, melek Cebrail'i Celile'de bulunan Nasıra adlı kente, Davut'un soyundan Yusuf adındaki adama nişanlı olan bir kıza gönderdi. Kızın adı Meryem'di. ²⁸Onun yanına giren melek, «Ey Tanrı'nın lütfuna erişen kız, selam! Rab seninledir» dedi.

²⁹Söylenenlere çok şaşırın Meryem, bu selamın ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. ³⁰Ama melek ona, «Korkma Meryem» dedi, «sen Tanrı'nın lütfuna eriştin. ³¹Bak, gebe kalıp bir oğul doğuracaksın, adını İsa koyacaksın. ³²O büyük olacak, kendisine `en yüce Olan'ın Oğlu' denecek. Rab Tanrı O'na, atası Davut'un tahtını verecek. ³³O da sonsuza dek Yakup'un soyu üzerinde egemenlik sürecek, ve egemenliğinin sonu gelmeyecektir.»

³⁴Meryem meleğe, «Bu nasıl olur? Ben erkeğe varmadım ki» dedi.

³⁵Melek ona şöyle cevap verdi: «Kutsal Ruh senin üzerine gelecek, en yüce Olan'ın gücü senin üstüne gölge salacak. Bunun için doğacak olana kutsal, Tanrı Oğlu denecek. ³⁶Bak, senin akrabalarından Elizabet de yaşlılığında bir oğula gebe kalmıştır. Kısır bilinen bu kadın şimdi altıncı ayındadır. ³⁷Tanrı'nın yapamayacağı hiçbir şey yoktur.»

³⁸«Ben Rab'bin kuluyum» dedi Meryem, «bana dediğin gibi olsun.» Bundan sonra melek onun yanından ayrıldı.

Meryem, Elizabet'i ziyaret ediyor

³⁹O günlerde Meryem kalkıp aceleyle dağlık bölgeye, Yahuda oymağının bir kentine gitti. ⁴⁰Zekeriya'nın evine girerek Elizabet'i selamladı. ⁴¹⁻⁴²Elizabet Meryem'in selamını duyunca rahmindeki çocuk hopladı. Kutsal Ruh'la dolan Elizabet, yüksek sesle şöyle dedi: «Kadınlar arasında kutsanmış bulunuyorsun, rahminin ürünü de kutsanmıştır! ⁴³Nasıl oldu da Rabbimin annesi yanıma geldi? ⁴⁴Bak, selamının sesi kulaklarıma eriştiği an, çocuk rahmimde sevinçle hopladı. ⁴⁵İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Rab'bin ona söylediği sözler gerçekleşecektir.»

⁴⁶⁻⁴⁷Meryem de şöyle dedi:

«Canım Rab'bi yüceltir;
ruhum, Kurtarıcım Tanrı sayesinde sevinçle coşar.

⁴⁸Çünkü O, sıradan biri olan kuluyla ilgilendi.
İşte, bundan böyle tüm kuşaklar beni mutlu sayacak.

⁴⁹Çünkü güçlü Olan, benim için büyük işler yaptı.

O'nun adı kutsaldır.

⁵⁰Kuşaktan kuşağa kendisinden korkanlara merhamet eder.

⁵¹Eliyle güçlü işler yaptı;

kibirlieleri yüreklerindeki kuruntularla darmadağın etti.

⁵²Hükümdarları tahtlarından indirdi,
sıradan insanları yükseltti.

⁵³Aç olanları iyiliklerle doyurdu,
zenginleri ise elleri boş çevirdi.

⁵⁴⁻⁵⁵Atalarımıza söz verdiği gibi,
İbrahim'e ve onun soyuna sonsuza dek
merhamet etmeyi unutmayarak
kulu İsrail'in yardımına yetişti.»

⁵⁶Meryem, üç ay kadar Elizabet'in yanında kaldı, sonra kendi evine döndü.

Yahya peygamberin doğumu

⁵⁷Elizabet'in doğum yapacağı vakit geldi ve bir oğul doğurdu. ⁵⁸Komşularıyla akrabaları, Rab'bin ona ne büyük merhamet gösterdiğini duyunca, onun sevincine katıldılar. ⁵⁹Sekizinci gün çocuğun sünneti için geldiler. Ona babası Zekeriya'nın adını vereceklerdi. ⁶⁰Ama annesi, «Hayır, adı Yahya olacak» dedi.

⁶¹Ona, «Akrabaların arasında bu adı taşıyan hiç kimse yok ki» dediler.

⁶²Bunun üzerine babasına işaretler yaparak çocuğun adını ne koymak istediğini sordular.

⁶³Onlardan bir yazı levhası isteyen Zekeriya, «Adı Yahya'dır» diye yazdı. Herkes şaşakaldı. ⁶⁴O anda Zekeriya'nın ağzı açıldı, dili çözüldü. Tanrı'yı överek konuşmaya başladı. ⁶⁵Çevrede oturanların hepsi korkuya kapıldı. Bütün bu olaylar, Yahudiye'nin dağlık bölgesinin her yanında konuşulur oldu. ⁶⁶Duyan herkes derin derin düşünüyor, «Bu çocuk acaba ne olacak?» diyordu. Çünkü Rab¹ onunla birlikteydi.

Zekeriya'nın şükran ilahisi

⁶⁷Çocuğun babası Zekeriya, Kutsal Ruh'la dolarak şu peygamberlikte bulundu:

⁶⁸«İsrail'in Tanrısı olan Rab'be övgüler olsun!

Çünkü halkının yardımına gelip onları fidyeye kurtardı.

⁶⁹⁻⁷¹Eski çağlardan beri

kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi,

kulu Davut'un soyundan

bizim için güçlü bir kurtarıcı¹ çıkardı;

düşmanlarımızdan,

bizden nefret edenlerin hepsinin elinden

kurtuluşumuzu sağladı.

⁷²Böylece atalarımıza merhamet ederek

kutsal antlaşmasını anmış oldu.

⁷³⁻⁷⁵Nitekim bizi düşmanlarımızın elinden kurtaracağına

ve ömrümüz boyunca

kendi önünde kutsallık ve doğruluk içinde,

korkusuzca kendisine tapınmamızı sağlayacağına dair

atamız İbrahim'e ant içerek söz vermişti.

⁷⁶⁻⁷⁷ Sen de, ey çocuk,
en yüce Olan'ın peygamberi diye anılacaksın.
Rab'bin yollarını hazırlamak üzere önünden gidecek
ve O'nun halkına,
günahlarının bağışlanmasıyla kurtulacaklarını bildireceksin.
⁷⁸ Çünkü Tanrımızın yüreği merhamet doludur.
⁷⁹ O'nun merhameti sayesinde,
yücelerden doğan Güneş¹¹,
karanlıkta ve ölümün gölgesinde yaşayanlara ışık saçmak
ve ayaklarımızı esenlik yoluna yöneltmek üzere
yardımımıza gelecektir.»
⁸⁰ Çocuk büyüyor, ruhsal yönden güçleniyordu. İsrail halkına görüneceği güne dek ıssız yerlerde
yaşadı.

2. Bölüm

İsa'nın doğumu

(Mat.1:18-25)

O günlerde Sezar Augustus tüm Roma dünyasında bir nüfus sayımının yapılması için ferman çıkardı. ²Bu ilk sayım, Kirinyus'un Suriye valiliği zamanında yapıldı. ³Herkes yazılmak için kendi kentine gitti.

⁴Böylece Yusuf da, Davut'un soyundan ve torunlarından olduğu için Celile'nin Nasıra kentinden kalkıp Yahudiye bölgesine, Davut'un kenti olan Beytlehem'e gitti. ⁵Orada, hamile olan nişanlısı Meryem'le birlikte yazılacaktı. ⁶⁻⁷Onlar oradayken, Meryem'in doğum yapma vakti geldi ve ilk oğlunu doğurdu. Onu kundağa sarıp bir yemliğe yatırdı. Çünkü handa kendilerine yer yoktu.

Çobanlar ve melekler

⁸Aynı yörede, sürülerinin yanında nöbet tutarak geceyi kırlarda geçiren çobanlar vardı. ⁹Rab'bin bir meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerini aydınlattı. Büyük bir korkuya kapıldılar. ¹⁰⁻¹¹Melek ise onlara, «Korkmayın!» dedi. «Size, tüm halk için büyük sevinç kaynağı olacak bir müjde getiriyorum: bugün size, Davut'un kentinde bir Kurtarıcı doğdu. Bu, Rab olan Mesih'tir. ¹²Ve işte size bir işaret: kundağa sarılmış ve yemlikte yatan bir bebek bulacaksınız.»

¹³⁻¹⁴Birdenbire meleğin yanında, göksel ordulardan oluşan büyük bir topluluk belirdi. Tanrı'yı överek,
«En yücelerde Tanrı'ya yücelik olsun,
yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara
esenlik olsun!» dediler.

¹⁵Melekler yanlarından ayrılıp göğe çekildikten sonra çobanlar birbirlerine, «Haydi, Beytlehem'e gidelim, Rab'bin bize bildirdiği bu olayı görelim» dediler. ¹⁶Aceleyle gidip Meryem'le Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. ¹⁷Onları görünce, çocukla ilgili olarak kendilerine anlatılanları onlara bildirdiler. ¹⁸Bunu duyanların hepsi, çobanların kendilerine söylediklerine

şaşıp kaldılar. ¹⁹Meryem ise bütün bu sözleri derin derin düşünerek yüreğinde sakladı.

²⁰Çobanlar, işitip gördüklerinin tümü için Tanrı'yı yüceltip överek geri döndüler. Her şeyi, kendilerine anlatıldığı gibi bulmuşlardı.

İsa'nın tapınakta Tanrı'ya adanması

²¹Sekizinci gün, çocuğu sünnet etme zamanı gelince, kendisine İsa adı verildi. Bu, O'nun ana rahmine düşmesinden önce meleğin O'na vermiş olduğu isimdi.

²²Musa'nın Yasasına göre arınma günlerinin[□] bitiminde Yusuf'la Meryem çocuğu Rab'be adamak için Kudüs'e götürdüler. ²³Nitekim Rab'bin Yasasında, «İlk doğan her erkek çocuk Rab'be adanmış sayılacak» diye yazılmıştır. ²⁴Ayrıca Rab'bin Yasasında buyrulduğu gibi, kurban olarak «bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu» sunacaklardı.

²⁵O sırada Kudüs'te Şimon adında bir adam vardı. Doğru ve dindar biri olan bu adam, İsrail'in teselli edileceği zamanı özlemle bekliyordu. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. ²⁶Rab'bin Mesihini görmeden kendisinin ölmeyeceği ona Kutsal Ruh tarafından bildirilmişti. ²⁷⁻²⁸Böylece Şimon, Ruh'un yönlendirmesiyle tapınağa geldi. Küçük İsa'nın annesi babası, Kutsal Yasa'nın ilgili kuralını yerine getirmek üzere O'nu içeri getirdiklerinde, Şimon O'nu kucağına aldı ve Tanrı'yı överek şöyle dedi:

²⁹«Ey Rabbim, vermiş olduğun sözü tuttu;
kulun olan ben artık huzur içinde ölebilirim.[□]

³⁰⁻³²«Çünkü senin sağladığın
ve tüm halkların gözü önünde hazırladığın kurtuluşu,
ulusları aydınlatıp
halkın İsrail'e yücelik kazandıracak ışığı
gözlerimle gördüm.»

³³İsa'nın annesiyle babası, O'nun hakkında söylenenlere şaşılar. ³⁴Şimon onları kutsayıp çocuğun annesi Meryem'e şöyle dedi: «Bu çocuk, İsrail'de birçok kişinin düşmesine ya da yükselmesine yol açmak ve aleyhinde konuşulacak bir belirti olmak üzere belirlenmiştir. ³⁵Senin kalbine de âdeta bir kılıç saplanacak. Bütün bunlar, birçoklarının yüreğindeki düşüncelerin açığa çıkması için olacak.»

³⁶⁻³⁷Aşer oymağından Fanuel'in kızı Anna adında çok yaşlı bir kadın peygamber vardı. Genç kız olarak evlenip kocasıyla yedi yıl yaşadıktan sonra dul kalmıştı. Şimdi seksen dört yaşındaydı. Tapınaktan ayrılmıyor, oruç tutup dua ederek gece gündüz Tanrı'ya tapınıyordu. ³⁸Tam o sırada ortaya çıkan Anna, Tanrı'ya şükretti ve Kudüs'ün kurtuluşunu bekleyen herkese bu çocuktan söz etmeye başladı.

³⁹Yusuf'la Meryem, Rab'bin Yasasında öngörülen her şeyi yerine getirdikten sonra Celile'ye, kendi kentleri olan Nasıra'ya döndüler. ⁴⁰Çocuk büyüyor, güçleniyor ve bilgelikte yetkinleşiyordu. Tanrı'nın lütfü O'nun üzerindeydi.

İsa tapınakta

⁴¹İsa'nın annesi babası her yıl Fısıh bayramında Kudüs'e giderlerdi. ⁴²İsa on iki yaşına gelince, bayram geleneğine uyarak yine gittiler. ⁴³⁻⁴⁴Bayramdan sonra eve dönerlerken küçük İsa Kudüs'te kaldı. Bunu farketmeyen annesi babası, çocuğun yol arkadaşlarıyla birlikte olduğunu sanarak bir günlük yol gittiler. Sonra O'nu akrabalar ve dostlar arasında aramaya başladılar. ⁴⁵Bulamayınca O'nu araya araya Kudüs'e döndüler. ⁴⁶Üç gün sonra O'nu tapınakta buldular. Din öğretmenleri arasında oturmuş, hem onları dinliyor, hem sorular soruyordu. ⁴⁷O'nu dinleyen herkes, zekâsına ve verdiği cevaplara hayran kaldı. ⁴⁸Annesi babası O'nu görünce şaşırıldılar. Annesi O'na, «Çocuğum, bize bunu niçin yaptın? Bak, babanla ben büyük kaygı içinde seni arayıp durduk» dedi.

⁴⁹O da onlara, «Beni niçin arayıp durdunuz?» dedi. «Babamın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?» ⁵⁰Ne var ki onlar, bu sözle ne demek istediğini anlamadılar.

⁵¹İsa onlarla birlikte yola çıkıp Nasıra'ya döndü. Onların sözünü dinlerdi. Annesi bütün bu olup bitenleri yüreğinde sakladı. ⁵²İsa bilgelikte ve boyda geliyor, Tanrı'nın ve insanların beğenisini kazanıyordu.

3. Bölüm

Yahya Rab'bin yolunu hazırlıyor

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Yu.1:19-28)

Sezar Tiberyus'un egemenliğinin on beşinci yılıydı. Yahudiye'de Pontiyus Pilatus'un valiliği sürüyordu. Celile'de Hirodes, İtüreya ve Trahonitis bölgesinde Hirodes'in kardeşi Filipus, Abilini'de de Lisanyas yönetimin başındaydı. ²Hanna ile Kayafa başkâhinlik ediyorlardı. Bu sırada Tanrı, sözünü çölde bulunan Zekeriya oğlu Yahya'ya duyurdu. ³O da Şeria nehrinin çevresindeki tüm bölgeyi dolaşarak insanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırırdı. ⁴Nitekim Yeşaya peygamberin sözlerini içeren kitapta şöyle yazılmıştır:

«Çölde yükselen ses,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
gececeği patikaları düzleyin' diyor.

⁵Her dere doldurulacak,
her dağ ve her tepe alçaltılacak.
Eğri yollar doğrultulacak,
engebeli yollar düzleştirilecek.

⁶Ve tüm insanlar
Tanrı'nın sağladığı kurtuluşu görecekler.'»

⁷Yahya, vaftiz olmak için kendisine akın eden kalabalıklara şöyle seslendi: «Ey engerekler soyu! Gelecek olan gazaptan kaçmanız için sizi kim uyardı? ⁸Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin! Kendi kendinize, 'Biz İbrahim'in soyundanız' demeye kalkmayın. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan çocuk yaratacak güçtedir. ⁹Balta daha şimdiden ağaçların köküne dayanmıştır. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacak.»

¹⁰Halk ona, «Öyleyse biz ne yapalım?» diye sordu.

¹¹Yahya onlara, «İki mintanı olan, birini hiç mintanı olmayana versin; yiyeceği olan da bunu hiç yiyeceği olmayanla paylaşsın» cevabını verdi.

¹²Bazı vergi görevlileri de vaftiz olmaya gelerek ona, «Öğretmenimiz, biz ne yapalım?» dediler.

¹³Yahya onlara, «Size buyrulandan daha çok vergi almayın» dedi.

¹⁴Bazı askerler de ona, «Ya biz ne yapalım?» diye sordular.

O da onlara şöyle dedi: «Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın, ücretinizle yetinin.»

¹⁵Halk umut içinde bekliyordu. Yahya'yla ilgili olarak herkesin aklında, «Acaba Mesih bu mu?» sorusu vardı.

¹⁶Yahya ise hepsine şöyle cevap verdi: «Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, ama benden daha güçlü Olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağıni çözmeye bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹⁷Harman yerini temizlemek ve buğdayı toplayıp ambarına yığmak için yabası elinde hazır duruyor. Samanı ise sönmeyen ateşte yakacaktır.»

¹⁸Yahya daha başka birçok konuda halka çağrıda bulunuyor, Müjde'yi duyuruyordu. ¹⁹⁻²⁰Ne var ki bölgenin kralı Hirodes, kardeşinin karısı Hirodiya'yla ilgili olayı ve kendi yapmış olduğu bütün kötülükleri yüzüne vuran Yahya'yı hapse attırarak tüm kötülüklerine bir yenisini ekledi.

İsa'nın vaftiz olması

(Mat.3:13-17; Mar.1:9-11)

²¹⁻²²Bütün halk vaftiz olduktan sonra İsa da vaftiz oldu. İsa dua ederken gök açıldı ve Kutsal Ruh, bedensel bir görünüm alarak güvercin biçiminde O'nun üzerine indi. Gökten gelen bir ses de, «Sen benim sevgili Oğlumsun, senden hoşnudum» dedi.

İsa'nın soyu

(Mat.1:1-17)

²³İsa görevine başladığı zaman otuz yaşlarındaydı. Yusuf'un oğlu olarak biliniyordu.

Yusuf da Eli oğlu,

²⁴Matat oğlu, Levi oğlu, Malki oğlu, Yanay oğlu, Yusuf oğlu,

²⁵Matitya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Hesli oğlu, Nagay oğlu,

²⁶Mahat oğlu, Matitya oğlu, Şimi oğlu, Yoseh oğlu, Yoda oğlu,

²⁷Yohanan oğlu, Reşa oğlu, Zerubabel oğlu, Şaltiyel oğlu, Neri oğlu,

²⁸Malki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu,

²⁹Yeşu oğlu, Eliyezer oğlu, Yorim oğlu, Matat oğlu, Levi oğlu,

³⁰Şimon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu,

³¹Mala oğlu, Menna oğlu, Matata oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu,

³²İşay oğlu, Obed oğlu, Boaz oğlu, Salmon¹ oğlu, Nahşon oğlu,

- ³³ Aminadab oğlu, Ram oğlu¹, Hesron oğlu, Peres oğlu, Yahuda oğlu,
³⁴ Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu,
³⁵ Seruk oğlu, Reyu oğlu, Pelek oğlu, Eber oğlu, Şalah oğlu,
³⁶ Kenan oğlu, Arfakşat oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lamek oğlu,
³⁷ Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yaret oğlu, Mahalalel oğlu, Kenan oğlu,
³⁸ Enoş oğlu, Şit oğlu, Âdem oğlu, Tanrı Oğluydu.

4. Bölüm

İsa'nın çölde sınanması

(Mat.4:1-11; Mar.1:12-13)

¹⁻² Kutsal Ruh'la dolu olarak Şeria nehrinden dönen İsa, Ruh'un yönlendirmesiyle çölde dolaştırılarak kırk gün süreyle İblis tarafından sınanıldı. O günlerde hiçbir şey yemedi. Dolayısıyla bu sürenin sonunda acıktı. ³ Bunun üzerine İblis O'na, «Tanrı'nın Oğluyun, şu taşa söyle de ekmek olsun» dedi.

⁴ İsa ona şöyle karşılık verdi: «`İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır.»

⁵ Sonra İblis İsa'yı yükseklerle çıkararak bir anda O'na dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. ⁶ O'na, «Tüm egemenlik ve görkemleriyle bunları sana vereceğim» dedi. «Bunlar bana teslim edildi, ben de dilediğim kişiye veririm. ⁷ Bana taparsan, hepsi senin olacak.»

⁸ İsa ona şu karşılığı verdi: «`Tanrın olan Rab'be tap, yalnız O'na kulluk et' diye yazılmıştır.»

⁹ İblis O'nu Kudüs'e götürüp tapınağın tepesine çıkardı. «Tanrı'nın Oğluyun, kendini buradan aşağı at» dedi. ¹⁰ «Çünkü şöyle yazılmıştır:

`Tanrı, seni korumaları için
meleklerine buyruk verecek.'

¹¹ Ayağın bir taşa çarpmasın diye
seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'»

¹² İsa ona şöyle karşılık verdi: «`Tanrın olan Rab'bi sına! diye buyrulmuştur.»

¹³ İblis, İsa'yı her bakımdan sınadıktan sonra bir süre için O'nun yanından ayrıldı.

İsa Celile'de

(Mat.4:12-17; Mar.1:14-15)

¹⁴ İsa, Ruh'un gücüyle donanmış olarak Celile'ye döndü. Kendisiyle ilgili haber bütün bölgeye yayıldı. ¹⁵ Oranın havralarında ders veriyor ve herkes tarafından yüceltiliyordu.

¹⁶⁻¹⁷ İsa, büyümüş olduğu yer olan Nasıra'ya geldiğinde her zaman yaptığı gibi Sept günü havraya gitti. Kutsal Yazılardan okumak üzere ayağa kalkınca O'na Yeşaya peygamberin kitabı verildi. Kitabı açarak şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

¹⁸⁻¹⁹ «Rab'bin Ruhunu benim üzerimdedir.

Çünkü O beni, müjdeyi yoksullara iletmek için meshetti.
Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
körlere gözlerinin açılacağını duyurmak için,
ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak
ve Rab'bin lütuf yılını ilan etmek için
beni gönderdi.»

²⁰Sonra kitabı kapattı, görevliye geri verip oturdu. Havradakilerin hepsi gözlerini O'na dikmiş bakıyorlardı. ²¹İsa söz alıp onlara, «Dinlediğiniz bu Yazı bugün yerine gelmiştir» dedi.

²²Herkes İsa'yı övüyor, ağzından çıkan lütfkâr sözlere hayran kalıyordu. «Yusuf'un oğlu değil mi bu?» diyorlardı.

²³İsa onlara şöyle dedi: «Kuşkusuz bana şu deymi hatırlatacağız: `Ey hekim, önce kendini iyileştir! Kefernahum'da yaptıklarını duyduk. Aynısını burada, kendi memleketinde de yap.'»

²⁴«Size doğrusunu söyleyeyim» diye devam etti İsa, «hiçbir peygamber kendi memleketinde iyi karşılanmaz. ²⁵Yine size gerçeği söyleyeyim, gökyüzünün üç yıl altı ay kapalı kaldığı, tüm ülkede korkunç bir kıtlığın baş gösterdiği İlyas'ın zamanında İsrail'de çok sayıda dul kadın vardı. ²⁶İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmediği halde, Sayda diyarının Sarafat kentinde bulunan dul bir kadına gönderildi. ²⁷Elişa peygamberin zamanında İsrail'de çok sayıda cüzamlı vardı. Bunlardan hiçbiri iyileştirilmediği halde, Suriyeli Naman iyileştirildi.»

²⁸Havradakilerin hepsi, bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular. ²⁹Ayağa kalkıp İsa'yı kentin dışına sürdüler. O'nu uçurumdan aşağı atmak için kentin kurulduğu tepenin yamacına götürdüler. ³⁰Ama İsa onların arasından geçerek oradan uzaklaştı.

İsa kötü bir ruhu kovuyor

(Mar.1:21-28)

³¹Sonra İsa Celile'nin Kefernahum kentine gitti. Sept günü halka ders veriyordu. ³²Yetkiyle konuştuğu için O'nun öğretişine şaşır kaldılar.

³³⁻³⁴Havrada cine tutsak, içinde kötü ruh olan bir adam vardı. Adam yüksek sesle, «Ey Nasıralı İsa, bırak bizi! Bizden ne istiyorsun?» diye bağırdı. «Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalısın sen!»

³⁵İsa, «Sus, çık o adamdan!» diyerek cini azarladı. Cin, herkesin önünde adamı yere yıktıktan sonra, ona hiç zarar vermeden içinden çıktı.

³⁶Herkes şaşkına dönmüştü. Birbirlerine, «Bu nasıl söz? Güç ve yetkiyle kötü ruhlara çıkmalarını buyuruyor, onlar da çıkıyorlar!» diyorlardı. ³⁷Ve İsa'yla ilgili haber o bölgenin her yanında yankılandı.

İsa birçok hastayı iyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Mar.1:29-34)

³⁸İsa havradan ayrılarak Simun'un evine gitti. Simun'un yüksek ateşle hasta yatan kaynanasına yardım etmesi için O'na rica ettiler. ³⁹İsa kadının başucunda durup ateşi azarlayınca, ateş kadını bırakıverdi. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etmeye başladı.

⁴⁰Güneş batarken herkes, çeşitli hastalıklara tutulmuş olan yakınlarını İsa'ya getirdi. O da her birinin üzerine ellerini koyarak onları iyileştirdi. ⁴¹Birçoğunun içinden de cinler, «Sen Tanrı'nın Oğlusun!» diye bağırarak çıkıyordu. Ne var ki, İsa onları azarladı, konuşmalarına izin vermedi. Çünkü kendisinin Mesih olduğunu biliyorlardı.

⁴²Sabah olunca İsa dışarı çıktı, ıssız bir yere gitti. Halk ise O'nu arıyordu. Bulunduğu yere geldiklerinde O'nu yanlarında alıkoymaya çalıştılar. ⁴³Ama İsa, «Öbür kentlerde de Tanrı'nın Egemenliğiyle ilgili müjdeyi yaymam gerek» dedi. «Çünkü ben bunun için gönderildim.»

⁴⁴Böylece Yahudiye'deki¹ havralarda Tanrı sözünü duyurmaya devam etti.

5. Bölüm

İsa'nın ilk öğrencileri

(Mat.4:18-22; Mar.1:16-20)

Halk, Ginesar gölünün kıyısında duran İsa'nın çevresini sarmış, Tanrı'nın sözünü dinliyordu. ²İsa, gölün kıyısında iki kayık gördü. Balıkçılar kayıklarından inmiş ağlarını yıkıyorlardı. ³İki kayıktan Simun'a ait olanına binen İsa, ona kıyıdan biraz açılmasını rica etti. Sonra oturdu, kayığın içinden halka ders vermeye devam etti. ⁴Konuşmasını bitirince Simun'a, «Derin sulara açılın, balık tutmak için ağlarınızı salın» dedi.

⁵Simun şu karşılığı verdi: «Efendimiz, bütün gece çabaladık, hiçbir şey tutamadık. Yine de senin sözün üzerine ağları salacağım.»

⁶Bunu yapınca öyle çok balık yakaladılar ki, ağları yırtılmaya başladı. ⁷Öbür kayıktaki ortaklarına işaret vererek gelip yardım etmelerini istediler. Onlar da geldiler ve her iki kayığı balıkla doldurdular; öyle ki, kayıklar az kalsın batıyordu.

⁸Simun Petrus bunu görünce, «Rab, uzaklaş benden, ben günahlı bir adamım» diyerek İsa'nın dizlerine kapandı. ⁹Kendisi ve yanındakiler, tutmuş oldukları balıkların çokluğuna şaşır kalmışlardı. ¹⁰Simun'un ortakları olan Zebedi oğulları Yakup'la Yuhanna'yı da aynı şaşkınlık almıştı.

İsa Simun'a, «Korkma» dedi, «bundan böyle balık yerine insan tutacaksın.» ¹¹Sonra onlar kayıkları karaya çektiler ve her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa bir cüzamlıyı iyileştiriyor

(Mat.8:1-4; Mar.1:40-45)

¹²İsa kentlerden birindeyken, her yanını cüzam kaplamış bir adamla karşılaştı. Adam İsa'yı görünce yüzüstü yere kapanıp O'na yalvardı: «Rab, eğer istersen beni temiz kılabilirsin» dedi.

¹³İsa, elini uzatıp adama dokundu. «İsterim, temiz ol!» dedi. Adam hemen o anda cüzamdan kurtuldu.

¹⁴İsa ona, bundan hiç kimseye söz etmemesini buyurdu. «Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu adakları sun» dedi. ¹⁵Ne var ki, İsa'yla ilgili haber daha da çok yayıldı. Kalabalık halk toplulukları İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak amacıyla akın akın geliyordu. ¹⁶Kendisi ise ıssız yerlere çekiliyor, dua ediyordu.

Bir felçlinin iyileştirilmesi

(Mat.9:1-8; Mar.2:1-12)

¹⁷Bir gün İsa ders veriyordu. Celile'nin ve Yahudiye'nin bütün köylerinden ve Kudüs'ten gelmiş olan Ferisilerle Kutsal Yasa öğretmenleri O'nun çevresinde oturuyorlardı. İsa, Rab'bin gücü sayesinde hastaları iyileştiriyordu. ¹⁸O sırada birkaç kişi, şilte üzerinde taşıdıkları felçli bir adamı evden içeri sokup İsa'nın önüne koymaya çalışıyorlardı. ¹⁹Kalabalıktan ötürü onu içeri sokacak yol bulamayınca dama çıktılar, kiremitleri kaldırıp adamı şilteyle birlikte ortaya, İsa'nın önüne indirdiler. ²⁰Onların imanını gören İsa, «Dostum, günahların bağışlandı» dedi.

²¹Din bilginleriyle Ferisiler, «Tanrı'ya küfreden bu adam kim? Tek Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?» diye düşünmeye başladılar.

²²Akıllarından geçenleri sezen İsa onlara şöyle seslendi: «Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz? ²³Hangisi daha kolay, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk, yürü' demek mi? ²⁴Ne var ki, İnsanoğlu'nun yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilirsiniz diye...» Sonra felçli adama, «Sana söylüyorum, kalk, şilteni toplayıp evine git!» dedi.

²⁵Adam onların gözü önünde hemen ayağa kalktı, üzerinde yattığı şilteyi topladı ve Tanrı'yı yücelterek evine gitti. ²⁶Herkesi bir şaşkınlık almıştı. Tanrı'yı yüceltiyor, büyük korku içinde, «Bugün şaşılacak işler gördük!» diyorlardı.

Levi'nin öğrencilere katılması

(Mat.9:9-13; Mar.2:13-17)

²⁷Bu olaydan sonra İsa dışarı çıktı, vergi toplama kulübesinde oturan Levi adında bir vergi görevlisini gördü. Adama, «Ardımdan gel» dedi. ²⁸O da kalktı, her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gitti.

²⁹Sonra Levi, evinde İsa'nın onuruna büyük bir şölen verdi. Vergi görevlileri ve daha başka kişilerden oluşan büyük bir kalabalık onlarla birlikte yemeğe oturmuştu. ³⁰Ferisilerle onların din bilginleri söylenmeye başladılar. İsa'nın öğrencilerine, «Siz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yiyip içiyorsunuz?» dediler.

³¹İsa onlara şu karşılığı verdi: «Sağlıklı olanların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. ³²Ben doğru kişileri değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim.»

Oruçla ilgili soru

(Mat.9:14-17; Mar.2:18-22)

³³Onlar İsa'ya, «Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutup dua ediyorlar, Ferisilerin öğrencileri de öyle. Seninkiler ise yiyip içiyorlar» dediler.

³⁴İsa şöyle karşılık verdi: «Güvey aralarında olduğu sürece davetlilere hiç oruç tutturabilir misiniz? ³⁵Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o günler oruç tutacaklar.»

³⁶İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: «Hiç kimse yeni giysiden bir parça yırtıp eski giysiyi yamamaz. Yoksa hem yeni giysi yırtılmış olur, hem de o giysiden koparılan yama eskisine uymaz. ³⁷Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa yeni şarap tulumları patlatır; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. ³⁸Yeni şarabı yeni tulumlara doldurmak gerek. ³⁹Üstelik hiç kimse eski şarabı içtikten sonra yenisini istemez. 'Eskisi güzel' der.»

6. Bölüm

Sept günü sorunu

(Mat.12:1-14; Mar.2:23-3:6)

Bir Sept günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıyor, avuçları içinde ufalayıp yiyorlardı. ²Ferisilerden bazıları, «Sept günü yapılması yasak olanı neden yapıyorsunuz?» dediler.

³İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Davut'un, kendisi ve yanındakiler acıkınca ne yaptığını okumadınız mı? ⁴Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini alıp yedi ve yanındakilere de verdi.» ⁵Sonra İsa onlara, «İnsanoğlu Sept gününün de Rabbidir» dedi.

⁶Bir başka Sept günü İsa havraya girmiş ders veriyordu. Orada sağ eli sakat bir adam vardı. ⁷İsa'yı suçlamak için fırsat kollayan din bilginleriyle Ferisiler, Sept günü hastaları iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. ⁸İsa, onların ne düşündüklerini biliyordu. Eli sakat olan adama, «Ayağa kalk, ortaya çık» dedi. O da kalktı, orta yerde durdu.

⁹İsa onlara, «Size sorayım» dedi, «Kutsal Yasa'ya göre Sept günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, öldürmek mi?» ¹⁰Gözlerini hepsinin üzerinde gezdirdikten sonra adama, «Elini uzat» dedi. Adam elini uzattı, eli eskisi gibi sağlam oluverdi. ¹¹Onlar ise öfkeden deliye döndüler ve aralarında İsa'ya ne yapabileceklerini tartışmaya başladılar.

İsa on iki elçisini seçiyor

(Mat.10:1-4; Mar.3:13-19)

¹²O günlerde İsa, dua etmek için dağa çıktı ve bütün geceyi Tanrı'ya dua ederek geçirdi. ¹³⁻¹⁶Gün

doğunca öğrencilerini yanına çağırdı ve onların arasından, 'elçi' diye adlandırdığı şu on iki kişiyi seçti: Petrus adını verdiği Simun, onun kardeşi Andrey'a, Yakup, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever diye tanınan Simun, Yakup oğlu Yahuda ve sonradan İsa'yı ele veren Yahuda İskariyot.

¹⁷İsa bunlarla birlikte aşağı inip düzlük bir yerde durdu. Öğrencilerinden büyük bir kalabalık ve tüm Yahudiye'den, Kudüs'ten, Sur'la Sayda yakınlarındaki kıyı bölgesinden gelen büyük bir halk topluluğu da oradaydı. ¹⁸İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından şifa bulmak amacıyla gelmişlerdi. Kötü ruhlardan sıkıntı çekenler de iyileştiriliyordu. ¹⁹Kalabalıkta herkes İsa'ya dokunmak için çabalıyordu. Çünkü O'nun içinden akan bir güç herkese şifa veriyordu.

Mutlular ve mutsuzlar

(Mat.5:1-12)

²⁰İsa, gözlerini öğrencilerine çevirerek şöyle dedi:

«Ey yoksul olanlar, ne mutlu size,
Tanrı'nın Egemenliği sizindir!

²¹Şimdi açlık çekenler, ne mutlu size,
siz doyurulacaksınız!

Şimdi ağlayanlar, ne mutlu size,
siz güleceksiniz!

²²İnsanoğlu'na olan bağlılığınızdan ötürü
insanlar sizden nefret ettikleri,
sizi toplum dışı edip aşağıladıkları
ve adınızı kötüleyip sizi reddettikleri zaman
size ne mutlu!

²³O gün sevinin, coşkuyla zıplayın!
Çünkü gökteki ödülünüz büyüktür.

Nitekim onların ataları da
peygamberlere böyle davrandılar.

²⁴Ama vay halinize, ey zenginler,
tesellinizi almış bulunuyorsunuz!

²⁵Şimdi karnı tok olan sizler, vay halinize,
açlık çekeceksiniz!

Ey şimdi gülenler, vay halinize,
yas tutup ağlayacaksınız!

²⁶Tüm insanlar sizin için iyi sözler söyledikleri zaman,
vay halinize!

Çünkü onların ataları da
sahte peygamberlere böyle davrandılar.»

Düşmanlarınızı sevin

(Mat.5:38-48; 7:12)

²⁷⁻²⁸«Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere

iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin. ²⁹Bir yanağınızı tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. Abanınızı alandan mintanınızı da esirgemeyin. ³⁰Sizden bir şey dileyen herkese verin, malınızı alandan onu geri istemeyin. ³¹İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.

³²«Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile kendilerini sevenleri sever. ³³Size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile böyle yapar. ³⁴Verdiğinizizi geri almak umudunda olduğunuz kişilere ödünç verirsiniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile verdikleri kadarını geri almak koşuluyla günahkârlara ödünç verirler. ³⁵Ama siz düşmanlarınızı sevin, iyilik yapın, hiçbir karşılık beklemeden ödünç verin. Alacağınız ödül büyük olacak, en yüce Olan'ın oğulları olacaksınız. Çünkü O, nankör ve kötü kişilere karşı iyi yüreklidir. ³⁶Babanız merhametli olduğu gibi, siz de merhametli olun.

Başkasını yargılamayın

(Mat.7:1-5)

³⁷«Başkasını yargılamayın, siz de yargılanmazsınız. Suçlu çıkarmayın, siz de suçlu çıkarılmazsınız. Başkasını bağışlayın, siz de bağışlanırsınız. ³⁸Sizde olanı verin, size verilecek. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçekle kucağınıza boşaltılacak. Hangi ölçekle ölçerseniz, size de aynı ölçek uygulanacak.»

³⁹İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: «Kör köre kılavuzluk edebilir mi? Her ikisi de çukura düşmez mi? ⁴⁰Öğrenci öğretmeninden üstün değildir, ama eğitimini tamamlayan her öğrenci öğretmeni gibi olacaktır.

⁴¹«Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin?

⁴²Kendi gözündeki merteği görmezken, nasıl olur da kardeşine, 'Kardeş, izin ver de gözündeki çöpü çıkarayım' dersin? Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

Ağaç ve meyvesi

(Mat.7:16-20; 12:33-35)

⁴³«İyi ağaç kötü meyve vermez. Kötü ağaç da iyi meyve vermez. ⁴⁴Her ağaç meyvesinden tanınır. Dikenli bitkilerden incir toplanmaz, çalılardan üzüm devşirilmez. ⁴⁵İyi insan, yüreğindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan ise içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. İnsanın ağzı, yüreğinden taşanı söyler.

⁴⁶«Niçin beni 'Rab, Rab' diye çağırıyorsunuz da söylediklerimi yapmıyorsunuz? ⁴⁷Bana gelen ve sözlerimi duyup uygulayan kişinin kime benzediğini size anlatayım. ⁴⁸Böyle bir kişi, evini yaparken toprağı kazan, derinlere inip temeli kaya üzerine atan adama benzer. Sel sularıyla kabaran ırmak o eve saldırmışsa da, onu sarsamamış. Çünkü ev sağlam yapılmış. ⁴⁹Ama sözlerimi duyup da uygulamayan kişi, temel koymaksızın evini toprağın üzerinde kuran adama benzer. Kabaran ırmak saldırınca ev hemen çökmüş. Evin yıkılışı da korkunç olmuş.»

7. Bölüm

Yüzbaşının imanı

(Mat.8:5-13)

İsa, kendisini dinleyen halka bütün bu sözleri söyledikten sonra Kefernahum'a gitti. ²Orada bir yüzbaşının çok değer verdiği kölesi ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. ³İsa'yla ilgili haberleri duyan yüzbaşı, gelip kölesini iyileştirmesini rica etmek üzere O'na Yahudilerin bazı ihtiyarlarını gönderdi. ⁴Bunlar İsa'nın yanına gelince içten bir yalvarışla O'na şöyle dediler: «Bu adam senin yardımına layıktır. ⁵Çünkü ulusumuzu seviyor. Havramızı yaptıran da kendisidir.»

⁶İsa onlarla birlikte yola çıktı. Eve yaklaştığı sırada, yüzbaşı bazı dostlarını yollayıp O'na şu haberi gönderdi: «Rab, zahmet etme; ben layık değilim ki, çatımın altına giresin. ⁷Nitekim senin yanına gelmeye de kendimi layık görmedim. Sen yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. ⁸Ben de buyruk altında bir görevliyim, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, 'Git' derim, gider; bir diğerine, 'Gel' derim, gelir; köleme, 'Şunu yap' derim, yapar.»

⁹Bu sözleri duyan İsa yüzbaşıya hayran kaldı. Ardından gelen kalabalığa dönerek, «Size şunu söyleyeyim» dedi, «İsrail'de bile böyle iman görmedim.» ¹⁰Ve gönderilenler eve döndüklerinde köleyi iyileşmiş buldular.

İsa bir dulun oğlunu diriltiyor

¹¹Bundan kısa bir süre sonra İsa, Nain denilen bir kente gitti. Öğrencileri ve büyük bir kalabalık da O'nunla birlikte gidiyordu. ¹²İsa kentin kapısına tam yaklaştığı sırada, dul anasının tek oğlu olan bir adamın cenazesi kaldırılıyordu. Kent halkından büyük bir kalabalık da kadınla birlikteydi. ¹³Rab kadını görünce ona acıdı. Kadına, «Ağlama» dedi.

¹⁴Yaklaşıp cenaze sedyesine dokundu, sedyeyi taşıyanlar da durdular. İsa, «Delikanlı» dedi, «sana kalk diyorum!» ¹⁵Ölü doğrulup oturdu ve konuşmaya başladı. İsa onu annesine geri verdi.

¹⁶Herkesi bir korku almıştı. «Aramızda büyük bir peygamber ortaya çıktı!» ve «Tanrı, halkının yardımına geldi!» diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladılar. ¹⁷İsa'yla ilgili bu haber bütün Yahudiye'ye ve çevre bölgelere yayıldı.

İsa ve Vaftizci Yahya

(Mat.11:2-19)

¹⁸⁻¹⁹Yahya'nın öğrencileri, bütün bu olup bitenleri kendisine bildirdiler. Öğrencilerinden ikisini yanına çağırarak Yahya, «Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?» diye sormaları için onları Rab'be gönderdi.

²⁰Adamlar İsa'nın yanına gelince şöyle dediler: «Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. 'Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?' diye soruyor.»

²¹Tam o sırada İsa, çeşitli hastalıklara, illetlere ve kötü ruhlara tutulmuş birçok kişiyi iyileştirdi,

kör olan birçok kişinin gözlerini açtı. ²²Sonra Yahya'nın öğrencilerine şöyle karşılık verdi: «Gidin, görüp işittiklerinizi Yahya'ya bildirin. Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar işitiyor, ölümler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. ²³Benden ötürü sendeleyip düşmeye ne mutlu!»

²⁴Yahya'nın gönderdiği haberciler gittikten sonra İsa, halka Yahya'dan söz etmeye başladı. «Çöle ne görmeye gittiniz?» dedi. «Rüzgârda sallanan bir kamış mı? ²⁵Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Zarif giysilere bürünmüş bir adam mı? Oysa görkemli giysiler giyip bolluk içinde yaşayanlar kralların saraylarında bulunur. ²⁶Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Ve size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

²⁷Bak, habercimi senin önünden gönderiyorum;

o önden gidip senin yolunu hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. ²⁸Size şunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Yahya'dan daha üstün olanı yoktur. Bununla birlikte Tanrı'nın Egemenliğinde en küçük olan, ondan üstündür.»

²⁹Yahya tarafından vaftiz edilmiş olan bütün halk, hatta vergi görevlileri bile bunu duyunca Tanrı'nın adil olduğunu doğruladılar. ³⁰Oysa Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmamış olan Ferisilerle Kutsal Yasa uzmanları, Tanrı'nın kendileriyle ilgili tasarısını reddettiler.

³¹İsa, «Ben bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Bunlar neye benziyorlar?» dedi. ³²«Çarşı meydanında oturup birbirlerine,

`Size kaval çaldık, oynamadınız;

ağıt yaktık, ağlamadınız'

diye seslenen çocuklara benziyorlar. ³³Vaftizci Yahya geldiği zaman oruç tutup şaraptan kaçındı, ona `cinli' diyorsunuz. ³⁴İnsanoğlu geldiği zaman hem yedi, hem içti. Bu kez de diyorsunuz ki, `Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri ve günahkârlarla dost oldu!' ³⁵Ne var ki bilgelik, onu benimseyen herkes tarafından doğrulanır.»

İsa ve günahkâr kadın

³⁶Ferisilerden biri İsa'yı yemeğe çağırdı. O da Ferisi'nin evine gidip sofraya oturdu. ³⁷⁻³⁸O sırada, kentte günahkâr olarak tanınan bir kadın, İsa'nın Ferisi'nin evinde yemek yediğini öğrenince kaymaktaşıdan bir kap içinde hoş kokulu yağ getirdi. İsa'nın arkasında, ayaklarının dibinde durup ağlayarak, gözyaşlarıyla O'nun ayaklarını ıslatmaya başladı. Saçlarıyla ayaklarını sildi, öptü ve yağı üzerlerine sürdü.

³⁹İsa'yı evine çağırılmış olan Ferisi bunu görünce kendi kendine, «Bu adam peygamber olsaydı, kendisine dokunan bu kadının kim ve ne tür bir kadın olduğunu, günahkâr biri olduğunu anlardı» dedi.

⁴⁰O zaman İsa söz alıp ona, «Simun» dedi, «sana bir söyleyeceğim var.»

O da, «Buyur, öğretmenim» dedi.

⁴¹«İki kişinin bir alacaklıya borcu varmış. Biri beş yüz, öbürü de elli dinar borçluymuş.

⁴²Borçlarını ödeyecek durumda olmadıklarından, alacaklı her ikisinin de borcunu bağışlamış. Buna göre, hangisi onu daha çok sevecek?»

⁴³Simun, «Sanırım, kendisine daha çok bağışlanan» diye cevap verdi.

İsa ona, «Doğru söyledin» dedi. ⁴⁴Sonra kadına dönerek Simun'a şunları söyledi: «Bu kadını görüyor musun? Ben senin evine geldim, ayaklarım için bana su vermedin. Bu kadın ise ayaklarımı gözyaşlarıyla ıslatıp saçlarıyla sildi. ⁴⁵Sen beni öpmedin, ama bu kadın eve girdiğimden beri ayaklarımı öpüp duruyor. ⁴⁶Sen başıma zeytinyağı sürmedin, ama bu kadın ayaklarıma hoş kokulu bir yağ sürdü. ⁴⁷Bu nedenle sana şunu söyleyeyim, kendisinin çok olan günahları bağışlanmıştır. Çok sevgi göstermesinin nedeni budur. Oysa kendisine az bağışlanan, az sever.»

⁴⁸Sonra kadına, «Günahların bağışlandı» dedi.

⁴⁹İsa'yla birlikte sofrada oturanlar kendi aralarında, «Günahları bile bağışlayan bu adam kim?» şeklinde konuşmaya başladılar.

⁵⁰İsa ise kadına, «İmanın seni kurtardı, esenlikle git» dedi.

8. Bölüm

İsa'yı izleyen kadınlar

Bundan kısa bir süre sonra İsa, on iki öğrencisiyle birlikte köy kent dolaşmaya başladı. Tanrı'nın Egemenliğini duyurup müjdeliyordu. ²⁻³Kötü ruhlardan ve hastalıklardan kurtulmuş olan bazı kadınlar, içinden yedi cin çıkmış olan Mecdelli denilen Meryem, Hiroides'in kâhyası Kuza'nın karısı Yohana, Suzana ve daha birçokları İsa'yla birlikte dolaşıyordu. Bunlar, kendi olanaklarıyla İsa'ya ve öğrencilerine yardım ediyorlardı.

Tohum benzetmesi

(Mat.13:1-23; Mar.4:1-20)

⁴⁻⁵Büyük bir kalabalığın toplandığı, insanların her kentten kendisine akın akın geldiği bir sırada İsa şu benzetmeyi anlattı: «Ekincinin biri tohum ekmeye çıkmış. Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düşmüş, ayak altında çiğnenip gökteki kuşlara yem olmuş. ⁶Kimi kayalık yere düşmüş, filizlenince susuzluktan kuruyup gitmiş. ⁷Kimi, dikenler arasına düşmüş. Filizlerle birlikte büyüyen dikenler filizleri boğmuş. ⁸Kimi ise iyi toprağa düşmüş, büyüyünce yüz kat ürün vermiş.» Bunları söyledikten sonra, «İşitecek kulağı olan işitsin!» diye seslendi.

⁹⁻¹⁰İsa, bu benzetmenin anlamını kendisinden soran öğrencilerine, «Tanrı Egemenliğinin sırlarını anlama yeteneği size verildi» dedi. «Ama başkalarına benzetmelerle sesleniyorum. Öyle ki,

˘Gördükleri halde görmesinler,

duydıkları halde anlamasınlar.'

¹¹«Benzetmenin anlamı şudur: tohum Tanrı'nın sözüdür. ¹²Yol kenarındakiler sözü işiten kişilerdir. Ama sonra İblis gelir, inanıp kurtulmasınlar diye sözü yüreklerinden alır götürür. ¹³Kayalık yere düşenler, işittikleri sözü sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre inanan kişilerdir. Böyleleri sınıdıkları zaman imandan dönerler. ¹⁴Dikenler arasına düşenler, sözü işiten ama zamanla yaşamın kaygıları, zenginlikleri ve zevkleri içinde boğulan, dolayısıyla olgun ürün vermeyenlerdir. ¹⁵İyi toprağa düşenler ise, sözü işitince onu iyi ve sağlam bir yürekte saklayanlardır. Bunlar sabırla dayanarak ürün verirler.

Her şey ışığa çıkacak

(Mar.4:21-25)

¹⁶«Hiç kimse kandil yakıp bunu bir kapla örtmez, ya da yatağın altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandilliğe koyar. ¹⁷Çünkü açığa çıkarılmayacak gizli hiçbir şey yok; bilinmeyecek, aydınlığa çıkmayacak saklı hiçbir şey yoktur. ¹⁸Bunun için, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak.»

İsa'nın yakınları

(Mat.12:46-50; Mar.3:31-35)

¹⁹İsa'nın annesiyle kardeşleri O'na geldiler, ama kalabalıktan ötürü yanına yaklaşamadılar. ²⁰İsa'ya, «Annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seni görmek istiyorlar» diye haber verildi.

²¹İsa haberi getirenlere şöyle karşılık verdi: «Annemle kardeşlerim, Tanrı'nın sözünü işiten ve uygulayanlardır.»

İsa fırtınayı dindiriyor

(Mat.8:23-27; Mar.4:35-41)

²²Bir gün İsa öğrencileriyle birlikte bir kayığa binerek onlara, «Gölün karşı yakasına geçelim» dedi. Böylece kıyıdan açıldılar. ²³Kayıкта giderlerken İsa uykuya daldı. O sırada gölde bir fırtına koptu. Kayık su almaya başlayınca tehlikeli bir duruma düştüler. ²⁴Gidip İsa'yı uyandırarak, «Efendimiz, Efendimiz, batıyoruz!» dediler. İsa kalkıp rüzgârı ve kabaran dalgaları azarladı. Fırtına dindi ve ortalık sülman oldu.

²⁵İsa öğrencilerine, «Nerede imanınız?» dedi.

Onlar korku ve şaşkınlık içindeydiler. Birbirlerine, «Bu adam kim ki, rüzgâra ve suya bile buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor!» dediler.

Cinli bir adamın iyileştirilmesi

(Mat.8:28-34; Mar.5:1-20)

²⁶Celile'nin karşısında bulunan Gerasalıların memleketine vardılar. ²⁷İsa karaya çıkınca kentten bir adam O'nu karşıladı. Cinlere tutsak olan ve uzun zamandan beri giysi giymeyen bu adam evde değil, mezarlık mağaralarda yaşıyordu. ²⁸Adam İsa'yı görünce bir çığlık atıp O'nun önünde yere kapandı. Yüksek sesle, «Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun?» dedi. «Sana yalvarırım, bana işkence etme!» ²⁹Çünkü İsa, kötü ruha adamın içinden çıkmasını buyurmuştu. Kötü ruh adamı sık sık etkisi altına alıyordu. Adam zincirler ve kösteklerle bağlanıp başına nöbetçi konulduğu halde bağlarını paralıyor ve cin tarafından ıssız yerlere sürülüyordu.

³⁰İsa ona, «Adın ne?» diye sordu.

O da, «Tümen» cevabını verdi. Çünkü onun içine bir sürü cin girmişti. ³¹Bunlar, dipsiz derinliklere gitmelerini buyurmasın diye İsa'ya yalvarıp durdular.

³²Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. Cinler, domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar. O da onlara izin verdi. ³³Adamdan çıkan cinler domuzların içine girdiler. Sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

³⁴Domuzları güdenler olup biteni görünce kaçtılar, kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar.

³⁵Bunun üzerine halk olup biteni görmeye çıktı. İsa'nın yanına geldikleri zaman, cinlerden kurtulan adamı giyinmiş ve akli başına gelmiş olarak İsa'nın ayakları dibinde oturmuş buldular ve korktular. ³⁶Olayı görenler, cinlere tutsak olan adamın nasıl kurtulduğunu halka anlattılar. ³⁷O zaman Gerasa yöresinden gelmiş olan tüm kalabalık büyük bir korkuya kapılarak İsa'nın yanlarından ayrılmasını rica ettiler. O da geri dönmek üzere kayığa bindi.

³⁸⁻³⁹Cinlerden kurtulan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa, «Evine dön, Tanrı'nın senin için neler yaptığını anlat» diyerek onu salıverdi. Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını bütün kentte duyurdu.

Dirilen kız, iyileşen kadın

(Mat.9:18-26; Mar.5:21-43)

⁴⁰Karşı yakaya dönen İsa'yı halk sevinçle karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹O sırada, havra yöneticisi olan Yair adında bir adam gelip İsa'nın ayaklarına kapandı, evine gelmesi için yalvardı. ⁴²Çünkü on iki yaşlarında olan biricik kızı ölmek üzereydi.

İsa oraya giderken kalabalık O'nu her yandan sıkıştırıyordu. ⁴³On iki yıldır kanaması olan bir kadın da oradaydı. Varını yoğunu hekimlere harcamıştı; ama hiçbiri onu iyileştirememişti.

⁴⁴İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu ve o anda kanaması kesildi.

⁴⁵İsa, «Bana kim dokundu?» dedi.

Herkes inkâr ederken Petrus[¶], «Efendimiz, kalabalık seni çepeçevre sarmış sıkıştırıyor» dedi.

⁴⁶Ama İsa, «Birisi bana dokundu» dedi. «İçimden bir gücün akıp gittiğini hissettim.»

⁴⁷Yaptığını gizleyemeyeceğini anlayan kadın titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı. Bütün halkın önünde, O'na neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyileştiğini anlattı. ⁴⁸İsa ona, «Kızım»

dedi, «imanın seni kurtardı. Esenlikle git.»

⁴⁹İsa daha konuşurken havra yöneticisinin evinden biri geldi. Yöneticiye, «Kızın öldü» dedi, «artık öğretmeni rahatsız etme.»

⁵⁰İsa bunu duyunca havra yöneticisine şöyle dedi: «Korkma, sadece iman et, kızın kurtulacak.»

⁵¹İsa eve gelince Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın annesi babası dışında hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeri girmesine izin vermedi. ⁵²Herkes kız için ağlıyor, dövünüyordu. İsa, «Ağlamayın» dedi, «kız ölmedi, sadece uyuyor.»

⁵³Kızın öldüğünü bildikleri için İsa'yla alay ettiler. ⁵⁴O ise kızın elinden tutarak, «Kızım, kalk!» diye seslendi. ⁵⁵Ruhu yeniden bedenine dönen kız hemen ayağa kalktı. İsa, kıza yiyecek bir şey verilmesini buyurdu. ⁵⁶Kızın annesi babası şaşkınlık içindeydiler. İsa, olanları hiç kimseye anlatmamaları için onları uyardı.

9. Bölüm

İsa on iki elçisini görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Mar.6:7-13)

İsa, Onikileri yanına çağırarak onlara tüm cinleri kovmak¹ ve hastalıkları iyileştirmek için güç ve yetki verdi. ²Sonra onları Tanrı'nın Egemenliğini duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. ³Onlara şöyle dedi: «Yolculuk için yanınıza hiçbir şey almayın | ne değnek, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de yedek mintan. ⁴Hangi eve girerseniz, kentten ayrılıncaya dek orada kalın. ⁵Sizi kabul etmeyenler olursa, kentten ayrılırken onlara uyarı olsun diye ayaklarınızın tozunu silkin.» ⁶Onlar da yola çıktılar, her yerde Müjde'yi yayarak ve hastaları iyileştirerek köy köy dolaştılar.

⁷⁻⁸Bölgenin kralı Hirodes bütün bu olanları duyunca şaşkına döndü. Çünkü bazıları Yahya'nın ölümünden dirildiğini, bazıları İlyas'ın görüldüğünü, daha başkaları ise eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. ⁹Hirodes, «Yahya'nın başını ben kestirdim. Şimdi hakkında böyle haberler duyduğum bu adam kim?» diyor ve İsa'yı görmenin bir yolunu arıyordu.

İsa beş bin kişiyi doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Yu.6:1-44)

¹⁰Elçiler geri dönünce, yaptıkları her şeyi İsa'ya anlattılar. Sonra İsa yalnızca onları yanına alıp Beytsayda denilen bir kente çekildi. ¹¹Bunu öğrenen halk O'nun ardından gitti. İsa onları ilgiyle karşıladı, kendilerine Tanrı'nın Egemenliğinden söz etti ve şifaya ihtiyacı olanları iyileştirdi.

¹²Günbatımına doğru Onikiler gelip O'na, «Halkı salıver de çevredeki köylere ve çiftliklere gidip kendilerine barınak ve yiyecek bulsunlar. Çünkü burada ıssız bir yerdeyiz» dediler.

¹³O ise kendilerine, «Onlara siz yiyecek verin» dedi.

«Beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok» dediler. «Yoksa biz mi gidip bütün bu halk için yiyecek alalım?» ¹⁴Orada yaklaşık beş bin erkek vardı.

İsa öğrencilerine, «Halkı yaklaşık elliser kişilik kümeler halinde yere oturtun» dedi. ¹⁵Öğrenciler öyle yapıp herkesi yere oturtular. ¹⁶İsa, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe dikerek şükran duasını yaptı; sonra bunları böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. ¹⁷Herkes yiyip doyduktan sonra on iki sepet dolusu yemek artığı toplandı.

Petrus'un Mesih'i tanınması

(Mat.16:13-28; Mar.8:27-9:1)

¹⁸Bir gün İsa tek başına dua ediyordu, öğrencileri de yanındaydı. İsa onlara, «Halk benim kim olduğumu söylüyor?» diye sordu.

¹⁹Onlar şöyle cevap verdiler: «Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas diyor, kimi de eski peygamberlerden birinin dirilmiş olduğunu söylüyor.»

²⁰İsa onlara, «Ya siz» dedi, «ben kimim dersiniz?»

Petrus, «Sen Tanrı'nın Mesihisin» cevabını verdi.

²¹İsa, onları uyararak bunu hiç kimseye söylememelerini buyurdu. ²²«İnsanoğlu'nun çok acı çekmesi, ihtiyarlar, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektir» dedi. ²³Sonra herkese şunları söyledi: «Ardımdan gelmek isteyen, kendini inkâr etsin, her gün çarmihını yüklenip beni izlesin. ²⁴Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek; canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ²⁵İnsan bütün dünyayı kazanıp da canını yitirirse, canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? ²⁶Kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babasının ve kutsal meleklerin görkemi içinde geldiğinde o kişiden utanacaktır. ²⁷Size gerçeği söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, Tanrı'nın Egemenliğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.»

İsa'nın görünümü değişiyor

(Mat.17:1-8; Mar.9:2-8)

²⁸Bu sözleri söyledikten yaklaşık sekiz gün sonra İsa, yanına Petrus, Yuhanna ve Yakup'u alarak dua etmek üzere dağa çıktı. ²⁹İsa dua ederken yüzünün görünümü değişti, giysileri şimşek gibi parıldayan bir beyazlığa büründü. ³⁰⁻³¹O anda görkemli bir şekilde ortalıkta beliren iki kişi İsa'yla konuşmaya başladılar. Bunlar Musa ile İlyas'tı. İsa'nın yakında Kudüs'te gerçekleşecek olan ayrılışını¹ konuşuyorlardı.

³²Petrus ile yanındakilerin üzerine uyku çökmüştü. Ama uykuları iyice dağılınca İsa'nın görkemini ve yanında duran iki kişiyi gördüler. ³³Bunlar İsa'nın yanından ayrılırken Petrus İsa'ya, «Efendimiz» dedi, «burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.» Aslında ne söylediğinin farkında değildi.

³⁴Petrus daha bunları söylerken bir bulut gelip onları gölgeledi. Bulut onların etrafını sarınca korktular. ³⁵Buluttan gelen bir ses, «Bu benim Oğlumdur, seçilmiş Olan'dır. O'nu dinleyin!» dedi. ³⁶Ses kesilince İsa'nın tek başına olduğu görüldü. Öğrenciler bunu gizli tuttular ve o günlerde hiç kimseye gördüklerinden söz etmediler.

Cine tutsak bir çocuğun iyileştirilmesi

(Mat.17:14-23; Mar.9:14-32)

³⁷Ertesi gün dağdan indikleri zaman, İsa'yı büyük bir kalabalık karşıladı. ³⁸Kalabalığın içinden bir adam, «Öğretmenim» diye seslendi, «yalvarırım sana, oğluma bakıver, o benim bir taneciğimdir. ³⁹Bir ruh onu yakalıyor, o da birdenbire bağırmaya başlıyor. Ruh onu, ağzından köpükler akıtana dek şiddetle sarsıyor. Yara bere içinde bırakıyor, kendisinden zor ayrılıyor. ⁴⁰Ruhu kovmaları için öğrencilerine yalvardım, ama başaramadılar.»

⁴¹İsa şöyle karşılık verdi: «Ey imansız ve sapmış kuşak! Sizinle daha ne kadar kalıp size katlanacağım? Oğlunu buraya getir.»

⁴²Çocuk daha İsa'ya yaklaşırken cin onu yere vurup şiddetle sarstı. Ama İsa kötü ruhu azarladı, çocuğu iyileştirerek babasına geri verdi. ⁴³⁻⁴⁴Herkes Tanrı'nın büyük gücüne şaşıp kaldı.

İsa ölüp dirileceğini tekrar bildiriyor

(Mat.17:22-23; Mar.9:30-32)

Herkes İsa'nın tüm yaptıkları karşısında hayret içindeyken, İsa öğrencilerine, «Siz şu sözlerime iyice kulak verin» dedi. «İnsanoğlu, insanların eline teslim edilecek.» ⁴⁵Onlar bu sözü anlamadılar. Sözü kavramasınlar diye anlamı kendilerinden gizlenmişti. Üstelik İsa'ya bu sözle ilgili soru sormaktan korkuyorlardı.

En büyük kim?

(Mat.18:1-5; Mar.9:33-40)

⁴⁶Öğrenciler, aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmaya başladılar. ⁴⁷⁻⁴⁸Akıllarından geçeni bilen İsa, küçük bir çocuğu tutup yanına çekti ve onlara şöyle dedi: «Bu çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. Aranızda en küçük kim ise, işte en büyük odur.»

⁴⁹Yuhanna buna karşılık, «Efendimiz» dedi, «senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizimle birlikte seni izlemediği için ona engel olmaya çalıştık.»

⁵⁰İsa, «Ona engel olmayın!» dedi. «Size karşı olmayan, sizden yanadır.»

Samiriyeliler İsa'yı istemiyor

⁵¹Göge alınacağı gün yaklaşınca İsa, kararlı adımlarla Kudüs'e doğru yola çıktı. ⁵²Kendi önünden haberciler gönderdi. Bunlar, kendisi için hazırlık yapmak üzere gidip Samiriyelilere ait bir köye girdiler. ⁵³Ama Samiriyeliler Kudüs'e gitmekte olan İsa'yı kabul etmediler. ⁵⁴Öğrencilerden Yakup'la Yuhanna bunu görünce, «Rab, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?» dediler. ⁵⁵Ama İsa dönüp onları azarladı. ⁵⁶Sonra¹ başka bir köye gittiler.

İsa'yı izlemenin bedeli

(Mat.8:19-22)

⁵⁷Yolda giderlerken bir adam İsa'ya, «Nereye gidersen, senin ardından geleceğim» dedi.

⁵⁸İsa ona, «Tilkilerin ini, gökte uçan kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yok» dedi.

⁵⁹Bir başkasına, «Ardımdan gel» dedi.

Adam ise, «İzin ver de önce gidip babamı gömeyim» dedi.

⁶⁰İsa ona şöyle dedi: «Ölüleri bırak, kendi ölülerini kendileri gömsünler. Sen gidip, Tanrı'nın Egemenliğini duyur.»

⁶¹Bir başkası, «Rab» dedi, «senin ardından geleceğim ama, izin ver, önce evimdekilerle vedalaşayım.»

⁶²İsa ona, «Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliğine layık değildir» dedi.

10. Bölüm

Yetmişlerin görevlendirilmesi

Bu olaylardan sonra Rab yetmiş kişi daha görevlendirdi. Bunları ikişer ikişer, kendisinin gideceği her kente, her yere kendi önünden gönderdi. ²Onlara şöyle dedi: «Ürün bol, ama işçi az. Bu nedenle, ürünün sahibi olan Rab'be yalvarın da, ürününü kaldıracak işçiler göndersin. ³Haydi gidin! İşte, kurtların arasına kuzular gibi gönderiyorum sizi. ⁴Yanınıza ne kese, ne torba, ne de çarık alın. Yolda hiç kimseyle selamlaşmayın. ⁵Hangi eve girerseniz, önce, 'Bu eve esenlik olsun!' deyin. ⁶Orada esenliksever biri varsa, dilediğiniz esenlik onun üzerinde kalacak; yoksa, size dönecektir. ⁷Girdiğiniz evde kalın, size ne verirlerse onu yiyip için. Çünkü işçi kendi ücretini hak eder. Evden eve taşınmayın.

⁸«Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, önünüze konulanı yiyin. ⁹Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, 'Tanrı'nın Egemenliği size yaklaştı' deyin. ¹⁰⁻¹¹Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkıp şöyle deyin: 'Kentinizde ayaklarımıza yapışan tozu bile size karşı siliyoruz. Yine de şunu bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı.' ¹²Size şunu söyleyeyim, yargı günü Sodom kentinin hali o kentin halinden daha dayanılır olacak.

¹³«Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsaydı, onlar çoktan çulla örtünüp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı.

¹⁴Ama yargı günü Sur ve Sayda'nın hali sizinkinden daha dayanılır olacak. ¹⁵Ya sen, ey Kefernahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, sen ta ölümler diyarına ineceksin!

¹⁶«Sizi dinleyen, beni dinlemiş olur; sizi reddeden, beni reddetmiş olur. Beni reddeden de beni göndereni reddetmiş olur.»

¹⁷Yetmişler sevinç içinde döndüler. «Rab» dediler, «senin adını andığımızda cinler bile bize boyun eğiyor.»

¹⁸İsa onlara şöyle dedi: «Şeytan'ın gökten yıldırım gibi düştüğünü gördüm. ¹⁹Ben size, yılanları

ve akrepleri ayak altında ezmek ve düşmanın bütün gücünü alt etmek için yetki verdim. Hiçbir şey size zarar vermeyecektir. ²⁰Bununla birlikte, ruhların size boyun eğmesine sevinmeyin, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin.»

²¹O anda İsa Kutsal Ruh'un etkisiyle coşarak şöyle dedi: «Baba, göğün ve yerin Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. Evet Baba, bunun böyle olması senin isteğindi.»

²²«Babam her şeyi bana emanet etti. Oğul'un kim olduğunu Baba'dan başka kimse bilmez. Baba'nın kim olduğunu da Oğul ve Oğul'un O'nu tanıtmayı dilediği kişilerden başkası bilmez.»

²³Sonra öğrencilerine dönüp özel olarak şöyle dedi: «Sizin gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu! ²⁴Size şunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice krallar sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.»

İyi Samiriyeli

²⁵Bir Kutsal Yasa uzmanı İsa'yı sınamak amacıyla gelip şöyle dedi: «Öğretmenim, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?»

²⁶İsa ona, «Kutsal Yasa'da ne yazılmıştır?» diye sordu. «Orada ne okursun?»

²⁷Adam şöyle karşılık verdi: «Tanrın olan Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün gücünle ve bütün aklınla sev. Komşunu da kendin gibi sev.»

²⁸İsa ona, «Doğru cevap verdin» dedi. «Bunu yap ve yaşayacaksın.»

²⁹Oysa adam kendini haklı çıkarmak isteyerek İsa'ya, «Peki, komşum kim?» dedi.

³⁰İsa şöyle cevap verdi: «Adamın biri Kudüs'ten Eriha'ya inerken haydutların eline düşmüş. Onu soyup dövmüşler ve yarı ölü halde bırakıp gitmişler. ³¹Bir rastlantı olarak o yoldan bir kâhin geçiyormuş. Adamı görünce yolun öbür tarafından geçip gitmiş. ³²Bir Levili de o yere varıp adamı görünce aynı şekilde geçip gitmiş. ³³O yoldan geçen bir Samiriyeli ise adamın bulunduğu yere gelip onu görünce, yüreği sızlamış. ³⁴Adamın yanına gitmiş, yaralarının üzerine yağla şarap dökerek onları sarmış. Sonra adamı kendi hayvanına bindirip bir hana götürmüş ve onunla ilgilenmiş. ³⁵Ertesi gün iki dinar çıkararak hancıya vermiş. 'Ona iyi bak' demiş, 'bundan fazla ne harcarsan, dönüşümde sana öderim.'

³⁶«Sence bu üç kişiden hangisi haydutlar arasına düşen adama komşu gibi davranmış?»

³⁷Yasa uzmanı, «Ona acıyıp yardım eden» dedi.

İsa ona, «Git, sen de öyle yap» dedi.

İsa, Marta ve Meryem'in evinde

³⁸İsa, öğrencileriyle birlikte yola devam edip bir köye girdi. Marta adında bir kadın İsa'yı evinde konuk etti. ³⁹Marta'nın Meryem adındaki kızkardeşi, Rab'bin ayakları dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. ⁴⁰Marta ise işlerinin çokluğundan ötürü telaş içindeydi. İsa'nın yanına

gelerek, «Rab» dedi, «kardeşimin beni hizmet işlerinde yalnız bırakmasına aldırıyor musun? Ona söyle de bana yardım etsin.»

⁴¹Rab ona şu karşılığı verdi: «Marta, Marta, sen çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun. ⁴²Oysa gerekli olan tek bir şey var. Meryem iyi olanı seçmiştir ve bu kendisinden alınmayacaktır.»

11. Bölüm

Nasıl dua etmeli

(Mat.6:9-13; 7:7-11)

İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri O'na, «Rab» dedi, «Yahya'nın kendi öğrencilerine öğrettiği gibi sen de bize dua etmesini öğret.»

²İsa onlara dedi ki, «Dua ettiğiniz zaman şöyle deyin:

`Baba, adın kutsal kılınsın.

Egemenliğin gelsin.

³Her gün bize gündelik ekmeğimizi ver.

⁴Günahlarımızı bağışla.

Çünkü biz de bize karşı suç işleyen herkesi bağışlıyoruz.

Ayartılmamıza izin verme.»

⁵⁻⁷Sonra onlara şöyle dedi: «Sizlerden birinin bir arkadaşı olur da gece yarısı ona gidip, `Dostum, bana üç ekmeğe ödünç ver. Dostlarımdan biri yoldan geldi, onun önüne koyacak bir şeyim yok' derse, öbürü içerden, `Beni rahatsız etme! Kapı artık kapandı, çocuklarım da yanımda yatıyor. Kalkıp sana bir şey veremem' diye cevap verir mi hiç? ⁸Size şunu söyleyeyim, arkadaşlık gereği kalkıp ona istediğini vermese bile, adamın yüzüzlüğünden ötürü kalkar, ihtiyacı neyse ona verir.

⁹«Ben size şunu söyleyeyim: dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ¹⁰Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapıyı çalana kapı açılır.

¹¹«Aranızda hangi baba, ekmeğe isteyen oğluna taş verir? Ya da balık isterse ona balık yerine yılan verir? ¹²Ya da yumurta isterse ona akrep verir? ¹³Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, gökteki Baba'nın, kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u vereceği çok daha kesin değil mi?»

İsa ve Beelzebub

(Mat.12:22-30; Mar.3:20-27)

¹⁴İsa adamın birinden dilsiz bir cini kovuyordu. Cin çıkınca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde kaldı. ¹⁵Ama içlerinden bazıları, «Cinleri, cinlerin reisi Beelzebub'un gücüyle kovuyor» dediler. ¹⁶Bazıları ise O'nu sınamak amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler.

¹⁷Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: «Kendi içinde bölünmüş her ülke yıkıma uğrar, kendi içinde bölünmüş her ev yıkılır. ¹⁸Şeytan da kendi içinde bölünmüşse, onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? Siz, benim Beelzebub'un gücüyle cinleri kovduğumu söylüyorsunuz.

¹⁹Eğer ben cinleri Beelzebub'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle

kovuyorlar? Sizi bu durumda kendi adamlarınız yargılayacak. ²⁰Ama ben cinleri Tanrı'nın eliyle kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

²¹«Tepeden tırnağa silahlanmış güçlü bir adam kendi evini koruduğu sürece, malları güvenlik içinde olur. ²²Ne var ki, ondan daha güçlü biri saldırıp onu alt ettiğinde güvendiği bütün silahları elinden alır ve mallarını yağmalayarak bölüştürür. ²³Benden yana olmayan bana karşıdır, benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir.

²⁴«Kötü ruh kişinin içinden çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar. Bulamayınca da, 'Çıktığım eve, kendi evime döneyim' der. ²⁵Eve gelince orayı süpürülmüş ve düzeltilmiş bulur. ²⁶Bunun üzerine gider, kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur.»

²⁷İsa bu sözleri söylerken kalabalığın içinden bir kadın O'na, «Ne mutlu seni taşımış olan rahme, seni emzirmiş olan memelere!» diye seslendi.

²⁸İsa, «Daha doğrusu, ne mutlu Tanrı'nın sözünü dinleyip uygulayanlara!» dedi.

Yunus'un belirtisi

(Mat.12:38-42)

²⁹Çevredeki kalabalık büyürken İsa konuşmaya başladı. «Şimdiki kuşak kötü bir kuşak» dedi. «Doğüstü bir belirti istiyor, ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek.

³⁰Yunus nasıl Ninova halkına bir belirti olduysa, İnsanoğlu da bu kuşak için öyle olacaktır.

³¹Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşağın adamlarıyla birlikte kalkıp onları yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır. ³²Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır.

Bedenin ışığı

(Mat.5:15; 6:22-23)

³³«Hiç kimse kandil yakıp onu gizli bir yere ya da tahıl ölçeği altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandillğe koyar. ³⁴Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, tüm beden de aydınlık olur. Gözün bozüksa, beden de karanlık olur. ³⁵Öyleyse dikkat et, sendeki 'ışık' karanlık olmasın. ³⁶Eğer bütün beden aydınlık olur ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni ışınlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, beden de tümünden aydınlık olur.»

Vay halinize, Ferisiler!

(Mat.23:1-36; 12:38-40)

³⁷İsa konuşmasını bitirince bir Ferisi O'nu evine yemeğe çağırdı. O da içeri girerek sofraya oturdu. ³⁸İsa'nın yemekten önce yıkanmadığını gören Ferisi şaştı.

³⁹Rab ona şöyle dedi: «Siz Ferisiler, bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz, ama içiniz

açgözlülük ve kötülükle doludur. ⁴⁰Behey akılsızlar! Dışı yapanla içi yapan aynı değil mi? ⁴¹Siz kaplarınızın içindekini¹ sadaka olarak verin, o zaman sizin için her şey temiz olur.

⁴²«Ama vay halinize, ey Ferisiler! Siz nanenin, sedef otunun ve her tür sebzenin ondalığını verirsiniz de, adaleti ve Tanrı sevgisini ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekirdi. ⁴³Vay halinize, ey Ferisiler! Havralarda en seçkin yerlere kurulmaya, meydanlarda selamlanmaya bayılırsınız. ⁴⁴Vay halinize! İnsanların, farkında olmadan üzerlerinde gezindiği belirsiz mezarlara benziyorsunuz.»

⁴⁵Kutsal Yasa uzmanlarından biri söz alıp İsa'ya, «Öğretmenim, bunları söylemekle bize de hakaret etmiş oluyorsun» dedi.

⁴⁶İsa, «Sizin de vay halinize, ey Yasa uzmanları!» dedi. «İnsanlara taşınması güç yükler yüklersiniz, kendiniz ise bu yükleri kaldırmak için bir tek parmağınızı kıpırdatmazsınız. ⁴⁷Vay halinize! Peygamberlerin türbelerini yaparsınız, oysa onları sizin atalarınız öldürmüştür.

⁴⁸Böylelikle atalarınızın yaptıklarına tanıklık ederek bunları onaylamış oluyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler, siz de türbelerini yapıyorsunuz. ⁴⁹İşte bunun için Tanrı'nın Bilgeliği şöyle demiştir: 'Ben onlara peygamberler ve elçiler göndereceğim, bunlardan kimini öldürecek, kimine zulmedecekler.' ⁵⁰⁻⁵¹Böylece bu kuşak, Habil'in kanından tutun da, sunakla tapınak arasında öldürülen Zekeriya'nın kanına değin, dünyanın kuruluşundan beri akıtılan tüm peygamberlerin kanından sorumlu tutulacaktır. Evet, size söylüyorum, bu kuşak sorumlu tutulacaktır. ⁵²Vay halinize, ey Yasa uzmanları! Bilgi kapısının anahtarını alıp götürdünüz. Kendiniz bu kapıdan girmediniz, girmek isteyenlere de engel oldunuz.»

⁵³İsa oradan ayrılınca, din bilginleriyle Ferisiler O'nu şiddetle sıkıştırarak birçok konuda ağzını aramaya başladılar. ⁵⁴Ağzından çıkacak bir sözle O'nu tuzağa düşürmek için fırsat kolluyorlardı.

12. Bölüm

Uyarılar ve teşvikler

(Mat.10:26-31)

O sırada halktan binlerce kişi birbirlerini ezercesine toplanmıştı. İsa önce kendi öğrencilerine şunları söylemeye başladı: «Ferisilerin mayasından | yani, ikiyüzlülüğten | kaçının. ²Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. ³Bunun için karanlıkta söylediğiniz her söz gün ışığında duyulacak, kapalı kapılar ardında kulağa fısıldadıklarınız damlardan duyurulacaktır.

⁴«Siz dostlarıma söylüyorum, bedeni öldüren, ama ondan sonra başka bir şey yapamayanlardan korkmayın. ⁵Kimden korkmanız gerektiğini size açıklayayım: kişiyi öldürdükten sonra cehenneme atma yetkisine sahip olan Tanrı'dan korkun. Evet, size söylüyorum, O'ndan korkun. ⁶Beş serçe iki meteliğe satılmıyor mu? Ama bunlardan bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. ⁷Nitekim başınızdaki saçlar bile tek tek sayılıdır. Korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

⁸«Size şunu söyleyeyim, insanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, İnsanoğlu da

Tanrı'nın melekleri önünde açıkça kabul edecek. ⁹Ama kim beni insanlar önünde inkâr ederse, kendisi de Tanrı'nın melekleri önünde inkâr edilecek. ¹⁰İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen herkes bağışlanacak. Oysa Kutsal Ruh'a küfreden bağışlanmayacaktır.

¹¹«Sizi havra topluluklarının, yöneticilerin ve yetkililerin önüne çıkardıkları zaman, 'Kendimizi neyle, nasıl savunacağız?' ya da, 'Ne söyleyeceğiz?' diye kaygılanmayın. ¹²Kutsal Ruh o anda size ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir.»

Zengin budala

¹³Kalabalığın içinden biri İsa'ya, «Öğretmenim, kardeşime söyle de mirası benimle paylaşsın» dedi.

¹⁴İsa ona şöyle dedi: «Behey adam! Kim beni üzerinizde yargıç ya da hakem yaptı?» ¹⁵Sonra onlara, «Dikkatli olun!» dedi. «Her türlü açgözlülüğten sakının. Çünkü insanın yaşamı, malının çokluğundan ibaret değildir.»

¹⁶İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: «Zengin bir adamın toprakları bol ürün vermiş. ¹⁷Adam kendi kendine, 'Ne yapmalıyım? Ürünlerimi koyacak yerim yok' diye düşünmüş. ¹⁸Sonra, 'Şöyle yapacağım' demiş. 'Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım, bütün tahıllarımı ve mallarımı oraya yığacağım. ¹⁹Ve kendime, ey canım, yıllarca yetecek kadar birikmiş bol malın var. Rahatına bak, ye, iç, yaşamın tadını çıkar diyeceğim.'

²⁰«Ama Tanrı ona, 'Behey akılsız!' demiş. 'Bu gece canın senden istenecek. Hazırladığın bu şeyler kime kalacak?'

²¹«Kendisi için servet biriktiren, ama Tanrı katında zengin olmayan kişinin sonu böyle olur.»

Kaygılanmayın

(Mat.6:25-34)

²²İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Bu nedenle size şunu söylüyorum: 'Ne yiyeceğiz?' diye canınız için, ya da 'Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygılanmayın. ²³Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemlidir. ²⁴Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Tanrı yine de onları doyurur. Siz kuşlardan ne kadar daha değerlisiniz! ²⁵Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık¹ uzatabilir? ²⁶Bu küçücük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz?

²⁷«Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, tüm görkemine rağmen Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. ²⁸Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği ne kadar daha kesindir, ey iman kıt olanlar! ²⁹'Ne yiyeceğiz, ne içeceğiz?' diye düşünüp tasalanmayın.

³⁰Dünya ulusları hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa Babanız, bunları gereksindiğinizi bilir.

³¹Siz O'nun egemenliğinin ardından gidin, o zaman size bunlar da verilecektir.

³²«Korkma, ey küçük sürü! Çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü. ³³Mallarınızı satın, sadaka olarak verin. Kendinize eskimeyen keseler, göklerde tükenmeyen bir hazine edinin.

Orada ne hırsız ona yaklaşır, ne de güve onu yer. ³⁴Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacak.

Uyanık ve hazırlıklı olun

(Mat.10:34-36; 24:42-51; Mar.10:38; 13:34-36)

³⁵«Kuşaklarınız belinizde bağlı ve kandilleriniz yanar durumda hazır olun. ³⁶Düğün şenliğinden dönecek olan efendilerinin gelip kapıyı çaldığı an kapıyı ona hemen açmaya hazır bekleyenler gibi olun. ³⁷Efendileri geldiğinde uyanık bulunan kölelere ne mutlu! Size doğrusunu söyleyeyim, efendileri beline kuşağını bağlayacak, kölelerini sofraya oturttacak ve gelip onlara hizmet edecek. ³⁸Efendi gecenin ister ikinci, ister üçüncü nöbetinde gelsin, uyanık bulacağı kölelere ne mutlu! ³⁹Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın hangi saatte geleceğini bilse, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁰Siz de hazır olun. Çünkü İnsanogl'u, ummadığınız bir saatte gelecektir.»

⁴¹Petrus, «Rab» dedi, «bu benzetmeyi bizim için mi anlatıyorsun, yoksa herkes için mi?»

⁴²Rab da şöyle dedi: «Efendinin, uşaklarına yemek paylarını vaktinde vermek için üzerlerinde yetkili kılacağı güvenilir ve akıllı kâhya kimdir? ⁴³Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁴Size gerçeği söyleyeyim, efendisi onu tüm malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁵⁻⁴⁶Ama o köle kendi kendine, 'Efendim gelmekte gecikiyor' derse ve kadın erkek diğer hizmetkârları dövmeye, yiyip içip sarhoş olmaya başlarsa, efendisi, onun beklemediği bir günde, ummadığı bir saatte gelecek, onu şiddetle cezalandıracak ve imansızlarla bir tutacaktır.

⁴⁷«Efendisinin isteğini bilip de hazırlık yapmayan, onun isteğini yerine getirmeyen köle çok dayak yiyecek. ⁴⁸Oysa bilmeden kötü hak eden davranışlarda bulunan, az dayak yiyecek. Kime çok verilmişse, ondan çok istenecek. Kime çok şey emanet edilmişse, kendisinden daha fazlası istenecektir.

⁴⁹«Ben dünyaya ateş yağdırmaya geldim. Keşke bu ateş daha şimdiden alevlenmiş olsaydı!

⁵⁰Katlanmam gereken bir vaftiz var. Bu vaftiz gerçekleşinceye dek nasıl da sıkıntı çekiyorum!^[1]

⁵¹Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum, ben ayrılık getirmeye geldim. ⁵²Bundan böyle bir evde beş kişi, ikiye karşı üç, üçe karşı iki bölünmüş olacak. ⁵³Baba oğluna karşı, oğul babasına karşı, anne kızına karşı, kız annesine karşı, kaynana gelinine karşı, gelin kaynanasına karşı olacaktır.»

Belirtileri anlamak

(Mat.5:25-26; 16:2-3)

⁵⁴İsa halka şunları da söyledi: «Batıda bir bulutun yükseldiğini görünce siz hemen, 'Sağanak geliyor' diyorsunuz, ve öyle oluyor. ⁵⁵Yelin güneyden estiğini görünce, 'Çok sıcak olacak' diyorsunuz, ve öyle oluyor. ⁵⁶Sizi ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünümünden bir anlam çıkarabiliyorsunuz da, şimdiki vaktin anlamını nasıl oluyor da çıkaramıyorsunuz?

⁵⁷«Doğru olanı neden kendiliğinizden ayırt etmiyorsunuz? ⁵⁸Sizden davacı olan kişiyle birlikte yargıcın önüne çıkmak üzere daha yolda giderken onunla anlaşmak için elinizden geleni yapın. Yoksa o sizi yargıcın önüne sürükler, yargıç gardiyanın eline verir, gardiyan da sizi hapse atar.

⁵⁹Size şunu söyleyeyim, son kuruşu[¶] ödemedikçe oradan asla çıkamazsınız.»

13. Bölüm

Tövbe ediniz

O sırada bazı kişiler gelip İsa'ya bir haber getirdiler. Pilatus'un nasıl bazı Celilelileri öldürüp kanlarını kendi kestikleri kurbanların kanına kattığını anlattılar. ²İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Böyle acı çeken bu Celilelilerin, diğer bütün Celilelilerden daha mı çok günahlı olduğunu sanıyorsunuz? ³Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız. ⁴Ya da, Şiloha'daki kule üzerlerine yıkılınca ölen o on sekiz kişinin, Kudüs'te yaşayan diğer insanların hepsinden daha mı çok suçlu olduğunu sanıyorsunuz? ⁵Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız.»

Meyve vermeyen ağaç

⁶İsa şu benzetmeyi anlattı: «Adamın birinin bağında dikili bir incir ağacı varmış. Adam gelip ağaçta meyve aramış, ama bulamamış. ⁷Bağcıya, 'Bak' demiş, 'ben üç yıldır gelip bu incir ağacında meyve arıyorum, bulamıyorum. Onu kes. Toprağın besinini neden boş yere tüketsin?'

⁸«Bağcı, 'Efendim' diye karşılık vermiş, 'ağacı bir yıl daha bırak, bu arada ben çevresini kazıp gübreleyeyim. ⁹Gelecek yıl meyve verirse, ne âlâ; yok eğer vermezse, onu kesersin.'»

Beli bükük bir kadının iyileştirilmesi

¹⁰Bir Sept günü İsa, havralardan birinde ders veriyordu. ¹¹On sekiz yıldır içinde hastalık ruhu bulunan bir kadın da oradaydı. İki büklüm olmuş, belini hiç doğrultamıyordu. ¹²İsa onu görünce yanına çağırdı. «Kadın» dedi, «hastalığından kurtuldun.» ¹³Ellerini kadının üzerine koydu, o da hemen doğruldu ve Tanrı'yı yüceltmeye başladı.

¹⁴İsa'nın hastayı Sept günü iyileştirmesine kızan havra yöneticisi kalabalığa seslenerek, «Çalışmak için altı gün vardır» dedi. «O günler gelip iyileşin, Sept günü değil.»

¹⁵Rab ona şu karşılığı verdi: «Sizi ikiyüzlüler! Her biriniz Sept günü kendi öküzünü ya da eşeğini yemlikten çözüp suya götürmez mi? ¹⁶Buna göre, Şeytan'ın on sekiz yıldır bağlı tuttuğu, İbrahim'in bir kızı olan bu kadının da Sept günü bu bağdan çözülmesi gerekmez miydi?»

¹⁷İsa'nın bu sözleri, kendisine karşı gelenlerin hepsini utandırdı. Bütün kalabalık ise O'nun yaptığı görkemli işlerin tümünü sevinçle karşıladı.

Hardal tanesi ve maya

(Mat.13:31-33; Mar.4:30-32)

¹⁸Sonra İsa şunları söyledi: «Tanrı'nın Egemenliği neye benzer, onu neye benzeteyim?

¹⁹Tanrı'nın Egemenliği, bir adamın alıp bahçesine ektiği hardal tanesine benzer. Tane gelişip ağaç olmuş ve gökte uçan kuşlar ağacın dallarında barınmış.»

²⁰İsa yine, «Tanrı'nın Egemenliğini neye benzeteyim?» dedi. ²¹«O, bir kadının alıp tüm hamuru

kabartmak için üç ölçek¹ una karıştırdığı mayaya benzer.»

Dar kapı

(Mat.7:13-14,21-23)

²²İsa köy kent dolaşıp ders vererek Kudüs'e doğru yol alıyordu. ²³⁻²⁴Biri O'na, «Rab» dedi, «kurtulanların sayısı az mı olacak?»

İsa oradakilere şöyle dedi: «Dar kapıdan girmeye gayret edin. Size şunu söyleyeyim, çok kişi içeri girmek isteyecek, ama giremeyecek. ²⁵Ev sahibi kalkıp kapıyı kapattı mı, siz dışarıda dikilip, `Rab, kapıyı aç bize!' diyerek kapıyı vurmaya başlayacaksınız.

«O da size, `Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum' diye karşılık verecek.

²⁶«Siz o zaman, `Biz senin önünde yiyip içtik, sen de bizim sokaklarımızda ders verdin' demeye başlayacaksınız.

²⁷«O da size şöyle diyecek: `Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum. Çekilin önümden hepiniz, ey kötülük yapanlar!'

²⁸«İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve tüm peygamberleri Tanrı'nın Egemenliğinde, kendinizi ise dışarı atılmış gördüğünüz zaman, aranızda ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ²⁹İnsanlar doğudan batıdan, kuzeyden güneyden gelecek ve Tanrı'nın Egemenliğinde sofraya oturacaklar. ³⁰Ve işte, sonuncu olan bazıları birinci olacak, birinci olan bazıları da sonuncu olacak.»

Ey Kudüs!

(Mat.23:37-39)

³¹Tam o sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, «Buradan ayrılıp başka yere git. Hirodes seni öldürmek istiyor» dediler.

³²İsa onlara şöyle dedi: «Gidin, o tilkiye söyleyin, `Bugün ve yarın cinleri kovup hastaları iyileştireceğim ve üçüncü gün hedefime ulaşacağım.' ³³Yine de bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmem gerek. Çünkü bir peygamberin Kudüs'ün dışında ölmesi düşünülemez!

³⁴«Ey Kudüs! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Kudüs! Bir tavuk, civcivlerini kanatları altına nasıl toplarsa, ben de kaç kez çocuklarınızı öylece toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁵Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! Size şunu söyleyeyim: `Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.»

14. Bölüm

İsa bir Ferisi'nin evinde

Bir Sept günü İsa Ferisilerin ileri gelenlerinden birinin evine yemek yemeye gitti. Herkes O'nu dikkatle gözlüyordu. ²Önünde, vücudu su toplamış bir adam vardı. ³İsa, Kutsal Yasa uzmanlarına ve Ferisilere, «Sept günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur, değil midir?»

diye sordu. ⁴Onlar ses çıkarmadılar. İsa da adamı tutup iyileştirdi, sonra onu salıverdi.

⁵İsa onlara şöyle dedi: «Oğlu ya da öküzü kuyuya düşen hangi biriniz, Sept günü bile olsa onu hemen oradan çıkarmaz?» ⁶Onlar buna hiçbir karşılık veremediler.

⁷⁻⁹Yemeğe çağrılanların başköşeleri seçtiğini farkedene İsa, onlara şu benzetmeyi anlattı: «Biri seni düğüne çağırdığı zaman başköşeye kurulma. Aksi halde, senden daha üstün sayılan biri çağrılmışsa, ikinizi çağırın kişi sana gelip, 'Yerini bu adama ver' diyebilir. Sen de o zaman utanç içinde kalkıp en arkaya geçersin. ¹⁰Sen çağrıldığın zaman gidip en arkada otur. Öyle ki, seni çağırın gelince, 'Dostum, daha öne geçmez misin?' desin. O zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde onurlandırılmış olursun. ¹¹Kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir.»

Kimleri yemeğe çağırmalı

(Mat.22:1-10)

¹²İsa kendisini yemeğe çağırılmış olana da şöyle dedi: «Bir öğlen ya da akşam yemeği verdiğin zaman dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını ve zengin komşularını çağırma. Yoksa onlar da seni çağırıp karşılığını verirler. ¹³Ama bir ziyafet verdiğin zaman yoksulları, kötürümleri, sakatları, körleri çağır. ¹⁴Böylece mutlu olursun. Çünkü bunlar sana karşılık verecek durumda değildirler. Karşılığı sana, doğru kişiler dirildiği zaman verilecektir.»

¹⁵İsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri bu sözleri duyunca O'na, «Tanrı'nın Egemenliğinde yemek yiyecek olana ne mutlu!» dedi.

¹⁶İsa ona şöyle dedi: «Adamın biri büyük bir şölen hazırlayıp birçok konuk çağırmış. ¹⁷Şölen saati gelince davetlilere, 'Buyurun, artık her şey hazır' diye haber vermek üzere kölesini göndermiş.

¹⁸«Ne var ki, hepsi anlaşmışçasına özür dilemeye başlamışlar. Birincisi ona, 'Bir tarla satın aldım, gidip görmem gerek. Rica ederim, beni hoş gör' demiş.

¹⁹«Bir başkası, 'Beş çift öküz aldım, onları denemeye gidiyorum. Rica ederim, beni hoş gör' demiş.

²⁰«Yine bir başkası, 'Yeni evlendim, bu nedenle gelemiyorum' demiş.

²¹«Köle geri dönüp durumu efendisine bildirmiş. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek kölesine, 'Çabuk ol' demiş, 'çıkıp kentin caddelerini, sokaklarını dolaş; yoksul, kötürüm, kör, sakat olanları al getir.'

²²«Köle, 'Efendim, buyruğun yerine getirilmiştir, ama daha yer var' demiş.

²³«Efendisi köleye, 'Çıkıp yolları ve çit boylarını dolaş, bulduklarını gelmeye zorla da evim dolsun' demiş. ²⁴Size şunu söyleyeyim, ilk çağrılan o adamlardan hiçbiri benim yemeğimden tatmayacaktır.'»

İsa'nın öğrencileri

(Mat.10:37-38)

²⁵⁻²⁶Kalabalık halk toplulukları İsa'yla birlikte yol alıyordu. İsa dönüp onlara şöyle dedi: «Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmazsa¹, benim öğrencim olamaz. ²⁷Çarmihini yüklenip ardından gelmeyen, benim öğrencim olamaz.

²⁸«Aranızdan biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı yok mu diye önce oturup yapacağı masrafı hesap etmez mi? ²⁹⁻³⁰Çünkü temel atıp da işi bitiremezse, durumu gören herkes, 'Bu adam inşaata başladı, ama bitiremedi' diyerek onunla eğlenmeye başlar.

³¹«Ya da başka bir kralla savaşmaya gidecek olan hangi kral, üzerine yirmi bin askerle yürüyen düşmana on bin askerle karşı koyabilir miyim diye önce oturup bir değerlendirme yapmaz?

³²Eğer karşı koyamayacaksa, öbürü henüz uzaktayken elçiler gönderip barış koşullarını ister.

³³Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, benim öğrencim olamaz.

³⁴«Tuz yararlıdır. Ama tuz tadını yitirirse, tuzluluğunu tekrar nasıl kazanabilir? ³⁵Ne toprağa, ne de gübreye yarar; onu çöpe atarlar. İştecek kulağı olan işitsin.»

15. Bölüm

Kaybolan koyun benzetmesi

(Mat.18:12-14)

Bütün vergi görevlileriyle günahkârlar İsa'yı dinlemek için O'na akın ediyordu. ²Ferisilerle din bilgileri ise, «Bu adam günahkârları kabul ediyor, onlarla birlikte yemek yiyor» diye söyleniyorlardı.

³⁻⁴Bunun üzerine İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: «Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse, doksan dokuzu bozkırda bırakarak kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? ⁵⁻⁶Onu bulunca da sevinç içinde omuzlarına alır, evine döner; arkadaşlarını, komşularını çağırıp onlara, 'Benimle birlikte sevinin, kaybolan koyunumu buldum!' der. ⁷Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkâr için, tövbeyi gereksinmeyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır.

Kaybolan para benzetmesi

⁸«Ya da on gümüş parası olan bir kadın bunlardan bir tanesini kaybetse, kandil yakıp evi süpürerek parayı bulana dek her tarafı dikkatle aramaz mı? ⁹Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, 'Benimle birlikte sevinin, kaybettiğim parayı buldum!' der. ¹⁰Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde Tanrı'nın melekleri de tövbe eden bir tek günahkâr için sevinç duyacaklar.»

Kaybolan oğul benzetmesi

¹¹İsa, «Bir adamın iki oğlu varmış» dedi. ¹²«Bunlardan küçüğü babasına, 'Baba' demiş, 'malından payıma düşeni ver bana.' Baba da servetini iki oğlu arasında paylaşmış.

¹³«Bundan birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitmiş. Orada sefahat içinde bir yaşam sürerek varını yoğunu çarçur etmiş. ¹⁴Delikanlı her şeyini harcadıktan sonra, o ülkede şiddetli bir kıtlık baş göstermiş ve o da yokluk çekmeye başlamış. ¹⁵Bunun üzerine gidip o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girmiş. Adam onu, domuz gütmek üzere otlaklarına yollamış. ¹⁶Delikanlı, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmaya can atıyormuş. Ama hiç kimse ona bir şey vermemiş.

¹⁷«Aklı başına gelince şöyle demiş: `Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada açlıktan ölüyorum. ¹⁸Kalkıp babamın yanına döneceğim ve ona, Baba diyeceğim, Tanrı'ya¹ ve sana karşı günah işledim. ¹⁹Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et.'

²⁰«Böylece kalkıp babasının yanına dönmüş. Kendisi daha uzaktayken babası onu görmüş, ona acımış, koşup boynuna sarılmış ve onu öpmüş. ²¹Oğlu ona, `Baba' demiş, `Tanrı'ya¹ ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim.'

²²«Babası ise kölelerine, `Çabuk, en iyi kaftanı getirip ona giydirin!' demiş. `Parmağına bir yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin! ²³Besili danayı getirip kesin, yiyelim ve eğlenelim. ²⁴Çünkü benim bu oğlum ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu.' Böylece eğlenmeye başlamışlar.

²⁵«Babanın büyük oğlu ise tarladaymış. Gelip eve yaklaştığında çalgı ve oyun seslerini duymuş. ²⁶Uşaklardan birini yanına çağırıp, `Ne oluyor?' diye sormuş.

²⁷«O da ona, `Kardeşin geldi, baban da ona sağ salim kavuştuğu için besili danayı kesti' demiş.

²⁸⁻²⁹«Büyük oğul öfkelenmiş, içeri girmek istememiş. Babası dışarı çıkıp ona yalvarmış. Ama o, babasına şöyle cevap vermiş: `Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım, hiçbir zaman buyruğundan çıkmadım. Ne var ki sen bana, arkadaşlarımla eğleneyim diye hiçbir zaman bir oğlak bile vermedin. ³⁰Oysa senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun eve dönünce, onun için besili danayı kestir.'

³¹«Babası ona, `Oğlum, sen her zaman benim yanımdasın, neyim varsa senindir' demiş. ³²«Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!»

16. Bölüm

Kurnaz kâhya

İsa öğrencilerine şunları da anlattı: «Zengin bir adamın bir kâhyası varmış. Kâhya, efendisinin mallarını çarçur ediyor diye efendisine ihbar edilmiş. ²Efendisi kâhyayı çağırıp ona, `Nedir bu senin hakkında duyduklarım? Kâhyalığının hesabını ver. Çünkü sen artık kâhyalık edemezsin' demiş.

³«Kâhya kendi kendine, `Ne yapacağım ben?' demiş. `Efendim kâhyalığı elimden alıyor. Toprak kazmaya gücüm yetmez, dilenmekten utanırım. ⁴Kâhyalıktan kovulduğum zaman başkaları beni evlerine kabul etsinler diye ne yapacağımı biliyorum.'

⁵«Böylelikle efendisine borcu olanların hepsini tek tek yanına çağırmiş. Birincisine, 'Efendime ne kadar borcun var?' demiş.

⁶«Adam, 'Yüz ölçek¹ zeytinyağı' karşılığını vermiş.

«Kâhya ona, 'Borç senedini al ve hemen otur, elli ölçek diye yaz' demiş.

⁷«Sonra bir başkasına, 'Senin borcun ne kadar?' demiş.

«Yüz ölçek¹ buğday' demiş öteki.

«Ona da, 'Borç senedini al, seksen ölçek diye yaz' demiş.

⁸«Efendisi de, dürüst olmayan kâhyayı, akıllıca davrandığı için övmüş. Gerçekten bu çağın insanları, kendilerine benzer kişilerle ilişkilerinde, ışıktâ yürüyenlerden¹ daha akıllı oluyorlar.

⁹Size şunu söyleyeyim, dünyanın aldatıcı servetini¹ kendinize dost edinmek için kullanın ki, bu servet yok olunca sizi sonsuza dek kalacak konutlara kabul etsinler.

Servet ve güvenilirlik

¹⁰«Küçük bir işte güvenilir olan kişi, büyük işte de güvenilir olur. Küçük bir işte dürüst olmayan kişi, büyük işte de dürüst olmaz. ¹¹Dünyanın aldatıcı serveti konusunda güvenilir değilseniz, gerçek serveti size kim emanet eder? ¹²Başkasının malı konusunda güvenilir değilseniz, kendi malınız olmak üzere size kim bir şey verir?

¹³«Hiçbir uşak iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem paraya¹ kulluk edemezsiniz.»

¹⁴Parayı seven Ferisiler bütün bu sözleri duyunca İsa'yla alay etmeye başladılar. ¹⁵O da onlara şöyle dedi: «Siz insanlar önünde kendinizi temize çıkarıyorsunuz, ama Tanrı yüreğinizi biliyor. İnsanların gururlandıkları ne varsa, Tanrı'ya iğrenç gelir.

¹⁶«Kutsal Yasa ve peygamberlerin devri Yahya'nın zamanına dek sürdü. O zamandan bu yana Tanrı'nın Egemenliği müjdeleniyor ve herkes oraya zorla girmeye çalışıyor. ¹⁷Göğün ve yerin ortadan kalkması, Kutsal Yasa'nın ufacak bir noktasının yok olmasından daha kolaydır.

¹⁸«Karısını boşayıp başkasıyla evlenen her adam zina etmiş olur. Kocasından boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.

Dilenci ile zengin adam

¹⁹«Zengin bir adam varmış. Mor renkli ve ince ketenden giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirmiş. ²⁰⁻²¹Buna karşılık, her tarafı yara içinde olup bu zenginın kapısının önüne bırakılan Lazar adında yoksul bir adam, zenginın sofrasından düşen kırıntılarla karnını doyurmaya can atarmış. Bir yandan da köpekler gelip onun yaralarını yalarmış.

²²«Bir gün yoksul adam ölmüş, melekler onu alıp İbrahim'in yanına götürmüşler. Sonra zengin adam da ölmüş ve gömülmüş. ²³Ölüler diyarında ıstırap çeken zengin adam başını kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanında Lazar'ı görmüş. ²⁴'Ey babamız İbrahim, acı bana!' diye seslenmiş. 'Lazar'ı gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin. Bu alevlerin içinde azap çekiyorum.'

²⁵«İbrahim, 'Oğlum' demiş, 'yaşamın boyunca senin iyilik payını, Lazar'ın da kötülük payını

aldığını unutma. Şimdiyse o burada teselli ediliyor, sen de azap çekiyorsun. ²⁶Üstelik, sizinle bizim aramıza öyle büyük bir uçurum yerleştirilmiştir ki, ne buradan size geçmek isteyenler geçebilir, ne de oradan kimse bize geçebilir.'

²⁷«Zengin adam şöyle demiş: 'Öyleyse baba, sana rica ederim, Lazar'ı babamın evine gönder.

²⁸Çünkü beş kardeşim var. Lazar onları uyarsın ki, onlar da bu ıstırap yerine düşmesinler.'

²⁹«İbrahim, 'Onlarda Musa'nın ve peygamberlerin sözleri var, onları dinlesinler' demiş.

³⁰«Zengin adam, 'Hayır, İbrahim baba, dinlemezler!' demiş. 'Ancak ölüler arasından biri onlara giderse, tövbe ederler.'

³¹«İbrahim ona, 'Eğer Musa ile peygamberleri dinlemezlerse, ölüler arasından biri dirilse bile ikna olmazlar' demiş.»

17. Bölüm

Günah, iman ve görev

(Mat.18:6-7; Mar.9:42)

İsa öğrencilerine şöyle dedi: «İnsanı günaha düşüren tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline! ²Böyle bir kişi bu küçüklerden birini günaha düşüreceğine, boynuna bir değirmen taşı geçirilip denize atılsa, kendisi için daha iyi olur.

³Yaşayışımıza dikkat edin! Kardeşiniz günah işlerse, onu azarlayın; tövbe ederse, bağışlayın.

⁴Günde yedi kez size karşı günah işler ve yedi kez size geri gelip, 'Tövbe ediyorum' derse, onu bağışlayın.»

⁵Elçiler Rab'be, «İmanımızı artır!» dediler.

⁶Rab şöyle dedi: «Bir hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, 'Kökünden sökül ve denizin içine dikil' dersiniz, o da sözünüzü dinler.

⁷«Hanginizin çift süren ya da çobanlık eden bir kölesi olur da, tarladan dönüşünde ona, 'Çabuk gel, sofraya otur' der? ⁸Tersine ona, 'Yemeğimi hazırla, kuşağını bağla ve ben yiyip içerken bana hizmet et. Ondan sonra da sen yiyip içersin' demez mi? ⁹Verdiği buyrukları yerine getirdi diye köleye teşekkür eder mi hiç? ¹⁰Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, 'Biz değersiz kullarız; sadece yapmamız gerekeni yaptık' deyin.»

On cüzamlı

¹¹Kudüs'e doğru yoluna devam eden İsa, Samiriye ile Celile arasındaki sınır bölgesinden geçiyordu. ¹²⁻¹³Köyün birine girerken O'nu cüzamlı on adam karşıladı. Bunlar uzakta durarak, «İsa, Efendimiz, halimize acı!» diye seslendiler.

¹⁴İsa onları görünce, «Gidin, kâhinlere görünün» dedi. Adamlar yolda giderken cüzamdan temizlendiler. ¹⁵⁻¹⁶Onlardan biri, iyileştiğini görünce yüksek sesle Tanrı'yı yücelterek geri döndü, yüzüstü İsa'nın ayaklarına kapanıp O'na teşekkür etti. Bu adam Samiriyeliydi.

¹⁷İsa, «İyileşenler on kişi değil miydi?» diye sordu. «Diğer dokuzu nerede? ¹⁸Tanrı'yı yüceltmek için bu yabancıdan başka geri dönen olmadı mı?» ¹⁹Sonra adama, «Ayağa kalk, git» dedi. «İmanın seni kurtardı.»

Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?

(Mat.24:23-28,37-41)

²⁰Ferisiler İsa'ya, «Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?» diye sordular.

İsa onlara şöyle cevap verdi: «Tanrı'nın Egemenliği göze görünür bir şekilde gelmez. ²¹İnsanlar da, 'İşte burada' ya da, 'İşte şurada' demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Egemenliği içinizedir.»

²²İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Öyle günler gelecek ki, siz İnsanoğlu'nun günlerinden birini görmeyi özleyeceksiniz, ama görmeyeceksiniz. ²³İnsanlar size, 'İşte orada', 'İşte burada' diyecekler. Gitmeyin, onların arkasından koşmayın. ²⁴Şimşek çakıp göğü bir ucundan öbür ucuna dek nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu kendi gününde öyle olacaktır. ²⁵Ama önce O'nun çok acı çekmesi ve bu kuşak tarafından reddedilmesi gerekir.

²⁶«Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun günlerinde de öyle olacak. ²⁷Nuh'un gemiye bindiği güne dek insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan gelip hepsini yok etti. ²⁸Lut'un günlerinde de durum aynıydı. İnsanlar yiyip içiyor, alıp satıyor, tohum ekıyor, ev yapıyorlardı. ²⁹Ama Lut'un Sodom'dan ayrıldığı gün gökten ateşle kükürt yağdı ve hepsini yok etti.

³⁰«İnsanoğlu'nun ortaya çıkacağı gün durum aynı olacaktır. ³¹O gün damda olan, evdeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. Tarlada olan da geri dönmeyin. ³²Lut'un karısını hatırlayın! ³³Canını esirgemek isteyen onu yitirecek. Canını yitiren ise onu yaşatacaktır. ³⁴Size şunu söyleyeyim, o gece aynı yatakta olan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak. ³⁵⁻³⁶Birlikte buğday öğüten iki kadından biri alınacak, öbürü bırakılacak.»^[1]

³⁷Onlar İsa'ya, «Bu olaylar nerede olacak, Rab?» diye sordular.

O da onlara, «Leş neredeyse, akbabalar da oraya üşüşecek» dedi.

18. Bölüm

Sürekli dua

¹⁻²İsa öğrencilerine, hiç usanmadan, her zaman dua etmeleri gerektiğini belirten şu benzetmeyi anlattı: «Kentin birinde Tanrı'dan korkmayan, insana saygı duymayan bir yargıç varmış. ³Yine o kentte bir dul kadın varmış. Yargıca sürekli gidip, 'Davacı olduğum kişiden hakkımı al' diyormuş.

⁴⁻⁵«Yargıç bir süre ilgisiz kalmış. Ama sonunda kendi kendine, 'Ben her ne kadar Tanrı'dan korkmaz, insana saygı duymazsam da, bu dul kadın beni rahatsız ettiği için onun hakkını alacağım. Yoksa tekrar tekrar gelip beni canımdan bezdirecek' demiş.»

⁶Rab şöyle devam etti: «Adaletsiz yargıcın ne söylediğini duydunuz. ⁷Tanrı da, gece gündüz kendisine yakaran seçilmişlerinin hakkını almayacak mı? Onları çok bekletecek mi? ⁸Size şunu söyleyeyim, onların hakkını tez alacaktır. Ama İnsanoğlu geldiği zaman acaba yeryüzünde iman bulacak mı?»

Ferisi ve vergi görevlisi

⁹⁻¹⁰Kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan bazı kişilere İsa şu benzetmeyi anlattı: «Biri Ferisi, öbürü vergi görevlisi iki kişi dua etmek üzere tapınağa çıkmış. ¹¹Ferisi ayakta dikilip kendi kendine şöyle dua etmiş: 'Tanrım, diğer insanlar gibi soyguncu, hak yiyici ve zina edici olmadığım için, hatta şu vergi görevlisi gibi olmadığım için sana şükrederim. ¹²Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum.'

¹³«Vergi görevlisi ise uzakta durmuş, gözlerini göğe doğru kaldırmak bile istemiyor, ancak göğsünü döverek, 'Tanrım, ben günahkâra merhamet et' diyormuş.

¹⁴«Size şunu söyleyeyim, Ferisi'den çok, bu adam aklanmış olarak evine dönmüş. Çünkü kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan ise yüceltilecektir.»

İsa küçük çocukları kutsuyor

(Mat.19:13-15; Mar.10:13-16)

¹⁵Bazıları bebekleri bile İsa'ya getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Bunu gören öğrenciler onları azarladılar. ¹⁶Ama İsa çocukları yanına çağırarak, «Bırakın, çocuklar bana gelsin, onlara engel olmayın!» dedi. «Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. ¹⁷Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliğini bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez.»

Zenginlik ve sonsuz yaşam

(Mat.19:16-30; Mar.10:17-31)

¹⁸İleri gelenlerden biri İsa'ya, «İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?» diye sordu.

¹⁹İsa ona, «Bana neden iyi diyorsun?» dedi. «İyi olan tek biri var, O da Tanrı'dır. ²⁰O'nun buyruklarını biliyorsun: 'Zina etme, adam öldürme, hırsızlık yapma, yalan yere tanıklık etme, annene babana saygı göster.'»

²¹«Bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum» dedi adam.

²²İsa bunu duyunca ona, «Hâlâ bir eksiğin var» dedi. «Neyin varsa hepsini sat, parasını yoksullara dağıt; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle.»

²³Adam bu sözleri duyunca çok üzüldü. Çünkü son derece zengindi. ²⁴Onun üzüntüsünü gören İsa, «Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliğine girmesi ne kadar güç!» dedi. ²⁵«Nitekim devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin Tanrı Egemenliğine girmesinden daha kolaydır.»

²⁶Bunu işitenler, «Öyleyse kim kurtulabilir?» dediler.

²⁷İsa, «İnsanlar için imkânsız olan, Tanrı için mümkündür» dedi.

²⁸Petrus, «Bak, biz her şeyimizi bırakıp senin ardından geldik» dedi.

²⁹⁻³⁰İsa onlara şöyle dedi: «Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği uğruna evini, karısını, kardeşlerini, anne babasını ya da çocuklarını bırakıp da bu çağda bunların kat kat fazlasına ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur.»

İsa, ölüp dirileceğini üçüncü kez bildiriyor

(Mat.20:17-19; Mar.10:32-34)

³¹İsa, Onikileri bir yana çekip onlara şöyle dedi: «Şimdi Kudüs'e gidiyoruz. Peygamberlerin İnsanoğlu'yla ilgili yazdıklarının tümü yerine gelecektir. ³²⁻³³O, diğer uluslara teslim edilecek. O'nunla alay edecek, O'na hakaret edecekler; üzerine tükürecek ve O'nu kamçılıyıp öldürecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.»

³⁴Öğrenciler bu sözlerden hiçbir şey anlamadılar. Bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti ve anlatılanları kavrayamıyorlardı.

Bir körün gözleri açılıyor

(Mat.20:29-34; Mar.10:46-52)

³⁵İsa Eriha'ya yaklaşırken kör bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu. ³⁶Adam oradan geçen kalabalığı duyunca, «Ne oluyor?» diye sordu.

³⁷Ona, «Nasırallı İsa geçiyor» diye açıklamada bulundular.

³⁸O da, «Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!» diye bağırdı. ³⁹Önden gidenler onu azarlayarak susturmak istedilerse de o, «Ey Davut Oğlu, halime acı!» diyerek daha çok bağırdı.

⁴⁰⁻⁴¹İsa durdu, adamın kendisine getirilmesini buyurdu. Adam yaklaşıncı İsa ona, «Senin için ne yapmamı istiyorsun?» diye sordu.

O da, «Rab, gözlerim görsün» dedi.

⁴²İsa ona, «Gözlerin görsün» dedi. «İmanın seni kurtardı.» ⁴³Adam o anda yeniden görmeye başladı ve Tanrı'yı yücelterek İsa'nın ardından gitti. Bunu gören bütün halk Tanrı'ya övgüler sundu.

19. Bölüm

İsa ile Zakay

İsa Eriha'ya girmiş kentin içinden geçiyordu. ²Orada vergi görevlilerinin başı olan, Zakay adında zengin bir adam vardı. ³İsa'nın kim olduğunu görmek istiyor, ama boyu kısa olduğu için kalabalıktan ötürü göremiyordu. ⁴İsa'yı görebilmek için ileriye koşup bir yabani incir ağacına tırmandı. Çünkü İsa oradan geçecekti.

⁵İsa oraya varınca yukarı bakıp ona, «Zakay, çabuk aşağı in!» dedi. «Bugün senin evinde kalmam gerek.» ⁶Zakay hızla aşağı indi ve sevinç içinde İsa'yı evine buyur etti.

⁷Bunu görenlerin hepsi söylenmeye başladı: «Gidip günahkâr birine konuk oldu!» dediler.

⁸Zakay ayağa kalkıp Rab'be şöyle dedi: «Rab, işte malımın yarısını yoksullara veriyorum. Bir kimseden haksızlıkla bir şey aldım, dört katını geri vereceğim.»

⁹İsa dedi ki, «Bu ev bugün kurtuluşa kavuştu. Çünkü bu adam da İbrahim'in bir oğludur.

¹⁰Nitekim İnsanoğlu, kaybolmuş olanı arayıp kurtarmak için geldi.»

Güvenilirlik sınavı

(Mat.25:14-30)

¹¹Oradakiler bu sözleri dinlerken İsa konuşmasını bir benzetmeyle sürdürdü. Çünkü Kudüs'e yaklaşmıştı ve onlar, Tanrı'nın Egemenliğinin hemen ortaya çıkacağını sanıyorlardı. ¹²Bu nedenle İsa şöyle dedi: «Soylu bir adam, kral atanıp dönmek üzere uzak bir ülkeye gitmiş.

¹³Gitmeden önce kölelerinden onunu çağırıp onlara birer mina vermiş. 'Ben dönünceye dek bu paraları işletin' demiş.

¹⁴«Ne var ki, ülkesinin halkı adamdan nefret ediyormuş. Arkasından temsilciler göndererek, 'Bu adamın üzerimize kral olmasını istemiyoruz' diye haberiletmişler.

¹⁵«Adam kral atanmış olarak geri döndüğünde, parayı vermiş olduğu köleleri çağırıp ne kazandıklarını öğrenmek istemiş. ¹⁶Birincisi gelmiş, 'Efendimiz' demiş, 'senin bir minan on mina daha kazandı.'

¹⁷«Efendisi ona, 'Aferin, iyi köle!' demiş. 'Küçük bir işte güvenilir olduğumu gösterdiğin için sen on kent üzerinde yetkili olacaksın.'

¹⁸«İkincisi gelip, 'Efendimiz, senin bir minan beş mina daha kazandı' demiş.

¹⁹«Efendisi ona da, 'Sen beş kent üzerinde yetkili olacaksın' demiş.

²⁰«Bir diğeri gelmiş, 'Efendimiz' demiş, 'işte senin minan! Onu bir mendile sarıp sakladım.

²¹Çünkü senden korktum, sert adamsın; kendinden koymadığını alır, ekmediğini biçersin.'

²²«Efendisi ona, 'Ey kötü köle, seni kendi ağzından çıkan sözle yargılayacağım' demiş.

'Kendinden koymadığımı alan, ekmediğini biçen sert bir adam olduğumu biliyordun ha?

²³Öyleyse neden paramı faizcilere vermedin? Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım.'

²⁴«Sonra çevrede duranlara, 'Elindeki minayı alın, on minası olana verin' demiş.

²⁵«Ona, 'Efendimiz' demişler, 'onun zaten on minası var!'

²⁶«O da, 'Size şunu söyleyeyim, kimde varsa ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak' demiş. ²⁷'Beni kral olarak istemeyen o düşmanlarıma gelince, onları buraya getirin ve gözümün önünde kılıçtan geçirin!'

İsa'nın Kudüs'e girişi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Yu.12:12-19)

²⁸İsa, bu sözleri söyledikten sonra önden yürüyerek Kudüs'e doğru ilerledi. ²⁹⁻³⁰Zeytin dağının yamacında bulunan Beytfacı ile Beytanya'ya yaklaştığında öğrencilerinden ikisini şu sözlerle köye gönderdi: «Karşıdaki köye gidin. Köye girince, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sığa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³¹Biri size, 'Onu niçin çözüyorsunuz?' diye sorarsa, 'Rab'bin ona ihtiyacı var' dersiniz.»

³²Gönderilen öğrenciler gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine anlattığı gibi buldular. ³³Sıpayı çözerlerken hayvanın sahipleri onlara, «Sıpayı niye çözüyorsunuz?» dediler.

³⁴Onlar da, «Rab'bin ona ihtiyacı var» karşılığını verdiler.

³⁵Sıpayı İsa'ya getirdiler, üzerine kendi giysilerini atarak İsa'yı üstüne bindirdiler. ³⁶İsa ilerlerken halk, giysilerini yola seriyordu. ³⁷İsa Zeytin dağından aşağı inen yola yaklaştığı sırada, öğrencilerinden oluşan kalabalığın tümü, görmüş oldukları bütün mucizelerden ötürü, sevinç içinde yüksek sesle Tanrı'yı övmeye başladılar.

³⁸«Rab'bin adıyla gelen Kral'a övgüler olsun!

Gökte esenlik, en yücelerde yücelik olsun!» diyorlardı.

³⁹Kalabalığın içinden bazı Ferisiler O'na, «Öğretmen, öğrencilerini sustur!» dediler.

⁴⁰İsa, «Size şunu söyleyeyim, bunlar susacak olsa, taşlar bağıracaktır!» diye karşılık verdi.

İsa, Kudüs için ağlıyor

⁴¹İsa Kudüs'e yaklaşıp kenti görünce orası için ağladı. ⁴²«Keşke bugün sen de esenliğe giden yolu bilseydin» dedi. «Ama bu şimdi senin gözlerinden gizlenmiştir. ⁴³Senin için öyle günler gelecek ki, düşmanların seni setlerle çevirecek, kuşatıp her yandan sıkıştıracaklar. ⁴⁴Seni ve sende oturan çocuklarını yere çalacak, sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü Tanrı'nın senin yardımına geldiği zamanı farketmedin.»

İsa satıcıları tapınaktan kovuyor

(Mat.21:12-17; Mar.11:15-19; Yu.2:12-22)

⁴⁵Sonra İsa tapınağın avlusuna girerek satıcıları dışarı kovmaya başladı. ⁴⁶Onlara, «Benim evim dua evi olacak' diye yazılmıştır. Ama siz burayı haydut inine çevirdiniz» dedi.

⁴⁷⁻⁴⁸İsa her gün tapınakta ders veriyordu. Başkâhinler, din bilginleri ve halkın ileri gelenleri ise O'nu yok etmek istiyor, ama bunu nasıl yapacaklarını kestiremiyorlardı. Çünkü bütün halk O'nu can kulağıyla dinliyordu.

20. Bölüm

İsa'nın yetkisi

(Mat.21:23-27; Mar.11:27-33)

O günlerden birinde, İsa tapınakta halka ders verip Müjde'yi duyururken, başkâhinler ve din bilginleri, ihtiyarlarla birlikte çıkageldiler. ²O'na, «Söyle bize, bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?» diye sordular.

³⁻⁴İsa onlara şu karşılığı verdi: «Ben de size bir soru soracağım. Söyleyin bana, Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan¹ mıydı, insanlardan mıydı?»

⁵Bunu aralarında şöyle tartıştılar: «'Tanrı'dan' dersek, 'Ona niçin inanmadınız?' diyecek. ⁶Yok eğer 'İnsanlardan' dersek, bütün halk bizi taşa tutacak. Çünkü Yahya'nın peygamber olduğuna inanmışlardır.»

⁷Sonunda, «Nereden olduğunu bilmiyoruz» cevabını verdiler.

⁸İsa da onlara, «Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim» dedi.

Bağ kiracıları benzetmesi

(Mat.21:33-46; Mar.12:1-12)

⁹İsa sözüne devam ederek halka şu benzetmeyi anlattı: «Adamın biri bağ dikmiş ve bunu bağcılara kiralayıp uzun bir süre için yolculuğa çıkmış. ¹⁰Mevsimi gelince, bağın ürününden kendisine düşen payı vermeleri için bağcılara bir köle yollamış. Ama bağcılar köleyi dövmüş ve eli boş göndermişler. ¹¹Bağ sahibi başka bir köle daha yollamış. Bağcılar onu da dövüp aşağılamış ve eli boş göndermişler. ¹²Adam bir üçüncüsünü yollamış, bağcılar onu da yaralayıp kovmuşlar.

¹³«Bağın sahibi, 'Ne yapсам ki?' demiş. 'Sevgili oğlumu göndereyim. Belki onu sayarlar.'

¹⁴«Ama bağcılar onu görünce aralarında şöyle konuşmuşlar: 'Mirasçı bu; onu öldürelim de miras bize kalsın.' ¹⁵Böylece, onu bağdan dışarı atıp öldürmüşler.

«Bu durumda bağın sahibi onlara ne yapacak? ¹⁶Gelip o bağcıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek.»

Halk bunu duyunca, «Tanrı korusun!» dedi.

¹⁷İsa gözlerini onlara dikip şöyle dedi: «Öyleyse Kutsal Yazılardaki şu sözün anlamı nedir?

'Yapıcıların reddettiği taş,

işte köşenin baş taşı oldu.'

¹⁸O taşın üzerine düşen herkes paramparça olacak, taş da kimin üzerine düşerse onu ezip toz edecek.»

¹⁹İsa'nın bu benzetmeyi kendilerine karşı anlattığını farkedenden din bilginleriyle başkâhinler O'nu o anda yakalamak istediler, ama halkın tepkisinden korktular.

Sezar'ın hakkı Sezar'a

(Mat.22:15-22; Mar.12:13-17)

²⁰İsa'yı dikkatle gözlüyorlardı. O'na, kendilerine doğru kişiler süsü veren muhbirler gönderdiler. O'nu, söyleyeceği bir sözle tuzağa düşürmek ve böylelikle valinin yetki ve yargısına teslim etmek istiyorlardı. ²¹⁻²²Muhbirler O'na, «Öğretmenimiz, senin doğru olanı söyleyip öğrettiğini, insanlar arasında ayırım yapmaksızın Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a vergi vermemiz Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?» diye sordular.

²³⁻²⁴Onların hilesini anlayan İsa onlara, «Bana bir dinar gösterin» dedi. «Üzerindeki resim ve yazı kimin?»

«Sezar'ın» dediler.

²⁵O da onlara, «Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını da Tanrı'ya verin» dedi.

²⁶Onlar İsa'yı, halkın önünde söylediği sözlerle tuzağa düşüremediler. Verdiği cevaba şaşarak susup kaldılar.

Dirilişe ilgili soru

(Mat.22:23-33; Mar.12:18-27)

²⁷⁻²⁸Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukilerden bazıları İsa'ya gelip şunu sordular: «Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adamın evli olan kardeşi çocuksuz ölürse, o adam ölenin karısını alıp soyunu sürdürsün.' ²⁹Yedi kardeş vardı. Birincisi kendine bir eş aldı, ama çocuksuz öldü. ³⁰⁻³¹İkincisi de, üçüncüsü de kadını aldı; böylece kardeşlerin yedisi de çocuk bırakmadan öldü. ³²Son olarak kadın da öldü. ³³Buna göre, diriliş günü kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi.»

³⁴İsa onlara şöyle dedi: «Bu çağın insanları evlenip evlendirilirler. ³⁵Ama gelecek çağa ve ölümlerin dirilişine erişmeye layık görülenler ne evlenir, ne evlendirilir. ³⁶Bir daha ölmeleri de söz konusu değildir. Çünkü meleklerle benzerler ve dirilişin çocukları olarak Tanrı'nın çocuklarıdır. ³⁷Musa bile alevlenen çalıyla ilgili bölümde Rab için, 'İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı' deyimini kullanarak ölümlerin dirileceğine işaret etmişti.

³⁸Tanrı ölümlerin değil, yaşayanların Tanrısıdır. Çünkü O'na göre bütün insanlar yaşamaktadır.»

³⁹⁻⁴⁰Artık O'na başka soru sormaya cesaret edemeyen din bilginlerinden bazıları, «Öğretmenimiz, güzel konuşun» dediler.

Mesih kimin oğlu?

(Mat.22:41-46; Mar.12:35-37)

⁴¹İsa onlara şöyle dedi: «Nasıl oluyor da, 'Mesih Davut'un Oğludur' diyorlar? ⁴²⁻⁴³Çünkü

Davut'un kendisi Mezmurlar kitabında şöyle diyor:

`Rab Rabbime dedi ki,
Ben düşmanlarını
senin ayaklarının altına serinceye dek¹
sağımda otur.'

⁴⁴Davut O'ndan `Rab' diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?»

⁴⁵⁻⁴⁶Bütün halk dinlerken İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan hoşlanan, meydanlarda selamlanmaya, havralarda en seçkin yerlere, şöenlerde başköşelere kurulmaya bayılan din bilginlerinden sakının. ⁴⁷Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha da ağır olacaktır.»

21. Bölüm

Dul kadının bağışı

(Mar.12:41-44)

İsa başını kaldırdı ve bağış kutusuna bağışlarını atan zenginleri gördü. ²⁻³Fakir bir dul kadının da oraya iki bakır para¹ attığını görünce, «Size gerçeği söyleyeyim» dedi, «bu yoksul dul kadın herkesten daha çok verdi. ⁴Çünkü bunların hepsi kutuya, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna rağmen, geçinmek için elinde ne varsa hepsini verdi.»

Sonun belirtileri

(Mat.24:1-35; Mar.13:1-31)

⁵⁻⁶Bazı kişiler tapınağın nasıl güzel taşlar ve adaklarla süslenmiş olduğundan söz edince İsa, «Burada gördüklerinize gelince, öyle günler gelecek ki, taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!» dedi.

⁷Onlar da O'na, «Peki, öğretmenimiz, bu dediklerin ne zaman olacak? Bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?» diye sordular.

⁸İsa, «Sakın sizi saptırmasınlar» dedi. «Birçokları, `Ben O'yum' ve `Zaman yaklaştı' diyerek benim adımla gelecekler. Onların ardından gitmeyin. ⁹Savaş ve isyan haberleri duyunca telaşlanmayın. Önce bunların olması gerek. Ama son hemen gelmez.»

¹⁰Sonra onlara şöyle dedi: «Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak. ¹¹Şiddetli depremler, yer yer kıtlıklar ve salgın hastalıklar, korkunç olaylar ve gökte olağanüstü belirtiler olacak.

¹²«Ama bütün bu olaylardan önce sizi yakalayıp zulmedecekler. Sizi havralara teslim edecek, zindanlara atacaklar. Benim adımdan ötürü kralların ve valilerin önüne çıkarılacaksınız. ¹³Bu size tanıklık etme fırsatı olacak. ¹⁴Buna göre kendinizi nasıl savunacağınızı önceden düşünmemekte kararlı olun. ¹⁵Çünkü ben size öyle bir konuşma yeteneği, öyle bir bilgelik vereceğim ki, size karşı çıkanların hiçbiri buna karşı direnemeyecek, bir şey diyemeyecek. ¹⁶Anne babalarınız, kardeşleriniz, akraba ve dostlarınız bile sizi ele verecek ve bazılarınızı

öldürtecekler. ¹⁷Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. ¹⁸Ne var ki, başınızdaki saçlardan bir tel bile yok olmayacaktır. ¹⁹Dayanmakla canlarınızı kazanacaksınız.

²⁰«Kudüs'ün ordular tarafından kuşatıldığını görünce bilin ki, kentin yıkılacağı zaman yaklaşmıştır. ²¹O zaman Yahudiye'de olanlar dağlara kaçsın, kentte olanlar dışarı çıksın, tarlalarda bulunanlar da kente girmesin. ²²Çünkü o günler, yazılmış olanların tümünün gerçekleşeceği ceza günleridir. ²³O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! Çünkü ülke büyük sıkıntıya düşecek ve bu halk gazaba uğrayacaktır. ²⁴Kılıçtan geçirilecek, tutsak olarak tüm uluslar arasına sürülecekler. Kudüs, diğer ulusların dönemleri tamamlanıncaya dek onların ayakları altında çiğnenecektir.

²⁵«Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek. Yeryüzünde uluslar denizin ve dalgaların uğultusundan şaşkına dönecek, dehşete düşecekler. ²⁶Dünyanın üzerine gelecek felaketleri bekleyen insanlar korkudan bayılacak. Çünkü göksel güçler sarsılacak. ²⁷O zaman İnsanoğlu'nun bulut içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ²⁸Bu olaylar gerçekleşmeye başlayınca doğrulun ve başlarınızı kaldırın. Çünkü kurtuluşunuz yakın demektir.»

²⁹İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: «İncir ağacına ya da herhangi bir ağaca bakın. ³⁰Bunların yapraklandığını gördüğünüz zaman yaz mevsiminin pek yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız. ³¹Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yakındır. ³²Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan, bu kuşak^[1] ortadan kalkmayacak. ³³Gök ve yer ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

³⁴⁻³⁵«Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin. Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. ³⁶Her an uyanık durun, gerçekleşmek üzere olan bütün bu olaylardan kurtulabilmek ve İnsanoğlu'nun önünde durabilmek için dua edin.»

³⁷İsa gündüz tapınakta ders veriyor, geceleri ise kentten dışarı çıkıp Zeytin dağında sabahlıyordu.

³⁸Sabah erkenden bütün halk O'nu tapınakta dinlemek için O'na akın ediyordu.

22. Bölüm

Yahuda'nın ihaneti

(Mat.26:1-5,14-15; Mar.14:1-2,10-11; Yu.11:45-53)

Fısıh denilen Mayasız Ekmek bayramı yaklaşmıştı. ²Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı ortadan kaldırmak için bir yol arıyor, ama halktan korkuyorlardı. ³Şeytan, Onikilerden biri olup İskariyot diye adlandırılan Yahuda'nın yüreğine girdi. ⁴Yahuda gitti, başkâhinler ve tapınak koruyucularının komutanlarıyla İsa'yı nasıl ele verebileceğini görüştü. ⁵Onlar buna sevindiler ve kendisine para vermeye razı oldular. ⁶Bunu kabul eden Yahuda, kalabalığın olmadığı bir zamanda İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh yemeği

(Mat.26:17-35; Mar.14:12-31; Yu.13:21-30,36-38; 1Ko.11:23-25)

⁷Fısıh kurbanının kesilmesi gereken Mayasız Ekmek günü geldi. ⁸İsa, Petrus'la Yuhanna'yı şu sözlerle önden gönderdi: «Gidin, Fısıh yemeğini yiyebilmemiz için hazırlık yapın.»

⁹O'na, «Nerede hazırlık yapmamızı istersin?» diye sordular.

¹⁰⁻¹¹İsa onlara, «Bakın» dedi, «kente girdiğinizde karşınıza su testisi taşıyan bir adam çıkacak. Adamı, gideceği eve kadar izleyin ve evin sahibine şöyle deyin: 'Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?' ¹²Ev sahibi size, üst katta, döşenmiş büyük bir oda gösterecek. Orada hazırlık yapın.»

¹³Onlar da gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine söylemiş olduğu gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

¹⁴⁻¹⁵Yemek saati gelince İsa, elçileriyle birlikte sofraya oturdu ve onlara şöyle dedi: «Ben acı çekmeden önce bu Fısıh yemeğini sizinle birlikte yemeyi çok arzulamıştım. ¹⁶Size şunu söyleyeyim, Fısıh yemeğini, Tanrı'nın Egemenliğinde yetkinliğe erişeceği¹ zamana dek, bir daha yemeyeceğim.»

¹⁷Sonra kâseyi alarak şükretti ve, «Bunu alın, aranızda paylaşın» dedi. ¹⁸«Size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği gelene dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim.»

¹⁹Sonra eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve onlara verdi. «Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın» dedi.

²⁰Aynı şekilde, yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: «Bu kâse, sizin uğrunuza akıtılan kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. ²¹Ama beni ele verecek olan kişinin eli şu anda benimkiyle birlikte sofradadır. ²²İnsanoğlu, belirlenmiş olan yoldan gidiyor. Ama O'nu ele veren adamın vay haline!» ²³Elçiler, içlerinden hangisinin bunu yapacağını aralarında soruşturmaya başladılar.

²⁴Ayrıca aralarında hangisinin en büyük sayılacağı konusunda bir çekişme oldu. ²⁵İsa onlara, «Ulusların kralları, kendi uluslarını egemenlik hırsıyla yönetirler. İleri gelenleri de kendilerine iyiliksever unvanını yakıştırırlar» dedi. ²⁶«Ama siz böyle olmayacaksınız. Aranızda en büyük olan, en küçük gibi olsun; yöneten, hizmet eden gibi olsun. ²⁷Hangisi daha büyük, sofrada oturan mı, hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Oysa ben aranızda hizmet eden biri gibi oldum. ²⁸Sınandığım zamanlarda benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz. ²⁹Babam bana nasıl bir egemenlik verdiyse, ben de size bir egemenlik veriyorum. ³⁰Öyle ki, egemenliğimde benim soframda yiyip içesiniz ve tahtlar üzerinde oturarak İsrail'in on iki oymağını yargılayasınız.

³¹«Simun, Simun, Şeytan sizleri buğday gibi kalburdan geçirmek için izin almıştır. ³²Ama ben, imanını yitirmeyesin diye senin için dua ettim. Geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir.»

³³Simun İsa'ya, «Rab, ben seninle birlikte zindana da, ölüme de gitmeye hazırım» dedi.

³⁴İsa, «Sana şunu söyleyeyim, Petrus, bu gece horoz ötmeden sen beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin» dedi.

³⁵Sonra İsa onlara, «Ben sizi kesesiz, torbasız ve çariksız gönderdiğim zaman, herhangi bir eksikliğiniz oldu mu?» diye sordu.

«Hiçbir eksliğimiz olmadı» dediler.

³⁶O da onlara, «Şimdi ise kesesi olan onu yanına alsın, torbası olan da onu alsın» dedi. «Kılıcı olmayan, abasını satıp bir kılıç alsın. ³⁷Size şunu söyleyeyim, yazılmış olan şu sözün bende yerine gelmesi gerekiyor: 'O, suçlularla bir sayıldı.' Gerçekten de benimle ilgili yazılmış olanlar yerine gelmektedir.»

³⁸«Rab, işte burada iki kılıç var» dediler.

O da onlara, «Yeter!» dedi.

Zeytin dağındaki dua

(Mat.26:36-46; Mar.14:32-42)

³⁹İsa dışarı çıktı, her zamanki gibi Zeytin dağına gitti. Öğrenciler de O'nun ardından gittiler.

⁴⁰Oraya varınca İsa onlara, «Dua edin ki ayartılmayasınız» dedi. ⁴¹⁻⁴²Onlardan bir taş atımı kadar uzaklaştı ve diz çökerek şöyle dua etti: «Baba, senin isteğine uygunsu, bu kâseyi benden uzaklaştır. Yine de benim değil, senin istediğin olsun.» ⁴³Gökten bir melek İsa'ya görünerek O'nu güçlendirdi. ⁴⁴Derin bir acı içinde olan İsa daha hararetle dua etti. Teri, toprağa düşen kan damllarına benziyordu.

⁴⁵İsa duadan kalkıp öğrencilerin yanına dönünce onları üzüntüden uyumuş buldu. ⁴⁶Onlara, «Niçin uyuyorsunuz?» dedi. «Kalkıp dua edin ki ayartılmayasınız.»

İsa tutuklanıyor

(Mat.26:47-68; Mar.14:43-50; Yu.18:3-12)

⁴⁷⁻⁴⁸İsa daha konuşurken bir kalabalık çıkageldi. Onikilerden biri, Yahuda adındaki kişi, kalabalığa öncülük ediyordu. İsa'yı öpmek üzere yaklaşıncı İsa ona, «Yahuda» dedi, «İnsanoğlu'nu bir öpücükle mi ele veriyorsun?»

⁴⁹İsa'nın çevresindekiler olacakları anlayınca, «Rab, kılıçla vuralım mı?» dediler. ⁵⁰İçlerinden biri başkâhinin kölesine vurarak sağ kulağını uçurdu.

⁵¹Ama İsa, «Bırakın, yeter!» dedi, ve kölenin kulağına dokunarak onu iyileştirdi.

⁵²İsa, üzerine yürüyen başkâhinler, tapınak koruyucularının komutanları ve ihtiyarlara şöyle dedi: «Bir haydudun peşindeymiş gibi, kılıç ve sopalarla mı geldiniz? ⁵³Her gün tapınakta sizinle birlikteydim, bana el sürmediniz. Ama bu saat sizindir, karanlığın egemen olduğu saattir.»

⁵⁴İsa'yı tutukladılar, alıp başkâhinin evine götürdüler. Petrus onları uzaktan izliyordu. ⁵⁵Avlunun ortasında ateş yakıp çevresinde oturduklarında Petrus da gelip onlarla birlikte oturdu. ⁵⁶Bir hizmetçi kız ateşin ışığında oturan Petrus'u gördü. Onu dikkatle süzerek, «Bu da O'nunla birlikteydi» dedi.

⁵⁷Ama Petrus, «Kadın, ben O'nu tanımıyorum» diye inkâr etti.

⁵⁸Biraz sonra onu gören başka biri, «Sen de onlardansın» dedi.

Petrus, «Be adam, onlardan değilim» dedi.

⁵⁹Yaklaşık bir saat sonra yine bir başkası ısrarla, «Gerçekten bu da O'nunla birlikteydi» dedi. «Çünkü Celilelidir.»

⁶⁰Petrus, «Sen ne diyorsun be adam, anlamıyorum!» dedi. Tam o anda, Petrus daha konuşurken horoz öttü. ⁶¹⁻⁶²Rab arkasına dönüp Petrus'a baktı. O zaman Petrus, Rab'bin kendisine, «Bu gece horoz ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin» dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

⁶³İsa'yı göz altında tutan adamlar O'nunla alay ediyor, O'nu dövüyorlardı. ⁶⁴Gözlerini bağlayıp, «Peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?» diye soruyorlardı. ⁶⁵Ve kendisine daha bir sürü küfür yağdırdılar.

İsa Yüksek Kurul'un önünde

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Yu.18:19-24)

⁶⁶Gün doğunca halkın ihtiyarları, başkâhinler ve din bilginleri toplandılar. İsa, bunlardan oluşan Yüksek Kurul'un önüne çıkarıldı. ⁶⁷O'na, «Sen Mesih isen, söyle bize» dediler.

İsa onlara şöyle dedi: «Size söylesem, inanmazsınız. ⁶⁸Size soru sorsam, cevap vermezsiniz. ⁶⁹Ne var ki, bundan böyle İnsanoğlu, kudretli Tanrı'nın sağında oturacaktır.»

⁷⁰Onların hepsi, «Yani, sen Tanrı'nın Oğlu musun?» diye sordular.

O da onlara, «Söylediğiniz gibi, ben O'yum» dedi.

⁷¹«Artık tanıklığa ne ihtiyacımız var?» dediler. «İşte kendimiz O'nun ağzından işittik!»

23. Bölüm

İsa vali Pilatus'un önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Mar.15:1-5; Yu.18:28-38)

Sonra bütün kurul üyeleri kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler. ²O'nu şöyle suçlamaya başladılar: «Bu adamın ulusumuzu yoldan saptırdığını gördük. Sezar'a vergi ödenmesine engel oluyor, kendisinin de Mesih, yani bir kral olduğunu söylüyor.»

³Pilatus İsa'ya, «Sen Yahudilerin Kralı mısın?» diye sordu.

İsa, «Söylediğin gibidir» diye cevap verdi.

⁴Pilatus, başkâhinlerle halka, «Bu adamda hiçbir suç görmüyorum» dedi.

⁵Ama onlar üstelediler: «Yahudiye'nin her tarafında öğretisini yayarak halkı kışkırtıyor; Celile'den başlayıp ta buraya kadar geldi» dediler.

⁶Pilatus bunu duyunca, «Bu adam Celileli mi?» diye sordu. ⁷İsa'nın, Hirodes'in yönetimindeki bölgeden geldiğini öğrenince, kendisini o sırada Kudüs'te bulunan Hirodes'e gönderdi.

⁸Hirodes İsa'yı görünce çok sevindi. O'na ilişkin haberleri duyduğu için çoktandır O'nu görmek istiyor, O'nun yapacağı bir mucizeye tanık olmayı umuyordu. ⁹O'na birçok soru sordu, ama O hiç karşılık vermedi. ¹⁰Orada duran başkâhinlerle din bilginleri, İsa'yı ağır bir dille suçladılar.

¹¹Hirodes de askerleriyle birlikte O'nu aşağılayıp alay etti. O'na gösterişli bir kaftan giydirip Pilatus'a geri gönderdi. ¹²Bu olaydan önce birbirine düşman olan Hirodes'le Pilatus, o gün dost oldular.

Pilatus'un kararı

(Mat.27:15-26; Mar.15:6-15; Yu.18:39-19:16)

¹³⁻¹⁴Pilatus, başkâhinleri, yöneticileri ve halkı toplayarak onlara, «Siz bu adamı bana, halkı saptırıyor diye getirdiniz» dedi. «Oysa ben bu adamı sizin önünüzde sorguya çektim ve kendisini suçladığınız konularda O'nda hiçbir suç bulmadım. ¹⁵Hirodes de bulmamış olmalı ki, O'nu bize geri gönderdi. Görüyorsunuz, ölüm cezasını gerektiren hiçbir şey yapmadı. ¹⁶⁻¹⁷Bu nedenle ben O'nu dövdürüp salıvereceğim.»¹

¹⁸Ama onlar hep bir ağızdan, «Yok et bu adamı, bize Barabas'ı salıver!» diye bağırdılar.

¹⁹Barabas, kentte çıkan bir ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmıştı.

²⁰İsa'yı salıvermek isteyen Pilatus onlara yeniden seslendi. ²¹Onlar ise, «O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!» diye bağrışıp durdular.

²²Pilatus üçüncü kez onlara, «Bu adam ne kötülük yaptı ki?» dedi. «Ölüm cezasını gerektirecek hiçbir suç bulmadım O'nda. Bu nedenle O'nu dövdürüp salıvereceğim.»

²³⁻²⁴Ne var ki onlar, yüksek sesle bağrışarak İsa'nın çarmıha gerilmesi için direttiler. Sonunda bağrışları baskın çıktı ve Pilatus, onların isteğinin yerine getirilmesine karar verdi. ²⁵İstedikleri adamı, ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmış olan adamı salıverdi. İsa'yı ise onların isteğine bıraktı.

İsa çarmıha geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Yu.19:17-27)

²⁶Askerler İsa'yı götürürken, kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adamı yakaladılar, çarmıhı sırtına yükleyip İsa'nın arkasından yürüttüler. ²⁷Büyük bir halk topluluğu da İsa'nın ardından gidiyordu. Aralarında İsa için dövünüp ağıt yakan kadınlar vardı. ²⁸İsa bu kadınlara dönerek, «Ey Kudüs kızları, benim için ağlamayın» dedi. «Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın. ²⁹Çünkü öyle günler gelecek ki, `Kısır olan kadınlara, hiç doğurmamış olan rahimlere, emzirmemiş olan memelere ne mutlu!' diyecekler. ³⁰O zaman dağlara, `Üzerimize düşün!' ve tepelere, `Bizi örtün!' diyecekler. ³¹Çünkü yaş ağaca böyle yaparlarsa, kuruya neler olacaktır?»

³²İsa'yla birlikte idam edilmek üzere ayrıca iki suçlu da götürülüyordu. ³³Kafatası denilen yere vardıklarında İsa'yı, biri sağında öbürü solunda olmak üzere, iki suçluyla birlikte çarmıha

gerdiler. ³⁴İsa, «Baba, onları bağışla» dedi. «Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.» O'nun giysilerini aralarında paylaşmak için kura çektiler.

³⁵Halk orada durmuş, olanları seyrediyordu. Yöneticiler ise İsa'yla alay ederek, «Başkalarını kurtardı; eğer Tanrı'nın Mesihi, Tanrı'nın seçtiği O ise, kendini de kurtarsın» diyorlardı.

³⁶⁻³⁷Askerler de yaklaşp İsa'yla eğlendiler. O'na ekşi şarap sunarak, «Sen Yahudilerin Kralıysan, kurtar kendini!» dediler. ³⁸Başının üzerinde şu yafta vardı:

‘YAHUDİLERİN KRALI BUDUR’.

³⁹Çarmıhta asılı duran suçlulardan biri O'na, «Sen Mesih değil misin? Haydi, kendini de bizi de kurtar!» diye küfür etti.

⁴⁰Ne var ki, öbür suçlu onu azarladı. «Sende Tanrı korkusu da mı yok?» diye karşılık verdi. «Sen de aynı cezayı çekiyorsun. ⁴¹Nitekim biz haklı olarak cezalandırılıyor, yaptıklarımızın karşılığını alıyoruz. Oysa bu adam hiçbir kötülük yapmamıştır.»

⁴²Sonra, «Ey İsa, kendi egemenliğine girdiğinde beni an» dedi.

⁴³İsa ona, «Sana doğrusunu söyleyeyim, sen bugün benimle birlikte cennette olacaksın» dedi.

İsa'nın ölümü

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Yu.19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵Saat öğleyin on iki sularında güneş karardı ve bütün ülkenin üzerine saat üçe kadar süren bir karanlık çöktü. Tapınaktaki perde ortasından yırtıldı. ⁴⁶İsa yüksek sesle, «Baba, ruhumu senin ellerine bırakıyorum!» diye seslendi. Bunu söyledikten sonra son nefesini verdi.

⁴⁷Olanları gören yüzbaşı, «Bu adam gerçekten doğru biriydi» diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladı. ⁴⁸Olayı seyretmek için birikmiş olan halkın tümü olup bitenleri görünce göğüslerini döve döve geri döndüler. ⁴⁹Ama İsa'nın bütün tanıdıkları ve Celile'den O'nun peşinden gelmiş olan kadınlar uzakta durmuş, olanları seyrediyorlardı.

İsa'nın gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Yu.19:38-42)

⁵⁰Yüksek Kurul üyelerinden Yusuf adında iyi ve doğru bir adam vardı. ⁵¹Bir Yahudi kenti olan Aramatya'dan olup Tanrı'nın Egemenliğini ümitle bekleyen Yusuf, Kurul'un kararını ve eylemini onaylamamıştı. ⁵²Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³Cesedi çarmıhtan indirip keten beze sardı ve daha hiç kimsenin konulmadığı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırdı. ⁵⁴Hazırlık günüydü ve Sept günü başlamak üzereydi.

⁵⁵İsa'yla birlikte Celile'den gelmiş olan kadınlar da Yusuf'un ardından giderek mezarı ve İsa'nın cesedinin oraya nasıl konulduğunu gördüler. ⁵⁶Evlerine dönerek baharat ve hoş kokulu yağlar hazırladılar. Ama Sept günü, Tanrı'nın buyruğu uyarınca dinlendiler.

24. Bölüm

İsa'nın dirilişi

(Mat.28:1-10; Mar.16:1-8; Yu.20:1-10)

Kadınlar haftanın ilk günü, sabah çok erkenden, hazırlamış oldukları baharatları alıp mezara gittiler. ²Taşı mezarın girişinden yuvarlanmış buldular. ³Ama içeri girince Rab İsa'nın cesedini görmediler. ⁴Onlar bu durum karşısında şaşırıp kalmışken, şimşek gibi parıldayan giysilere bürünmüş iki kişi yanlarında beliriverdi. ⁵Korkuya kapılan kadınlar başlarını yere eğdiler. Adamlar ise onlara, «Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?» dediler. ⁶«O burada yok, dirildi. Daha Celile'deyken size ne söylediğini anımsayın. ⁷İnsanoğlu'nun günahlı insanların eline verilmesi, çarmıha gerilmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini bildirmişti.» ⁸O zaman İsa'nın sözlerini anımsadılar.

⁹Mezardan dönen kadınlar bütün bunları Onbirlere ve diğerlerinin hepsine bildirdiler. ¹⁰Bunları elçilere anlatanlar, Mecdelli Meryem, Yohana, Yakup'un annesi Meryem ve bunlarla birlikte bulunan diğer kadınlardı. ¹¹Ne var ki, bu sözler elçilere saçma geldi ve kadınlara inanmadılar. ¹²Yine de, Petrus kalkıp mezara koştu. Eğilip içeri baktığında keten bezlerden başka bir şey görmedi. Olay karşısında şaşkına dönmüş bir halde oradan uzaklaştı.

Emayus yolunda iki öğrenci

(Mar.16:12-13)

¹³Aynı gün öğrencilerden ikisi, Kudüs'ten altmış ok atımı uzaklıkta bulunan ve Emayus denilen bir köye gitmekteydiler. ¹⁴Bütün bu olup bitenleri kendi aralarında konuşuyorlardı. ¹⁵Bunları konuşup tartışırken İsa'nın kendisi yanlarına geldi ve onlarla birlikte yürümeye başladı. ¹⁶Ama onların gözleri O'nu tanıma gücünden yoksun bırakılmıştı.

¹⁷İsa onlara, «Yolda birbirinizle ne tartışıp duruyorsunuz?» dedi.

Üzgün bir halde, oldukları yerde durdular. ¹⁸Bunlardan adı Kleyopas olan O'na, «Kudüs'te bulunup da bu günlerde orada olup bitenleri bilmeyen tek yabancı sen misin?» diye karşılık verdi.

¹⁹İsa onlara, «Hangi olup bitenleri?» dedi.

O'na, «Nasıralı İsa'yla ilgili olayları» dediler. «O adam, Tanrı'nın ve bütün halkın önünde gerek söz, gerek eylemde güçlü bir peygamberdi. ²⁰⁻²³Başkâhinlerle yöneticilerimiz O'nu, ölüm cezasına çarptırmak için valiye teslim ederek çarmıha gerdirdiler; oysa biz O'nun, İsrail'i kurtaracak kişi olduğunu ummuştuk. Dahası var, bu olaylar olalı üç gün oldu ve aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına çevirdiler. Bu sabah erkenden mezara gittiklerinde, O'nun cesedini bulamamışlar. Sonra geldiler, bir görümde, İsa'nın yaşamakta olduğunu bildiren melekler gördüklerini söylediler. ²⁴Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitmiş ve durumu, tam kadınların anlatmış olduğu gibi bulmuşlar. Ama O'nu görmemişler.»

²⁵İsa onlara, «Sizi akılsızlar! Peygamberlerin tüm söylediklerine inanmakta ağır davranan kişiler!

²⁶Mesih'in bu acıları çekmesi ve yüceliğine kavuşması gerekli değil miydi?» dedi. ²⁷Sonra Musa'nın ve tüm peygamberlerin yazılarından başlayarak, Kutsal Yazıların hepsinde kendisiyle ilgili olanları onlara açıkladı.

²⁸⁻²⁹Gitmekte oldukları köye yaklaştıkları sırada İsa, yoluna devam edecekmiş gibi davrandı. Ama onlar, «Bizimle kal. Neredeyse akşam olacak, gün batmak üzere» diyerek O'nu zorladılar. Böylece İsa onlarla birlikte kalmak üzere içeri girdi.

³⁰Onlarla sofrada otururken İsa ekmek aldı, şükran duasını yaptı ve ekmeği bölüp onlara verdi.

³¹O zaman onların gözleri açıldı ve kendisini tanıdılar. İsa ise gözlerinin önünden kayboldu.

³²Onlar birbirine, «Yolda kendisi bizimle konuşurken ve Kutsal Yazıları bize açıklarken yüreklerimiz nasıl da sevinçle çarpıyordu, değil mi?» dediler.

³³Kalkıp hemen Kudüs'e döndüler. Onbirleri ve onlarla beraber olanları toplanmış buldular.

³⁴Bunlar, «Rab gerçekten dirildi, Simun'a görünmüş!» diyorlardı. ³⁵Kendileri de yolda olup bitenleri ve ekmeği böldüğü zaman İsa'yı nasıl tanıdıklarını anlattılar.

İsa Onbirlere görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

³⁶Bunları anlatırlarken İsa'nın kendisi gelip aralarında dikildi. Onlara, «Size esenlik olsun!» dedi.

³⁷Ürktüler, bir hayalet gördüklerini sanarak korkuya kapıldılar. ³⁸İsa onlara, «Neden telaşlanıyorsunuz? İcinizde neden böyle kuşkular doğuyor?» dedi. ³⁹«Ellerime, ayaklarıma bakın; işte ben'im! Bana dokunun da görün. Bir hayalette et ve kemik olmaz, ama görüyorsunuz, bende var.»

⁴⁰Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. ⁴¹Sevinçten hâlâ inanamayan, şaşkınlık içinde olan öğrencilerine İsa, «Sizde yiyecek bir şey var mı?» diye sordu. ⁴²Kendisine bir parça kızarmış balık verdiler. ⁴³İsa onu aldı ve onların gözleri önünde yedi.

⁴⁴Sonra onlara, «Ben daha sizlerle birlikteyken size şu sözleri söylemişim: `Musa'nın Yasasında, peygamberlerin yazılarında ve Mezmurlarda benimle ilgili yazılmış olanların tümünün gerçekleşmesi gerektir'» dedi.

⁴⁵Bundan sonra İsa, Kutsal Yazıları anlayabilmeleri için zihinlerini açtı. ⁴⁶⁻⁴⁷Onlara dedi ki, «Şöyle yazılmıştır: Mesih acı çekecek ve üçüncü gün ölümden dirilecek; günahların bağışlanması için tövbe çağrısı da Kudüs'ten başlayarak tüm uluslara O'nun adıyla duyurulacak.

⁴⁸Sizler bu olayların tanıklarısınız. ⁴⁹Ben de Babamın vaat ettiğini size göndereceğim. Ama siz, gökten gelecek güçle kuşanıncaya dek kentte kalın.»

İsa'nın göğe yükselmesi

(Mar.16:19-20; Elç.1:9-11)

⁵⁰İsa onları kentin dışına, Beytanya'nın yakınlarına kadar götürdü. Ellerini kaldırarak onları kutsadı. ⁵¹Ve onları kutsarken yanlarından ayrıldı, göğe alındı. ⁵²Öğrencileri O'na tapındılar ve

büyük sevinç içinde Kudüs'e döndüler.⁵³ Sürekli tapmakta bulunuyor, Tanrı'yı övüyorlardı.

LUK Dipnotları:

1:66 Rab: Grekçede, «Rab'bin eli.»

1:69-71 güçlü bir kurtarıcı: Grekçede, «bir kurtuluş boynuzu.» (Boynuz, güç simgesidir.)

1:79 doğan Güneş: Mesih (Tevrat, Malaki 4:2'ye bkz.)

2:22 arınma günleri: Tevrat, Levililer 12:1-4'e göre bir kadın, bir erkek çocuk doğurduktan sonra kırk gün süreyle dinsel açıdan `kirli' sayılırdı. Bu dönemin sonunda bir kurban sunarak tekrar `temiz' hale gelirdi.

2:29 kulun olan ben artık huzur içinde ölebilirim: Grekçede, «kulunu şimdi esenlikle salıveriyorsun.»

3:32 Salmon: bazı eski metinlerde «Şalah» şeklinde yazılıyor.

3:33 Ram oğlu: bazı metinlerde «Admin oğlu, Arni oğlu.»

4:44 Yahudiye'deki: birçok eski metinde, «Celile'deki.»

8:45 Petrus: birçok eski metinde, «Petrus ve yanındakiler.»

9:1 tüm cinleri kovmak: Grekçede, «tüm cinlerin üzerinde.»

9:30-31 ayrılış: yani, ölüm.

9:56 Bazı eski metinlerde 54-56 ayetleri şöyle geçer: ...«'Rab, İlyas'ın yaptığı gibi, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?' dediler.⁵⁵ Ama İsa dönüp onları azarladı ve şöyle dedi: 'Siz hangi ruha ait olduğunuzu bilmiyorsunuz.⁵⁶ Çünkü İnsanoğlu insanları yok etmeye değil, kurtarmaya geldi.' Sonra...»

11:41 kaplarımızın içindekini: Grekçede, «içtekileri.»

12:25 ömrünü bir anlık: ya da «boyunu bir arşın.»

12:50 Bu ayette İsa, çarmıhtaki ölümünden söz etmektedir.

12:59 kuruş: Grekçede, «lepton.»

13:21 ölçek: Grekçede, «saton.»

14:25-26 Grekçede, «Biri bana gelip de babasından, annesinden, karısından, çocuklarından, kardeşlerinden, hatta kendi canından bile nefret etmezse.»

15:18,21 Tanrı'ya: Grekçede, «göğe.»

16:6 ölçek: Grekçede, «batos.»

16:7 ölçek: Grekçede, «koros.»

16:8 ışıhta yürüyenlerden : Grekçede, «ışık oğullarından.»

16:9 dünyanın aldatıcı serveti: Grekçede, «haksızlık mamonu.» Buna benzer bir deyim 11. ayette de kullanılmaktadır.

16:13 para: Grekçede, «mamon.»

17:35-36 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak.» Bkz. Matta 24:40.

20:3-4 Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan: Grekçede, «Yahya'nın vaftizi gökten». Ayet 5'te de «Tanrı'dan» diye çevrilen sözcük Grekçede «gökten» diye geçer.

20:42-43 ayaklarının altına serinceye dek: Grekçede, «ayaklarına basamak yapıncaya dek.»

21:2-3 bakır para: Grekçede, «lepton.»

21:32 kuşak: ya da «soy.»

22:16 yetkinliğe erişeceği: Grekçede, «tamamlanacağı.»

23:16-17 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «Pilatus'un her Fısıh bayramında onlar için bir kişi salıvermesi gerekiyordu.»

YUHANNA

YUHANNA'YA GÝRÝP

Kitabýn özelliði: Bu kitabýn yazarý, «Ýsa'nýn sevdiði öðrenci»dir (21:20-24). Ýreneyus gibi elçilerden sonra gelen ilk inanlý yazarlar, bu kitabý Elçi Yuhanna'nýn yazdýđýný belirtirler. Bu arada hemen hatýrlatalým ki, Ýreneyus, bizzat Yuhanna'nýn öðrencisi Polikarp tarafýndan eđitilmişti. Ýsa'nýn, özel birkaç durumda yanýna sadece Petrus, Yakup ve Yuhanna'yý almýp olmasý da ilginçtir¹. Sevilen öðrenci, herhalde Ýsa'ya en yakýn olan bu öðrencilerden biridir. Söz konusu kiþi Petrus olamaz (21:7); Yakup ise daha önce þehit edilmişti (Elç.12:2). Geriye bir tek Yuhanna kalýyor. Böylece Yuhanna bu kitabýn en olası yazarý durumundadır. Ayný zamanda kendi adýyla anýlan üç mektupla Esinleme kitabýnýn da yazarýdır.

Yuhanna'nýn kitabý farklı konularý vurgular. Ýsa'nýn dođumunu anlatarak baþlayacađýna, Ýsa'nýn baþlangýçtan beri Tanrý'yla birlikte bulunmuþ, beden alýp aramýzda yaþamýp olan Tanrý Sözü olduđunu aчыklamakla baþlar (1:1-18). Kitapta daha az sayýda mucizeden söz edilir ve bunlar Ýsa'nýn bildirisini dođrulayan belirtiler diye anýlýr. Yuhanna'nýn kitabýnda birkaç yerde örnekten söz edilmekle beraber (10:6; 16:25), benzetme sözcüdü hiç geçmez. Bunlarýn yerine Ýsa'nýn konuþmalarýna yer verilir. Yuhanna Celile'de geçen olaylarýn ancak bir bölümünü anarken Kudüs'te geçen olaylara daha çok yer verir. Ýsa'nýn, tutuklanmasýndan önceki son gece anlattýklarý (13-16 bölümleri) ve 17. bölümdeki duasý bunlarýn en önemlileridir. Ýsa'nýn ölüp dirildikten sonra izleyicilerine birkaç kez görünmesine bu kitapta daha çok yer verilir (20 ve 21).

Amaç ve içerik: Yuhanna'nýn farklı yaklaþýmý hiç de þapýrtýcý deđildir. Bizzat kendisi þöyle diyor: «Ýsa, öðrencilerinin önünde, bu kitapta yazýlý olmayan baþka birçok mucizeler yaptý. Ne var ki bunlar, Ýsa'nýn, Tanrý Ođlu Mesih olduđuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adýyla yaþama kavuþasýnýz diye yazýlmýþtır» (20:30-31). Görülüyor ki, iman konusu güçlü bir biçimde vurgulanýyor². Dinleyicilerin Ýsa'ya gösterdikleri ilgi, iman edip etmemeleriyle ölçülüyor³. Sonsuz yaþam konusu ayrıca vurgulanýyor⁴. Ýsa diyor ki, «Ben, insanlar yaþama, bol yaþama sahip olsunlar diye geldim» (10:10) ve «Sonsuz yaþam, tek gerçek Tanrý olan seni ve gönderdiđin Ýsa Mesih'i tanýmalarýdır» (17:3).

Kitapta üzerinde durulan diđer bir konu, çođu kez `Yahudiler' diye geçen Yahudi önderlerin dinmeyen karþý koymalarýdır⁵. Nitekim Ýsa'nýn çarmýha gerilmesini isteyenler de bu önderler oldu.

Bununla birlikte kitabýn ana amacy, Ýsa'nýn kim olduđunu aчыklamaktır. Ýsa'ya `Söz'⁶, `Mesih'⁷, `Tanrý Ođlu'⁸, `Ýnsanođlu'⁹ ve daha birçok unvan¹⁰ verilir. Ýsa-Baba Tanrý ilþkisi konusundaki öðreti bu aчыklamalarla içiçedir¹¹. Ýsa bu kitapta 109 kez Tanrý'yý `Baba' diye anar. 23 kez de Tanrý'dan, `beni gönderen' diye söz eder. Ýsa'nýn Baba'ya dönmesinden sonra inanlýlara gönderilen Kutsal Ruh'la¹² ilgili öðreti de anmalýyýz. Bundan baþka Ýsa Tanrý'yla

inanlýlar arasýndaki harikulade iliþkilerden söz eder¹³. Bu konuda þöyle diyor: «Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaparýz» (14:23).

Ana hatlar:

1:1-18	Giri°
1:19-51	Vaftizci Yahya ve Ýsa'nýn ilk öðrencileri
2:1-11:57	Ýsa'nýn konuþmalarý ve yaptýđý mucizeler
12:1-19:42	Ýsa'nýn ölümünden önceki son haftasý
20:1-21:25	Ýsa'nýn diriliþinden sonra izleyicilerine görünmesi

Kaynak ayetler:

¹Mat.17:1; Mar.5:37; 14:33

²örn. 1:7,12; 3:15-18,36; 5:24; 6:29,47; 7:38-39; 8:24; 11:25-27; 14:1,10-12; 16:27

³2:11,23; 4:39-42,53; 7:31; 8:30; 10:42; 11:45; 12:11

⁴1:4; 3:15-16,36; 4:14; 6:27,32-35,40,47-54,63,68; 10:28; 11:25-26; 12:25,50; 14:6; 17:2-3; 20:31

⁵5:15-18; 7:32; 8:57-59; 9:22; 10:33-39; 11:47-57; bölüm 18 ve 19

⁶1:1-18; ayrıca bkz. 3:32-36; 6:48; 7:46; 8:26-32; 12:44-50; 14:24-26; 18:37

⁷1:41; 11:27; 20:31

⁸1:34,49; 3:16-18; 5:18; 11:4,27; 19:7; 20:28

⁹1:51; 3:13-15; 5:27; 6:27,53,62; 8:28; 12:23

¹⁰1:29; 4:42; 6:35; 8:12; 10:7-18; 11:25-27; 14:6; 15:1-8; 18:36-37

¹¹3:16-21; 5:18-37; 6:32-46; 8:16-19,25-29,42,49-55; 10:30,36-38; 12:44-50; 13:3; 14:7-14; 15:9-10; 16:27-28; 17:1-26

¹²1:32-33; 3:5-8; 4:23-24; 6:63; 7:39; 14:16-17,25-26; 15:26; 16:7-14; 20:22

¹³1:12-13; 3:5-8; 7:38-39; 8:31-36; 10:7-15,26-30; 12:24-26; 13:1-17,20,34-35; 14:1-27; 15:1-21; 16:1-28; 17:1-26; 20:17,20-23

YUHANNA

1. Bölüm

Başlangıçta Söz vardı

Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi¹ ve Söz Tanrı'ydı. ²Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi¹. ³Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'suz olmadı. ⁴Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. ⁵İşık karanlıkta parlar ve karanlık onu alt edememiştir.¹

⁶Tanrı'nın gönderdiği Yahya adlı bir adam ortaya çıktı. ⁷O, tanıklık için, ışıkta tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla iman etsin diye geldi. ⁸Kendisi o ışık değildi, ama ışıkta tanıklık etmeye geldi. ⁹Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık vardı. ¹⁰O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. ¹¹Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. ¹²Ancak, kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. ¹³Onlar ne kandan, ne bedeninden, ne de insanın isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.

¹⁴Söz insan¹ olup aramızda yapıldı. Biz de O'nun yüceliğini, Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu olan biricik Oğul'un yüceliğini gördük. ¹⁵Yahya O'na tanıklık etti. Yüksek sesle şöyle dedi: «Benden sonra gelen benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı» diye sözünü ettiğim gibi budur.»

¹⁶Nitekim hepimiz O'nun doluluğundan lütuf üzerine lütuf aldık. ¹⁷Kutsal Yasa Musa aracılığıyla verildi, ama lütuf ve gerçek İsa Mesih aracılığıyla geldi. ¹⁸Tanrı'yı hiçbir zaman hiç kimse görmemiştir. O'nu, Baba'nın bağında bulunan ve Tanrı olan biricik Oğul tanıttı.

Yahya peygamberin ortaya çıkışı

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Luk.3:1-18)

¹⁹⁻²⁰Yahudiler¹ Yahya'ya, «Sen kimsin?» diye sormak üzere Kudüs'ten kâhinlerle Levilileri gönderdikleri zaman Yahya'nın tanıklığı şöyle oldu | açıkça konuştu, inkâr etmedi | «Ben Mesih değilim» diye açıkça konuştu.

²¹Onlar da kendisine, «Öyleyse sen kimsin? İlyas mıydın?» diye sordular.

O da, «Değilim» dedi.

«Sen beklediğimiz peygamber misin?» sorusuna,

«Hayır» cevabını verdi.

²²O zaman ona, «Kimsin, söyle de bizi gönderenlere bir cevap verelim» dediler. «Kendin için ne diyorsun?»

²³Yahya, «Yeşaya peygamberin dediği gibi, 'Rab'bin yolunu düzleyin' diye çölde yükselen sesim ben» dedi.

²⁴⁻²⁵Yahya'ya gönderilen bazı Ferisiler ona, «Sen Mesih, İlyas ya da beklediğimiz peygamber değilsen, niye vaftiz ediyorsun?» diye sordular.

²⁶Yahya onlara böyle cevap verdi: «Ben suyla vaftiz ediyorum, ama aranızda tanımadığınız biri duruyor. ²⁷Benden sonra gelen O'dur. Ben O'nun çarıştığını bağına çözmeye bile layık değilim.»

²⁸Bütün bunlar Peria nehrinin ötesinde bulunan Beytanya'da, Yahya'nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Tanrı Kuzusu

²⁹Yahya ertesi gün İsa'nın kendisine doğru geldiğini görünce böyle dedi: «İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu! ³⁰Kendisi için, 'Benden sonra biri geliyor, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı' dediğim kişi işte budur. ³¹Ben O'nu tanıyıyordum, ama İsrail'in O'nu tanıması için ben suyla vaftiz ederek geldim.» ³²Yahya tanıklığını böyle sürdürdü: «Ruh'un güvercin gibi gökten indiğini, O'nun üzerinde durduğunu gördüm. ³³Ben O'nu tanıyıyordum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderen, 'Ruh'un kimin üzerine inip durduğunu görürsen, Kutsal Ruh'la vaftiz eden O'dur' dedi. ³⁴Ben de gördüm ve 'Tanrının Oğlu budur' diye tanıklık ettim.»

Ýsa'nýn ilk öđrencileri

³⁵Ertesi gün Yahya yine öđrencilerinden ikisiyle birlikteydi. ³⁶Oradan geçmekte olan Ýsa'ya bakarak, «Ýpte Tanrı Kuzusu!» dedi.

³⁷Ýki öđrenci onun söylediklerini iþitince Ýsa'nýn ardýndan gittiler. ³⁸Ýsa arkasýna dönüp ardýndan geldiklerini görünce onlara, «Ne arýyorsunuz?» diye sordu.

Onlar da, «Nerede oturuyorsun, Rabbî?» dediler. `Rabbî', öđretmenim anlamýna gelir.

³⁹Ýsa, «Gelin, görün» dedi.

Gidip O'nun nerede oturduđunu gördüler ve o gün O'nunla kaldýlar. Saat dört sularýdy^[1].

⁴⁰Yahya'yý iþitip Ýsa'nýn ardýndan giden iki kiþiden biri Simun Petrus'un kardeþi Andreyaydy.

⁴¹Andreya önce kendi kardeºi Simun'u bularak ona, «Biz Mesih'i bulduk» dedi. `Mesih', meshedilmif anlamýna gelir.

⁴²Andreya kardeþini Ýsa'ya götürdü. Ýsa ona baktý, «Sen Yuhanna'nýn ođlu Simun'sun. Kefas diye çađrylacaksýn» dedi. `Kefas', Kaya^[1] anlamýna gelir.

⁴³Ertesi gün Ýsa, Celile'ye gitmeye karar verdi. Filipus'u bulup ona, «Ardýmdan gel» dedi.

⁴⁴Filipus da Andreya ile Petrus'un kenti olan Beytsayda'dandý. ⁴⁵Filipus, Natanyel'i bularak ona, «Musa'nýn Kutsal Yasa'da hakkýnda yazdýđý, peygamberlerin de sözünü ettiði kiþiyi, Yusuf'un ođlu Nasýralý Ýsa'yý bulduk» dedi.

⁴⁶Natanyel Filipus'a, «Nasýra'dan iyi bir þey çýkabilir mi?» diye sordu.

Filipus, «Gel de gör» dedi.

⁴⁷Ýsa, Natanyel'in kendisine dođru geldiđini görünce onun için, «Ýpte, içinde hile olmayan gerçek bir Ýsrailli!» dedi.

⁴⁸Natanyel, «Beni nereden tanýyorsun?» diye sordu.

Ýsa, «Filipus çađrymadan önce seni incir ađacýnýn altýnda gördüm» cevabýný verdi.

⁴⁹Natanyel, «Rabbî, sen Tanrı'nýn Ođlusun, sen Ýsrail'in Kralýsýn!» dedi.

⁵⁰Ýsa ona dedi ki, «Seni incir ađacýnýn altýnda gördüđümü söyledim için mi inanýyorsun? Bunlardan daha büyük °eyler göreceksin.» ⁵¹Sonra da, «Size dođrusunu söyleyeyim, göđün açýldýđýný, Tanrı'nýn meleklerinin Ýsanođlu üzerinde yükselip indiklerini göreceksiniz» dedi.

2. Bölüm

Ýsa'nýn ilk mucizesi

Üçüncü gün Celile'nin Kana köyünde bir düđün vardý. Ýsa'nýn annesi oradaydý. ²Ýsa ve öđrencileri de düđüne çadırlýmýblardý. ³Parap tükenince Ýsa'nýn annesi O'na, «Paraplarý kalmadý» dedi.

⁴Ýsa, «Anne[¶], benden ne istiyorsun? Benim saatim daha gelmedi» dedi.

⁵Annesi hizmet edenlere, «Size ne derse onu yapýn» dedi.

⁶Yahudilerin geleneksel temizliđi için oraya konmuř, her biri seksenle yüz yirmi litre[¶] alan altý tař küp vardý. ⁷Ýsa hizmet edenlere, «Küpleri suyla doldurun» dedi. Küpleri adýzlarýna kadar doldurdular. ⁸Sonra hizmet edenlere, «Pimdi bundan alýn, pölen bařkanýna götürün» dedi.

Onlar da götürdüler. ⁹⁻¹⁰Pölen bařkaný, řaraba dönüřmüř suyu tattý. Bunun nereden geldiđini bilemedi, oysa suyu küpten alan hizmetkârlar biliyorlardý. Pölen bařkaný güveyi çadırlýp ona dedi ki, «Herkes önce iyi řarabý, çok içildikten sonra da kötüsünü sunar. Ama sen iyi řarabý pimdiye dek saklamýřsýn.»

¹¹Ýsa bu ilk mucizesini Celile'nin Kana köyünde yaptý ve yüceliđini gösterdi. Öđrencileri de O'na iman ettiler.

Ýsa satýcýlarý tapýnaktan kovuyor

(Mat.21:12-13; Mar.11:15-17; Luk.19:45-46)

¹²Bundan sonra Ýsa, annesi, kardeřleri ve öđrencileri Kefernahum'a gidip orada birkaç gün kaldýlar.

¹³Yahudilerin Fýsýř bayramý yakýndý. Ýsa da Kudüs'e gitti. ¹⁴Tapýnađýn avlusunda sýđýr, koyun ve güvercin satanlarla orada oturmuř para bozanlarý gördü. ¹⁵Ýpten bir kamçý yaparak hepsini, koyunlar ve sýđýrlarla birlikte tapýnaktan kovdu, para bozanlarýn paralarýný döktü ve masalarýný devirdi. ¹⁶Güvercin satanlara, «Bunlarý buradan kaldýrýn, Babamýn evini pazar yerine çevirmeyin!» dedi.

¹⁷Öđrencileri, «Senin evin için gösterdiđim gayret beni yiyip bitirecek» diye yazýlmýř olan sözü hatýrladýlar.

¹⁸Yahudiler Ýsa'ya, «Bunlarý yaptýđýna göre, bize nasýl bir mucize göstereceksin?» diye sordular.

¹⁹Ýsa řu cevabý verdi: «Bu tapýnađý yýkýn, üç günde onu yeniden kuracađým.»

²⁰Yahudiler, «Bu tapýnak kýrk altý yýlda yapýldý, sen onu üç günde mi kuracaksýn?» dediler.

²¹Ama Ýsa'nýn sözünü ettiði tapýnak kendi bedeniydi. ²²Ýsa ölümden dirilince öðrencileri bu sözü söylediðini hatýrladýlar, Kutsal Yazý'ya ve Ýsa'nýn söylediði bu söze iman ettiler.

²³Fýsýh bayramýnda Ýsa'nýn Kudüs'te bulunduðu sýrada yaptýðý mucizeleri gören birçoklarý O'nun adýna iman ettiler. ²⁴Ama Ýsa bütün insanlarýn yüreðini bildiði için onlara güvenmiyordu. ²⁵Ýnsan hakkýnda kimsenin O'na bir þey söylemesine gerek yoktu. Çünkü kendisi insanýn içinden geçenleri biliyordu.

3. Bölüm

Ýsa ile Nikodim

¹⁻²Yahudilerin Nikodim adlý bir önderi vardý. Ferisilerden olan bu adam bir gece Ýsa'ya gelerek, «Rabbî, senin Tanrý'dan gelmiþ bir öðretmen olduðunu biliyoruz. Çünkü Tanrý kendisiyle birlikte olmadýkça hiç kimse senin yaptýðýn bu mucizeleri yapamaz» dedi.

³Ýsa ona þu karþýlýðý verdi: «Sana doðrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden¹ doðmadýkça Tanrý'nýn Egemenliðini göremez.»

⁴Nikodim, «Yaþlanmýþ bir adam nasýl doðabilir? Annesinin rahmine ikinci kez girip doðabilir mi?» diye sordu.

⁵Ýsa þöyle cevap verdi: «Sana doðrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh'tan doðmadýkça Tanrý'nýn Egemenliðine giremez. ⁶Bedenden doðan bedendir, Ruh'tan doðan ruhur. ⁷Sana, `Yeniden doðmalýsýnýz' dediðime þaþma. ⁸Yel dilediði yerde eser; sesini iþitirsin, ama nereden gelip nereye gittiðini bilemezsin. Ruh'tan doðan her adam da böyledir.»

⁹Nikodim Ýsa'ya, «Bunlar nasýl olabilir?» diye sordu.

¹⁰Ýsa ona þöyle cevap verdi: «Sen Ýsrail'in öðretmeni olduðun halde bunlarý anlamýyor musun?

¹¹Sana doðrusunu söyleyeyim, biz bildiðimizi söylüyoruz, gördüðümüze tanýklýk ediyoruz. Sizler ise bizim tanýklýðýmýzý kabul etmiyorsunuz. ¹²Sizlere yeryüzüyle ilgili þeyleri söylediðim zaman inanmazsýnýz, gökle ilgili þeyleri söylediðimde nasýl inanacaksýnýz?

¹³Gökten inmi° olan¹ Ýnsanoðlu'ndan baþka hiç kimse göðe çýkmamýþtır. ¹⁴Musa çölde yýlaný nasýl yukarý kaldýrdýysa, Ýnsanoðlu'nun da öylece yukarý kaldýrýlmasý gerekir. ¹⁵Öyle ki, O'na iman eden herkes sonsuz ya°ama kavu°sun.

¹⁶«Çünkü Tanrý dünyayý o kadar çok sevdi ki, biricik Oðlunu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbiri mahvolmasýn, ama hepsi sonsuz yaþama kavuþsun. ¹⁷Tanrý, Oðlunu dünyayý yargýlamak için dünyaya göndermedi, dünya O'nun aracýlýðýyla kurtulsun diye gönderdi. ¹⁸O'na iman eden yargýlanmaz, iman etmeyen ise zaten yargýlanmýþtır. Çünkü Tanrý'nýn biricik Oðlunun adýna iman etmemiştir. ¹⁹Yargý da þudur: dünyaya ýþýk geldi, ama insanlar ýþýðýn

yerine karanlıđý sevdiler. Çünkü yaptýklarý ipler kötüydü. ²⁰Kötülük yapan herkes ýþýktan nefret eder ve ipleri açýda çýkmasýn diye ýþýda gelmez. ²¹Ama gerçeđi uygulayan kiþi, yaptýklarýný Tanrý'ya dayanarak yaptýđý belli olsun diye ýþýda gelir.»

Yahya'nýn tanýklýđý

²²Bundan sonra Ýsa'yla öđrencileri Yahudiye diyarýna gittiler. Ýsa onlarla birlikte orada bir süre kalarak vaftiz etti. ²³Yahya da Salim yakýnýndaki Aynon'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardý. Ýnsanlar gelip vaftiz oluyorlardý. ²⁴Yahya henüz hapse atýlmamýþtý. ²⁵O sýralarda Yahya'nýn öđrencileriyle bir Yahudi arasýnda temizlenme konusunda bir tartýþma çýktý. ²⁶Öđrencileri Yahya'ya gelerek, «Rabbî» dediler, «Peria nehrinin ötesinde birlikte olduđun ve kendisi için tanýklýk ettiđin adam var ya, iþte o adam vaftiz ediyor, herkes de O'na gidiyor.»

²⁷Yahya þöyle cevap verdi: «Ýnsan, kendisine gökten verilmedikçe hiçbir þey alamaz. ²⁸Ben Mesih deđilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim' dediđime siz kendiniz tanýksýnýz. ²⁹Gelin kiminse, güvey odur. Ama güveyin yanýnda duran ve onu dinleyen dostu onun sesini iþitince çok sevinir. Ýþte benim sevincim böylece tamamlandý. ³⁰O büyümeli, bense küçülmeliyim.»

³¹Yukarýdan gelen, herkesten üstündür. Dünyadan olan dünyaya aittir ve dünyadan söz eder. Gökten gelen ise, herkesten üstündür. ³²Ne görmüþ ne iþitmiþse ona tanýklýk eder, ama tanýklýđýný kimse kabul etmez. ³³O'nun tanýklýđýný kabul eden, Tanrý'nýn gerçek olduđuna mührünü basmýþtýr. ³⁴Tanrý'nýn gönderdiđi kiþi Tanrý'nýn sözlerini söyler. Çünkü Tanrý, Ruh'u ölçüyle vermez. ³⁵Baba Ođul'u sever ve her þeyi O'na emanet etmiþtir. ³⁶Ođul'a iman edenin sonsuz yaþamý vardýr. Ama Ođul'un sözünü dinlemeyen yaþamý görmeyecektir. Tanrý'nýn gazabý böylesinin üzerinde kalýr.

4. Bölüm

Ýsa ile Samiriyeli kadýn

¹⁻³Ferisiler Ýsa'nýn Yahya'dan daha çok öđrenci edinip vaftiz ettiđini duydular. (Aslýnda Ýsa'nýn kendisi deđil, öđrencileri vaftiz ediyorlardý.) Ýsa bunu öđrenince Yahudiye'den ayrýlýp yine Celile'ye gitti. ⁴Giderken Samiriye'den geçmesi gerekti. ⁵Böylece Samiriye'nin Sihar denilen kentine geldi. Burasý Yakup'un kendi ođlu Yusuf'a vermiþ olduđu toprađýn yakýnýndaydı. ⁶Yakup'un kuyusu da oradaydı. Ýsa, yolculuktan yorulmuþ olduđu için kuyunun yanýna oturmuþtu. Saat on iki sularýydý.¹ ⁷Samiriyeli bir kadýn su çekmeye geldi.

Ýsa ona, «Bana su ver, içeyim» dedi. ⁸Ýsa'nýn öđrencileri yiyecek satýn almak için kente gitmiþlerdi.

⁹Samiriyeli kadýn, «Sen Yahudisin, bense Samiriyeli bir kadýným» dedi, «nasýl olur da benden su istersin?» Çünkü Yahudilerin Samiriyelilerle iliþkileri yoktur.

¹⁰Ýsa kadýna þu cevabý verdi: «Eđer sen Tanrý'nýn armađanýný ve sana, `Bana su ver, içeyim'

diyenin kim olduğunu bilseydin, sen O'ndan dilerdin, O da sana yaşam suyunu verirdi.»

¹¹Kadýn, «Efendim» dedi, «su çekecek bir þeyin yok, kuyu da derin. Böyle olunca yařam suyunu nereden bulacaksýn? ¹²Sen, bu kuyuyu bize vermiř, kendisi, ođulları ve davarları ondan içmiř olan atamýz Yakup'tan daha mı büyüksün?»

¹³Ýsa þöyle cevap verdi: «Bu sudan her içen yine susayacak. ¹⁴Oysa benim vereceđim sudan içen sonsuza dek susamaz. Benim vereceđim su, iende sonsuz yařam için fýpkýran bir su kaynađý olacak.»

¹⁵Kadýn, «Efendim» dedi, «bu suyu bana ver. Böylece ne susayayým, ne de su çekmek için buraya kadar geleyim.»

¹⁶Ýsa, «Git, kocanı ađýr ve buraya gel» dedi.

¹⁷Kadýn, «Kocam yok» cevabýný verdi.

Ýsa, «Kocam yok demekle dođruyu söyledin» dedi. ¹⁸«Beř kocaya vardýn. Þimdi birlikte yapadıđýn adamsa kocan deđildir. Dođruyu söyledin.»

¹⁹Kadýn, «Efendim, anlýyorum, sen bir peygambersin» dedi. ²⁰«Atalarýmýz bu dađda tapýndýlar, ama sizler tapýnýlması gereken yerin Kudüs'te olduđunu söylüyorsunuz.»

²¹Ýsa ona þöyle dedi: «Kadýn, bana inan, öyle bir saat geliyor ki, Baba'ya ne bu dađda, ne de Kudüs'te tapýnacaksýnız! ²²Siz bilmediđinize tapýnýyorsunuz, biz bildiđimize tapýnýyoruz. Çünkü kurtulu° Yahudilerdendir. ²³Ama içtenlikle tapýnanların Baba'ya ruhta ve gerçekte tapýnacıkları saat geliyor. Ýþte, o saat þimdi. Baba da kendisine böyle tapýnanları arýyor. ²⁴Tanrı ruhtur, O'na tapýnanlar da ruhta ve gerçekte tapýnmalýdırlar.»

²⁵Kadýn Ýsa'ya, «Mesih denilen meshedilmiř Olan'ýn geleceđini biliyorum» dedi, «O gelince bize her þeyi bildirecektir.»

²⁶Ýsa, «Seninle konuřan ben, O'yum» dedi.

²⁷Bu sýrada Ýsa'nýn öđrencileri geldiler. O'nun bir kadýnla konuřmasına þaþtılar. Bununla birlikte hiçbiri, «Ne istiyorsun?» ya da, «O kadýnla neden konuřuyorsun?» demedi.

²⁸⁻²⁹Sonra kadýn su testisini býrakarak kente gitti ve halka þöyle dedi: «Gelin, yapmýř olduđum her þeyi bana söyleyen adamý görün. Acaba Mesih bu mudur?» ³⁰Halk da kentten ýkýp Ýsa'ya dođru gelmeye bařladı.

³¹Bu arada đrencileri O'na, «Rabbî, yemek ye!» diye rica ediyorlardý.

³²Ama Ýsa, «Benim, sizin bilmediđiniz bir yiyeceđim var» dedi.

³³Öđrenciler birbirlerine, «Acaba biri O'na yiyecek mi getirdi?» diye sordular.

³⁴Ýsa, «Benim yemeđim, beni gönderenin isteđini yerine getirmek ve O'nun işini tamamlamaktýr» dedi. ³⁵«Sizler, `Ekinleri biçmeye daha dört ay var' demiyor musunuz? Ýpte, size söylüyorum, baþýnýzý kaldýrýp tarlalara bakýn. Ekinler sararmýþ, biçilmeye hazýr! ³⁶Eken ve biçen birlikte sevinsinler diye, biçen kiþi þimdiden ücretini alýr ve sonsuz yaþam için ürün toplar. ³⁷Biri eker, baþkasý biçer' sözü bu durumda dođrudur. ³⁸Ben sizi, emek vermediðiniz bir ürünü biçmeye gönderdim. Baþkalarý emek verdiler, siz ise onlarýn emeđinden yararlandýnýz.»

³⁹O kentten birçok Samiriyeli, «Yapmýþ olduđum her þeyi bana söyledi» diye tanýklýk eden kadýnýn sözü üzerine Ýsa'ya iman etti. ⁴⁰Samiriyeliler O'na gelip yanlarýnda kalmasý için rica ettiler. O da orada iki gün kaldý. ⁴¹O'nun sözü üzerine daha birçoklarý iman etti.

⁴²Bunlar kadýna: «Bizim iman etmemizin nedeni artýk senin sözlerin deđildir» diyorlardý. «Kendimiz işittik, O'nun gerçekten dünyanýn Kurtarıcýsý olduđunu biliyoruz.»

Bir memurun oğlu iyileþtiriliyor

⁴³Bu iki günden sonra Ýsa oradan ayrýlýp Celile'ye gitti. ⁴⁴Ýsa'nýn kendisi, bir peygamberin kendi memleketinde saygý görmediðine tanýklýk etmiþti. ⁴⁵Celile'ye geldiði zaman Celileliler O'nu iyi karþýladýlar. Çünkü onlar da bayram için gitmiþler ve bayramda O'nun Kudüs'te yaptýđý her þeyi görmüþlerdi.

⁴⁶Ýsa yine, suyu þaraba çevirdiði Celile'nin Kana köyüne geldi. Orada saraya bađlý bir memur vardý. Ođlu Kefernahum'da hastaydı. ⁴⁷Adam, Ýsa'nýn Yahudiye'den Celile'ye geldiðini işitince yanýna gitti, ölmek üzere olan ođlunu gelip iyileþtirmesi için O'na yalvardý.

⁴⁸O zaman Ýsa adama, «Sizler, belirtiler ve harikalar görmedikçe iman etmeyeceksiniz» dedi.

⁴⁹Saray memuru Ýsa'ya, «Efendim, çocuđum ölmeden önce yetiþ!» dedi.

⁵⁰Ýsa, «Git, ođlun yaþayacak» dedi.

Adam Ýsa'nýn söylediði söze iman ederek gitti. ⁵¹Daha yoldayken köleleri onu karþýlayýp ođlunun yaþamakta olduđunu bildirdiler. ⁵²Adam onlara, ođlunun iyileþmeye baþladýđý saati sordu. «Dün öđle üstü saat birde¹ ate^oi dü^otü» dediler.

⁵³Baba bunun, Ýsa'nýn, «Ođlun yaþayacak» dediði saat olduđunu anladı. Kendisi ve bütün ev halký iman etti. ⁵⁴Bu, Ýsa'nýn Yahudiye'den Celile'ye geliþinde yaptýđý ikinci mucizeydi.

5. Bölüm

Havuzdaki kötürüm iyile^otiriliyor

Ýsa bundan sonra Yahudilerin bir bayramý nedeniyle Kudüs'e gitti. ²Kudüs'te Koyun Kapýsý yanýnda, Ýbran_cede Beytesta denilen beþ eyvanlý bir havuz vardýr. ³⁻⁴Bu eyvanlarýn altýnda kör, kötürüm, felçli hastalardan bir kalabalýk¹¹ yatardý. ⁵Orada otuz sekiz yýldýr hasta olan bir adam vardý. ⁶Ýsa hasta yatan bu adamý görünce ve onun uzun zamandýr bu durumda olduðunu anlayınca ona, «Ýyi olmak ister misin?» diye sordu.

⁷Hasta þöyle cevap verdi: «Efendim, su çalkandýðý zaman beni havuza indirecek kimsem yok, tam gireceðim an benden önce baþkasý giriyor.»

⁸Ýsa ona, «Kalk, döþeðini topla ve yürü» dedi.

⁹Adam o anda iyileþti. Döþeðini toplayýp yürümeye baþladý.

O gün Sept günüydü. ¹⁰Bu yüzden Yahudiler iyileþen adama, «Bugün Sept günü» dediler, «döþeðini toplaman yasaktýr.»

¹¹Ama adam onlara öyle cevap verdi: «Beni iyile^otiren kiþi bana, `Döþeðini topla ve yürü' dedi.»

¹²«Sana, `Döþeðini topla ve yürü' diyen adam kim?» diye sordular.

¹³Ýyileþen adam ise O'nun kim olduðunu bilmiyordu. Çünkü orasý kalabalýk olduðundan Ýsa çekilmiþti. ¹⁴Ýsa daha sonra adamý tapýnakta buldu. «Bak, iyi oldun. Artýk günah iþleme de baþýna daha kötü bir þey gelmesin» dedi.

¹⁵Adam Yahudilere gidip kendisini iyileþtirenin Ýsa olduðunu bildirdi. ¹⁶Sept günü böyle þeyler yaptýðý için Yahudiler Ýsa'ya zulmetmeye baþladýlar. ¹⁷Ama Ýsa onlara þu karþýlýðý verdi: «Babam hâlâ çalyþmaktadýr, ben de çalyþýyorum.»

¹⁸Ýpte bu nedenle Yahudiler O'nu öldürmek için daha çok gayret ettiler. Çünkü yalnız Sept günü düzenini bozmakla kalmamýþ, Tanrý'nýn kendi Babasý olduðunu söyleyerek kendisini Tanrý'ya eþit kýlmýþtı.

Ya°am veren Ýsa

¹⁹Ýsa Yahudilere þöyle karþýlýk verdi: «Size dođrusunu söyleyeyim, Ođul, Baba'nýn yaptýklarýný görmedikçe kendiliđinden bir þey yapamaz. Baba ne yaparsa Ođul da ayný þeyi yapar. ²⁰Çünkü Baba Ođul'u sever ve yaptýklarýnýn hepsini O'na gösterir. Paþasýnýz diye O'na bunlardan daha büyük iþler de gösterecektir. ²¹Baba nasýl ölüleri diriltip onlara yaþam veriyorsa, Ođul da dilediđi kimselere öylece yaþam verir. ²²Baba kimseyi yargýlamaz, tüm yargýlama iþini Ođul'a vermiþtir. ²³Öyle ki, herkes Baba'yý onurlandırdýđý gibi Ođul'u onurlandırsýn. Ođul'u onurlandırmayan, O'nu gönderen Baba'yý da onurlandırmaz.

²⁴«Size dođrusunu söyleyeyim, sözümü iþitip beni gönderene iman edenin sonsuz yaþamý vardýr. Böyle biri yargýlanmaz, ölümden yaþama geçmiþtir. ²⁵Size dođrusunu söyleyeyim, ölülerin Tanrı Ođulunun sesini iþitecekleri ve iþitenlerin yaþayacakları saat geliyor, geldi bile. ²⁶Çünkü Baba, kendisinde yaþam olduđu gibi, Ođul'a da kendisinde yaþam olma özelliđini verdi. ²⁷O'na yargýlama yetkisini de verdi. Çünkü O Ýnsanođlu'dur. ²⁸Buna þapmayýn. Mezarda olanların hepsinin O'nun sesini iþitecekleri saat geliyor. ²⁹Ve onlar mezarlarından çýkacaklar. Ýyilik yapmýþ olanlar yaþamak, kötülük yapmýþ olanlar yargýlanmak üzere dirilecekler.

Ýsa'ya tanýklýk

³⁰«Ben kendiliđimden hiçbir þey yapamam. Ýpittiđim gibi yargýlarým ve benim yargým adildir. Çünkü amacým kendi istediđimi deđil, beni gönderenin istediđini yapmaktýr. ³¹Eđer kendim için ben tanýklýk edersem, tanýklýđým geçerli olmaz. ³²Ama benim için tanýklýk eden baþka biri vardýr. O'nun benim için ettiđi tanýklýđýn geçerli olduđunu bilirim. ³³Siz Yahya'ya adamlar gönderdiniz, o da gerçeđe tanýklýk etti. ³⁴Ýnsandan tanýklýk kabul ettiđim için deđil, kurtulmanız için bunları söylüyorum. ³⁵Yahya, yanan ve ýþýk saçan bir çýraydý. Sizler onun ýþýđýnda bir süre için coþmak istediniz. ³⁶Ama benim, Yahya'nýnkinden daha büyük bir tanýklýđým var. Tamamlamam için Baba'nýn bana verdiđi iþler, þu yaptýđým iþler, beni Baba'nýn gönderdiđine tanýklýk ediyor. ³⁷Beni gönderen Baba da benim için tanýklýk etmiþtir. Siz hiçbir zaman O'nun ne sesini i°ittiniz, ne de °eklini gördünüz. ³⁸O'nun sözü sizde yaþamýyor. Çünkü O'nun gönderdiđi kiþiye iman etmiyorsunuz. ³⁹Kutsal Yazýları araþtırýyorsunuz. Çünkü bunlarda sonsuz yaþama sahip olduđunuzu sanýyorsunuz. Bana tanýklýk eden de bu yazýlardýr! ⁴⁰Öyleyken siz, ya°ama kavu°mak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹«Ýnsanlardan övgü kabul etmiyorum. ⁴²Ama ben sizi bilirim, içinizde Tanrı sevgisi yoktur. ⁴³Ben Babamýn adýna geldim, ama beni kabul etmiyorsunuz. Oysa baþka birisi kendi adýna gelirse, onu kabul edeceksiniz. ⁴⁴Birbirinizden övgüler kabul ediyor, ama tek olan Tanrı'nýn övgüsünü kazanmaya çalıþmýyorsunuz. Bu durumda nasýl iman edebilirsiniz? ⁴⁵Baba'nýn önünde sizi suçlayacađýmý sanmayýn. Sizi suçlayan, umut bađladýđýnýz Musa'dýr. ⁴⁶Musa'ya iman etmiþ olsaydýnýz, bana da iman ederdiniz. Çünkü o benim hakkýmda yazmýþtır. ⁴⁷Ama onun yazýlarına iman etmezseniz, benim sözlerime nasýl iman edeceksiniz?»

6. Bölüm

Ýsa beþ bin kiþiyi doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Luk.9:10-17)

Bundan sonra Ýsa, Celile (Taberiye) gölünün karþý yakasýna geçti. ²Büyük bir kalabalýk O'nun ardýndan gidiyordu. Çünkü hastalar üzerinde yaptýđý mucizeleri görmüþlerdi. ³Ýsa daða çýkýp orada öðrencileriyle birlikte oturdu. ⁴Yahudilerin Fýsýh bayramý yakýndý.

⁵Ýsa baþýný kaldýrýp büyük bir kalabalýđýn kendisine dođru geldiđini görünce Filipus'a, «Bunlarý doyurmak için nereden ekmek alalým?» diye sordu. ⁶Bu sözü onu sýnamak için söyledi, kendisi ne yapacađýný biliyordu.

⁷Filipus O'na þu cevabý verdi: «Her birinin az bir þey yiyebilmesi için iki yüz dinarlýk ekmek bile yetmez.»

⁸⁻⁹Öðrencilerinden biri, Simun Petrus'un kardeþi Andrey'a, Ýsa'ya dedi ki, «Burada beþ arpa ekmeđiyle iki balýđý olan bir çocuk var. Ama bu kadar adam için bunlar nedir ki?»

¹⁰Ýsa, «Halký yere oturtun» dedi.

Orasý çimenlik bir yerdi. Böylece halk yere oturdu. Oradaki erkeklerin sayýsý beþ bin kadardý.

¹¹Ýsa ekmekleri aldı, þükrettikten sonra oturanlara istedikleri kadar dađýttý. Balýklarla da ayný þeyi yaptı. ¹²Herkes doyunca Ýsa öðrencilerine, «Artýklarý toplayın, hiçbir þey zıyan olmasýn» dedi.

¹³Beþ arpa ekmeđinden yiyenlerin býraktýđý artýklarý topladýlar ve bunlarla on iki sepet doldurdular. ¹⁴Halk, Ýsa'nýn yaptýđý mucizeyi görünce, «Gerçekten dünyaya gelecek olan peygamber budur» dedi.

¹⁵Ýsa onlarýn gelip kendisini kral yapmak üzere zorla götüreceklerini bildiðinden tek baþýna yine daða çekildi.

Ýsa su üstünde yürüyor

(Mat.14:22-33; Mar.6:45-52)

¹⁶Akþam olunca öðrencileri göle indiler. ¹⁷Bir kayýđa binerek gölün karþý yakasýndaki Kefernahum'a dođru yol aldýlar. Karanlık basmýþtı ve Ýsa henüz yanlarýna gelmemiþti.

¹⁸Güçlü bir rüzgâr estiðinden göl kabarmaya baþladı. ¹⁹Öðrenciler üç mil kadar¹ kürek çektikten sonra, Ýsa'nýn gölün üstünde yürüyerek kayýđa yaklaþtýđýný görünce korktular. ²⁰Ama Ýsa onlara, «Ben'im, korkmayın!» dedi. ²¹Bunun üzerine O'nu kayýđa almak istediler. O anda kayýk

gitmekte oldukları karaya vardı.

²²Ertesi gün, gölün karpı yakasında kalmış olan halk, önceden orada sadece bir tek kayık bulunduğunu, İsa'nın kendi öğrencileriyle birlikte bu kayıkta binmediğini, öğrencilerinin yalnız gittiklerini anladı. ²³Rab'bin hükretmesinden sonra halkın ekmek yediği yerin yakınına Taberiye'den başka kayıklar geldi. ²⁴Halk, İsa'nın ve öğrencilerinin orada olmadığı görünce kayıklara binerek Kefernahum'a, İsa'yı aramaya gitti. ²⁵O'nu gölün karpı yakasında buldukları zaman, «Rabbî, buraya ne zaman geldin?» diye sordular.

Yaşam ekmeği

²⁶İsa böyle cevap verdi: «Size doğrusunu söyleyeyim, mucizeler gördüğünüz için değil, ekmeklerden yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz. ²⁷Geçici olan yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalan yiyecek için çalışın. Bunu size İsanı verecek. Çünkü Baba Tanrı O'na bu onayı vermiştir.»

²⁸Onlar da onu sordular: «Tanrı'nın istediği işleri yapmak için ne yapmalıyız?»

²⁹İsa, «Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir» diye cevap verdi.

³⁰Bunun üzerine, «Görüp sana iman etmemiz için nasıl bir mucize yaratacağın? Ne yapacağın?» dediler. ³¹«Atalarımız çölde man yediler. Yazılmış olduğu gibi, 'Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi.'»

³²İsa onlara dedi ki, «Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. ³³Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir.»

³⁴Onlar da, «Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!» dediler.

³⁵İsa, «Yaşam ekmeği ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz» dedi. ³⁶«Ama ben size dedim ki, 'Beni gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz.' ³⁷Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni ben asla kovmam. ³⁸Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini yerine getirmek için gökten indim. ³⁹Beni gönderenin isteği budur: bana verdiklerinden hiçbirini yitirmeyeyim, ama son günde hepsini dirilteyim. ⁴⁰Çünkü Babamın isteği, O'nu gören ve O'na iman eden herkesin sonsuz yaşama kavuşmasıdır. Ben de böylelerini son günde dirilteceğim.»

⁴¹«Gökten inmiş olan ekmek ben'im» dediği için Yahudiler O'na karpı söylenmeye başladılar.

⁴²«Yusuf'un oğlu İsa değil mi bu?» diyorlardı. «Annesini de, babasını da tanıyoruz. Pimdi nasıl oluyor da, 'gökten indim' diyor?»

⁴³İsa, «Aranızda söylenmeyin» diye cevap verdi. ⁴⁴«Beni gönderen Baba bir kimseyi bana çekmedikçe, o kimse bana gelemez. Bana geleni de son günde dirilteceğim. ⁴⁵Peygamberlerin

yazdığı gibi, `Tanrı onların hepsine kendi yollarını öğretecektir.' Baba'yı ipiten ve O'ndan öğrenen herkes bana gelir. ⁴⁶Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Baba'yı sadece Tanrı'dan gelen görmüştür. ⁴⁷Size doğrusunu söyleyeyim, iman edenin sonsuz yaşamı vardır. ⁴⁸Yaşam ekmeği benim. ⁴⁹Atalarının çölde man yediler, yine de öldüler. ⁵⁰Gökten inen öyle bir ekmeğin var ki, ondan yiyen ölmeyecek. ⁵¹Gökten inmi olan diri ekmeğin benim. Bu ekmeğin yiyen sonsuza dek yaşayacak. Dünyanın yaşamı uğruna vereceğim ekmeğin de benim bedenimdir.»

⁵²Bunun üzerine Yahudiler, «Bu adam yememiz için bedenini bize nasıll verebilir?» diyerek birbirleriyle çekişmeye başladılar.

⁵³İsa onlara böyle dedi: «Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe, sizde yaşam olmaz. ⁵⁴Bedenimi yiyenin, kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim. ⁵⁵Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım gerçek içecektir. ⁵⁶Bedenimi yiyip kanımı içen bende yapar, ben de onda. ⁵⁷Yapayan Baba beni gönderdiği ve ben Baba'nın aracılığıyla yapıdığım gibi, bedenimi yiyen de benim aracılığıyla yaşayacak. ⁵⁸İşte gökten inmi olan ekmeğin budur. Atalarının yedikleri man gibi değildir. Atalarının öldüler. Oysa bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşar.» ⁵⁹İsa bu sözleri Kefernahum'da havrada ders verirken söyledi.

Birçok kişi İsa'yı terk ediyor

⁶⁰Öğrencilerinin birçoğu bunu ipitince, «Bu söz çetindir, bunu kim kabul edebilir?» dediler.

⁶¹Öğrencilerinin buna karşı söylendiğini anlayan İsa, «Bu sizi şayırtıyor mu?» dedi. ⁶²«Ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu yere yükseldiğini görürseniz...?» ⁶³Yaşam veren Ruh'tur. Beden bir yarar sağlamaz. Sizlere söylediğim sözler ruhtur, yaşamdır. ⁶⁴Yine de aranızda iman etmeyenler var.» İsa iman etmeyenlerin ve kendisini ele verecek olanın kim olduğunu bağlangıçtan biliyordu. ⁶⁵«Sizlere, `Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemez'¹ dememin nedeni budur» dedi.

⁶⁶Bunun üzerine öğrencilerinin birçoğu geri döndüler, artık O'nunla dolaşmaz oldular. ⁶⁷İsa o zaman Onikilere, «Siz de mi ayrılmak istiyorsunuz?» diye sordu.

⁶⁸Simun Petrus bu cevabı verdi: «Rab, biz kime gidelim? Sonsuz yaşamın sözleri sendendir.

⁶⁹İman ediyor ve biliyoruz ki, sen Tanrı'nın Kutsalısın.»

⁷⁰İsa onlara bu karşıladığı verdi: «Siz Onikileri seçen ben değil miyim? Yine de aranızdan biri iblistir.» ⁷¹Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Çünkü Yahuda Onikilerden biri olduğu halde İsa'yı ele verecekti.

7. Bölüm

Ýsa Kudüs'e gidiyor

Bundan sonra Ýsa Celile'de dolaşmaya başladı. Yahudiler O'nu öldürmeyi amaçladıkları için Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu. ²Yahudilerin Çardak bayramı¹ yaklaşıyordu. ³Bu nedenle Ýsa'nın kardeşleri O'na, «Buradan ayrıl, Yahudiye'ye git» dediler, «öğrencilerin de yaptığın işleri görsünler. ⁴Çünkü kendini açıkça tanıtmak isteyen bir kimse yaptıklarını gizlemez. Madem ki bu şeyleri yapıyorsun, kendini dünyaya göster!» ⁵Kardeşleri bile O'na iman etmiyorlardı.

⁶Ýsa onlara, «Benim zamanım daha gelmedi» dedi, «oysa sizin için zaman hep uygundur. ⁷Dünya sizden nefret edemez, ama benden nefret ediyor. Çünkü yaptıklarının kötü olduğuna tanıklık ediyorum. ⁸Siz bu bayramı kutlamaya gidin. Ben pimdilik gitmeyeceğim. Çünkü benim zamanım daha dolmadı.»

⁹Ýsa bu sözleri söyleyip Celile'de kaldı.

¹⁰Ne var ki, kardeşleri bayramı kutlamaya gidince, kendisi de gitti. Ancak açıktan açıkta değil, gizlice gitti. ¹¹Yahudiler de O'nu bayram sırasında arıyor, «O nerede?» diye soruyorlardı.

¹²Kalabalık arasında O'nunla ilgili bir sürü laf fıslıdanıyordu. Bazıları, «Ýyi adamdır», bazıları da, «Hayır, tam tersine, halkı saptırıyor» diyorlardı.

¹³Bununla birlikte Yahudilerden korktukları için, hiç kimse O'ndan açıkça söz etmiyordu.

¹⁴Bayramın yarısı geçmişti. Ýsa da tapınağa gidip ders vermeye başladı. ¹⁵Yahudiler şaşkınlıklardı. «Bu adam hiç öğrenim görmediği halde, nasıl bu kadar bilgili olabilir?»¹ diyorlardı.

¹⁶Ýsa onlara, «Benim öğretim benim değil, beni gönderenindir» diye karşılık verdi. ¹⁷«Eğer bir kimse Tanrı'nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu, yoksa kendiliğinden mi konuştuğunu bilecektir. ¹⁸Kendiliğinden konuşan kendini yüceltmek ister, ama kendisini göndereni yüceltmek isteyen doğrudur ve O'nda haksızlık yoktur. ¹⁹Musa size Kutsal Yasa'yı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz Yasa'yı yerine getirmiyor. Neden beni öldürmek istiyorsunuz?»

²⁰Kalabalık, «Cin çarptı seni!» dedi. «Seni öldürmek isteyen kim?»

²¹Ýsa, «Ben bir mucize¹ yaptım, hepiniz şaşkına döndünüz» diye cevap verdi. ²²«Musa size sünneti buyurduğu için | aslında bu, Musa'dan değil, atalarınızdan kalmadır | Sept günü birini sünnet edersiniz. ²³Musa'nın Yasası bozulması diye Sept günü biri sünnet ediliyor da, Sept günü bir adamı tamamen iyileştirdim diye bana neden kızıyorsunuz? ²⁴Dış görünüşe göre yargılamayın, yargıyı adil olsun.»

Ýsa, Mesih midir?

²⁵Kudüslülerin bazýлары, «Öldürmek istedikleri adam bu deđil mi?» diyorlardý. ²⁶«Bakýn, açýkça konuþuyor, O'na bir þey demiyorlar. Yoksa önderler O'nun Mesih olduđunu gerçekten kabul ettiler mi? ²⁷Ama biz bu adamýn nereden geldiđini biliyoruz. Oysa Mesih geldiđi zaman O'nun nereden geldiđini kimse bilmeyecek.»

²⁸O sýrada tapýnakta ders veren Ýsa yüksek sesle þöyle dedi: «Hem beni tanýyorsunuz, hem de nereden olduđumu biliyorsunuz! Ben kendiliđimden gelmedim. Beni gönderen gerçektir. O'nu siz tanýmýyorsunuz. ²⁹Ben O'nu tanýrým. Çünkü ben O'ndaným, beni O gönderdi.»

³⁰Bunun üzerine O'nu yakalamak istediler, ama kimse O'na el sürmedi. Çünkü O'nun saati henüz gelmemiºti. ³¹Halktan birçok kiºi ise O'na iman etti. «Mesih gelince, bunun yaptýklarýndan daha mı çok mucize yapacak?» diyorlardý.

³²Ferisiler halkýn Ýsa hakkýnda böyle fýsýldaþtýđýný duydular. Baþkâhinler ve Ferisiler O'nu yakalamak için görevliler gönderdiler.

³³Ýsa, «Kýsa bir süre daha sizinleyim» dedi, «sonra beni gönderene gideceđim. ³⁴Beni arayacaksýnýz, ama bulamayacaksýnýz. Ve benim bulunduđum yere siz gelemesiniz.»

³⁵Bunun üzerine Yahudiler birbirlerine, «Bu adam nereye gidecek de biz O'nu bulamayacađýz?» dediler. «Yoksa Grekler arasýnda dađýlmýþ olanlara gidip Greklere mi ders verecek? ³⁶Beni arayacaksýnýz, ama bulamayacaksýnýz. Ve benim bulunduđum yere siz gelemesiniz' diyor. Ne demek istiyor?»

³⁷Bayramýn son ve en önemli günü Ýsa ayađa kalktý, yüksek sesle þöyle dedi: «Bir kimse susamýþsa bana gelsin, içsin. ³⁸Kutsal Yazý'da dendiđi gibi, bana iman edenin `içinden diri su ýrmaklarý akacaktır.'»

³⁹Bunu, kendisine iman edenlerin alacađý Ruh'la ilgili olarak söylüyordu. Ruh henüz verilmemiºti. Çünkü Ýsa henüz yüceltilmemiºti. ⁴⁰Halktan bazýлары bu sözleri iþitince, «Gerçekten beklediđimiz peygamber budur» dediler.

⁴¹Bazýлары da, «Bu Mesih'tir» diyorlardý.

Baþkalarý ise, «Olamaz! Mesih Celile'den mi gelecek?» dediler. ⁴²«Kutsal Yazý'da, `Mesih, Davut'un soyundan, Davut'un yapadýđý Beytlehem köyünden gelecek' denmemiþ midir?»

⁴³Böylece Ýsa'dan dolayý halk arasýnda ayrýlýk dođdu. ⁴⁴Bazýлары O'nu yakalamak istedilerse de, kimse O'na el sürmedi.

Yahudi önderlerin imansýzlyđý

⁴⁵Görevliler geri dönünce, ba°kâhinlerle Ferisiler, «Niçin O'nu getirmediniz?» diye sordular.

⁴⁶Görevliler, «Hiç kimse hiçbir zaman bu adamýn konuþtuđu gibi konuþmamýþtýr» karþýlýđýný verdiler.

⁴⁷Ferisiler, «Yoksa siz de mi aldandýnýz?» dediler. ⁴⁸«Önderlerden ya da Ferisilerden O'na iman eden oldu mu hiç? ⁴⁹Kutsal Yasa'yý bilmeyen bu halk lanetlidir.»

⁵⁰⁻⁵¹Ýçlerinden biri, daha önce Ýsa'ya gelmiþ olan Nikodim, onlara þöyle dedi: «Yasamýza göre, bir adamý dinlemeden, ne yaptýđýný öðrenmeden onu yargýlamak dođru mu?»

⁵²Ona, «Yoksa sen de mi Celile'densin?» diye karþýlýk verdiler. «Araþtýr, bak, Celile'den peygamber çýkmaz.»

⁵³Bundan sonra herkes evine gitti.

8. Bölüm

Zinada yakalanan kadýn

Ýsa ise Zeytin dađýna gitti. ²Ertesi sabah erkenden yine tapýnađa döndü. Bütün halk O'nun yanýna geliyordu. O da oturup onlara ders vermeye baþladı. ³⁻⁴Din bilginleri ve Ferisiler, zina ederken yakalanmýþ bir kadýn getirdiler. Kadýný orta yere çýkararak Ýsa'ya, «Öðretmen, bu kadýn tam zina ederken yakalandý» dediler. ⁵«Musa, Yasa'da bize böyle kadýnlarýn taþlanması buyurdu, sen ne dersin?» ⁶Bunlarý Ýsa'yý sýnamak amacýyla söylüyorlardý; O'nu suçlayabilmek için bir neden arýyorlardý.

Ýsa eðilmiþ, parmađýyla toprađa yazý yazýyordu. ⁷Durmadan ayný soruyu sormalarý üzerine dođruldu ve, «Aranýzda günahsýz olan, ona ilk tapý atсын!» dedi.

⁸Sonra yine eðildi, toprađa yazmaya koyuldu. ⁹Bunu iþittikleri zaman, baþta yaþlýlar olmak üzere, birer birer dýþarý çýkýp Ýsa'yý yalnýz býraktýlar. Kadýn ise orta yerde duruyordu. ¹⁰Ýsa dođrulup ona, «Kadýn, nerede onlar? Hiçbiri seni yargýlamadý mı?» diye sordu.

¹¹Kadýn, «Hiçbiri, efendim» dedi.

Ýsa, «Ben de seni yargýlamýyorum» dedi. «Git, artýk bundan sonra günah iþleme!»[¶]

Geçerli tanýklýk

¹²Ýsa yine halka seslenip þöyle dedi: «Ben dünýanýn ýpýðýým. Benim ardýmdan gelen, asla karanlýkta yürümez, yaþam ýpýðýna sahip olur.»

¹³Ferisiler, «Sen kendin için tanýklýk ediyorsun, tanýklýðýn geçerli deðil» dediler.

¹⁴Ýsa onlara þu karþýlýðý verdi: «Kendim için tanýklýk etsem bile tanýklýðým geçerlidir. Çünkü nereden geldiðimi ve nereye gideceðimi biliyorum. Oysa siz nereden geldiðimi, nereye gideceðimi bilmiyorsunuz. ¹⁵Siz insan gözüyle yargýlýyorsunuz. Ben kimseyi yargýlamam. ¹⁶Ama yargýlasam bile benim yargým doðrudur. Çünkü ben yalnız deðilim, ben ve beni gönderen Baba, birlikte yargýlarýz. ¹⁷Yasanýzda da, 'Ýki kiþinin tanýklýðý geçerlidir' diye yazýlmýþtır. ¹⁸Kendim için tanýklýk eden bir ben varým, bir de beni gönderen Baba benim için tanýklýk ediyor.»

¹⁹O zaman O'na, «Baban nerede?» diye sordular.

Ýsa þu karþýlýðý verdi: «Siz ne beni tanýrsýnýz, ne de Babamý. Beni tanýsaydýnýz, Babamý da tanýrdýnýz.»

²⁰Ýsa bu sözleri tapýnakta ders verirken, baðýþ toplanan yerde söyledi. Kimse O'nu yakalamadý. Çünkü saati henüz gelmemiþti.

²¹Ýsa yine onlara, «Ben gidiyorum. Beni arayacaksýnýz ve günahýnýzýn içinde öleceksiniz. Benim gideceðim yere siz gelemesiniz» dedi.

²²Yahudiler, «Yoksa kendini mi öldürecek?» dediler. «Çünkü, 'Benim gideceðim yere siz gelemesiniz' diyor.»

²³Ýsa onlara, «Siz apaðýdansýnýz, ben yukarıdaným» dedi. «Siz bu dünyadansýnýz, ben bu dünyadan deðilim. ²⁴Ýpte bu nedenle size, 'Günahlarýnýzýn içinde öleceksiniz' dedim. Benim O olduðuma¹ iman etmezseniz, günahlarýnýzýn içinde öleceksiniz.»

²⁵O'na, «Sen kimsin?» diye sordular.

Ýsa, «Baþlangýçtan beri size ne söyledimse, O'yum» dedi. ²⁶«Sizinle ilgili söyleyecek ve sizleri yargýlayacak çok °eyim var. Beni gönderen gerçektir. Ben O'ndan i°ittiklerimi dünyaya bildiriyorum.»

²⁷Ýsa'nýn kendilerine Baba'dan söz ettiðini anlamadýlar. ²⁸Bu nedenle Ýsa þöyle dedi: «Ýnsanoðlu'nu yukarı kaldýrdýðýnýz zaman benim O olduðumu, kendiliðimden hiçbir þey yapmadýðýmý, ama týpký Baba'nýn bana öğrettiði gibi konuþtuðumu anlayacaksýnýz. ²⁹Beni gönderen benimledir, O beni yalnız býrakmadý. Çünkü ben her zaman O'nu hoþnut edeni yaparým.»

³⁰Bu sözler üzerine birçokları O'na iman etti.

Ýbrahim'in çocukları, Ýblis'in çocukları

³¹⁻³²Ýsa kendisine iman etmiş olan Yahudilere, «Eđer benim sözüme bađlý kalýrsanız, gerçekten öđrencilerim olursunuz. Gerçeđi bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kýlacak» dedi.

³³«Biz Ýbrahim'in soyundanýz» diye karþýlýk verdiler, «hiçbir zaman kimseye kölelik etmedik. Nasýl oluyor da sen, `Özgür olacaksýnýz' diyorsun?»

³⁴Ýsa, «Size dođrusunu söyleyeyim, günah iþleyen herkes günahýn kölesidir» dedi. ³⁵«Köle ev halkýnýn sürekli bir üyesi deđildir, ama ođul sürekli üyesidir. ³⁶Bunun için, Ođul sizi özgür kýlarsa, gerçekten özgür olursunuz. ³⁷Ýbrahim'in soyundan olduđunuzu biliyorum. Yine de beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü yüređinizde sözüme yer vermiyorsunuz. ³⁸Ben Babamýn yanýnda gördüklerimi söylüyorum, siz de babanızdan iþittiklerinizi yapıyorsunuz.»

³⁹«Bizim babamýz Ýbrahim'dir» diye karþýlýk verdiler.

Ýsa, «Ýbrahim'in çocukları olsaydı, Ýbrahim'in yaptýklarýný yapardı» dedi. ⁴⁰«Ama şimdi beni | Tanrı'dan _p_tt_đ_ gerçeđ_s_zlere bildireni | öldürmek istiyorsunuz. Ýbrahim bunu yapmadý. ⁴¹Siz babanızın yaptýklarýný yapıyorsunuz.»

«Biz zinadan dođmadýk. Bir tek Babamýz var, o da Tanrı'dýr» dediler.

⁴²Ýsa, «Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz» dedi. «Çünkü ben Tanrı'dan çýkýp geldim. Kendiliđimden gelmedim, beni O gönderdi. ⁴³Söylediklerimi neden anlamýyorsunuz? Benim sözüme dinlemeye dayanamýyorsunuz da ondan. ⁴⁴Siz babanız Ýblis'tensiniz ve babanızın arzularýný yerine getirmek istiyorsunuz. O baþlangýçtan beri katildi. Gerçeđe bađlý kalmadı. Çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylemesi dođaldýr^l. Çünkü o yalancýdýr ve yalanın babasýdır. ⁴⁵Ama ben gerçeđi söylüyorum. Ýpte bunun için bana iman etmiyorsunuz. ⁴⁶Hanginiz bana günahlý olduđumu kanýtlayabilir? Gerçeđi söylüyorsam, niçin bana iman etmiyorsunuz? ⁴⁷Tanrı'dan olan, Tanrı'nın sözlerini dinler. Ýpte siz Tanrı'dan olmadýđýnýz için dinlemiyorsunuz.»

Ýsa'nın yüceliđi

⁴⁸Yahudiler O'na þu karþýlýđý verdiler: «`Sen, cin çarpmýþ bir Samiriyelisin' demekte haklý deđil miyiz?»

⁴⁹Ýsa, «Beni cin çarpmadı» dedi. «Ben Babamý onurlandırýyorum, ama siz beni aþađýlýyorsunuz. ⁵⁰Ben kendimi yüceltmek istemiyorum, ama bunu isteyen ve yargýlayan biri vardýr. ⁵¹Size dođrusunu söyleyeyim, bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla görmeyecektir.»

⁵²Yahudiler, «Seni cin çarptýđýný şimdi anlıyoruz» dediler. «Ýbrahim öldü, peygamberler de

öldü. Oysa sen, `Bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla tatmayacaktır' diyorsun. ⁵³Yoksa sen babamız Ýbrahim'den üstün müsün? O öldü, peygamberler de öldü. Sen kendini kim sanýyorsun?»

⁵⁴Ýsa þu karþýlýđý verdi: «Eđer ben kendimi yüceltirsem, yüceliđim hiçtir. Beni yücelten, `Tanrýmýz' diye çağýrdýđýnýz Babamdýr. ⁵⁵Siz O'nu tanýmýyorsunuz, ama ben tanýrým. O'nu tanýmadýđýmý söylersem, sizin gibi yalancý olurum. Ama ben O'nu tanýrým ve sözüne uyarým. ⁵⁶Babanýz Ýbrahim günümü göreceđi için sevinçle co'umu'tu. Gördü ve sevindi.»

⁵⁷Yahudiler, «Sen daha elli yaþýnda bile deđilsin. Ýbrahim'i de mi gördün?» dediler.

⁵⁸Ýsa, «Size dođrusunu söyleyeyim, Ýbrahim dođmadan önce ben varým» dedi.

⁵⁹O zaman Ýsa'yý taþlamak için yerden taþ aldýlar, ama O gizlenip tapýnaktan çýktý.

9. Bölüm

Kör bir adam iyile^otiriliyor

Ýsa yolda giderken dođuþtan kör bir adam gördü. ²Öđrencileri Ýsa'ya, «Rabbî, kim günah iþledi de bu adam kör dođdu? Kendisi mi, yoksa annesi babasý mı?» diye sordular.

³Ýsa þu cevabý verdi: «Ne kendisi, ne de annesi babasý günah iþledi. Tanrý'nýn iþleri onun yapamýnda görülsün diye kör dođdu. ⁴Beni gönderenin iþlerini vakit daha gündüzken yapmalýýz. Gece geliyor, o zaman kimse çalyþamaz. ⁵Dünyada olduđum sürece dünyanýn ýþýđý ben'im.»

⁶Bu sözleri söyledikten sonra yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı ve çamuru adamýn gözlerine sürdü. ⁷Adama, «Git, Piloha havuzunda yıkan» dedi. Piloha, `gönderilmiþ' anlamýna gelir.

Adam gidip yıkandý, gözleri açýlmýþ olarak döndü. ⁸Komþularý ve onu daha önce dilenirken görenler, «Oturup dilenen adam deđil mi bu?» dediler.

⁹Kimi, «Evet, odur» dedi, kimi de «Hayýr, ama ona benziyor» dedi.

Kendisi ise, «Ben oyum» dedi.

¹⁰«Öyleyse, gözlerin nasýl açýldý?» diye sordular.

¹¹O da þöyle cevap verdi: «Ýsa adýndaki adam çamur yapýp gözlerime sürdü ve bana, `Piloha'ya git, yıkan' dedi. Ben de gidip yıkandým ve gözlerim açýldý.»

¹²Ona, «Nerede O?» diye sordular.

«Bilmiyorum» dedi.

Ferisilerin soruşturması

¹³Eskiden kör olan adamı Ferisilerin yanına götürdüler. ¹⁴İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün Sept günüydü. ¹⁵Bu nedenle Ferisiler de adama gözlerinin nasıl açıldığını sordular. O da, «İsa gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve şimdi görüyorum» dedi.

¹⁶Bunun üzerine Ferisilerin bazıları, «Bu adam Tanrı'dan değildir» dediler. «Çünkü Sept günüyle ilgili buyruğa uymuyor.»

Ama başkaları, «Günahkâr bir adam nasıl böyle mucizeler yapabilir?» dediler.

Böylece aralarında ayrılık doğdu. ¹⁷Eskiden kör olan adama yine sordular: «Senin gözlerini açtığına göre, O'nun hakkında sen ne diyorsun?»

Adam, «O bir peygamberdir» dedi.

¹⁸Yahudiler, gözleri açılmış olan adamın annesiyle babasını çadırından onun daha önce kör olduğuna ve gözlerinin açıldığını inanmadılar. ¹⁹Onlara, «Kör doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Peki, şimdi nasıl görüyor?» diye sordular.

²⁰Adamın annesiyle babası bu karşılığın verdiler: «Bunun bizim oğlumuz olduğunu ve kör doğduğunu biliyoruz. ²¹Ama şimdi nasıl gördüğünü, gözlerini kimin açtığını bilmiyoruz, ona sorun. Ergin yaftadır, kendisi için kendisi konuşsun.»

²²Yahudilerden korktukları için böyle konuştular. Çünkü Yahudiler, İsa'nın Mesih olduğunu açıkça söyleyeni havra dışı etmek için aralarında sözbirliği etmişlerdi. ²³Bundan dolayı adamın annesiyle babası, «Ergin yaftadır, ona sorun» dediler.

²⁴Eskiden kör olan adamı ikinci kez çadıra, «Tanrı hakkı için doğruyu söyle»^[1] dediler, «biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz.»

²⁵O da böyle cevap verdi: «O'nun günahkâr olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim bir şey var, ködüm, şimdi görüyorum.»

²⁶O zaman ona, «Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?» dediler.

²⁷Onlara, «Size demin söyledim, ama dinlemediniz» dedi. «Niçin yeniden iþitmek istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O'nun öğrencileri olmak niyetindesiniz?»

²⁸Adama söverek, «O'nun öğrencisi sensin!» dediler. «Biz Musa'nın öğrencileriyiz. ²⁹Tanrı'nın Musa'yla konuştuğunu biliriz. Ama bu adamın nereden geldiğini bilmiyoruz.»

³⁰Adam onlara þu karþýlýđý verdi: «Þapýlacak þey! O'nun nereden geldiđini bilmiyorsunuz, ama gözlerimi O açtı. ³¹Tanrı'nın, günahkârları dinlemediđini biliriz. Ama Tanrı, kendisine tapan ve isteđini yerine getiren kişiyi dinler. ³²Dünya var olalı, bir kimsenin dođudan kör olan birinin gözlerini açtıđý duyulmamıþtır. ³³Bu adam Tanrı'dan olmasaydı, hiçbir þey yapamazdı.»

³⁴Onlar buna karþılık, «Tamamen günah içinde dođdun, sen mi bize ders vereceksin?» diyerek onu dýþarı attılar.

Ruhsal körlük

³⁵Ýsa adamı kovduklarını duydu. Onu bularak, «Sen Ýnsanođlu'na iman ediyor musun?» diye sordu.

³⁶Adam þu cevabı verdi: «Efendim, O kimdir? Söyle de kendisine iman edeyim.»

³⁷Ýsa, «O'nu gördün. Þimdi seninle konuşan O'dur» dedi.

³⁸Adam, «Rab, iman ediyorum!» diyerek Ýsa'ya tapındı.

³⁹Ýsa, «Görmeyenler görsün, görenler kör olsun diye yargıçlık etmek üzere bu dünyaya geldim» dedi.

⁴⁰O'nun yanında bulunan bazı Ferisiler bu sözleri i°itince, «Yoksa biz de mi körüz?» diye sordular.

⁴¹Ýsa, «Kör olsaydıınız günahınız olmazdı» dedi, «ama þimdi, 'Görüyoruz' dediğiniz için günahınız duruyor.

10. Bölüm

Ýyi çoban

«Size dođrusunu söyleyeyim, koyun ađýlına kapýdan girmeyip başka yoldan giren kişi hírsız ve hayduttur. ²Kapýdan giren ise koyunların çobanıdır. ³Kapýyı bekleyen ona kapýyı açar. Koyunlar çobanın sesini iþitirler, o da kendi koyunlarını adlarıyla çađırır ve onları dýþarı götürür. ⁴Kendi koyunlarının hepsini dýþarı çýkarınca önlerinden gider, koyunlar da onu izler. Çünkü onun sesini tanır. ⁵Bir yabancıyı peþinden gitmezler, ondan kaçarlardı. Çünkü yabancıların sesini tanımazlar.»

⁶Ýsa onlara bu örneđi anlattıysa da, ne demek istediđini anlamadılar.

⁷Bunun için Ýsa yine, «Size dođrusunu söyleyeyim» dedi, «ben koyunların kapısýyım.

⁸Benden önce gelenlerin hepsi hírsız ve hayduttu, ama koyunlar onları dinlemedi. ⁹Kapı ben'im. Bir kimse benim aracılığıyla içeri girerse kurtulur. Girer, çýkar ve otlak bulur.

¹⁰Hírsız ancak çalıþ öldürmek ve yok etmek için gelir. Bense insanlar ya°ama, bol ya°ama sahip olsunlar diye geldim. ¹¹Ben iyi çobanıyım. Ýyi çoban koyunları uğruna canını verir.

¹²Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçır. Kurt da onları kapar ve dağdır. ¹³Adam kaçır. Çünkü ücretlidir ve koyunlar için kaygı duymaz. ¹⁴⁻¹⁵Ben iyi çobanım. Benimkileri tanıyım. Baba beni tanıyıyor, ben de Baba'yı tanıyorum gibi, benimkiler de beni tanıyır. Ben koyunlarımdan uğruna canımı veririm. ¹⁶Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi iğitecekler ve tek sürü, tek çoban olacak. ¹⁷Canımı, tekrar geri almak üzere veririm. Bunun için Baba beni sever. ¹⁸Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babamdan aldım.»

¹⁹Bu sözlerden dolayı Yahudiler arasında yine ayrılık doğdu. ²⁰Birçođu, «O'nu cin çarpmığ, delidir. Niçin O'nu dinliyorsunuz?» diyordu.

²¹Başkaları ise, «Bunlar, cin çarpmığ bir adamın sözleri değildir» dediler. «Cin, körlerin gözlerini açabilir mi?»

Ýsa'ya karđı tepkiler büyüyor

²²O sırada Kudüs'te tapınağın açılışını anma bayramı kutlanıyordu. Mevsim kıptı. ²³Ýsa tapınağın avlusunda, Süleyman'ın Eyvanında yürüyordu. ²⁴Yahudiler O'nun çevresini sararak, «Bizi daha ne kadar zaman kuşkada bırakacaksınız?» dediler. «Eđer Mesih isen, bize açıkça söyle.»

²⁵Ýsa onlara bu karđılığın verdi: «Size söyledim, ama iman etmiyorsunuz. Babamın adıyla yaptığım işler bana tanıklık ediyor. ²⁶Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü benim koyunlarımdan değilsiniz. ²⁷Koyunlarım sesimi iğitir. Ben onları tanıyım, onlar da beni izler. ²⁸Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiç kimse elimden kapamaz. ²⁹Onları bana veren Babam her şeyden üstündür. Onları Baba'nın elinden kaptırma kimsenin gücü yetmez. ³⁰Ben ve Baba biriz.»

³¹Yahudiler O'nu tađlamak için yerden yine tađ aldılar. ³²Ýsa onlara, «Size Baba'dan kaynaklanan birçok iyi işler gösterdim» dedi. «Bu işlerden hangisi için beni tađlıyorsunuz?»

³³Yahudiler böyle cevap verdiler: «Seni iyi işlerden ötürü değil, küfür ettiğın için tağlıyoruz. Ýnsan olduğun halde Tanrı olduğun ileri sürüyorsun.»

³⁴Ýsa bu karđılığın verdi: «Yasınızda, `Siz ilahlarsınız, dedim' diye yazılı değil mi? ³⁵Tanrı, kendilerine sözünü gönderdiği kimseleri ilahlar diye adlandırır. Kutsal Yazı da geçerliliğini yitirmez. ³⁶Baba beni kendine ayırıp dünyaya gönderdi. Öyleyse `Tanrı'nın Ođluyum' dediğim için bana nasıl `Küfür ediyorsun' dersiniz? ³⁷Eđer Babamın işlerini yapıyorsam, bana iman etmeyin. ³⁸Ama yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile, yaptığım işlere iman edin. Öyle ki, Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilesiniz ve anlayasınız.»

³⁹O'nu yine yakalamaya çalıştırlarsa da, ellerinden sıyrılıp kurtuldu.

⁴⁰Tekrar aeria nehrinin ötesine, Yahya'nın baþlangıçta vaftiz ettiði yere gitti ve orada kaldı.

⁴¹Birçokları, «Yahya hiç mucize yapmadı, ama bu adam için söylediklerinin hepsi dođru çýktı» diyerek Ýsa'ya geldiler. ⁴²Ve orada birçokları O'na iman etti.

11. Bölüm

Lazar'ın ölümü

Meryem ile kızkardeþi Marta'nın köyü olan Beytanya'dan Lazar adında bir adam hastalanmıþtı. ²Meryem, Rab'be hoş kokulu yađ sürüp saçlarıyla O'nun ayaklarını silen kadındı. Hasta Lazar ise Meryem'in kardeþiydi. ³Ýki kızkardeþ Ýsa'ya, «Rab, sevdiðin ki'i hasta» diye haber gönderdiler.

⁴Ýsa bunu iþitince, «Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak; Tanrı'nın yüceliðine, Tanrı Oðlunun yüceltilmesine hizmet edecek» dedi.

⁵Ýsa Marta'yı, kızkardeþini ve Lazar'ı severdi. ⁶⁻⁷Bu nedenle, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca bulunduğu yerde iki gün daha kaldıktan sonra öğrencilere, «Yahudiye'ye dönelim» dedi.

⁸Öđrenciler O'na, «Rabbî» dediler, «Yahudiler demin seni taþlamaya kalkıþtılar. Yine oraya mı gidiyorsun?»

⁹Ýsa þu karþılıđı verdi: «Günün on iki saati yok mu? Gündüz yürüyen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ıþıđını görür. ¹⁰Oysa gece yürüyen sendeler. Çünkü kendisinde ıþık yoktur.» ¹¹Bu sözleri söyledikten sonra, «Dostumuz Lazar uyumuþtur» diye ekledi, «ama onu uyandırmaya gidiyorum.»

¹²Öđrenciler, «Rab» dediler, «uyumu°sa iyile°ecektir.»

¹³Ýsa Lazar'ın ölümünden söz ediyordu, ama onlar olađan uykudan söz ettiðini sanmıþlardı.

¹⁴Bunun üzerine Ýsa aþıkça, «Lazar öldü» dedi. ¹⁵«Ýman etmeniz için, orada bulunmadıđıma sizin yararınıza seviniyorum. Pimdi onun yanına gidelim.»

¹⁶Ýkiz^[1] diye anılan Tomas diđer öđrencilere, «Biz de gidelim, O'nunla birlikte ölelim!» dedi.

Marta ile Meryem'in yası

¹⁷Ýsa Beytanya'ya yaklaþınca Lazar'ın dört gündür mezarda olduđunu öđrendi. ¹⁸Beytanya, Kudüs'e on beþ ok atımı kadar uzaklıktaydı. ¹⁹Yahudilerin birçođu Marta ile Meryem'i kardeþlerinin ölümünden dolayı teselli etmek için yanlarına gelmiþlerdi. ²⁰Marta Ýsa'nın geldiðini duyunca O'nu karþılamaya çýktı, Meryem ise evde kaldı.

²¹Marta Ýsa'ya, «Rab» dedi, «burada olsaydın, kardeþim ölmezdi. ²²Pimdi bile, Tanrı'dan ne

dilersen Tanrı'nın onu sana vereceğini biliyorum.»

²³İsa, «Kardeşin dirilecektir» dedi.

²⁴Marta, «Son gün, diriliş günü onun dirileceğini biliyorum» dedi.

²⁵İsa ona, «Diriliş ve yaşam benim» dedi. «Bana iman eden kişi ölse de yapayacaktır.

²⁶Ya ayan ve bana iman eden asla ölmeyecek. Buna iman ediyor musun?»

²⁷Marta, «Evet, Rab» dedi. «Senin, dünyaya gelecek olan Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman ettim.» ²⁸Bunu söyledikten sonra gidip kızkardeşi Meryem'i gizlice çağırdı. «Öğretmen burada, seni çağırıyor» dedi.

²⁹Meryem bunu işitince hemen kalkıp İsa'nın yanına gitti. ³⁰İsa henüz köye varmamıştı, hâlâ Marta'nın kendisini karıştırdığı yerdeydi. ³¹Meryem'le birlikte evde bulunan ve kendisini teselli eden Yahudiler, onun hızla kalkıp dışarı çıktığını gördüler. Ağlamak için mezara gittiğini sanarak onu izlediler.

³²Meryem İsa'nın bulunduğu yere vardı. O'nu görünce ayaklarına kapanarak, «Rab» dedi, «burada olsaydın, kardeşim ölmezdi.»

³³Meryem'in ve onunla gelen Yahudilerin ağladığını gören İsa'nın ruhunu hüznü kapladı, yüreği sızladı. ³⁴«Onu nereye koydunuz?» diye sordu.

O'na, «Rab, gel gör» dediler.

³⁵İsa ağladı. ³⁶Yahudiler, «Bakın, onu ne kadar seviyormuş!» dediler.

³⁷Ama içlerinden bazıları, «Körün gözlerini açan bu kişi, Lazar'ın ölümünü de önleyemez miydi?» dediler.

İsa, Lazar'ı diriltiyor

³⁸İsa yine derinden hüznülenerek mezara vardı. Mezar bir mağaraydı, girişinde de bir taş duruyordu. ³⁹İsa, «Taş kaldırın!» dedi.

Ölenin kızkardeşi Marta, «Rab, o artık kokmuştur, öleli dört gün oldu» dedi.

⁴⁰İsa ona, «Ben sana, iman edersen Tanrı'nın yüceliğini göreceksin' demedim mi?» dedi.

⁴¹Bunun üzerine taş kaldırdılar. İsa gözlerini gökyüzüne dikerek şöyle dedi: «Baba, beni işittiğin için sana şükrediyorum. ⁴²Beni her zaman işittiğini biliyordum. Ama bunu, çevrede duran halk için, beni senin gönderdiğine iman etsinler diye söyledim.» ⁴³Bunları söyledikten

sonra yüksek sesle, «Lazar, dýþary çýk!» diye bađýrdý.

⁴⁴Ölü, elleri ayaklarý sargýlarla bađlý, yüzü bezle sarýlmýþ olarak dýþary çýktý. Ýsa oradakilere, «Onu çözün ve býrakýn gitsin» dedi.

⁴⁵O zaman, Meryem'e gelen ve Ýsa'nýn yaptýklarýný gören Yahudilerin birçođu Ýsa'ya iman etti. ⁴⁶Ama içlerinden bazýlarý Ferisilere giderek Ýsa'nýn yaptýklarýný onlara bildirdiler.

Ýsa'yý öldürme tasarýsý

(Mat.26:1-5; Mar.14:1-2; Luk.22:1-2)

⁴⁷Bunun üzerine baþkâhinler ve Ferisiler, Yüksek Kurul'u toplayýp dediler ki, «Ne yapacađýz? Bu adam birçok mucize yapýyor. ⁴⁸Böyle devam etmesine izin verirsek, herkes O'na iman edecek. Romalýlar da gelip kutsal yerimizi ve ulusumuzu ortadan kaldýracaklar.»

⁴⁹Ýçlerinden biri, o yýl baþkâhin olan Kayafa, «Hiçbir þey bilmiyorsunuz» dedi. ⁵⁰«Bütün ulus yok olacađýna, halk uđruna bir tek adamýn ölmesi sizin için daha uygun. Bunu anlamýyor musunuz?»

⁵¹⁻⁵²Bunu kendiliđinden söylemiyordu. O yýl baþkâhini olarak Ýsa'nýn, ulusun uđruna, ve yalnız ulusun uđruna deđil, Tanrý'nýn dađýlmýþ çocuklarýný toplayýp birleþtirmek için de öleceđine iliþkin peygamberlikte bulunuyordu. ⁵³Böylece o günden itibaren Ýsa'yý öldürmek için düzen kurmaya baþladýlar.

⁵⁴Bu yüzden Ýsa artýk Yahudiler arasýnda açýkça dolaþmaz oldu. Oradan ayrýlarak çöle yakýn bir yere, Efraim denilen kente gitti. Öđrencileriyle birlikte orada kaldý. ⁵⁵Yahudilerin Fýsýh bayramý yakýndý. Taþradakilerin birçođu bayramdan önce arýnmak için Kudüs'e gitti. ⁵⁶Orada Ýsa'yý arayýp durdular. Tapýnaktayken birbirlerine, «Ne dersiniz, bayrama hiç gelmeyecek mi?» diye soruyorlardý.

⁵⁷Ba°kâhinlerle Ferisiler O'nu yakalayabilmek için, yerini bilenlerin haber vermesini buyurmu°lardý.

12. Bölüm

Ýsa Beytanya'da

(Mat.26:6-13; Mar.14:3-9)

Ýsa, Fýsýh bayramýndan altý gün önce, ölümden dirilttiđi Lazar'ýn bulunduđu Beytanya'ya geldi. ²Orada kendisi için bir ziyafet düzenlediler. Marta hizmet ediyordu. Ýsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri de Lazar'dý. ³Meryem, çok deđerli saf hintsümbülü yađýndan yarým

litre kadar¹ getirerek Ýsa'nýn ayaklarýna sürdü ve saçlarýyla ayaklarýný sildi. Ev yađýn güzel kokusuyla doldu.

⁴⁻⁵Ama öđrencilerinden biri, Ýsa'yý sonradan ele verecek olan Yahuda Ýskariyot, «Bu yađ neden üç yüz dinara satýlýp parasý yoksullara verilmedi?» dedi. ⁶Bunu, yoksullarla ilgilendiđi için deđil, hýrsýz olduđu için söylüyordu. Ortak para kutusu ondaydý ve kutuya konulandan aþýrýyordu.

⁷Ýsa, «Kadýný rahat býrak» dedi. «Bunu benim gömüleceđim gün için saklasýn. ⁸Yoksullar her zaman aranızdadýr, ama ben her zaman aranızda olmayacađým.»

⁹Yahudilerden büyük bir kalabalýk Ýsa'nýn Beytanya'da bulunduđunu öđrendi ve yalnız Ýsa için deđil, O'nun ölümden dirilttiđi Lazar'yı da görmek için oraya geldi. ¹⁰Bapkhâhinler ise Lazar'yı da öldürmeyi tasarladýlar. ¹¹Çünkü onun yüzünden birçok Yahudi gidip Ýsa'ya iman ediyordu.

Ýsa'nýn Kudüs'e giriþi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Luk.19:28-40)

¹²Ertesi gün, bayramý kutlamaya gelen büyük kalabalýk Ýsa'nýn Kudüs'e gelmekte olduđunu duydu. ¹³Hurma dallarý alarak O'nu karþýlamaya çýktýlar. «Hozana! Rab'bin adýyla gelene, Ýsrail'in Kralýna övgüler olsun!» diye bađýrýyorlardý.

¹⁴⁻¹⁵Ýsa bir sýpa bulup üzerine bindi. Yazýlmýþ olduđu gibi,

«Korkma, ey Siyon kýzý!

Bak, Kralýn bir sýpaya binmiþ geliyor.»

¹⁶Öđrencileri ilkin bunlarý anlamadýlar. Ama Ýsa yüceltikten sonra bu sözlerin O'nun hakkýnda yazýldýđýný, halkýn bunlarý O'nun için yapmýþ olduđunu hatýrladýlar. ¹⁷Lazar'yı mezardan çađýrýp ölümden dirilttiđi sırada Ýsa'yla birlikte bulunan kalabalýk buna tanýklýk etti. ¹⁸Ýsa'nýn bu mucizeyi yaptýđýný duyan halk O'nu karþýlamaya çýktý. ¹⁹Ferisiler ise birbirlerine, «Görüyorsunuz, elinizden hiçbir þey gelmiyor. Tüm dünya O'nun peþine takýldý» dediler.

Ýsa öleceđini önceden bildiriyor

²⁰Bayramda tapýnmak üzere Kudüs'e gidenler arasýnda bazý Grekler vardý. ²¹Bunlar, Celile'nin Beytsayda kentinden olan Filipus'a gelerek, «Efendimiz, Ýsa'yý görmek istiyoruz» diye rica ettiler.

²²Filipus gitti, bunu Andrey'a bildirdi. Andrey ve Filipus da gidip Ýsa'ya haber verdiler.

²³Ýsa, «Ýnsanođlu'nun yüceltileceđi saat geldi» diye karþýlýk verdi. ²⁴«Size dođrusunu söyleyeyim, buđday tanesi toprađa düþüp ölmedikçe yalnýz kalýr. Ama ölürse çok ürün verir. ²⁵Canýný seven, onu yitirir. Ama bu dünýada canýný gözden çýkaran^l, onu sonsuz yaþam için koruyacaktır. ²⁶Bana hizmet etmek isteyen, ardýmdan gelsin. Ben neredeysem bana hizmet eden de orada olacak. Baba, bana hizmet edeni onurlandıracaktır. ²⁷Þimdi yüređim sýkýlýyor, ne diyeyim? `Baba, beni bu saatten kurtar' mı diyeyim? Ama ben bu amaç için bu saate geldim. ²⁸Baba, adýný yücelt!»

Bunun üzerine gökten bir ses geldi: «Adýmý yücelttim ve yine yücelteceđim.»

²⁹Orada duran ve bunu iþiten kalabalýk, «Gök güreledi» dedi.

Baþkalarý, «Bir melek O'nunla konu^otu» dedi.

³⁰Ýsa, «Bu ses benim için deđil, sizin içindi» dedi. ³¹«Bu dünýa þimdi yargýlanýyor. Bu dünýanın egemeni þimdi dýþarý atýlacak. ³²Ben yerden yukarý kaldýrýldýđým zaman bütün insanlarý kendime çekeceđim.» ³³Ýsa bunu, nasýl öleceđini belirtmek için söylüyordu.

³⁴Kalabalýk O'na þöyle karþýlýk verdi: «Kutsal Yasa'dan öđrendiđimize göre Mesih sonsuza dek kalacaktır. Nasýl oluyor da sen, `Ýnsanođlu yukarý kaldýrýlmalýdır' diyorsun? Kimdir bu Ýnsanođlu?»

³⁵Ýsa, «İþýk, kýsa bir süre daha aranýzdadır» dedi. «Karanlýkta kalmamak için ýþýđýnýz varken yürüyün. Karanlýkta yürüyen nereye gittiđini bilmez. ³⁶Sizde ýþýk varken ýþýđa iman edin ki, ýþýđýn ođullarý olasýnýz.»

Ýsa bu sözleri söyledikten sonra uzaklaþýp onlardan gizlendi.

Halkýn inady

³⁷Gözleri önünde bunca mucize yaptıđý halde O'na iman etmediler. ³⁸Bütün bunlar Yepaya peygamberin söylediđi þu söz yerine gelsin diye oldu:

«Rab, verdiğimiz habere kim inandy?

Rab'bin gücü[¶] kime gösterildi?»

³⁹⁻⁴⁰Ýpte bu yüzden iman edemiyorlardý. Nitekim Yepaya başka bir yerde de böyle demiþti:

«Tanrı onların gözlerini kör etti

ve yüreklerini nasýrlaþtırdý.

Öyle ki, gözleri görmesin,

yürekleri anlamasýn

ve bana dönmesinler.

Dönselerdi, onları iyileþtirirdim.»

⁴¹Bunları söyleyen Yepaya, Ýsa'nýn yüceliđini görmüş ve O'nun hakkında konuşmuþtu.

⁴²Bununla beraber, önderlerin bile birçođu Ýsa'ya iman etti. Ama Ferisiler yüzünden, havra dýþý edilmemek için iman ettiklerini açıkça söylemediler. ⁴³Çünkü insandan gelen övgüyü, Tanrı'dan gelen övgüden daha çok seviyorlardý.

⁴⁴Ýsa yüksek sesle, «Bana iman eden bana deđil, beni gönderene iman etmiþ olur» dedi. ⁴⁵«Beni gören, beni göndereni de görür. ⁴⁶Bana iman eden hiç kimse karanlýkta kalmasýn diye, dünyaya ýþýk olarak geldim. ⁴⁷Sözlerimi i'tip de onlara uymayaný ben yargýlamam. Çünkü ben dünyayı yargýlamaya deđil, dünyayı kurtarmaya geldim. ⁴⁸Beni reddeden ve sözlerimi kabul etmeyen kiþiyi yargýlayacak biri var. O kiþiyi son günde yargýlayacak olan, söylediđim sözdür. ⁴⁹Çünkü ben kendiliđimden konuşmadým. Beni gönderen Baba'nýn kendisi ne söylemem ve ne konuşmam gerektiđini bana buyurdu. ⁵⁰O'nun buyruđunun sonsuz yaþam olduđunu biliyorum. Bunun için ne söylüyorsam, Baba'nýn bana söylediđi gibi söylüyorum.»

13. Bölüm

Alçakgönüllülük örneği

Fýsýh bayramýndan önceydi. Ýsa, bu dünyadan ayrýlýp Baba'ya gideceđi saatin geldiđini biliyordu. Dünyada kendisine ait olanlarý sevmiř olarak sonuna kadar sevdi. ²Akpam yemeđi sýrasýnda Ýblis, Simun ođlu Yahuda Ýskariyot'un yüređine Ýsa'yý ele verme isteđini koymuřtu bile. ³Ýsa, Baba'nýn her þeyi kendisine emanet ettiđini, kendisinin Tanrý'dan çýkýp geldiđini ve Tanrý'ya döneceđini biliyordu. ⁴Yemekten kalktý, üstlüđünü bir yana koydu, bir havlu alýp beline doladı. ⁵Sonra bir leđene su doldurup öđrencilerin ayaklarýný yýkamaya ve beline doladıđý havluyla kurulamaya bařladı.

⁶Ýsa, Simun Petrus'a geldi. Simun, «Rab, ayaklarýmý sen mi yýkayacaksýn?» dedi.

⁷Ýsa ona þu cevabý verdi: «Ne yaptýđýmý þimdi anlayamazsýn, ama sonra anlayacaksýn.»

⁸Petrus, «Benim ayaklarýmý asla yýkamayacaksýn!» dedi.

Ýsa, «Seni yýkamazsam yanýmda yerin olmaz» cevabýný verdi.

⁹Simun Petrus, «Rab, o halde yalnız ayaklarýmý deđil, ellerimi ve bapýmý da yýka!» dedi.

¹⁰Ýsa ona dedi ki, «Yýkanmýř olan tamamen temizdir; ayaklarýnýn yýkanmasýndan bařka þeye ihtiyacı yoktur. Sizler temizsiniz, ama hepiniz deđil.» ¹¹Ýsa, kendisini kimin ele vereceđini biliyordu. Bu nedenle, «Hepiniz temiz deđilsiniz» demiřti.

¹²Onlarýn ayaklarýný yýkadýktan sonra giyinip yine sofraya oturdu. Onlara, «Size ne yaptýđýmý anlýyor musunuz?» dedi. ¹³«Siz beni Öđretmen ve Rab diye çađýrýyorsunuz. Dođru söylüyorsunuz, öyleyim. ¹⁴Ben Rab ve Öđretmen olduđum halde ayaklarýnýzý yýkadým; öyleyse, sizler de birbirinizin ayaklarýný yýkamalýsýnýz. ¹⁵Size yaptýđýmýn aynýsýný yapmanýz için bir örnek verdim. ¹⁶Size dođrusunu söyleyeyim, köle efendisinden üstün deđildir. Elçi de kendisini gönderenden üstün deđildir. ¹⁷Bildiđiniz bu þeyleri yaparsanýz, size ne mutlu!

Ýsa'ya ihanet

(Mat.26:20-25; Mar.14:17-21; Luk.22:21-23)

¹⁸«Hepiniz için söylemiyorum, ben seçtiklerimi bilirim. Ama, `Ekmeđimi yiyen bana el kaldýrdý^[1] diyen Kutsal Yazý'nýn yerine gelmesi için böyle olacak. ¹⁹Size þimdiden, bunlar olmadan önce söylüyorum ki, bunlar olunca, benim O olduđuma^[1] inanasýnýz. ²⁰Size dođrusunu söyleyeyim, benim gönderdiđim herhangi bir kimseyi kabul eden beni kabul etmiř olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiř olur.»

²¹Ýsa bunlarý söyledikten sonra ruhunda derin bir sýkýntý duydu. Açýkça konuparak, «Size dođrusunu söyleyeyim, sizden biri beni ele verecek» dedi.

²²Öđrenciler, kimden söz ettiđini merak ederek birbirlerine baktýlar. ²³Öđrencilerinden biri Ýsa'nýn göđsüne yaslanmýptý. Ýsa onu severdi. ²⁴Simun Petrus bu öđrenciye, kimden söz ettiđini Ýsa'ya sormasý için iparet etti. ²⁵O da Ýsa'nýn göđsüne yaslanmýp durumda, «Rab, o kimdir?» diye sordu.

²⁶Ýsa, «Lokmayý sahana batýrýp kime verirsem odur» diye cevap verdi. Sonra lokmayý batýrýp Simun Ýskariyot'un ođlu Yahuda'ya verdi. ²⁷Yahuda lokmayý alýr almaz Peytan onun içine girdi. Ýsa da ona, «Yapacađýný tez yap!» dedi.

²⁸Sofrada oturanlarýn hiçbiri, Ýsa'nýn ona bu sözleri neden söylediđini anlamadı. ²⁹Para kutusu Yahuda'da olduđundan, bazýlarý Ýsa'nýn ona, «Bayram için bize gerekli peyleri al» ya da, «Yoksullara bir pey ver» demek istediđini sandýlar. ³⁰Yahuda lokmayý aldıktan hemen sonra dýparý çýktý. Gece olmuđu.

Birbirinizi sevin

³¹Yahuda dýparý çýkýnca Ýsa, «Ýnsanođlu þimdi yüceltilmiþtir» dedi. «Tanrı da O'nda yüceltilmiþ bulunuyor. ³²Tanrı O'nda yüceltildiđine göre, Tanrı da O'nu kendinde yüceltecek, ve hemen yüceltecektir. ³³Çocuklar! Kýsa bir süre daha sizinleyim. Beni arayacaksýnýz, ama Yahudilere söylediđim gibi, þimdi size de söylüyorum, benim gideceđim yere siz gelemezsiniz. ³⁴Size yeni bir buyruk veriyorum: birbirinizi sevin. Sizi sevdiđim gibi siz de birbirinizi sevin. ³⁵Birbirinize sevginiz olursa, herkes bununla benim öđrencilerim olduđunuzu anlayacaktır.»

Petrus, Ýsa'yý inkâr edecek

(Mat.26:31-35; Mar.14:27-31; Luk.22:31-34)

³⁶Simun Petrus O'na, «Rab, nereye gidiyorsun?» diye sordu.

Ýsa, «Gideceđim yere þimdi ardýmdan gelemezsin, ama sonra geleceksin» diye cevap verdi.

³⁷Petrus O'na, «Rab, neden þimdi senin ardýndan gelemeyeyim? Senin için canýmý veriririm!» dedi.

³⁸Ýsa þöyle cevap verdi: «Benim için canýný mı vereceksin? Sana dođrusunu söyleyeyim, horoz ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin.»

14. Bölüm

Ýsa | Tanrı'ya giden yol

«Yüređiniz sýkýlmasýn. Tanrı'ya iman edin, bana da iman edin. ²Babamýn evinde yapabilecek çok yerler vardýr. Öyle olmasa size söyledim. Çünkü size yer hazýrlamaya gidiyorum. ³Gider ve size yer hazýrlarsam, siz de benim bulunduđum yerde olasýnýz diye yine gelip sizi yanýma alacađým. ⁴Benim gideceđim yerin yolunu biliyorsunuz.»

⁵Tomas, «Rab, senin nereye gideceđini bilmiyoruz, yolu nasýl bilebiliriz?» dedi.

⁶Ýsa ona, «Yol, gerçek ve yařam ben'im» dedi. «Benim aracýlýđým olmadan Baba'ya kimse gelemmez. ⁷Beni tanýsaydýnýz, Babamý da tanýrdýnýz. Artýk O'nu tanýyorsunuz, O'nu gördünüz.»

⁸Filipus, «Rab, bize Baba'yý göster, bu bize yeter» dedi.

⁹Ýsa, «Filipus» dedi, «bunca zamandýr sizinle birlikteyim. Beni daha tanýmadýn mý? Beni görmüř olan, Baba'yý görmüřtür. Sen nasýl, `Bize Baba'yý göster' diyorsun? ¹⁰Benim Baba'da, Baba'nýn da bende olduđuna inanmýyor musun? Size söylediđim sözleri kendiliđimden söylemiyorum, ama bende yařayan Baba kendi iřlerini yapýyor. ¹¹Bana iman edin; ben Baba'dayým, Baba da bendedir. Hiç deđilse bu iřlerden dolayý iman edin. ¹²Size dođrusunu söyleyeyim, benim yaptýđým iřleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır. Çünkü ben Baba'ya gidiyorum. ¹³Baba Ođul'da yüceltilsin diye, benim adýmla dilediđiniz her řeyi yapacađým. ¹⁴Benim adýmla benden ne dilererseniz yapacađým.

Kutsal Ruh vaadi

¹⁵«Beni seviyorsanýz, buyruklarýmý yerine getirirsiniz. ¹⁶⁻¹⁷Ben de Baba'dan dileyeceđim ve O, sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size bařka bir Yardýmcy, Gerçeđin Ruhunu verecek. Dünya O'nu kabul edemez. Çünkü O'nu ne görür, ne de tanýr. Siz O'nu tanýyorsunuz. Çünkü O aranızda yapýyor ve içinizde olacaktır. ¹⁸Sizi öksüz býrakmayacađým, size geri döneceđim. ¹⁹Az sonra dünya artýk beni görmeyecek, ama siz beni göreceksiniz. Ben yařadýđým için siz de yařayacaksýnýz. ²⁰O gün anlayacaksýnýz ki, ben Babamdayým, siz bendesiniz, ben de sizdeyim. ²¹Kim buyruklarýmý bilir ve yerine getirirse, iřte beni seven odur. Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceđim ve kendimi ona göstereceđim.»

²²Yahuda | Yskariyot deđil | O'na, «Rab, nasýl olur da kendini dünyaya göstermeyip bize göstereceksin?» diye sordu.

²³Ýsa ona řu karřlýlýđý verdi: «Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yařarýz. ²⁴Beni sevmeyen, sözlerime uymaz. Ýřittiđiniz söz benim deđil, beni gönderen Baba'nýndýr.

²⁵«Ben daha aranızdayken size bunlarý söyledim. ²⁶Ama Baba'nýn benim adýmla göndereceđi Yardýmcy, Kutsal Ruh, size her řeyi öđretecek, bütün söylediklerimi size hatýrlatacak. ²⁷Size esenlik býrakýyorum, size kendi esenliđimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiđi gibi vermiyorum. Yüredeđiniz sýkýlmasýn ve korkmasýn. ²⁸Size, `Gidiyorum, ama yanýnýza döneceđim' dediđimi iřittiniz. Beni sevseydiniz, Baba'ya gideceđim için sevinirdiniz. Çünkü Baba benden üstündür. ²⁹Bunlarý size þimdiden, her řey olup bitmeden önce söyledim. Öyle ki, bunlar olunca inanasýnýz. ³⁰Artýk sizinle uzun uzun konuřmayacađým. Çünkü bu dünyanın egemeni geliyor. Onun benim üzerimde hiçbir yetkisi yoktur. ³¹Ama dünyanın, Baba'yý sevdiđimi ve Baba'nýn bana buyurduđu her řeyi yerine getirdiđimi anlamasýný istiyorum. Haydi

kalkýn, buradan gidelim.

15. Bölüm

Asma ile çubuklar

«Ben gerçek asmayým ve Babam bađcýdýr. ²Bende olup meyve vermeyen her çubuđu kesip atar, her meyve vereni de daha çok versin diye budayýp temizler. ³Size söyledidim sözle siz þimdiden temizsiniz. ⁴Bende kalýn, ben de sizde kalayým. Çubuk asmada kalmazsa kendiliðinden meyve veremez. Bunun gibi, siz de bende kalmazsanýz meyve veremezsiniz. ⁵Ben asmayým, siz çubuklarsýnýz. Bende kalan ve benim kendisinde kaldýđým kiþi çok meyve verir. Bensiz hiçbir þey yapamazsýnýz. ⁶Bir kimse bende kalmazsa, çubuk gibi dýþarý atýlýr ve kurur. Böylelerini toplar, ateþe atýp yakarlar. ⁷Siz bende kalýrsanýz ve sözlerim sizde kalýrsa, ne isterseniz dileyin, size verilecektir. ⁸Babam çok meyve vermenizle yüceltilir. Böylelikle öðrencilerim olursunuz.

⁹«Baba'nýn beni sevdiði gibi, ben de sizi sevdim. Benim sevgimde kalýn. ¹⁰Eđer buyruklarýmý yerine getirirseniz sevgimde kalýrsýnýz, týpký benim de Babamýn buyruklarýný yerine getirdidim ve sevgisinde kaldýđým gibi... ¹¹Bunlarý size, sevincim sizde olsun ve sevinciniz tamamlansýn diye söyledim. ¹²Benim buyruđum þudur: sizi sevdiðim gibi birbirinizi sevin. ¹³Hiç kimsede, insanýn, dostlarý uđruna canýný vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur. ¹⁴Size buyurduklarýmý yaparsanýz, benim dostlarým olursunuz. ¹⁵Artýk size kul demem. Çünkü kul efendisinin ne yaptýđýný bilmez. Size dost dedim. Çünkü Babamdan bütün iþittiklerimi size bildirdim. ¹⁶Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim. Gidip meyve veresiniz, meyveniz de kalýcý olsun diye sizi ben atadým. Öyle ki, benim adýmla Baba'dan ne dilerseniz size versin. ¹⁷Size þu buyruđu veriyorum: birbirinizi sevin!

Dünyanın nefreti

¹⁸«Dünya sizden nefret ederse, sizden önce benden nefret etmiþ olduđunu bilin. ¹⁹Dünyadan olsaydýnýz, dünya kendisine ait olaný severdi. Ne var ki, dünyanın deðilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor. ²⁰Size söyledidim sözü hatýrlayýn: `Köle, efendisinden üstün deðildir.' Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler. Benim sözüme uydularsa, sizinkine de uyacaklar. ²¹Bütün bunlarý size benim adýmdan ötürü yapacaklar. Çünkü beni göndereni tanýmýyorlar. ²²Eđer gelmemiþ ve onlara söylememiþ olsaydým, günahlarý olmazdý; ama þimdi günahlarý için özürleri yoktur. ²³Benden nefret eden, Babamdan da nefret eder. ²⁴Baþka hiç kimsenin yapmadýđý iþleri onlarýn arasýnda yapmamýþ olsaydým, günahlarý olmazdý. Þimdiyse yaptýklarýmý gördükleri halde hem benden hem de Babamdan nefret ettiler. ²⁵Bu, yasalarýnda yazýlý, `Hiçbir neden yokken benden nefret ettiler' sözü yerine gelsin diye oldu.

²⁶«Baba'dan size göndereceðim Yardýmçý, yani Baba'dan çýkan Gerçeðin Ruhu geldiði zaman, O bana tanýklýk edecek. ²⁷Siz de tanýklýk edeceksiniz. Çünkü baþlangýçtan beri benimle birliktesiniz.

16. Bölüm

«Bunlarý size, sendeleyip düþmeyesiniz diye söyledim. ²Sizi havra dýþý edecekler. Evet, öyle bir saat geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrý'ya hizmet ettiðini sanacak. ³Bunlarý, ne Baba'yý ne de beni tanýmadýklarý için yapacaklar. ⁴Bunlarý size þimdiden bildiriyorum. Öyle ki, saati gelince bunlarý size söylediðimi hatýrlayasýnýz. Baþlangýçta bunlarý size söylemedim. Çünkü sizinle birlikteydim.

Kutsal Ruh'un i'leyi'i

⁵«Þimdiye beni gönderenin yanýna gidiyorum. Ne var ki, içinizden hiçbiri bana, `Nereye gidiyorsun?' diye sormuyor. ⁶Ama size bunlarý söylediðim için yüreðiniz kederle doldu. ⁷Size gerçeði söylüyorum, benim gidipim sizin yararýnýzadýr. Gitmezsem, Yardýmcý size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. ⁸O gelince dünyanın günah, doðruluk ve gelecek yargý konusundaki suçluluðunu dünyaya gösterecektir. ⁹Günah konusunda | çünkü bana iman etmezler. ¹⁰Doðruluk konusunda | çünkü Baba'ya gidiyorum, artýk beni görmeyeceksiniz. ¹¹Yargý konusunda | çünkü bu dünyanın egemeni yargýlanmýþ bulunuyor.

¹²«Size daha çok söyleyeceklerim var, ama þimdi bunlara dayanamazsýnýz. ¹³Ne var ki O, yani Gerçeðin Ruhu gelince, sizi her gerçeðe yöneltecek. O kendiliðinden konuþmayacak, yalnız ipittiklerini söyleyecek ve gelecekte olacaklarý size bildirecek. ¹⁴O beni yüceltecek. Çünkü benim olandan alacak ve size bildirecek. ¹⁵Baba'nýn her nesi varsa benimdir. `Benim olandan alacak ve size bildirecek' dememin nedeni budur.

¹⁶«Kýsa süre sonra beni artýk görmeyeceksiniz; yine kýsa süre sonra beni göreceksiniz.»

Kederiniz sevince dönü'ecek

¹⁷Öðrencilerinden bazýlarý birbirlerine þöyle dediler: «`Kýsa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kýsa süre sonra beni göreceksiniz' ve `Çünkü Baba'ya gidiyorum' diyor. Bize ne söylemek istiyor?» ¹⁸Bu yüzden, «`Kýsa süre' dediði nedir? Söylediklerini anlamýyoruz» deyip durdular.

¹⁹Ýsa kendisine soru sormak istediklerini anladı. Onlara dedi ki, «`Kýsa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kýsa süre sonra beni göreceksiniz' dedim. Birbirinizle bu sözü mü tartýþýyorsunuz? ²⁰Size doðrusunu söyleyeyim, siz aðlayýp yas tutacaksýnýz, dünya ise sevinecektir. Kederleneceksiniz, ama kederiniz sevince dönü'ecek. ²¹Kadýn doðum yapacađý zaman aðrý çeker. Çünkü saati gelmiþtir. Ama doðurunca, dünyaya bir çocuk getirmenin sevinciyle çektiði acýyý unuttur. ²²Bunun gibi, siz de þimdi kederleniyorsunuz, ama sizi yine göreðim ve yüreðiniz sevinecek. Sevincinizi kimse sizden alamaz. ²³O gün bana hiçbir þey sormayacaksýnýz. Size doðrusunu söyleyeyim, benim adýmla Baba'dan ne dilerseniz, onu size verecektir. ²⁴Þimdiye dek benim adýmla bir þey dilemediniz. Dileyin, alacaksýnýz. Öyle ki, sevinciniz tam olsun.

²⁵«Size bunlarý örneklerle anlattým. Öyle bir saat geliyor ki, artýk örneklerle konuþmayacađým;

Baba'yý size açýkça tanýtacađým. ²⁶O gün dileyeceđinizi benim adýmla dileyeceksiniz. Sizin için Baba'dan istekte bulunacađýmý söylemiyorum. ²⁷Çünkü beni sevdiđiniz ve Baba'dan çýkýp geldiđime iman ettiđiniz için Baba'nýn kendisi sizi seviyor. ²⁸Ben Baba'dan çýkýp dünyaya geldim. Þimdi dünyayý býrakýp Baba'ya dönüyorum.»

²⁹Öđrencileri, «Ýþte, þimdi açýkça konuþuyorsun, hiç örnek kullanmýyorsun» dediler. ³⁰«aimdi senin her þeyi bildiđini anlýyoruz. Kimsenin sana soru sormasýna gerek yok. Tanrý'dan geldiđine bunun için iman ediyoruz.»

³¹Ýsa onlara, «Þimdi iman ediyor musunuz?» diye karþýlýk verdi. ³²«Ýþte, hepimizin evlerinize gitmek üzere dađýlacađýnýz ve beni yalnız býrakacađýnýz saat geliyor, geldi bile. Ama ben yalnız deđilim, Baba benimle birlikte. ³³Bunlarý size, bende esenliđiniz olsun diye söyledim. Dünyada sýkýntýnýz olacak. Ama cesur olun, ben dünyayý yendim!»

17. Bölüm

Ýsa dua ediyor

Ýsa bunlarý söyledikten sonra, gözlerini gökyüzüne dikip þöyle dedi: «Baba, saat geldi. Ođlunu yücelt ki, Ođul da seni yüceltsin. ²Çünkü sen O'na tüm insanlýk üzerinde yetki verdin. Öyle ki, O'na verdiklerinin hepsine sonsuz yapam versin. ³Sonsuz yapam, tek gerçek Tanrý olan seni ve gönderdiđin Ýsa Mesih'i tanýmalarýdýr. ⁴Yapmam için bana verdiđin iþi tamamlamakla seni yeryüzünde yücelttim. ⁵Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanýndayken sahip olduđum yücelikle þimdi beni yanýnda yücelt.

⁶«Dünyadan bana verdiđin insanlara senin adýný açýkladým. Onlar senindiler, bana verdin ve senin sözüne uydular. ⁷Bana verdiđin her þeyin senden olduđunu þimdi biliyorlar. ⁸Çünkü bana iletteđin sözleri onlara ilettilim, onlar da kabul ettiler. Senden çýkýp geldiđimi gerçekten anladýlar, beni senin gönderdiđine iman ettiler. ⁹Onlar için istekte bulunuyorum. Dünya için deđil, bana verdiđin kimseler için istekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. ¹⁰Benim olan her ey senindir, seninkiler de benimdir. Ben onlarda yüceltildim. ¹¹Ben artýk dünyada deđilim, ama onlar dünyadalar. Ben sana geliyorum. Kutsal Baba, onlarý bana verdiđin kendi adýnla koru ki, bizim gibi bir olsunlar. ¹²Kendileriyle birlikte olduđum sürece, bana verdiđin kendi adýnla onlarý esirgeyip korudum. Kutsal Yazý yerine gelsin diye, mahva giden adamdan[¶] baþka içlerinden hiçbiri mahvolmadý.

¹³«Ýþte þimdi sana geliyorum. Sevincimin onlarda tamamlanmasý için bunlarý ben dünyadayken söylüyorum. ¹⁴Ben onlara senin sözünü ilettilim, dünya ise onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyadan olmadýđým gibi, onlar da dünyadan deđiller. ¹⁵Onlarý dünyadan uzaklaþtırmaný deđil, kötü olandan korumaný istiyorum. ¹⁶Ben dünyadan olmadýđým gibi, onlar da dünyadan deđiller. ¹⁷Onlarý gerçekle kutsal kýl. Senin sözün gerçektir. ¹⁸Sen beni dünyaya gönderdiđin gibi, ben de onlarý dünyaya gönderdim. ¹⁹Onlar da gerçekle kutsal kýlýnsýnlar diye kendimi onlarýn uđruna adýyorum[¶].

²⁰⁻²¹«Yalnýz onlar için deđil, onlarýn sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduđun ve benim sende olduđum gibi, onlar da bizde olsunlar. Dünya da beni senin gönderdiđine iman etsin. ²²Bana verdiđin yüceliđi onlara verdim. Öyle ki, bizim bir olduđumuz gibi bir olsunlar. ²³Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birlik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiđini, beni sevdiđin gibi onlarý da sevdiđini anlasýn. ²⁴Baba, bana verdiklerinin de bulunduđum yerde benimle birlikte olmalarýn ve benim yüceliđimi, bana verdiđin yüceliđi görmelerini istiyorum. Çünkü dünyanın kuruluđundan önce sen beni sevdi. ²⁵Adil Baba, dünya seni tanýmýyor, ama ben seni tanýyorum. Bunlar da beni senin gönderdiđini biliyorlar. ²⁶Bana beslediđin sevgi onlarda olsun, ben de onlarda olayým diye senin adýný onlara bildirdim ve bildirmeye devam edeceđim.»

18. Bölüm

Ýsa tutuklanýyor

(Mat.26:47-56; Mar.14:43-50; Luk.22:47-53)

Ýsa bu sözleri söyledikten sonra öđrencileriyle birlikte dýparý çýkýp Kidron vadisinin ötesine geçti. Orada bir bahçe vardý. Ýsa'yla öđrencileri bu bahçeye girdiler. ²O'nu ele veren Yahuda da burayý biliyordu. Çünkü Ýsa, öđrencileriyle orada sýk sýk buluşurdu. ³Böylece Yahuda yanýna bir bölük askerle baþkâhinlerin ve Ferisilerin gönderdiđi görevlileri alarak oraya geldi. Onlarýn ellerinde fenerler, meþaleler ve silahlar vardý.

⁴Ýsa, baþýna geleceklerin hepsini biliyordu. Öne çýkýp onlara, «Kimi arýyorsunuz?» diye sordu.

⁵«Nasýralý Ýsa'yý» diye karþýlýk verdiler.

Ýsa onlara, «Ben'im» dedi.

O'nu ele veren Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. ⁶Ýsa, «Ben'im» deyince gerileyip yere düþtüler.

⁷Bunun üzerine Ýsa onlara yine, «Kimi arýyorsunuz?» diye sordu.

«Nasýralý Ýsa'yý» dediler.

⁸Ýsa, «Size söyledim, ben'im» dedi. «Eđer beni arýyorsanız, bunlarý býrakýn gitsinler.»

⁹Kendisinin daha önce söylediği, «Senin bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim» °eklindeki sözü yerine gelsin diye böyle konu°tu.

¹⁰Simun Petrus yanýnda taþýdýđý kýlýcý çektii, baþkâhinin Malkus adýndaki kölesine vurup sađ kulađýný kopardı.

¹¹Ýsa Petrus'a, «Kýlýcýný kýnýna koy! Baba'nýn bana verdiđi kâseden içmeyeyim mi?» dedi.

¹²Bunun üzerine komutanla buyruđundaki asker bölüdü ve Yahudi görevliler Ýsa'yý tutup bađladýlar. ¹³O'nu önce, o yýl baþkâhin olan Kayafa'nýn kayýnbabasý Hanna'ya götürdüler.

¹⁴Halkýn uđruna bir tek adamýn ölmesinin daha uygun olacađýný Yahudilere telkin eden Kayafa idi.

Petrus'un ilk inkârý

(Mat.26:69-70; Mar.14:66-68; Luk.22:55-57)

¹⁵Simun Petrus'la bađka bir öđrenci Ýsa'nýn ardýndan gidiyorlardý. O öđrenci bađkâhinin tanýdýđý olduđu için Ýsa'yla birlikte bađkâhinin avlusuna girdi. ¹⁶Petrus ise dýparýda, kapýnýn yanýnda duruyordu. Bađkâhinin tanýdýđý öđrenci dýparý çýkýp kapýcý kýzla konuđtu ve Petrus'u içeri getirdi. ¹⁷Kapýcý kýz Petrus'a, «Sen de bu adamýn öđrencilerinden deđil misin?» diye sordu.

Petrus, «Hayýr, deđilim» dedi.

¹⁸Hava sođuk olduđu için köleler ve nöbetçiler yaktýklarý kömür atepinin çevresinde durmuđ ýsýnýyorlardý. Petrus da onlarla birlikte durmuđ ýsýnýyordu.

Bağkâhinin soruğturması

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Luk.22:66-71)

¹⁹Bađkâhin Ýsa'ya, öđrencileri ve öđretisiyle ilgili sorular sordu. ²⁰Ýsa ona þöyle cevap verdi: «Ben söylediklerimi dünyaya açýkça söyledim. Her zaman bütün Yahudilerin toplandýklarý havralarda ve tapýnakta ders verdim. Gizli hiçbir þey söylemedim. ²¹Beni neden sorguya çekiyorsun? Konuđtuklarýmý ipitenlerden sor. Onlar ne söylediđimi biliyorlar.»

²²Ýsa bunlarý söyleyince, yanýnda duran görevlilerden biri, «Bađkâhine nasýl böyle karþýlýk verirsin?» diyerek O'na bir tokat attý.

²³Ýsa ona, «Eđer yanlýþ bir þey söyledimse, yanlýþýmý göster!» diye cevap verdi. «Ama söylediklerim dođruysa, niçin bana vuruyorsun?»

²⁴Bunun üzerine Hanna O'nu bađlý olarak bađkâhin Kayafa'ya gönderdi.

Petrus'un ikinci ve üçüncü inkârý

(Mat.26:71-75; Mar.14:69-72; Luk.22:58-62)

²⁵Simun Petrus hâlâ atepin yanýnda durmuđ ýsýnýyordu. O'na, «Sen de O'nun öđrencilerinden deđil misin?» dediler.

«Hayýr, deđilim» diyerek inkâr etti.

²⁶Baþkâhinin kölelerinden biri, Petrus'un, kulađýný kestiði adamýn akrabasýydý. Bu köle Petrus'a, «Bahçede, seni O'nunla birlikte görmedim mi?» diye sordu.

²⁷Petrus yine inkâr etti ve tam o anda horoz öttü.

Ýsa, vali Pilatus'un önünde

(Mat.27:1-2,11-31; Mar.15:1-20; Luk.23:1-5,13-25)

²⁸Sabah erkenden Yahudiler Ýsa'yý Kayafa'nýn yanýndan alarak vali konađýna götürdüler. Dinsel kurallary bozmamak[¶] ve Fýsýh yemeđini yiyebilmek için kendileri vali konađýna girmediler. ²⁹Bunun üzerine Pilatus dýþary çýkýp yanlarýna geldi. «Bu adamý neyle suçluyorsunuz?» diye sordu.

³⁰Ona þu karþýlýđý verdiler: «Bu adam kötülük eden biri olmasaydý, O'nu sana getirmezdik.»

³¹Pilatus onlara, «O'nu siz alýn, kendi yasanýza göre yargýlayýn» dedi.

Yahudiler, «Bizim hiç kimseyi ölüm cezasýna çarptýrmaya yetkimiz yok» dediler.

³²Bu, Ýsa'nýn nasýl öleceđini belirtmek için söylediði sözler yerine gelsin diye oldu.

³³Pilatus yine vali konađýna girdi. Ýsa'yý çađýrýp O'na, «Sen Yahudilerin Kralý mýsýn?» diye sordu.

³⁴Ýsa þöyle karþýlýk verdi: «Bunu kendiliđinden mi söylüyorsun, yoksa benim hakkýmda baþkalarý mý sana söyledi?»

³⁵Pilatus, «Ben Yahudi miyim?» dedi. «Seni bana kendi ulusun ve ba°kâhinlerin teslim ettiler. Ne yaptýn?»

³⁶Ýsa, «Benim krallýđým bu dünyadan deđildir» diye karþýlýk verdi. «Krallýđým bu dünyadan olsaydý, yandaþlarým, Yahudilere teslim edilmemem için savaþýrlardý. Oysa benim krallýđým buradan deđildir.»

³⁷Pilatus, «Demek sen bir kralýn, öyle mi?» dedi.

Ýsa, «Söylediđin gibi, ben kralým» karþýlýđýný verdi. «Ben gerçeđe tanýklýk etmek için dođdum, bunun için dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes benim sesimi iþitir.»

³⁸Pilatus O'na, «Gerçek nedir?» diye sordu.

Bunu söyledikten sonra Pilatus yine dýþaryya, Yahudilerin yanýna çýktý. Onlara, «Ben O'nda

hiçbir suç görmüyorum» dedi. ³⁹«Ama sizin bir geleneğiniz var, her Fýsýh bayramýnda sizin için birini salýveriyorum. Yahudilerin Kralýný sizin için salývermemi ister misiniz?»

⁴⁰Onlar yine, «Bu adamý deđil, Barabas'ý isteriz!» diye bađrýptýlar.

Oysa Barabas bir hayduttu.

19. Bölüm

Ýsa ölüme mahkûm ediliyor

O zaman Pilatus Ýsa'yý tutup kamçýlattý. ²Askerler de dikenlerden bir taç örüp O'nun baþýna geçirdiler. Sonra O'na mor bir kaftan giydirdiler. ³Önüne geliyor, «Selam, ey Yahudilerin Kralý!» diyor, yüzüne tokat atýyorlardý.

⁴Pilatus yine dýþarý çýktý. Yahudilere, «Ýþte, O'nu dýþarýya, size getiriyorum. O'nda hiçbir suç bulmadýđýmý bilesiniz» dedi.

⁵Böylece Ýsa, baþýndaki dikenli taç ve üzerindeki mor kaftanla dýþarý çýktý. Pilatus onlara, «Ýþte o adam!» dedi.

⁶Baþkâhinler ve görevliler Ýsa'yý görünce, «Çarmýha ger, çarmýha ger!» diye bađrýptýlar.

Pilatus, «O'nu kendiniz alýn, çarmýha gerin!» dedi. «Ben O'nda bir suç görmüyorum!»

⁷Yahudiler þu karþýlýđý verdiler: «Bizim bir yasamýz var, o yasaya göre O'nun ölmesi gerekir. Çünkü kendisinin Tanrý Ođlu olduđunu ileri sürüyor.»

⁸Pilatus bu sözü i'tince daha çok korktu. ⁹Yine vali konađýna girip Ýsa'ya, «Sen nereden geliyorsun?» diye sordu.

Ýsa ona cevap vermedi.

¹⁰Pilatus, «Benimle konuşmayacak mýsýn?» dedi. «Seni salývermeye yetkim olduđu gibi, çarmýha germeye de yetkim olduđunu bilmiyor musun?»

¹¹Ýsa, «Sana gökten verilmemiþ olsaydı, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı» diye karþýlýk verdi. «Bu nedenle beni sana teslim edenin günahý daha büyüktür.»

¹²Bunun üzerine Pilatus Ýsa'yý salývermek istedi. Ama Yahudiler, «Bu adamý salýverirsen, Sezar'ýn dostu deđilsin!» diye bađrýptýlar. «Kral olduđunu ileri süren herkes Sezar'a karþý gelmiþ olur.»

¹³Pilatus bu sözleri iþitince Ýsa'yý dýparý çýkardý. Tap Döþeme[¶] | Ybran_cede Gabata | denilen yerde yargý kürsüsüne oturdu. ¹⁴O gün Fýsýh bayramýna hazýrlýk günüydü. Saat on iki sularýydý[¶]. Pilatus Yahudilere, «Ýþte, sizin Kralýnýz!» dedi.

¹⁵Onlar, «Yok et O'nu! Yok et, çarmýha ger!» diye baðrýptýlar.

Pilatus, «Kralýnýzý mý çarmýha gereyim?» diye sordu.

Baþkâhinler, «Sezar'dan baþka kralýmýz yok!» karþýlýðýný verdiler. ¹⁶Bunun üzerine Pilatus Ýsa'yý, çarmýha gerilmek üzere onlara teslim etti.

Ýsa çarmýha geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Luk.23:26-43)

¹⁷Askerler Ýsa'yý alýp götürdüler. Ýsa çarmýhýný kendisi tapýyýp Kafatasý | Ybran_cede Golgota | denilen yere çýktý. ¹⁸O'nu orada çarmýha gerdiler. O'nunla birlikte iki kiþiyi daha, Ýsa ortada, onlar da iki yanýnda olmak üzere çarmýha gerdiler. ¹⁹Pilatus bir de yafta yazýp çarmýhýn üzerine astýrdý. Yaftada þöyle yazýlýydý:

`NASIRALI ÝSA | YAHUDÝLERÝN KRALI.'

²⁰Ýsa'nýn çarmýha gerildiði yer kente yakýndý. Böylece Ýbran_ce, Latince ve Grekçe yazýlmýþ olan bu yaftayý Yahudilerin birçoðu okudu. ²¹Bu yüzden Yahudi baþkâhinler Pilatus'a, «`Yahudilerin Kralý' diye yazma» dediler. «Kendisi, `Ben Yahudilerin Kralýyým dedi' diye yaz.»

²²Pilatus, «Ne yazdýmsa, yazdým» karþýlýðýný verdi.

²³Askerler Ýsa'yý çarmýha gerdikten sonra O'nun giysilerini aldýlar. Her birine birer pay düþecek biçimde dört parçaya böldüler. Mintanýný da aldýlar. Mintan boydan boya dikiþsiz bir dokumaydý. ²⁴Birbirlerine, «Bunu yýrtmayalım» dediler, «kimin olacak diye kura çekelim.»

Bu olay, þu Kutsal Yazý yerine gelsin diye oldu:

«Giysilerimi aralarýnda paylaþtýlar,

elbisem üzerine kura çektiler.»

Bunlarý askerler yaptý. ²⁵Ýsa'nýn çarmýhýnýn yanýnda ise annesi, annesinin kýzkardeþi, Klopa'nýn karýsý Meryem ve Mecdelli Meryem duruyordu. ²⁶Ýsa, annesiyle sevdiði öðrencinin yakýnýnda durduðunu görünce annesine, «Anne[¶], iþte oðlun!» dedi. ²⁷Sonra öðrenciye, «Ýþte, annen!» dedi.

O andan itibaren bu öđrenci Ýsa'nýn annesini kendi evine aldı.

Ýsa'nýn ölümi

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Luk.23:44-49)

²⁸Daha sonra Ýsa, her þeyin artýk tamamlandýđýný bilerek Kutsal Yazý'nýn yerine gelmesi için, «Susadým!» dedi. ²⁹Orada ekþi þarapla dolu bir kap vardý. Þaraba batýrýlmýþ bir süngeri zufa dalýna takarak O'nun ađzýna uzattýlar. ³⁰Ýsa þarabý tadýnca, «Tamamlandý!» dedi ve baþýný eđerek ruhunu teslim etti.

³¹Yahudiler Pilatus'tan çarmýha gerilmiþ adamlarýn bacaklarýnýn kýrýlmasýný ve cesetlerin kaldýrýlmasýný istediler. Hazýrlýk günü olduđundan, cesetlerin Sept günü çarmýhta kalmasýný istemiyorlardý. Çünkü o Sept günü büyük bayramdý. ³²Bunun üzerine askerler gidip birinci adamýn, sonra da Ýsa'yla birlikte çarmýha gerilmiþ olan öteki adamýn bacaklarýný kýrdýlar. ³³Ýsa'ya gelince O'nun ölmüþ olduđunu gördüler. Onun için bacaklarýný kýrmadýlar. ³⁴Ama askerlerden biri O'nun böđrünü mýzrakla deldi. Böđründen hemen kan ve su aktý. ³⁵Bunu gören adam tanýklýk etmiþtir ve tanýklýđý dođrudur. Dođruyu söylediđini bilir. Siz de iman edesiniz diye tanýklýk etmiþtir. ³⁶Bunlar, «O'nun bir tek kemiđi kýrýlmayacaktır» diyen Kutsal Yazý'nýn yerine gelmesi için olmuþtur. ³⁷Yine baþka bir Yazý'da, «Bedenini deptikleri adama bakacaklar» deniyor.

Ýsa'nýn gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56)

³⁸Bundan sonra Aramatyalý Yusuf, Ýsa'nýn cesedini kaldýrmak için Pilatus'a baþvurdu. Yusuf, Ýsa'nýn öđrencisiydi, ama Yahudilerden korktuđundan bunu gizli tutuyordu. Pilatus izin verince, Yusuf gelip Ýsa'nýn cesedini kaldýrdý. ³⁹Daha önce geceleyin Ýsa'nýn yanýna gelmiþ olan Nikodim de otuz litre¹ kadar karýþýk mür ve sarýsabýr özü alarak geldi. ⁴⁰Ýkisi, Ýsa'nýn cesedini alýp Yahudilerin gömme geleneđine uygun olarak onu baharatla keten bezlere sardýlar. ⁴¹Ýsa'nýn çarmýha gerildiđi yerde bir bahçe, bu bahçenin içinde de henüz hiç kimsenin konulmadýđý yeni bir mezar vardý. ⁴²O gün Yahudilerin Hazýrlýk günüydü. Mezar da yakýn olduđundan Ýsa'yý oraya koydular.

20. Bölüm

Ýsa'nýn diriliþi

(Mat.28:1-8; Mar.16:1-8; Luk.24:1-12)

Haftanýn ilk günü erkenden, ortalýk daha karanlýkken Mecdelli Meryem mezara gitti. Tapýn mezarýn giriþinden kaldýrýlmýþ olduđunu gördü. ²Koþarak Simun Petrus'a ve Ýsa'nýn sevdiđi öbür öđrenciye geldi. Onlara, «Rab'bi mezardan almýþlar, nereye koyduklarýný da bilmiyoruz»

dedi.

³Bunun üzerine Petrus'la öteki öđrenci dýparý çýkýp mezara yöneldiler. ⁴Ýkisi birlikte kopuyordu. Ama öteki öđrenci Petrus'tan daha hýzlý koparak mezara önce vardý. ⁵Eđilip içeri baktý, keten bezleri orada serili gördü, ama içeri girmedi. ⁶⁻⁷Ardýndan Simun Petrus geldi ve mezara girdi. Orada serili duran bezleri ve Ýsa'nýn baþýna sarýlmýþ olan mendili gördü. Mendil, keten bezlerle birlikte deđildi, ayrý bir yerde dürülmüþ duruyordu. ⁸O zaman mezara ilk varan öteki öđrenci de içeri girdi. Olanlarý gördü ve iman etti. ⁹Ýsa'nýn ölümden dirilmesi gerektiđini belirten Kutsal Yazý'yý henüz anlamamýþlardý.

Ýsa, Mecdelli Meryem'e görünüyor

(Mat.28:9-10; Mar.16:9-11)

¹⁰Bundan sonra öđrenciler yine evlerine döndüler. ¹¹Meryem ise mezarýn dýþýnda durmuþ aðlýyordu. Ađlarken eđilip mezarýn içine baktý. ¹²Beyazlara bürünmüþ iki melek gördü; biri Ýsa'nýn cesedinin yattýđý yerin baþucunda, öteki ayakucunda oturuyordu. ¹³Meryem'e, «Kadýn, niçin aðlýyorsun?» diye sordular.

Meryem, «Rabbimi almýþlar» dedi. «O'nu nereye koyduklarýný bilmiyorum.»

¹⁴Bunlarý söyledikten sonra arkasýna döndü, Ýsa'nýn orada, ayakta durduđunu gördü. Ama O'nun Ýsa olduđunu anlamadý. ¹⁵Ýsa, «Kadýn, niçin aðlýyorsun?» dedi. «Kimi arýyorsun?»

Meryem O'nu bahçývan sanarak, «Efendim» dedi, «eđer O'nu sen götürdüñse, nereye koyduđunu söyle de gidip O'nu alayým.»

¹⁶Ýsa ona, «Meryem!» dedi.

O da döndü, Ýsa'ya Ýbran_çe, «Rabbuni!» dedi. Rabbuni, `Öđretmenim' demektir.

¹⁷Ýsa, «Bana dokunma!» dedi. «Çünkü daha Baba'nýn yanýna çýkmadým. Kardeþlerime git ve onlara söyle, benim Babamýn ve sizin Babanýzýn, benim Tanrýmýn ve sizin Tanrýnýzýn yanýna çýkýyorum.»

¹⁸Mecdelli Meryem öđrencilerin yanýna gitti. Onlara, «Rab'bi gördüm!» dedi. Sonra Rab'bin kendisine söylediklerini onlara anlattý.

Ýsa öđrencilerine görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Luk.24:36-49)

¹⁹Haftanýn o ilk günü akþam olunca, öđrencilerin Yahudilerden korkusu nedeniyle bulduklarý yerin kapýlarý kapalıyken Ýsa geldi, ortalarýnda durup onlara, «Size esenlik olsun!» dedi.

²⁰Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve böđrünü gösterdi. Öđrenciler Rab'bi görünce sevindiler. ²¹Ýsa yine onlara, «Size esenlik olsun!» dedi. «Baba beni gönderdiđi gibi, ben de sizi gönderiyorum.» ²²Bunu söyledikten sonra onlarýn üzerine üfleyerek, «Kutsal Ruh'u alýn!» dedi. ²³«Kimin günahlarýný bađýplarsanız, bađýplanmýþ olur; kimin günahlarýný bađýplamazsanýz, bađýplanmamýþ kalýr.»

Ýsa Tomas'a görünüyor

²⁴Onikilerden biri, Ýkiz¹ diye anýlan Tomas, Ýsa geldiđinde onlarla birlikte deđildi. ²⁵Öbür öđrenciler ona, «Biz Rab'bi gördük!» dediler.

Tomas ise, «O'nun ellerinde çivilerin izini görmedikçe, çivilerin izine parmađýmla dokunmadýkça ve elimi böđrüne sokmadýkça inanmam» dedi.

²⁶Sekiz gün sonra Ýsa'nýn öđrencileri yine evdeydiler. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapýlar kapalýyken Ýsa gelip ortalarýnda durdu, «Size esenlik olsun!» dedi. ²⁷Sonra Tomas'a, «Parmađýný uzat» dedi, «ellerime bak, elini uzat, böđrüme koy. Ýmansýz olma, imanlý ol!»

²⁸Tomas O'na, «Rabbim ve Tanrým!» diye cevap verdi.

²⁹Ýsa ona, «Beni gördüđün için mi iman ettin?» dedi. «Görmeden iman edenlere ne mutlu!»

³⁰Ýsa, öđrencilerinin önünde, bu kitapta yazýlý olmayan baþka birçok mucizeler yaptı. ³¹Ne var ki yazýlanlar, Ýsa'nýn, Tanrý'nýn Ođlu Mesih olduđuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adýyla yapama kavuþasýnýz diye yazýlmýþtır.

21. Bölüm

Ýsa göl kenarýnda

¹⁻²Bundan sonra Taberiye gölünün kenarýnda Ýsa öđrencilerine yine göründü. Bu da þöyle oldu: Simun Petrus, Ýkiz¹ diye anýlan Tomas, Celile'nýn Kana köyünden Natanyel, Zebedi'nin ođulları ve Ýsa'nýn öđrencilerinden iki kiþi daha birlikte bulunuyorlardý. ³Simun Petrus ötekilere, «Ben balýk tutmaya gidiyorum» dedi.

Onlar, «Biz de seninle geliyoruz» dediler.

Dýþarı çýkýp kayýda bindiler. Ama o gece bir þey tutamadýlar. ⁴Sabah olurken Ýsa kýyyıda duruyordu. Ne var ki öđrenciler, O'nun Ýsa olduđunu anlamadýlar. ⁵Ýsa, «Çocuklar, balýđýnýz yok mu?» diye sordu.

«Yok» cevabýný verdiler.

⁶Ýsa, «Ađý kayýđýn sađ yanýna atýn, tutarsýnýz» dedi.

Bunun üzerine ađý attýlar. O kadar çok balýk tuttular ki, artyk ađý çekemez olmuþlardý.

⁷Ýsa'nýn sevdiđi öđrenci, Petrus'a, «Bu Rab'dir!» dedi.

Simun Petrus O'nun Rab olduđunu iþitince üzerinden çýkarmýþ olduđu üstlüđu giyip göle atladı. ⁸Öbür öđrenciler balýk dolu ađý çekerek kayýkla geldiler. Çünkü karadan ancak iki yüz arþýn kadar uzaktaydýlar. ⁹Karaya çýkýnca orada yanan bir kömür ateþi, ateþin üzerinde balýk ve ekmek gördüler.

¹⁰Ýsa onlara, «Þimdi tuttuđunuz balýklardan getirin» dedi.

¹¹Simun Petrus kayýđa atladı ve tam yüz elli üç iri balýkla yüklü ađý karaya çekti. Bu kadar çok balýk olduđu halde ađ yýrtýlmamýþtý. ¹²Ýsa onlara, «Gelin, yemek yiyin» dedi.

Öđrencilerden hiçbiri O'na, «Sen kimsin?» diye sormaya cesaret edemedi. Çünkü O'nun Rab olduđunu biliyorlardý. ¹³Ýsa gidip ekmeđi aldý, onlara verdi. Ayný þekilde balýklarý da verdi.

¹⁴Ýpte bu, Ýsa'nýn ölümden dirildikten sonra öđrencilere üçüncü görünüşüydü.

Ýsa ile Petrus

¹⁵Yemekten sonra Ýsa, Simun Petrus'a, «Yuhanna ođlu Simun, beni bunlardan daha çok seviyor musun?» diye sordu.

Petrus, «Evet, Rab» dedi, «seni sevdiğimi bilirsin.»

Ýsa ona, «Kuzularýmý otlat» dedi. ¹⁶Ýkinci kez yine ona, «Yuhanna ođlu Simun, beni seviyor musun?» diye sordu.

O da, «Evet, Rab, seni sevdiğimi bilirsin» dedi.

Ýsa ona, «Koyunlarýmý gütle» dedi. ¹⁷Üçüncü kez ona, «Yuhanna ođlu Simun, beni seviyor musun?» diye sordu.

Petrus kendisine üçüncü kez, «Beni seviyor musun?» diye sormasýna üzüldü. «Rab, sen her þeyi bilirsin, seni sevdiđimi de bilirsin» dedi.

Ýsa ona, «Koyunlarýmý otlat» dedi. ¹⁸«Sana dođrusunu söyleyeyim, gençliđinde kendi kuþađýný kendin bađlar, istediđin yere giderdin. Ama yaþlanýnca ellerini uzatacaksýn, baþkasý seni bađlayacak ve istemediđin yere götürecektý.» ¹⁹Bunu, Tanrý'yý ne tür bir ölümlle yücelteceđini belirtmek için söyledi. Sonra ona, «Ardýmdan gel» dedi.

²⁰Petrus arkasýna döndü, Ýsa'nýn sevdiđi öđrencinin kendilerini izlediđini gördü. Bu öđrenci, akþam yemeđinde Ýsa'nýn göđsüne yaslanan ve, «Rab, seni ele verecek olan kimdir?» diye soran öđrencidir. ²¹Petrus onu görünce Ýsa'ya, «Rab, ya bu ne olacak?» diye sordu.

²²Ýsa ona, «Ben gelinceye dek onun yapamasýný istiyorsam, bundan sana ne?» dedi. «Sen ardýmdan gel!»

²³Bu yüzden kardepler arasýnda o öðrencinin ölmeyeceðine dair bir söylenti çýktý. Ama Ýsa Petrus'a, «O ölmeyecek» dememiþti. Sadece, «Ben gelinceye dek onun yapamasýný istiyorsam, bundan sana ne?» demiþti.

²⁴Bütün bunlara tanýklýk eden ve bunlarý yazan öðrenci budur. Onun tanýklýðýnýn doðru olduðunu biliyoruz.

²⁵Ýsa'nýn yaptýðý daha baþka çok þey vardýr. Bunlar tek tek yazýlsaydý, sanýrým yazýlan kitaplar dünyaya sýðmazdý.

YU_ Dipnotlarý:

1:1,2 Tanrý'yla birlikteydi: ya da «Tanrý'daydý.»

1:5 alt edememi^otir: ya da «anlamamýþtýr.»

1:14 insan: Grekçede, «et» ya da «beden.»

1:19-20 Yahudiler: Yuhanna kitabýnýn birçok yerinde olduðu gibi, burada da `Yahudi önderler' anlamýndadýr.

1:39 Saat dört sularýydý: Bkz. sözlük `saat.'

1:42 Kaya: Grekçede, «Petros.»

2:4 Anne: Grekçede, «Kadýn.»

2:6 seksenle yüz yirmi litre: Grekçede, «iki üç metritis.»

3:3 yeniden: ya da «yukarýdan.»

3:13 gökten inmiþ olan: bazý eski metinlerde, «gökten inmiþ ve gökte olan.»

4:6 Saat on iki sularýydý: Bkz. sözlük `saat.'

4:52 Öðle üstü saat b_rde: Bkz. sözlük `saat.'

5:3-4 Birçok eski metinde ayet þöyle devam eder: «kalabalýk yatar, havuzun çalkanmasýný beklerdi. Çünkü Rab'bin bir meleði zaman zaman havuzun içine iner, suyu çalkardý. Suyun çalkanmasýndan sonra havuza ilk giren, tutulduðu herhangi bir hastalýktan kurtulurdu.»

6:19 üç mil kadar: Grekçede, «25 ile 30 stadion.»

6:65 Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemmez: Grekçede, «Kendisine Baba'dan verilmedikçe hiç kimse bana gelemmez.»

7:2 Çardak bayramı: Bu bayramda Yahudiler, atalarının Musa peygamberin önderliğinde çölde yaptıkları zamanı anmak için yedi gün süreyle çardaklarda yaparlar (bkz. Tevrat, Levililer 23:33-43).

7:15 nasıl bu kadar bilgili olabilir?: ya da «Kutsal Yazıları nasıl biliyor?»

7:21 mucize: Grekçede, «i°» (bkz. 5:1-16).

8:11 Birçok eski metinde 7:53-8:11 ayetleri yoktur.

8:24 Benim O olduğuma: Grekçede, «Ben olduğuma» yani, «Kendiliğinden var olanın ben olduğuma». Tevrat, Çykyp 3:14'e bkz. Aynı tanımlama Yu. 8:28 ve 58 ayetlerinde de geçer.

8:44 Yalan söylemesi doğaldır: Grekçede, «Yalan söylediği zaman kendininkilerden söyler.»

9:24 Tanrı hakkı için doğruyu söyle: Grekçede, «Tanrı'ya yücelik ver». Bu deyim, birine yemin ettirmek için kullanılırdı (bkz. Ypu 7:19).

11:16 Ýkiz: Grekçede, «Didimos.»

12:3 yarım litre kadar: Grekçede, «bir litra.»

12:25 canını gözden çıkaran: Grekçede, «canından nefret eden.»

12:38 gücü: Grekçede, «pazısı.»

13:18 bana el kaldırdı: Grekçede, «bana karşı ökçesini kaldırdı.»

13:19 Benim O olduğuma: Grekçede, «Ben olduğuma» yani, «Kendiliğinden var olanın ben olduğuma.» Tevrat, Çykyp 3:14'e bkz.

17:12 mahva giden adamdan: Grekçede, «mahv oğlundan.»

17:19 adıyorum: ya da «kutsal kılıyorum.»

18:28 Dinsel kuralları bozmamak: Grekçede, «Kirlenmemek». Yahudi olmayanlarla yakın ilişkilerde bulunan Yahudiler dinsel açıdan kirli sayılır, kutsal Fýsýh bayramını kutlayamazdı.

19:13 Taþ Döþeme: Kudüs'teki vali konaðýnýn taþ döþenmiþ avlusu.

19:14 Saat on iki sularýydý: Bkz. sözlük `saat.'

19:26 Anne: Grekçede, «Kadýn.»

19:39 otuz litre: Grekçede, «yüz litra.»

20:24 Ýkiz: Grekçede, «Didimos.»

21:1-2 Ýkiz: Grekçede, «Didimos.»

ELÇİLERİN İŞLERİ

ELÇİLERİN İŞLERİNE GİRİŞ

Genel bakış: Eski çağlarda yazılmış olan birçok yapıtın yazarı gibi, bu kitabın yazarı da kendini doğrudan bize tanıtmıyor. Bununla birlikte, ikinci yüzyılda yaşamış ve bir kısmı İsa'nın elçilerini bizzat tanımış inanlı yazarların hepsi, bu kitabı Luka'nın yazdığında birleşiyorlar. Kitabın yakından incelenmesi halinde «sevgili hekim» Luka'nın (Kol.4:14) elinden çıktığına dair ipuçları görülebilir. Örneğin «biz» çoğul zamirinin kullanılmış olmasından yazarın, Pavlus'un yol arkadaşlarından biri olduğunu anlıyoruz¹. Yazarın titiz biri olduğu su götürmez bir gerçek. Elçilerin İşleri kitabı Kudüs, Sezariye, Antakya, Efes, Korint, Atina, Roma ve daha birçok yere ilişkin kesin ve doğru tasvirlerle doludur. Arkeolojik araştırma ve bulgular, gidilen, gezilen yerlerin çeşitliliğine ve büyük kültür farklarına rağmen Luka'nın, kullandığı terim ve kavramlarda ne denli tutarlı olduğunu ortaya koyuyor. Bununla birlikte Luka'nın kendisi, Elçilerin İşleri kitabının ilk inanlı topluluklarının bütün bir tarihçesi olmadığını ifade ediyor. Örneğin bölüm 8'de, topluluğun dağıtıldığını, inanlıların Müjde'yi yaya yaya dört bir yana gittiklerini yazar. Bunun sonucunda birçok yerde yerli topluluklar filizlenip gelişir. Ama Luka bu toplulukların tarihçesini yazmaya girişmez. Petrus ve Pavlus, yaptıkları uzun yolculuklar sırasında bu yeni topluluklarla karşılaşp tanışrlar. Sonuç olarak, Elçilerin İşleri kitabı, inanlılar topluluğunun büyüüp gelişmesinde önemli bir yer tutan, ders alabileceğimiz temel olaylar dizisini sunuyor bize.

İsa'nın göğe yükseldiği İ.S. 30 yılları ile Elçi Pavlus'un Roma'da tutuklandığı İ.S. 63 yılları arasındaki dönemi konu eden kitap, büyük olasılıkla bu tarihten az sonra yazıldı.

İncil'deki yeri: Elçilerin İşleri, Luka kitabının bir devamıdır. Her iki kitabın da Teofilos adında bir adama hitaben yazıldığı özellikle belirtiliyor. Luka kitabı, İsa'nın, başlangıçtan göğe alındığı güne dek yapıp öğrettiklerini kaydeder (1:1-3). İncil'in ilk dört kitapçığından sonra yer alan ve Müjde'nin Kudüs'ten Anadolu'ya, oradan da antik çağın merkezi Roma'ya yayılışını anlatan Elçilerin İşleri kitabı, bu özelliğiyle bir köprü görevi görmekte ve İncil'deki mektuplara zemin hazırlamaktadır. Örneğin kitap, Pavlus'un, adını sanını anarak sonradan mektuplar yazdığı birçok kente yaptığı ziyaretleri anlatıyor. Elinizdeki kitabın sonunda yer alan haritalarda Pavlus'un bu yolculuklarının güzergâhları açıkça gösterilmiştir. Elçilerin İşleri kitabının bir diğer önemli özelliği, inanlılar topluluğunun ders alabileceği ilkeleri de sergilemesidir.

Konusu: Elçilerin İşleri kitabı, ilk Mesih inanlılarının Müjde'yi, «Kudüs'te, tüm Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bir bucağında» (1:8) nasıl yaymaya başladıklarını anlatır. Bütün bu olaylar Kutsal Ruh'un inanlılar topluluğuna verilmesiyle başlar (bölüm 2). Sonraki bölümler, Tanrı'nın inanlılar topluluğunu adım adım nasıl yönlendirdiğini gözler önüne serer². İsa'nın elçileri dolaşıp Müjde'yi yayarken Tanrı da yaptığı mucizelerle onların bildirisini doğruladı (3:1-10; 14:3). Topluluk, Yahudi din önderlerinin başını çektiği karşı koymalara rağmen hızla büyüdü. Gerçekte Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğunun tüm ulusları kucaklayan bir kimliğe nasıl kavuştuğu, Elçilerin İşleri kitabında ön plana çıkan önemli konulardan biridir (10:1-11:18 ve 15. bölümün tamamı).

Ana hatlar:

- 1:1-11 İsa'nın son buyrukları ve göğe alınması
1:12-8:3 Kudüs'teki inanlılar topluluğu
8:4-9:43 Tanrı sözünün Yahudiye ve Samiriye'de yayılması, Pavlus'un iman etmesi
10:1-11:30 Yahudi olmayan ilk inanlılar
12:1-25 Baskılara karşı zafer
13:1-28:31 Pavlus'un elçilik görevi:
13:1-14:28 İlk yolculuk
15:1-35 Kudüs'teki toplantı
15:36-18:22 İkinci yolculuk
18:23-21:16 Üçüncü yolculuk
21:17-28:31 Pavlus'un tutukluluk dönemi

Kaynak ayetler:

¹ 16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16

² 10; 13:2-3; 15:28-29; 16:6-10

ELÇİLERİN İŞLERİ

1. Bölüm

¹⁻²Ey Teofilos,

İlk kitabımda¹ İsa'nın yapıp öğretmeye başladığı her şeyi, seçmiş olduğu elçilere Kutsal Ruh aracılığıyla buyruklar verip yukarı alındığı güne dek olanları yazmışım. ³İsa, ölüm acısını çektikten sonra birçok inandırıcı kanıtlarla elçilere dirilmiş olduğunu gösterdi. Kırk gün süreyle onlara görünerek Tanrı'nın Egemenliğine dair konuştu. ⁴Kendileriyle birlikteyken onlara şu buyruğu vermişti: «Kudüs'ten ayrılmayın, Baba'nın vermiş olduğu ve benden duyduğunuz sözün gerçekleşmesini bekleyin. ⁵Şöyle ki, Yahya suyla vaftiz etti, ama sizler birkaç güne kadar Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.»

İsa göğe alınıyor

⁶Elçiler bir araya geldiklerinde İsa'ya şunu sordular: «Rab, İsrail'e egemenliği şimdi mi geri

vereceksin?»

⁷İsa onlara, «Baba'nın kendi yetkisiyle belirlemiş olduğu zamanları ve tarihleri sizin bilmenize izin yoktur» karşılığını verdi. ⁸«Ama Kutsal Ruh üzerinize inince güç alacaksınız. Kudüs'te, tüm Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bir bucağında benim tanıklarım olacaksınız.»

⁹İsa bunları söyledikten sonra, onların gözleri önünde yukarı alındı. Bir bulut O'nu alıp gözlerinin önünden uzaklaştırdı. ¹⁰İsa giderken onlar gözlerini göğe dikmiş bakıyorlardı. Tam o sırada, beyaz giysiler içinde iki adam yanlarında beliriverdi. ¹¹«Ey Celileliler, neden göğe bakıp duruyorsunuz?» diye sordular. «Sizden göğe alınan bu İsa, göğe çıktığını nasıl gördünüzse, aynı şekilde geri gelecektir.»

Matiya, Yahuda'nın yerine seçiliyor

¹²Bundan sonra elçiler, Kudüs'ten yaklaşık bir kilometre¹ uzaklıktaki Zeytin dağından Kudüs'e döndüler. ¹³Kente girince kalmakta oldukları eve gidip üst kattaki odaya çıktılar. Petrus, Yuhanna, Yakup, Andrey, Filipus, Tomas, Bartalmay, Matta, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever Simun ve Yakup oğlu Yahuda oradaydı. ¹⁴Bunların hepsi, İsa'nın annesi Meryem, diğer kadınlar ve İsa'nın kardeşleriyle tam bir birlik içinde sürekli dua ediyorlardı.

¹⁵⁻¹⁶O günlerde Petrus, yaklaşık yüz yirmi kardeşten oluşan bir topluluğun ortasında ayağa kalkıp şöyle konuştu: «Kardeşler, Kutsal Ruh'un, İsa'yı tutuklayanlara kılavuzluk eden Yahuda ile ilgili olarak Davut'un ağzıyla önceden bildirdiği Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekiyordu. ¹⁷Yahuda bizden biri sayılmış ve bu hizmette yerini almıştı.»

¹⁸Bu adam, yaptığı kötülüğün karşılığında aldığı ücretle bir tarla satın aldı. Sonra baş aşağı düştü, bedeni yarıldı ve bütün bağırsakları dışarı döküldü. ¹⁹Kudüs'te yaşayan herkes olayı duydu. Tarlaya kendi dillerinde 'Kan tarlası' anlamına gelen 'Hakeldema' adını verdiler.

²⁰«Nitekim Mezmurlar kitabında şöyle yazılmıştır» dedi Petrus.

«'O'nun konutu boş bırakılsın,
içinde kimse oturmasın.'
Ve, 'Onun görevini bir başkası üstlensin.'

²¹⁻²²«Buna göre, Yahya'nın vaftiz döneminden başlayarak Rab İsa'nın aramızdan yukarı alındığı güne değin bizimle birlikte geçirdiği bütün süre boyunca yanımızda bulunmuş olan adamlardan birinin, İsa'nın dirilişine tanıklık etmek üzere bize katılması gerekir.»

²³Böylece iki kişiyi, Barsaba denilen ve Yustus olarak da bilinen Yusuf ile Matiya'yı önerdiler. ²⁴

²⁵Sonra şöyle dua ettiler: «Ya Rab, sen herkesin yüreğini bilirsin. Yahuda'nın, ait olduğu yere gitmek için bıraktığı bu hizmeti ve elçilik görevini üstlenmek üzere bu iki kişiden hangisini seçtiğini göster bize.» ²⁶Ardından bu iki kişiye kura çektiler; kura Matiya'ya çıktı. Böylelikle Matiya on bir elçiye katıldı.

2. Bölüm

Kutsal Ruh'un gelişi

Pentikost günü geldiğinde bütün imanlılar bir arada bulunuyordu. ²Ansızın gökten, güçlü bir yelin esişini andıran bir ses geldi ve buldukları evi tümüyle doldurdu. ³Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler. ⁴İmanlıların hepsi Kutsal Ruh'la doldular, Ruh'un onları konuşturduğu yabancı dillerde konuşmaya başladılar.

⁵O sırada Kudüs'te, dünyanın her ülkesinden gelmiş dindar Yahudiler bulunuyordu. ⁶Bunlar sesi işittikleri zaman büyük bir kalabalık halinde toplandılar. Her biri kendi dilinde konuşulduğunu duyunca şaşakaldılar. ⁷Hayret ve şaşkınlık içinde, «Bakın, bu konuşanların hepsi Celileli değil mi?» diye sordular. ⁸«Nasıl oluyor da her birimiz kendi ana dilimizi işitiyoruz?» ⁹⁻¹¹Aramızda Partlar, Medler, Elamlılar var. Mezopotamya'da, Yahudiye ve Kapadokya'da, Pontus ve Asya ilinde, Friky ve Pamfilya'da, Mısır ve Libya'nın Kirene'ye yakın bölgelerinde yaşayanlar var. Hem öz Yahudi hem de Yahudiliğe dönme Romalı konuklar, Giritliler ve Araplar var aramızda. Ama her birimiz Tanrı'nın büyük işlerinin kendi dilimizde konuşulduğunu işitiyoruz.»

¹²Hepsi hayret ve şaşkınlık içinde birbirlerine, «Bunun anlamı ne?» diye sordular. ¹³Başkalarıysa, «Bunlar taze şarabı fazla kaçırmış» diye alay ettiler.

Petrus'un Pentikost günü konuşması

¹⁴⁻¹⁵Bunun üzerine Onbirlerle birlikte ayağa kalkan Petrus yüksek sesle kalabalığa şöyle seslendi: «Ey Yahudiler ve Kudüs'te bulunan herkes, bu durumu size açıklayayım. Sözlerime kulak verin. Bu adamlar, sandığınız gibi sarhoş değiller. Saat daha sabahın dokuzu! ¹⁶⁻¹⁷Bu gördüğünüz, Yoel peygamber aracılığıyla önceden bildirilen olaydır:

`Son günlerde, diyor Tanrı,
tüm insanların üzerine Ruhumdan dökeceğim.
Oğullarınız ve kızlarınız peygamberlik edecekler.
Gençleriniz görümler,
yaşlılarınız da düşler görecek.

¹⁸O günlerde gerek erkek gerek kadın,
kullarımın üzerine de Ruhumdan dökeceğim,
onlar da peygamberlik edecekler.

¹⁹Yukarıda, gökyüzünde harikalar yaratacağım.
Aşağıda, yeryüzünde belirtiler,
kan, ateş ve duman bulutları görülecek.

²⁰Rab'bin büyük ve görkemli günü gelmeden önce
güneş karacak,
ay da kan rengine dönecek.

²¹O zaman Rab'be yakaran¹ herkes kurtulacaktır.'

²²«Ey İsraililer, şu sözleri dinleyin: bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendisi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir. ²³Tanrı'nın önceden belirlenmiş amacı ve önbilgisi uyarınca elinize teslim edilen bu adamı, yasa tanımaz kişilerin eliyle çarmıha çivileyip öldürdünüz. ²⁴Tanrı ise, ölüm acılarına son vererek O'nu diriltti. Çünkü O'nun ölümüne tutsak kalması olanaksızdı. ²⁵O'nunla ilgili olarak Davut şöyle der:

`Rab'bi her zaman önümde gördüm,

O benim sağımda durduğu için sarsılmam.

²⁶Bu nedenle yüreğim mutlu, dilim sevinçlidir.

Dahası, bedenim de umut içinde yaşayacak.

²⁷Çünkü sen canımı ölümler diyarına terk etmeyeceksin,

Kutsalını çürümeye bırakmayacaksın.

²⁸Yaşam yollarını bana öğrettin;

varlığınla beni sevinçle dolduracaksın.'

²⁹«Kardeşler, size açıkça söyleyebilirim ki, büyük atamız Davut öldü, gömüldü, mezarı da bugüne dek yanı başımızda duruyor. ³⁰Davut bir peygamberdi ve soyundan gelen birini tahtına oturacağına dair Tanrı'nın kendisine ant içerek söz verdiğini biliyordu. ³¹Geleceği görerek Mesih'in ölümden dirilişine ilişkin şunları söyledi: 'O, ölümler diyarına terk edilmedi, bedeni çürümedi.' ³²Tanrı, bu İsa'yı ölümden diriltti ve biz hepimiz bunun tanıklarımız. ³³O, Tanrı'nın sağına yüceltilmiş, vaat edilen Kutsal Ruh'u Baba'dan almış ve şimdi gördüğünüz ve işittiğiniz gibi, bu Ruh'u üzerimize dökmüştür. ³⁴⁻³⁵Davut, kendisi göklere çıkmadığı halde şöyle der:

`Rab Rabbime dedi ki,

Ben düşmanlarımı

senin ayaklarının altına serinceye dek¹,

sağımda otur.'

³⁶«Böylelikle tüm İsrail halkı şunu kesinlikle bilsin: Tanrı, sizin çarmıha gerdiğiniz bu İsa'yı hem Rab hem Mesih yapmıştır.»

³⁷Bu sözleri duyanlar, yüreklerine bir hançer saplanmış gibi oldular. Petrus ve öbür elçilere, «Kardeşler, ne yapmalıyız?» diye sordular.

³⁸Petrus onlara şu karşılığı verdi: «Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz olsun. Böylece günahlarınız bağışlanacak ve Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. ³⁹Bu vaat size, çocuklarınıza ve uzakta olanların hepsine, Tanrımız olan Rab'bin kendine çağıracağı herkese yöneliktir.»

⁴⁰Petrus daha birçok sözlerle onları uyardı. «Kendinizi bu sapık kuşaktan kurtarın!» diye yalvardı. ⁴¹Onun sözünü benimseyenler vaftiz oldu. O gün yaklaşık üç bin kişi topluluğa katıldı.

⁴²Bunlar kendilerini elçilerin öğretilerine, paydaşlığa, ekmek bölmeye ve duaya adadılar.

İmanlılar arasındaki birlik

⁴³Herkesi bir korku sarmıştı. Elçilerin aracılığıyla birçok harikalar ve mucizeler yapılıyordu.

⁴⁴İmanlıların tümü bir arada bulunuyor, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ⁴⁵Mallarını mülklerini satıyor ve bunun parasını herkese ihtiyacına göre dağıtıyorlardı. ⁴⁶⁻⁴⁷Her gün tapınakta toplanmaya devam eden imanlılar, kendi evlerinde de ekmek bölüp içten bir sevinç ve sadelikle yemek yiyor ve Tanrı'yı övüyorlardı. Tüm halkın beğenisini kazanmışlardı. Rab de her gün yeni kurtulanları onların arasına katıyordu.

3. Bölüm

Sakat dilencinin iyileştirilmesi

Bir gün Petrus'la Yuhanna, dua vakti olan saat üçte tapınağa çıkıyorlardı. ²O sırada, doğuştan kötürüm olan bir adam, tapınağın 'Güzel Kapı' diye adlandırılan kapısına getiriliyordu. Tapınağa girenlerden para dilenmesi için onu her gün getirip oraya bırakırlardı. ³Tapınağa girmek üzere olan Petrus'la Yuhanna'yı gören adam, kendilerinden sadaka istedi. ⁴Petrus'la Yuhanna ona dikkatle baktılar. Sonra Petrus, «Bize bak» dedi. ⁵Adam, onlardan bir şey alacağını umarak gözlerini onların üzerine dikti.

⁶Petrus ona, «Bende gümüş ve altın yok, ama bende olanı sana veriyorum» dedi. «Nasıralı İsa Mesih'in adıyla, yürü!» ⁷Sonra onu sağ elinden kavrayıp kaldırdı. Adamın ayakları ve bilekleri o anda sapasağlam oldu. ⁸Sıçrayıp ayağa kalktı, yürümeye başladı. Yürüyüp sıçrayarak ve Tanrı'yı överek onlarla birlikte tapınağa girdi. ⁹Bütün halk, onun yürüyüp Tanrı'yı övdüğünü gördü. ¹⁰Onun, tapınağın Güzel Kapısında oturup para dilenen kişi olduğunu anlayınca ondaki değişiklik karşısında büyük bir hayret ve şaşkınlığa düştüler.

Petrus'un tapındaki konuşması

¹¹Adam, Petrus'la Yuhanna'ya tutunuyordu. Tüm halk hayret içinde 'Süleyman'ın Eyvanı' denilen yerde onlara doğru koştu. ¹²Bunu gören Petrus halka şöyle seslendi: «Ey İsraililer, buna neden şaştınız? Neden bize gözlerinizi öyle dikmiş bakıyorsunuz? Sanki biz kendi gücümüz ya da dindarlığımızla bu adamın yürümesini sağlamışız gibi... ¹³İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı, atalarımızın Tanrısı, kulu İsa'yı yüceltmıştır. Siz O'nu ele verdiniz. Pilatus O'nu serbest bırakmaya karar verdiği halde, siz O'nu Pilatus'un önünde reddettiniz. ¹⁴Kutsal ve adil Olan'ı reddedip bir katilin salıverilmesini istediniz. ¹⁵Siz Yaşam Önderi'ni öldürdünüz, ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. Biz bunun tanıklarımız. ¹⁶Gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam, İsa'nın adı sayesinde, O'nun adına olan imanla sapasağlam oldu. Hepinizin gözü önünde onu tam sağlığa kavuşturan, İsa'nın aracılığıyla etkin olan imandır.»¹

¹⁷«Şimdi ey kardeşler, yöneticileriniz gibi sizin de bilgisizlikten ötürü böyle davrandığınızı biliyorum. ¹⁸Ama tüm peygamberlerin ağzından Mesihinin acı çekeceğini önceden bildiren Tanrı, sözünü bu şekilde yerine getirmiştir. ¹⁹⁻²⁰Öyleyse, günahlarınızın silinmesi için tövbe edin ve Tanrı'ya dönün. Öyle ki, Rab size yenilenme fırsatları versin ve sizin için önceden belirlenmiş olan Mesih'i, yani İsa'yı göndersin. ²¹Tanrı'nın eski çağlardan beri kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi, her şeyin yeniden düzenleneceği zamana dek İsa'nın gökte kalması gerekiyor. ²²Musa şöyle demişti: 'Tanrınız olan Rab size, kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak. O'nun size söyleyeceği her sözü dinleyin. ²³O peygamberi dinlemeyen herkes Tanrı'nın halkından koparılıp yok edilecektir.'

²⁴«Samuel ve ondan sonra gelip konuşmuş olan peygamberlerin hepsi de bu günleri duyurmuştur. ²⁵Sizler peygamberlerin mirasçıları, Tanrı'nın atalarımızla yaptığı antlaşmanın mirasçılarısınız. Nitekim Tanrı İbrahim'e şöyle demişti: 'Senin soyunun aracılığıyla yeryüzündeki tüm halklar kutsanacaktır.' ²⁶Tanrı, her birinizi kötü yollarından döndürüp kutsamak için Kulunu ortaya çıkarıp önce size gönderdi.»

4. Bölüm

Petrus'la Yuhanna Yüksek Kurul'un önünde

Kâhinler, tapınak koruyucularının komutanı ve Sadukiler, halka seslenmekte olan Petrus'la Yuhanna'nın üzerine yürüdüler. ²Çünkü onların halka ders vermelerine ve İsa'yı örnek göstererek ölülerin dirileceğini söylemelerine çok kızmışlardı. ³Onları yakaladılar, akşam olduğu için ertesi güne dek hapiste tuttular. ⁴Ne var ki, konuşmayı dinlemiş olanların birçoğu iman etti. Böylece imanlı erkeklerin sayısı aşağı yukarı beş bine ulaştı.

⁵Ertesi gün Yahudilerin yöneticileri, ihtiyarları ve din bilginleri Kudüs'te toplandılar. ⁶Başkâhin Hanna'nın yanısıra, Kayafa, Yuhanna, İskender ve başkâhinin soyundan olan diğerleri de oradaydı. ⁷Petrus'la Yuhanna'yı huzurlarına getirip onlara, «Siz bunu hangi güçle ya da kimin adına dayanarak yaptınız?» diye sordular.

⁸O zaman Kutsal Ruh'la dolan Petrus onlara şöyle dedi: «Halkın yöneticileri ve ihtiyarlar! ⁹⁻¹⁰Eğer bugün bir hastaya yapılan iyilik nedeniyle bizden hesap soruluyor ve bu adamın nasıl iyileştiği soruşturuluyorsa, hepiniz ve tüm İsrail halkı şunu bilin: bu adam, sizin çarmıha gerdiğiniz, ama Tanrı'nın ölümden dirilttiği Nasıralı İsa Mesih'in adı sayesinde önünüzde sapaşağlam duruyor. ¹¹İsa,

`Siz yapıcılar tarafından hiçe sayılan, ama köşenin baş taşı durumuna gelen taş'tır.

¹²Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Bu göğün altında insanlara bağışlanmış, bizi kurtarabilecek başka hiçbir ad yoktur.»

¹³Kurul üyeleri, Petrus'la Yuhanna'nın yürekliliğini görüp de bunların eğitim görmemiş, sıradan kişiler olduklarını anlayınca şaşıldılar ve onların İsa'yla birlikte bulunmuş olduklarını fark ettiler.

¹⁴İyileştirilmiş olan adam, Petrus ve Yuhanna'yla birlikte gözleri önünde duruyordu; bunun için hiçbir karşılık veremediler.

¹⁵Kurul üyeleri onlara dışarı çıkmalarını buyurduktan sonra durumu kendi aralarında tartışmaya başladılar. ¹⁶«Bu adamları ne yapacağız?» dediler. «Kudüs'te yaşayan herkes, bunların eliyle olağanüstü bir mucize yaratıldığını biliyor. Biz bunu inkâr edemeyiz. ¹⁷Ama bu haberin halk arasında daha çok yayılmasını önlemek için onları tehdit edelim ki, bundan böyle İsa'nın adından kimseye söz etmesinler.»

¹⁸Böylece onları çağırdılar, İsa'nın adını hiç anmamalarını, o adı kullanarak hiçbir şey öğretmemelerini buyurdular. ¹⁹Ama Petrus'la Yuhanna şöyle karşılık verdiler: «Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. ²⁰Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz.»

²¹Kurul üyeleri onları bir daha tehdit ettikten sonra serbest bıraktılar; onları cezalandırmak için hiçbir gerekçe bulamamışlardı. Çünkü bütün halk, olup bitenler için Tanrı'yı yüceltiyordu.

²²Nitekim mucize sonucu iyileşen adamın yaşı kırkı geçmişti.

İmanlılar cesaret için dua ediyor

²³Serbest bırakılan Petrus'la Yuhanna, arkadaşlarının yanına dönerek başkâhinlerle ihtiyarların kendilerine söylediği her şeyi bildirdiler. ²⁴Arkadaşları bunu duyunca hep birlikte Tanrı'ya şöyle seslendiler: «Ey Efendimiz! Göğü, yeri, denizi ve onların içindekilerin tümünü yaratan sensin. ²⁵Kutsal Ruh aracılığıyla kulun atamız Davut'un ağzından şöyle dedin:

`Uluslar neden hiddetlendi,
halklar neden boş düzenler kurdu?

²⁶Yeryüzünün kralları saf bağladı,
yöneticiler Rab'be ve O'nun Mesihine karşı birleşti.'

²⁷⁻²⁸«Gerçekten de Hirodes ile Pontiyus Pilatus, bu kentte İsrail halkı ve diğer uluslarla birlikte senin meshettiğin kutsal kulun İsa'ya karşı bir araya geldiler. Senin kendi gücün¹ ve isteğinle önceden kararlaştırdığın her şeyi gerçekleştirdiler. ²⁹Ve şimdi ya Rab, onların savurduğu tehditlere bak! Senin sözünü tam bir yüreklilikle duyurmak için biz kullarına güç ver. ³⁰Kutsal kulun İsa'nın adıyla hastaları iyileştirmek için, mucizeler ve harikalar yaratmak için elini uzat.»

³¹Duaları bitince toplandıkları yer sarsıldı. Hepsi Kutsal Ruh'la doldular ve Tanrı sözünü cesaretle duyurmaya devam ettiler.

İmanlılar her şeylerini paylaşıyorlar

³²İnananların topluluğu yürekte ve düşüncede birdi. Hiç kimse sahip olduğu herhangi bir şey için «bu benimdir» demiyor, her şeylerini ortak kabul ediyorlardı. ³³Elçiler, Rab İsa'nın ölümden dirildiğine çok etkili bir biçimde tanıklık ediyorlardı. Tanrı'nın büyük lütfu hepsinin üzerindeydi. ³⁴⁻³⁵Aralarında yoksul olan yoktu. Çünkü toprak ya da ev sahibi olanlar bunları satar, sattıklarının bedelini getirip elçilerin buyruğuna verirlerdi²; bu da herkese ihtiyacına göre dağıtılırdı.

³⁶⁻³⁷Örneğin, Kıbrıs doğumlu bir Levili olan ve elçilerin Barnaba, yani `Cesaret Verici' diye adlandırdıkları Yusuf, sahip olduğu bir tarlayı sattı, parasını getirip elçilerin buyruğuna verdi.

5. Bölüm

Hananya ile Safira

¹⁻²Hananya adında bir adam, karısı Safira'nın onayıyla bir mülk sattı, paranın bir kısmını kendine saklayarak gerisini getirip elçilerin buyruğuna verdi. Karısının da olup bitenlerden haberi vardı.

³Petrus ona, «Hananya, nasıl oldu da Şeytan'a uydun¹, Kutsal Ruh'a yalan söyleyip tarlanın parasının bir kısmını kendine sakladın?» dedi. ⁴«Tarla satılmadan önce sana ait değil miydi? Sen onu sattıktan sonra da parayı dilediğin gibi kullanamaz mıydın? Neden yüreğinde böyle bir düzen kurdun? Sen insanlara değil, Tanrı'ya yalan söylemiş oldun.»

⁵Hananya bu sözleri işitince yere yıkılıp can verdi. Olanları duyan herkesi büyük bir korku sardı.

⁶Gençler kalkıp Hananya'nın ölüsünü kefenlediler ve dışarı taşıyıp gömdüler.

⁷Bundan yaklaşık üç saat sonra Hananya'nın karısı, olanlardan habersiz içeri girdi. ⁸Petrus ona, «Söyle bana, tarlayı bu fiyata mı sattınız?» diye sordu.

«Evet, bu fiyata» dedi Safira.

⁹Petrus ona şöyle dedi: «Rab'bin Ruhunu sınamak için nasıl oldu da sözbirliği ettiniz? İşte, kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda, seni de dışarı taşıyacaklar.» ¹⁰Kadın o anda Petrus'un ayakları dibine yıkılıp can verdi. İçeri giren gençler onu ölmüş buldular, onu da dışarı taşıyarak kocasının yanına gömdüler. ¹¹İnanlılar topluluğunun tümünü ve olayı duyanların hepsini büyük bir korku sardı.

Elçiler birçok kişiyi iyileştiriyor

¹²Elçilerin aracılığıyla halk arasında birçok mucizeler ve harikalar yaratılıyordu. İnanlıların hepsi Süleyman'ın Eyvanında toplanıyordu. ¹³Halk onlara büyük saygı duyduğu halde, dışarıdan hiç kimse onlara katılmayı göze alamıyordu. ¹⁴Buna rağmen, Rab'be inanıp topluluğa katılan erkek ve kadınların sayısı giderek arttı. ¹⁵Bütün bunların sonucu, yoldan geçen Petrus'un hiç değilse gölgesi bazılarının üzerine düşsün diye halk, hasta olanları caddelere çıkartıp şilteler ve döşekler üzerine yatırır oldu. ¹⁶Kudüs'ün çevresindeki kasabalardan da kalabalıklar geliyor, hastaları ve kötü ruhlardan acı çekenleri getiriyorlardı. Bunların hepsi iyileştirildi.

Elçilere yapılan baskılar

¹⁷⁻¹⁸Bunun üzerine, kıskançlıkla dolan başkâhin ve beraberindekilerin hepsi, yani Saduki mezhebinden olanlar, elçileri yakalatıp devlet hapishanesine attırdılar. ¹⁹⁻²⁰Ama geceleyin Rab'bin bir meleği zindanın kapılarını açıp onları dışarı çıkarttı. «Gidin! Tapınağa girip bu yeni yaşamla ilgili sözlerin hepsini halka duyurun» dedi. ²¹Elçiler bu buyruğa uyarak gün doğarken tapınağa girip ders vermeye başladılar.

Başkâhin ve beraberindekiler gelince Yüksek Kurul'u, İsrail halkının tüm ihtiyarlarını toplantıya çağırdılar. Sonra elçileri getirtmek için tutukevine adam yolladılar. ²²⁻²³Ne var ki, görevliler zindana vardıklarında elçileri bulamadılar. Geri dönerek şu haberi iletiler: «Tutukevini kilitli ve tam bir güvenlik altında, nöbetçileri de kapılarda durur bulduk. Ama kapıları açtığımızda içerde kimseyi bulamadık!» ²⁴Bu sözleri işiten tapınak koruyucularının komutanıyla başkâhinler şaşkına döndüler, bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.

²⁵O sırada yanlarına gelen biri, «Bakın, hapse attığımız adamlar tapınakta dikilmiş, halka ders veriyor» diye haber getirdi. ²⁶Bunun üzerine komutanla görevliler gidip elçileri getirdiler. Halkın kendilerini taşlamasından korktukları için zor kullanmadılar.

²⁷⁻²⁸Elçileri getirip Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. Başkâhin onları sorguya çekti: «Bu adı kullanarak ders vermeyin diye size kesin buyruk vermiştik» dedi. «Ama siz öğretinizi Kudüs kentinin her tarafına yaydınız. İlle de bizi bu adamın kanını dökmekten sorumlu göstermek istiyorsunuz.»

²⁹Petrus ve öbür elçiler şöyle karşılık verdiler: «İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek. ³⁰Atalarımızın Tanrısı, sizin çarmıha gererek öldürdüğünüz İsa'yı diriltti. ³¹İsrail'e,

günahlarından tövbe etme ve bağışlanma fırsatını vermek için Tanrı O'nu Önder ve Kurtarıcı olarak kendi sağına yükseltti. ³²Biz, Tanrı'nın kendi sözünü dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh'la birlikte bu olayların tanıklarıyız.»

³³Kurul üyeleri bu sözleri işitince küplere bindiler ve elçileri yok etmek istediler. ³⁴⁻³⁵Ama tüm halkın saygısını kazanmış bir Kutsal Yasa öğretmeni olan Gamalyel adlı bir Ferisi, Yüksek Kurul'da ayağa kalktı, elçilerin kısa bir süre için dışarı çıkartılmasını buyurarak kurul üyelerine şunları söyledi: «Ey İsraililer, bu adamlara yapacağınızı iyi düşünün. ³⁶Bir süre önce Tevdas da kendi kendisiyle ilgili büyük iddialarda bulunarak başkaldırdı. Dört yüz kadar kişi de ona katıldı. Ama adam öldürüldü, izleyicilerinin hepsi dağıtıldı, hareket yok oldu. ³⁷Ondan sonra, sayım yapıldığı günlerde ortaya çıkan Celileli Yahuda, bir sürü insanı ayartıp peşine taktı. Ama o da öldürüldü ve izleyicilerinin hepsi darmadağın oldu. ³⁸Şimdi size şunu söyleyeyim: bu adamlarla uğraşmayın, onları rahat bırakın! Çünkü bu girişim, bu hareket insan işiyse, yok olup gidecektir. ³⁹Yok eğer Tanrı'nın işiyse, bu adamları yok edemezsiniz. Hatta kendinizi Tanrı'ya karşı savaşır durumda bulabilirsiniz.»

Kurul üyeleri Gamalyel'in bu öğüdünü kabul ettiler. ⁴⁰Elçileri içeri çağırıp kamçılattılar ve İsa'nın adından söz etmemelerini buyurduktan sonra salıverdiler.

⁴¹Elçiler, İsa'nın adı uğruna hakarete layık görüldükleri için Yüksek Kurul'un huzurundan sevinç içinde ayrıldılar. ⁴²Her gün tapınakta ve evlerde ders vermekten ve Mesih İsa'yla ilgili müjdeyi yaymaktan geri kalmadılar.

6. Bölüm

Yedi yardımcı

İsa'nın öğrencilerinin sayıca çoğaldığı o günlerde, Grekçe konuşan Yahudiler, günlük yardım dağıtımında kendi dullarına gereken ilginin gösterilmediğini ileri sürerek İbranice konuşan Yahudilerden yakınmaya başladılar. ²Bunun üzerine Onikiler, bütün öğrencileri bir araya toplayıp şöyle dediler: «Tanrı sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız¹ doğru olmaz. ³Bu nedenle kardeşler, aranızdan Ruh'la ve bilgelikle dolu, yedi saygın kişi seçin. Onları bu iş için görevlendirelim. ⁴Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yayma işine adayalım.»

⁵⁻⁶Bu öneri bütün topluluğu hoşnut etti. Böylece, iman ve Kutsal Ruh'la dolu biri olan İstefan'ın yanısıra Filipus, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas ve Yahudiliğe dönme Antakyalı Nikolas'ı seçip elçilerin önüne çıkardılar. Elçiler de dua edip ellerini onların üzerine koydular.

⁷Böylece Tanrı'nın sözü yayılıyor, Kudüs'teki öğrencilerin sayısı arttıkça artıyor, kâhinlerden birçoğu da iman çağrısına uyuyordu.

İstefan tutuklanıyor

⁸Tanrı'nın lütfuyla ve kudretle dolu olan İstefan, halk arasında büyük harikalar ve mucizeler yaratıyordu. ⁹Ne var ki, Azatlılar havrası diye bilinen havranın bazı üyeleri ve Kirene'den, İskenderiye'den, Kilikya'dan ve Asya ilinden bazı kişiler İstefan'la çekişmeye başladılar. ¹⁰Ama İstefan'ın konuşmasındaki bilgeliğe ve Ruh'a karşı koyamadılar. ¹¹Bunun üzerine birkaç kişiyi el

altından ayartarak onlara, «Bu adamın Musa'ya ve Tanrı'ya karşı küfür dolu sözler söylediğini duyduk» dedirttiler.

¹²Böylelikle halkı, ihtiyarları ve din bilginlerini kışkırttılar. Gidip İstefan'ı yakaladılar ve Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. ¹³Getirdikleri yalancı tanıklar, «Bu adam durmadan bu kutsal yere ve Yasa'ya karşı konuşuyor» dediler. ¹⁴«`Nasıralı İsa burayı yıkacak, Musa'nın bize emanet ettiği töreleri de değiştirecek' dediğini duyduk.»

¹⁵Kurul'da oturanların hepsi, İstefan'a baktıklarında yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

7. Bölüm

İstefan'ın konuşması

Başkâhin, «Bu iddialar doğru mu?» diye sordu.

²⁻³İstefan şöyle karşılık verdi: «Kardeşler ve babalar, beni dinleyin. Atamız İbrahim daha Mezopotamya'dayken, Haran'a yerleşmeden önce, yüce Tanrı ona görünüp şöyle dedi: `Ülkeni ve akrabalarını bırak, sana göstereceğim ülkeye git.'

⁴«Bunun üzerine İbrahim Kildanilerin ülkesini bırakıp Haran'a yerleşti. Babasının ölümünden sonra da Tanrı onu oradan alıp şimdi sizin yaşadığınız bu ülkeye getirdi. ⁵Burada ona herhangi bir miras, bir karış toprak bile vermemişti. Ama İbrahim'in o sırada hiç çocuğu olmadığı halde, Tanrı bu ülkeyi mülk olarak ona ve ondan sonra gelecek torunlarına vereceğini vaat etti. ⁶Tanrı şöyle dedi: `Senin torunların, yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacaklar. Dört yüz yıl köle olarak çalıştırılacak, kötü muamele görecekle. ⁷Ama ben' dedi Tanrı, `kölelik edecekleri ulusu cezalandıracağım. Bundan sonra oradan çıkacak ve bana bu yerde tapınacaklar.' ⁸Sonra Tanrı onunla, sünnete dayalı antlaşmayı yaptı. Böylelikle İbrahim, İshak'ın babası oldu ve onu sekiz günlükken sünnet etti. Ve İshak Yakup'un, Yakup da on iki büyük atamızın babası oldu.

⁹⁻¹⁰«Yusuf'u kıskanan atalarımız, onu köle olarak Mısır'a sattılar. Ama Tanrı onunla beraberdi ve onu bütün sıkıntılarından kurtardı. Ona bilgelik vererek Mısır kralı Firavun'un gözüne girmesini sağladı. Firavun da onu Mısır ve tüm saray halkı üzerinde yönetici tayin etti.

¹¹«Sonra tüm Mısır ve Kenan ülkesini kıtlık vurdu, büyük sıkıntılar başladı. Atalarımız yiyecek bulamadılar. ¹²Mısır'da tahıl bulunduğunu duyan Yakup, atalarımızı oraya ilk yolculuklarına gönderdi. ¹³Mısır'a ikinci gelişlerinde ise Yusuf, kardeşlerine kimliğini açıkladı. Firavun böylece Yusuf'un ailesini tanımış oldu. ¹⁴Yusuf haber yollayıp babası Yakup'u ve tüm akrabalarını, toplam yetmiş beş kişiyi çağırttı. ¹⁵Böylece Yakup Mısır'a gitti. Kendisi de atalarımız da orada öldüler. ¹⁶Kemikleri sonra Şekem'e getirilerek İbrahim'in Şekem'de Hamor oğullarından bir miktar gümüş karşılığında satın almış olduğu mezara konuldu.

¹⁷«Tanrı'nın İbrahim'e vermiş olduğu sözün gerçekleşeceği zaman yaklaştığında, Mısır'daki halkımızın nüfusu bir hayli çoğalmıştı. ¹⁸Sonunda Yusuf'u hiç tanımamış başka bir kral Mısır'da tahta çıktı. ¹⁹Bu adam, halkımıza karşı haince davrandı, atalarımıza kötülük etti. Onları, yeni doğan çocuklarını açıkta bırakıp ölüme terk etmeye zorladı.

²⁰⁻²¹«O sırada, son derece güzel bir çocuk olan Musa doğdu. Musa, üç ay babasının evinde beslendikten sonra açıkta bırakıldı. Firavun'un kızı onu bulup evlat edindi ve kendi oğlu olarak yetiştirdi. ²²Musa, Mısırlıların tüm bilim dallarında eğitildi. Gerek sözde, gerek eylemde güçlü biri oldu.

²³«Kırk yaşını doldurunca Musa'nın yüreğinde öz kardeşleri olan İsrail oğullarının durumunu yakından görme arzusu doğdu. ²⁴Onlardan birine haksızlık edildiğini gören Musa, onu savundu. Haksızlığı yapan Mısırlıyı öldürerek ezilenin öcünü aldı. ²⁵'Kardeşlerim Tanrı'nın benim aracılığımla kendilerini kurtaracağını anlarlar' diye düşünüyordu. Ama onlar bunu anlamadılar. ²⁶Ertesi gün Musa, kavga eden iki İbraniyle karşılaşınca onları barıştırmak istedi. 'Efendiler' dedi, 'siz kardeşsiniz. Niye birbirinize haksızlık ediyorsunuz?'

²⁷«Ne var ki, soydaşına haksızlık eden kişi Musa'yı yana iterek, 'Kim seni başımıza yönetici ve yargıç yaptı?' dedi. ²⁸'Yoksa dün Mısırlıyı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?' ²⁹Bu söz üzerine Musa Midyan ülkesine kaçtı. Orada gurbette yaşadı ve iki oğul babası oldu.

³⁰«Kırk yıl geçtikten sonra Musa'ya, Sina dağının yakınlarındaki çölde, yanan bir çalının alevleri içinde bir melek görüldü. ³¹⁻³²Musa gördüklerine şaşıtı. Daha yakından bakmak için yaklaştığında, Rab ona şöyle seslendi: 'Senin atalarının Tanrısı, İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı ben'im.' Korkuyla titreyen Musa bakmaya cesaret edemedi.

³³«Sonra Rab ona, 'Çarıklarını çıkart ayaklarından! Çünkü üzerinde durduğun yer kutsal topraktır' dedi. ³⁴'Mısır'da halkıma yapılan kötü muameleyi gözlerimle gördüm, iniltilerini işittim ve onları kurtarmaya geldim. Şimdi gel, seni Mısır'a göndereceğim.'

³⁵«Bu Musa, 'kim seni yönetici ve yargıç yaptı?' diye reddettikleri Musa'ydı. Tanrı onu, çalıda kendisine görünen meleğin aracılığıyla yönetici ve kurtarıcı olarak gönderdi. ³⁶Halkı Mısır diyarından çıkararak, orada, Kızıldeniz'de ve kırk yıl boyunca çölde harikalar ve mucizeler yaratan oydu. ³⁷İsrail oğullarına, 'Tanrı size kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak' diyen Musa odur. ³⁸Çöldeki topluluğun arasında yaşamış, Sina dağında kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur. Bize iletmek üzere kendisine yaşam dolu sözler verildi.

³⁹«Ne var ki, atalarımız onun sözünü dinlemek istemediler. Onu reddettiler, Mısır'a dönmeyi özler oldular. ⁴⁰Harun'a, 'Bize öncülük edecek ilahlar yap' dediler. 'Çünkü bizi Mısır diyarından çıkararak o Musa'ya ne olduğunu bilmiyoruz!' ⁴¹Ve o günlerde buzağı biçiminde bir put yapıp ona kurbanlar sundular. Kendi elleriyle yaptıkları bu put için bir şenlik düzenlediler. ⁴²Bu yüzden Tanrı onlardan yüz çevirip onları göksel cisimlere kulluk etmeye terk etti. Peygamberlerin kitabında yazılmış olduğu gibi:

'Ey İsrail halkı,
çölde kırk yıl boyunca
bana mı adaklar ve kurbanlar sundunuz?
⁴³Siz Molok'un¹ çadırını
ve ilahınız Refan'ın¹ yıldızını taşıdınız.
Tapınmak için yaptığınız putlardı bunlar.
Bu yüzden sizi Babil'in ötesine süreceğim.'

⁴⁴«Çölde atalarımızın Tanıklık çadırı vardı. Musa bunu, kendisiyle konuşan Tanrı'nın buyurduğu gibi, gördüğü örneğe göre yapmıştı. ⁴⁵Tanıklık çadırını önceki kuşaktan teslim alan atalarımız, Yeşu'nun önderliğinde diğer ulusların topraklarını ele geçirdikleri zaman, çadırı beraberlerinde getirdiler. Ulusları atalarımızın önünden kovan Tanrı'nın kendisiydi. Çadır, Davut'un zamanına dek kaldı. ⁴⁶Tanrı'nın beğenisini kazanmış olan Davut, Yakup'un Tanrısı için bir barınak yapmaya izin istedi. ⁴⁷Oysa Tanrı için bir ev yapan Süleyman oldu.

⁴⁸⁻⁵⁰«Ne var ki, en yüce Olan, elle yapılmış konutlarda oturmaz. Peygamberin belirttiği gibi, 'Gök benim tahtım, yeryüzü ayaklarımın basamağıdır. Bana nasıl bir ev yapacaksınız? Ya da, dinleneceğim yer neresidir? Bütün bunlar benim elimin eseri değil mi? diyor Rab.'

⁵¹«Ey dik kafalılar, yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar!¹ Siz tıpkı atalarınıza benziyorsunuz, her zaman Kutsal Ruh'a karşı direniyorsunuz. ⁵²⁻⁵³Atalarınız peygamberlerin hangisine zulmetmediler ki? Adil Olan'ın geleceğini önceden bildirenleri de öldürdüler. Melekler aracılığıyla buyrulan Yasa'yı alıp da buna uymayan sizler, şimdi de adil Olan'a ihanet edip O'nu katlettiniz!»

İstefan'ın taşlanıp öldürülmesi

⁵⁴Kurul üyeleri bu sözleri duyunca küplere bindiler, İstefan'a karşı dişlerini gıcırdattılar. ⁵⁵Kutsal Ruh'la dolu olan İstefan ise, gözlerini göğe dikip Tanrı'nın görkemini ve Tanrı'nın sağında duran İsa'yı gördü. ⁵⁶«Bakın» dedi, «göklerin açıldığını ve İnsanoğlu'nun Tanrı'nın sağında durmakta olduğunu görüyorum.»

⁵⁷Bunun üzerine kulaklarını tıkayıp çılgınlık atarak hep birlikte İstefan'a saldırdılar. ⁵⁸Onu kentten dışarı atıp taşa tuttular. İstefan'a karşı tanıklık etmiş olanlar, kaftanlarını Saul adlı bir gencin ayaklarının dibine bıraktılar. ⁵⁹İstefan taş yağmuru altında, «Rab İsa, ruhumu al!» diye yakarıyordu. ⁶⁰Sonra diz çökerek yüksek sesle şöyle dedi: «Ya Rab, bu günahı onlara yükleme!» Bunu söyledikten sonra gözlerini yaşama kapadı.

8. Bölüm

İstefan'ın öldürülmesini Saul da onaylamıştı.

O gün Kudüs'teki inanlılar topluluğuna karşı korkunç bir baskı dönemi başladı. Elçiler hariç tüm inanlılar Yahudiye ve Samiriye'nin her yanına dağıldılar. ²Bazı dindar kişiler, İstefan'ı gömdükten sonra onun için büyük yas tuttular. ³Saul ise inanlılar topluluğunu kırıp geçiriyordu. Ev ev dolaşarak, kadın erkek demeden inanlıları dışarı sürüklüyor, hapse atıyordu.

Filipus Samiriye'de

⁴Bunun sonucu dağılan inanlılar, gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı. ⁵Filipus, Samiriye kentine gidip oradakilere Mesih'i tanıtmaya başladı. ⁶Filipus'u dinleyen ve yaptığı

mucizeleri gören kalabalıklar, hep birlikte onun söylediklerine kulak verdiler. ⁷Birçoklarının içinden kötü ruhlar yüksek sesle haykırarak çıktı; bir sürü felçli ve kötürüm iyileştirildi. ⁸Ve o kentte büyük sevinç oldu.

Büyücü Simun

⁹Ne var ki, kentte bir süreden beri büyücülük yapan ve Samiriye halkını şaşkına çeviren Simun adlı biri vardı. Simun, büyük adam olduğunu iddia ediyordu. ¹⁰Küçük büyük, herkes onu dikkatle dinler, «Büyük Güç dedikleri Tanrı gücü işte budur» derlerdi. ¹¹Uzun zamandan beri onları büyücülüğüyle şaşkına çevirdiği için onu dikkatle dinlerlerdi. ¹²Ama Tanrı'nın Egemenliği ve İsa Mesih adıyla ilgili müjdeyi duyuran Filipus'un söylediklerine inandıkları zaman, erkekler de kadınlar da vaftiz oldular. ¹³Simun'un kendisi de inanıp vaftiz oldu. Ondandan sonra sürekli olarak Filipus'un yanında kaldı. Doğüstü belirtileri ve yapılan büyük mucizeleri görünce şaşkına döndü.

¹⁴Kudüs'teki elçiler, Samiriye halkının, Tanrı'nın sözünü benimsediğini duyunca Petrus'la Yuhanna'yı onlara gönderdiler. ¹⁵Petrus'la Yuhanna oraya varınca, Samiriyeli imanlıların Kutsal Ruh'u almaları için dua ettiler. ¹⁶Çünkü Ruh daha hiçbirinin üzerine inmemişti. Rab İsa'nın adıyla vaftiz olmuşlardı, o kadar. ¹⁷Petrus'la Yuhanna onların üzerine ellerini koyunca, onlar da Kutsal Ruh'u aldılar.

¹⁸⁻¹⁹Elçilerin bu el koyma hareketiyle Kutsal Ruh'un verildiğini gören Simun onlara para teklif ederek, «Bana da bu yetkiyi verin ki, kimin üzerine ellerimi koysam Kutsal Ruh'u alsın» dedi.

²⁰Petrus ona şöyle dedi: «Paran seninle birlikte mahvolsun! Çünkü Tanrı'nın armağanını parayla elde edebileceğini sandın. ²¹Senin bu işte bir payın, bir hakkın yok. Yüreğin, Tanrı'nın gözünde doğru değildir. ²²Bu kötülüğünden tövbe et ve Rab'be yalvar, yüreğindeki bu düşünce belki bağışlanır. ²³Senin kin dolu, kötülüğe tutsak olmuş biri olduğunu görüyorum.»

²⁴Simun, «Benim için Rab'be yalvarın da söylediklerinizden hiçbiri başıma gelmesin» diye karşılık verdi.

²⁵Petrus'la Yuhanna tanıklık edip Rab'bin sözünü bildirdikten sonra, Samiriye'nin birçok köyünde de Müjde'yi duyura duyura Kudüs'e döndüler.

Filipus ve Etiyopyalı

²⁶Bu arada Rab'bin bir meleği Filipus'a şöyle seslendi: «Kalk, güneye doğru, Kudüs'ten Gazze'ye inen yola, çöl yoluna git.» ²⁷⁻²⁸Filipus da kalkıp gitti. Bu sırada, Etiyopya kraliçesi Kandaki'nin vezirlerinden biri, kraliçenin tüm hazinelerinden sorumlu olan Etiyopyalı bir hadım, ülkesine dönmekteydi. Tapınmak için Kudüs'e gitmiş olan hadım arabasında oturmuş, Yeşaya peygamberin kitabını okuyordu. ²⁹Ruh Filipus'a, «Git» dedi, «şu arabaya yetiş.»

³⁰Filipus koşup arabanın yanına geldi ve hadımın Yeşaya peygamberi okumakta olduğunu işitti. «Acaba okuduklarını anlıyor musun?» diye sordu.

³¹Hadım, «Biri bana yol göstermedikçe nasıl anlayabilirim ki?» diyerek Filipus'un arabaya binip yanına oturmasını rica etti. ³²Kutsal Yazılardan okuduğu bölüm şuydu:

«Koyun gibi boğazlanmaya götürüldü;
kırkıcının önünde kuzu nasıl ses çıkarmazsa,
O da öylece ağzını açmadı.
³³Aşağılandığında adalet O'ndan esirgendi.
O'nun soyunu kim anacak?
Çünkü yeryüzündeki yaşamına son verildi.»

³⁴Hadım Filipus'a, «Lütfen açıklar mısınız, peygamber kimden söz ediyor, kendisinden mi, bir başkasından mı?» diye sordu. ³⁵Bunun üzerine Filipus anlatmaya koyuldu. Kutsal Yazıların bu bölümünden başlayarak ona İsa'yla ilgili müjdeyi bildirdi.

³⁶⁻³⁷Yolda giderlerken su bulunan bir yere geldiler. Hadım, «Bak, burada su var» dedi. «Vaftiz olmama ne engel var?»¹

³⁸Sonra arabanın durmasını buyurdu. Filipus'la hadım birlikte suya girdiler ve Filipus hadımı vaftiz etti. ³⁹Sudan çıktıkları zaman Rab'bin Ruhu Filipus'u hemen oradan uzaklaştırdı. Filipus'u bir daha görmeyen hadım sevinç içinde yoluna devam etti. ⁴⁰Filipus ise kendini Aşdot kentinde buldu. Sezariye'ye varıncaya dek tüm kentleri dolaşarak Müjde'yi duyurdu.

9. Bölüm

İsa Saul'a görünüyor

¹⁻²Saul ise Rab'bin öğrencilerine karşı hâlâ tehdit ve ölüm soluyordu. Başkâhine gitti, Şam'daki havralara verilmek üzere mektuplar yazmasını istedi. Orada İsa'nın yolunda yürüyen kadın erkek, kimi bulsa tutuklayıp Kudüs'e getirmek niyetindeydi. ³Yol alıp Şam'a yaklaştığı sırada, birdenbire gökten gelen bir ışık çevresini aydınlattı. ⁴Yere yıkılan Saul, bir sesin kendisine, «Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?» dediğini işitti.

⁵Saul, «Ey efendim, sen kimsin?» dedi.

«Ben, senin zulmettiğin İsa'yım» diye cevap geldi. ⁶«Haydi kalk ve kente gir, ne yapman gerektiği sana bildirilecek.»

⁷Saul'la birlikte yolculuk eden adamların dilleri tutuldu, oldukları yerde kalakaldılar. Sesi duydularsa da, kimseyi göremediler. ⁸Saul yerden kalktı, ama gözlerini açtığında hiçbir şey göremiyordu. Sonra kendisini elinden tutup Şam'a götürdüler. ⁹Üç gün boyunca gözleri görmeyen Saul hiçbir şey yiyip içmedi.

¹⁰Şam'da Hananya adında bir İsa öğrencisi vardı. Bir görünümde Rab ona, «Hananya!» diye seslendi.

«Buradayım, Rab» dedi Hananya.

¹¹Rab ona, «Kalk» dedi, «Doğru Sokak denilen sokağa git ve Yahuda'nın evinde Saul adında Tarsuslu birini ara. Şu anda orada dua ediyor. ¹²Görümünde yanına Hananya adlı birinin geldiğini ve gözlerini açmak için ellerini kendisinin üzerine koyduğunu görmüştür.»

¹³Hananya şöyle karşılık verdi: «Rab, birçoklarının bu adam hakkında neler anlattıklarını duydum. Kudüs'te senin kutsallarına nice kötülük yapmış! ¹⁴Burada da senin adını anan herkesi tutuklamak için başkâhinlerden yetki almıştır.»

¹⁵Rab ona, «Git!» dedi. «Bu adam, benim adımla diğer uluslara, krallara ve İsrail oğullarına duyurmak üzere seçilmiş bir aracımdır. ¹⁶Benim adım uğruna ne kadar sıkıntı çekmesi gerekeceğini ona göstereceğim.»

¹⁷Bunun üzerine Hananya gitti, eve girdi ve ellerini Saul'un üzerine koydu. «Saul kardeş» dedi, «sen buraya gelirken yolda sana görünen Rab, yani İsa, gözlerin açılsın ve Kutsal Ruh'la dolasın diye beni yolladı.» ¹⁸⁻¹⁹Hemen o anda Saul'un gözlerinden perde gibi bir şeyler düştü. Yeniden görmeye başlayan Saul kalktı, vaftiz oldu, sonra yemek yiyip kuvvet buldu.

Saul, Şam'da ve Kudüs'te

Saul, birkaç gün Şam'daki öğrencilerin yanında kaldı. ²⁰Havralarda İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu hemen duyurmaya başladı. ²¹Onu duyanların hepsi şaşkına döndü. «Kudüs'te bu adı ananları kırıp geçiren adam bu değil mi? Buraya da, öylelerini tutuklayıp başkâhinlere götürmek amacıyla gelmedi mi?» diyorlardı. ²²Saul ise günden güne güçleniyordu. İsa'nın Mesih olduğuna dair kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudileri şaşkına çeviriyordu.

²³Aradan günler geçti. Yahudiler, Saul'u öldürmek için bir düzen kurdular. ²⁴Ne var ki, kurdukları düzenle ilgili haber Saul'a ulaştı. Yahudiler onu öldürmek için gece gündüz kentin kapılarını gözlüyorlardı. ²⁵Ama Saul'un öğrencileri geceleyin kendisini aldılar, kentin surlarından sarkıttıkları bir küfe içinde aşağı indirdiler.

²⁶Saul Kudüs'e varınca oradaki öğrencilere katılmaya çalıştı. Ama hepsi ondan korkuyor, İsa'nın bir öğrencisi olduğuna inanıyorlardı. ²⁷O zaman Barnaba onu alıp elçilere götürdü. Onlara, Saul'un Şam yolunda Rab'bi nasıl gördüğünü, Rab'bin de onunla konuştuğunu, Şam'da ise onun İsa adını nasıl korkusuzca duyurduğunu anlattı. ²⁸Böylelikle Saul, Kudüs'te girip çıktıkları her yerde öğrencilerle birlikte bulunarak Rab'bin adını korkusuzca duyurmaya başladı. ²⁹Dili Grekçe olan Yahudilerle konuşup tartışıyordu. Ama onlar onu öldürmeyi tasarlıyorlardı. ³⁰Kardeşler bunu öğrenince onu Sezariye'ye götürüp oradan Tarsus'a yolladılar.

³¹Tüm Yahudiye, Celile ve Samiriye'deki inanlılar topluluğu esenliğe kavuştu. Gelişen ve Rab korkusu içinde yaşayan topluluk, Kutsal Ruh'un yardımıyla sayıca büyüyordu.

Eneyas ve Tabita

³²Bu arada her tarafı dolaşan Petrus, Lidda'da yaşayan kutsallara da uğradı. ³³Orada, felçli olup sekiz yıldan beri yataktan kalkamayan Eneyas adında birini buldu. ³⁴Petrus ona, «Eneyas, İsa Mesih seni iyileştiriyor» dedi. «Kalk, yatağını topla.» Eneyas hemen ayağa kalktı. ³⁵Lidda ve Şaron'da yaşayan herkes onu gördü ve Rab'be döndü.

³⁶Yafa'da İsa öğrencisi olan Tabita adında bir kadın vardı. Tabita, 'ceylan' anlamına gelir. Bu kadın her zaman iyilik yapıp yoksullara yardım ederdi. ³⁷O günlerde hastalanıp öldü. Ölüsünü yıkayıp üst kattaki odaya koydular. ³⁸Lidda Yafa'ya yakın olduğundan, Petrus'un Lidda'da

bulduğunu duyan öğrenciler ona iki kişi yollayıp, «Vakit kaybetmeden yanımıza gel» diye yalvardılar.

³⁹Petrus kalkıp onlarla birlikte gitti. Eve varınca onu üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar ağlayarak Petrus'un çevresinde toplandılar. Ona, Ceylan'ın kendileriyle birlikteyken dikmiş olduğu entarilerle üstlükleri gösterdiler. ⁴⁰Petrus, herkesi dışarı çıkarttı, diz çöküp dua etti. Sonra ölüye doğru dönerek, «Tabita, kalk» dedi. Kadın gözlerini açtı, Petrus'u görünce doğrulup oturdu. ⁴¹Petrus elini uzatarak onu ayağa kaldırdı. Sonra kutsallarla dul kadınları çağırdı, Ceylan'ı diri olarak onlara teslim etti. ⁴²Bu olayın haberi bütün Yafa'ya yayıldı ve birçokları Rab'be inandı. ⁴³Petrus uzunca bir süre Yafa'da, Simun adında bir dericinin evinde kaldı.

10. Bölüm

İman eden yüzbaşı

¹⁻²Sezariye'de Kornelyus adında bir adam vardı. 'İtalyan' taburunda yüzbaşı olan Kornelyus, dindar, bütün ev halkıyla birlikte Tanrı'dan korkan bir adamdı. Halka çok yardımda bulunur, Tanrı'ya sürekli dua ederdi. ³Bir gün saat üç sularında, bir görünümde Tanrı'nın bir meleğinin kendisine geldiğini açıkça gördü. Melek ona, «Kornelyus» diye seslendi.

⁴Kornelyus korku içinde gözlerini ona dikti, «Ne var, efendim?» dedi.

Melek ona şöyle dedi: «Duaların ve sadakaların anılmak üzere Tanrı katına ulaştı. ⁵Şimdi Yafa'ya adam yolla, Petrus olarak da tanınan Simun'u çağır. ⁶Petrus, evi deniz kıyısında bulunan Simun adlı bir dericinin yanında kalıyor.»

⁷Kendisiyle konuşan melek uzaklaştıktan sonra Kornelyus, uşaklarından ikisini ve özel yardımcılarında olan dindar bir askeri çağırdı. ⁸Kendilerine her şeyi anlattıktan sonra onları Yafa'ya gönderdi.

Petrus'un görünümü

⁹Ertesi gün onlar yol alıp kente yaklaşırlarken, saat on iki sularında Petrus dua etmek için dama çıktı. ¹⁰Acıkınca da yemek istedi. Yemek hazırlanırken Petrus kendinden geçti. ¹¹Göğün açıldığını ve büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtılarak yeryüzüne indirildiğini gördü. ¹²Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan her türden dört ayaklı hayvanlar, sürüngenler ve gökte uçan kuşlar vardı. ¹³Bir ses ona, «Kalk Petrus, kes ve ye!» dedi.

¹⁴«Asla olmaz, Rab!» dedi Petrus. «Hiçbir zaman murdar ya da kirli herhangi bir şey yememişimdir.»

¹⁵Ses tekrar, ikinci kez duyuldu; Petrus'a, «Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen murdar deme» dedi.

¹⁶Bu, üç kez tekrarlandı. Sonra çarşafı andıran nesne hemen göğe alındı.

¹⁷Petrus şaşkınlık içindeydi. Gördüğü görünümün ne anlama gelebileceğini düşünürken, Kornelyus'un gönderdiği adamlar Simun'un evini soruşturmuş, gelip dış kapının önünde durmuşlardı. ¹⁸Evdekilere seslenerek, «Petrus diye tanınan Simun burada mı kalıyor?» diye sordular.

¹⁹Petrus hâlâ görümün anlamını düşünürken Ruh ona, «Bak, üç kişi seni arıyor» dedi. ²⁰«Haydi kalk, aşağı in. Hiç çekinmeden onlarla git. Çünkü onları ben gönderdim.»

²¹Petrus aşağı inip adamlara, «Aradığınız kişi benim» dedi. «Gelişinizin sebebi ne acaba?»

²²«Doğru ve Tanrı'dan korkan, tüm Yahudi ulusunca iyiliğiyle tanınan, Kornelyus adında bir yüzbaşı var» dediler. «Kutsal bir melek ona, seni evine çağırıp senin söyleyeceklerini dinlemesini buyurdu.» ²³Bunun üzerine Petrus onları içeri alıp konuk etti.

Petrus, Kornelyus'un evinde

Ertesi gün Petrus kalktı, onlarla birlikte yola çıktı. Yafa'daki kardeşlerden bazıları da ona katıldı. ²⁴İkinci gün Sezariye'ye vardılar. Bu arada Kornelyus, akraba ve yakın dostlarını toplamış onları bekliyordu. ²⁵Eve giren Petrus'u karşıladı, tapınırcasına ayaklarına kapandı. ²⁶Petrus ise onu ayağa kaldırarak, «Kalk, ben de insanım» dedi.

²⁷Petrus Kornelyus'la konuşa konuşa içeri girdiğinde birçok insanın toplanmış olduğunu gördü. ²⁸Onlara şöyle dedi: «Bir Yahudi'nin başka ulustan biriyle ilişki kurmasının, onu ziyaret etmesinin töremize aykırı olduğunu bilirsiniz. Oysa Tanrı bana, hiç kimseye murdar ya da kirli dememem gerektiğini göstermiştir. ²⁹Bu nedenle, çağrıldığım zaman hiç itiraz etmeden geldim. Şimdi, beni ne amaçla çağırttığınızı sorabilir miyim?»

³⁰Kornelyus, «Üç gün¹ önce bu sıralarda, saat üçte evimde dua ediyordum» dedi. «Birdenbire, parlak giysili bir adam önümde dikiliverdi. ³¹'Kornelyus' dedi, 'Tanrı senin duanı işitti, verdiğin sadakaları andı. ³²Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağır. O, deniz kıyısında oturan derici Simun'un evinde kalıyor.' ³³Bunun üzerine sana hemen adam yolladım. Sen de lütfedip geldin. İşte şimdi biz hepimiz, Rab'bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek üzere Tanrı'nın önünde toplanmış bulunuyoruz.»

³⁴⁻³⁵O zaman Petrus söz alıp şöyle dedi: «Tanrı'nın insanlar arasında ayırım yapmadığını, ama kendisinden korkan ve doğru olanı yapan kişiyi, ulusuna bakmaksızın kabul ettiğini gerçekten anlıyorum. ³⁶Tanrı'nın, herkesin Rabbi olan İsa Mesih aracılığıyla esenliği müjdeleyerek İsrail oğullarına iletmiş bildiriden haberiniz vardır. ³⁷⁻³⁸Yahya'nın vaftiz çağrısından sonra Celile'den başlayarak tüm Yahudiye'de meydana gelen olayları, Tanrı'nın, Nasıralı İsa'yı nasıl Kutsal Ruh'la ve kudretle meshettiğini biliyorsunuz. İsa her yanı dolaşarak iyilik yapıyor, İblis'in baskısı altında olanların hepsini iyileştiriyordu. Çünkü Tanrı O'nunla beraberdi.

³⁹«Biz, İsa'nın, Yahudilerin ülkesinde ve Kudüs'te yaptıklarının hepsine tanık olduk. O'nu çarmıha gerip öldürdüler. ⁴⁰Ama Tanrı O'nu üçüncü gün diriltti ve açıkça görünmesini sağladı. ⁴¹İsa, halkın tümüne değil de, Tanrı'nın önceden seçmiş olduğu tanıklara, ölümden dirilmesinden sonra kendisiyle birlikte yiyip içen bizlere göründü. ⁴²Tanrı tarafından ölümlerle dirilerin Yargııcı olarak atanan kişinin kendisi olduğunu halka duyurmamızı, buna tanıklık etmemizi buyurdu. ⁴³Peygamberlerin hepsi O'nunla ilgili tanıklıkta bulunuyorlar. Şöyle ki, O'na inanan herkesin günahları O'nun adıyla bağışlanır.»

⁴⁴Petrus daha bu sözleri söylerken Kutsal Ruh, konuşmayı dinleyen herkesin üzerine indi.

⁴⁵Petrus'la birlikte gelmiş olan Yahudi¹ imanlılar, Kutsal Ruh armağanının diğer uluslardan

olanların da üzerine dökülmesini şaşkınlıkla karşıladılar. ⁴⁶⁻⁴⁷Çünkü onların, bilmedikleri dillerde konuşup Tanrı'yı yücelttiklerini duyuyorlardı.

O zaman Petrus, «Bunlar, tıpkı bizim gibi Kutsal Ruh'u almışlardır. Suyla vaftiz olmalarına kim engel olabilir?» dedi. ⁴⁸Böylelikle onların İsa Mesih adıyla vaftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Petrus'a, birkaç gün yanlarında kalması için ricada bulundular.

11. Bölüm

Petrus'un açıklamaları

Elçilerle tüm Yahudiye'deki kardeşler, diğer ulusların da Tanrı'nın sözünü kabul ettiklerini duydular. ²Ama Petrus Kudüs'e gittiği zaman sünnet yanlıları onu eleştirdiler. ³«Sen sünnetsiz kişilerin evine gidip onlarla yemek yemişsin!» dediler.

⁴Petrus baştan başlayarak olanları tek tek onlara anlattı. ⁵«Ben Yafa kentinde dua ediyordum» dedi. «Kendimden geçerek bir görüm gördüm. Büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtıldığını, bunun gökten aşağı inip benim bulunduğum yere kadar geldiğini gördüm. ⁶Gözlerimi çarşafa dikip dikkatle baktım. Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan dört ayaklılar, yabancı hayvanlar, sürüngenler ve gökte uçan kuşlar gördüm. ⁷Sonra bir sesin bana, 'Kalk, Petrus, kes ve ye!' dediğini işittim.

⁸«'Asla olmaz, Rab!' dedim. 'Ağzıma hiçbir zaman murdar ya da kirli bir şey girmemiştir.'

⁹«Ses ikinci kez gökten geldi: 'Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen murdar deme' dedi. ¹⁰Bu, üç kez tekrarlandı; sonra her şey yeniden göğe alındı.

¹¹«Tam o sırada Sezariye'den bana gönderilen üç kişi, bulunduğumuz evin önünde durdular.

¹²Ruh bana, hiç çekinmeden onlarla birlikte gitmemi söyledi. Bu altı kardeş de benimle geldiler, varıp adamın evine girdik. ¹³Adam bize, evinde beliren meleği nasıl gördüğünü anlattı. Melek ona şöyle demiş: 'Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağirt. ¹⁴O sana, seninle tüm ev halkının kurtuluş bulacağı sözler söyleyecek.'

¹⁵«Ben konuşmaya başlayınca Kutsal Ruh, başlangıçta bizim üzerimize indiği gibi, onların da üzerine indi. ¹⁶O zaman Rab'bin söylediği şu sözü anımsadım: 'Yahya suyla vaftiz etti, sizler ise Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.' ¹⁷Böylelikle Tanrı, Rab İsa Mesih'e inanmış olan bizlere verdiği armağanın aynısını onlara verdiyse, ben kimim ki Tanrı'ya karşı koyayım?»

¹⁸Bunları dinledikten sonra yatıştılar. Tanrı'yı yücelterek şöyle dediler: «Demek ki Tanrı, tövbe etme ve yaşama kavuşma fırsatını diğer uluslara da vermiştir.»

Antakya'daki imanlılar

¹⁹İstefan'ın öldürülmesiyle başlayan baskı sonucu dağılan imanlılar, Fenike, Kıbrıs ve Antakya'ya kadar gittiler. Tanrı sözünü sadece Yahudilere duyuruyorlardı. ²⁰Ama içlerinden Kıbrıslı ve Kireneli olan bazı adamlar Antakya'ya gidip Greklerle de konuşmaya başladılar. Onlara Rab İsa'yla ilgili müjdeyi bildirdiler. ²¹Onların arasında etkin olan Rab'bin gücü¹ sayesinde çok sayıda kişi inanıp Rab'be döndü.

²²Olup bitenlerin haberi, Kudüs'teki inanlılar topluluğuna ulaştı. Bunun üzerine imanlılar Barnaba'yı Antakya'ya gönderdiler. ²³⁻²⁴Kutsal Ruh'la ve imanla dolu, iyi bir adam olan Barnaba, Antakya'ya varıp Tanrı lütfunun meyvelerini görünce sevindi. Herkesi, candan ve yürekten Rab'be bağlı kalmaya özendirdi. Sonuç olarak Rab'be daha birçok kişi kazanıldı.

²⁵⁻²⁶Sonra Barnaba, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti. Onu bulunca da Antakya'ya getirdi. Böylece Barnaba'yla Saul bütün bir yıl oradaki inanlılar topluluğuyla bir araya gelerek büyük bir kitleyi eğittiler. Öğrencilere ilk kez Antakya'da Mesihçiler adı verildi.

²⁷O günlerde Kudüs'ten Antakya'ya bazı peygamberler geldi. ²⁸Bunlardan Agabus adlı biri ortaya çıkıp bütün dünyada şiddetli bir kıtlık olacağını Ruh'un aracılığıyla bildirdi. Bu kıtlık, Klavdiyus'un imparatorluğu sırasında oldu. ²⁹Öğrenciler, her biri kendi gücü oranında, Yahudiye'de yaşayan kardeşlere gönderilmek üzere yardım toplamayı kararlaştırdılar. ³⁰Bu kararı yerine getirip bağışlarını Barnaba ve Saul'un eliyle topluluğun ihtiyarlarına gönderdiler.

12. Bölüm

Petrus'un hapisten kaçıışı

O sırada kral Hirodes, inanlılar topluluğundan bazı kişileri, kötülük yapmak amacıyla yakalattı. ²Yuhanna'nın kardeşi Yakup'u kılıçla öldürttü. ³Yahudilerin bundan memnun kaldığını görünce ardından Petrus'u da yakalattı. Bunu, Mayasız Ekmek bayramı sırasında yaptı. ⁴Petrus'u tutuklatıp hapse attırdı ve dörder kişilik dört takım askerin gözetimine teslim etti. Fısıh bayramından sonra onu halkın önünde yargılamak niyetindeydi. ⁵Bu nedenle Petrus hapiste tutuldu. Ama inanlılar topluluğu, onun için Tanrı'ya hararetle dua ediyordu.

⁶Petrus, Hirodes'in kendisini yargılayacağı günden önceki gece, iki zincirle bağlanmış olarak iki askerin arasında uyuyordu. Kapıda duran nöbetçiler de zindanın güvenliğini sağlıyordu.

⁷Birdenbire Rab'bin bir meleği görüldü ve hücrede bir ışık parladı. Melek, Petrus'un böğrüne dokunup onu uyandırdı. «Çabuk, kalk!» dedi. O anda zincirler Petrus'un bileklerinden düştü.

⁸Melek ona, «Kuşağını bağla, çarıklarını giy» dedi. Petrus da söyleneni yaptı. «Abanı giy, beni izle» dedi melek. ⁹Petrus onu izleyerek dışarı çıktı. Ama meleğin yaptığının gerçek olduğunu anlamıyor, bir görüm gördüğünü sanıyordu. ¹⁰Birinci ve ikinci nöbetçiyi geçerek kente açılan demir kapıya geldiler. Kapı, önlerinde kendiliğinden açıldı. Dışarı çıkıp bir sokak boyunca yürüdüler, sonra melek ansızın Petrus'un yanından yitiverdi.

¹¹O zaman kendine gelen Petrus, «Rab'bin bana meleğini gönderdiğini şimdi gerçekten anlıyorum» dedi. «O beni Hirodes'in elinden ve Yahudi halkının uğrayacağı umduğu tüm belalardan kurtardı.»

¹²Petrus olanların farkına varınca Markos diye tanınan Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti. Orada birçok kişi toplanmış dua ediyordu. ¹³Petrus'un dış kapıyı çalması üzerine Roda adlı bir hizmetçi kız kapıya bakmaya gitti. ¹⁴Petrus'un sesini tanıyan kız, sevincinden kapıyı açmadan tekrar içeri koşarak, «Petrus kapıda duruyor!» diye haber verdi.

¹⁵«Çıldırılmışsın sen!» dediler ona. Ama kız üsteleyince onlar, «Onun meleği olmalı» dediler.

¹⁶Petrus ise kapıyı çalmaya devam etti. Kapıyı açıp onu görünce şaşırıp kaldılar. ¹⁷Petrus, eliyle susmalarını işaret ederek Rab'bin onu zindandan nasıl çıkardığını anlattı. Sonra, «Bu haberleri Yakup'la öbür kardeşlere iletin» diyerek oradan ayrılarak başka bir yere gitti.

¹⁸Askerler sabahleyin büyük bir telaşa kapıldılar. Birbirlerine, «Petrus ne oldu?» diye sordular.

¹⁹Hirodes onu arattı, bulamayınca da nöbetçileri sorguya çekti ve idam edilmeleri için buyruk verdi.

Kral Hirodes'in ölümü

Bundan sonra Hirodes, Yahudiye'den Sezariye'ye gidip bir süre orada kaldı. ²⁰Bu arada Sur ve Sayda halklarına ateş püskürüyordu. Bunlar birleşip kendisiyle görüşmeye geldiler. Önce kralın baş danışmanı Vilastos'u kendi taraflarına çekerek barış isteğinde bulundular. Çünkü kendi ülkelerinin gereksindiği yiyecekler kralın ülkesinden sağlanıyordu.

²¹Belirlenen günde krallık giysilerini giymiş olan Hirodes tahtına oturarak halka bir konuşma yaptı. ²²Halk, «Bu bir insanın sesi değil, bir ilahın sesidir!» diye bağırıyordu. ²³O anda Rab'bin bir meleği Hirodes'i vurdu. Çünkü Tanrı'ya ait olan yüceliği kendine mal etmişti. İçi kurtlarca kemirilerek can verdi.

²⁴Tanrı'nın sözü ise yayılıyor, etkisini artırıyor.

²⁵Görevlerini tamamlayan Barnaba'yla Saul, Markos diye tanınan Yuhanna'yı yanlarına alarak Kudüs'ten döndüler.

13. Bölüm

Barnaba'yla Saul'un görevlendirilmesi

Antakya'daki inanlılar topluluğu içinde bazı peygamberler ve öğreticiler vardı: Barnaba, Niger denilen Şimon, Kireneli Lukyus, bölge kralı Hirodes'le birlikte büyümüş olan Menahem ve Saul. ²Bunlar Rab'be tapınıp oruç tutarlarken Kutsal Ruh kendilerine şöyle dedi: «Barnaba'yla Saul'u, kendilerini çağırılmış olduğum görev için bana ayırın.» ³Böylece oruç tutup dua ettikten sonra, Barnaba'yla Saul'un üzerine ellerini koyup onları yolcu ettiler.

Kıbrıs'ta

⁴Kutsal Ruh'un buyruğuyla yola çıkan Barnaba'yla Saul, Selefkıye'ye gittiler, oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. ⁵Salamis'e varınca Yahudilerin havralarında Tanrı sözünü duyurmaya başladılar. Yuhanna'yı da yardımcı olarak yanlarına almışlardı.

⁶Adayı baştan başa geçerek Baf'a geldiler. Orada, büyücü ve sahte peygamber olan Baryeşu adında bir Yahudiyle karşılaştılar. ⁷⁻⁸Baryeşu, vali Sergiyus Pavlus'a yakın biriydi. Akıllı bir kişi olan vali, Barnaba'yla Saul'u çağırıp Tanrı sözünü dinlemek istedi. Ne var ki Baryeşu - büyücü anlamına gelen diğer adıyla Elimas - onlara karşı koyarak valiyi iman etmekten caydırmaya çalıştı. ⁹⁻¹⁰Ama Kutsal Ruh'la dolan Saul, yani Pavlus, gözlerini Elimas'a dikerek, «Ey İblis'in oğlu!» dedi. «Yüreğin her türlü hile ve sahtekârlıkla dolu; doğru olan her şeyin düşmanısın. Rab'bin düz yollarını çarpıtmaktan vazgeçmeyecek misin? ¹¹İşte şimdi Rab'bin eli sana karşı

kalkmıştır. Kör olacaksın, bir süre gün ışığını göremeyeceksin.»

O anda adamın üzerine bir sis, bir karanlık çöktü. Dört dönerek, elinden tutup kendisine yol gösterecek birilerini aramaya başladı. ¹²Olanları gören vali, Rab'le ilgili öğretiyi hayranlıkla karşıladı ve iman etti.

Pisidya Antakyası'nda

¹³Pavlus'la beraberindekiler Baftan denize açılıp Pamfilya bölgesinin Perge kentine gittiler. Yuhanna ise onları bırakıp Kudüs'e döndü. ¹⁴Onlar Perge'den yollarına devam ederek Pisidya Antakyası'na geçtiler. Sept günü havraya girip oturdular. ¹⁵Kutsal Yasa ve peygamberlerin yazılarından okunduktan sonra, havranın yöneticileri onlara, «Kardeşler, halka verecek bir öğüdünüz varsa buyurun, konuşun» diye haber yolladılar.

¹⁶Pavlus ayağa kalktı, eliyle bir işaret yaparak, «Ey İsraililer ve Tanrı'dan korkan diğerleriniz, dinleyin» dedi. ¹⁷⁻¹⁸«Bu halkın, yani İsrail'in Tanrısı, bizim atalarımızı seçti ve Mısır diyarında gurbette yaşadıkları süre içinde onları büyük bir ulus yaptı. Sonra güçlü eliyle onları oradan çıkardı, çölde yaklaşık kırk yıl onların nazına katlandı. ¹⁹⁻²⁰Kenan diyarında yenilgiye uğrattığı yedi ulusun topraklarını İsrail halkına miras olarak verdi. Bütün bunlar aşağı yukarı dört yüz elli yıl sürdü.

«Sonra Tanrı, Samuel peygamberin zamanına kadar onlar için hakimler yetiştirdi. ²¹Halk bir kral isteyince, Tanrı onlar için Benyamin oymağından Kiş oğlu Saul'u yetiştirdi. Saul kırk yıl krallık yaptı. ²²Tanrı, onu tahttan indirdikten sonra onlara kral olarak Davut'u başa geçirdi. Onunla ilgili şu tanıklıkta bulundu: 'İşay oğlu Davut'u gönlüme uygun bir adam olarak gördüm, o her istediğimi yapar.' ²³Tanrı, verdiği sözü tutarak bu adamın soyundan İsrail'e bir Kurtarıcı, İsa'yı gönderdi. ²⁴İsa'nın gelişinden önce Yahya, tüm İsrail halkını, tövbe edip vaftiz olmaya çağırırdı. ²⁵Yahya görevini tamamlarken şöyle diyordu: 'Beni kim sanıyorsunuz? Ben Mesih değilim. Ama O benden sonra geliyor. Ben O'nun ayağındaki çarığının bağını çözmeye bile layık değilim.'

²⁶«Kardeşler, İbrahim'in soyundan gelenler ve Tanrı'dan korkan diğerleriniz, bu kurtuluş bildirisi bize gönderildi. ²⁷Çünkü Kudüs'te yaşayanlar ve onların yöneticileri İsa'yı reddettiler. O'nu mahkûm etmekle her Sept günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirmiş oldular. ²⁸O'nda ölüm cezasını gerektiren herhangi bir suç bulamadıkları halde, Pilatus'tan O'nun idamını istediler. ²⁹O'nunla ilgili yazılmış olanların hepsini yerine getirdikten sonra O'nu çarımıhtan indirip mezara koydular. ³⁰Ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. ³¹İsa, kendisiyle birlikte Celile'den Kudüs'e gelmiş olanlara günlerce görüldü. Bu kişiler şimdi halka O'nun tanıklığını yapıyor.

³²⁻³³«Biz de size Müjde'yi duyuruyoruz: Tanrı İsa'yı diriltmekle, atalarımıza verdiği sözü, onların çocukları olan bizler için yerine getirmiştir. İkinci Mezmur'da da yazıldığı gibi:

'Sen benim Oğlumsun,
bugün ben sana Baba oldum.'

³⁴«Tanrı, O'nu asla çürümek üzere ölümden dirilttiğini şu sözlerle belirtmiştir:
'Size, Davut'a vaat ettiğim
kutsal ve güvenilir nimetleri vereceğim.'

³⁵«Bunun için başka bir yerde de şöyle der:

'Kutsalını çürümeye bırakmayacaksın.'

³⁶«Davut, kendi kuşağında Tanrı'nın amacı uyarınca hizmet ettikten sonra gözlerini yaşama kapadı, ataları gibi gömüldü ve bedeni çürüdü gitti. ³⁷Oysa Tanrı'nın dirilttiği Kişi'nin bedeni çürümedi. ³⁸⁻³⁹Dolayısıyla kardeşler, şunu bilin ki, günahların bu Kişi aracılığıyla bağışlanacağı size duyurulmuş bulunuyor. Şöyle ki, iman eden herkes, Musa'nın Yasasıyla aklanamadığınız her suçtan O'nun aracılığıyla aklanır. ⁴⁰⁻⁴¹Dikkat edin, peygamberlerin sözünü ettiği şu durum sizin başınıza gelmesin:

'Bakın, siz alay edenler,
şaşkına dönüp yok olun!
Ben sizin gününüzde bir iş yapıyorum,
öyle bir iş ki, biri size anlatsa inanmazsınız.>'»

⁴²Pavlus'la Barnaba havradan çıkarken halk onları, bir sonraki Sept günü aynı konular üzerinde konuşmaya çağırdı. ⁴³Havradaki topluluk dağılınca, Yahudiler ve Yahudi dinini benimseyip Tanrı'ya tapan yabancılardan birçoğu onların ardından gitti. Pavlus'la Barnaba onlarla konuşarak onları devamlı Tanrı'nın lütfunda yaşamaya özendirdiler.

⁴⁴Ertesi Sept günü kent halkının hemen hemen tümü Rab'bin sözünü dinlemek için toplanmıştı. ⁴⁵Kalabalığı gören Yahudiler büyük bir kıskançlık içinde, küfürlerle Pavlus'un söylediklerine karşı çıktılar. ⁴⁶Pavlus'la Barnaba ise cesaretle karşılık verdiler: «Tanrı'nın sözünü ilkönce size bildirmemiz gerekiyordu. Siz onu reddettiğinize ve kendinizi sonsuz yaşama layık görmediğinize göre, biz şimdi diğer uluslara gidiyoruz. ⁴⁷Çünkü Rab bize şöyle buyurmuştur:

'Yeryüzünün dört bir bucağına kurtuluş götürmen için seni uluslara ışık yaptım.>'»

⁴⁸Diğer uluslardan olanlar bunu işitince sevindiler ve Rab'bin sözünü yücelttiler. Sonsuz yaşam için belirlenmiş olanların hepsi iman etti.

⁴⁹Böylece Rab'bin sözü bütün yörede yayıldı. ⁵⁰Ne var ki Yahudiler, Tanrı'ya tapan saygın kadınlarla kentin ileri gelen erkeklerini kışkırttılar, Pavlus'la Barnaba'ya karşı bir baskı hareketi başlatıp onları bölgenin sınırlarının dışına attılar. ⁵¹Bunun üzerine Pavlus'la Barnaba onlara bir uyarı olsun diye ayaklarının tozunu silkerek Konya'ya gittiler. ⁵²Öğrenciler ise sevinç ve Kutsal Ruh'la doluydu.

14. Bölüm

Konya'da

Konya'da Yahudilerin havrasına birlikte giren Pavlus'la Barnaba öyle etkili konuştular ki, hem Yahudilerden hem de Greklerden çok sayıda kişi iman etti. ²Ama inanmayan Yahudiler, diğer uluslardan olanları kardeşlere karşı kışkırtarak zihinlerini bulandırdılar. ³Orada uzunca bir süre kalan Pavlus'la Barnaba, Rab hakkında cesaretle konuşuyorlardı. Rab de onlara mucizeler ve harikalar yapma gücünü vererek kendi lütfunu açıklayan bildiriye doğruladı. ⁴Kentin halkı ikiye bölünmüştü. Bazıları Yahudilerin, bazıları elçilerin tarafını tuttu.

⁵Yahudilerle diğer uluslardan olanlar ve bunların yöneticileri, elçileri hırpalayıp taşa tutmak için bir düzen kurdular. ⁶⁻⁷Bunu öğrenen Pavlus'la Barnaba, Likavonya'nın Listra ve Derbe kentlerine ve çevre bölgeye kaçarak oralarda da Müjde'yi yaydılar.

Listra ve Derbe'de

⁸Listra'da, doğuştan kötürüm olup ayakları tutmayan ve hiç yürüyememiş bir adam vardı. ⁹⁻¹⁰Bu adam Pavlus'un söylediklerini dinledi. Onu dikkatle süzen Pavlus, iyileştirilebileceğine imanı olduğunu görerek yüksek sesle ona, «Kalk, ayaklarının üzerinde dur!» dedi. Adam yerinden fırlayıp yürümeye başladı.

¹¹Pavlus'un ne yaptığını gören halk Likavonya dilinde, «Tanrılar insan kılığına girip yanımıza inmiş!» diye haykırdı. ¹²Barnaba'ya Zeus¹¹, konuşmada öncülük eden Pavlus'a da Hermes¹¹ adını taktılar. ¹³Kentin hemen dışında bulunan Zeus tapınağının kâhini kent kapılarına boğalar ve çelenkler getirdi, halkla birlikte elçilere kurban sunmak istedi.

¹⁴Ne var ki elçiler, Barnaba'yla Pavlus, bunu duyunca giysilerini yırtarak kalabalığın içine daldılar. ¹⁵«Efendiler, neden böyle şeyler yapıyorsunuz?» diye bağırdılar. «Biz de sizin gibi insanız, aynı yaradılışa sahibiz. Size müjde getiriyoruz. Sizi bu boş şeylerden vazgeçmeye, göğü, yeri, denizi ve bunların içindekilerin hepsini yaratmış olan, yaşayan Tanrı'ya dönmeye çağırıyoruz. ¹⁶Geçmiş çağlarda Tanrı, tüm ulusların kendi yollarından gitmelerine izin verdi.

¹⁷Yine de kendini tanıksız bırakmış değildir. Size iyilik ediyor. Gökten yağmur yağıdırıyor, çeşitli ürünleriyle mevsimleri düzenliyor, sizi yiyeceklerle doyurup yüreklerinizi sevinçle dolduruyor.»

¹⁸Bu sözlerle bile halkın kendilerine kurban sunmasını güçlükle engelleyebildiler.

¹⁹Ne var ki, Antakya ve Konya'dan gelen bazı Yahudiler, halkı kendi taraflarına çekerek Pavlus'u taşladılar; onu ölmüş sanarak kentin dışına sürüklediler. ²⁰Ama öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlus ayağa kalkıp kente döndü. Ertesi gün Barnaba'yla birlikte Derbe'ye gitti. ²¹⁻²²O kentte de Müjde'yi duyurup birçok öğrenci edindiler.

Antakya'ya dönüş

Pavlus'la Barnaba daha sonra Listra, Konya ve Antakya'ya dönerek öğrencileri ruhça pekiştirdiler, imana bağlı kalmaları için onlara cesaret verdiler. «Tanrı'nın Egemenliğine, birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerek» diyorlardı. ²³İmanlılar için her toplulukta ihtiyarlar seçtiler. Dua ve oruçla onları, inanmış oldukları Rab'be emanet ettiler.

²⁴Pisidya bölgesinden geçerek Pamfilya'ya geldiler. ²⁵Perge'de Tanrı sözünü bildirdikten sonra Antalya'ya gittiler. ²⁶Oradan gemiyle, artık tamamlamış buldukları görev için Tanrı'nın lütfuna emanet edildikleri yer olan Antakya'ya döndüler. ²⁷Oraya vardıklarında inanlılar topluluğunu bir araya getirip Tanrı'nın kendileri aracılığıyla neler yaptığını, diğer uluslara iman kapısını nasıl açtığını anlattılar. ²⁸Oradaki öğrencilerin yanında uzun bir süre kaldılar.

15. Bölüm

Kudüs'teki toplantı

Yahudiye'den gelen bazı kişiler Antakya'daki kardeşlere, «Siz Musa'nın töresi uyarınca sünnet

olmadıkça kurtulamazsınız» diye öğretiyorlardı. ²Pavlus'la Barnaba, bu adamlarla bir hayli çekişip tartıştılar. Sonunda Pavlus'la Barnaba'nın, kardeşlerden diğer bazılarıyla birlikte Kudüs'e gidip bu sorunu elçiler ve ihtiyarlarla görüşmesi kararlaştırıldı. ³Böylece inanlılar topluluğunca gönderilenler, diğer uluslardan olanların Tanrı'ya nasıl döndüğünü anlata anlata Fenike ve Samiriye bölgelerinden geçerek tüm kardeşlere büyük sevinç verdiler. ⁴Kudüs'e geldiklerinde inanlılar topluluğu, elçiler ve ihtiyarlarca iyi karşılandılar. Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yapmış olduğu her şeyi anlattılar.

⁵Ne var ki, Ferisi mezhebinden olan imanlılardan bazıları kalkıp şöyle dediler: «Diğer uluslardan olanları sünnet etmek ve onlara Musa'nın Yasasına uymalarını buyurmak gerek.»

⁶Elçilerle ihtiyarlar bu konuyu görüşmek için toplandılar. ⁷Uzunca bir tartışmadan sonra Petrus ayağa kalkıp onlara, «Kardeşler» dedi, «diğer uluslar Müjde'nin bildirisini benim ağzımdan duyup inansınlar diye Tanrı'nın uzun zaman önce aranızdan beni seçtiğini biliyorsunuz. ⁸İnsanın yüreğini bilen Tanrı, Kutsal Ruh'u tıpkı bize verdiği gibi onlara da vermekle, onları kabul ettiğini gösterdi. ⁹Onlarla bizim aramızda hiçbir ayırım yapmadı, iman etmeleri üzerine yüreklerini arındırdı. ¹⁰Öyleyse, ne bizim ne de atalarımızın taşıyabildiği bir boyunduruğu öğrencilerin boynuna geçirerek şimdi neden Tanrı'yı sınıyorsunuz? ¹¹Bizler, Rab İsa'nın lütfuyla kurtulduğumuza inanıyoruz; onlar da öyle.»

¹²Bunun üzerine bütün topluluk sustu ve Barnaba'yla Pavlus'u dinlemeye başladı. Barnaba'yla Pavlus, Tanrı'nın kendileri aracılığıyla diğer uluslar arasında yapmış olduğu mucizeler ve harikaları tek tek anlattılar. ¹³Onlar konuşmalarını bitirince Yakup söz aldı: «Kardeşler, beni dinleyin» dedi. ¹⁴«Simun, Tanrı'nın diğer uluslardan kendine ait olacak¹ bir halk çıkarmak amacıyla onlara ilk kez nasıl yaklaştığını anlatmıştır. ¹⁵⁻¹⁶Peygamberlerin sözleri de bunu doğrulamaktadır. Yazılmış olduğu gibi:

˘Bundan sonra ben geri dönüp,
Davut'un yıkılmış konutunu yeniden kuracağım.
Onun yıkıntılarını yeniden kurup
onu tekrar ayağa kaldıracam.
¹⁷⁻¹⁸Öyle ki, geriye kalan insanlar,
bana ait olan¹ tüm uluslar Rab'bi arasınlar.
Bunları ta başlangıçtan bildiren Rab,
işte böyle diyor.'

¹⁹«Bu nedenle, kanımca diğer uluslardan Tanrı'ya dönenlere güçlük çıkarmamalıyız. ²⁰Ancak putlara sunulup murdar hale gelen etlerden, cinsel ahlaksızlıktan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve kandan sakınmaları gerektiğini onlara yazmalıyız. ²¹Çünkü çok eski zamanlardan beri Musa'nın sözleri her kentte duyurulmakta, her Sept günü havralarda okunmaktadır.»

Diğer uluslardan olan imanlılara mektup

²²Bunun üzerine tüm inanlılar topluluğuyla elçiler ve ihtiyarlar, kendi aralarından seçtikleri adamları Pavlus ve Barnaba'yla birlikte Antakya'ya göndermeye karar verdiler. Kardeşlerin önde gelenlerinden Barsaba denilen Yahuda ile Silas'ı seçtiler. ²³Onların eliyle şu mektubu yolladılar:

Kardeşleriniz olan biz elçilerle ihtiyarlardan, diğer uluslardan olup Antakya, Suriye ve Kilikya'da bulunan siz kardeşlere selam! ²⁴Bizden bazı kişilerin yanınıza geldiğini, sözleriyle sizi tedirgin edip aklınızı karıştırdığını duyduk. Oysa onları biz göndermedik. ²⁵Bu nedenle aramızdan seçtiğimiz bazı kişileri, sevgili kardeşlerimiz Barnaba ve Pavlus'la birlikte size göndermeye oybirliğiyle karar verdik. ²⁶Bu ikisi, Rabbimiz İsa Mesih'in adı uğruna canlarını gözden çıkarmış kişilerdir. ²⁷Kararımız uyarınca size Yahuda ile Silas'ı gönderiyoruz. Onlar aynı şeyleri sözlü olarak da aktaracaklar. ²⁸⁻²⁹Kutsal Ruh ve bizler, gerekli olan şu kuralların dışında size herhangi bir şey yüklememeyi uygun gördük: putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve cinsel ahlaksızlıktan sakınmalısınız. Bunlardan kaçınırsanız, iyi edersiniz. Esen kalın.

³⁰Adamlar böylece yola koyulup Antakya'ya gittiler. Topluluğu bir araya getirerek onlara mektubu verdiler. ³¹İmanlılar, mektuptaki yüreklendirici sözleri okuyunca sevindiler. ³²Kendileri peygamber olan Yahuda ile Silas, birçok konuşmalar yaparak kardeşleri yüreklendirip ruha pekiştirdiler. ³³⁻³⁴Bir süre orada kaldıktan sonra, kendilerini göndermiş olanların yanına dönmek üzere kardeşler tarafından esenlikle yolcu edildiler.¹

³⁵Pavlus'la Barnaba ise Antakya'da kaldılar, diğer birçoklarıyla birlikte ders verip Rab'bin sözünü müjdelediler.

Pavlus'la Barnaba arasında anlaşmazlık

³⁶Bundan bir süre sonra Pavlus Barnaba'ya, «Rab'bin sözünü duyurduğumuz bütün kentlere dönüp kardeşleri ziyaret edelim, nasıl olduklarını görelim» dedi. ³⁷Barnaba, Markos denilen Yuhanna'yı da yanlarında götürmek istiyordu. ³⁸Ama Pavlus, Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte göreve devam etmemiş olan Markos'u yanlarında götürmeyi uygun görmedi. ³⁹Aralarında öylesine keskin bir anlaşmazlık çıktı ki, birbirlerinden ayrıldılar. Barnaba Markos'u alıp Kıbrıs'a doğru yelken açtı. ⁴⁰Silas'ı seçen Pavlus ise, kardeşlerce Rab'bin lütfuna emanet edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹Suriye ve Kilikya bölgelerini dolaşarak inanlı topluluklarını pekiştirdi.

16. Bölüm

Timoteyus, Pavlus'la Silas'a katılıyor

Pavlus, Derbe ve Listra'ya da uğradı. Listra'da annesi imanlı bir Yahudi, babası ise Grek olan Timoteyus adında bir İsa öğrencisi vardı. ²Listra ve Konya'daki kardeşler ondan övgüyle söz ediyorlardı. ³Timoteyus'u kendisiyle birlikte götürmek isteyen Pavlus, oralarda bulunan Yahudiler yüzünden onu sünnet ettirdi. Çünkü hepsi, babasının Grek olduğunu biliyordu. ⁴Kent kent dolaşarak Kudüs'teki elçilerle ihtiyarların almış olduğu kararları imanlılara iletiyor, bunlara uymalarını istiyorlardı. ⁵Böylelikle toplulukların imanı güçleniyor ve sayıları günden güne artıyordu.

Pavlus'un Makedonya'yla ilgili görüşü

⁶Kutsal Ruh'un, Tanrı sözünü Asya ilinde yaymalarını engellemesi üzerine Pavlus'la arkadaşları

Friky ve Galatya bölgesinden geçtiler. ⁷Misya sınırına geldiklerinde Bitinya bölgesine geçmek istediler. Ama İsa'nın Ruhu onlara izin vermedi. ⁸Bunun üzerine Misya'dan geçip Troas kentine gittiler. ⁹O gece Pavlus bir görüm gördü. Önünde Makedonyalı bir adam durmuş, ona yalvarıyordu: «Makedonya'ya geçip bize yardım et» diyordu. ¹⁰Pavlus'un gördüğü bu görümden sonra hemen Makedonya'ya gitmenin bir yolunu aradık. Çünkü Tanrı'nın bizi, Müjde'yi oradakilere duyurmaya çağırdığı sonucuna varmıştık.

Lidya'nın iman etmesi

¹¹Troas'tan denize açılıp doğru Semadirek adasına, ertesi gün de Neapolis'e gittik. ¹²Oradan da bir Roma yerleşme merkezi ve Makedonya'nın o bölgesinin önemli bir kenti olan Filipi'ye geçtik. Birkaç gün bu kentte kaldık.

¹³Sept günü kent kapısından dışarı çıkıp ırmak kıyısına gittik. Orada bir dua yeri olacağını düşünüyorduk. Oturduk, orada toplanmış olan kadınlarla konuşmaya başladık. ¹⁴Bizi dinleyenler arasında Tiyatira kentinden Lidya adında bir kadın vardı. Mora boyanmış kumaş ticareti yapan Lidya, Tanrı'ya tapan biriydi. Pavlus'un söylediklerine kulak vermesi için Rab onun yüreğini açtı. ¹⁵Lidya, ev halkıyla birlikte vaftiz olduktan sonra bizi evine çağırdı. «Beni Rab'bin bir inanlısı kabul ediyorsanız, gelin, evimde kalın» dedi ve bizi razı etti.

Pavlus'la Silas hapiste

¹⁶Bir gün biz dua yerine giderken, karşımıza, falcılık ruhuna tutsak bir köle kız çıktı. Bu kız, gelecekte haber vererek efendilerine bir hayli kazanç sağlıyordu. ¹⁷Pavlus'la diğerlerimizin arkasına takılarak, «Bu adamlar yüce Tanrı'nın kullarıdır, size kurtuluş yolunu bildiriyorlar!» diye bağırp durdu. ¹⁸Ve günlerce sürdürdü bunu. Sonunda, bundan çok rahatsız olan Pavlus arkasına dönerek ruha, «İsa Mesih'in adıyla, bu kızın içinden çıkmanı emrediyorum» dedi. Ruh hemen o anda kızın içinden çıktı.

¹⁹Kızın efendileri, kazanç umutlarının yok olduğunu görünce Pavlus'la Silas'ı yakalayıp çarşı meydanına, yetkililerin önüne sürüklediler. ²⁰⁻²¹Onları yargıçların karşısına çıkartarak, «Yahudi olan bu adamlar kentimizi allak bullak ediyorlar. Biz Romalılar için benimsenmesi ve uygulanması yasak olan birtakım töreler yayıyorlar» dediler.

²²Bunun üzerine halk toplu halde Pavlus'la Silas'a karşı saldırıya geçti. Yargıçlar, onların giysilerini yırtıp sıyrarak değnekle dövülmeleri için buyruk verdiler. ²³Onları iyice dövdürdükten sonra hapse attılar. Zindancıya, onları sıkı güvenlik altında tutmasını buyurdular. ²⁴Bu buyruğu alan zindancı onları hapishanenin iç bölmesine atarak ayaklarını tomruğa vurdu.

²⁵Gece yarısına doğru Pavlus'la Silas dua ediyor, Tanrı'yı ilahilerle yüceltiyorlardı. Öbür tutuklular da onları dinliyordu. ²⁶Birdenbire öyle şiddetli bir deprem oldu ki, tutukevi temelden sarsıldı. Bir anda tüm kapılar açıldı, herkesin zincirleri çözüldü. ²⁷Uykudan uyanan zindancı, zindan kapılarının açılmış olduğunu gördü. Tutukluların kaçmış olduğunu düşünerek kendi canına kıymak üzere kılıcını çekti. ²⁸Ama Pavlus yüksek sesle, «Kıyma canına, hepimiz buradayız!» diye seslendi.

²⁹Işık getiren zindancı içeri daldı, titreyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı. ³⁰Onları

dışarı çıkararak, «Efendiler, kurtulmak için ne yapmam gerek?» diye sordu.

³¹Onlar, «Rab İsa'ya iman et, sen de ev halkın da kurtulursunuz» dediler. ³²Sonra kendisine ve ev halkının hepsine Rab'bin sözünü bildirdiler. ³³Gecenin o saatinde zindancı onları götürüp yaralarını yıkadı. Sonra kendisi, bütün ev halkıyla birlikte hemen vaftiz oldu. ³⁴Pavlus'la Silas'ı evine götürerek önlerine sofrayı kurdu. Tanrı'ya inanmış olmak, onu ve evindekilerin hepsini sevince boğmuştu.

³⁵Gün doğunca yargıçlar görevlileri yollayıp, «O adamları serbest bırak» diye haber gönderdiler. ³⁶Zindancı bu sözleri Pavlus'a ilettiler. «Yargıçlar, serbest bırakılmanız için emir gönderdiler. Şimdi çıkabilirsiniz, esenlikle gidin» dedi.

³⁷Ama Pavlus görevlilere şöyle dedi: «Roma vatandaşı olduğumuz halde, bizi yargılamadan herkesin önünde dövüp hapse attılar. Şimdi bizi gizlice mi kovacaklar? Olmaz böyle şey! Kendileri gelsinler, bizi alıp çıkarsınlar!»

³⁸Görevliler, bu sözleri yargıçlara ilettiler. Yargıçlar Pavlus'la Silas'ın Roma vatandaşı olduğunu duyunca korktular. ³⁹Gelip özür dilediler. Sonra onları dışarı çıkararak kentten ayrılmalarını rica ettiler. ⁴⁰Zindandan çıkan Pavlus'la Silas, Lidya'nın evine gittiler. Kardeşlerle görüşüp onları yüreklendirdikten sonra oradan ayrıldılar.

17. Bölüm

Selanik'te

Amfipolis ve Apolonya'dan geçerek Selanik'e geldiler. Burada Yahudilerin bir havrası vardı. ²Pavlus, her zamanki gibi Yahudilere giderek art arda üç Sept günü onlarla Kutsal Yazılar üzerinde tartıştı. ³Mesih'in acı çekip ölümden dirilmesi gerektiğine dair açıklamalarda bulunuyor, kanıtlar gösteriyordu. «Size duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir» diyordu. ⁴Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Greklerden büyük bir topluluk ve ileri gelen kadınların da birçoğu ikna olup Pavlus'la Silas'a katıldılar.

⁵Bunu kıskanan Yahudiler ise boşta gezen bazı belalı adamları peşlerine takıp bir kalabalık toplayarak kentte bir kargaşa başlattılar. Pavlus'la Silas'ı bulmak ve halkın önünde yargılamak amacıyla Yason'un evine saldırdılar. ⁶Onları bulamayınca, Yason ile diğer bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. «Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler» diye bağıyorlardı. ⁷«Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar'ın buyruklarına karşı geliyorlar.» ⁸Bu sözleri işiten kalabalık ve kentin yetkilileri telaşa kapıldı. ⁹Sonunda yetkililer Yason ve öbürlerini kefaletle serbest bıraktılar.

Veriya'da

¹⁰Kardeşler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya kentine gönderdiler. Onlar oraya varınca Yahudilerin havrasına gittiler. ¹¹Veriya'daki Yahudiler, Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi. Tanrı sözünü büyük ilgiyle karşılayarak her gün Kutsal Yazıları inceliyor, öğretilenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. ¹²Böylelikle içlerinden birçokları ve çok sayıda saygın Grek kadın ve erkek iman etti.

¹³Selanik'teki Yahudiler Pavlus'un Veriya'da da Tanrı sözünü duyurduğunu öğrenince oraya gittiler, halkı kışkırtıp ayağa kaldırdılar. ¹⁴Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteyus ise Veriya'da kaldılar. ¹⁵Pavlus'la birlikte gidenler onu Atina'ya kadar götürdüler. Sonra Pavlus'tan, Silas'la Timoteyus'un bir an önce kendisine yetişmeleri yolunda buyruk alarak geri döndüler.

Atina'da

¹⁶Onları Atina'da bekleyen Pavlus, kentin putlarla dolu olduğunu görünce yüreğinde derin bir acı duydu. ¹⁷Bu nedenle, gerek havrada Yahudilerle ve Tanrı'ya tapan diğerleriyle, gerek her gün çarşı meydanında karşılaştığı kişilerle tartışıp durdu. ¹⁸Epikürcü¹ ve Stoacı¹ bazı filozoflar onunla atışmaya başladılar. Kimi, «Bu lafbesi ne demek istiyor?» derken, kimi de, «Galiba yabancı ilahların haberciliğini yapıyor» diyordu. Çünkü Pavlus, İsa'yla ve dirilişe ilgili müjdeyi duyuruyordu. ¹⁹Onlar Pavlus'u alıp Ares tepesi kuruluna¹ götürdüler. Ona, «Yayıdığın bu yeni öğretinin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?» dediler. ²⁰«Kulağımıza yabancı gelen bazı konulardan söz ediyorsun. Bunların anlamını öğrenmek isteriz.»

²¹Tüm Atinalılar ve kentte bulunan yabancılar, vakitlerini hep yeni düşünceleri anlatarak ve dinleyerek geçirirlerdi.

²²Pavlus, Ares tepesi kurulunun önüne çıkıp şunları söyledi: «Ey Atinalılar, sizin her bakımdan çok dindar olduğunuzu görüyorum. ²³Ben çevrede dolaşırken, tapındığımız yerleri incelerken üzerinde,

'BİLİNMEYEN TANRI'YA'

diye yazılmış bir sunağa bile rastladım. Sizin bilmeden tapındığınız bu Tanrı'yı ben size tanıttayım.

²⁴«Dünyayı ve içindekilerin tümünü yaratan, göğün ve yerin Rabbi olan Tanrı, elle yapılmış tapınaklarda oturmaz. ²⁵Herkes yaşar, soluk ve her şeyi veren kendisi olduğuna göre, bir şeye gereksinmesi varmış gibi O'na insan eliyle hizmet edilmez. Tanrı, tüm ulusları bir tek insandan türetti ve onları yeryüzünün dört bir bucağına yerleştirdi. ²⁶Ulusların var olacağı belirli süreleri ve yerleşecekleri bölgelerin sınırlarını önceden saptadı. ²⁷Bunu, kendisini arasınlar ve el yordamıyla da olsa bulabilsinler diye yaptı. Aslında Tanrı hiçbirimizden uzak değildir. ²⁸Nitekim, 'O'nda yaşıyor ve deviniyoruz; O'nda varız.' Ozanlarınızdan bazılarının belirttiği gibi, 'Biz de O'nun soyundanız.'

²⁹«Tanrı'nın soyundan olduğumuza göre, Tanrısal özün, insan düşüncesi ve becerisiyle biçimlendirilmiş altın, gümüş ya da taştan bir nesneye benzediğini düşünmemeliyiz. ³⁰Tanrı, geçmiş dönemlerin bilgisizliğini görmezlikten geldi; ama şimdi her yerde herkesin tövbe etmesini buyuruyor. ³¹Çünkü dünyayı, atadığı Kişi aracılığıyla adaletle yargılayacağı günü saptamıştır. Bu Kişi'yi ölümden diriltmekle bunun güvencesini herkese vermiştir.»

³²Ölümlerin dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca kimi alay etti, kimi de, «Seni bu konuda bir daha dinlemek isteriz» dedi. ³³Bunun üzerine Pavlus aralarından çıktı gitti. ³⁴Birkaç kişi ona katılıp inandı. Bunların arasında kurul üyesi Diyonyisyus, Damaris adlı bir kadın ve birkaç kişi daha

vardı.

18. Bölüm

Korint'te

Bundan sonra Pavlus Atina'dan ayrılıp Korint'e gitti. ²⁻³Orada Pontus doğumlu, Akvila adında bir Yahudi ile karısı Priskila'yı buldu. Bunlar, Klavdiyus'un bütün Yahudilerin Roma'yı terk etmesi yolundaki buyruğu üzerine, kısa süre önce İtalya'dan gelmişlerdi. Akvila ile Priskila'nın yanına giden Pavlus, aynı meslekten olduğundan onlarla kalıp çalıştı. Çünkü meslekleri çadırıcılıktı. ⁴Pavlus, her Sept günü havrada tartışarak hem Yahudileri hem Grekleri ikna etmeye çalışıyordu.

⁵Silas'la Timoteyus Makedonya'dan gelince, Pavlus kendini tümüyle Tanrı sözünü yayma işine verdi. Yahudilere, İsa'nın Mesih olduğuna dair tanıklık ediyordu. ⁶Ama Yahudiler karşı gelip ona sövmeye başlayınca Pavlus, giysilerini silkerek onlara, «Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!» dedi. «Sorumluluk benden gitti.¹ Bundan böyle diğer uluslara gideceğim.» ⁷Pavlus oradan çıktı, Tanrı'ya tapan Titiyus Yustus adlı birinin evine gitti. Yustus'un evi havranın bitişiğindeydi. ⁸Havranın yöneticisi Krispus tüm ev halkıyla birlikte Rab'be inandı. Pavlus'u dinleyen Korintlilerden birçoğu da inanıp vaftiz oldu.

⁹Bir gece Rab bir görünümde Pavlus'a, «Korkma» dedi, «konuş, susma! ¹⁰Ben seninle beraberim; hiç kimse sana dokunmayacak, kötülük yapmayacak. Çünkü bu kentte benim halkım çoktur.»

¹¹Pavlus, orada bir buçuk yıl kaldı ve halka sürekli Tanrı sözünü öğretti.

¹²Galyo'nun Ahaya valisi olduğu sıralarda, hep birlikte Pavlus'a karşı gelen Yahudiler onu mahkemeye çıkardılar. ¹³«Bu adam insanları kandırıyor, Yasa'ya aykırı bir biçimde Tanrı'ya tapınmaya yöneltiyor» dediler.

¹⁴Pavlus tam söze başlayacakken Galyo Yahudilere şöyle dedi: «Ey Yahudiler, davanız bir haksızlık ya da ciddi bir suçla ilgili olsaydı, sizleri sabırla dinlemem gerekirdi. ¹⁵Ama sorun bir öğreti, bazı adlar ve kendi yasanızla ilgili olduğuna göre, bu davaya kendiniz bakın. Ben böyle şeylere yargıçlık etmek istemem.» ¹⁶Sonra Galyo onları mahkemeden kovdu. ¹⁷Hep birlikte, havranın yöneticisi olan Sostenis'i yakalayıp mahkemenin önünde dövdüler. Galyo ise olup bitenlere hiç aldırmadı.

Antakya'ya dönüş

¹⁸Pavlus Korint'teki kardeşlerin yanında bir süre daha kaldı. Sonra onlarla vedalaştı, Priskila ve Akvila ile birlikte Suriye'ye gitmek üzere gemiyle yola çıktı. Adakta bulunmuş olduğu için Kenhere'de saçlarını kestirmişti.¹ ¹⁹Efes'e vardıkları zaman Priskila ve Akvila'yı orada bıraktı. Kendisi havraya giderek Yahudilerle tartışmaya başladı. ²⁰Bunlar daha uzun bir süre kalmasını istedilerse de, Pavlus kabul etmedi. ²¹Ama onlara veda ederken, «Tanrı dilerse yanınıza yine döneceğim» dedi. Sonra Efes'ten denize açıldı.

²²Sezariye'ye vardıkdan sonra Kudüs'e gidip oradaki inanlılar topluluğunu ziyaret etti, oradan da Antakya'ya geçti. ²³Bir süre orada kaldıktan sonra yola çıktı; sırayla Galatya ve Frikya bölgelerini dolaşarak tüm öğrencileri ruhça pekiştirdi.

Apollos

²⁴Bu arada İskenderiye doğumlu Apollos adında bir Yahudi Efes'e geldi. Üstün bir konuşma yeteneği olan Apollos, Kutsal Yazıları çok iyi biliyordu. ²⁵Rab'bin yolunda eğitilmiş bir kişiydi. Ateşli bir ruhla konuşuyor ve sadece Yahya'nın vaftizini bildiği halde İsa'yla ilgili gerçekleri doğru öğretiyordu. ²⁶Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Kendisini dinleyen Priskila ile Akvila, onu yanlarına alarak Tanrı yolunu ona daha doğru biçimde açıkladılar.

²⁷Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu bu yolda cesaretlendirdiler. Onu iyi karşılamaları için oradaki öğrencilere mektup yazdılar. Apollos Ahaya'ya varınca Tanrı'nın lütfuyla iman etmiş olanlara çok yardım etti. ²⁸Şöyle ki Kutsal Yazılardan, İsa'nın Mesih olduğunu kanıtlayarak Yahudilerin iddialarını açıkça ve güçlü bir şekilde çürüttü.

19. Bölüm

Pavlus Efes'te

¹⁻²Apollos Korint'teyken Pavlus, iç bölgelerden geçerek Efes'e geldi. Orada bazı öğrencileri bularak onlara, «İman ettiğiniz zaman Kutsal Ruh'u aldınız mı?» diye sordu.

«Kutsal Ruh diye birinin varlığını duymadık ki!» dediler.

³«Öyleyse neye dayanarak vaftiz oldunuz?» diye sordu.

«Yahya'nın öğretisine dayanarak vaftiz olduk» dediler.

⁴Pavlus, «Yahya'nın yaptığı vaftiz, tövbeyle ilgili bir vaftizdi» dedi. «Halka, kendisinden sonra gelecek Olan'a, yani İsa'ya inanmalarını söyledi.» ⁵Onlar bunu duyunca, Rab İsa'nın adıyla vaftiz oldular. ⁶Pavlus ellerini onların üzerine koyunca Kutsal Ruh üzerlerine indi ve bilmedikleri dillerde konuşup peygamberlik etmeye başladılar. ⁷Aşağı yukarı on iki kişiydiler.

⁸Havraya giren Pavlus cesaretle konuşmaya başladı. Üç ay boyunca oradakilerle tartışıp durdu, onları Tanrı'nın Egemenliği konusunda ikna etmeye çalıştı. ⁹Ne var ki, bazıları sert bir tutum takınıp ikna olmamakta direndiler ve İsa'nın yolunu halkın önünde kötülemeye başladılar. Bunun üzerine Pavlus onlardan ayrıldı. Öğrencilerini de alıp götürdü ve Tiranus'un dershanesinde her gün tartışmalarını sürdürdü. ¹⁰Bu durum iki yıl sürdü. Sonunda Yahudi olsun Grek olsun, Asya ilinde yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti.

¹¹Tanrı, Pavlus'un eliyle olağanüstü mucizeler yaratıyordu. ¹²Şöyle ki, Pavlus'un bedenine değmiş olan mendiller ya da peştamallar hasta olanlara götürüldüğünde, hastalıkları yok oluyor, kötü ruhlar içlerinden çıkıyordu.

¹³Çevrede dolaşarak kötü ruhları kovmakla uğraşan bazı Yahudiler de kötü ruhlara tutsak olanları Rab İsa'nın adını anarak kurtarmaya kalkıştılar. «Pavlus'un tanıttığı İsa'nın adıyla size emrediyoruz!» diyorlardı. ¹⁴Bunu yapanlar arasında Skeva adlı bir Yahudi başkâhinin yedi oğlu da vardı.

¹⁵Kötü ruh ise onlara şöyle karşılık verdi: «İsa'yı biliyor, Pavlus'u da tanıyorum, ama siz kimsiniz?» ¹⁶İçinde kötü ruh bulunan adam onlara saldırdı, hepsini alt ederek bozguna uğrattı. Öyle ki, o evden çıplak ve yaralı olarak kaçtı.

¹⁷Bu haber, Efes'te yaşayan bütün Yahudilerle Greklere ulaştı. Hepsini bir korku aldı ve Rab İsa'nın adı büyük bir saygınlık kazandı. ¹⁸İman etmiş olanların birçoğu geliyor, yapmış oldukları kötülükleri itiraf edip açığa vuruyordu. ¹⁹Büyücülükle uğraşmış bir sürü kişi de kitaplarını toplayıp herkesin önünde yaktılar. Kitapların değerini hesapladıklarında toplam elli bin gümüş tuttuğunu gördüler. ²⁰Böylelikle Rab'bin sözü güçlü bir biçimde yayılıp etkinlik kazanıyordu.

²¹Pavlus, bu olup bitenlerden sonra Makedonya ve Ahaya'dan geçip Kudüs'e gitmeye karar verdi. «Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmem gerek» diyordu. ²²Yardımcılarından ikisini, Timoteyus ile Erastus'u Makedonya'ya göndererek kendisi bir süre daha Asya ilinde kaldı.

Efes'teki kargaşalık

²³O sırada İsa'nın yoluna ilişkin büyük bir kargaşalık çıktı. ²⁴Artemis¹ tapınağının gümüşten maketlerini yapan Dimitriyus adlı bir kuyumcu, el sanatçılarına bir hayli iş sağlıyordu.

²⁵Sanatçıları ve benzer işlerle uğraşanları bir araya toplayarak onlara şöyle dedi: «Efendiler, bu işten büyük kazanç sağladığımızı biliyorsunuz. ²⁶Ama Pavlus denen bu adamın, elle yapılan tanrıların gerçek tanrılar olmadığını söyleyerek yalnız Efes'te değil, neredeyse tüm Asya ilinde çok sayıda kişiyi kandırıp saptırdığını görüyor ve duyuyorsunuz. ²⁷Hem bu sanatımız saygınlığını yitirmek tehlikesiyle karşı karşıyadır, hem de ulu tanrıça Artemis'in tapınağının hiçe sayılması ve tüm Asya iliyle tüm dünyanın tapındığı tanrıçanın, ululuğundan yoksun kalması tehlikesi vardır.»

²⁸Oradakiler bunu duyunca öfkeyle doldular. «Efeslilerin Artemisi uludur!» diye bağırmaya başladılar. ²⁹Kent büsbütün karıştı. Halk, Pavlus'un yol arkadaşlarından Makedonyalı Gayus ve Aristarkus'u yakalayıp sürükleyerek hep birlikte tiyatroya koştu. ³⁰Pavlus halkın arasına girmek istediye de, öğrenciler onu bırakmadılar. ³¹Hatta, Pavlus'un dostu olan bazı Asya ili yöneticileri ona haber yollayarak tiyatrodaki görünmemesi için yalvardılar.

³²Tiyatrodaki topluluk karışıklık içindeydi. Her biri ayrı bir şey bağırıyordu. Çoğunluk ne için toplandıklarını bile bilmiyordu. ³³Yahudiler İskender'i öne çıkarınca kalabalıktan bazıları olayı ona bağladı. Eliyle bir işaret yapan İskender, halka savunmasını yapmak istedi. ³⁴Ama halk kendisinin Yahudi olduğunu anlayınca hep bir ağızdan yaklaşık iki saat boyunca, «Efeslilerin Artemisi uludur!» diye bağırıp durdu.

³⁵Kalabalığı yatıştıran belediye yazmanı, «Ey Efesliler» dedi, «Efes kentinin, ulu Artemis tapınağının ve gökten düşen kutsal taşın bekçisi olduğunu bilmeyen var mı? ³⁶Bunları hiç kimse inkâr edemez. Bunun için sakın olmanız ve düşüncesiz bir şey yapmamanız gerek. ³⁷Buraya getirdiğiniz bu adamlar, ne tapınakları yağma ettiler, ne de tanrıçamıza sövdüler. ³⁸Dimitriyus ve sanatçı arkadaşlarının herhangi birinden şikâyeti varsa, mahkemeler açık, yargıçlar¹ da var. Karşılıklı suçlamalarını orada yapsınlar. ³⁹Soruşturacağınız başka bir durum varsa, bunun yasal bir toplantıda çözümlenmesi gerek. ⁴⁰Bugünkü olaylardan ötürü ayaklanma suçundan yargılanmak tehlikesindeyiz. Hiçbir gerekçesi olmayan bu kargaşanın hesabını veremeyeceğiz.»

⁴¹Bunları söyledikten sonra topluluğu dağıttı.

20. Bölüm

Pavlus Troas'ta

Pavlus, kargaşalık yatıştıktan sonra öğrencileri çağırıp onları yüreklendirdi. Sonra kendilerine veda ederek Makedonya'ya gitmek üzere yola çıktı. ²O yöreleri dolaşarak imanlıları yüreklendiren birçok konuşmalar yaptıktan sonra Yunanistan'a gitti. ³Orada üç ay kaldı. Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereyken Yahudilerin kendisine karşı bir düzen kurması nedeniyle dönüşü Makedonya üzerinden yapmaya karar verdi. ⁴Pirus oğlu Veriyalı Sopater, Selaniklilerden Aristarkus ile Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteyus ve Asya ilinden Tihikus ile Trofimus onunla birlikte gittiler. ⁵Bunlar önden gidip bizi Troas'ta beklediler. ⁶Biz de Mayasız Ekmek bayramından sonra Filipi'den denize açılıp beş günde Troas'a gelerek onlarla buluştuk. Orada yedi gün kaldık.

⁷Haftanın ilk günü ekmek bölmek için bir araya toplandığımızda Pavlus imanlılara bir konuşma yaptı. Ertesi gün oradan ayrılacağı için konuşmasını gece yarısına dek sürdürdü. ⁸Toplanmış olduğumuz üst kattaki odada birçok kandil yanıyordu. ⁹Eftikus adlı bir delikanlı pencerede oturuyordu. Pavlus konuşmasını uzattıkça Eftikus'un uykusu bastırdı. Uykuya dalınca da ikinci⁰ kattan aşağı düştü ve yerden ölü olarak kaldırıldı. ¹⁰Aşağı inen Pavlus delikanlının üzerine kapanıp onu kucakladı. «Telaşlanmayın, yaşıyor!» dedi. ¹¹Sonra yukarı çıkıp ekmek böldü ve yemek yedi. Gün doğuncaya dek onlarla uzun uzun konuştu, sonra oradan ayrıldı. ¹²Çocuğu diri olarak evine götürən imanlılar bu olaydan büyük cesaret aldılar.

¹³Biz önden giderek gemiye bindik ve Asos'a hareket ettik. Pavlus'u oradan alacaktık. Kendisi karadan gitmek istediği için bunu böyle düzenlemişti. ¹⁴Bizi Asos'ta karşılayınca onu gemiye alıp Midilli'ye geçtik. ¹⁵Oradan denize açılıp ertesi gün Sakız adasının karşısına geldik. Üçüncü gün Sisam'a uğradık ve bir gün sonra Milet'e vardık. ¹⁶Pavlus, Asya ilinde vakit kaybetmemek için Efes'e uğramamaya karar vermişti. Pentikost günü Kudüs'te olabilmek umuduyla acele ediyordu.

Pavlus Efesli ihtiyarlara veda ediyor

¹⁷Pavlus, Milet'ten Efes'e haber yollayarak inanlılar topluluğunun ihtiyarlarını yanına çağırtdı. ¹⁸Yanına geldikleri zaman onlara şöyle dedi: «Asya iline ayak bastığım ilk günden beri, sizinle bulunduğum bütün süre boyunca, nasıl davrandığımı biliyorsunuz. ¹⁹Yahudilerin kurduğu düzenlerden çektiğim sıkıntıların ortasında Rab'be tam bir alçakgönüllülükle, gözyaşları içinde kulluk ettim. ²⁰Yararlı olan herhangi bir şeyi size duyurmaktan, gerek açıkta gerek evden eve dolaşarak size ders vermekten çekinmedim. ²¹Hem Yahudileri hem de Grekleri, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve Rabbimiz İsa'ya inanmaya çağırdım.

²²«Şimdi de Ruh'a boyun eğerek Kudüs'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmiyorum.

²³Ancak Kutsal Ruh, beni zincirler ve sıkıntıların beklediğine dair her kentte beni uyarıyor.

²⁴Canımı hiç önemsemiyorum, ona değer vermiyorum. Yeter ki yarışı bitireyim ve Rab İsa'dan aldığım görevi, Tanrı'nın lütfunu bildiren müjdeye tanıklık etme görevini tamamlayayım.

²⁵«Şimdi aralarında dolaşıp Tanrı'nın Egemenliğini duyurduğum sizlerden hiçbirinin yüzümü bir daha görmeyeceğini biliyorum. ²⁶Bu yüzden bugün size şunu açıkça söyleyeyim: ben hiç kimsenin uğrayacağı yargıdan sorumlu değilim.²⁷ Tanrı'nın isteğini size tam olarak bildirmekten

çekinmedim. ²⁸Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği tüm sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu inanlılar topluluğunu gütmek üzere atadınız. ²⁹Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranızda gireceğini biliyorum. ³⁰Hatta öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek için sizin aranızdan da sapık sözler söyleyen kişiler çıkacak. ³¹Bunun için uyanık durun. Üç yıl boyunca, aralıksız, gece gündüz demeden, gözyaşı dökerek her birinizi nasıl uyardığımı hatırlayın.

³²«Şimdi sizi Tanrı'ya ve O'nun lütfunu bildiren söze emanet ediyorum. Bu söz, sizi ruhça geliştirecek ve kutsal kılınmış olan tüm insanlar arasında mirasa kavuşturacak güçtedir. ³³Ben hiç kimsenin gümüşüne, altına ya da giysisine göz dikmedim. ³⁴Siz de bilirsiniz ki, bu eller hem benim, hem de benimle birlikte olanların gereksinmelerini karşılamak için hizmet etmiştir. ³⁵Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçsüzlere yardım etmemiz ve Rab İsa'nın, 'Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur' diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim.»

³⁶Pavlus bu sözleri söyledikten sonra diz çöküp onlarla birlikte dua etti. ³⁷Sonra hepsi acı acı ağlayarak Pavlus'un boynuna sarıldılar, onu öptüler. ³⁸Onları en çok üzen, 'yüzümü bir daha görmeyeceksiniz' demesi oldu. Sonra onu gemiye kadar geçirdiler.

21. Bölüm

Kudüs'e yolculuk

Onlardan ayrılınca denize açılıp doğru İstanköy'e gittik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya geçtik. ²Fenike'ye gidecek bir gemi bulduk, buna binip denize açıldık. ³Kıbrıs'ı görünce güneyinden geçerek Suriye'ye yöneldik ve Sur kentinde karaya çıktık. Gemi, yükünü orada boşaltacaktı. ⁴Oradaki İsa öğrencilerini arayıp bulduk ve yanlarında bir hafta kaldık. Öğrenciler, Ruh'un yönlendirmesiyle Pavlus'u, Kudüs'e gitmemesi için uyardılar. ⁵Günümüz dolunca kentten ayrılıp yolumuza devam ettik. İmanlıların hepsi, eşleri ve çocuklarıyla birlikte bizi kentin dışına kadar geçirdiler. Deniz kıyısında diz çöküp dua ettik. ⁶Birbirimizle vedalaştıktan sonra biz gemiye bindik, onlar da evlerine döndüler.

⁷Sur'dan deniz yolculuğumuza devam ederek Batlamya kentine geldik. Oradaki kardeşleri ziyaret edip bir gün yanlarında kaldık. ⁸Ertesi gün ayrılıp Sezariye'ye geldik. Yedilerden⁹ biri olan müjdeci Filipus'un evine giderek onun yanında kaldık. ⁹Bu adamın peygamberlik eden, evlenmemiş dört kızı vardı.

¹⁰Oraya varışımızdan birkaç gün sonra Yahudiye'den Agabus adlı bir peygamber geldi. ¹¹Bu adam bize yaklaşıp Pavlus'un kuşağını aldı, bununla kendi ellerini ayaklarını bağlayarak dedi ki, «Kutsal Ruh şöyle diyor: 'Yahudiler, bu kuşağın sahibini Kudüs'te böyle bağlayıp diğer uluslara teslim edecekler.'»

¹²Bu sözleri duyunca hem bizler hem de oralılar Kudüs'e gitmemesi için Pavlus'a yalvardık.

¹³Bunun üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: «Ne yapıyorsunuz, ne diye ağlayıp yüreğimi sızlatıyorsunuz? Ben Rab İsa'nın adı uğruna Kudüs'te yalnız bağlanmaya değil, ölmeye de hazırım.»

¹⁴Pavlus'u ikna edemeyince, «Rab'bin istediği olsun» diyerek sustuk.

¹⁵Bir süre sonra hazırlığımızı yapıp Kudüs'e doğru yola çıktık. ¹⁶Sezariye'deki öğrencilerden bazıları da bizimle birlikte geldiler. Bizi, evinde kalacağımız adama, eski öğrencilerden Kıbrıslı Minason'a götürdüler.

Pavlus Kudüs'te

¹⁷Kudüs'e vardığımız zaman kardeşler bizi sevinçle karşıladılar. ¹⁸Ertesi gün Pavlus'la birlikte Yakup'u görmeye gittik. İhtiyarların hepsi de orada toplanmıştı. ¹⁹Pavlus, onların hal hatırını sorduktan sonra hizmetinin aracılığıyla Tanrı'nın diğer uluslar arasında yaptıklarını teker teker anlattı.

²⁰Bunları işitince Tanrı'yı yücelttiler. Pavlus'a, «Görüyorsun kardeş, Yahudiler arasında binlerce imanlı var ve hepsi Kutsal Yasa'nın candan savunucusudur» dediler. ²¹«Ne var ki, duyduklarına göre sen diğer uluslar arasında yaşayan bütün Yahudilere, çocuklarını sünnet etmemelerini, törelerimize uymamalarını söylüyor, Musa'nın yasasına sırt çevirmeleri gerektiğini öğretiyormuşsun. ²²Şimdi ne yapmalı? Senin buraya geldiğini mutlaka duyacaklar. ²³Bunun için sana dediğimizi yap. Aramızda adak adamış dört kişi var.¹ ²⁴Bunları yanına al, kendileriyle birlikte arınma törenine katıl. Başlarını traş edebilmeleri için kurban masraflarını sen öde. Böylelikle herkes, seninle ilgili duyduklarının asılsız olduğunu, senin de Kutsal Yasa'ya uygun olarak yaşadığını anlasın. ²⁵Diğer uluslardan olan imanlılara gelince, biz onlara, putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanlardan ve cinsel ahlaksızlıktan sakınmalarını öngören kararımızı yazmıştık.»

²⁶Bunun üzerine Pavlus o dört kişiyi yanına aldı, ertesi gün onlarla birlikte arınma törenine katıldı. Sonra tapınağa girerek arınma günlerinin ne zaman tamamlanacağını, her birinin adına ne zaman kurban sunulacağını bildirdi.

Pavlus tutuklanıyor

²⁷Yedi günlük süre bitmek üzereydi. Asya ilinden bazı Yahudiler Pavlus'u tapınakta görünce tüm kalabalığı kışkırtarak onu yakaladılar. ²⁸«Ey İsraililer, yardım edin!» diye bağırıyorlardı. «Her yerde herkese, halkımıza, Kutsal Yasa'ya ve bu kutsal yere karşı öğretiler yayan adam budur. Üstelik tapınağa bazı Grekleri sokarak bu kutsal yeri kirletti.» ²⁹Bu Yahudiler, daha önce kentte Pavlus'un yanında görmüş oldukları Efesli Trofimus'un, Pavlus tarafından tapınağa sokulduğunu sanıyorlardı.

³⁰Bütün kent ayağa kalkmıştı. Her taraftan koşuşup gelen halk Pavlus'u tutup tapınaktan dışarı sürükledi. Arkasından tapınağın kapıları hemen kapatıldı. ³¹Onlar Pavlus'u öldürmeye çalışırken, tüm Kudüs'ün karıştığı haberi Roma taburunun komutanına ulaştı. ³²Komutan hemen yüzbaşılarda askerleri yanına alarak kalabalığın olduğu yere koştu. Komutanla askerleri gören halk Pavlus'u dövmeyi bıraktı. ³³O zaman komutan yaklaşıp Pavlus'u yakaladı, iki zincirle bağlanması için buyruk verdi. Sonra, «Kimdir bu adam, ne yaptı?» diye sordu.

³⁴Kalabalıktakilerin her biri ayrı bir şey bağıyordu. Kargaşalıktan ötürü kesin bilgi edinemeyen komutan, Pavlus'un kaleye götürülmesini buyurdu. ³⁵Pavlus merdivenlere geldiğinde kalabalık öylesine azmıştı ki, askerler onu taşımak zorunda kaldılar. ³⁶Kalabalık, «Öldürün onu!» diye bağırarak onları izliyordu.

Pavlus kendini savunuyor

³⁷Kaleden içeri girmek üzereyken Pavlus komutana, «Sana bir şey söyleyebilir miyim?» dedi.

Komutan, «Grekçe biliyor musun?» dedi. ³⁸«Sen bundan bir süre önce bir ayaklanma başlatıp dört bin tedhişçiyi^l çöle götüren Mısırlı değil misin?»

³⁹Pavlus, «Ben Kilikya'dan Tarsuslu bir Yahudi, hiç de önemsiz olmayan bir kentin vatandaşıyım» dedi. «Rica ederim, halka birkaç söz söylememe izin ver.» ⁴⁰Komutanın izin vermesi üzerine Pavlus merdivende dikilip eliyle halka bir işaret yaptı. Derin bir sessizlik olunca, İbran_ dilinde konuşmaya başladı.

22. Bölüm

«Kardeşler ve babalar, size şimdi yapacağım savunmayı dinleyin» dedi. ²⁻³Pavlus'un kendilerine _bran_ dilinde seslendiğini duyduklarında daha derin bir sessizlik oldu. Pavlus şöyle devam etti: «Ben Yahudiyim. Kilikya'nın Tarsus kentinde doğdum ve burada, Kudüs'te Gamalyel'in dizinin dibinde büyüdüm. Atalarımızın yasasıyla ilgili sıkı bir eğitimden geçtim. Bugün hepinizin yaptığı gibi, ben de Tanrı için gayretle çalışan biriydim. ⁴İsa'nın yolundan gidenlere öldüresiye zulmeder, erkek kadın demeden onları bağlayıp hapse atardım. ⁵Başkâhin ile tüm ihtiyarlar kurulu söylediklerimi doğrulayabilirler. Onlardan Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar alarak Şam'a doğru yola çıkmıştım. Amacım, oradaki İsa inanlılarını da cezalandırmak üzere bağlayıp Kudüs'e getirmektir.

⁶«Ben öğleye doğru yol alıp Şam'a yaklaşırken, birdenbire gökten parlak bir ışık çevremi aydınlatıverdi. ⁷Yere yıkıldım. Bir sesin bana, 'Saul, Saul! Neden bana zulmediyorsun?' dediğini işittim.

⁸«'Ey efendim, sen kimsin?' diye sordum.

«Ses bana, 'Ben senin zulmettiğin Nasıralı İsa'yım' dedi. ⁹Berberimde olanlar ışığı gördülerse de, benimle konuşanın söylediklerini anlamadılar.

¹⁰«'Rab, ne yapmalıyım?' diye sordum.

«Rab bana, 'Kalk, Şam'a git' dedi, 'yapmakla görevlendirildiğin her şey orada sana açıklanacak.'

¹¹Parlayan ışığın görkeminden gözlerim görmez olduğundan, beraberimde olanlar elimden tutup beni Şam'a götürdüler.

¹²⁻¹³«Orada Hananya adında dindar, Kutsal Yasa'ya bağlı biri vardı. Kentte yaşayan tüm Yahudilerin kendisinden övgüyle söz ettiği bu adam gelip yanımda durdu ve, 'Saul kardeş, gözlerin görsün!' dedi. Ve ben o anda onu gördüm.

¹⁴«Hananya, 'Atalarımızın Tanrısı, kendisinin isteğini bilmen ve adil Olan'ı görüp O'nun ağzından bir ses işitmen için seni seçmiştir' dedi. ¹⁵'Görüp işittiklerini tüm insanlara duyurarak O'nun tanıklığını yapacaksın. ¹⁶Haydi, ne bekliyorsun? Kalk, O'nun adını anarak vaftiz ol ve günahlarından arın!'

¹⁷⁻¹⁸«Ben Kudüs'e döndükten sonra, tapınakta dua ettiğim bir sırada, kendimden geçerek Rab'bi gördüm. Bana, 'Çabuk ol' dedi, 'Kudüs'ten hemen ayrıl. Çünkü benimle ilgili tanıklığını kabul etmeyecekler.'

¹⁹«'Rab' dedim, 'benim havradan havraya giderek sana inananları tutuklayıp dövdüğümü biliyorlar. ²⁰Üstelik sana tanıklık eden İstefan'ın kanı döküldüğü zaman, ben de oradaydım. Onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ederek yapılanları onayladım.'

²¹«Rab bana, 'Git' dedi, 'ben seni uzakta olan uluslara göndereceğim.'

Roma vatandaşı Pavlus

²²Pavlus'u buraya kadar dinleyenler, bu söz üzerine, «Böylesini yeryüzünden temizlemeli, yaşaması uygun değildir!» diye seslerini yükselttiler.

²³⁻²⁴Onlar böyle bağırır, üstlüklerini sallayıp havaya toz savururken komutan, Pavlus'un kalenin içine götürülmesini buyurdu. Halkın Pavlus'un aleyhine neden böyle bağırıldığını öğrenmek için onun kamçılanarak sorguya çekilmesini istedi. ²⁵Kendisini sınımlarla bağlayıp kollarını geriyorlardı ki, Pavlus orada duran yüzbaşıya, «Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını kamçılamanız yasaya uygun mudur?» dedi.

²⁶Yüzbaşı bunu duyunca gidip komutana haber verdi. «Ne yapıyorsun?» dedi. «Bu adam Roma vatandaşıymış.»

²⁷Komutan Pavlus'un yanına geldi, «Söyle bakayım, sen Romalı mısın?» diye sordu. Pavlus da, «Evet» dedi.

²⁸Komutan, «Ben bu vatandaşlığı yüklü bir para ödeyerek elde ettim» diye karşılık verdi. Pavlus, «Ben ise doğuştan Roma vatandaşıyım» dedi.

²⁹Onu sorguya çekecek olanlar hemen yanından çekilip gittiler. Kendisini bağlatmış olan komutan da, onun Roma vatandaşı olduğunu anlayınca korktu.

Pavlus Yüksek Kurul'un önünde

³⁰Komutan ertesi gün Yahudilerin Pavlus'u tam olarak neyle suçladıklarını öğrenmek isteyerek onu hapisten getirtti, başkâhinlerle tüm Yüksek Kurul'un toplanması için buyruk verdi ve onu aşağı indirip Kurul'un önüne çıkardı.

23. Bölüm

Yüksek Kurul'u dikkatle süzen Pavlus, «Kardeşler» dedi, «ben bugüne dek Tanrı'nın önünde tertemiz bir vicdanla yaşadım.» ²Başkâhin Hananya, Pavlus'un yanında duranlara onun ağzına vurmaları için buyruk verdi. ³Bunun üzerine Pavlus ona, «Seni badanalı duvar, Tanrı sana vuracaktır!» dedi. «Sen hem beni Kutsal Yasa'ya göre yargılamaya oturmuşsun, hem de Yasa'yı çiğneyerek bana tokat atırıyorsun.»

⁴Çevrede duranlar, «Tanrı'nın başkâhinine hakaret mi ediyorsun?» dediler.

⁵Pavlus, «Kardeşler, başkâhin olduğumu bilmiyordum» dedi. «Nitekim, 'Halkını yönetenleri kötüleme' diye yazılmıştır.»

⁶Oradakilerden bir bölümünün Saduki, diğer bölümünün de Ferisi mezhebinden olduğunu anlayan Pavlus, Yüksek Kurul'a şöyle seslendi: «Kardeşler, ben özbeöz Ferisiyim. Ölülerin dirileceği umudunu beslediğim için yargılanmaktayım.» ⁷Pavlus'un bu sözü üzerine Ferisilerle Sadukiler çekişmeye başladılar, Kurul ikiye bölündü. ⁸Sadukiler, ölümden diriliş, melek ve ruh yoktur derler; Ferisiler ise bunların hepsine inanırlar.

⁹Kurul'da büyük bir kargaşalık çıktı. Ferisi mezhebinden bazı din bilginleri kalkıp ateşli bir şekilde, «Bu adamda hiçbir suç görmüyoruz» diye bağırıyorlar. «Bir ruh ya da bir melek kendisiyle konuşmuşsa, ne olmuş?» ¹⁰Çekişme öyle şiddetlendi ki komutan, Pavlus'u parçalayacaklar diye korktu. Askerlerin aşağı inip onu zorla aralarından alarak kaleye götürmelerini buyurdu.

¹¹O gece Rab Pavlus'a görünüp ona, «Cesur ol» dedi, «Kudüs'te benimle ilgili nasıl tanıklık ettinse, Roma'da da öyle tanıklık etmen gerek.»

Pavlus'u öldürme girişimleri

¹²Ertesi sabah Yahudiler aralarında gizli bir anlaşma yaptılar. «Pavlus'u öldürmeden bir şey yiyip içerseniz, bize lanet olsun!» diye yemin ettiler. ¹³Bu anlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşırıyordu.

¹⁴Bunlar başkâhinlerle ihtiyarların yanına gidip şöyle dediler: «Biz, `Pavlus'u öldürmeden ağzımıza bir şey koyarsak, bize lanet olsun!» diye yemin ettik. ¹⁵Şimdi siz, Pavlus'a ilişkin durumu Yüksek Kurul'la birlikte daha ayrıntılı bir şekilde araştırarakmış gibi, komutanın onu size getirmesini rica edin. Biz de, adam daha Kurul'a gelmeden onu öldürmeye hazır olacağız.»

¹⁶Ne var ki, Pavlus'un kızkardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydu. Varıp kaleye girdi ve haberi Pavlus'a ilettiler. ¹⁷Yüzbaşılardan birini yanına çağıran Pavlus, «Bu genci komutana götür, kendisine ileticeği bir haber var» dedi.

¹⁸Yüzbaşı, genci alıp komutana götürdü. «Tutuklu Pavlus beni çağırıp bu genci sana getirmemi rica etti. Sana bir söyleyeceği varmış» dedi.

¹⁹Komutan, genci elinden tutup bir yana çekti. «Bana bildirmek istediğin nedir?» diye sordu.

²⁰«Yahudiler sözbirliği ettiler» dedi, «Pavlus'la ilgili durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştırmak istiyorlarmış gibi, yarın onu Yüksek Kurul'a götürmeni rica edecekler. ²¹Ama sen onlara kanma! Aralarından kırktan fazla kişi ona pusu kurmuş bekliyor. `Onu ortadan kaldırmadan bir şey yiyip içerseniz, bize lanet olsun!» diye yemin ettiler. Şimdi hazırlar, senden olumlu bir cevap gelmesini bekliyorlar.»

²²Komutan, «Bunları bana açıkladığını hiç kimseye söyleme» diye uyardıktan sonra genci salıverdi.

Pavlus Sezariye'ye yollanıyor

²³Komutan, yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıp şöyle dedi: «Akşam saat dokuzda Sezariye'ye hareket etmek üzere iki yüz piyade, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı hazırlayın. ²⁴Ayrıca Pavlus'u bindirip vali Feliks'in yanına sağ salım ulaştırmak için hayvan sağlayın.» ²⁵⁻²⁶Sonra şöyle bir mektup yazdı:

Klavdiyus Lisyas'tan,
Sayın Vali Feliks'e selam.

²⁷Bu adamı Yahudiler yakalamış öldürmek üzereydiler. Ne var ki, kendisinin Roma vatandaşı olduğunu öğrenince askerlerle yetişip onu kurtardım. ²⁸Kendisini neyle suçladıklarını bilmek istediğim için onu Yahudilerin Yüksek Kurulunun önüne çıkarttım. ²⁹Suçlamanın, Yahudilerin yasasına ilişkin bazı sorunlarla ilgili olduğunu öğrendim. Ölüm ya da hapis cezasını gerektiren herhangi bir suçlama yoktu. ³⁰Bana bu adama karşı bir tuzak kurulduğu bildirilince onu hemen sana gönderdim. Onu suçlayanlara da kendisiyle ilgili şikâyetlerini sana bildirmelerini buyurdum.

³¹Askerler, kendilerine verilen buyruk uyarınca Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris'e götürdüler. ³²Ertesi gün, atlıları Pavlus'la birlikte yola devam etmek üzere bırakarak kaleye döndüler. ³³Atlılar Sezariye'ye varınca mektubu valiye verip Pavlus'u teslim ettiler. ³⁴⁻³⁵Vali mektubu okuduktan sonra Pavlus'un hangi ilden olduğunu sordu. Kilikyalı olduğunu öğrenince, «Seni suçlayanlar da gelsin, o zaman seni dinlerim» dedi. Sonra Pavlus'un, Hirodes'in sarayında gözaltında tutulması için buyruk verdi.

24. Bölüm

Pavlus Feliks'in önünde suçlanıyor

Bundan beş gün sonra başkâhin Hananya, ihtiyarlardan bazıları ve Tertulus adlı bir hatip Sezariye'ye gelip Pavlus'la ilgili şikâyetlerini valiye ilettiler. ²⁻³Pavlus çağrılınca Tertulus suçlamalarına başladı. «Ey erdemli Feliks!» dedi. «Senin sayende uzun süredir esenlik içinde yaşamaktayız. Aldığın önlemlerle de bu ulusun yararına olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Yaptıklarını, her zaman ve her yerde büyük bir şükranla anıyoruz. ⁴Seni fazla yormak istemiyorum; söyleyeceğimiz birkaç sözü hoşgörüyle dinlemeni rica ediyorum.

⁵«Biz şunu anladık ki, bu adam dünyanın her yanında tüm Yahudiler arasında kargaşalık çıkararak bir fesatçı ve Nasranî tarikatının elebaşlarından biridir. ⁶⁻⁸Tapınağı bile kirletmeye kalkıştı. Ama biz onu yakaladık.¹ Onu sorguya çekersen, onunla ilgili tüm suçlamalarımızın doğruluğunu kendisinden öğrenebilirsin.» ⁹Oradaki Yahudiler de anlatılanların doğru olduğunu söyleyerek bu suçlamalara katıldılar.

¹⁰Valinin bir işareti üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: «Senin yıllardan beri bu ulusa yargıçlık ettiğini bildiğim için, kendi savunmamı sevinçle yapıyorum. ¹¹Sen kendin de öğrenebilirsin, tapınmak amacıyla Kudüs'e gidişimden bu yana sadece on iki gün geçti. ¹²Beni ne tapınakta, ne havralarda, ne de kentin başka bir yerinde herhangi biriyle tartışırken ya da halkı ayaklandırmaya çalışırken görmüşlerdir. ¹³Şu anda bana yönelttikleri suçlamaları da sana kanıtlayamazlar. ¹⁴Bununla birlikte, sana şunu itiraf edeyim ki, kendilerinin tarikat dedikleri Yol'un bir izleyicisi olarak atalarımızın Tanrısına kulluk ediyorum. Kutsal Yasa'da ve peygamberlerin kitaplarında yazılı her şeye inanıyorum. ¹⁵Aynı bu adamların kabul ettiği gibi, hem doğru kişilerin hem doğru olmayanların ölümden dirileceğine dair Tanrı'ya ümit bağlamışımdır. ¹⁶Bu nedenle ben gerek

Tanrı, gerek insanlar önünde vicdanımı temiz tutmaya her zaman özen gösteriyorum.

¹⁷«Uzun yıllar sonra, ulusuma bağışlar getirmek ve adaklar sunmak için Kudüs'e geldim. ¹⁸Beni tapınakta adaklar sunarken buldukları zaman arınmış durumdaydım. Çevremde ne bir kalabalık ne de karışıklık vardı. Ancak orada Asya ilinden bazı Yahudiler bulunuyordu. ¹⁹Onların bana karşı bir diyecekleri varsa, senin önüne çıkıp suçlamalarını belirtmeleri gerek. ²⁰Buradakiler de, Yüksek Kurul'un önündeki duruşmam sırasında bende ne suç bulduklarını açıklasınlar. ²¹Önlerine çıkarıldığımda, 'Bugün, ölümlerin dirilişi konusunda tarafınızdan yargılanmaktayım' diye seslenmiştim. Olsa olsa beni bu konuda suçlayabilirler.»

²²İsa'nın yoluna ilişkin derin bilgisi olan Feliks duruşmayı başka bir güne ertelerken, «Davanızla ilgili kararımı komutan Lisyas gelince veririm» dedi. ²³Oradaki yüzbaşıya da Pavlus'u gözaltında tutmasını, ama kendisine biraz serbestlik tanınmasını, ona yardımda bulunmak isteyen dostlarından hiçbirine engel olmamasını buyurdu.

²⁴Birkaç gün sonra Feliks, Yahudi olan karısı Drusila ile birlikte geldi, Pavlus'u çağırarak Mesih İsa'ya olan inancı konusunda onu dinledi. ²⁵Pavlus doğruluk, özdenetim ve gelecek olan yargı gününden söz edince Feliks korkuya kapıldı. «Şimdilik gidebilirsin» dedi, «fırsat bulunca seni yine çağırırım.» ²⁶Bir yandan da Pavlus'un kendisine rüşvet vereceğini umuyordu. Bu nedenle onu sık sık çağırır, onunla sohbet ederdi.

²⁷İki yıl dolunca görevini Porkiyus Festus'a devreden Feliks, Yahudilerin gönlünü kazanmak amacıyla Pavlus'u hapiste bıraktı.

25. Bölüm

Festus'un önünde yargılanma

Eyalete vardıktan üç gün sonra Festus, Sezariye'den Kudüs'e gitti. ²⁻³Başkâhinlerle Yahudilerin ileri gelenleri, Pavlus'la ilgili şikâyetlerini ona açıkladılar. Festus'tan kendilerine bir iyilikte bulunmasını isteyerek Pavlus'u Kudüs'e getirtmesi için yalvardılar. Bu arada pusu kurup Pavlus'u yolda öldüreceklerdi. ⁴⁻⁵Festus ise Pavlus'un Sezariye'de tutuklu bulunduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyleyerek, «Aranızda yetkili olanlar benimle gelsinler; bu adam yanlış bir şey yapmışsa, ona karşı suç duyurusunda bulunsunlar» dedi.

⁶Festus, onların arasında sadece sekiz on gün kadar kaldı; sonra Sezariye'ye döndü. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturarak Pavlus'un getirilmesini buyurdu. ⁷Pavlus içeri girince Kudüs'ten gelmiş olan Yahudiler çevresini sardılar ve kanıtlayamadıkları birçok ağır suçlamada bulundular.

⁸Pavlus, «Ne Yahudilerin yasasına, ne tapınağa, ne de Sezar'a karşı hiçbir günah işlemedim» diyerek kendini savundu.

⁹Yahudilerin gönlünü kazanmak isteyen Festus, Pavlus'a şöyle karşılık verdi: «Kudüs'e gidip orada benim önümde bu konularda yargılanmak ister misin?»

¹⁰Pavlus, «Ben Sezar'ın yargı kürsüsü önünde durmaktayım» dedi, «burada yargılanmam gerekir. Sen de çok iyi biliyorsun ki, Yahudilere karşı hiçbir suç işlemedim. ¹¹Şayet suçum varsa, ölüm cezasını gerektirecek bir şey yapmışsam, ölmekten çekinmem. Yok eğer bunların bana karşı

yaptığı suçlamalar asılsız ise, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Davamın Sezar'a iletilmesini istiyorum.»

¹²Festus, danışma kuruluyla görüştüktan sonra şu cevabı verdi: «Davayı Sezar'a iletin, Sezar'a gideceksin.»

Festus, Kral Agripa'ya danışıyor

¹³Birkaç gün sonra Kral Agripa ile Berniki¹, Festus'a bir nezaket ziyaretinde bulunmak üzere Sezariye'ye geldiler. ¹⁴Orada uzunca bir süre kalmaları üzerine Festus, Pavlus'la ilgili durumu krala anlattı. «Feliks'in tutuklu olarak bıraktığı bir adam var» dedi. ¹⁵«Kudüs'te bulunduğum sırada Yahudilerin başkâhinleriyle ihtiyarları, onunla ilgili şikâyetlerini açıkladılar, onu cezalandırmamı istediler.

¹⁶«Ben onlara, 'Herhangi bir sanığı, kendisini suçlayanlarla yüzleştirmeden, kendisine yöneltilen ithamlarla ilgili olarak savunma fırsatı vermeden, onu suçlayanların eline teslim etmek Romalıların geleneğine aykırıdır' dedim. ¹⁷Onlar benimle buraya gelince, hiç vakit kaybetmeden, ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesini buyurdum. ¹⁸Ne var ki, kalkıp konuşan davacılar ona, beklediğim türden kötülüklerle ilgili hiçbir suçlama yöneltmediler. ¹⁹Ancak onunla çekiştikleri bazı sorunlar vardı. Bunlar, kendi dinlerine ve ölmüş de Pavlus'un iddiasına göre yaşamakta olan İsa adındaki birine ilişkin konulardı. ²⁰Bunları nasıl soruşturacağımı bilemediğim için Pavlus'a, Kudüs'e gidip orada bu konularda yargılanmaya razı olup olmayacağını sordum. ²¹Ama kendisi davasını İmparator'a⁽¹⁾ ilettilti, İmparator'un kararına dek tutuklu kalmak istedi. Ben de onu İmparator'a⁽²⁾ göndereceğim zamana kadar tutuklu kalmasını buyurdum.»

²²Agripa Festus'a, «Ben de bu adamı dinlemek isterdim» dedi.

Festus da, «Yarın onu dinlersin» dedi.

Pavlus, Agripa'nın önünde

²³Ertesi gün Agripa ile Berniki büyük bir tantanayla gelip komutanlar ve kentin ileri gelenleriyle birlikte toplantı salonuna girdiler. Festus'un buyruğu üzerine Pavlus içeri getirildi. ²⁴Festus, «Kral Agripa ve burada bizimle bulunan bütün efendiler» dedi, «Kudüs'te olsun, burada olsun, bütün Yahudi halkının bana şikâyet ettiği bu adamı görüyorsunuz. 'Onu artık yaşatmamalı!' diye haykırıyorlardı. ²⁵Oysa ben, ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlemediğini anladım. Yine de, kendisi davasının İmparator'a⁽¹⁾ iletilmesini istediğinden, onu göndermeye karar verdim. ²⁶Ama Efendimize bu adamla ilgili yazacak kesin bir şeyim yok. Bu yüzden onu sizin önünüze ve özellikle, Kral Agripa, senin önüne çıkartmış bulunuyorum. Amacım, bu soruşturmanın sonucunda yazacak bir şey bulabilmektir. ²⁷Bir tutukluyu İmparator'a gönderirken, kendisine yöneltilen suçlamaları belirtmemek bana saçma geliyor.»

26. Bölüm

¹⁻²Agripa Pavlus'a, «Kendini savunabilirsin» dedi.

Bunun üzerine Pavlus elini uzatarak savunmasına şöyle başladı: «Kral Agripa! Yahudilerin bana yönelttiği bütün suçlamalarla ilgili olarak savunmamı bugün senin önünde yapacağım için

kendimi mutlu sayıyorum. ³Özellikle şuna seviniyorum ki, sen Yahudilerin tüm törelerini ve sorunlarını yakından bilen birisin. Bu nedenle beni sabırla dinlemeni rica ediyorum.

⁴«Bütün Yahudiler, gerek başlangıçta kendi memleketimde, gerek Kudüs'te, gençliğimden beri nasıl yaşadığımı bilirler. ⁵Beni eskiden beri tanır ve isteseler, dinimizin en titiz mezhebi olan Ferisiliğe bağlı olarak yaşamış olduğuma tanıklık edebilirler. ⁶Şimdi ise, Tanrı'nın atalarımıza olan vaadine umut bağladığım için burada bulunmakta ve yargılanmaktayım. ⁷Bu, on iki oymağımızın gece gündüz Tanrı'ya canla başla kulluk ederek erişmeyi umdukları vaattir. Ey kralım, Yahudilerin bana yönelttikleri suçlamalar bu umutla ilgilidir. ⁸Sizler, Tanrı'nın ölüleri diriltmesini neden 'inanılmaz' görüyorsunuz?»

⁹«Doğrusu ben de, Nasıralı İsa adına karşı elimden geleni yapmam gerektiği düşüncesindeydim. ¹⁰Ve Kudüs'te bunu yaptım. Başkâhinlerden aldığım yetkiyle kutsallardan birçoğunu hapse attırdım; ölüm cezasına çarptırıldıkları zaman oyumu onların aleyhinde kullandım. ¹¹Bütün havraları dolaşır sık sık onları cezalandırır, inandıklarına küfretmeye zorlardım. Öylesine kudurmuştum ki, onlara zulmetmek için buldukları yabancı kentlere bile giderdim.

¹²«Bir keresinde başkâhinlerden yetki ve görev almış olarak Şam'a doğru yola çıkmıştım. ¹³Ey kralım, öğlende yolda giderken, gökten gelip benim ve yol arkadaşlarımın çevresini aydınlatan, güneşten daha parlak bir ışık gördüm. ¹⁴Hepimiz yere yıkılmıştık. Bir sesin bana İbrani dilinde seslendiğini duydum. 'Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?' dedi. 'Üvendireye karşı tepmekle kendine zarar veriyorsun.'

¹⁵«Ben de, 'Ey efendim, sen kimsin?' dedim.

«'Ben senin zulmettiğin İsa'yım' diye cevap verdi Rab. ¹⁶'Haydi, ayağa kalk. Seni hizmetimde görevlendirmek için sana göründüm. Hem gördüklerine, hem de kendimle ilgili sana göstereceklerime tanıklık edeceksin. ¹⁷⁻¹⁸Seni kendi halkının ve diğer ulusların elinden kurtaracağım. Seni, ulusların gözlerini açmak ve onları karanlıktan ışığa, Şeytan'ın hükümranlığından Tanrı'ya döndürmek için gönderiyorum. Öyle ki, bana iman ederek günahlarının affına kavuşsunlar ve kutsal kılınanların arasında yer alsınlar.'

¹⁹«Bunun için, ey Kral Agripa, bu göksel görüme uymazlık etmedim. ²⁰Önce Şam ve Kudüs halkını, sonra bütün Yahudiye bölgesini ve diğer ulusları, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve bu tövbeye yaraşır işler yapmaya çağırdım. ²¹Yahudilerin beni tapınakta yakalayıp öldürmeye kalkmalarının nedeni buydu. ²²Ama bugüne dek Tanrı yardımcım olmuştur. Bu sayede burada duruyor, büyük küçük herkese tanıklık ediyorum. Benim söylediklerim, peygamberlerin ve Musa'nın önceden haber verdiği olaylardan başka bir şey değildir. ²³Onlar, Mesih'in acı çekeceğini ve ölümden dirilenlerin ilki olarak gerek kendi halkına, gerek diğer uluslara ışığın doğuşunu ilan edeceğini bildirmişlerdi.»

²⁴Pavlus bu şekilde savunmasını sürdürürken Festus yüksek sesle, «Pavlus, sen çıldırmışsın! Çok okumak seni delirtiyor!» dedi.

²⁵Pavlus, «Sayın Festus» dedi, «ben çıldırmış değilim. Gerçek ve akla uygun sözler söylüyorum.

²⁶Kral bu konularda bilgili olduğu için kendisiyle çekinmeden konuşuyorum. Bu olaylardan hiçbirinin onun dikkatinden kaçmadığı kanısındayım. Çünkü bunlar ücra bir köşede yapılmış

işler değildir. ²⁷Kral Agripa, sen peygamberlerin sözlerine inanıyor musun? İnandığımı biliyorum.»

²⁸Agripa Pavlus'a şöyle dedi: «Bu kadar kısa bir sürede beni ikna edip Mesihçi mi yapacaksın?»

²⁹«İster kısa ister uzun sürede olsun» dedi Pavlus, «Tanrı'dan dilerim ki yalnız sen değil, bugün beni dinleyen herkes, bu zincirler dışında benim gibi olsun!»

³⁰⁻³¹Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturanlar kalkıp dışarı çıktıktan sonra aralarında şöyle konuştular: «Bu adamın, ölüm ya da hapis cezasını gerektiren bir şey yaptığı yok.» ³²Agripa da Festus'a, «Davasını Sezar'a iletmeseydi, bu adam serbest bırakılabilirdi» dedi.

27. Bölüm

Pavlus'un Roma'ya deniz yolculuğu

İtalya'ya doğru yelken açmamıza karar verilince, Pavlus'la diğer bazı tutukluları Avgustus¹ taburundan Yulyus adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. ²Asya ilinin kıyılarındaki limanlara uğrayacak olan bir Edremit gemisine binerek denize açıldık. Selanik'ten Makedonyalı Aristarkus da yanımızdaydı.

³Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Pavlus'a dostça davranan Yulyus, ihtiyaçlarını karşılamaları için dostlarının yanına gitmesine izin verdi. ⁴Oradan yine denize açıldık. Rüzgâr ters yönden estiği için Kıbrıs'ın rüzgâr altından geçtik. ⁵Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira kentine geldik. ⁶Orada, İtalya'ya gidecek olan bir İskenderiye gemisi bulan yüzbaşı, bizi o gemiye bindirdi.

⁷Günlerce ağır ağır yol alarak Knidos kentinin açıklarına güçlüklerle gelebildik. Rüzgâr bize engel olduğundan Salmone burnundan dolanarak Girit'in rüzgâr altından geçtik. ⁸Kıyı boyunca güçlüklerle ilerleyerek Laseya kentinin yakınlarında bulunan ve Güzel Limanlar denilen bir yere geldik.

⁹⁻¹⁰Epey vakit kaybetmiştik; oruç günü¹¹ bile geçmişti. O mevsimde deniz yolculuğu tehlikeli olacaktı. Bu nedenle Pavlus onları uyardı: «Efendiler» dedi, «bu yolculuğun yalnız yük ve gemiye değil, canlarımıza da çok zarar ve ziyan getireceğini görüyorum.» ¹¹Ama yüzbaşı, Pavlus'un söylediklerini dinleyeceğine, kaptanla gemi sahibinin sözüne uydu. ¹²Liman kışlamaya elverişli olmadığından gemidekilerin çoğu, oradan tekrar denize açılmaya, mümkünse Feniks'e ulaşım kışı orada geçirmeye karar verdiler. Feniks, Girit'in lodos ve karayele kapalı bir limanıdır.

Fırtına

¹³Güneyden hafif bir yel esmeye başlayınca, bekledikleri anın geldiğini sanarak demir aldılar; Girit kıyısını yakından izleyerek ilerlemeye başladılar. ¹⁴Ne var ki, çok geçmeden karadan 'Evrakilon' denen bir kasırga koptu. ¹⁵Kasırgaya tutulan gemi rüzgâra karşı gidemeyince, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. ¹⁶Gavdos denen küçük bir adanın rüzgâr altına sığınarak geminin filikasını güçlüklerle sağlama alabildik. ¹⁷Filikayı yukarı çektikten sonra halatlar kullanarak gemiyi alttan kuşattılar. Sirte körfezinin¹⁸ sığılıklarında karaya oturmaktan korktukları için yelken takımlarını indirip kendilerini sürüklenmeye bıraktılar. ¹⁸Fırtına bizi bir hayli

hırpaladığı için ertesi gün gemiden yük atmaya başladılar. ¹⁹Üçüncü gün geminin takımlarını kendi elleriyle denize attılar. ²⁰Günlerce ne güneş ne de yıldızlar görüldü. Fırtına da olanca şiddetiyle sürdüğünden, artık kurtuluş umudunu tümünden yitirmiştik.

²¹Adamlar uzun zaman yemek yiyemeyince Pavlus ortaya çıkıp şöyle dedi: «Efendiler, beni dinleyip Girit'ten ayrılmamanız, bu zarar ve ziyana uğramamanız gerekirdi. ²²Şimdi size öğüdüm şu: Cesur olun! Gemi mahvolacak, ama aranızda hiçbir can kaybı olmayacak. ²³⁻²⁴Çünkü kendisine ait olduğum, kendisine kulluk ettiğim Tanrı'nın bir meleği bu gece yanıma gelip dedi ki, 'Korkma Pavlus, Sezar'ın önüne çıkman gerekiyor. Dahası Tanrı, seninle birlikte yolculuk edenlerin hepsini sana bağışlamıştır. ²⁵Bunun için efendiler, cesur olun! Tanrı'ya inanıyorum ki, her şey tıpkı bana bildirildiği gibi olacak. ²⁶Ancak bir adada karaya oturmamız gerek.»

Gemi karaya oturuyor

²⁷On dördüncü gece İyon denizinde¹ sürükleniyorduk. Gece yarısına doğru gemiciler karaya yaklaştıklarını sezindiler. ²⁸Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç olduğunu gördüler. Biraz ilerledikten sonra bir daha ölçtüler, on beş kulaç olduğunu gördüler. ²⁹Kayalıklara bindirmekten korkarak kıçtan dört demir attılar ve günün tez doğması için dua ettiler. ³⁰Bu sırada gemiciler gemiden kaçma girişiminde bulundular. Baş taraftan demir atacaklarmış gibi yapıp filikayı denize indirdiler. ³¹Ama Pavlus yüzbaşıyla askerlere, «Bunlar gemide kalmazsa, siz kurtulamazsınız» dedi. ³²Bunun üzerine askerler ipleri kesip filikayı denize düşürdüler.

³³Gün doğmak üzereyken Pavlus herkesi yemek yemeye çağırdı. «Bugün on dört gündür kaygılı bir bekleyiş içindesiniz, hiçbir şey yemeyip aç kaldınız» dedi. ³⁴«Bunun için size rica ediyorum, yemek yiyin. Kurtuluşunuz için bu gerekli. Hiçbirinizin başından bir saç teli bile eksilmeyecektir.» ³⁵Pavlus bunları söyledikten sonra ekmeğe aldı, hepsinin önünde Tanrı'ya şükretti, ekmeği bölüp yemeye başladı. ³⁶Hepsi bundan cesaret alarak yemek yedi. ³⁷Gemide toplam iki yüz yetmiş altı kişiydik. ³⁸Herkes doyduktan sonra, buğdayı denize boşaltarak gemiyi hafiflettiler.

³⁹Gündüz olunca gördükleri karayı tanıyamadılar. Ama kumsalı olan bir körfez farkederek, mümkünse gemiyi orada karaya oturtmaya karar verdiler. ⁴⁰Demirleri kesip denizde bıraktılar. Aynı anda dümenlerin iplerini çözüp ön yelkeni rüzgâra vererek kumsala yöneldiler. ⁴¹Gemi bir kum yükseltisine çarpıp karaya oturdu. Geminin başı kuma saplanıp kımıldamaz oldu, kıç tarafı ise dalgaların şiddetiyle dağılmaya başladı.

⁴²Askerler, tutuklulardan hiçbiri yüzerek kaçmasın diye onları öldürmek niyetindeydi. ⁴³⁻⁴⁴Ama Pavlus'u kurtarmak isteyen yüzbaşı askerleri bu düşünceden vazgeçirdi. Önce yüzme bilenlerin denize atlayıp karaya çıkmalarını, sonra geriye kalanların, kiminin tahtalara kiminin de geminin diğer döküntülerine tutunarak onları izlemesini buyurdu. Böylelikle herkes sağ salim karaya çıktı.

28. Bölüm

Malta'da

Kurtulduktan sonra adanın Malta adını taşıdığını öğrendik. ²Yerliler bize olağanüstü bir yakınlık

gösterdiler. Hava yağışlı ve soğuk olduğu için ateş yakıp hepimizi dostça karşıladılar. ³Pavlus bir yığın çalı çırpı toplayıp ateşin üzerine attı. O anda ısıdan kaçan bir engerek yılanı onun eline yapıştı. ⁴Yerliler, Pavlus'un eline asılan yılanı görünce birbirlerine, «Bu adam kuşkusuz bir katil» dediler. «Denizden kurtuldu, ama Adalet tanrıçası onu yaşatmadı.» ⁵Ne var ki, elini silkip yılanı ateşin içine fırlatan Pavlus hiçbir zarar görmedi. ⁶Halk, Pavlus'un bedeninin şişmesini ya da birdenbire ölü olarak yere yıkılmasını bekliyordu. Ama uzun süre bekleyip de ona bir şey olmadığını görünce fikirlerini değiştirdiler. «Bu bir ilahtır!» dediler.

⁷Bulduğumuz yerin yakınında adanın baş yetkilisi olan Publius adlı birinin toprakları vardı. Bu adam bizi evine kabul ederek üç gün dostça ağırladı. ⁸O sırada Publius'un babası kanlı ishale yakalanmış ateşler içinde yatıyordu. Hastanın yanına giren Pavlus dua etti, ellerini üzerine koyup onu iyileştirdi. ⁹Bu olay üzerine adadaki diğer hastalar da gelip iyileştirildiler. ¹⁰Bizi bir sürü armağanla onurlandırdılar; denize açılacağımız zaman gereksindiğimiz malzemeleri gemiye yüklediler.

Roma'ya varış

¹¹Üç ay sonra, kışı adada geçirmiş olan ve 'ikiz tanrılar' simgesini taşıyan bir İskenderiye gemisiyle denize açıldık. ¹²Sirakuza kentine uğrayıp üç gün kaldık. ¹³Oradan da yolumuza devam ederek Regiyum'a geldik. Ertesi gün güneyden esmeye başlayan yelin yardımıyla iki günde Puteyoli'ye vardık. ¹⁴Orada bulduğumuz kardeşler, bizi yanlarında bir hafta kalmaya çağırdılar.

Sonunda Roma'ya vardık. ¹⁵Haberimizi almış olan Roma'daki kardeşler, bizi karşılamak için Apiyus çarşısına ve Üç Hanlar'a kadar geldiler. Pavlus onları görünce Tanrı'ya şükretti, yüreklendi. ¹⁶Roma'ya girdiğimizde Pavlus'un, bir asker gözetiminde yalnız başına kalmasına izin verildi.

Pavlus'un Roma'daki etkinlikleri

¹⁷Üç gün sonra Pavlus, Yahudilerin ileri gelenlerini bir araya çağırdı. Bunlar toplandıkları zaman Pavlus kendilerine şöyle dedi: «Kardeşler, halkımıza ya da atalarımızın törelerine karşı hiçbir şey yapmadığım halde, Kudüs'te tutuklanıp Romalıların eline teslim edildim. ¹⁸Onlar beni sorguya çektikten sonra serbest bırakmak istediler. Çünkü ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlememiştim. ¹⁹Ama Yahudiler buna karşı çıkınca, davamı Sezar'a iletmek zorunda kaldım. Bunu, kendi ulusumdan herhangi bir şikâyetim olduğu için yapmadım. ²⁰Ben İsrail'in umudu uğruna bu zincire vurulmuş bulunuyorum. Sizi buraya, işte bu konuyu görüşmek ve konuşmak için çağırdım.»

²¹Onlar Pavlus'a, «Yahudiye'den seninle ilgili mektup almadık, oradan gelen kardeşlerden hiçbiri de senin hakkında kötü bir haber getirmedi, kötü bir şey söylemedi» dediler. ²²«Biz senin fikirlerini senden duymak isteriz. Çünkü her yerde bu mezhebe karşı çıkıldığını biliyoruz.»

²³Pavlus'la bir gün kararlaştırdılar ve o gün, daha büyük bir kalabalıkla onun kaldığı yere geldiler. Pavlus sabahtan akşama dek onlara Tanrı'nın Egemenliğine ilişkin açıklamalarda bulundu ve bu konuda tanıklık etti. Gerek Musa'nın Yasasına, gerek peygamberlerin yazılarına dayanarak onları İsa hakkında ikna etmeye çalıştı. ²⁴Bazıları onun sözlerine inandı, bazıları ise inanmadı.

²⁵Birbirleriyle anlaşamayınca, Pavlus'un şu son sözünden sonra ayrıldılar: «Yeşaya peygamber

aracılığıyla atalarımıza seslenen Kutsal Ruh doğru söyledi. ²⁶Ruh dedi ki,

'Bu halka gidip şunu söyle:
Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz.
²⁷Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı,
kulakları ağır işitir oldu.
Gözlerini de kapadılar.
Öyle ki, gözleri görmesin,
kulakları işitmesin, yürekleri anlamasın,
ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirdim.'

²⁸⁻²⁹«Şunu bilin ki, Tanrı'nın sağladığı bu kurtuluşun haberi diğer uluslara gönderilmiştir. Ve onlar buna kulak vereceklerdir.»¹

³⁰Pavlus tam iki yıl kendi kiraladığı evde kaldı ve ziyaretine gelen herkesi kabul etti. ³¹Hiçbir engelle karşılaşmadan Tanrı'nın Egemenliğini tam bir cesaretle duyuruyor, Rab İsa Mesih'le ilgili gerçekleri öğretiyordu.

ELÇ Dipnotları:

1:1-2 ilk kitabım: İncil'in Luka kısmı.

1:12 yaklaşık bir kilometre: Grekçede, «bir Sept günü yolculuğu.» Yahudi din kurallarına göre Sept günü 2000 arşından fazla yol gitmek yasaktı.

2:21 Rab'be yakaran: Grekçede, «Rab'bin adını çağıran.»

2:34-35 ayaklarının altına serinceye dek: Grekçede, «ayaklarına basamak yapıncaya dek.»

3:16 İsa'nın...imandır: Grekçede, «İsa aracılığıyla olan imandır.»

4:27-28 gücün: Grekçede, «elin.»

4:34-35 buyruğuna verirlerdi: Grekçede, «ayaklarının dibine koyarlardı.» (Benzeri bir deyim 4:37 ve 5:1'de de geçiyor.)

5:3 Grekçede, «Hananya, nasıl oldu da Şeytan senin yüreğini doldurdu...»

6:2 maddi işlerle uğraşmamız: ya da «sofralara hizmet etmemiz.»

7:43 Molok: bir ilahın adı; eski Filistin'de bazı halklar, bu ilaha çocuklarını bile kurban ederlerdi.

7:43 Refan: Refan ya da Remfan, Satürn gezegeniyle ilgili olan ve eski çağlarda bazı Filistinli halkların taptığı bir ilahtı.

7:51 yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar: Tanrı'ya yürekten bağlı olmayan, O'nun sözünü dinlemeyen kişiler.

8:36-37 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Filipus, 'Bütün yüreğinle iman edersen, vaftiz olabilirsin' dedi. Hadım da, 'İman ediyorum ki, İsa Mesih Tanrı'nın Oğludur' dedi.»

10:30 üç gün: Grekçede, «dördüncü gün.» O çağda insanlar günleri hesaplarken yaşadıkları günü de sayarlardı.

10:45 Yahudi: Grekçede, «sünnetlilikten olan.»

11:21 Rab'bin gücü: Grekçede, «Rab'bin eli.»

14:12 Zeus: Greklerin inancına göre en büyük tanrı.

14:12 Hermes: Greklerin inancına göre, Zeus'un özel yardımcısı ve sözcüsü olan tanrı.

15:14 kendine ait olacak: Grekçede, «kendi adı için.»

15:17-18 bana ait olan: Grekçede, «üzerlerinde adımın anıldığı.»

15:33-34 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Ama Silas orada kalmaya karar verdi.»

17:18 Epikürcü: Grek filozofu Epikür'ün (İ.Ö. 341-270) öğretisini benimseyen kişi. Bu öğretiye göre ruh, beden gibi ölümlüdür, yeryüzündeki yaşamdan başka yaşam yoktur. Kişinin, mutluluğu ataraksiyada (ruh dinginliğinde) araması gereklidir.

17:18 Stoacı: kişinin, mutluluğu ancak tüm acılar ve zevklerden kaçınmakla bulabileceğini savunan Grek filozofu Zenon'un (İ.Ö.?335-?263) öğretilerini benimseyen kişi.

17:19 Ares tepesi kurulu: Grekçede, «Areopagos» (=Ares tepesi); eski Atinalıların, ilk zamanlarda Ares tepesinde toplanmış, daha sonraları da bu adla anılagelmiş olan ulusal meclisi.

18:6 Grekçede, «...onlara, 'Kanınız başınıza!' dedi. 'Ben temizim.'»

18:18 bkz. Elç.21:23-24; Say.6:18.

19:24 Artemis: Greklerin önemli bir tanrıçası; Artemis'in ya da Latince adıyla Diana'nın en büyük tapınağı Efes kentindeydi.

19:38 yargıçlar: Grekçede, «valiler.»

20:9 ikinci: Grekçede, «üçüncü» (zemin kat birinci kat sayılırdı).

20:26 hiç kimsenin uğrayacağı yargıdan sorumlu değilim: Grekçede, «herkesin kanından temizim.»

21:8 Yediler: bkz. Elç.6:1-6.

21:23 Bu kişiler 'nezir' olmuş, yani kendilerini belirli bir süre için Tanrı'ya özel bir şekilde adanmışlardı. Nezir olan kişi, alkolden sakınır, saçlarını uzatırdı. Belirli sürenin sonunda Tanrı'ya kurbanlar sunar ve saçlarını kestirirdi. Bkz. Tevrat, Sayılar 6:1-21.

21:38 tedhişçi: Grekçede, «hançerli»; şiddet yanlısı milliyetçi bir Yahudi partisinin üyelerine verilen ad.

24:6-8 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Ve kendi yasamıza göre yargılamak istedik. Ne var ki, komutan Lisyas gelip kaba kuvvet kullanarak onu elimizden aldı götürdü. Onu suçlayanların, sana başvurmalarını buyurdu.»

25:13 Berniki: Agripa'nın kızkardeşi.

⁽¹⁾ **25:21,25** İmparator: Grekçede, «Sevastos»; Roma imparatorlarının unvanlarından biri olan Avgustus'un karşılığı.

⁽²⁾ **25:21** İmparator'a: Grekçede, «Sezar'a.»

27:1 Avgustus: Grekçede, «Sevastos.»

27:9-10 oruç günü: Yahudilerin eylül ya da ekim ayında kutladıkları Yom Kippur bayramı (bkz. Tevrat, Levililer 16:29-34).

27:17 Sirte körfezi: Libya'nın kuzeybatı kıyılarında yer yer çok sığ olan körfez.

27:27 İyon denizi: Grekçede, «Adriya denizi.» O çağda Adriya denizi terimi bugünkü İyon denizini de içine alıyordu.

28:28-29 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Pavlus'un bu sözlerinden sonra Yahudiler kendi aralarında şiddetle tartışarak oradan ayrıldılar.»

Pavlus'un ROMALILARA MEKTUBU

ROMALILARA GÝRÝP

Ýnanlýlar topluluđu büyüdükçe Ýsa'nýn elçileri her topluluđu ayrý ayrý ziyaret edip yerinde eđitemez oldular. Bu nedenle Kutsal Ruh'un yönlendirmesiyle yazdýklarý mektuplarý Roma Ýmparatorluđunun çeřitli kentlerinde oluþan topluluklara göndermeye baþladýlar. Derlenip bir araya getirilen bu mektuplar ta baþlangýçtan beri Kutsal Yazýlar olarak kabul edildi (2Pe.3:16).

Genel bakýþ: Elçi Pavlus bu mektubu Kudüs'e yaptýđý bir yolculuk sýrasýnda yazmýþtır. Toplanan bađýplarý oradaki yoksul inanlýlara iletmekle görevlendirilmiþti (15:25-27). Bu da Ý.S. 57-59 yýllarý arasýnda, Müjde'yi yaymak için çýktýđý üçüncü yolculuđun sonlarýnda olabilir. Büyük olasýlýkla Korint'ten yazmaktadır (Elç.20:1-3). Bundan sonra Kudüs'e, Kudüs'ten de Ýspanya'ya gitmeyi, yol üzerinde de Roma'ya uđramayý tasarlar (1:9-15; 15:22-32). Daha önce Roma'da Müjde'yi yaymýþ deđildi, ama oradaki inanlýlarýn birçođunu tanýyordu (16:3-16). Yaydýđý Müjde'yi, Tanrý'nýn kendisini duyurmaya çađýrdýđý bildiriye¹ bu mektupta açýklamaktadır. 1:16-17 ayetlerinde þöyle diyor: «Ben Müjde'den utanmýyorum. Müjde... iman eden herkesin kurtuluþu için Tanrý'nýn gücüdür. Tanrý'nýn insaný akladýđý, Müjde'de açýklanýr. Aklanma yalnýz imanla olur. Yazýlmýþ olduđu gibi, `Ýmanla aklanan insan yapayacaktır.»

Mektubun içeriđi: Mektubun ilk önemli konusu, Tanrý'nýn gazabýna ve yargýsýna yol açan insan günahýdır². Pavlus bunu belirttikten sonra insanýn bu kötü durumu için Tanrý'nýn sunduđu çareyi açýklýyor. Tanrý insanlarý, Ýsa Mesih'e iman ettikleri için aklar, Musa'nýn Yasasý'na uyduklarý için deđil³. Kutsal Yasa'nýn gereklerini hiç kimse tümüyle yerine getiremez. Zaten Kutsal Yasa'nýn amacý da baþkadýr. Yasa günahý tanýmlar ve ciddiyetini vurgular. Dahasý, Pavlus 6:1-23 ayetlerinde, Mesih'e ait olanlarýn yalnýz geçmiþlerinden ötürü bađýplanmakla kalmadýklarýný, günahtan da özgür kýlýndýklarýný açýklar. Pavlus'un dediđi gibi, «Günah size egemen olmayacaktır» (6:14). Ýnananlar Kutsal Ruh'un yönetiminde yapadýkça Tanrý'nýn istediđi gibi yapamýþ olacaklardýr (8:1-14). Gerçekte Tanrý'nýn amacý bunun da ötesine geçiyor (8:14-39): «Tanrý, önceden bildiđi kiþileri, Ođlunun benzerliđine dönüþtürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Ođul birçok kardeþler arasýnda ilk dođan olsun» (8:29).

Yahudi kökenli olan inanlýlar topluluđu her ulustan geleni kabul etmeye baþladýđý bir sýrada Pavlus Tanrý'nýn Yahudilere iliþkin amacýný irdelemeye baþlar⁴. Öyle anlaþýlýyor ki, Roma'daki topluluk hem Yahudi⁵ hem de ba°ka uluslardan⁶ gelen üyelerden oluyordu. Et yiyip yememek, belirli günleri kutlayýp kutlamamak (14:1-6) konusundaki tartýþmalar da buna bir ipucu sayýlabilir. Pavlus, Müjde'yi diđer uluslara duyurmaya çađrýlmýþtı, ama kendi halký için de büyük kaygýlarý vardý⁷. Bir ba°ka kaygýsý daha vardý, bu da diđer uluslardan olan inanlýlarýn Yahudilere neler borçlu olduklarýný bilmelerini istemesiydi⁸.

Pavlus mektubun son bölümlerinde (12:1-15:13) uygulamaya ilişkin ödütleri peş peşe sıralıyor.

Ana hatlar:

1:1-17	Giriş ve ana konu
1:18-3:20	İnsanın günahı
3:21-5:21	Tanrı, Mesih'e iman edenleri aklar
6:1-8:39	Artık günah size egemen olmayacaktır: Ruh'a bağlı yeni yaşam
9:1-11:36	Tanrının İsrail ve diğer uluslar için tasarladıkları
12:1-15:13	Yaşayan kurbanlar: Doğru davranmaya ilişkin ödütlər
15:14-16:27	Pavlus'un tasarladığı ziyaret ve son selamlar

Kaynak ayetler:

¹1:1,14; 2:16; 15:16-21; 16:25

²1:18-2:16; 3:9-20; ayrıca bkz. 5:12-21; 7:5-8:4

³3:21-5:11; ayrıca bkz. 10:5-15

⁴1:5,16; 2:12-3:2; 3:9,19-20,29-30; 9:1-9; 9:23-10:4; 10:19-11:32; 15:8-12

⁵4:1; 2:18

⁶1:6; 11:13,28-31

⁷9:2-4; 10:1; 11:13-14; 15:16

⁸11:17-23; 15:27

Pavlus'un ROMALILARA MEKTUBU

1. Bölüm

Ýsa Mesih'in kulu, Tanrý'nýn müjdesini yaymak için seçilip elçi olmaya çađrýlan ben Pavlus'tan selam! ²⁻⁴Tanrý, öz Ođlu Rabbimiz Ýsa Mesih'le ilgili olan bu müjdeyi peygamberleri aracýlýđýyla Kutsal Yazýlarda önceden vaat etti. Bedence Davut'un soyundan dođan Rabbimiz Ýsa Mesih'in, kendi kutsal ruhu sayesinde ölümden diriliþiyle Tanrý'nýn Ođlu olduđu kudretle ilan edildi. ⁵Her ulustan insanların iman edip söz dinlemesini sađlamak için Mesih'in aracýlýđýyla ve O'nun adý uđruna Tanrý'nýn lütfuna ve elçilik görevine sahip olduk. ⁶Ýsa Mesih'in çađrýlmýþları olan sizler de bu uluslardansýnz. ⁷Tanrý'nýn Roma'da bulunan ve kutsal olmaya çađrýlan bütün sevdiklerine, Babamýz Tanrý'dan ve Rab Ýsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus'un Roma'ya gitme özlemi

⁸Ýlkönce hepiniz için Ýsa Mesih aracýlýđýyla Tanrýma þükrediyorum ki, imanýnz bütün dünyada duyuruluyor. ⁹⁻¹⁰Ođlunun müjdesini yaymakta tüm varlýđýmla kulluk ettiđim Tanrý, sizi durmadan, her zaman dualarýmda andýđýma tanýktýr. Tanrý'nýn isteðiyle sonunda size gelebilmek için bana bir yol açýlmasýný diliyorum. ¹¹Çünkü ruhça peki°meniz için size ruhsal bir armađaný ulaþtırmak üzere sizi görmeyi çok istiyorum. ¹²Yani, ben aranýzdayken ben sizin, siz de benim, birbirimizin imanýyla cesaret buluruz demek istiyorum.

¹³Kardeþler, diđer uluslar arasýnda olduđu gibi, çalıþmalarýmın sizin aranýzda da bir ürün vermesi için yanýnza gelmeyi birçok kez amaçladýđým, ama þimdiye dek hep engellendiđimi bilmenizi istiyorum. ¹⁴Greklere ve Grek olmayanlara, bilgelere ve bilgisizlere karþı sorumluluđum vardýr. ¹⁵Bu nedenle Müjde'yi, elimden geldiðince Roma'da bulunan sizlere de bildirmeye hazýrým. ¹⁶Çünkü ben Müjde'den utanmýyorum. Müjde, önce Yahudilerin, sonra da Yahudi olmayanların olmak üzere, iman eden herkesin kurtuluþu için Tanrý'nýn gücüdür. ¹⁷Tanrý'nýn insaný akladýđý¹, Müjde'de açýklanýr. Aklanma yalnýz imanla olur. Yazýlmýþ olduđu gibi, «Ýmanla aklanan insan yaþayacaktır.»¹

Tanrý'nýn gazabý

¹⁸Haksýzlykla gerçeđe engel olan insanların bütün tanrýsýzlyk ve haksýzlyđýna karþı Tanrý'nýn gazabý gökten açýkça gösterilir. ¹⁹Çünkü Tanrý'ya dair bilinen ne varsa, gözlerinin önündedir. Tanrý hepsini gözlerinin önüne serdi. ²⁰Dünyanın yaratýlýþýndan beri, Tanrý'nýn görünmeyen nitelikleri, yani sonsuz gücü ve Tanrýlýđý, O'nun yaptýklarýyla anlaþýlarak açýkça görülmüyor. Bu nedenle özürleri yoktur. ²¹Tanrý'yý bildikleri halde O'nu Tanrý olarak yüceltmediler, O'na þükretmediler. Ama düþüncelerinde budalalyđa düþtüler; anlayýþsýz yüreklerini karanlyk bürüdü. ²²Akýllý olduklarını iddia ederken akýlsýz olup çýktýlar. ²³Ölümsüz Tanrý'nýn yüceliði yerine ölümlü insana, kuþlara, dört ayaklýlara ve sürüngenlere benzeyen putları yeđlediler.

²⁴Bu yüzden Tanrı, birbirlerinin bedenlerini apađıylasınlar diye, onları yüreklerinin tutkularý içinde ahlaksızlýđa terk etti. ²⁵Onlar Tanrı'yla ilgili gerçeđin yerine yalaný koydular. Yaradan'ın yerine yaratýđa tapýp kulluk ettiler. Oysa Tanrı sonsuza dek övülmeye layýktır. Amin.

²⁶Yıpte böylece Tanrı onları utanç verici tutkulara teslim etti. Onların kadınları bile dođal ilipkiler yerine dođal olmayanları yeđlediler. ²⁷Aynı şekilde erkekler de kadınla dođal ilipkilerini bırakýp birbirlerine karşı pehvetle yanýp tutuđtular. Erkekler erkeklerle utanç verici ilipkilere girdiler ve kendi bedenlerinde sapýklýklarına yarađan karşılyđı aldılar.

²⁸Tanrı'yı tanımakta yarar görmedikleri için Tanrı onları yararsız düpüncelere, yakýbýksız davranıplara terk etti. ²⁹Her türlü haksızlık, kötülük, açgözlülük ve kinle doldular. Kıskançlık, öldürme hýrsı, çekipme, hile ve kötü niyetle doludurlar. ³⁰⁻³¹Dedikoducu, yericı, Tanrı'dan nefret eden, küstah, kibirli, övüngen, kötülük üreten, ana baba sözü dinlemeyen, anlayıpsız, sözünde durmaz, sevgiden yoksun ve acýmasız insanlardır. ³²Böyle davrananların ölümü hak ettiğine dair Tanrı buyruğunu bildikleri halde, bunları yalnız yapmakla kalmıyor, yapanları da onaylıyorlar.

2. Bölüm

Tanrı'nın adil yargısı

Bu nedenle, bağkasını yargılayan ey adam, kim olursan ol, özürlü değilsin. Bağkasını yargıladığın konuda kendini mahkûm ediyorsun. Çünkü sen, ey yargılayan, aynı peyleri yapıyorsun. ²Böyle davrananları Tanrı'nın haklı olarak yargıladığını biliriz. ³Bu gibi peyleri yapanları yargılayan, ama aynısynı yapan ey adam, Tanrı'nın yargısından kaçabileceğini mi sanıyorsun? ⁴Tanrı'nın sınırsız iyiliğini, hoğgörüsünü ve sabrını hor mu görüyorsun? O'nun iyiliğinin seni tövbeye yönelttiğini bilmiyor musun?

⁵Ynatçılıđından ve tövbesiz yüreğinden dolayı Tanrı'nın adil yargısının açýklanacađı gazap günü için kendine karşı gazap biriktiriyorsun. ⁶Tanrı, «herkese, yaptıklarıнын karşılyđını verecektir.» ⁷Durmadan iyilik ederek yücelik, saygınlık ve ölümsüzlüğü arayanlara sonsuz yapamı verecek. ⁸Ama bencil olanların, gerçeğe uymayıp haksızlığın peşinden gidenlerin üzerine gazap ve öfke yağdıracak. ⁹⁻¹⁰Bađta Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana olmak üzere, kötülük yapan her insana sýkıntı ve elem verecek; yine bağta Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana olmak üzere, iyilik yapan herkese yücelik, saygınlık ve esenlik verecektir. ¹¹Çünkü Tanrı insanlar arasında ayrım yapmaz.

¹²Kutsal Yasa'yı bilmeden günah iplayenler Kutsal Yasa olmadan da mahvolacaklar. Kutsal Yasa'yı bilerek günah iplayenler de bu Yasa'yla yargılanacaklar. ¹³Çünkü Tanrı katında aklanacak olanlar Yasa'yı iplayenler değil, Yasa'yı yerine getirenlerdir. ¹⁴Kutsal Yasa'dan yoksun olan uluslar kendiliklerinden bu Yasa'nın gereklerini yaptıkça, Yasa'dan habersiz olsalar bile kendi yasalarını koymuş olurlar. ¹⁵Böylelikle Kutsal Yasa'nın gerektirdiklerinin yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler. Vicdanları buna tanıklık eder. Düpünceleri de onların ya suçlar, ya

da savunur. ¹⁶Yaydýđým müjdeye göre Tanrý'nýn, insanlary gizli suçlaryndan ötürü Ýsa Mesih aracylýđyyla yargýlayacađy gün böyle olacaktýr.

Yahudiler ve Kutsal Yasa

¹⁷Ya sen? Kendine Yahudi diyor ve Kutsal Yasa'ya dayanýp Tanrý'yla övünüyorsun. ¹⁸Tanrý'nýn isteđini biliyorsun. En üstün deđerleri ayýrt etmeyi Yasa'dan öđrenmiþsin. ¹⁹⁻²⁰Kutsal Yasa'da bilginin ve gerçeđin özüne kavuþmuþ olarak körlerin kýlavuzu, karanlýkta kalanlaryn ýþýđy, akýlsýzlarýn eđitcisi, çocuklaryn¹ öđretmeni olduđuna inanmýþsýn. ²¹O halde sen baþkasýna öđretirken, kendine öđretmez misin? Hýrsýzlyk etmemeyi öđütlerken, hýrsýzlyk eder misin? ²²«Zina etmeyin» derken, zina eder misin? Putlardan tiksindirirken, tapýnaklary yađmalar mýsýn? ²³Kutsal Yasa'yla övünürken, Yasa'ya karþy gelerek Tanrý'yý aþađýlar mýsýn? ²⁴Nitekim böyle yazýlmýþtýr: «Sizin yüzünüzden uluslar arasýnda Tanrý'nýn adýna küfrediliyor.»

²⁵Kutsal Yasa'yý yerine getirirsen, sünnetin elbette yararý vardýr. Ama Yasa'ya karþy gelirsen, sünnetli olmanýn hiçbir anlamý kalmaz¹. ²⁶Bu nedenle, sünnetsiz olanlar Yasa'nýn buyruklarýna uyarsa, onlar da sünnetli sayýlmayacaklar mý? ²⁷Sen Kutsal Yazýlara ve sünnete sahip olduđun halde Yasa'yý çiđniyorsan, bedence sünnetli olmayan, ama Yasa'ya uyan kiþi seni yargýlamayacak mý? ²⁸Çünkü ne dýþtan Yahudi olan gerçek Yahudidir, ne de görünüpte, bedensel olan sünnet gerçek sünnettir. ²⁹Yalnýz içten Yahudi olan Yahudidir. Sünnet de yürekle ilgilidir; yazýly yasanýn deđil, Ruh'un iþidir. Ýçten Yahudi olan kiþi, insanlaryn deđil, Tanrý'nýn övgüsünü kazanýr.

3. Bölüm

Tanrý'nýn güvenilirliði

O halde Yahudi'nin ne üstünlüđü var? Sünnetin yararý nedir? ²Her yönden çoktur. Birincisi, Tanrý'nýn sözleri Yahudilere emanet edildi. ³Peki, Yahudilerden bazýlary güvenilirmez çýkmýþsa ne olur? Onlaryn güvenilirmezliði Tanrý'nýn güvenilirliđini ortadan kaldýrýr mý? ⁴Kesinlikle hayýr! Her insan yalancý olsa da, Tanrý'nýn dođru olduđu bilinmelidir. Yazýlmýþ olduđu gibi:

«Öyle ki, sözlerinde dođru çýkasýn

ve yargýlandýđýnda davayý kazanasýn.»

⁵Ama bizim haksýzlyđýmýz Tanrý'nýn adil olduđunu ortaya çýkarýyorsa, ne diyelim? Ýnsanlaryn diliyle konuþuyorum: gazapla cezalandýran Tanrý haksýz mýdýr? ⁶Kesinlikle hayýr! Öyle olsa Tanrý dünyayý nasýl yargýlayacak? ⁷Ama benim yalanýmla Tanrý'nýn gerçeđi O'nun yüceliði için daha açýk þekilde ortaya çýkmýþsa, ben niçin yine bir günahkâr olarak yargýlanýyorum? ⁸Bazýlarynýn bizi kötöleyerek, söylediđimizi ileri sürdüđu gibi niçin, «Kötülük yapalým da bundan iyilik çýksýn» demeyelim? Böylelerinin yargýlanmasý yerindedir.

Doğru olan yok

⁹Pimdi ne diyelim? Biz Yahudiler diđer uluslardan üstün müyüz? Elbette deđiliz. Biz daha önce ister Yahudi ister Grek olsun, herkesi günahýn buyruđunda olmakla suçladýk. ¹⁰Yazýlmýþ olduđu gibi:

«Doğru olan kimse yok, bir kiþi bile yoktur.

¹¹ Anlayan kimse yok,

Tanrý'yý arayan kimse yok.

¹² Hepsi yoldan saptýlar,

birlikte yararsýz oldular.

Ýyilik eden yok, bir kiþi bile yoktur.»

¹³ «Ađýzlarý açýk bir mezardýr.

Dilleriyle aldatýrlar.»

«Dudaklarýnyn altýnda yýlan zehiri var.»

¹⁴ «Ađýzlarý lanet ve acý sözle doludur.»

¹⁵ «Ayaklarý kan dökmeye seđirtir.

¹⁶ Yollarýnda yýkým ve dert vardýr.

¹⁷ Esenlik yolunu da bilmiyorlar.»

¹⁸ «Gözlerinde Tanrý korkusu yoktur.»

¹⁹Kutsal Yasa'da söylenenlerin, her ađýz kapansýn ve bütün dünya Tanrý'ya hesap versin diye bu Yasa'nyn yönetiminde bulunanlara söylendiđini biliyoruz. ²⁰Bu nedenle Yasa'nyn gereklerini yapmakla hiç kimse Tanrý katýnda aklanmayacaktır. Çünkü Yasa sayesinde günahýn bilincine varýlýr.

Ýman ve aklanma

²¹Þimdiyse Yasa'dan bađýmsýz olarak Tanrý'nýn insaný nasýl aklayacađý açýklandý. Yasa ve peygamberler buna tanýklýk etti. ²²Tanrý, insanlary Ýsa Mesih'e olan imanlaryyla aklar. Bunu, iman eden herkes için yapar. Hiç ayrým yoktur. ²³Çünkü herkes günah iþledi ve Tanrý'nýn yüceliðinden yoksun kaldý. ²⁴Ýnsanlar, Ýsa Mesih'te olan kurtuluþla¹, Tanrý'nýn lütfuyla, karþýlýksýz olarak aklanýrlar. ²⁵⁻²⁶Tanrý, Mesih'i, kanýyla günahlary bađýplatan ve imanla benimsenen kurban olarak sundu. Böylece adaletini gösterdi. Çünkü sabrederek, daha önce iþlenmiþ günahlary cezasýz býraktý. Bunu, adil kalmak ve Ýsa'ya iman edeni aklamak için þimdiki zamanda kendi adaletini göstermek amacyyla yaptı.

²⁷Öyleyse neyle övünebiliriz? Hiçbir þey! Hangi ilkeye dayanarak? Yasa'yý yerine getirme ilkesine mi? Hayýr, iman ilkesine. ²⁸Çünkü insanýn, Yasa'nýn gereklerini yapmakla deðil, imanla aklandýđý kanýsýndayýz. ²⁹Yoksa Tanrý yalnız Yahudilerin Tanrýsý mýdýr? Diðer uluslaryn da Tanrýsý deðil mi? Elbette diðer uluslaryn da Tanrýsýdýr. ³⁰Çünkü sünnetlileri imanlary sayesinde, sünnetsizleri de ayný imanla aklayacak olan Tanrý tektir.

³¹Öyleyse biz iman aracylýđýyla Kutsal Yasa'yý geçersiz mi kýlýyoruz? Hayýr, tam tersine, Yasa'yý dođruluyoruz.

4. Bölüm

Ýbrahim'in imaný

Þu halde soyumuzun atasý Ýbrahim'in durumu için ne diyeceðiz? ²Eðer Ýbrahim yaptıđý iyi iþlerden dolayı aklandýysa, övünmeye hakký vardýr; ama Tanrý'nýn önünde deðil. ³Kutsal Yazý ne diyor? «Ýbrahim Tanrý'ya iman etti ve böylece aklanmýþ sayýldý.»¹ ⁴Çalyþana verilen ücret lütuf deðil, hak sayýlýr. ⁵Oysa çalyþmayan, ama tanrýsýzý aklayana iman eden kiþi imaný sayesinde aklanmýþ sayýlýr. ⁶Nitekim, iyi iþlerine bakmaksýzýn Tanrý'nýn aklanmýþ saydýđý kiþinin mutluluðunu Davut da þöyle anlatýr:

⁷«Suçlary bađýplanmýþ,

günahlary örtülmüþ olanlara ne mutlu!

⁸Günahý Rab tarafýndan sayýlmayana ne mutlu!»

⁹Bu mutluluk yalnız sünnetliler için mi, yoksa ayný zamanda sünnetsizler için midir? Diyoruz ki, «Ýbrahim, imaný sayesinde aklanmýþ sayýldý.» ¹⁰Hangi durumda aklanmýþ sayýldý? Sünnetliyken mi, sünnetsizken mi? Sünnetliyken deðil, sünnetsizken... ¹¹Ýbrahim daha sünnetsizken imanla aklandýđýnýn kanýtý olarak sünnet iþaretini aldı. Öyle ki, sünnetsiz olduklary halde iman edenlerin hepsinin manevi babasý olsun ve böylece onlar da aklanmýþ sayýlsýn. ¹²Böylelikle atamýz Ýbrahim, yalnız sünnetli olmakla kalmayan, ama kendisi sünnetsizken sahip olduđu imanýn izinden yürüyen sünnetlilerin de babasý oldu. ¹³Çünkü

Ýbrahim'e ve soyuna dñyanýn mirasçýsý olma vaadi, Kutsal Yasa yoluyla deðil, imandan gelen aklanma yoluyla verildi. ¹⁴Eðer Yasa'ya baðlý olanlar mirasçý olursa, iman boþ ve vaat geçersizdir. ¹⁵Yasa, Tanrý'nýn gazabýna yol açar. Ama yasanýn olmadýđý yerde yasaya karþý gelmek de söz konusu deðildir.

¹⁶⁻¹⁷Bu nedenle vaat, Tanrý'nýn lütfuna dayanmak ve Ýbrahim'in bütün soyu için güvence altýna alýnmak üzere imana baðlý kýlýnmýþtır. Ýbrahim'in soyu, yalnız Kutsal Yasa'ya baðlý olanlar deðil, aynı zamanda Ýbrahim'in imanýna sahip olanlardýr. «Seni birçok ulusun babasý yaptým» diye yazýlmýþ olduđu gibi Ýbrahim, iman ettiði Tanrý'nýn, ölümlere yapam veren, var olmayaný varlýða çaðýran Tanrý'nýn katýnda hepimizin babasýdır.

¹⁸Ýbrahim, ümitsiz bir durumdayken birçok ulusun babasý olacađýna ümitle iman etti. «Senin soyun böyle¹ olacaktýr» diye söylenen söze güveniyordu. ¹⁹Yüz yapýna yaklaþmýþken, ölü gibi olan bedenini ve Sarâ'nýn rahminin kýsýrlýđýný düþündüðünde imaný zayıflamadý.

²⁰Ýmansýzlyk edip Tanrý'nýn vaadinden kuþkulanmadý; tersine, imaný güçlendi ve Tanrý'yý yüceltti. ²¹Tanrý'nýn, kendi vaadini yerine getirecek güçte olduđuna tümüyle güvendi. ²²Bunun için de aklanmýþ sayýldý. ²³⁻²⁴«Aklanmýþ sayýldý» sözü, yalnız onun için deðil, aklanmýþ sayýlacak olan bizler, yani Rabbimiz Ýsa'yý ölümden diriltten Tanrý'ya iman eden bizler için de yazýldý. ²⁵Ýsa suçlarımız için ölüme teslim edildi ve aklanmamýz için diriltildi.

5. Bölüm

Tanrý'yla barýþmak

Böylece imanla aklандýđýmýza göre, Rabbimiz Ýsa Mesih sayesinde Tanrý'yla barýþmýþ oluyoruz. ²Ýçinde bulunduđumuz bu lütfâ Mesih aracýlýđýyla, imanla kavuþtuk. Ve Tanrý'nýn yüceliðine eriþmek ümidiyle övünürüz. ³⁻⁴Yalnız bu kadarla deðil, sýkýntýlarla bile övünürüz. Çünkü biliriz ki, sýkýntý dayanma gücünü, dayanma gücü Tanrý'nýn beðenisini ve Tanrý'nýn beðenisi ümidi yaratýr. ⁵Ümit de düþ kýrýklýđýna uđratmaz. Çünkü bize verilmiþ olan Kutsal Ruh aracýlýđýyla Tanrý'nýn sevgisi yüreklerimize dökülmüþtür.

⁶Evet, biz daha çaresizken Mesih, belirlenen zamanda tanrýsýzlar için öldü. ⁷Bir kimse dođru insan için güç ölür, ama iyi insan için belki biri ölmeyi de göze alýr. ⁸Tanrý bize olan sevgisini þununla kanýtlýyor: biz daha günahkârken, Mesih bizim için öldü. ⁹Böylece °imdi O'nun kanýyla aklандýđýmýza göre, O'nun aracýlýđýyla Tanrý'nýn gazabýndan kurtulacađýmýz çok daha kesindir. ¹⁰Çünkü eðer biz Tanrý'nýn düþmanларыken Ođlunun ölümü sayesinde O'nunla barýþtýksa, barýþmýþ olarak Ođlunun yapamýyla kurtulacađýmýz çok daha kesindir. ¹¹Yalnız bu kadar da deðil, bizi þimdi Tanrý'yla barýþtýrmýþ olan Rabbimiz Ýsa Mesih aracýlýđýyla, Tanrý'nýn kendisiyle de övünürüz.

Ölüm ve ya'am

¹²Günah bir insan yoluyla, ölüm de günah yoluyla dünyaya girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi. ¹³Kutsal Yasa'dan önce de dünyada günah vardı; ama yasa olmayınca günahın hesabı tutulmaz. ¹⁴Oysa Âdem'den Musa'ya kadar ölüm, gelecek Kipi'nin örneği olan Âdem'in suçuna benzer bir günah işlememiş olanlara da egemendi. ¹⁵Ama Tanrı'nın armağanı Âdem'in suçu gibi değildir. Çünkü birinin suçuyla birçokları öldüyse, Tanrı'nın lütfü ve bir tek adamın, yani İsa Mesih'in lütfuyla verilen bedel birçokları yararına daha da çoğaldı. ¹⁶Tanrı'nın bedeli, o tek adamın günahının sonucu gibi değildir. Tek bir suçtan sonra verilen yargı mahkûmiyet getirdi; ama birçok suçlardan sonra verilen armağan aklanmayı sağladı. ¹⁷Çünkü eğer ölüm bir tek adamın suçu yüzünden o tek adam aracılığıyla egemenlik sürdüyse, Tanrı'nın bol lütfunu ve aklanma bedelini alanların bir tek adam, yani İsa Mesih sayesinde yaşamda egemenlik sürecekleri çok daha kesindir.

¹⁸Yıpte, tek bir suç bütün insanların mahkûmiyetine yol açtığı gibi, bir doğruluk eylemi de bütün insanlara yaşam veren aklanmayı sağladı. ¹⁹Bir adamın sözdinlemezliği yüzünden birçoku günahkâr kılındığı gibi, yine bir adamın söz dinlemesiyle birçoku doğru kılınacaktır. ²⁰Kutsal Yasa suç çözümlenmiş diye araya girdi; ama günahın çözüldüğü yerde Tanrı'nın lütfü daha da çoğaldı. ²¹Öyle ki, günah ölüm yoluyla egemenlik sürdüğü gibi, Tanrı'nın lütfü da Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla sonsuz yaşam üzere doğrulukla egemenlik sürsün.

6. Bölüm

O halde ne diyelim? Tanrı'nın lütfü çözümlenmiş diye günah işlemeye devam mı edelim?

²Kesinlikle hayır! Günah karışığında ölmüş olan bizler artık nasıl günah içinde yaparız?

³Mesih İsa'ya vaftiz edilenlerimizin hepsinin O'nun ölümüne vaftiz edildiğini bilmez misiniz?

⁴Baba'nın yücelişi sayesinde Mesih nasıl ölümden dirilirse, biz de yeni bir yaşam sürmek üzere vaftiz yoluyla O'nunla birlikte ölüme gömüldük. ⁵Eğer O'nunkine benzer bir ölümden O'nunla birleşmişsek, O'nunkine benzer bir dirilişte de O'nunla birleşeceğiz. ⁶Artık günaha kölelik etmeyelim diye, günahlı varlığımızın ortadan kaldırılması için eski yaradılışımızın Mesih'le birlikte çarmıha gerildiğini biliriz. ⁷Çünkü ölmüş olan, günahattan özgür kılınmıştır.

⁸Mesih'le birlikte ölmüşsek, O'nunla birlikte yaşayacağımıza da inanıyoruz. ⁹Çünkü Mesih'in ölümden dirilmiş olup artık ölmeyeceğini, ölümün artık O'nun üzerinde egemenlik sürmeyeceğini biliriz. ¹⁰O'nun ölümü, günaha karışık ilk ve son ölüm olmuştur. Oysa sürdüğü yaşamı Tanrı için sürmektedir. ¹¹Siz de böylece kendinizi günah karışığında ölü, Mesih İsa'da Tanrı karışığında diri sayın.

¹²Bu nedenle bedeninizin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. ¹³Bedenlerinizin üyelerini haksızlıkla araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı'ya adayın; bedenlerinizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı'ya sunun. ¹⁴Günah size egemen olmayacaktır. Çünkü Kutsal Yasa'nın yönetiminde değil, Tanrı'nın lütfü altındasınız.

Doğruluğa tutsak

¹⁵O halde ne diyelim? Yasa'nýn yönetiminde deđil de, Tanrý'nýn lütfu altýnda olduđumuz için günah mý iþleyelim? Kesinlikle hayýr! ¹⁶Söz dinleyen köleler gibi, kendinizi kime teslim ederseniz, sözünü dinlediđiniz kimsenin köleleri olduđunuzu bilmez misiniz? Ya ölüme götüren günahýn, ya da dođruluđa götüren sözdinlerliđin kölelerisiniz. ¹⁷Ama Tanrý'ya þükrolsun! Eskiden günahýn köleleri olan sizler, adandýđýnýz öđretinin özüne yürekten bađlandýnýz. ¹⁸Günahtan özgür kýlýnarak dođruluđun köleleri oldunuz.

¹⁹Dođal benliđinizin güçsüzlüđünden dolayı insan ölçülerine göre konuþuyorum. Bedenlerinizin üyelerini ahlaksýzlyđa ve kötülük yapmak üzere kötülüđe nasýl köle olarak sundunuzsa, þimdi de bu üyelerinizi kutsal olmak üzere dođruluđa köle olarak sunun. ²⁰Sizler günahýn kölesiyken dođruluktan özgürdünüz. ²¹Þimdi utandýđýnýz þeylerden o zaman ne kazancýnýz oldu? O þeylerin sonu ölümdür. ^{22a}Þimdiyse günahtan özgür kýlýnýþ Tanrý'nýn kullarý olduđunuza göre kazancýnýz, kutsallaþma ve bunun sonucu olan sonsuz þapamdýr. ²³Çünkü günahýn ücreti ölüm, Tanrý'nýn armađaný ise Rabbimiz Mesih Ýsa'da sonsuz þapamdýr.

7. Bölüm

Yasa'dan özgür

Bilmez misiniz ki, ey kardeþler - Kutsal Yasa'yý bilenlere söylüyorum - Yasa bir insana, yapadýđý sürece egemendir? ²Örneđin, evli kadýn, kocasý yapadýkça yasayla kocasýna bađlýdır; ama kocasý ölürse, kocayla ilgili yasadan özgür olur. ³Buna göre kadýn, kocasý yaparken baþka bir erkekle iliþki kurarsa, zina edici diye anýlýr. Ama kocasý ölürse, kadýn yasadan özgür olur. Öyle ki, baþka bir erkeđe varýrsa, zina etmiþ olmaz. ⁴Ayný þekilde kardeþlerim, siz de bir baþkasýna, yani ölümden dirilmiþ olan Mesih'e varmak üzere Mesih'in bedeni aracýlýđýyla Kutsal Yasa karþýsýnda öldünüz. Bu da Tanrý'nýn hizmetinde verimli olmamýz içindir. ⁵Çünkü biz dođal benliđin denetimindeyken, Yasa'nýn kýþkırtýđý günah tutkularý bedenlerimizin üyelerinde etkindiler. Bunun sonucu olarak ölüme götüren meyveler verdik. ⁶Þimdiyse biz, daha önce tutsađý olduđumuz Yasa karþýsýnda ölürek o Yasa'dan özgür kýlýndýk. Öyle ki, yazýlý yasanýn eski yolunda deđil, Ruh'un yeni yolunda kulluk edelim.

Günah içinde çýrpýnmak

⁷O halde ne diyelim? Kutsal Yasa günah mý oldu? Kesinlikle hayýr! Ama Yasa olmasaydı, günahýn ne olduđunu bilmeyecektim. Yasa, «Açgözlü olma» demeseydi, açgözlülüđün ne olduđunu bilmeyecektim. ⁸Ama günah, bu buyruđun verdiđi fýrsatla içimde her türlü açgözlülüđu üretti. Kutsal Yasa olmadýkça günah ölüdür. ⁹⁻¹⁰Bir zamanlar, Yasa'nýn bilincinde deđilken diriydim. Ama buyruđun bilincine vardýđýmda günah dirildi, ben ise öldüm. Buyruk da bana þapam getireceđine, ölüm getirdi. ¹¹Çünkü günah, buyruđun verdiđi fýrsatla beni aldattý, buyruk aracýlýđýyla beni öldürdü. ¹²Ýþte böyle, Yasa gerçekten kutsaldýr. Buyruk da kutsal, dođru ve iyidir.

¹³Öyleyse, iyi olan bana ölüm mü getirdi? Kesinlikle hayır! Ama günah, günah olarak tanýnsýn diye, iyi olanýn aracýlýðýyla bana ölüm getiriyordu. Öyle ki, buyruk aracýlýðýyla günahýn ne denli günahlý olduðu anlaýýlsýn. ¹⁴Yasa'nýn ruhsal olduðunu biliriz. Ben ise bedenselim, günaha köle gibi satýlmýþým. ¹⁵Ne yaptýðýmý anlamýyorum. Çünkü istediðim þeyi yapmýyorum; nefret ettiðim ne ise, onu yapýyorum. ¹⁶Ama istemediðim þeyi yaparsam, Yasa'nýn iyi olduðunu kabul etmiþ olurum. ¹⁷O halde bunu artýk ben deðil, içimde yaþayan günah yapýyor. ¹⁸Ýçimde, yani doðal benliðimde iyi bir þey bulunmadýðýný biliyorum. Ýçimde iyiyi yapmaya istek var, ama güç yoktur. ¹⁹Ýstediðim iyi þeyi yapmýyorum, istemediðim kötü þeyi yapýyorum. ²⁰Ýstemediðim þeyi yapýyorsam, bunu yapan artýk ben deðil, içimde yaþayan günahýr.

²¹Bundan þu kuralý çýkarýyorum: ben iyi olaný yapmak isterken, içimde hep kötülük vardýr. ²²Ýç varlýðýmda Tanrý'nýn Yasasýndan zevk alýyorum. ²³Ama bedenimin üyelerinde baþka bir yasa görüyorum. Bu da aklýmýn onayladýðý yasaya karþý savaþýyor ve beni bedenimin üyelerindeki günah yasasýna tutsak ediyor. ²⁴Ne zavallý insaným! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak? ²⁵Rabbimiz Ýsa Mesih aracýlýðýyla Tanrý'ya þükürler olsun! Ýpte ben aklımla Tanrý'nýn yasasýna, ama doðal benliðimle günahýn yasasýna kulluk ediyorum.

8. Bölüm

Ya°am veren Ruh

Bu nedenle, Mesih Ýsa'ya ait olanlara karþý artýk hiçbir mahkûmiyet yoktur. ²Çünkü ya°am veren Ruh'un yasasý, Mesih Ýsa sayesinde beni günahýn ve ölümün yasasýndan özgür kýldý. ³Doðal insan benliðinden ötürü güçsüz olan Kutsal Yasa'nýn yapamadýðýný Tanrý yaptı. Öz Oðlunu günahlý insan benzerliðinde günah için kurban olarak gönderip günahý insan benliðinde yargýladı. ⁴Öyle ki, Yasa'nýn gereði, doðal benliðe göre deðil, Ruh'a göre yaþayan bizlerde yerine gelsin.

⁵Doðal benliðe uyanlar benlikle ilgili iþleri, Ruh'a uyanlar ise Ruh'la ilgili iþleri düþünürler. ⁶Benliðe dayanan düþünce ölüm, Ruh'a dayanan dü°ünce ise ya°am ve esenliktir. ⁷Çünkü benliðe dayanan düþünce Tanrý'ya düþmandýr; Tanrý'nýn Yasasýna boyun eðmez, eðemez de... ⁸Benliðin denetiminde olanlar Tanrý'yý hoþnut edemezler. ⁹Ne var ki, Tanrý'nýn Ruhu içinde yapýyorsa, siz benliðin deðil, Ruh'un denetimindesiniz. Ama bir kiþide Mesih'in Ruhu yoksa, o kiþi Mesih'in deðildir. ¹⁰Eðer Mesih içinde ise, bedeniniz günahattan ötürü ölü olmakla beraber, aklanmýþ olduðunuz için ruhunuz diridir. ¹¹Mesih Ýsa'yý ölümden dirilten Tanrý'nýn Ruhu içinde yapýyorsa, Mesih'i ölümden dirilten Tanrý, içinde yaþayan Ruhuyla ölümlü bedenlerinize de yaþam verecektir.

¹²Öyleyse kardeþlerim, borçluyuz ama, doðal benliðe göre yaþamak için benliðe borçlu deðiliz. ¹³Çünkü benliðe göre yaþarsanız, öleceksiniz; ama bedenin kötü iþlerini Ruh'la öldürürseniz, yaþayacaksınız. ¹⁴Tanrý'nýn Ruhuyla yönetilenlerin hepsi Tanrý'nýn oðullarýdır. ¹⁵Çünkü sizi tekrar korkuya götüren kölelik ruhunu almadýnýz, oðulluk ruhunu aldýnýz. Bu ruhla, «Abba, Baba!» diye sesleniriz. ¹⁶Ruh'un kendisi, bizim ruhumuzla birlikte, Tanrý'nýn çocuklarý olduðumuza tanýklýk eder. ¹⁷Eðer Tanrý'nýn çocuklarýysak, ayný zamanda mirasçýyýz.

Mesih'le birlikte yüceltilmek üzere Mesih'le birlikte acý çekiyorsak, Tanrý'nýn mirasçýларыýýz, Mesih'le ortak mirasçýларыz.

Görkemli bir gelecek

¹⁸Yargým þu ki, bu anýn acýлары, gözümüzün önüne serilecek olan yücelikle karþýlaþtırýlmaya deðmez. ¹⁹Yaratýlýþ, Tanrý çocukларыnýn ortaya çýkmasýný büyük özlemle bekliyor. ²⁰⁻²¹Çünkü yaratýlýþ amaçsýzlyða teslim edilmiþtir. Bu da yaratýlýþýn isteðiyle deðil, onu amaçsýzlyða teslim eden Tanrý'nýn isteðiyle oldu. Çünkü yaratýlýþýn, yozlaþmaya olan köleliðinden kurtarýlýþ Tanrý çocukларыnýn yüce özgürlüðüne kavuþturulması ümidi vardý. ²²Þimdiye dek bütün yaratýlýþýn birlikte inleyip doðum ađrýsý çektiðini biliriz. ²³Yalnız yaratýlýþ deðil, biz de, evet Ruh'un turfandasýna sahip olan bizler de evlatlyða alýnmayý, yani bedenlerimizin kurtulmasýný özlemle bekleyerek içimizden inleriz. ²⁴Çünkü bu ümitle kurtulduk. Ama görülen ümit, ümit deðildir. Gördüðü þeyi kim ümit eder? ²⁵Ama henüz görmediðimize ümit baðlamýþsak, sabýrla bekleyebiliriz.

Galiplerden de üstün

²⁶Bunun gibi, Ruh da güçsüzlüðümüzde bize yardım eder. Nasýl dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz, ama Ruh'un kendisi, sözle anlatýlamayan iniltilelerle bizim için aracýlýk eder. ²⁷Ýnsanların yüreklerini araþtıran Tanrý, Ruh'un düþüncesinin ne olduðunu bilir. Çünkü Ruh, Tanrý'nýn isteðine göre kutsallar için aracýlýk eder. ²⁸Tanrý'nýn, kendisini sevenlerle, amacýna göre çadırlmýþ olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduðunu biliriz. ²⁹Tanrý, önceden bildiði kípileri, Oðlunun benzerliðine dönüþtürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oðul birçok kardeþler arasýnda ilk doðan olsun. ³⁰Tanrý, önceden belirlediði kípileri çadırdý, çadırdýđy kípileri akladý ve akladýđy kípileri yüceltti.

³¹Öyleyse buna ne diyelim? Tanrý bizden yana ise, kim bize karþý olabilir? ³²Öz Oðlunu bile esirgemeyen, O'nu hepimizin uðruna ölüme teslim eden Tanrý, O'nunla birlikte bize her þeyi de bađýplamayacak mı? ³³Tanrý'nýn seçtiklerini kim suçlayacak? Onları aklayan Tanrý'dýr. ³⁴Kim suçlu çýkaracak? Ölmüþ, üstelik dirilmiþ olan Mesih Ýsa, Tanrý'nýn sađýndadır ve bizim için aracýlýk etmektedir. ³⁵Mesih'in sevgisinden bizi kim ayırabilir? Sýkýntý mı, elem mi, zulüm mü, açlýk mı, çýplaklýk mı, tehlike mi, kýlýç mı? ³⁶Yazýlmýþ olduðu gibi:

«Senin uðruna bütün gün öldürülüyoruz,

kasaplýk koyunlar sayýlmýþız.»

³⁷Ama bizi sevenin aracýlýđyyla bu durumların hepsinde galiplerden üstünüz. ³⁸⁻³⁹Eminim ki, ne ölüm, ne yaþam, ne melekler, ne yönetimler, ne þimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratýlmýþ baþka herhangi bir þey bizi Rabbimiz Mesih Ýsa'da olan Tanrý sevgisinden ayırmaya yetecektir.

9. Bölüm

Tanrı'nın seçtikleri

Mesih'e ait biri olarak gerçeği söylüyorum, yalan söylemiyorum. Vicdaným da söylediklerimi Kutsal Ruh'un aracılığıyla doğruluyor. ²Yüređimde büyük bir keder, dinmeyen bir acý vardыр. ³⁻⁴Kardeşlerimin, soydaşlarımla olan Ýsraillilerin uğruna, ben kendim lanetlenip Mesih'ten uzaklaştırılmayı dilerdim. Evlatlığa kabul edilenler, Tanrı'nın yüceliğini görenler onlardыр. Antlaşmalar, buyrulan Kutsal Yasa, tapınma düzeni ve vaatler de onlarındır. ⁵Büyük atalar onların atalarıdır. Mesih de bedence onlardandır. O, her şeyin üzerinde hüküm süren, sonsuza dek övülecek Tanrı'dыр. Amin.

⁶Tanrı'nın sözü boşa çıktı demek istemiyorum. Çünkü Ýsrail'den onların hepsi Ýsrail¹ değildir. ⁷Ýbrahim'in soyundan olsalar bile, hepsi onun çocukları değildir. Ama, «Senin soyun Ýshak'la sürecek» diye yazılmıştır. ⁸Demek ki Tanrı'nın çocukları, oğlan yoldan doğan çocuklar değildir. Ýbrahim'in soyu sayılacak olanlar, Tanrı'nın vaadine göre doğan çocuklardır. ⁹Çünkü vaat şöyleydi: «Gelecek yıl bu mevsimde geleceğim ve Sarâ'nın bir ođlu olacak.»

¹⁰Bundan başka, Rebeka da bir erkekten, atamız Ýshak'tan ikizlere gebe kalmıştı. ¹¹⁻¹²Çocuklar henüz doğmamış, iyi ya da kötü bir şey yapmamışken, Tanrı Rebeka'ya, «Büyüdü, küçüdüne kulluk edecek» dedi. Öyle ki, Tanrı'nın bir seçim yapmaktaki amacı, yapılan işlere değil, kendi çadırına dayanarak sürsün. ¹³Yazılmış olduğu gibi, «Yakup'u sevdim, Esav'dan ise nefret ettim.»

¹⁴Öyleyse ne diyelim? Tanrı'da adaletsizlik mi var? Kesinlikle hayır! ¹⁵Çünkü Musa'ya öyle diyor:

«Merhamet ettiğime merhamet edeceğim

ve acıdığıma acıyacağım.»

¹⁶Demek ki seçilmek, insanın isteğine ya da çabasına değil, Tanrı'nın merhametine bağlıdır.

¹⁷Tanrı, Kutsal Yazı'da Firavun'a şöyle diyor:

«Bak, kudretimi sende göstermek

ve adımı bütün yeryüzünde duyurmak için

seni yükselttim.»

¹⁸Demek ki Tanrı, isteğine merhamet eder, isteğinin yüreğini nasırlaştırır.

¹⁹Pimdi bana, «Öyleyse Tanrı insanı neden hâlâ suçlu buluyor? O'nun isteğine kim karşı durabilir?» diyeceksin. ²⁰Ama, ey insan, sen kimsin ki Tanrı'ya karşılık veriyorsun?

«Kendisine þekil verilen, þekil verene, `Beni niçin böyle yaptýn' der mi?»²¹ Ya da çömlekçinin ayný kil yýđýnýndan bir kabý onurlu bir iþ için, bir diđerini bayađý bir iþ için yapmaya yetkisi yok mu?²² Eđer Tanrý, gazabýný göstermek ve gücünü tanýtmak isterken, gazabýna hedef olup mahvolmaya hazýrlananlara büyük sabýrla katlandýysa, ne diyelim?²³ Yüceltmek üzere önceden hazýrlayýp merhamet ettiđi insanlara yüceliđinin zenginliklerini bildirmek için bunu yaptýysa, ne diyelim?²⁴ Yalnýz Yahudilerden deđil, diđer uluslar arasýndan da aðýrmyþ olduđu bu insanlar biziz.²⁵ Hoþeya'nýn kitabýnda denildiđi gibi:

«Halkým olmayana halkým,
sevgili olmayana sevgili diyeceğim.»

²⁶«Kendilerine, `Halkým deđilsiniz' denildiđi o yerde,
yapayan Tanrý'nýn ođullarý diye adlandýrýlacaklar.»

²⁷Yeþaya, Ýsrail'le ilgili olarak þöyle haykýrýyor:

«Ýsrail ođullarýnýn sayýsý
denizin kumu kadar çok olsa da,
ancak pek azy^l kurtulacak.

²⁸nk Rab yeryüzündeki yargýlama iþini
tez yapýp bitirecektir.»

²⁹Yeþaya'nýn önceden dediđi gibi:

«Eğer tüm gclere egemen olan Rab
soyumuzu sürdürecek birkaç kiþiyi
esirgememiþ olsaydý,

Sodom gibi olur, Gomora'ya benzerdik.»

Ýsrail'in imansýzlyđý

³⁰yleyse ne diyelim? Aklanma pe°inde olmayan uluslar aklanmaya, imandan gelen aklanmaya kavu°tular.³¹ Aklanmayý sađlayacak bir yasanýn ardýndan giden Ýsrail ise, o yasayý yerine getiremedi.³² Neden? Çünkü imanla deđil, iyi iþlerle olurmuþ gibi aklanmaya alýptýlar ve `srme tabý'nda srtler.³³ Yazýlmýþ olduđu gibi:

«Bakýn, Siyon'a bir srme tabý,

bir tökezleme kayası koyuyorum.

O'na iman eden utandırılmayacak.»

10. Bölüm

Kardeşler! Yüredimin arzusu ve Ýsraillilerin uğruna Tanrı'ya yalvarıþım, kurtuluþları içindir.

²Kendilerine tanıklık ederim ki, Tanrı için gayretlidirler; ama bu bilinçli bir gayret değildir.

³Tanrı'nın öngördüğü doğruluğu anlamadıkları ve kendi doğruluklarını yerleptirmeye çalıþtıkları için Tanrı'nın öngördüğü doğruluğa boyun eğmediler. ⁴Ne var ki, her iman edenin aklanması için Mesih, Kutsal Yasa'nın sonudur.

⁵Musa, Kutsal Yasa'ya dayanan doğrulukla ilgili þunları yazıyor: «Yasa'da yazılanları yerine getiren, bunlarla yaþayacaktır.» ⁶⁻⁷Ýmana dayanan doğruluk ise þöyle diyor: «Yüredinde, `Göde | yani Mesih'i indirmeye | kim çıkacak?' ya da, `Dipsiz derinliklere | yani Mesih'i ölümler arasından çıkarmaya | kim inecek?' deme.» ⁸Ne deniyor?

«Tanrı sözü sana yakındır,

ağzında ve yüredindedir.»

Ýpte duyurduğumuz iman sözü budur. ⁹Ýsa'nın Rab olduğunu ağzıyla açıkça söyler ve Tanrı'nın O'nu ölümden dirilttiğine yürekten iman edersen, kurtulacaksın. ¹⁰Ýnsan yürekten iman etmekle aklanır, imanını ağzıyla açıklamakla da kurtulur. ¹¹Kutsal Yazı, «O'na iman eden hiç kimse utandırılmayacak» der. ¹²Çünkü Yahudi ve Grek ayrılmı yoktur, aynı Rab hepsinin Rabbidir. Kendisine yakaranların hepsine karþı eli açıktır. ¹³«Rab'be yakaran[¶] herkes kurtulacaktır.»

¹⁴Ama iman etmedikleri kiþiye nasıl yakaracaklar? Duymadıkları kiþiye nasıl iman edecekler? Tanrı sözünü yayan olmazsa, nasıl duyacaklar? ¹⁵Sözü yaymaya gönderilmezlerse, sözü nasıl yayacaklar? Yazılmıþ olduğu gibi, «Ýyi haber müjdeleyenlerin ayakları ne güzeldir!»

¹⁶Ne var ki, herkes Müjde'ye uymadı. Yepaya'nın dediği gibi: «Rab, verdiğimiz habere kim inandı?» ¹⁷Demek ki iman, haberi duymakla, duymak da Mesih'le ilgili sözün yayılmasıyla olur. ¹⁸Ama onu soruyorum: onlar duymadılar mı? Elbette duydular.

«Sesleri bütün yeryüzüne,

sözleri dünyanın dört bucağına ulaþtı.»

¹⁹Yine þunu soruyorum: Ýsrailliler anlamadı mı? Önce Musa,

«Ben sizi ulus olmayanla kışkandıracadıım,

anlayıþsız bir ulusla sizi kışkıracadıım» diyor.

²⁰Sonra Ye°aya cesaretle,

«Beni aramayanlar beni buldu,
beni sormayanlara kendimi gösterdim» diyor.

²¹Ama Ýsrail'le ilgili diyor ki,

«Söz dinlemeyen, asi bir halka
bütün gün ellerimi uzattým.»

11. Bölüm

Tanrı'nın kendine ayırdığı kişiler

Öyleyse °unu soruyorum: Tanrı kendi halkından yüz mü çevirdi? Kesinlikle hayır! Ben de Ýbrahim soyundan, Benyamin oymađından bir Ýsrailiyim. ²Tanrı önceden bildiđi kendi halkından yüz çevirmedi. Yoksa Ýlyas'la ilgili bölümde Kutsal Yazı'nın ne dediđini, Ýlyas'ın Ýsrail'e karđı Tanrı'ya nasıl yakındıđını bilmez misiniz? ³«Rab, senin peygamberlerini öldürdüler, senin sunaklarını yıktılar. Yalnız ben kaldým. Beni de öldürmeye çalıřıyorlar.»

⁴Tanrı'nın ona verdiği karđılıđ nedir? «Baal'ın önünde diz çökmemiş yedi bin kişiyi kendime alıykoydum.» ⁵Aynı şekilde, ğimdiki zamanda da Tanrı'nın lütfuyla seçilmiş küçük bir topluluk[¶] vardı. ⁶Ama bu, lütufla olmuşsa, iyi iplerle olmamış demektir. Aksi halde lütuf artığk lütuf olmaz! ⁷Sonuç ne? Ýsrail aradığına kavuşamadı, seçilmiş olanlar ise kavuştular. Geriye kalanların da yürekleri nasırlağtırıldı. ⁸Yazılmıř olduğu gibi:

«Tanrı, onlara uyubukluk ruhu verdi.

Bugün bile gözleri görmüyor, kulakları işitmiyor.»

⁹Davut da °öyle diyor:

«Onların sofrası kendilerine tuzak,

kapan, tökez ve ceza olsun.

¹⁰Gözleri görmemek üzere kararsın.

Bellerini hep bükük tut!»

Aþýlanmýþ dallar

¹¹Öyleyse þunu soruyorum: Yahudiler düþmek üzere mi sendelediler? Kesinlikle hayýr! Ama onlarý imrendirmek için, suçlarýndan ötürü diðer uluslara kurtuluþ verildi. ¹²Eðer Yahudilerin suçu dünyaya zenginlik, bozgunlarý uluslara zenginlik getirdiyse, bütünlükleri ne kadar daha büyük bir zenginlik getirecektir! ¹³Diðer uluslardan olan sizlere söylüyorum: uluslara elçi olarak gönderildiðim için görevimi yüce sayarým. ¹⁴Böylelikle belki soydaþlarýmý imrendirip bazýlarýný kurtarýrým. ¹⁵Çünkü onlarýn reddedilmesi dünyanın Tanrý'yla barýþmasýný saðladýysa, kabul edilmeleri ölümden yapama geçip deðil de nedir? ¹⁶Eðer hamurun ilk parçasý kutsalsa, hamurun tümü kutsaldýr. Eðer kök kutsalsa, dallar da kutsaldýr.

¹⁷⁻¹⁸Ama zeytin aþacýnýn bazý dallarý kesildiyse, ve sen, yabani zeytin filizi olarak onlarýn yerine aþýlanýp öz aþacýn semiz köküne ortak oldunsa, dallara karþý övünme. Eðer övünüyorsan, unutma ki, sen kökü taþýmýyorsun, kök seni taþýyor. ¹⁹O zaman, «Ben aþýlanayým diye dallar kesildi» diyeceksin. ²⁰Doðru. Onlar imansýzlyktan dolayı kesildiler. Sen ise imanla yerinde duruyorsun. Böbürlenme, kork! ²¹Çünkü Tanrý asýl dallarý esirgemediyse, seni de esirgemeyecek.

²²Onun için Tanrý'nýn iyiliðini ve sertliðini gör. O, düþenlere karþý serttir; ama O'nun iyiliðine baðlý kalýrsan, sana iyi davranýr. Yoksa sen de kesilip atýlýrsýn! ²³Ýmansýzlykta direnmezlerse, Yahudiler de öz aþaca yeniden aþýlanacaklar. Çünkü Tanrý'nýn onlarý geri aþýlamaya gücü vardýr. ²⁴Eðer sen, doðal yapýsý yabani olan zeytin aþacýndan kesilip doðaya aykýry olarak cins zeytin aþacýna aþýlandýnsa, asýl dallarýn öz zeytin aþacýna aþýlanacaklarý ne kadar daha kesindir!

Tüm Ýsrail kurtulacak

²⁵Kardeþler, bilgiçliðe kapýlmanýzý önleyecek þu sýrdan habersiz kalmanýzý istemem: Ýsraililerden bir bölümünün yüredi, diðer uluslardan kurtulacaklarýn sayýsý tamamlanýncaya dek nasýrlaþmýþtýr. ²⁶Sonunda bütün Ýsrail kurtulacaktır. Yazýlmýþ olduðu gibi:

«Kurtarýcý, Siyon'dan gelecek

ve Yakup'un soyundan tanrýsýzlyðý uzaklaþtıracaktır.

²⁷Onlarýn günahlarýný kaldýracaðým zaman

kendileriyle yapacaðým antlaþma budur.»

²⁸Yahudiler Müjde'yi reddederek sizin uðrunuza Tanrý'ya düþman oldular; ama Tanrý'nýn seçimine göre, atalarý sayesinde sevilmektedirler. ²⁹Çünkü Tanrý'nýn armaðanlarý ve çaðrýsý geri alýnamaz. ³⁰Bir zamanlar Tanrý'nýn sözünü dinlemezsiniz, ama þimdi Yahudilerin sözdinlemezliðinin sonucu olarak merhamete kavuþtunuz. ³¹Bunun gibi, Yahudiler de, sizin kavuþtuðunuz merhametle merhamete eriºmek için ºimdi söz dinlemez oldular. ³²Çünkü Tanrý, merhametini hepsine göstermek için hepsini sözdinlemezliðin tutsaðý kýldý.

Tanrý'ya övgüler

³³Tanrý'nýn zenginliði, bilgeliði ve bilgisi ne derindir! O'nun yargýлары ne denli akýl ermez, yollarý ne denli anlaýýlmazdýr!

³⁴«Rab'bin düþüncesini kim bildi?

Ya da kim O'nun öðütçüsü oldu?»

³⁵«Kim O'na bir °ey verdi ki,

kendisine geri ödensin?»

³⁶Her þeyin kaynađý O'dur; her þey O'nun aracylýđýyla ve O'nun için var oldu. Sonsuza dek O'na yücelik olsun. Amin.

12. Bölüm

Ya°ayan kurbanlar

Bunun için ey kardeşler, Tanrý'nýn merhameti uđruna size yalvarýrým: kendinizi Tanrý'ya diri, kutsal ve O'nu hoþnut eden bir kurban olarak sunun. Ruhsal tapýnmanýz budur. ²Bu çađýn gidiþine uymayýn; Tanrý'nýn iyi, beðenilir ve yetkin isteðinin ne olduđunu ayýrt edebilmek için düþüncenizin yenilenmesiyle deðiþin.

³Tanrý'nýn bana bađýþladýđý lütufla hepinize söylüyorum, kimse kendisine gereðinden çok deđer vermesin. Herkes, Tanrý'nýn kendisine verdiði iman ölçüsüne göre dü°üncelerinde ölçülü olsun. ⁴⁻⁵Bir bedende ayrı ayrı iþlevleri olan çok sayýda üyemiz olduđu gibi, çok sayýda olan bizler de Mesih'te tek bir bedeniz ve birbirimizin üyeleriyiz. ⁶Tanrý'nýn bize bađýþladýđý lütufla göre, ayrı ayrı ruhsal armađanlarýmýz vardýr. Birinin armađaný peygamberlikse, imanýn ölçüsüne göre peygamberlik etsin. ⁷Hizmetse, hizmet etsin. Öðreten biriye, öðretsin. ⁸Öðüt veren, öðütte bulunsun. Bađýþta bulunan, bunu cömertçe yapsýn. Yöneten, gayretle yönetsin. Merhamet eden, güler yüze etsin.

Sevgi

⁹Sevginiz ikiyüzlü olmasýn. Kötülükten tiksinin, iyiliðe bađlanýn. ¹⁰Birbirinizi kardeşlik sevgisiyle, þefkatle sevin. Birbirinize saygý göstermekte yarıþýn. ¹¹Gayretiniz eksilmesin. Ruhta ate°li olun. Rab'be kulluk edin. ¹²Ümidinizi dü°ünerek sevinin. Sýkýntýya dayanýn. Kendinizi duaya verin. ¹³Ýhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuksever olmaya bakýn. ¹⁴Size zulmedenler için iyilik dileyin. Ýyilik dileyin, lanet etmeyin. ¹⁵Sevinenlerle sevinin, ađlayanlarla ađlayýn. ¹⁶Birbirinizle ayný düþüncede olun. Böbürlenmeyin; tersine, hor görülenlerle arkadaşlýk edin. Bilgiçlik taslamayýn. ¹⁷Hiç kimseye kötülüðe karþý kötülük etmeyin. Herkesin gözünde iyi olaný yapmaya dikkat edin. ¹⁸Mümkünse, elinizden geldiðince bütün insanlarla baryþ içinde yapayýn.

¹⁹Sevgili kardeşler, kendi öcünüzü kendiniz almayın; bunu Tanrı'nın gazabına bırakın. Çünkü böyle yazılmıştır: «Rab diyor ki, 'Öç benimdir, kötülüğün karşılığın ben vereceğim.»

²⁰Ama,

«Düşmanın acıkmışsa onu doyur,

susamışsa su ver.

Bunu yapmakla onu utanca boğarsın.»¹

²¹Kötülüde yenilme, kötülüğü iyilikle yen.

13. Bölüm

Yönetime bağlı olmak

Herkes, altında bulunduğu yönetime bağlı olsun. Çünkü Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur. ²Bu nedenle, yönetime karşı direnen, Tanrı'nın düzenlediğine karşı gelmiş olur. Karşı gelenler yargılanır. ³Yilik yapanlar değil, kötülük yapanlar yöneticilerden korkmalıdır. Yönetimden korkmamak ister misin? İyi olanı yap, yönetimin övgüsünü kazanırsın. ⁴Çünkü yönetim, senin iyiliğin için Tanrı'nın hizmetindedir. Ama kötü olanı yaparsan, kork! Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor; kötülük yapanın üzerine Tanrı'nın gazabını salan öç alıcı olarak Tanrı'nın hizmetindedir. ⁵Bunun için, yalnız Tanrı'nın gazabı nedeniyle değil, vicdan nedeniyle de yönetime bağlı olmak gerekir. ⁶Vergi ödemenizin nedeni de budur. İşte yöneticiler, Tanrı'nın bu amaç için gayretle çalışan hizmetkarlarıdır. ⁷Vergi hakkı olana vergiyi, gümrük hakkı olana gümrüğü, korku hakkı olana korkuyu, saygı hakkı olana saygıyı, herkese hakkını verin.

Birbirinizi sevin

⁸Birbirinizi sevmekten başka hiç kimseye bir şey borçlu olmayın. Çünkü başkalarını seven, Kutsal Yasa'yı yerine getirmiş olur. ⁹«Zina etme, adam öldürme, hırsızlık yapma, başkasının malına göz dikme» buyrukları ve bundan başka ne buyruk varsa, onu sözde özetlenir: «Kom'unu kendin gibi sev.» ¹⁰Sevgi, kom'uya kötülük etmez. Bu nedenle sevgi, Kutsal Yasa'nın yerine getirilmesidir.

¹¹Bunu, yapadığınız zamanın bilincinde olarak yapın. Artık sizin için uykudan uyanma saati gelmiştir. Çünkü şimdi kurtuluşumuz, ilk iman ettiğimiz zamandan daha yakındır. ¹²Gece ilerlemiş, gündüz yaklaşmıştır. Bunun için, karanlığın iplerini üzerimizden sıyıyarak atarak ışığın silahlarını kuşanalım. ¹³Çyılınca edlencelere ve sarhoşluğa, cinsel ahlaksızlığa ve sefahate, çekilmeye ve kıskançlığa kapılmayalım. Gün ışığında olduğu gibi, saygın bir yaşam sürelim. ¹⁴Rab İsa Mesih'i kuşanın. Doğal benliğinizin tutkularına uymayı düşünmeyin.

14. Bölüm

Zayıf iman, güçlü iman

Ýmaný zayıf olaný kabul edin, ama düþünceleri üzerinde onunla tartýþmaya girmeyin. ²Biri her þeyi yiyebileceðine inanýr; öte yandan, imaný zayıf olan yalnız sebze yer. ³Her þeyi yiyen, yemeyeni hor görmesin. Her þeyi yemeyen, yiyeni yargýlamasýn. Çünkü Tanrı onu kabul etmiştir. ⁴Sen kimsin ki, baþkasýnýn kulumu yargýlýyorsun? Kulu haklý çýkaran da, suçlu çýkaran da kendi efendisidir. Kul haklý çýkacaktır. Çünkü Rab'bin onu haklý çýkarmaya gücü vardýr. ⁵Kimi bir günü ba°ka bir günden üstün sayar, kimi her günü bir sayar. Herkesin kendi görüüne tam güveni olsun. ⁶Günü kutlayan, Rab için kutlar. Her þeyi yiyen, Tanrı'ya þükrederek bunu Rab için yer. Bazý þeyleri yemeyen de Rab için yemez ve Tanrı'ya þükreder.

⁷Hiçbirimiz kendimiz için yapamayız, hiçbirimiz de kendimiz için ölmeyiz. ⁸Ya°arsak, Rab için yaparız; ölürsük, Rab için ölürüz. Böylece yaparsak da, ölsek de Rabbin'iz. ⁹Mesih, hem ölümlerin hem de yapayanların Rabbi olmak üzere ölüp dirildi. ¹⁰Öyleyse sen, kardeşini neden yargýlýyorsun? Ya sen, kardeşini neden hor görüyorsun? Tanrı'nýn yargý kürsüsü önüne hepimiz çýkacađız. ¹¹Yazýlmýþ olduđu gibi:

«Rab °öyle diyor:

`Varlýđým hakký için her diz önümde çökecek

ve her dil Tanrı olduğumu açıkça söyleyecek.'»

¹²Böylece her birimiz kendi adına Tanrı'ya hesap verecektir.

¹³Bunun için, artık birbirimizi yargýlamayalım. Tam tersine, herhangi bir kardeşin yoluna sürçme ya da tökezleme taþý koymamaya kararlı olun. ¹⁴Rab Ýsa'ya ait biri olarak þunu kesinlikle biliyorum ki, hiçbir þey kendiliðinden murdar deðildir. Ama bir þeyi murdar sayan kimse için o þey murdardýr. ¹⁵Yediðin bir þey yüzünden kardeşin incinirse, artık sevgi yolunda yürümüyorsun demektir. Mesih'in, uđruna öldüđu kardeþi yiyeceðinle mahvetme! ¹⁶Size göre iyi olan °ey kötülenmesin. ¹⁷Çünkü Tanrı'nýn Egemenliði, yiyecek ve içecek sorunu deðil, dođruluk, esenlik ve Kutsal Ruh'ta sevinçtir. ¹⁸Mesih'e bu yolda hizmet eden, Tanrı'yý hoþnut eder ve insanların beðenisini kazanýr.

¹⁹O halde kendimizi esenlik getiren ve birbirimizi geli°tiren i°lere verelim. ²⁰Yiyecek uđruna Tanrı'nýn iþini bozma! Her yiyecek temizdir, ama yedikleriyle baþkasýnýn sürçmesine yol açan kiþi kötülük yapmýþ olur. ²¹Et yememen, °arap içmemen ya da karde°inin sürçmesine yol açacak bir °ey yapmaman iyidir. ²²Bu konulardaki inancýný Tanrı'nýn önünde kendine sakla. Onayladýđý þeyden ötürü kendini yargýlamayan kiþi ne mutludur! ²³Ama bir yiyecekten kuþkulanın kiþi o yiyeceði yerse yargýlanýr; çünkü imanla yemiyor. Ýmanla yapılmayan her þey günahtýr.

15. Bölüm

Ýmaný güçlü olan bizler, kendimizi hoþnut etmeye deðil, güçsüz olanlarýn zayıflýklarýný yüklenmeye borçluyuz. ²Her birimiz, komþusunu ruhça geliþtirmek amacýyla, komþusunun iyiliðini gözeterek onu hoþnut etsin. ³Nitekim Mesih bile kendini hoþnut etmeye çalyþmadý. Yazýlmýþ olduðu gibi, «Seni apaðýlayanlarýn apaðýlamalarına ben uðradým.» ⁴Önceden ne yazýldýysa, bize öðretmek için, sabýyla ve Kutsal Yazýlarýn verdiði cesaretle ümidimiz olsun diye yazýldý. ⁵Sabýr ve cesaret kaynaðý olan Tanrý'nýn, sizleri Mesih Ýsa'nýn isteðine uygun olarak ayný düþüncele birleþtirmesini dilerim. ⁶Öyle ki, Rabbimiz Ýsa Mesih'in Tanrýsýný ve Babasýný birlik içinde hep bir ađýzdan yüceltesiniz.

⁷Bu nedenle, Mesih sizi kabul ettiði gibi, Tanrý'nýn yüceliði için siz de birbirinizi kabul edin. ⁸⁹Çünkü diyorum ki Mesih, Tanrý'nýn güvenilir olduðunu göstermek için Yahudilerin hizmetkârý oldu. Öyle ki, atalarýmýza verilen sözler doðrulansýn ve diðer uluslar Tanrý'yý merhameti için yüceltsin. Nitekim þöyle yazýlmýþtır:

«Bunun için uluslar arasýnda seni öveceðim
ve senin adýna ezgiler söyleyeceðim.»

¹⁰⁻¹¹Yine deniyor ki,

«Ey uluslar, O'nun halkýyla birlikte sevinin!»

ve «Ey bütün uluslar, Rab'bi övün!

Bütün halklar, O'nu ululayýn!»

¹²Yepaya da þunu diyor:

«Ýþay'ýn kökünden biri gelecek,

uluslarýn üzerinde egemenlik sürmek üzere yükselecek.

Uluslar O'na ümit baðlayacak.»

¹³Ümit kaynaðý olan Tanrý, Kutsal Ruh'un gücüyle ümitle dolup tapmanýz için iman yapamýnýzda sizi tam bir sevinç ve esenlikle doldursun.

Mesih'in hizmetkârý

¹⁴Size gelince, kardeþlerim, iyilikle dolu ve her bilgiyle donanmýþ olduðunuza ben kendim eminim. Ayrýca, birbirinize ödüt verebilecek durumdasýnýz. ¹⁵Ama Tanrý'nýn bana baðýpladýðý lütufla bazý noktalarý yine hatýrlatmak için size yazma cesaretini gösterdim.

¹⁶Tanrý'nýn lütfuyla ben, uluslarýn yararýna Mesih Ýsa'nýn hizmetkârý oldum. Tanrý'nýn müjdesini bir kâhin sýfatýyla yaymaktayým. Öyle ki uluslar, Kutsal Ruh'la kutsal kýlýnarak Tanrý'yý hoþnut eden bir adak olsun.

¹⁷Bunun için Mesih Ýsa'ya ait biri olarak Tanrý'ya verdiđim hizmetle övünebilirim. ¹⁸

¹⁹Ulusların söz dinlemesi için Mesih'in benim aracýlýđýmlla, sözle ve eylemle, mucizeler ve harikalar yaratan güçle, Kutsal Ruh'un gücüyle yaptýklarýndan başka þeyden söz etmeye cesaret edemem. Þöyle ki, Kudüs'ten baþlayýp Ýllirya bölgesine kadar dolaþarak Mesih'in müjdesini her yerde duyurdum. ²⁰Bir baþkasýnýn koyduđu temel üzerine bina etmemek için Müjde'yi, Mesih'in adýnýn duyulmadýđý yerlerde yaymaya gayret ettim. ²¹Yazýlmýþ olduđu gibi:

«O'ndan habersiz olanlar görecekler.

Ýþitmemiþ olanlar anlayacaklar.»

Roma'ya gitme tasarýsý

²²Ýþte bu nedenle yanýnýza gelmem çok kez engellenmiþtir. ²³⁻²⁴Þimdiyse bu yörelerde artýk bana yapacak bir þey kalmadýđýndan, yýllardan beri de yanýnýza gelmeyi arzuladýđým, Ýspanya'ya giderken size uđrarým. Geçerken önce sizi görüp bir süre arkadaþlýđýnýza doymak, daha sonra tarafýnýzdan oraya uđurlanmak umundayým. ²⁵Ama þimdi kutsallara bir yardýmý ulaþtırmak için Kudüs'e gidiyorum. ²⁶Çünkü Makedonya ve Ahaya'da bulunanlar, Kudüs'teki kutsallar arasýnda yoksul olanlar için yardım toplamayı uygun gördüler. ²⁷Evet, uygun gördüler. Gerçekte onlara yardım borçludurlar. Uluslar, onların ruhsal bereketlerine ortak olduklarına göre, maddesel bereketlerle onlara hizmet etmeye borçludurlar. ²⁸Böylece bu iþi bitirdikten ve sađlanan yardımý onlara ulaþtırdýktan sonra¹ size uđrayýp Ýspanya'ya gideceđim. ²⁹Yanýnýza geldiđimde, Mesih'in bereketinin doluluđuyla geleceđimi biliyorum.

³⁰Kardeþler, Rabbimiz Ýsa Mesih ve Ruh'un sevgisi adýna size yalvarýyorum, benim için Tanrý'ya dua ederek uđraþýma katýlýn. ³¹Yahudiye'deki imansýzlardan kurtulmam için ve Kudüs'e olan hizmetimin kutsallarca kabul edilmesi için dua edin. ³²Öyle ki, Tanrý'nýn isteđiyle sevinç içinde yanýnýza gelip arkadaþlýđýnýzla gönlümü ferahlatayým. ³³Esenlik veren Tanrý hepimizle birlikte olsun. Amin.

16. Bölüm

Özel istekler ve selamlar

Kenhere'deki inanlýlar topluluđunun görevlisi olan Fibi kýzkardeþimizi size salýk veririm.

²Kutsallara yaraþýr þekilde, onu Rab'bin adýna kabul edin. Herhangi bir ihtiyacı olursa, kendisine yardım edin. Çünkü o da, ben dahil, birçoklarına yardımcı olmuþtur.

³Mesih Ýsa yolunda emektaþlarým olan Priska ve Akvila'ya selam edin. ⁴Onlar benim uđruma kendi yapamlarýný tehlikeye attýlar. Bunun için yalnız ben deđil, diđer ulusların bütün inanlý toplulukları da onlara minnettardýr. ⁵Onların evindeki inanlýlar topluluđuna da selam söyleyin. Asya ilinden Mesih'e ilk iman eden sevgili kardeþim Epenetus'a selam edin. ⁶Sizin için çok çalıþmýþ olan Meryem'e selam söyleyin. ⁷Mesih'in elçileri arasýnda tanýnmýþ ve benden önce Mesih'e inanmýþ olan soydaþlarým ve hapisane arkadaþlarým Andronikus ve Yunya'ya selam

edin.

⁸Rab'be ait olan sevgili karde°im Ampliyatus'a selam söyleyin. ⁹Mesih yolunda emektaþýmýz olan Urbanus ve sevgili kardeþim Stakis'e selam edin. ¹⁰Mesih'in beðenisini kazanmýþ olan Apelis'e selam söyleyin. Aristovulus'un ev halkýndan olanlara selam edin. ¹¹Soydaþým Herodiyon'a selam söyleyin. Narkis'in ev halkýndan Rab'be ait olanlara selam söyleyin. ¹²Rab'bin hizmetinde çalyþan Trifena ve Trifosa'ya selam edin. Rab'bin hizmetinde çok çalyþmýþ olan sevgili Persis'e selam söyleyin. ¹³Rab'bin seçkin bir kulu olan Rufus'a ve bana da annelik etmi° olan annesine selam edin. ¹⁴Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrovas, Hermas ve yanlarýndaki kardeþlere selam edin. ¹⁵Filologus ve Yulya'ya, Nereyus ve kýzkardeþine, Olimpas ve yanlarýndaki bütün kutsallara selam edin. ¹⁶Birbirinizi kutsal öpüþle selamlayýn. Mesih'in bütün topluluklarý size selam ederler.

¹⁷Kardeþler, size yalvarýrým, aldýðýnýz öðretiye karþý gelerek ayrýlýklara ve sapmalara neden olanlara dikkat edin, onlardan sakýnýn. ¹⁸Böyle kiþiler Rabbimiz Mesih'e deðil, kendi midelerine kulluk ederler. Saf adamlarýn yüreklerini, kulaðý okþayan tatlý sözlerle aldatýrlar.

¹⁹Söz dinlerliðinizi herkes duydu, bu nedenle sizin adýnýza seviniyorum. Ýyilik konusunda bilge, kötülük konusunda deneyimsiz olmanýzý isterim. ²⁰Esenlik veren Tanrý çok geçmeden Peytan'y ayaklarýnýzýn altýnda ezecektir.

Rabbimiz Ýsa'nýn lütfu sizinle birlikte olsun.

²¹Emektaþým Timoteyus, soydaþlarýmdan Lukyus, Yason ve Sosipater size selam ederler.

²²Mektubu yazýya geçiren ben Tertiyus, Rab'be ait biri olarak size selamlarýmý gönderiyorum.

²³⁻²⁴Bana ve bütün inanlýlar topluluðuna konukseverlik eden Gayus size selam eder. Kentin haznedarý Erastus'un ve Kuvartus kardeþin size selamlarý var. ¹

²⁵Tanrý, duyurduðum müjde ve Ýsa Mesih'le ilgili bildiri uyarýnca, sonsuz çaðlardan beri gizli tutulan sýrrýn açýklanýþýna uygun olarak sizi ruhça pekiþtirecek güçtedir. ²⁶O sýr þimdi aydýnlyða çýkarýlmýþ ve öncesiz Tanrý'nýn buyruðuna göre peygamberlerin yazýlarý aracýlýðýyla bütün uluslarýn iman ederek söz dinlemeleri için bildirilmiþtir. ²⁷Bilge olan tek Tanrý'ya Ýsa Mesih aracýlýðýyla sonsuza dek yücelik olsun. Amin.

ROM Dipnotlarý:

1:17 Tanrý'nýn insaný akladýðý: ya da «Tanrý'nýn adaleti.»

1:17 ya da «Doðru insan imanla yapayacaktır.»

2:19-20 çocuklarýn: ya da «yeni öðrencilerin.»

2:25 sünnetli olmanýn hiçbir anlamý kalmaz: Grekçede, «sünnetin sünnetsizlik olmuþtur.»

3:24 kurtulu°la: ya da «fidyeyle.»

4:3 ve böylece aklanmýþ sayýldý: Grekçede, «ve ona dođruluk sayýldý.» Grekçede `dođruluk saymak' terimi 4:5,6,9,10,11,22,23 ve 24 ayetlerinde de geçmektedir.

4:18 böyle: yani, yýldýzlar kadar çok. (Bkz. Tevrat, Tekvin 15:5.)

8:28 ya da «Tanrý'yý sevenler, O'nun amacýna göre çadırlmýþ olanlar uđruna her þeyin birlikte iyilik için etkin olduđunu biliriz.»

9:6 Ýsrail: burada `Tanrý'nýn halký' anlamýndadır.

9:27 pek azý: Grekçede, «kalýntý.»

10:13 Rab'be yakaran: Grekçede, «Rab'bin adýný çadıran.»

11:5 küçük bir topluluk: Grekçede, «bir kalýntý.»

12:20 onu utanca bođarsýn: Grekçede, «onun baþý üzerine ateþ korlarý yýđarsýn.»

15:28 Grekçede, «...bitirdikten ve bu meyveyi onlara mühürledikten sonra.»

16:24 Birçok eski metinde þu sözler de yer alýr: «Rabbimiz Ýsa Mesih'in lütfu hepimizle birlikte olsun. Amin.»

Pavlus'un KORİNTLİLERE BİRİNCİ MEKTUBU

1. KORİNTLİLERE GİRİŞ

Genel bakış: Korint, orta Yunanistan ile Peloponnes yarımadası arasındaki körfezin ağzında kalan, kuzey-güney ve doğu-batı ticaret yollarını denetimi altında tutan önemli bir kentti. (Deniz yüklerinin büyük bölümü, fırtınalı bir yol olan Peloponnes'in güneyinden değil de körfezden geçirilirdi.) Korint kenti, cinsel ahlaksızlığıyla ün salmıştı. Eski Grek tanrılarına ait en az on iki tapınağın bulunduğu bu kent alabildiğine putperestliğin pençesindeydi. Örneğin, putlara sunulan adakların sadece belirli bölümleri yakılır, geri kalanı yenir ya da kasaplarda satılırdı. Bunun yanı sıra felsefe ve bilgelik büyük değer taşırdı. Hem Yahudi, hem Yahudi olmayanlardan oluşan inanlılar topluluğu böyle bir ortamda belirli bazı kültürel sorunlarla karşı karşıya kaldı.¹

Pavlus, Korint'e İ.S. 50 yıllarında geldi. Rab'bin, «Bu kentte benim halkım çoktur» sözü üzerine orada bir buçuk yıl kaldı (Elç.18:1-18). Bu mektubu, Makedonya'ya² gitmek üzere Efes'ten ayrılmadan önce, İ.S. 55 yılları dolayında yazdı. Korint'i bir kez daha ziyaret etmeyi tasarlıyordu (16:2-7). Bu mektuptan önce Korintlilerle yazışmıştı (5:9). Onlar da ona bazı sorular sormuşlardı (7:1). Pavlus, bu mektubu kaleme almadan önce Korint'ten gelen ziyaretçiler ona üzücü haberler getirmişti (1:11; 16:17-18).

Mektubun içeriği: Her ne kadar Pavlus olumlu bazı şeylerden (1:4-7; 11:12) söz edebiliyorsa da, mektup genelde ruhsal açıdan olgunlaşmamış bir topluluğun kendine bir çeki düzen vermesi için yazılmıştır (3:1-4). Mektup, bu inanlıların manevi babası olan Pavlus'un onlar için çektiği kaygılardan kaynaklanan uyarıları içerir (4:14-20). Pavlus onları her bakımdan kutsal olmaya çağırıyor³. Aralarındaki bölünmeler⁴ ve dünyasal bilgeliklerine⁵ ilişkin gururlanmalar Pavlus'u en çok kaygılandıran konulardandır. Bu sözde bilgelige karşı, çarmıha gerilen Mesih'i, Tanrı'nın bilgeliği ve gücü olarak ilan etmektedir (1:17-2:16). Pavlus ayrıca Korintlileri cinsel ahlaksızlık⁶, birbirlerine karşı açtıkları davalar (6:1-8) ve toplantılardaki düzensizlikleri (11:17-34) konusunda bir hayli azarlar. Buna karşılık onları, sevgiyi kendilerine amaç edinmeye özendirir (13. bölüm).

Yazdıkları mektupta kendisine yönelttikleri sorulara cevap verir. Bu sorular temelde bekârlık, evlilik (7. bölüm); putlara sunulan kurban etinin yenip yenmemesi⁷; ruhsal armağanlar ve bunların işlevleri⁸ ve Kudüs'te bulunan yoksul inanlılara verilecek bağışların toplanmasıyla⁹ ilgilidir.

Mektup, Korint'teki bazı kişilerin yadsıdıkları diriliş konusuna ilişkin öğretiyi de içerir (15. bölüm).

Ana hatlar:

1:1-9	Selam ve teşekkürler
1:10-6:20	Korint topluluğundaki karışıklıklar
1:10-17	Bölünmeler
1:18-2:16	Dünyanın bilgeliğine karşı Tanrı'nın bilgeliği
3:1-4:21	Bölünmeler
5:1-13	Topluluğun cinsel ahlaksızlık karşısındaki tutumu
6:1-11	Topluluk içi davalar
6:12-20	Cinsel ahlaksızlık
7:1-16:4	Korintlilerin sorularına verilen yanıtlar
7:1-40	Evlilik
8:1-11:1	Putlara sunulan kurban eti
11:2-33	Toplantıların yönetilmesi
12:1-14:20	Ruhsal armağanlar
15:1-58	Diriliş
16:1-4	Kutsallar için toplanacak bağışlar
16:5-24	Sonuç

Kaynak ayetler:

¹Elç.18:1-8; 1Ko.1:20-25; 7:18-19; 8:1-13; 9:19-23; 10:23-11:16

²16:5,8 bkz. Elç.19:21-22

³1:1-3,8; 3:10-17; 6:9-20; 10:31; 11:27-32; 15:34

⁴1:10-16; 3:3-9; 11:17-19

⁵1:17-2:16; 3:18-21; 8:1-3; 13:9-12

⁶5:1-13; 6:9-20; 10:7-8

⁷8:1-13; 10:14-33

⁸12:1-31; 14:1-40

⁹16:1-4 bkz. Rom.15:25-28

Pavlus'un KORİNTLİLERE BİRİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Selamlar ve şükranlar

¹⁻³Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi olmaya çağrılan ben Pavlus ve kardeşimiz Sostenis'ten, Tanrı'nın Korint'teki topluluğuna selam! Mesih İsa'da kutsal kılınmış ve kutsal olmaya çağrılmış olan sizlere ve hepimizin Rabbi İsa Mesih'in adını her yerde anan herkese, Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten lütuf ve esenlik olsun. ⁴Tanrı'nın Mesih İsa'da size bağışladığı lütuftan ötürü sizin için her zaman Tanrıma şükrediyorum. ⁵⁻⁶Mesih'le ilgili tanıklığımız sizde pekiştiği gibi Mesih'te her şeyde, her söz ve her bilgide zenginleştiniz. ⁷Şöyle ki, siz Rabbimiz İsa Mesih'in görünmesini beklerken hiçbir ruhsal armağandan yoksun değilsiniz. ⁸Rabbimiz İsa Mesih, kendi gününde kusursuz olmanız için sizi sonuna dek pekiştirecektir. ⁹Sizi, Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le paydaşlığa çağırılmış olan Tanrı güvenilirdir.

İnanlılar topluluğunda bölünmeler

¹⁰Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla yalvarıyorum: hepiniz uyum içinde olun, aranızda bölünmeler olmadan aynı düşüncede ve aynı yargıda birleşin. ¹¹Kardeşlerim, Klovi'nin ev halkından aranızda çekişmeler olduğunu öğrendim. ¹²Şunu demek istiyorum: her biriniz, «Ben Pavlus yanlısıyım», «Ben Apollos yanlısıyım», «Ben Kefas yanlısıyım» ya da «Ben Mesih yanlısıyım» diyormuş.

¹³Mesih bölündü mü? Sizin için çarmıha gerilen Pavlus muydu? Pavlus'un adıyla mı vaftiz edildiniz? ¹⁴⁻¹⁵Hiç kimse benim adımla vaftiz edildiğinizi söylemesin diye sizlerden Krispus ve Gayus'tan başkasını vaftiz etmediğim için Tanrı'ya şükrediyorum. ¹⁶Evet, bir de İstefanas'ın ev halkını vaftiz ettim; bunun dışında kimseyi vaftiz ettiğimi hatırlamıyorum. ¹⁷Mesih beni vaftiz etmeye değil, Mesih'in çarmıhtaki ölümü boşa gitmesin diye, bilgece sözlere dayanmaksızın Müjde'yi yaymaya gönderdi.

Tanrı'nın gücü ve bilgeliği olan Mesih

¹⁸Çarmıhla ilgili bildiri mahvolanlar için saçmalık, ama kurtulmakta olan bizler için Tanrı'nın gücüdür. ¹⁹Nitekim şöyle yazılmıştır:

«Bilgelerin bilgeliğini yok edeceğim,
zekilerin zekâsını boşa çıkaracağım.»

²⁰O halde bilge kişi nerede? Din bilgini nerede? Bu çağın hünerli tartışmacısı nerede? Tanrı, dünya bilgeliğinin saçma olduğunu göstermedi mi? ²¹Mademki dünya, Tanrı'nın bilgeliğine göre Tanrı'yı kendi bilgeliğiyle tanımadı, Tanrı, iman edenleri, saçma sayılan bildiriyle kurtarmaya razı oldu. ²²Yahudiler doğaüstü belirtiler ister, Grekler ise bilgelik ararlar. ²³Ama biz, çarmıha gerilmiş olan Mesih'i tanıtıyoruz. Yahudiler bunu bir yüzkarası, diğer uluslar da saçmalık sayarlar. ²⁴Oysa Mesih, çağrılmış olanlar için, ister Yahudi ister Grek olsunlar, Tanrı'nın gücü ve Tanrı'nın bilgeliğidir. ²⁵Çünkü Tanrı'nın 'saçmalığı' insan bilgeliğinden daha üstün, Tanrı'nın 'zayıflığı' insan gücünden daha güçlüdür.

²⁶Kardeşlerim, aldığınız çağrıyı düşünün. Birçoğunuz insan ölçülerine göre bilge, güçlü ya da soylu kişiler değildiniz. ²⁷Ama Tanrı, bilgeleri utandırmak için dünyanın saçma saydıklarını, güçlüleri utandırmak için de dünyanın zayıf saydıklarını seçti. ²⁸Tanrı, dünyanın önemli gördüklerini hiçe indirmek için, dünyanın önemsiz, soysuz ve değersiz gördüklerini seçti. ²⁹Öyle ki, Tanrı'nın önünde hiçbir insan övünmesin. ³⁰Ama siz Tanrı sayesinde Mesih İsa'dasınız. O bizim için Tanrısal bilgelik, doğruluk, kutsallık ve kurtuluş oldu. ³¹Bunun için, yazılmış olduğu gibi, «Övünen, Rab ile övünsün.»

2. Bölüm

Çarmıha gerilmiş Mesih'i tanıtmak

Kardeşler, yanınıza gelip Tanrı'yla ilgili bildiriye size duyurduğum zaman, etkileyici sözlerle ya da üstün bir bilgelikle gelmedim. ²Aranızdayken, İsa Mesih'ten ve O'nun çarmıha gerilmiş olmasından başka bir şey bilmemeye kararlıydım. ³Ben size zayıflık ve korku içinde geldim, nasıl da titriyordum! ⁴Sözüm ve bildirim, insan bilgeliğinin ikna edici sözlerine değil, Ruh'un kanıtlayıcı gücüne dayanıyordu. ⁵Öyle ki, imanınız insanların bilgeliğine değil, Tanrı'nın gücüne dayansın.

Tanrı'nın bilgeliği

⁶Gerçi olgun olanlar arasında bilgece sözler söylüyoruz; ama bu bilgelik ne şimdiki çağın, ne de bu çağın gelip geçici önderlerinin bilgeliğidir. ⁷⁻⁸Biz, Tanrı'nın gizli, saklı kalmış bilgeliğinden söz ediyoruz. Tanrı'nın, zamanın başlangıcından önce bizim yüceliğimiz için belirlediği bu bilgeliği bu çağın önderlerinden hiçbiri anlamadı. Anlasalardı, yüce Rab'bi çarmıha germezlerdi. ⁹Yazılmış olduğu gibi,

«Tanrı'nın, kendisini sevenler için hazırladıklarını hiçbir göz görmemiş,
hiçbir kulak işitmemiş,
hiçbir insan yüreği kavramamıştır.»

¹⁰Oysa Tanrı bunları bize Ruh aracılığıyla açıkladı. Ruh her şeyi, Tanrı'nın derin düşüncelerini bile araştırır. ¹¹İnsanın düşüncelerini, insanın içinde olan kendi ruhundan başka kim bilebilir? Bunun gibi, Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhundan başkası bilemez. ¹²Tanrı'nın bize lütfettiklerini bilelim diye, bu dünyanın ruhunu değil, Tanrı'dan gelen Ruh'u aldık. ¹³Ruh'a uyanlara ruhsal gerçekleri açıklarken, Tanrı'nın lütfettiklerini insan bilgeliğinin öğrettiği sözlerle değil, Ruh'un öğrettiği sözlerle bildiririz.

¹⁴Doğal haliyle kişi, Tanrı'nın Ruhuyla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir. Ruhça değerlendirildikleri için de bunları anlayamaz. ¹⁵Ruh'a uyan kişi her konuda yargıda bulunabilir, ama onun hakkında yargıda bulunacak kimse yok.

¹⁶«Rab'bin düşüncesini kim bildi ki,
O'na öğüt verebilirsin?»

Oysa biz Mesih'in düşüncesine sahibiz.

3. Bölüm

Pavlus bölücülerini azarlıyor

Kardeşler, ben sizinle, Ruh'a uyanlarla konuşur gibi konuşmadım. Doğal benliğe uyanlarla, Mesih'te henüz bebeklik çağında olanlarla konuşur gibi konuştum. ²Size süt verdim, katı yiyecek değil. Çünkü katı yiyeceği henüz yiyemiyordunuz. Şimdi bile yiyemezsiniz. ³Çünkü hâlâ benliğe uyuyorsunuz. Aranızda kıskançlık ve çekişme olması, benliğe uyup diğer insanlar gibi yaşadığınızı göstermiyor mu? ⁴Biriniz, «Ben Pavlus yanlısıyım», bir diğeriniz, «Ben Apollos yanlısıyım» diyorsa, diğer insanlardan ne farkınız kalır?

⁵Apollos kim? Pavlus kim? İman etmenize aracı olmuş hizmetkârlardır. Rab her birimize bir görev vermiştir. ⁶Tohumu ben ektim, Apollos suladı. Ama Tanrı büyüttü. ⁷Önemli olan, eken ya da sulayan değil, ekileni büyüten Tanrı'dır. ⁸Ekenle sulayanın değeri birdir. Her biri kendi emeğinin karşılığını alacaktır. ⁹Biz Tanrı'nın emektaşlarıyız. Sizler de Tanrı'nın tarlası, Tanrı'nın binasıdır.

¹⁰Tanrı'nın bana lütfettiği görev uyarınca bilge bir mimar gibi temel attım, başkaları da bu temel üzerine bina ediyor. Herkes nasıl bina ettiğine dikkat etsin. ¹¹Çünkü hiç kimse atılan temelden, yani İsa Mesih'ten başka bir temel atamaz. ¹²Bu temel üzerine kimi altın, gümüş ya da değerli taşlarla, kimi de tahta, ot ya da kamışla bina edecek. ¹³Her birinin yaptığı iş belli olacak, yargı gününde ortaya çıkacaktır. Herkesin işi ateşle açığa vurulacak. Ateş her işin niteliğini sınavacak. ¹⁴Bir kimsenin bina ettikleri ateşe dayanırsa, o kimse ödülünü alacak. ¹⁵Yaptıkları yanarsa, zarar edecek. Kendisi kurtulacak, ama ateşin içinden geçmiş gibi olacaktır.

¹⁶Tanrı'nın tapınağı olduğunuzu, Tanrı'nın Ruhunun sizde yaşadığını bilmez misiniz? ¹⁷Eğer bir kimse Tanrı'nın tapınağını yıkarsa, Tanrı da onu yıkacak. Çünkü Tanrı'nın tapınağı kutsaldır ve o tapınak sizsiniz.

¹⁸Hiç kimse kendini aldatmasın. Eğer aranızdan biri kendini bu çağın ölçülerine göre bilge sanıyorsa, bilge olmak için 'akılsız' olsun! ¹⁹Çünkü bu dünyanın bilgeliği Tanrı'nın gözünde akılsızlıktır. Yazılmış olduğu gibi, «O, bilgeleri kurnazlıklarında yakalar.» ²⁰Yine, «Rab, bilgelerin düşüncelerinin boş olduğunu bilir» diye yazılmıştır. ²¹Bu nedenle hiç kimse kişilerle övünmesin. Çünkü her şey sizindir. ²²Pavlus, Apollos, Kefas, dünya, yaşam ve ölüm, şimdiki ve gelecek zaman, her şey sizindir. ²³Siz Mesih'insiniz, Mesih de Tanrı'nındır.

4. Bölüm

Mesih'in elçileri

Böylece insanlar bizi Mesih'in hizmetkârları ve Tanrı'nın sırlarının kâhyaları saysın. ²Kâhyalarda aranan başlıca nitelik güvenilir olmalarıdır. ³Sizin tarafınızdan ya da olağan bir mahkeme tarafından yargılanırsam hiç aldırım. Kendi kendimi bile yargılamam. ⁴Kendimde bir kusur görmüyorum. Ama bu beni aklamaz. Beni yargılayan Rab'dir. ⁵Bu nedenle, belirlenen zamandan önce hiçbir şeyi yargılamayın. Rab'bin gelişini bekleyin. Karanlığın gizlediklerini aydınlığa, insanların yüreklerindeki amaçları açığa çıkaracak olan O'dur. O zaman herkes Tanrı'dan payına düşen övgüyü alacaktır.

⁶Kardeşler, bizden örnek alarak, «yazılmış olanın dışına çıkmayın» sözünün anlamını öğrenmeniz için bu ilkeleri sizin yararınıza kendime ve Apollos'a uyguladım. Öyle ki, hiç kimse biriyle övünüp bir başkasını hor görmesin. ⁷Seni başkasından üstün kılan kim? Tanrı'dan almadığın neyin var ki? Eğer O'ndan aldınsa, niçin O'ndan almamış gibi övünüyorsun?

⁸Zaten tok ve zenginsiniz! Biz olmadan krallar olmuşsunuz! Keşke gerçekten krallar olsaydınız da, biz de sizinle birlikte krallık etseydik! ⁹Kanımcı Tanrı biz elçileri, ölüm hükümlüleri gibi en geriden gelenler olarak gözler önüne serdi. Hem melekler hem insanlar için, tüm evren için seyirlik oyun olduk. ¹⁰Biz Mesih'in uğruna akılsızız, ama siz Mesih'te akıllısınız! Biz zayıfız, ama siz güçlüsünüz! Siz saygıdeğer kişilersiniz, biz ise değersiz kişileriz! ¹¹Şu ana dek aç, susuz ve çıplağız. Dövülüyoruz ve barınacak yerimiz yok. ¹²Kendi ellerimizle çalışıp emek veriyoruz. Bize sövenler için iyilik diliyoruz. Zulmedilince sabrediyoruz. ¹³Bize iftira edilince tatlılıkla karşılık veriyoruz. Şu ana dek âdeta dünyanın süprüntüsü, her şeyin döküntüsü olduk.

¹⁴Bunları sizi utandırmak için değil, sevgili çocuklarım olarak sizi uyarmak için yazıyorum. ¹⁵Çünkü Mesih'in yolunda sayısız eğiticiniz olsa bile çok sayıda babanız yoktur. Ben size Müjde'yi ulaştırmakla Mesih İsa'da manevi babanız oldum. ¹⁶Bu nedenle beni örnek almaya çağırıyorum sizi. ¹⁷Rab'be sadık olan sevgili çocuğum Timoteyus'u bu amaçla size gönderiyorum. O size, her yerde, her toplulukta öğrettiğim ve Mesih'te izlediğim yolları anımsatacaktır.

¹⁸Bazılarınız yanınıza gelmeyeceğimi sanarak küstahlaşıyor. ¹⁹Ama Rab dilerse yakında yanınıza geleceğim. O zaman bu küstahların söylediklerini değil, gücünü öğreneceğim. ²⁰Çünkü Tanrı'nın Egemenliği lafta değil, güçtedir. ²¹Ne istiyorsunuz? Size sopayla mı geleyim, yoksa sevgi ve yumuşak bir ruhla mı?

5. Bölüm

Ahlaksızlığa kapılan kardeş

Gerçekte aranızda cinsel ahlaksızlık, putperestler arasında bile rastlanmayan türden bir ahlaksızlık olduğu söyleniyor. Şöyle ki biri, babasının karısını almış. ²Ve siz hâlâ küstahlaşıyorsunuz! Oysa yas tutup, bu işi yapanı aranızdan atmanız gerekmez miydi?

³⁻⁵Bedence olmasa da ruhça aranızdayım. Bu suçu işleyeni, aranızdaymışım gibi Rabbimiz

İsa'nın adıyla zaten yargılamış bulunuyorum. Ruhum aranızda olarak Rabbimiz İsa'nın gücüyle toplandığınız zaman, bedeninin yok olması için bu adamı Şeytan'a teslim edin ki, Rab İsa'nın gününde ruhu kurtulabilsin.

⁶Övünmeniz doğru değildir. Azıcık bir mayanın bütün hamuru kabarttığını bilmez misiniz? ⁷Yeni bir hamur olabilmek için eski mayadan arınıp temizlenin. Nitekim mayasızsınız. Çünkü Fısıh kuzumuz olan Mesih kurban edilmiştir. ⁸Bunun için eski mayayla, kin ve kötülük mayasıyla değil, içtenliğün ve dürüstlüğün mayasız ekmeğiyle bayram edelim.

⁹Mektubumda size ahlaksızlık yapanlarla arkadaşlık etmemenizi yazdım. ¹⁰Kuşkusuz bu dünyanın ahlaksızlarını, açgözlülerini, soyguncularını, ya da putperestlerini demek istemedim. Öyle olsaydı, bu dünyadan ayrılmak zorunda kalırdınız! ¹¹Ama kardeş olarak tanınan biri ahlaksız, açgözlü, putperest, sövücü, ayyaş ya da soyguncu ise onunla arkadaşlık etmemenizi, böylesiyle yemek bile yememenizi şimdi size yazıyorum. ¹²İnanlılar topluluğunun dışındakileri yargılamaya benim ne hakkım var? Sizin de yargılamamız gereken kişiler imanlılar değil mi? ¹³Topluluğün dışında kalanları Tanrı yargılar. «Kötü adamı aranızdan kovun!»

6. Bölüm

Davalar konusu

Sizden birinin başkasına karşı bir davası varsa kutsallar önünde değil de, imansızlar¹ önünde yargılanmaya cesaret eder mi? ²Kutsalların dünyayı yargılayacağını bilmez misiniz? Mademki dünyayı yargılayacaksınız, küçücük davaları görmeye yeterli değil misiniz? ³Bu yaşama ait davalar bir yana, melekleri bile yargılayacağımızı bilmiyor musunuz? ⁴Bu yaşamla ilgili davalarınız varsa, imanlılar topluluğunda en önemsiz sayılanları mı yargıç tayin edersiniz?¹ ⁵Sizi utandırmak için bunu söylüyorum. Kardeşler arasındaki davalarda yargıçlık edecek kadar bilge bir kişi yok mu aranızda? ⁶Kardeş kardeşe karşı dava açıyor, üstelik imansızlar önünde!

⁷Aslında birbirinize karşı davanız olması bile sizin için düpedüz bir yenilgidir. Haksızlığa uğrasanız daha iyi olmaz mı? Dolandırılmanız daha iyi olmaz mı? ⁸Bunun yerine, siz kendiniz haksızlık edip başkasını dolandırıyorsunuz. Üstelik bunu kardeşlerinize yapıyorsunuz.

⁹⁻¹⁰Günahkârların¹, Tanrı'nın Egemenliğini miras almayacağını bilmez misiniz? Aldanmayın! Ne cinsel ahlaksızlık yapanlar, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne cinsel sapıklar, ne eşcinseller, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular Tanrı'nın Egemenliğini miras alacaklardır. ¹¹Bazılarınız böyleydiniz; ama yıkandınız, kutsal kıldınız, Rab İsa Mesih'in adıyla ve Tanrımızın Ruhunu aracılığıyla aklandınız.

Cinsel ahlaksızlıktan kaçınm

¹²«Bana her şey serbest», ama her şey yararlı değildir. «Bana her şey serbest», ama hiçbir şeyin tutsağı olmam. ¹³Yemek mide için, mide de yemek içindir. Ama Tanrı hem mideyi, hem de yemeği ortadan kaldıracaktır. Beden cinsel ahlaksızlık için değil, Rab içindir. Rab de beden içindir. ¹⁴Rab'bi dirilten Tanrı, kendi kudretiyle bizi de diriltecek. ¹⁵Bedenlerinizin Mesih'in üyeleri olduğunu bilmiyor musunuz? Mesih'in üyelerini alıp bir fahişenin üyeleri mi yapayım? Asla! ¹⁶Fahişeyle birleşenin, onunla tek bir beden olduğunu bilmiyor musunuz? «İkisi tek bir

beden olacaklar» deniyor. ¹⁷Oysa Rab'le birleşen kişi, O'nunla tek bir ruh olur. ¹⁸Cinsel ahlaksızlıktan kaçın. İnsanın işlediği tüm diğer günahlar bedenin dışındadır, ama cinsel ahlaksızlıkta bulunan, kendi bedenine karşı günah işler. ¹⁹Bedeninizin, Tanrı'dan aldığımız ve içinizde olan Kutsal Ruh'un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Siz kendinize ait değilsiniz. ²⁰Bir bedel karşılığı satın alındınız; bunun için Tanrı'yı bedeninizde yüceltin.

7. Bölüm

Evlilik konusu

Şimdi yazdığınız konulara gelelim. Erkeğin evlenmemesi iyidir. ²Ama cinsel ahlaksızlıkların yaygınlığından ötürü her erkeğin bir karısı, her kadının bir kocası olsun. ³Erkek karısına, kadın da kocasına hakkını versin. ⁴Kadının bedeni kendine değil, kocasına aittir. Aynı şekilde, erkeğin bedeni kendine değil, karısına aittir. ⁵İki tarafın onayıyla ve geçici bir süre için kendinizi duaya vermekten başka bir nedenle birbirinizi reddetmeyin. Sonra yine birleşin ki, Şeytan kendinizi denetleyemediğinizden dolayı sizi ayartmasın.

⁶Bunu bir buyruk olarak değil, bir uzlaşma yolu olarak söylüyorum. ⁷Bütün insanların benim gibi olmalarını dilerdim. Ama kiminin şöyle, kiminin böyle, herkesin Tanrı'dan payına düşen bir ruhsal armağanı vardır.

⁸Yine de evlenmemiş olanlara ve dul kadınlara şunu söyleyeyim, benim gibi kalsalar onlar için iyi olur. ⁹Ama kendilerini denetleyemiyorlarsa, evlensinler. Çünkü şehvetle yanmaktansa evlenmek daha iyidir.

¹⁰Evli olanlara ise şunu buyuruyorum, daha doğrusu Rab buyuruyor: kadın kocasından ayrılmasın. ¹¹Ayrılırsa, ya kocasız kalsın, ya da kocasıyla barışsın. Erkek de karısını boşamasın.

¹²Diğerlerine Rab değil, ben şöyle diyorum: eğer bir kardeşin karısı iman etmemişse, ama kendisiyle yaşamaya razıysa, kocası onu boşamasın. ¹³Bir kadının kocası iman etmemişse, ama kendisiyle yaşamaya razıysa, karısı onu boşamasın. ¹⁴Çünkü iman etmemiş koca, karısının aracılığıyla, iman etmemiş kadın da imanlı kocasının aracılığıyla kutsanır. Aksi halde çocuklarınız kutsanmamış olurdu. Şimdiyse kutsaldırlar. ¹⁵İman etmeyen ayrılırsa ayrılınsın. Kardeş ya da kızkardeş böyle durumlarda özgürdür. Tanrı sizi barış içinde yaşamaya çağırdı. ¹⁶Ey kadın, kocanı kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun? Ey erkek, karını kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun?

Aldığınız çağrıya göre yaşayın

¹⁷Ancak herkes Rab'bin kendisi için belirlemiş olduğu duruma uygun olarak, Tanrı'dan aldığı çağrıya göre yaşasın. Bunu bütün inanlı topluluklarına buyuruyorum. ¹⁸Bir kimse sünnetliyken mi çağrıldı, sünnetsiz olmasın. Bir kimse sünnetsizken mi çağrıldı, sünnet olmasın. ¹⁹Sünnetli olup olmamak önemli değildir. Önemli olan, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmektir. ²⁰Herkes ne durumda çağrıldıysa, o durumda kalsın. ²¹Köleyken mi çağrıldın, üzülme. Ama özgür olabilirsen, fırsatı kaçırma! ²²Rab'bin çağrısını aldığı zaman köle olan kimse, şimdi Rab'bin azatlısıdır. Özgürken çağrılmış olan da Mesih'in kölesidir. ²³Bir bedel karşılığı satın alındınız, insanlara köle olmayın. ²⁴Kardeşler, herkes ne durumda çağrıldıysa, Tanrı önünde o durumda

kalsın.

Evli olmayanlar

²⁵Kızlara gelince, Rab'den onlarla ilgili bir buyruk almış değilim. Ama Rab'bin merhameti sayesinde güvenilir biri olarak düşündüklerimi söylüyorum. ²⁶Öyle sanıyorum ki, şimdiki sıkıntılar nedeniyle insanın olduğu gibi kalması iyidir. ²⁷Karın varsa, boşanmayı isteme. Karın yoksa, kendine eş arama. ²⁸Ama evlenirsen, günah işlemiş olmazsın. Bir kız da evlenirse, günah işlemiş olmaz. Ne var ki, evlenenlerin bu yaşamda sıkıntıları olacaktır. Ben sizi bu sıkıntılardan esirgemek istiyorum. ²⁹⁻³¹Kardeşler, şunu demek istiyorum, zaman daralmıştır. Bundan böyle, karısı olanlar karıları yokmuş gibi, yas tutanlar yas tutmuyormuş gibi, sevinenler sevinmiyormuş gibi, mal alanlar malları yokmuş gibi, dünyadan yararlananlar alabildiğine yararlanmıyormuş gibi olsunlar. Çünkü dünyanın şimdiki hali geçicidir.

³²Kaygısız olmanızı istiyorum. Evli olmayan erkek, Rab'bi nasıl hoşnut edeceğini düşünerek Rab'bin işleri için kaygı çeker. ³³Ama evli erkek karısını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygı çeker. Böylece ilgisi ikiye bölünür. ³⁴Evli olmayan kadın ya da kız hem bedence hem de ruhça kutsal olmak amacıyla Rab'bin işleri için kaygı çeker. Ama evli kadın, kocasını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygı çeker. ³⁵Bunu sizin kendi iyiliğiniz için söylüyorum, özgürlüğünüzü kısıtlamak için değil. Dikkatinizi dağıtmadan, Rab'be adanmış olarak ve O'na yaraşır biçimde yaşamınızı istiyorum.

³⁶Bir kimse kızına karşı haksız davrandığını sanıyorsa, kızın yaşı geçiyor ve evlenmesi gerekiyorsa, o kimse istediğini yapsın, kızını evlendirsın; günah işlemiş olmaz. ³⁷Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreğinde kararlı ve isteğini yerine getirebilecek durumda olan kişi, kızını evlendirmemeye yüreğinde karar verirse, iyi eder. ³⁸Kıyası, kızını evlendiren iyi eder, evlendirmeyen ise daha da iyi eder.

³⁹Bir kadın, kocası yaşadıkça kocasına bağlıdır. Kocası ölürse, kadın dilediği kimseyle evlenmekte özgürdür; yeter ki, o kimse Rab'be ait olsun. ⁴⁰Ama dul kadın, olduğu gibi kalırsa daha mutlu olur. Ben böyle düşünüyorum ve sanırım bende de Tanrı'nın Ruhu vardır.

8. Bölüm

Putlara sunulan kurbanların eti

Şimdi putlara sunulan kurbanların etine gelelim. «Hepimizin bilgisi vardır», bunu biliyoruz. Ne var ki bilgi insanı kibirlendirir, sevgi ise geliştirir. ²Bir şey bildiğini sanan kişi henüz bilmesi gerektiği gibi bilmiyordur. ³Ama Tanrı'yı seven kişiyi Tanrı bilir.

⁴Putlara sunulan kurban etlerinin yenmesine gelelim. Biliyoruz ki, put dünyada gerçekte var olmayan bir şeydir ve birden fazla Tanrı yoktur. ⁵⁻⁶Yerde ya da gökte ilah diye adlandırılanlar varsa da | nitekim birçok `ilahlar' ve `rabler' vardır | bizim için tek bir Tanrı Baba vardır. O her şeyin kaynağıdır ve biz O'nun için yaşıyoruz. Tek bir Rab var, O da İsa Mesih'tir. Her şey O'nun aracılığıyla yaratıldı, biz de O'nun aracılığıyla yaşıyoruz.

⁷Ama herkes bu bilgiye sahip değildir. Hâlâ putperest alışkanlıklarının etkisinde kalan bazıları,

yedikleri etin puta sunulmuş olduğunu düşünüyorlar ve vicdanları, hassas olduğu için lekeleniyor. ⁸Yiyecek bizi Tanrı'ya yaklaştırmaz. Yemezsek bir eksiğimiz olmaz, yerssek de bir üstünlüğümüz olmaz. ⁹Ama dikkat edin, bu özgürlüğünüz, vicdanı hassas olanların sürçmesine neden olmasın. ¹⁰Eğer hassas vicdanlı bir adam, bilgili olan seni bir put tapınağında sofraya oturmuş görürse, puta sunulan kurban etini yemek için cesaret almaz mı? ¹¹Böylece bu hassas vicdanlı adam, uğruna Mesih'in öldüğü bu kardeş, senin bilginden ötürü mahvolur! ¹²Sizler bu yoldan kardeşlere karşı günah işleyip onların hassas olan vicdanlarını yaralamakla Mesih'e karşı günah işlemiş olursunuz. ¹³Bu nedenle, eğer yediğim şey kardeşimin sendeleyip düşmesine yol açacaksa, kardeşimin düşmemesi için bir daha et yemem.

9. Bölüm

Elçinin hakları

Özgür değil miyim? Elçi değil miyim? Rabbimiz İsa'yı görmedim mi? Siz Rab yolunda verdiğim emeğin ürünü değil misiniz? ²Başkaları için elçi olmasam bile, sizler için elçiyim ya! Sizler Rab'bin yolunda elçiliğimin kanıtısınız.

³Beni sorguya çekenlere karşı kendimi böyle savunurum. ⁴Yiyip içmeye hakkımız yok mu bizim? ⁵Diğer elçiler gibi, Rab'bin kardeşleri ve Kefas gibi, yanımızda imanlı bir eş gezdirmeye hakkımız yok mu? ⁶Geçimi için çalışması gereken yalnız Barnaba ve ben miyim? ⁷Kim kendi parasıyla askerlik yapar? Kim bağ diker de meyvesini yemez? Kim sürüyü güdüp de sürünün sütünden içmez?

⁸İnsanın görüş açısına göre mi söylüyorum bunları? Kutsal Yasa da aynı şeyleri söylemiyor mu? ⁹⁻¹⁰Musa'nın Yasasında, «Harman döven öküzün ağzını bağlama» diye yazılmıştır. Tanrı'nın kaygısı öküzler midir, yoksa bunu özellikle bizim için mi söylüyor? Kuşkusuz bizim için yazılmıştır bu. Çünkü çift sürenin ümitle sürmesi, harman dövenin de harmana ortak olmak ümidiyle dövmesi gerekir. ¹¹Aranızda ruhsal tohumlar ektiysek, sizden maddesel bir harman biçmemiz çok mu? ¹²Başkalarının sizden yardım almaya hakları varsa, bizim daha çok hakkımız yok mu? Ama biz bu hakkımızı kullanmadık. Mesih müjdesinin yayılmasına engel olmayalım diye her şeye katlanıyoruz. ¹³Tapınakta çalışanların tapınaktan beslendiklerini, sunakta görevli olanların da sunakta adanan adaklardan pay aldıklarını bilmez misiniz? ¹⁴Bunun gibi, Müjde'yi yayanların da geçimlerini Müjde'den sağlamasını Rab buyurdu.

¹⁵Ama ben bu haklardan hiçbirini kullanmış değilim. Bunlar bana sağlansın diye de yazmıyorum. Bunu yapmaktansa ölmeyi yeğlerim. Kimse beni bu övünçten yoksun bırakmayacaktır!

¹⁶Müjde'yi yayıyorum diye övünmeye hakkım yok. Çünkü bunu yapmakla yükümlüyüm. Müjde'yi yaymazsam vay halime! ¹⁷Eğer Müjde'yi gönülden yayarsam, bir ödülüm olur; gönülsüzce yayarsam, sadece bana emanet edilen görevi yapmış olurum. ¹⁸Peki, ödülüm nedir? Müjde'yi karşılıksız yaymak ve böylece Müjde'yi yaymaktan doğan hakkımı kullanmamaktır.

¹⁹Ben özgürüm, kimsenin kölesi değilim. Ama daha çok kişi kazanayım diye herkesin kölesi oldum. ²⁰Yahudileri kazanmak için Yahudilere Yahudi gibi davrandım. Kendim Kutsal Yasa'nın denetimi altında olmadığım halde, Yasa altında olanları kazanmak için onlara Yasa altındaymışım gibi davrandım. ²¹Tanrı'nın Yasasına sahip olmayan biri değilim, Mesih'in Yasası

altındayım. Buna karşın, Yasa'ya sahip olmayanları kazanmak için Yasa'ya sahip değilmişim gibi davrandım. ²²Güçsüzleri kazanmak için onlarla güçsüz oldum. Ne yapıp yapıp bazılarını kurtarmak için herkesle her şey oldum. ²³Bunların hepsini, Müjde'de payım olsun diye Müjde'nin uğruna yapıyorum.

²⁴Koşu alanında yarışanların hepsi koştuğu halde ödülü tek bir kişinin kazandığını bilmez misiniz? Öyle koşun ki ödülü kazanasınız. ²⁵Yarışa katılanların hepsi kendilerini her yönden denetlerler. Böyleleri bunu çürüyecek bir defne tacı kazanmak için yaparlar, biz ise hiç çürümeyecek bir taç için yaparız. ²⁶Bu nedenle, amaçsızca koşan biri gibi koşmuyorum. Yumruğumu havayı döver gibi boşa atmıyorum. ²⁷Müjde'yi başkalarına duyurduktan sonra ben kendim saf dışı kalmamak için bedenime eziyet çektirip onu köle ediyorum.

10. Bölüm

İsrail'in tarihinden alınacak dersler

Kardeşler, atalarımızın hepsinin bulut altında korunduğunu ve hepsinin denizden geçtiğini bilmenizi istiyorum. ²Musa'ya bağlanmak üzere hepsi bulutta ve denizde vaftiz edildi. ³Hepsi aynı ruhsal yiyeceği yedi. ⁴Hepsi aynı ruhsal içeceği içti. Artlarından gelen ruhsal kayadan içtiler, ve o kaya Mesih'ti. ⁵Ne var ki, Tanrı onların çoğundan hoşnut değildi; nitekim cesetleri çöle serildi.

⁶Bu olaylar, onlar gibi kötü şeyler arzu etmememiz için bize ders olsun diye oldu. ⁷Onlardan bazıları gibi, puta tapanlar olmayın. Nitekim şöyle yazılmıştır: «Halk yiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılgınca eğlendi.» ⁸Cinsel ahlaksızlığa düşmeyelim. Onlardan bazıları böyle yaptı ve yirmi üç bini bir günde yere serildi. ⁹Bazıları gibi Rab'bi sınamayalım. Öyle yapanları yılanlar öldürdü. ¹⁰Kimileri gibi de söylenip durmayın. Söylenenleri ölüm meleği öldürdü.

¹¹Bu olaylar, başkalarına ders olsun diye onların başına geldi ve çağların sonuna ulaşmış olan bizleri uyarmak için yazıya geçirildi. ¹²Onun için, ayakta durduğunu sanan dikkat etsin, düşmesin! ¹³Her insanın karşılaştığı denemelerden başka türlü denemelerle karşılaşmadınız. Tanrı güvenilir, gücünüzü aşan biçimde denenmenize izin vermez. Dayanabilmeniz için denemeyle birlikte çıkış yolunu da sağlayacaktır.

Putlar ve Rab'bin Sofrası

¹⁴Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, putperestlikten kaçın. ¹⁵Aklı başında olanlarla konuşur gibi konuşuyorum. Söylediklerimi kendiniz tartın. ¹⁶Tanrı'ya şükrettiğimiz şükran kâsesiyle Mesih'in kanına paydaş olmuyor muyuz? Bölüp yediğimiz ekmekle Mesih'in bedenine paydaş olmuyor muyuz? ¹⁷Ekmek bir olduğu gibi, biz de çok olduğumuz halde tek bir bedeniz. Çünkü hepimiz bir ekmeği paylaşıyoruz. ¹⁸İsrail halkına bakın; kurban etini yiyenler sunağa paydaş değil midir? ¹⁹Şimdi ben ne demek istiyorum? Puta sunulan kurban etinin bir özelliği mi var? Ya da putun bir önemi mi var? ²⁰Hayır, yok! Dediğim şu: putperestler kurbanlarını Tanrı'ya değil, cinlere sunuyorlar. Cinlerle paydaş olmanızı istemem. ²¹Hem Rab'bin kâsesinden, hem de cinlerin kâsesinden içemezsiniz. Hem Rab'bin Sofrasına, hem de cinlerin sofrasına ortak olamazsınız. ²²Rab'bi kıskandırmaya mı çalışıyoruz? Biz O'ndan daha mı güçlüyüz?

İmanlının özgürlüğü

²³«Her şey serbest», ama her şey yararlı değildir. «Her şey serbest», ama her şey yapıcı değildir. ²⁴Herkes kendi yararını değil, başkalarının yararını gözetsin. ²⁵Kasaplar çarşısında satılan her çeşit eti vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsiz yiyin. ²⁶Çünkü «yeryüzü ve yeryüzündeki her şey Rab'bindir.» ²⁷Eğer iman etmemiş bir kimse sizi yemeğe çağırır ve siz de gitmek isterseniz, önünüze konulan her şeyi vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsiz yiyin. ²⁸Ama biri size, «Bu kurban etidir» derse, hem bunu söyleyen için, hem de vicdan huzuru için yemeyin. ²⁹Senin değil, diğer adamın vicdanının huzuru için demek istiyorum. Benim özgürlüğümü neden başkasının vicdanı yargılasın? ³⁰Eğer şükrederek yemeğe katılırsam, şükrettiğim yiyecekten ötürü neden kınanayım?

³¹Özet olarak, her ne yer ve içerseniz, her ne yaparsanız, her şeyi Tanrı'nın yüceliği için yapın. ³²Yahudilerin, Greklerin ya da Tanrı topluluğunun tökezleyip düşmesine neden olmayın. ³³Ben de kendi yararımı değil, kurtulsunlar diye birçok kimsenin yararını gözeterek herkesi her yönden hoşnut etmeye çalışıyorum.

11. Bölüm

Ben Mesih'i örnek aldığım gibi, siz de beni örnek alın.

Baş örtme konusu

²Her durumda beni hatırladığınız ve size ilettiğim öğretileri olduğu gibi koruduğunuz için sizi övüyorum. ³Ama şunu da bilmenizi isterim: her erkeğin başı Mesih, kadının başı erkek ve Mesih'in başı Tanrı'dır. ⁴Baş örtülü olarak dua eden ya da peygamberlik eden her erkek, başını küçük düşürür. ⁵Ama başını örtmeden dua eden ya da peygamberlik eden her kadın, başını küçük düşürür. Böylesinin, başı traş edilmiş bir kadından farkı yoktur. ⁶Eğer kadın örtünmüyorsa, saçını kestirsin. Ama kadının saçını kestirmesi ya da traş etmesi ayıpsa, başını örtün. ⁷Erkek başını örtmemelidir. Çünkü erkek Tanrı'nın benzeyişinde olup Tanrı'nın yüceliğini yansıtır. Kadın ise erkeğin yüceliğini yansıtır. ⁸Çünkü erkek kadından değil, kadın erkekten yaratıldı. ⁹Erkek kadın için değil, kadın erkek için yaratıldı. ¹⁰Bu nedenle ve melekler uğruna kadın, bir yetki işareti olarak başını örtmelidir. ¹¹

¹¹Ne var ki, Rab'de ne kadın erkekten, ne de erkek kadından bağımsızdır. ¹²Çünkü kadın erkekten yaratıldığı gibi, erkek de kadından doğar. Ama her şey Tanrı'dandır. ¹³Siz kendiniz karar verin: kadının örtüsüz başla Tanrı'ya dua etmesi uygun mu? ¹⁴⁻¹⁵Doğa bile size erkeğin uzun saçlı olmasının kendisini küçük düşürdüğünü, ama kadının uzun saçlı olmasının kendisini yücelttiğini öğretmiyor mu? Çünkü saç kadına örtü olarak verilmiştir. ¹⁶Bu konuda çekişmek isteyen biri varsa, şunu bilsin ki, bizim ya da Tanrı'nın topluluklarının başka bir geleneği yoktur.

Rab'bin Sofrasına ilişkin öğütler

¹⁷Toplantılarınız yarardan çok zarar getirdiği için aşağıdaki uyarılarımı yaparken sizi övemem. ¹⁸Birincisi, toplulukça bir araya geldiğiniz zaman aranızda ayrılıklar olduğunu duyuyorum. Buna biraz da inanıyorum. ¹⁹Çünkü Tanrı'nın beğenisini kazananların belli olması için aranızda bölünmeler olması gerekiyor! ²⁰Toplandığınızda Rab'bin Sofrasına katılmak için

toplanmıyorsunuz. ²¹Çünkü her biriniz ötekini beklemeden kendi yemeğini yiyor. Kimi aç kalıyor, kimi sarhoş oluyor. ²²Yiyip içmek için evleriniz yok mu? Tanrı'nın topluluğunu hor görüp yiyecek bir şeyi olmayanları utandırmak mı istiyorsunuz? Size ne diyeyim? Sizi öveyim mi? Bu konuda övemem!

²³⁻²⁴Size ilettiğimi ben Rab'den öğrendim. Ele verildiği gece Rab İsa eline ekmeğe aldı, şükredip ekmeği böldü ve şöyle dedi: «Bu sizin uğruna feda edilen benim bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın.» ²⁵Aynı şekilde yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: «Bu kâse benim kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. Bunu her içtiğinizde beni anmak için böyle yapın.» ²⁶Bu ekmeği her yediğinizde ve bu kâsedan her içtiğinizde, Rab'bin gelişine dek Rab'bin ölümünü ilan etmiş olursunuz.

²⁷Bu nedenle kim uygun olmayan şekilde ekmeği yer ya da Rab'bin kâsesinden içerse, Rab'bin bedenine ve kanına karşı suç işlemiş olur. ²⁸Kişi önce kendini sınısın, sonra ekmeği yiyip kâsedan içsin. ²⁹Çünkü Rab'bin bedenini farketmeden ekmeği yiyen ve kâsedan içen, böyle yiyip içmekle kendi kendini mahkûm eder. ³⁰İşte bu nedenle birçoklarınız zayıf ve hastadır, bazılarınız da ölmüştür. ³¹Eğer kendi kendimizi sınısaydık, yargılanmazdık. ³²Dünyayla birlikte mahkûm olmayalım diye Rab bizi yargılayıp terbiye ediyor.

³³O halde kardeşlerim, yemek için bir araya geldiğiniz zaman birbirinizi bekleyin. ³⁴Aç olan varsa, karnını evde doyursun. Öyle ki, toplanmanız yargılanmanıza yol açmasın. Diğer sorunlara gelince, onları yanınıza geldiğim zaman hallederim.

12. Bölüm

Ruhsal armağanlar

Ruhsal armağanlara gelince, kardeşlerim, bu konuda bilgisiz kalmanızı istemem. ²Bilirsiniz ki, siz putperestken şöyle ya da böyle saptırılıp dilsiz putlara tapmaya yöneltmiştiniz. ³Bunun için şunu bilmenizi istiyorum: Tanrı'nın Ruhunu aracılığıyla konuşan hiç kimse «İsa'ya lanet olsun!» demez. Kutsal Ruh'un aracılığı olmadan da hiç kimse «İsa Rab'dir» diyemez.

⁴Çeşitli ruhsal armağanlar vardır, ama Ruh birdir. ⁵Çeşitli görevler vardır, ama Rab birdir. ⁶Çeşitli etkinlikler vardır, ama herkeste hepsini etkin kılan aynı Tanrı'dır. ⁷Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor. ⁸⁻¹⁰Ruh'un aracılığıyla birine bilgece konuşma yeteneği, bir diğerine aynı Ruh'tan bilgi iletme yeteneği, birine aynı Ruh'la iman, bir diğerine aynı Ruh'la hastaları iyileştirme gücü, birine mucizeler yapma gücü, birine peygamberlikte bulunma, birine ruhları ayırt etme, birine çeşitli dillerde konuşma, bir diğerine de bu dilleri çevirme yeteneği veriliyor. ¹¹Bunların hepsini etkin kılan bir ve aynı Ruh'tur. Ruh bunları herkese dilediği gibi, ayrı ayrı dağıtır.

Bedenin birliği

¹²Beden bir olmakla birlikte birçok üyeden oluşur ve çok sayıda olan bu üyelerin hepsi de tek bir beden oluşturur. Mesih de böyledir. ¹³İster Yahudi ister Grek, ister köle ister özgür olalım, hepimiz bir beden olmak üzere aynı Ruh'ta vaftiz olduk ve hepimizin aynı Ruh'tan içmesi sağlandı.

¹⁴İşte beden bir üyeden değil, birçok üyeden oluşur. ¹⁵Eğer ayak, «El olmadığım için bedene ait değilim» derse, bu onu bedenden ayırmaz. ¹⁶Eğer kulak, «Göz olmadığım için bedene ait değilim» derse, bu onu bedenden ayırmaz. ¹⁷Bütün beden göz olsaydı, nasıl işitebilirdi? Bütün beden kulak olsaydı, nasıl koklayabilirdi? ¹⁸Gerçekte Tanrı, bedeninin her bir üyesini dilediği biçimde bedene yerleştirmiştir. ¹⁹Eğer hepsi tek bir üye olsaydı, beden ne olurdu? ²⁰Gerçekte çok sayıda üye, ama tek bir beden vardır. ²¹Göz ele, «Sana ihtiyacım yoktur!» ya da baş ayaklara, «Size ihtiyacım yoktur!» diyemez. ²²Tam tersine, bedeninin daha zayıf görünen üyeleri vazgeçilmezdir. ²³Bedeninin daha az değerli saydığımız üyelerine daha fazla değer veririz. Böylece gösterişsiz üyelerimiz daha gösterişli olur. ²⁴Gösterişli üyelerimizin özene ihtiyacı yoktur. Ama Tanrı, değeri az olana daha çok değer vererek bedende birliği sağladı. ²⁵Öyle ki, bedende ayrılık olmasın, ama üyeler birbirini eşit şekilde gözetin. ²⁶Eğer bir üye acı çekerse, bütün üyeler birlikte acı çeker; bir üye yüceltilirse, bütün üyeler birlikte sevinir.

²⁷Sizler Mesih'in bedenisiniz, ayrı ayrı da bu bedeninin üyelerisiniz. ²⁸Tanrı, inanlılar topluluğunda başta elçileri, ikinci olarak peygamberleri, üçüncü olarak öğretmenleri, ardından mucize yapanları, hastaları iyileştirme gücü olanları, başkalarına yardım edenleri, yönetme yeteneği olanları ve çeşitli dillerde konuşanları atadı. ²⁹Hepsi elçi mi? Hepsi peygamber mi? Hepsi öğretmen mi? Hepsi mucize yapar mı? ³⁰Hepsinin hastaları iyileştirme gücü var mı? Hepsi bilmediği dillerde konuşabilir mi? Hepsi bu dilleri çevirebilir mi? ³¹Ama siz daha üstün armağanları gayretle isteyin. Şimdi de size en iyi yolu göstereyim.

13. Bölüm

Sevginin üstünlüğü

Eğer insanların ve meleklerin dilleriyle konuşsam, ama sevgim olmasa, ses çıkaran bir bakır ya da çınlayan bir zilden farkım olmaz. ²Eğer peygamberlikte bulunabilsem, bütün sırları bilsem ve her türlü bilgiye sahip olsam, eğer dağları yerinden oynatacak kadar büyük bir imanım olsa, ama sevgim olmasa, bir hiçim. ³Eğer bütün malımı sadaka olarak dağıtsam ve bedenimi yakılmak üzere teslim etsem, ama sevgim olmasa, bunun bana hiçbir yararı yoktur.

⁴Sevgi sabırlıdır, sevgi şefkatlidir. Sevgi kıskanmaz, övünmez, böbürlenmez. ⁵Sevgi kaba davranmaz, kendi çıkarını aramaz, kolayca öfkelenmez, kötülüğün hesabını tutmaz. ⁶Sevgi haksızlığa sevinmez, ama gerçek olanla sevinir. ⁷Sevgi her şeye katlanır, her şeye inanır, her şeyi ümit eder, her şeye dayanır.

⁸Sevgi asla son bulmaz. Ama peygamberlikler ortadan kalkacak, diller sona erecek, bilgi ortadan kalkacaktır. ⁹Çünkü bilgimiz sınırlıdır, peygamberliğimiz de sınırlıdır. ¹⁰Ama mükemmel olan gelince, sınırlı olan ortadan kalkacaktır. ¹¹Çocukken, çocuk gibi konuşur, çocuk gibi anlar, çocuk gibi düşünürdüm. Yetişkin bir adam olunca çocukça davranışları bıraktım. ¹²Şimdi her şeyi aynada silik bir görüntü gibi görüyoruz, ama o zaman yüz yüze görüşeceğiz. Şimdi bilgim sınırlıdır, ama o zaman, bildiğim gibi tam bileceğim. ¹³İşte böylece, kalıcı olan üç şey vardır: iman, ümit ve sevgi. Bunlardan en üstün olanı da sevgidir.

14. Bölüm

Bilinmeyen diller ve peygamberlik

Sevginin ardınca koşun ve ruhsal armağanları, özellikle peygamberlik yeteneğini gayretle isteyin. ²Bilmediği dilde konuşan, insanlarla değil, Tanrı'yla konuşur. Kimse onu anlamaz. O, ruhuyla sırlar söyler. ³Peygamberlikte bulunansa insanların ruhça gelişmesi, cesaret ve teselli bulması için insanlara seslenir. ⁴Bilmediği dilde konuşan, kendi kendini geliştirir. Ama peygamberlikte bulunan, inanlılar topluluğunu geliştirir. ⁵Hepinizin bilmediğiniz dillerde konuşmanızı isterim, ama peygamberlikte bulunmanızı yeğlerim. Diller inanlılar topluluğunun gelişmesi için çevrilmedikçe peygamberlikte bulunan, dillerde konuşandan üstündür.

⁶Peki kardeşler, yanınıza gelip bilmediğim dillerde konuşsam, ama size Tanrısal bir esin, bir bilgi, bir peygamberlik sözü ya da bir öğreti ulaştırmasam, size ne yararım olur? ⁷Kaval ya da çenk gibi ses veren cansız nesnelere bile değişik sesler çıkarmasa, kaval ya da çenkle ne çalındığını kim anlar? ⁸Çağrı borusu belirgin bir ses çıkarmasa, kim savaşa hazırlanır? ⁹Bunun gibi, eğer siz de anlaşılır bir dilde konuşmazsanız, söyledikleriniz nasıl anlaşılır? Havaya konuşmuş olursunuz! ¹⁰Kuşkusuz dünyada çeşit çeşit diller vardır, ve hiçbiri anlamsız değildir. ¹¹Ne var ki, konuşulan dili anlamazsam, ben konuşana yabancı olurum, konuşan da bana yabancı olur. ¹²Bu nedenle, siz de ruhsal armağanlara heveslendiğinize göre, inanlılar topluluğunu geliştiren ruhsal armağanlar bakımından zenginleşmeye bakın.

¹³Bunun için, bilmediği dilde konuşan, kendi söylediklerini çevirebilmek için dua etsin. ¹⁴Bilmediğim dilde dua edersem ruhum dua eder, ama zihnimin buna bir katkısı olmaz. ¹⁵O halde ne yapmalıyım? Ruhumla dua edeceğim, zihnimle de dua edeceğim. Ruhumla ilahi söyleyeceğim, zihnimle de ilahi söyleyeceğim. ¹⁶Sadece ruhunla şükredersen, ilgi duyan konuklar senin ne söylediğini bilmediğinden, ettiğin şükran duasına nasıl «Amin!» desin? ¹⁷Uygun biçimde şükrediyor olabilirsin, ama bu başkasını geliştirmez. ¹⁸Bilmediğim dillerde hepimizden çok konuştuğum için Tanrı'ya şükrediyorum. ¹⁹Ama inanlılar topluluğunda böyle bir dilde on bin söz söylemektense, başkalarını eğitmek için zihnimden beş söz söylemeyi yeğlerim. ²⁰Kardeşler, düşüncelerinizde çocuksu olmayın. Kötülük konusunda çocuklar gibi, ama düşüncelerinizde yetişkinler gibi olun. ²¹Kutsal Yasa'da şöyle yazılmıştır:

«Rab, 'Yabancı dilleri konuşanlar aracılığıyla, yabancıların dudaklarıyla bu halka sesleneceğim; yine de beni dinlemeyecekler!' diyor.»

²²Görülüyor ki, bilinmeyen dillerde konuşma, imanlılar için değil, imansızlar için bir belirtidir. Peygamberlikse imansızlar için değil, imanlılar için bir belirtidir. ²³Şimdi eğer bütün inanlılar topluluğu bir araya gelip hep birlikte bilmedikleri dillerde konuşurlarken ilgi duyan konuklar ya da iman etmemiş kişiler içeri girerse, «Siz çıldırmışsınız!» demezler mi? ²⁴Ama hepsi peygamberlikte bulunurken iman etmemiş bir kişi ya da ilgi duyan bir konuk içeri girerse, söylenen her sözle günahlı olduğuna ikna edilip yargılanacak. ²⁵Yüreğindeki gizli düşünceler açığa çıkacak ve böylece, «Tanrı gerçekten aranızdadır!» diyerek yere yüzüstü kapanıp Tanrı'ya tapınacaktır.

Düzenli tapınma

²⁶Kardeşler, sonuç ne? Toplandığımız zaman her birinizin bir ilahisi, öğretecek bir konusu, Tanrısal bir esini, bilinmeyen bir dilde söyleyecek bir sözü ya da bilinmeyen dilden bir çevirisi var. Her şey topluluğun gelişmesi için olsun. ²⁷Eğer bilinmeyen dillerde konuşulacaksa, iki ya da en çok üç kişi sırayla konuşsun, biri de söylenenleri çevirsin. ²⁸Çeviri yapacak biri yoksa, bilmediği dilde konuşan, toplulukta sessiz kalsın, kendi içinden Tanrı'yla konuşsun. ²⁹İki ya da üç peygamber konuşsun, diğerleri onların söylediklerini iyice tartsınlar. ³⁰Toplantıda oturanlardan birine Tanrı'dan bir esin gelirse, konuşmakta olan sussun. ³¹Herkesin bir şeyler öğrenmesi ve cesaret bulması için hepiniz teker teker peygamberlikte bulunabilirsiniz. ³²Peygamberlerin ruhları peygamberlerin denetimi altındadır. ³³⁻³⁴Çünkü Tanrı, karışıklık değil, esenlik Tanrısıdır.

Kadınlar, kutsalların bütün topluluklarında olduğu gibi, toplantılarımızda sessiz kalsın¹. Konuşmalarına izin yoktur. Kutsal Yasa'nın da belirttiği gibi, uysal olsunlar. ³⁵Öğrenmek istedikleri bir şey varsa, evde kendi kocalarına sorsunlar. Çünkü kadının toplantı sırasında konuşması ayıptır.

³⁶Tanrı'nın sözü sizden mi kaynaklandı, ya da yalnız size mi ulaştı? ³⁷Bir kimse kendini peygamber ya da ruhça olgun biri sanıyorsa, bilsin ki, size yazdıklarım Rab'bin buyruğudur. ³⁸Bunları önemsemeyenin kendisi de önemsenmesin. ³⁹⁻⁴⁰Özet olarak kardeşlerim, peygamberlikte bulunmayı gayretle isteyin, bilinmeyen dillerde konuşulmasına engel olmayın, ama her şey uygun ve düzenli şekilde yapılınsın.

15. Bölüm

Mesih'in dirilişinin önemi

Kardeşler, size bildirdiğim, sizin de kabul edip bağlı kaldığınız müjdeyi hatırlatmak istiyorum. ²Size müjdelediğim söze sınımsız sarılırsanız, bunun aracılığıyla kurtulursunuz. Aksi halde boşuna iman etmiş olursunuz.

³⁻⁴Aldığım bilgiyi size öncelikle ilettim. Şöyle ki, Kutsal Yazılar uyarınca Mesih, günahlarımıza karşılık öldü, gömüldü ve Kutsal Yazılar uyarınca üçüncü gün ölümden dirildi. ⁵Kefas'a, sonra Onikilere görüldü. ⁶Daha sonra da beş yüzden çok kardeşe aynı anda görüldü. Onların çoğu hâlâ yaşıyor, bazılarıysa öldüler. ⁷⁻⁸Bundan sonra Yakup'a, sonra bütün elçilere ve en son, zamansız doğmuş bir çocuğa benzeyen bana da görüldü. ⁹Ben elçilerin en küçüğüyüm. Tanrı'nın topluluğuna zulmettiğim için elçi olarak anılmaya bile layık değilim. ¹⁰Ama şimdi ne isem, Tanrı'nın lütfuyla öyleyim. O'nun bana olan lütfu boşa gitmedi. Elçilerin hepsinden çok emek verdim. Aslında ben değil, Tanrı'nın bende olan lütfü emek verdi. ¹¹İşte, gerek benim yaydığım, gerek diğer elçilerin yaydığı ve sizin de iman ettiğiniz bildiri budur.

Ölüler dirilecek

¹²Eğer Mesih'in ölümden dirildiği duyuruluyorsa, nasıl oluyor da aranızda bazıları ölümler dirilmez diyor? ¹³Eğer ölümler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁴Mesih dirilmemişse, bildirimiz de imanınız da boştur. ¹⁵Ve bizim Tanrı'yla ilgili tanıklığımız da yalan olmuş olur.

Çünkü Tanrı'nın, Mesih'i dirilttiğine tanıklık ettik. Ama ölümler gerçekten dirilmezlerse, Tanrı Mesih'i de diriltmemiştir. ¹⁶Ölümler dirilmezlerse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁷Mesih dirilmemişse, imanınız yararsızdır ve siz hâlâ günahlarınızın içindesiniz. ¹⁸Buna göre Mesih'e ait olarak ölmüş olanlar da mahvolmuşlardır. ¹⁹Eğer yalnız bu yaşam için Mesih'e ümit bağlamışsak, herkesten daha çok acınacak kişileriz.

²⁰Oysa Mesih, ölmüş olanların ilk örneği olarak ölümden dirilmiştir. ²¹Ölüm bir insan aracılığıyla geldiğine göre, ölümden diriliş de bir insan aracılığıyla gelir. ²²Herkes nasıl Âdem'de ölüyorsa, herkes Mesih'te yaşama kavuşacak. ²³Her biri sırası gelince dirilecek: ilk örnek olarak Mesih, sonra Mesih'in gelişinde Mesih'e ait olanlar. ²⁴Bundan sonra Mesih, her yönetimi, her hükümlerliği ve gücü ortadan kaldırıp egemenliği Baba Tanrı'ya teslim ettiği zaman son gelmiş olacak. ²⁵Çünkü Tanrı bütün düşmanlarını O'nun ayakları altına serinceye dek O'nun egemenlik sürmesi gerekir. ²⁶Ortadan kaldırılacak son düşman ölümdür. ²⁷«Tanrı her şeyi Mesih'in ayakları altına sererek O'na bağımlı kıldı.» Bu «her şey O'na bağımlı kılındı» sözünün, her şeyi Mesih'e bağımlı kılan Tanrı'yı içermediği açıktır. ²⁸Her şey Oğul'a bağımlı kılınca, o zaman Oğul da her şeyi kendisine bağımlı kılan Tanrı'ya bağımlı olacaktır. Öyle ki, Tanrı her şeyde her şey olsun.

²⁹Diriliş yoksa, ölümler için vaftiz olanlar ne olacak? Ölümler hiç dirilmezse, insanlar neden ölümler için vaftiz oluyorlar? ³⁰Biz de neden her saat kendimizi tehlikeye atıyoruz? ³¹Kardeşler, sizinle ilgili olarak Rabbimiz Mesih İsa'da sahip olduğum övüncün hakkı için her gün ölüyorum. ³²Eğer herhangi bir insan gibi düşünerek Efes'te canavarlarla dövüştümse, bunun bana yararı nedir? Eğer ölümler dirilmeyecekse, «yiyip içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz.» ³³Aldanmayın, «kötü arkadaşlıklar iyi huyu bozar.» ³⁴Uslanıp kendinize gelin ve artık günah işlemeyin. Bazılarınız Tanrı'yı hiç tanımıyor. Utanasınız diye söylüyorum bunları.

Dirilişten sonraki beden

³⁵Ama biri diyebilir ki, «Ölümler nasıl dirilecek? Nasıl bir bedenle gelecekler?» ³⁶Ne akılsızca bir soru! Senin ektiğin tohum ölmedikçe yaşama kavuşmaz ki! ³⁷Ektiğin zaman, oluşacak olan bitkinin¹ kendisini değil, yalnız tohumunu, buğday ya da başka bir bitkinin tohumunu ekersin. ³⁸Tanrı tohuma dilediği gibi bir beden verir. Tohumların her birine özel bir beden verir. ³⁹Her canlının eti aynı değildir. İnsanların eti başka, hayvanların eti başka, kuşların ve balıkların eti başka başkadır. ⁴⁰Göksel bedenler var, dünyasal bedenler de var. Göksel olanların görkemi başka, dünyasal olanlarınkı başkadır. ⁴¹Güneşin görkemi başka, ayın görkemi başka, yıldızların görkemi başkadır. Görkemde yıldız yıldızdan farklıdır.

⁴²Ölümlerin dirilişi de böyledir. Beden çürümeye mahkûm olarak gömülür, çürümez olarak dirilitilir. ⁴³Düşkün olarak gömülür, görkemli olarak dirilitilir. Zayıf olarak gömülür, güçlü olarak dirilitilir. ⁴⁴Doğal bir beden olarak gömülür, ruhsal bir beden olarak dirilitilir. Doğal beden olduğu gibi, ruhsal beden de vardır. ⁴⁵Nitekim şöyle yazılmıştır: «İlk insan Âdem, yaşayan bir can oldu.» Son Âdem¹ ise yaşam veren bir ruh oldu. ⁴⁶Önce ruhsal olan değil, doğal olan geldi. Ruhsal olan sonra geldi. ⁴⁷İlk adam yerden, yani topraktandır. İkinci adam¹ göktendir. ⁴⁸Topraktan olan adam nasılsa, topraktan olanlar da öyledir. Göksel adam¹ nasılsa, göksel olanlar da öyledir. ⁴⁹Bizler topraktan olana nasıl benzer idiysek, göksel olana da benzeyeceğiz. ⁵⁰Kardeşler, şunu demek istiyorum, et ve kan Tanrı'nın Egemenliğini miras alamaz. Çürüyen de çürümezliği miras alamaz.

⁵¹⁻⁵²İşte size bir sır açıklıyorum. Hepimiz ölmeyeceğiz; son borazan çalınca hepimiz bir anda, göz açıp kapayana dek değiştirileceğiz. Evet, borazan çalınacak, ölümler çürümez olarak dirilecek, ve biz de değiştirileceğiz. ⁵³Çünkü bu çürüyen varlığımız çürümezliği, bu ölümlü varlığımız ölümsüzlüğü giyinmelidir. ⁵⁴Çürüyen ve ölümlü olan varlığımız çürümezliği ve ölümsüzlüğü giyinince, «Ölüm yok edildi, zafer kazanıldı!» diye yazılmış olan söz yerine gelecektir.

⁵⁵«Ey ölüm, zaferin nerede?
Ey ölüm, dikenin nerede?»

⁵⁶Ölümün dikenini günahdır. Günah ise gücünü Kutsal Yasa'dan alır. ⁵⁷Tanrı'ya şükürler olsun! Rabbimiz İsa Mesih'in aracılığıyla bizi zafere ulaştıran O'dur.

⁵⁸Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, Rab'bin yolunda verdiğiniz emeğin boşa gitmeyeceğini bilerek dayanın, sarsılmayın, Rab'bin işinde her zaman gayretli olun.

16. Bölüm

Para yardımına ilişkin öğütler

Kutsallara yapılacak para yardımına gelince, siz de bunu Galatya topluluklarına buyurduğum şekilde yapın. ²Her biriniz haftanın ilk günü kazancına göre bir miktar parayı alıkoymayı biriktirsin, böylece yanınıza geldiğim zaman para toplamaya gerek kalmayın. ³Ben oraya vardığımda, bağışlarınızı götürmek üzere uygun gördüğünüz kişileri tanıtıcı mektuplarla Kudüs'e göndereceğim. ⁴Eğer benim de gitmeme değerse, onları yanıma alıp gideceğim.

Pavlus'un kişisel dilekleri

⁵Makedonya'dan geçtikten sonra yanınıza geleceğim. Çünkü Makedonya'dan geçeceğim. ⁶Belki yanınızda bir süre kalırım, hatta kışı da sizinle geçirebilirim. Öyle ki, ondan sonra nereye gidecek olsam, bana yardım edebilirsiniz. ⁷Sizi öyle kısaca görüp geçmek istemiyorum. Rab'bin izniyle sizinle uzunca bir süre kalmayı ümit ediyorum. ⁸Ama Pentikost gününe dek Efes'te kalacağım. ⁹Çünkü burada büyük ve etkili işler yapmak için bana bir kapı açıldı. Ne var ki, bana karşı koyanlar çoktur.

¹⁰Timoteyus yanınıza gelirse, aranızdayken korkacak bir şeyi olmamasına dikkat edin. Çünkü o da benim gibi Rab'bin işini yapıyor. ¹¹Kimse onu hor görmesin. Yanıma gelmesi için onu esenlikle uğurlayın. Kardeşlerle birlikte onun gelmesini bekliyorum.

¹²Kardeşimiz Apollos'a gelince, kardeşlerle birlikte size gelmesi için ona çok ricada bulundum, ama şimdi gelmeye hiç de istekli değildir. Uygun bir fırsat bulunca gelecek.

¹³Uyanık kalın, imanda dimdik durun, mert ve güçlü olun. ¹⁴Her şeyi sevgiyle yapın.

¹⁵⁻¹⁶Ahaya'da ilk iman eden ve kendilerini kutsalların hizmetine adayın İstefanas'ın ev halkını bilirsiniz. Kardeşler, size yalvarırım, bu gibilere ve onlarla birlikte çalışıp emek verenlerin hepsine bağımlı olun. ¹⁷İstefanas, Fortunatus ve Ahaykus'un gelişine sevindim. Yokluğunuzu bana unutturdular. ¹⁸Sizin ruhunuzu olduğu gibi, benim ruhumu da ferahlattılar. Bu gibilerin değerini bilin.

Son selamlar

¹⁹Asya ilindeki topluluklar size selam ederler. Akvila ve Priska, evlerinde buluşan toplulukla beraber Rab'de size çok selam ederler. ²⁰Buradaki bütün kardeşlerin size selamı var. Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

²¹Ben Pavlus, bu selamı kendi elimle yazıyorum. ²²Rab'bi sevmeyene lanet olsun. Marana-ta¹!
²³Rab İsa'nın lütfü sizinle birlikte olsun. ²⁴Hepinize Mesih İsa'da sevgiler. Amin.

1KO Dipnotları:

6:1 imansızlar: Grekçede, «doğru olmayanlar.»

6:4 ya da «...sayılanları yargıç tayin edin!»

6:9-10 Günahkârların: Grekçede, «Doğru olmayanların.»

11:7 Grekçede, «Çünkü erkek Tanrı'nın benzeyişi ve yüceliğidir. Kadın ise erkeğin yüceliğidir.»

11:10 Grekçede, «...uğruna kadının başı üzerinde bir yetki olmalıdır.»

12:7 ya da «Herkesin ortak yararı için Ruh herkese kendini belli ediyor.»

14:33-34 ya da: ³³Çünkü Tanrı, kutsalların bütün topluluklarında olduğu gibi, karışıklık değil, esenlik Tanrısıdır. ³⁴Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın.

15:37 bitki: Grekçede, «beden.»

15:45 Son Âdem: İsa Mesih.

15:47 İkinci adam: İsa Mesih.

15:48 Göksel adam: İsa Mesih.

16:22 Marana-ta: `Efendimiz, gel!' anlamına gelen Aramice bir söz. İsa Mesih'in tekrar gelişi için edilen dualarda kullanılır.

Pavlus'un KORİNTLİLERE İKİNCİ MEKTUBU

2. KORİNTLİLERE GİRİŞ

Genel bakış: Pavlus'un Korintlilere yazdığı birinci mektuptan sonra neler olup bittiğini ayrıntılarıyla bilmiyoruz. Yalnızca ikinci mektuba bakarak durumu anlamaya çalışıyoruz. Pavlus, Korintlilere yazdığı ilk mektupta onları bazı günahlarından ötürü azarlamıştı (1. Korintlilere Giriş bölümüne bkz.). Ama sonuç alamayınca onları doğru yola döndürmek için ikinci ziyarette bulunuyor (2:1; 13:1-2). Umduğu gibi bir sonuç vermeyen bu ziyareti «keder dolu» bir ziyaret diye niteliyor. Üçüncü bir ziyaret tasarlar; ama aynı durumla karşılaşmamak için bundan vazgeçer (1:15-2:3). Sonunda «büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla» başka bir mektup yazar (2:4), Titus'un eliyle Korint'e gönderir. Korintliler mektubu alınca tövbe ederler. Titus bu haberle döner ve Pavlus'u sevince boğar (7:5-16).

Pavlus ve Timoteyus bu arada Asya ilinde (bugünkü Ege bölgesi) büyük sıkıntılardan geçmekte. O kadar ki, yaşama umutlarını bile yitirirler (1:8-11). Pavlus buradan Troas'a geçer; ama Korintlilerin mektubu nasıl karşıladıklarına ilişkin haberleri getirecek olan Titus'u bulamayınca huzur içinde çalışamaz, Makedonya'ya gider (2:12-13). Burada da sıkıntılar peşini bırakmaz (7:5). Bu mektubu buradan, Titus'un getirdiği sevindirici haberleri aldıktan sonra, büyük olasılıkla İ.S. 56-57 yıllarında yazar.

Mektubun içeriği: Korintliler tövbe ettikleri halde her şey pek de yolunda görünmüyor. Kimi Yahudi din adamları, ya da Pavlus'un deyimiyle «sözüm ona üstün elçiler» (11:5) Korintlilere gelerek «farklı bir müjde» yaymaya çalışırlar (11:4-5). Pavlus bu adamları, Korintlileri köleleştirmek isteyen (11:20) «sahte elçiler, aldatıcı işçiler» diye niteler ve şiddetle eleştirir (11:13)¹. Öte yandan Korintlilerin hâlâ kendisini ve yazdıklarını daha içtenlikle benimsemelerini bekler².

Pavlus, biraz da bu din adamlarının kendisine saldırmasından ötürü mektupta kendinden epey söz eder. Amacının ve görevinin Korintlilerce anlaşılmasını istiyor (1:12-14). Bunun için görevini açıklamakta³ ve Korintlilere nasıl davrandığını⁴ anlatmaktadır. Kendi yaşayışını, «sözüm ona üstün elçilerin» faaliyetleriyle karşılaştırır⁵. Pavlus'un bu denli gayretli olmasının nedenlerini kavramak, ruhsal önderlerin çağlar boyunca görevlerini yerine getirmelerine büyük ölçüde yardım etmiştir.

Pavlus, 8 ve 9. bölümlerde Kudüs'teki yoksullara yapılacak bağışlardan söz ederek Korintlileri, vaat ettikleri bağışları toplamaya çağırır (Rom.15:26). Titus'la birlikte iki kardeş bunun hazırlığı için Korint'e gider (8:16-24).

Ana hatlar:

1:1-7:16	Pavlus'un görevi
----------	------------------

8:1-9:15	Yahudiye'deki inanlılar için bağış toplanması
10:1-12:18	Pavlus ve sahte elçiler
12:19-13:14	Son uyarılar

Kaynak ayetler:

¹ ayrıca bkz. 5:12; 10:12,18; 11:3-23

² 6:1,13; 10:1-2; 12:14,20-13:4; 13:10

³ 2:14-16; 4:1-6:10

⁴ 6:11-12; 7:2-4; 11:2-3; 12:15-21; 13:5-10

⁵ 2:17; 3:1-6; 10:7,13-18; 11:7-12,16-12:6; 12:11-12

Pavlus'un KORİNTLİLERE İKİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteyus'tan, Ahaya'nın her tarafındaki tüm kutsallarla Korint'te bulunan Tanrı'nın topluluğuna selam!

²Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Teselli kaynağı Tanrı

³Her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'ya, merhametli Baba'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babasına övgüler olsun! ⁴Kendisinden aldığımız teselliyle her türlü sıkıntıda olanları teselli edebilmemiz için bizi bütün sıkıntılarımızda teselli ediyor. ⁵Çünkü Mesih'in acılarını nasıl büyük ölçüde çekiyorsak, Mesih'in sayesinde büyük teselli de buluyoruz. ⁶Eğer sıkıntı çekiyorsak, bu sizin teselliniz ve kurtuluşunuz içindir. Eğer teselli buluyorsak bu, bizim çektiğimiz acıların aynısına dayanmanızda etkin olan bir teselli bulmanız içindir. ⁷Sizin için beslediğimiz ümit kesindir. Çünkü acılarımıza olduğu gibi, tesellimize de ortak olduğunuzu biliriz.

⁸Kardeşlerim, Asya ilinde çektiğimiz sıkıntılardan habersiz kalmanızı istemiyoruz. Dayanabileceğimizden çok daha ağır bir yük altındaydık. Öyle ki, yaşamaktan bile ümidimizi kesmiştik. ⁹İçimizden, ölüme mahkûm olduğumuzu hissettik. Ama bu, kendimize değil, ölüleri dirilten Tanrı'ya güvenmemiz için oldu. ¹⁰⁻¹¹Tanrı bizi böylesine büyük bir ölüm tehlikesinden kurtardı ve daha da kurtaracaktır. Ümidimizi O'na bağladık. Siz de dualarınızla bize yardım ettikçe, Tanrı bizi tekrar kurtaracak. Birçok kişinin duaları sonucu bize sağlanan lütuftan ötürü birçoklarının ağzından bizim için şükranlar sunulacaktır.

¹²Dünyaya ve özellikle size karşı, insan bilgeliğiyle değil, Tanrı'nın lütfuyla, Tanrı'dan gelen kutsallık ve içtenlikle davrandığımızı vicdanımız tanıktır. Ve biz bununla övünüyoruz. ¹³

¹⁴Okuyup anlayabileceğinizden başka bir şey yazmıyoruz. Bizi bir ölçüde anladığımız gibi, tümüyle de anlayacağınızı ümit ederim. Rabbimiz İsa'nın gününde bizim övüncümüz siz olacağınız gibi, sizin övüncünüz de biz olalım.

Pavlus'un geciken ziyareti

¹⁵⁻¹⁶Bu güvenle, sizleri iki kez sevindirmek için önce size uğramak, sonra Makedonya'ya geçmek, Makedonya'dan yine size geri gelerek tarafınızdan Yahudiye'ye uğurlanmak niyetindeydim.

¹⁷Bunu isterken acaba kararsız mıydım? Ya da isteklerim benlikten mi doğuyor ki, önce «evet, evet», sonra «hayır, hayır» diyeyim? ¹⁸Tanrı'nın güvenilirliği hakkı için diyorum ki, size ilettiğimiz söz hem `evet' hem `hayır' değildir. ¹⁹Silvanus ve Timoteyus'la birlikte size tanıttığımız Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih hem `evet' hem `hayır' değildi. O'nda yalnız `evet' vardır. ²⁰Tanrı'nın bütün vaatleri Mesih'te `evet'tir. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih'in aracılığıyla Tanrı'ya «Amin» diye sesleniriz. ²¹Bizi sizinle birlikte Mesih'te pekiştiren ve bizi meshetmiş olan Tanrı'dır. ²²O bizi mühürledi ve güvence olarak yüreklerimize Kutsal Ruh'u yerleştirdi.

²³Tanrı'yı tanık tutarım ki, Korint'e tekrar gelmeyişimin nedeni sizi esirgemektir. ²⁴Bu, imanınıza egemen olduğumuzdan değildir. Sevinmeniz için sizinle birlikte çalışıyoruz. Çünkü imanda dimdik duruyorsunuz.

2. Bölüm

Size tekrar keder dolu bir ziyaret yapmamaya karar verdim. ²Çünkü sizi kederlendirirsem, keder verdiğim sizlerden başka beni kim sevindirecek? ³Bunu aynen böyle yazdım ki, geldiğimde beni sevindirmesi gerekenler beni kederlendirmesin. Sevincimin hepinizin sevinci olduğuna dair hepinize güvenim vardır. ⁴Kederlenesiniz diye değil, size beslediğim derin sevgiyi anlayasınız diye büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla gözyaşları içinde size yazdım.

Suçluyu bağışlamak

⁵Eğer bir kişi bir diğerini kederlendirdiyse, beni değil, abartmadan söyleyeyim, bir dereceye kadar hepinizi kederlendirmiş olur. ⁶Böyle birine çoğunluğun verdiği o ceza yeter. ⁷Aşırı kedere boğulmasın diye o kişiyi daha fazla cezalandırmayıp bağışlamalı ve teselli etmelisiniz. ⁸Bunun için ona duyduğunuz sevgiyi yenilemenizi rica ederim. ⁹Sizi sınamak ve her durumda söz dinleyenler olup olmadığınızı anlamak için yazdım size. ¹⁰Kimi bağışlarsanız, ben de onu bağışlarım. Eğer bir şeyi bağışladım, bunu sizin için Mesih'in önünde bağışladım. ¹¹Öyle ki, Şeytan'ın oyununa gelmeyelim. Çünkü onun düzenlerini bilmez değiliz.

Yeni antlaşmanın elçileri

¹²⁻¹³Mesih'in müjdesini yaymak amacıyla Troas'a geldiğimde Rab'bin işi için bana bir kapı açıldığı halde, kardeşim Titus'u orada bulamadığım için ruhum huzur içinde değildi. Bu nedenle oradakilere veda ederek Makedonya'ya gittim.

¹⁴Bizi her zaman Mesih'in zafer alayında yürüten, O'nu tanımanın hoş kokusunu her yerde aracılığımızla yayan Tanrı'ya şükürler olsun! ¹⁵Çünkü biz, hem kurtulanlar hem de mahvolanlar arasında Tanrı için Mesih'in güzel kokusuyuz. ¹⁶Mahvolanlar için ölüme götüren ölüm kokusuyuz, kurtulanlar için yaşama götüren yaşam kokusuyuz. Böyle bir işe kim yeterlidir? ¹⁷Biz birçokları gibi, Tanrı sözünü ticaret aracı yapanlar değiliz. Tanrı'dan gönderilen ve Mesih'e ait olan kişiler olarak Tanrı'nın önünde içtenlikle konuşuyoruz.

3. Bölüm

Kendimizi yine tavsiye etmeye mi başlıyoruz? Yahut bazıları gibi size ya da sizden tavsiye mektuplarına mı ihtiyacımız var? ²Bütün insanlarca bilinen ve okunan, yüreklerimizde yazılı olan mektubumuz sizsiniz. ³Hizmetimizin sonucu olup mürekkeple değil, yaşayan Tanrı'nın Ruhuyla, taş levhalara değil, insan yüreğinin levhalarına yazılmış Mesih'in mektubu olduğunuz açıktır. ⁴Mesih'in sayesinde Tanrı'ya böyle bir güvenimiz vardır. ⁵Herhangi bir şeyi kendi başarımız olarak saymaya yeterliyiz demek istemiyorum; bizi yeterli kılan Tanrı'dır. ⁶O bizi yazılı yasaya¹ değil, Ruh'a dayalı yeni bir antlaşmanın hizmetkârları olmaya yeterli kıldı. Yazılı yasa öldürür, Ruh ise yaşatır.

Yeni antlaşmanın yüceliği

⁷⁻⁸Ölümlerle sonuçlanan hizmet, yani taş üzerine harf harf kazılmış olan yasa yücelik içinde geldiyse | öyle ki, İsrail oğulları, geçici olan parlaklığından ötürü Musa'nın yüzüne bakamıyorlardı | Ruh'a dayalı hizmetin yücelik içinde olacağı daha kesin değil mi? ⁹İnsanı mahkûm eden hizmetin yüceliği varsa, aklanmayı sağlayan hizmetin yüceliği çok daha aşkındır. ¹⁰Çünkü eskiden yüceltilmiş olanın, şimdi yücelikte aşkın olana göre yüceliği yoktur. ¹¹Geçici olan, yücelik içinde geldiyse, kalıcı olanın yüceliği çok daha büyüktür.

¹²Böyle bir ümide sahip olduğumuz için büyük cesaretle konuşabiliriz. ¹³Yüzündeki parlaklığın giderek söndüğünü İsrail oğulları görmesin diye yüzünü peçeyle örten Musa gibi değiliz. ¹⁴İsrail oğullarının zihinleri körleşmişti. Bugün bile eski antlaşmayı okudukları zaman zihinleri aynı peçeyle örtülü kalıyor. Çünkü bu peçe yalnız Mesih aracılığıyla kalkar. ¹⁵Ne var ki bugün bile, Musa'nın yazıları okudukça bir peçe yüreklerini örtüyor. ¹⁶Oysa ne zaman birisi Rab'be dönerse, o peçe kaldırılır. ¹⁷Rab Ruh'tur ve Rab'bin Ruhu neredeyse orada özgürlük vardır. ¹⁸Ve biz hepimiz peçesiz yüzle Rab'bin yüceliğini görerek¹ yücelik üstüne yücelikle O'na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor.

4. Bölüm

Cesaretimizi yitirmeyiz

Bu nedenle, bu hizmeti Tanrı'nın merhametiyle üstlenmiş olan bizler cesaretimizi yitirmeyiz. ²Gizli ve utanç verici yolları reddettik. Hileye başvurmayız. Tanrı'nın sözünü de çarpıtmayız. Gerçeği ortaya koyarak kendimizi Tanrı'nın önünde her insanın vicdanına tavsiye ederiz. ³Yayıdığımız müjde örtülü ise de, mahvolanlar için örtülüdür. ⁴Tanrı'nın görüntüsü olan Mesih'in yüceliğini bildiren müjdenin ışığı imansızların üzerine doğmasın diye bu çağın ilahı¹ onların zihinlerini kör etmiştir. ⁵Biz kendimizi ilan etmiyoruz; ama Mesih İsa'yı Rab, kendimizi de İsa'nın uğruna kullarınız ilan ediyoruz. ⁶Çünkü, «Karanlıktan ışık parlayacak» diyen Tanrı, İsa

Mesih'in yüzünde parlayan kendi yüceliğini tanımamızdan doğan ışığı bize vermek için yüreklerimizi aydınlattı.

⁷Üstün gücün bizden değil, Tanrı'dan kaynaklandığı bilinsin diye biz bu hazineye toprak kaplar içinde sahibiz. ⁸Her yönden sıkıştırılmışız, ama ezilmiş değiliz. Şaşırılmışız, ama çaresiz değiliz. ⁹Kovalanıyoruz, ama terk edilmiş değiliz. Yere yıkılmışız, ama yok olmuş değiliz. ¹⁰İsa'nın yaşamı bedenimizde açıkça görülsün diye İsa'nın ölümünü her zaman bedenimizde taşıyoruz. ¹¹Çünkü İsa'nın yaşamı bizim ölümlü bedenimizde açıkça görülsün diye, biz yaşayanlar İsa uğruna sürekli olarak ölüme teslim ediliyoruz. ¹²Böylece bizde ölüm, sizde ise yaşam etkin olmaktadır.

¹³«İman ettim ve bu nedenle konuştum» diye yazılmıştır. Aynı iman ruhuna sahip olarak biz de inanıyor ve bu nedenle konuşuyoruz. ¹⁴Çünkü Rab İsa'yı ölümden diriltten Tanrı'nın, bizi de İsa'yla dirilteceğini ve sizinle birlikte kendi önüne çıkaracağını biliyoruz. ¹⁵Bütün bunlar sizin yararınızdır. Böylelikle Tanrı'nın lütfu çoğalıp daha birçoklarına ulaştıkça, Tanrı'nın yüceliği için şükran artsın.

¹⁶Bu nedenle cesaretimizi yitirmeyiz. Her ne kadar dış varlığımız harap oluyorsa da, iç varlığımız gündün güne yenileniyor. ¹⁷Hafif ve geçici sıkıntılarımız bize, ağırlıkta hiçbir şeyle karşılaştırılmayacak kadar büyük, sonsuz bir yücelik kazandırmaktadır. ¹⁸Gözlerimizi görünen şeylere değil, görünmeyenlere çeviriyoruz. Çünkü görünenler geçicidir, görünmeyenler ise sonsuza dek kalıcıdır.

5. Bölüm

Göksel konutumuz

Biliyoruz ki, içinde yaşadığımız bu dünyasal çadır¹ yıkılırsa, göklerde Tanrı'nın bize sağladığı bir konut, elle yapılmamış ve sonsuza dek kalacak evimiz vardır. ²Şimdiyse göksel evimizi giyinmeyi özleyerek inliyoruz. ³Onu giyinirsek çıplak kalmayız. ⁴Dünyasal çadırda yaşayan bizler ağır bir yük altında inliyoruz. Asıl istediğimiz soyunmak değil, giyinmektir. Öyle ki ölümlü olan, yaşam tarafından yutulsun. ⁵İşte bizi tam bu amaç için hazırlamış ve bize güvence olarak Ruh'u vermiş olan Tanrı'dır.

⁶Bu nedenle her zaman cesaretimiz vardır. Şunu biliyoruz ki, bu bedende yaşadıkça Rab'den uzaktayız. ⁷Gözle görülene değil, imana dayanarak yaşarız. ⁸Cesaretimiz vardır diyorum ve bedenden uzakta, Rab'bin yanında olmayı yeğleriz. ⁹Bu nedenle, ister bedende yaşayalım, ister bedenden uzak olalım, emelimiz Rab'bi hoşnut etmektir. ¹⁰Çünkü bedende yaşarken gerek iyi gerek kötü, yaptıklarımızın karşılığını almak için her birimizin Mesih'in yargı kürsüsü önünde görünmesi gerekir.

Barıştırma görevi

¹¹Rab'den korkmanın ne demek olduğunu bildiğimiz için insanları ikna etmeye çalışıyoruz. Ne olduğumuzu Tanrı biliyor. Umarım siz de ne olduğumuzu vicdanınızda biliyorsunuz. ¹²Kendimizi tekrar size tavsiye etmeye çalışmıyoruz. Ama insanın yüreğiyle değil, dış görünüşüyle övünenlere bir cevabınız olsun diye size bizimle övünme fırsatını veriyoruz. ¹³Eğer kendimizde

değilsek, bu Tanrı içindir. Eğer aklımız başımızdaysa, bu sizin içindir. ¹⁴Bizi zorlayan, Mesih'in sevgisidir. Yargımız şu ki, bir kişi herkesin uğruna öldü; öyleyse hepsi öldü. ¹⁵Evet, Mesih herkesin uğruna öldü. Öyle ki, yaşayanlar artık kendileri için değil, kendileri uğruna ölmüş ve dirilmiş olan Mesih için yaşasınlar.

¹⁶Bu nedenle biz artık kimseyi insan ölçülerine göre tanımıyoruz. Mesih'i buna göre tanıdıksa da, artık şimdi öyle tanımıyoruz. ¹⁷Bir kimse Mesih'te ise, yeni yaratıktır; eski şeyler geçmiş, her şey yeni olmuştur. ¹⁸Bunların hepsi Tanrı'dandır. Tanrı, Mesih'in aracılığıyla bizi kendisiyle barıştırdı ve bize barıştırma görevini verdi. ¹⁹Şöyle ki Tanrı, insanların suçlarını saymayarak dünyayı Mesih'te kendisiyle barıştırdı ve barıştırma sözünü bize emanet etti. ²⁰Böylece, Tanrı'nın kendisi aracılığımızla çağrıda bulunuyormuş gibi Mesih'in adına elçilik ediyoruz. Mesih'in adına yalvarıyoruz: Tanrı'yla barışın. ²¹Tanrı, Mesih sayesinde kendisinin doğruluğu olalım diye, günahı bilmeyen Mesih'i bizim için günah yaptı.

6. Bölüm

Tanrı'yla birlikte çalışan bizler, O'nun lütfunu boş yere kabul etmemenizi ayrıca rica ediyoruz. ²Çünkü Tanrı diyor ki,

«Uygun zamanda seni işittim,
kurtuluş gününde sana yardım ettim.»

Uygun zaman işte şimdidir. Kurtuluş günü işte şimdidir.

Pavlus'un çektiği sıkıntılar

³Hizmetimiz kötülenmesin diye, hiç kimsenin hiçbir konuda sürçmesine neden olmadık. ⁴⁻⁸Ama Tanrı'nın hizmetkârları olarak olağanüstü dayanmada, sıkıntı, güçlük ve elemelerde, dayak, hapis, karışıklık, emek, uykusuzluk ve açlıkta; pak yaşayışta, bilgi, sabır, iyilik, Kutsal Ruh ve içten sevgide; gerçeğin ilanında ve Tanrı'nın gücünde; sağ ve sol ellerimizde doğruluğun silahlarıyla, yücelik ve onursuzlukta, kötü ün ve iyi ünde, kendimizi her durumda örnek gösteriyoruz. Aldatanlar sayılıyorsak da dürüst kişileriz. ⁹Tanınmayan kişiler gibiyiz, ama iyi tanınıyoruz. Ölümün ağzındayız, ama yine de yaşıyoruz. Dövülüyorsak bile öldürülmüş değiliz. ¹⁰Kederliyiz, ama her zaman seviniyoruz. Yoksuluz, ama birçoklarını zengin ediyoruz. Hiçbir şeyimiz olmasa da her şeye sahibiz.

¹¹Ey Korintliler, sizinle açıkça konuştuk, size yüreğimizi açtık. ¹²Sizden sevgimizi esirgemedik, ama siz bizden sevginizi esirgediniz. ¹³Bize aynı karşılığı verebilmek için - çocuklarıma söyler gibi söylüyorum - siz de yüreğinizi açın.

Tanrı'nın tapınağıyız

¹⁴İmansızlarla aynı boyunduruğa girmeyin. Çünkü doğrulukla fesadın ne ortaklığı, ışıkla karanlığın ne beraberliği olabilir? ¹⁵Mesih ile Beliyal¹ arasında ne sözbirliği, iman edenin iman etmeyenle ne paydaşlığı olabilir? ¹⁶Tanrı'nın tapınağıyla putlar arasında ne anlaşma olabilir? Çünkü biz yaşayan Tanrı'nın tapınağıyız. Nitekim Tanrı şöyle diyor:

«Aralarında oturacağım,

aralarında yürüyeceğim.
Onların Tanrısı olacağım,
onlar da benim halkım olacak.»

¹⁷Bu nedenle, «İmansızların arasından çıkıp ayrılın» diyor Rab.

«Murdar olana dokunmayın,
ve ben sizi kabul edeceğim.»

¹⁸Gücü her şeye yeten Rab diyor ki,

«Size Baba olacağım,
siz de oğullarım ve kızlarım olacaksınız.»

7. Bölüm

Sevgili kardeşler, bu vaatlere sahip olduğumuza göre, bedeni ve ruhu lekeleyen her şeyden kendimizi arındıralım; Tanrı korkusunda yaşayarak kutsallıkta yetkinleşelim.

Pavlus'un sevinci

²Yüreklerinizde bize yer verin. Kimseye haksızlık etmedik, kimseyi yoldan saptırmadık, kimseyi sömürmedik. ³Bunu, sizi yargılamak için söylemiyorum. Daha önce söylediğim gibi, yüreğimizde öyle bir yeriniz var ki, sizinle ölürüz de, yaşarız da. ⁴Size çok güveniyor, sizinle çok övünüyorum. Teselliyle doluyum. Bütün sıkıntılarımız arasında sevincim sonsuzdur.

⁵Makedonya'ya geldiğimizde de hiç rahat yüzü görmedik. Her bakımdan sıkıntı çekiyorduk. Dışarıda kavgalar, yüreğimizde korkular vardı. ⁶⁻⁷Ama yüreği ezik olanları teselli eden Tanrı, Titus'un yanımıza gelişiyle, yalnız gelişiyle değil, sizden aldığı teselliyle de bizi teselli etti. Titus beni ne kadar özlediğinizi, benim için ne kadar üzüldüğünüzü gayret ettiğinizi bize anlatınca sevincim bir kat daha arttı. ⁸⁻⁹Mektubumla size acı vermiş olsam bile pişman değilim. Aslında pişman olmuştum | kısa bir süre için de olsa, o mektubun size acı verdiğini görüyorum | ama şimdi seviniyorum; acı duymuş olmanıza değil, bu acının sizi tövbeye yöneltmiş olmasına seviniyorum. Tanrı'nın isteğine uygun olarak acı çektiniz. Böylece hiçbir şekilde bizden zarar görmediniz. ¹⁰Tanrı'nın isteğiyle çekilen acı, kişiyi, kurtuluşla sonuçlanan ve pişmanlık vermeyen tövbeye götürür. Dünyanın acılarıysa ölüm getirir. ¹¹Bakın bu acılar, Tanrı'nın isteğiyle çektiğiniz bu acılar sizde ne büyük bir ciddiyet, paklanmak için ne büyük bir istek yarattı! Sizde ne büyük öfke, korku, özlem, gayret ve suçluyu cezalandırma arzusu uyandırdı! Bu konuda her bakımdan masum olduğunuzu kanıtladınız. ¹²Size o mektubu yazdımsa, haksızlık edeni ya da haksızlık göreni düşünerek yazmadım; bize ne denli adanmış olduğunuzu Tanrı önünde açıkça görmenizi istiyordum.

¹³Bütün bunlarla teselli buluyoruz. Tesellimize ek olarak Titus'un sevinci bizi daha da çok sevindirdi. Çünkü hepiniz onun yüreğini ferahlattınız. ¹⁴Sizleri ona övdüm ve beni utandırmadınız. Size söylediğimiz her şey nasıl gerçek idiye, sizi Titus'a övmemiz de öylece gerçek çıktı. ¹⁵Hepinizin nasıl söz dinlediğini, kendisini nasıl saygı ve korkuyla kabul ettiğinizi hatırladıkça size olan sevgisi bir kat daha artıyor. ¹⁶Size her bakımdan güvenebildiğim için

seviniyorum.

8. Bölüm

Cömertlik örneği

¹⁻²Kardeşler size, Tanrı'nın Makedonya'daki inanlı topluluklarına sağladığı lütuftan söz etmek istiyoruz: büyük sıkıntılarla sınıandıklarında, coşkun sevinçleri ve aşırı yoksullukları tam bir cömertliğe dönüştü. ³Ellerinden geldiği kadarını, hatta daha fazlasını kendi istekleriyle verdiklerine tanıklık ederim. ⁴Kutsallara yapılan yardıma katılma ayrıcalığının kendilerine verilmesi için bize çok rica edip yalvardılar. ⁵Ümit ettiğimiz ötesinde, kendilerini öncelikle Rab'be ve Tanrı'nın isteğiyle bize adadılar. ⁶Bu nedenle, aranızda daha önce başladığı bu hayırlı işi tamamlaması için Titus'u isteklendirdik. ⁷İmanda, söz söylemekte, bilgi ve her türlü gayrette, bize beslediğiniz sevgide, her şeyde üstün olduğunuz gibi, bu hayırlı işte de üstün olmaya bakın.

⁸Bunu bir buyruk olarak söylemiyorum, sadece sevginizin içtenliğini ötekilerin gayretiyle karşılaştırarak sınamak istiyorum. ⁹Rabbimiz İsa Mesih'in lütfunu bilirsiniz. O'nun yoksulluğuyla siz zengin olasınız diye, zengin olduğu halde sizin uğruna yoksul oldu. ¹⁰Bu konuda size yararlı olanı salık veriyorum. Geçen yıl bağış toplamaya ilk girişen, hatta buna ilk heveslenen siz oldunuz. ¹¹Şimdi bu işi tamamlayın. Şöyle ki, bunu candan arzuladığınız gibi, elinizden geldiğince tamamlamaya da bakın. ¹²Çünkü istek varsa, bir kimsenin elinde olmayana göre değil, elindekine göre yardımda bulunması uygundur. ¹³⁻¹⁵Amacımız sizi sıkıntıya sokup başkalarını rahatlatmak değildir. Ama eşitlik olsun diye, şimdi elinizdeki fazlalık onların eksikliğini tamamladığı gibi, başka zaman onların elindeki fazlalık sizin eksikliğinizi tamamlasın. Öyle ki, «Çok toplayanın artığı, az toplayanın da eksigi yoktu» diye yazılmış olduğu gibi, eşitlik olsun.

Titus, Korint'e gönderiliyor

¹⁶Titus'un yüreğinde sizin için aynı ilgiyi uyandıran Tanrı'ya şükrolsun! ¹⁷Titus yalnız ricamızı kabul etmekle kalmadı, ama size derin bir ilgi duyduğu için kendi arzusuyla yanınıza geliyor. ¹⁸Onunla birlikte, Müjde'yi yayma çabalarından ötürü tüm inanlı topluluklarınca övülen bir kardeşi de gönderiyoruz. ¹⁹Üstelik bu kardeş, Rab'bin yüceliği için ve yardıma hazır olduğumuzu göstermek için yürüttüğümüz bu hayırlı hizmette yol arkadaşımız olmak üzere inanlı toplulukları tarafından seçildi. ²⁰Bu büyük bağışla ilgili hizmetimizde kimsenin eleştirisine hedef olmamak için özen gösteriyoruz. ²¹Çünkü yalnız Rab'bin gözünde değil, insanların gözünde de doğru olanı yapmaya dikkat ediyoruz. ²²Birçok kez ve birçok durumda sınayıp gayretli bulduğumuz, şimdi size duyduğu büyük güvenle çok daha gayretli olan kardeşimizi de diğer ikisiyle birlikte gönderiyoruz. ²³Titus'a gelince, o benim paydaşım ve aranızdaki emektaşımıdır. Diğer kardeşlerimiz ise toplulukların elçileri, Mesih'in kıvancıdırlar. ²⁴Bu adamlara sevginizi kanıtlayın; onlara, inanlı toplulukları önünde sizinle övünmemizin nedenini gösterin.

9. Bölüm

Yoksul imanlılara yardım

Kutsallara yapılacak bu yardımla ilgili olarak size yazmama gerek yoktur. ²Çünkü yardıma hazır olduğunuzu biliyorum. Siz Ahaya'dakilerin geçen yıldan beri hazırlıklı bulunduğunuzu

söyleyerek Makedonyalılar karşısında sizinle övünüyorum. Gayretiniz onların çoğunu harekete geçirdi. ³Bu konuda sizinle ilgili övünmemiz boşa çıkmasın, ama dediğim gibi hazırlıklı olasınız diye kardeşleri yanınıza gönderiyorum. ⁴Öyle ki, bazı Makedonyalılar benimle birlikte gelir ve sizi hazırlıksız bulurlarsa, sizler bir yana, bizler duyduğumuz güvenden ötürü utanmayalım. ⁵Bu nedenle yanınıza önceden gelmeleri ve cömertçe vermeyi vaat ettiğiniz armağanları hazırlamaları için kardeşlere rica etmeyi gerekli gördüm. Öyle ki armağanınız, bir cimrilik değil, bir cömertlik örneği olarak hazır olsun.

⁶Şunu unutmayın: az eken az biçer, çok eken çok biçer. ⁷İsteksizce ya da zorlamış gibi değil, herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever. ⁸Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz için, Tanrı size her nimeti artıracak güçtedir. ⁹Nitekim şöyle yazılmıştır:

«Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi;
doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır.»

¹⁰Ekinciye tohum ve yiyecek ekmek sağlayan, sizin de ekeceğinizi sağlayıp çoğaltacak ve doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır. ¹¹Her durumda cömert olasınız diye her yönden zenginleştiriliyorsunuz. Cömertliğiniz bizim aracılığımızla Tanrı'ya şükran nedeni oluyor. ¹²Yaptığınız bu hizmet yalnız kutsalların eksiklerini gidermekle kalmıyor, aynı zamanda birçoklarının Tanrı'ya şükretmesiyle zenginleşiyor. ¹³Bunlar, içtenliğinizi kanıtlayan bu hizmetten ötürü, açıkça benimsediğiniz Mesih müjdesine uyararak kendileriyle ve herkesle malınızı cömertçe paylaştığınız için Tanrı'yı yüceltiyorlar. ¹⁴Tanrı'nın size bağışladığı olağanüstü lütuftan dolayı sizler için dua ediyor, sizi özlüyorlar.

¹⁵Sözle anlatılamayan armağanı için Tanrı'ya şükürler olsun!

10. Bölüm

Pavlus'un savunması

¹⁻²Sizinle birlikteyken ürkek, ama aranızda değilken yiğit kesilen ben Pavlus, Mesih'teki alçakgönüllülük ve yumuşaklıkla size rica ediyor, yalvarıyorum: yanınıza geldiğim zaman, bizi doğal benliğe göre yaşayanlardan sayan bazılarına karşı takınmak niyetinde olduğum sert tavrı aynı cesaretle size karşı takınmaya zorlamayın beni. ³Bedende yaşıyorsak da, bedene dayanarak savaşmıyoruz. ⁴Çünkü savaşımızın silahları dünyasal silahlar değil, kaleleri yıkan Tanrısal güce sahip silahlardır. ⁵Safsataları ve Tanrı bilgisine karşı diklenen her engeli yıkıyoruz, her düşünceyi tutsak edip Mesih'e bağımlı kılıyoruz. ⁶Mesih'e tümüyle bağımlı olduğunuz zaman, O'na bağımlı olmayan her eylemi cezalandırmaya hazır olacağız.

⁷Gözünüzün önündekine bakın. Bir kimse Mesih'e ait olduğuna güveniyorsa, yine düşünsün ki, kendisi kadar biz de Mesih'e aitiz. ⁸Sizi yıkmak için değil, geliştirmek için Rab'bin bize verdiği yetkiyle biraz fazla övünsem de utanmam. ⁹Mektuplarımla sizi korkutmaya çalışıyormuş gibi görünmek istemiyorum. ¹⁰Çünkü bazıları, «Mektupları ağır ve etkilidir, ama kişisel varlığı etkisiz ve konuşma yeteneği sıfır» diyormuş. ¹¹Böyle diyenler şunu bilsin ki, sizden uzakken mektuplarımızda ne diyorsak, aranızdayken de öyle davranıyoruz.

¹²Kendi kendilerini tavsiye eden bazılarıyla kendimizi bir tutmaya ya da karşılaştırmaya elbette cesaret edemeyiz! Onlar kendilerini kendileriyle ölçüp karşılaştırmakla akılsızlık ediyorlar. ¹³Ama biz haddimizi aşarak fazla övünmeyiz; övünmemiz, Tanrı'nın bizim için belirlediği ve sizlere kadar da uzanan alanın sınırları içinde kalır. ¹⁴Etkinlik alanımız size kadar uzanmamış olsaydı, sizinle ilgilenmekle kendi sınırlarımızın dışına çıkmış sayılabileirdik. Oysa Mesih'in müjdesini size kadar ilk ulaştıran biz olduk. ¹⁵Başkalarının emekleriyle övünerek de haddimizi aşmayız. Ümidimiz odur ki, sizin imanınız büyüdükçe aranızdaki etkinlik alanımız alabildiğine genişleyecek. ¹⁶Böylelikle Müjde'yi sizlerden daha ötelere yayabileceğiz. Çünkü başkasının etkinlik alanında başarılı işlerle övünmek istemiyoruz. ¹⁷«Övünen, Rab ile övünsün.» ¹⁸Kabule değer kişi kendi kendini tavsiye eden değil, Rab'bin tavsiye ettiği kişidir.

11. Bölüm

Sahte elçiler

Umarım yapacağım küçük bir akılsızlığı hoş görürsünüz. Ne olur, beni hoş görün! ²Sizler için Tanrısal bir kıskançlık duyuyorum. Çünkü sizleri, el değmemiş bir kız gibi tek bir ere, Mesih'e sunmak üzere nişanladım. ³Ne var ki, yılanın Havva'yı kurnazlığıyla aldatması gibi, düşüncelerinizin Mesih'e olan içten ve pak adanmışlıktan saptırılmasından korkuyorum. ⁴Çünkü size gelen ve bizim tanıttığımızdan değişik bir İsa'yı tanıtanları pekâlâ hoş görüyorsunuz. Ayrıca, aldığımız ruhtan farklı bir ruhu ve kabul ettiğinizden farklı bir müjdeyi kabul ederek bunları hoş görüyorsunuz. ⁵Bu sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı olduğumu sanmıyorum! ⁶Acemi bir konuşmacı olabilirim, ama bilgide acemi değilim. Bunu size her durumda her bakımdan açıkça gösterdik.

⁷Sizin yücelmeniz için kendimi alçaltarak Tanrı'nın müjdesini size karşılıksız bildirmekle günah mı işledim? ⁸Size hizmet etmek için yardım aldığım başka toplulukları âdeta soydum. ⁹Aranızdayken ihtiyacım olduğu halde hiçbirinize yük olmadım. Çünkü Makedonya'dan gelen kardeşler eksiklerimi tamamladılar. Size yük olmamaya hep özen gösterdim, bundan böyle de özen göstereceğim. ¹⁰Mesih'in gerçeği bende olduğu kadar kesinlikle diyebilirim ki, Ahaya ilinde hiç kimse beni böyle övünmekten alıkoyamaz. ¹¹Neden mi? Sizi sevmediğimden mi? Tanrı bilir ki, sizi seviyorum. ¹²Övündükleri konuda bize eşit sayılmak isteyen fırsatçılara fırsat vermemek için, yaptığımı yapmaya devam edeceğim. ¹³Bu tür adamlar sahte elçiler, aldatıcı işçiler, kendilerine Mesih'in elçisi süsü verenlerdir. ¹⁴Bu şaşılacak şey değildir. Şeytan bile kendisine ışık meleği süsü verir. ¹⁵Onun hizmetkârlarının da kendilerine doğruluğun hizmetkârları süsü vermesi pek şaşırtıcı değildir. Öylelerinin sonu yaptıklarına uygun olacaktır.

Övünmek gerekirse...

¹⁶Yine söylüyorum, kimse beni akılsız sanmasın. Öyle sanıyorsanız, akılsız birini kabul eder gibi olsa da beni kabul edin ki, ben de biraz övüneyim! ¹⁷Söylediklerimi, Rab'bin söyleyeceği gibi değil, akılsızmışım gibi, bu övünge tavrıyla söylüyorum. ¹⁸Mademki birçokları ne olduklarıyla övünüyorlar, ben de övüneceğim. ¹⁹Sizler akıllı olduğunuz için akılsızlara seve seve katlanıyorsunuz! ²⁰Aslında sizi köle edenlere, sizi sömürenlere, sizden yararlananlara, büyüklük taslayanlara ya da sizi tokatlayanlara katlanıyorsunuz. ²¹Utanarak kabul ediyorum ki, biz bunu yapacak güçte değildik!

Ama birinin övünmeye cesaret ettiği konuda | akılsız biri gibi konuşuyorum | ben de övünmeye cesaret ediyorum. ²²Bunlar İbrani midirler? Ben de İbraniyim. İsraili midirler? Ben de İsrailiyim. İbrahim'in soyundan mıdır? Ben de onun soyundanım. ²³Mesih'in hizmetkârları mıdır? Aklımı kaçırmış gibi konuşuyorum. Ben O'nun daha üstün bir hizmetkârıyım. Ben daha çok emek verdim, hapse daha çok girdim, sayısız kere dayak yedim, çok kez ölümlerle burun buruna geldim. ²⁴Yahudilerden beş kez otuz dokuz kırbaç yedim. ²⁵Üç kez değnekle dövüldüm, bir kez taşlandım, üç kez deniz kazasına uğradım. Bir gün bir gece açık denizde kaldım. ²⁶Sık sık yolculuk ettim. Irmaklarda ve haydutlar arasında, gerek soydaşlarım gerekse de diğer uluslar arasında tehlikelere uğradım. Şehirde, çölde, denizde ve sahte kardeşler arasında tehlikelere düştüm. ²⁷Emek verdim, sıkıntı çektim, çok kez uykusuz kaldım. Açlık ve susuzluğu tattım. Çok kez yiyeceksiz ve soğukta çıplak kaldım. ²⁸Bütün diğer sorunların yanısıra, tüm inanlı toplulukları için her gün çekmekte olduğum kaygının baskısı var üzerimde. ²⁹Kim güçsüz olur da ben güçsüz olmam? Kim günaha düşürülür de ben onun için yanmam?

³⁰Eğer övünmem gerekirse, güçsüzlüğümü gösteren şeylerle övüneceğim. ³¹Rab İsa'nın sonsuza dek övülecek olan Tanrısı ve Babası bilir ki, yalan söylemiyorum. ³²Şam'da Kral Aretas'ın valisi beni yakalatmak için kenti sıkı bir denetim altına almıştı. ³³Ama beni küfe içinde surdaki bir pencereden sarkıttılar; böylece onun elinden sıyrılıp kaçtım.

12. Bölüm

Yararlı olmasa da övünmek gereklidir. Şimdi görümlere ve Rab'bin verdiği esinlere geleyim. ²Ondört yıl önce, alınıp üçüncü göğe götürülmüş bir Mesih inanlısı tanıyorum. Bu, bedensel olarak mı, yoksa beden dışında mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. ³⁻⁴Evet, bu adamın cennete götürüldüğünü biliyorum. Yine bu, bedensel olarak mı, yoksa bedenden ayrı mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. Orada, dille anlatılamaz, insanın söylemesi yasak olan sözler işitti. ⁵Böyle biriyle övüneceğim. Ama kendimle ilgili olarak, güçsüzlüklerimden başka bir şeyle övünmeyeceğim. ⁶Övünmek istesem bile akılsız olmayacağım. Çünkü gerçeği söylemiş olacağım. Ama kimse beni, gördüğünden ya da işittiğinden daha üstün görmesin diye övünmekten çekiniyorum.

⁷Aldığım esinlerin üstünlüğüyle gururlanmayayım diye bana bedende bir diken, beni yumruklamak için bir Şeytan meleği verildi, gururlanmayayım diye. ⁸Bundan kurtulmak için Rab'be üç kez yalvardım. ⁹Ama O bana dedi ki, «Lütfum sana yeter. Çünkü gücüm, güçsüzlükte tamamlanır.» İşte, Mesih'in gücü üzerimde bulunsun diye güçsüzlüklerimle sevinerek daha çok övüneceğim. ¹⁰Bu nedenle Mesih uğruna güçsüzlükleri, hakaretleri, zorlukları, zulümleri ve darlıkları sevinçle karşılıyorum. Çünkü ne zaman güçsüzsem, o zaman güçlüyüm.

¹¹Akılsız biri gibi davrandım, ama beni buna siz zorladınız. Aslında sizin tarafınızdan tavsiye edilmeliydim! Çünkü her ne kadar bir hiç isem de, o sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı değilim. ¹²Elçiliğimin kanıtları aranızda büyük bir sabırla, belirtiler, harikalar ve mucizelerle gösterildi. ¹³Size yük olmayışımın dışında, diğer topluluklardan aşağı kaldığınız ne var ki? Yaptığım bu haksızlığı bağışlayın!

Pavlus'un kaygısı

¹⁴İşte, üçüncü kez yanınıza gelmeye hazırım ve size yük olmayacağım. Çünkü sizde olanı değil, sizi istiyorum. Çocukların anne-babaları için değil, anne-babaların çocukları için para biriktirmesi gerekir. ¹⁵Ben de canlarınız uğruna malımı da kendimi de büyük sevinçle harcayacağım. Sizi daha çok seversem, daha az mı seveleceğim? ¹⁶Öyle olsun, ben size yük olmadım. Ama kurnaz biri olarak sizi hileyle elde etmişim! ¹⁷Acaba size gönderdiğim adamlardan biri aracılığıyla sizi sömürdüm mü? ¹⁸Titus'u size gelmeye isteklendirdim ve öbür kardeşi de onunla birlikte gönderdim. Titus sizi sömürmedi, değil mi? Aynı ruhla davranıp aynı yolu izlemedik mi?

¹⁹Bunca zamandır kendimizi sizin önünüzde savunduğumuzu mu düşünüyorsunuz? Biz Tanrı'nın önünde, Mesih'e ait kişiler olarak konuşuyoruz. Sevgili kardeşler, yaptığımız her şey sizin gelişmeniz içindir. ²⁰Çünkü geldiğim zaman sizi istediğim durumda bulamayacağımdan korkuyorum. Siz de beni istediğiniz durumda bulamayabilirsiniz. Çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, iftira, dedikodu, böbürlenme ve karışıklık olmasından korkuyorum. ²¹Korkarım ki size tekrar geldiğimde Tanrım beni sizin önünüzde utandıracak, daha önce günah işlemiş olup da kapıldıkları pislik, cinsel ahlaksızlık ve sefahatten tövbe etmemiş olan birçokları için yas tutacağım.

13. Bölüm

Son uyarılar ve selamlar

Bu, yanınıza üçüncü gelişim olacak. Her sav, iki ya da üç tanığın tanıklığıyla doğrulanmalıdır. ²Daha önce, aranızda ikinci kez bulunduğumda, geçmişte günah işlemiş olanlarla onların dışında kalanların hepsine söylemiştim, şimdi sizden uzaktayken de yineliyorum: tekrar yanınıza gelirim, hiç kimseyi esirgemeyeceğim! ³Mesih'in benim aracılığımla konuştuğuna dair kanıt istiyorsunuz. Mesih size karşı güçsüz değildir; O'nun gücü sizde etkindir. ⁴Güçsüzlük içinde çarpmıha gerildiği halde, şimdi Tanrı'nın gücüyle yaşıyor. Biz de O'nda güçsüz olduğumuz halde, Tanrı'nın gücü sayesinde O'nunla birlikte sizin yararınıza yaşayacağız.

⁵İman yolunda olup olmadığınızı anlamak için kendi kendinizi sınavın, kendinizi yoklayın. İsa Mesih'in içinizde olduğunu bilmiyor musunuz? Aksi halde sınavdan başarısız çıkardınız. ⁶Umarım bizim başarısızlığa uğramadığımızı anlayacaksınız. ⁷Kötü bir şey yapmamanız için Tanrı'ya dua ediyoruz. Dileğimiz, bizim sınavı geçmiş görünmemiz değil, biz sınavda başarısız görünsek bile sizin iyi olanı yapmanızdır. ⁸Çünkü gerçeğe karşı değil, ancak gerçeğin uğruna bir şey yapabiliriz. ⁹Ne zaman biz güçsüz ve siz güçlü olursanız, seviniyoruz. Yetkin olmanız için de dua ediyoruz. ¹⁰Rab'bin yıkmak için değil, geliştirmek için bana verdiği yetkiyi yanınıza geldiğim zaman sert biçimde kullanmak zorunda kalmayayım diye, bunları aranızda değilken yazıyorum.

¹¹Son olarak hoşça kalın, kardeşlerim. Yetkin olun, çağrıma kulak verin, düşüncelerinizde birlik olun, esenlik içinde yaşayın. Sevgi ve esenlik kaynağı olan Tanrı sizinle birlikte olacaktır.

¹²Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

¹³Bütün kutsallar size selam ederler.

¹⁴Rab İsa Mesih'in lütfu, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun.

2KO Dipnotları:

3:6 yazılı yasa: Grekçede, «harf.»

3:18 görerek: ya da «yansıtarak.»

4:4 bu çağın ilahı: Şeytan.

5:1 çadır: yani, bedenimiz.

6:15 Beliyal: Şeytan.

Pavlus'un GALATYALILARA MEKTUBU

GALATYALILARA GİRİŞ

Genel bakış: Pavlus bu mektubu Galatya'da (bugünkü İç Anadolu) kuruluşuna ön ayak olduğu inanlı topluluklarına yazdı. İlk ziyaretinde onlardan gördüğü ilgiyi özellikle anıyor (4:12-15). Bu ziyaret sırasında Müjde'ye inananların birçoğu Yahudi değildi. Ayrılışından sonra Galatya'ya gelen bazı Yahudi din öğretmenleri, Yahudi olmayanların iyi birer Mesih inanlısı olabilmeleri için sünnet olmaları ve Musa'nın yasasına uymaları gerektiğini savunmaya başladılar¹.

Yahudi olmayanların Kutsal Yasa'ya uymak zorunda olup olmadıkları, Elçilerin İşleri 10:1-11:18 ve 15:1-35 bölümlerinden anlaşılacağı gibi, ilk inanlı toplulukları için oldukça duyarlı bir konuydu. O yıllarda (büyük olasılıkla İ.S. 48 ya da 49) İncil henüz yazılmamıştır. İnananların sahip olduğu kaynaklar, İsa'nın öğretisinden ve birinin Tanrı halkından sayılabilmesi için sünnetli olmasını öngören Eski Antlaşma'dan (Tevrat-Zebur) ibaretti. İşte Pavlus'un en önemli görevlerinden biri de Eski Antlaşma'da yer alan Kutsal Yasa'nın, İsa'nın öğretisi ışığında nasıl anlaşılması gerektiğini göstermekti.

Mektubun içeriği: Pavlus, Yahudi din öğretmenleriyle ilgili haberleri ve onların Galatya'daki faaliyetlerini duyar duymaz kaleme sarılır. İnanlıların çabucak «değişik bir müjdeye» yönelmeleri onu şaşırtmıştır². Aslında başka bir müjde olmadığını, yaydığı bildirinin tek geçerli müjde olduğunu vurgulamak istiyor. Bu bildiriye doğrudan doğruya İsa Mesih'ten aldığını söylüyor (1:11-12). Bunu aldıktan yıllar sonra Kudüs'e gider ve yaydığı müjdeyi elçilere de açıklar. Elçiler buna hiçbir şey eklemedikleri gibi, Pavlus'un bunu Yahudi olmayanlara ulaştırmak için aldığı çağırışı da kabul ederler (2:1-10).

Sonra Pavlus müjdesini özetler: «Kişinin, Kutsal Yasa'nın gereklerini yapmakla değil, İsa Mesih'e olan imanla aklandığını biliyoruz. Bunun için biz de, Yasa'nın gereklerini yapmakla değil, Mesih'e imanla aklanalım diye Mesih İsa'ya iman ettik. Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yapmakla aklanmaz» (2:16). 2:16 - 3:29 arasında kalan bölüm, Müjde'nin değişik yönlerini vurgular. Pavlus, Galatya'daki inanlılara şunu hatırlatıyor: Tanrı onlara Kutsal Ruh, Kutsal Yasa'ya uydukları için değil, iman ettikleri için verdi. İbrahim de imanıyla aklanmıştı. Yasa ise ondan sonra, Mesih gelinceye dek etkin olmak üzere verilmişti. Şimdiyse, tüm inanlılar Mesih'le birleşmişlerdir: hepsi O'nda birdirler. Bu nedenle aralarında ırk, cinsiyet ya da mevkiye dayanan ayrımlar son bulmuştur. İnanlıların hepsi Tanrı'nın çocuklarıdır ve Tanrı'nın vaadine göre mirasçılardır. Pavlus sözünü şöyle sürdürüyor: Tanrı, Kutsal Yasa'ya bağlı yaşayanları, Yasa'nın tüm gereklerini yerine getirme tutsaklığından kurtarmak için Oğlunu gönderdi. Ama bu özgürlük doğal benliğin arzularına uymak için fırsat olmamalı (5:13-26). Tersine, inanlılar Kutsal Ruh'un yönetiminde olmalıdırlar. Ancak böyleleri Ruh'un meyvesi olan sevgi, sevinç, esenlik, sabır vb. niteliklere sahip olabilir. Bu nitelikler doğal benliğin niteliklerinden çok farklıdır.

Ana hatlar:

1:1-5	Selamlar
1:6-10	Değişik bir müjdeye karşı uyarılar
1:11-2:10	Pavlus'un yaydığı Müjde'nin geçerliliği
2:11-4:7	Müjde'nin içeriği
4:8-5:12	Özgürlük ya da kölelik
5:13-26	Kutsal Ruh ya da doğal benlik
6:1-10	Öğütler
6:11-18	Son sözler ve selamlar

Kaynak ayetler:

¹1:7; 4:17; 5:10,12; 6:12-13

²1:6; 3:1,3; 4:9,11,20; 5:7

Pavlus'un GALATYALILARA MEKTUBU

1. Bölüm

¹⁻²İnsanlarca ya da insan aracılığıyla değil, İsa Mesih ve O'nu ölümden diriltmiş olan Baba Tanrı aracılığıyla elçi atanan ben Pavlus'tan ve benimle beraber olan bütün kardeşlerden, Galatya'daki inanlı topluluklarına selam! ³Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun. ⁴Mesih, Babamız Tanrı'nın isteğine uyararak, bizi şimdiki kötü çağdan kurtarmak için günahlarımıza karşılık kendini feda etti. ⁵Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun. Amin.

Tek Müjde

⁶Sizi Mesih'in lütfuyla çağırımı bırakıp değişik bir müjdeye böylesine çabuk dönmenize şaşıyorum. ⁷Aslında başka bir müjde yoktur. Ancak aklınızı karıştıran ve Mesih'in müjdesini çarpıtmak isteyen kimseler vardır. ⁸Biz ya da gökten bir melek bile, size bildirdiğimiz müjdeye ters düşen bir müjde bildirirse, lanet olsun ona! ⁹Daha önce söylediğimizi şimdi yine söylüyorum, bir kimse size, kabul ettiğinize ters düşen bir müjde bildirirse, ona lanet olsun! ¹⁰Şimdi ben insanların onayını mı, Tanrı'nın onayını mı arıyorum? Yoksa insanları mı hoşnut etmeye çalışıyorum? Eğer hâlâ insanları hoşnut etmek isteseydim, Mesih'in kulu olmazdım.

Pavlus, Mesih'in elçisi oluyor

¹¹Kardeşlerim, yaydığım müjdenin insan uydurması olmadığını bilmenizi istiyorum. ¹²Ben bu müjdeyi insandan almadım, kimseden de öğrenmedim. Bunu bana İsa Mesih açıkladı. ¹³Yahudi dinine bağlı olduğum zaman ne tür bir yaşam sürdürdüğümü duydunuz. Tanrı'nın topluluğuna alabildiğine zulmediyor, onu kırıp geçiriyordum. ¹⁴Atalarımın geleneklerini savunmakta son derece gayretli ve Yahudi dininde, yaşıtım olan soydaşlarımın birçoğundan daha ilerideydim.

¹⁵⁻¹⁶Ama beni daha annemin rahmindeyken seçip lütfuyla çağırın Tanrı, uluslara müjdelemem için Oğlunu bana göstermeye razı oldu. Ben de hemen insanlara danışmadım. ¹⁷Kudüs'e, yani benden önce elçi olanların yanına da gitmedim. Arabistan'a gittim, sonra yine Şam'a döndüm.

¹⁸Bundan üç yıl sonra Kefas ile tanışmak üzere Kudüs'e gittim; on beş gün onun yanında kaldım. ¹⁹Öbür elçilerden hiçbirini görmedim; yalnız Rab İsa'nın kardeşi Yakup'u gördüm. ²⁰Bakın, size yazdıklarımın yalan olmadığını Tanrı'nın önünde belirtiyorum. ²¹Sonra Suriye ve Kilikya bölgelerine gittim. ²²Yahudiye'nin Mesih'e ait toplulukları beni şahsen tanımıyorlardı. ²³Yalnız şunu duymuştlardı: «Bir zamanlar bize zulmeden adam, önceleri yıkmaya çalıştığı iman şimdiki yayıyor.» ²⁴Böylece benden ötürü Tanrı'yı yüceltiyorlardı.

2. Bölüm

Öbür elçiler Pavlus'u kabul ediyor

On dört yıl aradan sonra Titus'u da yanıma alıp Barnaba'yla birlikte yine Kudüs'e gittim.

²Tanrısal esine uyararak gittim. Boş yere koşmayayım, ya da koşmuş olmayayım diye, diğer uluslar arasında yaydığım müjdeyi özel olarak ileri gelenlere sundum. ³Benimle birlikte olan Titus bile, Grek olmasına karşın, sünnet edilmeye zorlanmadı. ⁴Ne var ki, İsa Mesih'te sahip olduğumuz özgürlüğü el altından öğrenmek ve böylece bizi köleleştirmek için gizlice aramıza sızan sahte kardeşler vardı. ⁵Müjde'nin gerçeği sizinle sürekli kalsın diye, bir an bile onlara boyun eğip teslim olmadık.

⁶Ama ileri gelenler — ne oldukları bence önemli değil, Tanrı insanlar arasında ayırım yapmaz — evet, bu ileri gelenler söylediklerime bir şey katmadılar. ⁷Tam tersine, Müjde'yi sünnetlilere bildirme işi nasıl Petrus'a verildiyse, sünnetsizlere bildirme işinin de bana verildiğini gördüler.

⁸Çünkü sünnetlilere elçilik etmesi için Petrus'ta etkin olan Tanrı, diğer uluslara elçilik etmem için bende de etkin oldu. ⁹Topluluğun direkleri sayılan Yakup, Kefas ve Yuhanna bana bağışlanan lütfü sezdikleri zaman, paydaşlığımızın işareti olarak bana ve Barnaba'ya sağ ellerini uzattılar. Diğer uluslara bizlerin, Yahudilere ise kendilerinin gitmesini uygun gördüler. ¹⁰Ancak yoksulları hatırlamamızı istediler. Ben de tam bunu yapmaya gayret ediyordum.

Pavlus Antakya'da Kefas'ı azarlıyor

¹¹Ne var ki, Kefas Antakya'ya geldiği zaman, suçlu olduğu için ona açıkça karşı geldim. ¹²Çünkü Yakup'un yanından bazı adamlar gelmeden önce Kefas, diğer uluslardan olanlarla beraber yemek yedi. Ama o adamlar gelince sünnet yanlılarından korkarak sünnetsizlerden uzaklaştı, onlarla yemek yemez oldu.

¹³Öbür Yahudiler de onun gibi ikiyüzlülük ettiler. Öyle ki, Barnaba bile onların ikiyüzlülüğüne kapıldı. ¹⁴Müjde'nin gerçeğine uygun davranmadıklarını görünce hepsinin önünde Kefas'a şöyle dedim: «Sen Yahudi olduğun halde Yahudi gibi değil, diğer uluslardan biri gibi yaşıyorsan, nasıl olur da ulusları Yahudileşmeye zorlarsın? ¹⁵Biz Yahudi doğduk, diğer uluslardan olan 'günahkâr'lar değiliz. ¹⁶Yine de kişinin, Kutsal Yasa'nın gereklerini yapmakla değil, İsa Mesih'e olan imanla aklandığını biliyoruz. Bunun için biz de, Yasa'nın gereklerini yapmakla değil, Mesih'e imanla aklanalım diye Mesih İsa'ya iman ettik. Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yapmakla aklanmaz. ¹⁷Eğer biz Mesih'te aklanmak isterken günahlı çıkarsak, Mesih günahın yarıdakısı mı olur? Kesinlikle hayır! ¹⁸Yıktığım şeyleri yeniden kurarsam, yasa bozucusu olduğumu kanıtlarım. ¹⁹Çünkü ben, Tanrı için yaşamak üzere Yasa'nın aracılığıyla Yasa karşısında öldüm. ²⁰Mesih'le birlikte çarımha gerildim. Artık ben yaşamıyorum, Mesih bende yaşıyor. Şimdi bedende sürdürdüğüm yaşamı, beni seven ve uğruma kendini feda eden Tanrı Oğluna imanla sürdürüyorum. ²¹Tanrı'nın lütfunu geçersiz saymış değilim. Çünkü aklanma Yasa aracılığıyla kazanılabileseydi, o zaman Mesih boş yere ölmüş olurdu.»

3. Bölüm

Kutsal Yasa ve iman

Ey akılsız Galatyalılar! Sizi kim büyüledi? İsa Mesih çarımha gerilmiş olarak gözlerinizin önünde tasvir edilmedi mi? ²Sizden yalnız şunu öğrenmek istiyorum: Kutsal Ruh'u, Yasa'nın gereklerini yapmakla mı, yoksa duyduklarınıza iman etmekle mi aldınız? ³Bu kadar akılsız mısınız? Ruh'la başladıktan sonra şimdi insan çabasıyla mı bitirmeye çalışıyorsunuz? ⁴Boş yere mi bu kadar acı çektiniz? Gerçekten boşuna mıydı? ⁵Size Kutsal Ruh'u veren ve aranızda mucizeler yaratan Tanrı, bunu Yasa'nın gereklerini yaptığımız için mi, yoksa duyduklarınıza iman ettiğiniz için mi yapıyor?

⁶Örneğin, «İbrahim Tanrı'ya iman etti ve böylece aklanmış sayıldı¹.» ⁷Öyleyse şunu bilin ki, İbrahim'in gerçek oğulları iman edenlerdir. ⁸Kutsal Yazı, Tanrı'nın diğer ulusları imanlarına göre aklayacağını önceden görerek İbrahim'e, «Bütün uluslar senin aracılığınla kutsanacaktır» müjdesini önceden verdi. ⁹Böylece iman edenler, iman etmiş olan İbrahim'le birlikte kutsanırlar.

¹⁰Yasa'nın gereklerini yapmış olmaya güvenenlerin hepsi lanet altındadır. Çünkü şöyle yazılmıştır: «Yasa kitabında yazılı olan her şeyi sürekli yerine getirmeyen her insan lanetlidir.»

¹¹Açıktır ki, hiç kimse Tanrı katında Yasa'yla aklanmaz. Çünkü «imanla aklanmış insan yaşayacaktır¹.» ¹²Yasa imana dayalı değildir. Tersine, «Yasa'nın gereklerini yapan, bunlarla yaşayacaktır.» ¹³⁻¹⁴İbrahim'e sağlanan kutsama Mesih İsa aracılığıyla uluslara sağlansın ve bizler vaat edilen Ruh'u imanla alalım diye, Mesih uğrumuza lanetlenerek bizi Yasa'nın lanetinden kurtardı. Çünkü, «Ağaç üzerine asılan herkes lanetlidir» diye yazılmıştır.

Kutsal Yasa ve Tanrı'nın vaadi

¹⁵Kardeşler, insan yaşamından bir örnek vereyim. Onaylanmış bir antlaşma, sadece insanlar arasında bile yapılmış olsa, kimse bunu geçersiz sayamaz ve buna bir şey ekleyemez. ¹⁶İşte, vaatler İbrahim'e ve onun soyundan olana verildi. Tanrı, birçok kişiyi kastediyormuş gibi, «senin soyundan olanlara» demiyor, «soyundan olana» demekle tek bir kişiyi, yani Mesih'i kastediyor.

¹⁷Şunu demek istiyorum: dört yüz otuz yıl sonra gelen Yasa, Tanrı'nın önceden onayladığı antlaşmayı geçersiz kılmaz, vaadi ortadan kaldırmaz. ¹⁸Çünkü miras Yasa'ya bağlıysa, artık vaade bağlı değildir. Ama Tanrı, mirası İbrahim'e vaatle bağışlamıştır.

¹⁹Öyleyse Yasa'nın amacı neydi? Yasa, suçları ortaya çıkarmak için antlaşmaya eklendi. Vaadi alan ve İbrahim'in soyundan olan Kişi¹¹ gelinceye dek yürürlükte kalacaktı. Melekler yoluyla, bir aracı eliyle düzenlendi. ²⁰Aracı tek bir tarafa ait değildir; Tanrı ise birdir.

Kutsal Yasa'nın amacı

²¹O halde Kutsal Yasa Tanrı'nın vaatlerine aykırı mıdır? Kesinlikle hayır! Çünkü yaşam sağlayabilen bir yasa verilseydi, elbette insanlar yasa ile aklanacaktı. ²²Halbuki İsa Mesih'e olan imana dayanan vaat iman edenlere verilsin diye, Kutsal Yazı bütün dünyayı günahın tutsağı ilan ediyor.

²³Bu iman gelmeden önce, biz Yasa altında hapsedilmiştik, gelecek iman açıklanıncaya dek Yasa'nın tutuklusuyduk. ²⁴Yani, Yasa imanla aklanalım diye Mesih'in gelişine dek eğiticimiz oldu. ²⁵Ama iman gelmiş olduğundan, artık Yasa'nın eğiticiği altında değiliz. ²⁶Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğiniz için hepiniz Tanrı'nın oğullarıdır. ²⁷Vaftizde Mesih'le birleşenlerinizin hepsi Mesih'i giyindi. ²⁸Artık ne Yahudi ne Grek, ne köle ne özgür, ne erkek ne dişi ayrımı vardır. Hepiniz Mesih İsa'da birsiniz. ²⁹Ve eğer Mesih'e aitseniz, o zaman İbrahim'in soyundansınız, vaade göre de mirasçılarsınız.

4. Bölüm

Şunu demek istiyorum: mirasçı her şeyin sahibiye de, çocuk olduğu sürece köleden farksızdır. ²Babasının belirlediği zamana dek vasilerin, vekillerin gözetimi altındadır. ³Bunun gibi, biz de ruhsal yönden çocukken dünyanın temel ilkelerine bağlı olarak yaşayan kölelerdik. ⁴Ama zaman dolunca Tanrı, Yasa altında olanları özgürlüğe kavuşturmak için kadından doğan, Yasa altında doğan öz Oğlunu gönderdi. ⁵Öyle ki, bizler oğulluk hakkını alalım. ⁶Oğullar olduğunuz için Tanrı, öz Oğlunun «Abba! Baba!» diye seslenen Ruhunu yüreklerinize gönderdi. ⁷Bu nedenle artık köle değil, oğullarsınız. Ve oğullar olduğunuz için Tanrı sizi aynı zamanda mirasçı yaptı.

Pavlus'un Galatyalılar için kaygıları

⁸Ne var ki eskiden, Tanrı'yı tanımadığınız zamanlarda, özde Tanrı olmayanlara kölelik ettiniz. ⁹Şimdiyse Tanrı'yı tanıdınız, daha doğrusu Tanrı tarafından tanındınız. Öyleyse nasıl oluyor da bu etkisiz ve değersiz ilkelere dönüyorsunuz? Yeniden bunlara köle olmak mı istiyorsunuz? ¹⁰Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar kutluyorsunuz! ¹¹Sizin için korkuyorum. Yoksa uğrunuza boş yere mi emek verdim?

¹²Kardeşler, size yalvarıyorum, benim gibi olun. Çünkü ben de sizin gibi oldum. Bana hiçbir haksızlık etmediniz. ¹³Bildiğiniz gibi, Müjde'yi size ilk kez bedensel bir hastalığım nedeniyle bildirdim. ¹⁴Bedensel durumum sizin için çetin bir deneme olduğu halde beni ne horladınız, ne de benden tiksindiniz. Tanrı'nın bir meleğini, hatta Mesih İsa'yı kabul eder gibi kabul ettiniz beni. ¹⁵Şimdi o sevincinize ne oldu? Sizin için tanıklık ederim ki, elinizden gelse, gözlerinizi oyar, bana verirdiniz. ¹⁶Peki, size gerçeği söylemekle düşmanınız mı oldum?

¹⁷Başkaları sizi kazanmaya gayret ediyor, ama iyi niyetle değil. Kendileri için gayret edesiniz diye sizi bizden ayırmak istiyorlar. ¹⁸Niyet iyi ise, yalnız aranızda olduğum zaman değil, her zaman gayretli olmak iyidir. ¹⁹Çocuklarım! Mesih sizde biçimleninceye dek sizin için yine doğum ağrısı çekiyorum. ²⁰Şimdi yanınızda bulunmak ve ses tonumu değiştirmek isterdim. Bu halinize şaşıyorum!

Hacer ile Sarâ örneği

²¹Kutsal Yasa altında yaşamak isteyen sizler, söyleyin bana, Yasa'nın ne dediğini bilmiyor musunuz? ²²İbrahim'in, biri köle kadından, biri de özgür kadından iki oğlu olduğu yazılıdır. ²³Köle kadından olan oğul olağan yoldan, özgür kadından olan oğul ise vaat sonucu doğdu. ²⁴Burada bir benzetme vardır. Bu kadınlar iki antlaşmayı simgeler. Biri Sina dağındandır, köle olacak olan çocuklar doğurur. Bu Hacer'dir. ²⁵Hacer, Arabistan'daki Sina dağı simgeler. Şimdiki Kudüs'ün karşılığıdır. Çünkü çocuklarıyla birlikte kölelik ediyor. ²⁶Oysa göksel Kudüs özgürdür, bizim annemiz odur. ²⁷Nitekim şöyle yazılmıştır:

«Sevin, çocuk doğurmayan ey kısır kadın!
Doğum ağrısını bilmeyen sen,
sesini yükselt ve haykır!
Çünkü terk edilmiş kadının çocukları,
kocasının çocuklarından çoktur.»

²⁸Kardeşler, siz de İshak gibi, vaadin çocuklarısınız. ²⁹Olağan yoldan doğan, Kutsal Ruh'a göre doğana o zaman nasıl zulmettiyse, şimdi de öyle oluyor. ³⁰Ama Kutsal Yazı ne diyor?

«Köle kadını ve oğlunu dışarı at.
Çünkü köle kadının oğlu,
özgür kadının oğluyla birlikte
asla mirasa ortak olmayacaktır.»

³¹İşte böyle, kardeşler, biz köle kadının değil, özgür kadının çocuklarıyız.

5. Bölüm

Özgürlüğünüzü koruyun

Mesih bizi özgürlük için özgür kıldı. Bunun için dayanın. Bir daha kölelik boyunduruğunu takınmayın.

²Bakın, ben Pavlus size şunu söylüyorum, sünnet olursanız Mesih'in size hiç yararı olmaz. ³Sünnet edilen her adamı bir daha uyarıyorum: Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmek zorundadır. ⁴Yasa ile aklanmaya çalışan sizler, Mesih'ten ayrıldınız, Tanrı'nın lütfundan uzak düştünüz. ⁵Ama biz aklanmanın verdiği umudun¹ gerçekleşmesini Ruh'a dayanarak, imanla bekliyoruz. ⁶Mesih İsa'da ne sünnetlilik ne de sünnetsizlik bir işe yarar; yalnız sevgiyle etkin olan iman değerlidir.

⁷İyi koşuyordunuz. Sizi gerçeğe uymaktan kim alıkoymdu? ⁸Buna kanmanız sizi çağırmanın isteği değildir. ⁹«Azıcık maya bütün hamuru kabartır.» ¹⁰Başka türlü düşünmeyeceğinize dair Rab'de

size güvenim var. Ama aklınızı karıştıran kim olursa olsun, cezasını çekecektir.

¹¹Bana gelince, kardeşler, eğer hâlâ sünneti savunuyor olsaydım, şimdiye dek kovalanırdım mıydım? Öyle olsaydı, çarımın engeli ortadan kaldırılmış olurdu. ¹²Aklınızı çelenler keşke kendilerini hadım etseler!

Doğal benlik ve Kutsal Ruh

¹³Kardeşler, siz özgür olmaya çağırıldınız. Ancak özgürlüğünüz doğal benliğe fırsat olmasın. Birbirinize sevgiyle hizmet edin. ¹⁴Bütün Kutsal Yasa tek bir sözde özetlenmiştir: «Komşunu kendin gibi sev.» ¹⁵Ama birbirinizi ısırtıyor ve yiyorsanız, dikkat edin, birbirinizi yok etmeyiniz!

¹⁶Şunu diyorum: Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşayın. O zaman benliğin arzularını asla yerine getirmezsiniz. ¹⁷Çünkü benlik Ruh'a, Ruh da benliğe aykırı olanı arzular. İstedığınız şeyleri yapmayasınız diye bunlar birbirine karşıttır. ¹⁸Ruh'un yönetimindeyseniz, Yasa'ya bağımlı değilsiniz.

¹⁹⁻²¹Benliğin işleri açıktır. Bunlar cinsel ahlaksızlık, pislik, sefahat, putperestlik, büyücülük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, ayrılıklar, bölünmeler, çekememezlik, sarhoşluk, çılgınca eğlenceler ve benzeri şeylerdir. Sizi daha önce uyardığım gibi yine uyarıyorum, böyle davrananlar Tanrı'nın Egemenliğini miras alamayacaklar.

²²⁻²³Ruh'un meyvesi ise sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur. ²⁴Mesih İsa'ya ait olanlar, doğal benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarımına germişlerdir. ²⁵Ruh sayesinde yaşıyorsak, Ruh'un izinde yürüeyim. ²⁶Boş yere övünen, birbirlerine meydan okuyan, birbirlerini kıskanan kişiler olmayalım.

6. Bölüm

İyilik yapmaktan usanmayalım!

Kardeşler, eğer biri suç işlerken yakalanırsa, Ruh'a uyan sizler, böyle birini yumuşak ruhla yola getirin. Siz de ayartılmamak için kendinizi kolların. ²Birbirinizin yüklerini taşıyın, böylece Mesih'in yasasını yerine getirirsiniz. ³Kişi bir hiçken kendini bir şey sanırsa, kendini aldatmış olur. ⁴Herkes kendi işini sınısın. O zaman başkasının yaptıklarıyla değil, yalnız kendi yaptıklarıyla övünebilir. ⁵Herkes kendine düşen yükü taşımalıdır.

⁶Tanrı sözünde eğitilen, kendisini eğitenle bütün nimetleri paylaşsın.

⁷Aldanmayın. Tanrı alaya alınmaz. İnsan ne ekerse, onu biçer. ⁸Kendi doğal benliğine eken, benlikten ölüm biçecektir. Ruh'a eken, Ruh'tan sonsuz yaşam biçecektir. ⁹İyilik yapmaktan usanmayalım. Cesaretimizi yitirmezsek, mevsiminde biçeriz. ¹⁰Bunun için fırsatımız varken herkese, özellikle iman ailesinin üyelerine iyilik yapalım.

Son uyarılar ve selamlar

¹¹Bakın, size kendi elimle ne denli büyük harflerle yazıyorum! ¹²Bedende gösterişe önem verenler, sırf Mesih'in çarmıhı uğruna zulüm görmemek için sizi sünnet olmaya zorluyorlar.

¹³Oysa sünnetli olanların kendileri bile Kutsal Yasa'yı yerine getirmiyorlar. Onlar bedenlerinizle övünebilmek için sünnet olmanızı istiyorlar. ¹⁴Bana gelince, Rabbimiz İsa Mesih'in çarmıhından başka bir şeyle asla övünmem. O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür¹¹, ben de dünya için. ¹⁵Sünnetli olup olmamanın önemi yoktur, önemli olan yeni yaratılıştır. ¹⁶Bu kurala uyanların hepsine ve Tanrı'nın İsrailine esenlik ve merhamet olsun.

¹⁷Bundan böyle kimse bana sorun çıkarmasın! Çünkü ben, İsa'nın yara izlerini bedenimde taşıyorum.

¹⁸Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in lütfü ruhunuzla birlikte olsun. Amin.

GAL Dipnotlar:

3:6 ve böylece aklanmış sayıldı: Grekçede, «ve ona doğruluk sayıldı.»

3:11 ya da «doğru insan imanla yaşayacaktır.»

3:19 Kişi: İsa Mesih.

5:5 aklanmanın verdiği umudun: ya da «doğruluğa kavuşma umudunun.»

6:14 Grekçede, «Bunun (ya da O'nun) aracılığıyla dünya benim için çarmıha gerilmiştir.»

Pavlus'un EFESLİLERE MEKTUBU

EFESLİLERE GİRİŞ

Genel bakış: Efeslilere Mektup, Pavlus'un hapisaneden yazdığı birkaç mektuptan biridir (4:1; 6:20). Mektubu götürmek, Pavlus'la ilgili diğer haberleri iletmek ve mektubu alacak olanları çeşitli konularda yüreklendirmek görevi Tihikus'a verilir (6:21-22). Tihikus, bu yolculuğu sırasında Kolose'yi de ziyaret etmiş olabilir (Kol.4:7-8). Pavlus bu mektubu yazmadan önce, Efes'i iki kez ziyaret etmiş bulunuyordu (Elç.18:19-21 ve 19:1-20:1). İkinci ziyaretinde orada iki yıldan fazla kalmıştı.

Mektubun içeriği: Bu mektup, Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla gerçekleştirdiği yüce tasarımı gözler önüne seriyor (3:11). Tanrı'nın bu tasarısı, inanlıları, inanlılar topluluğunu ve Mesih'i kapsıyor. Pavlus'a göre, biz inanlılar bir zamanlar günah içinde ölüydük, «ama merhameti bol olan Tanrı...bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu» (2:1-10). Bizleri kendi «kutsal ve kusursuz» oğulları olmak ve «yüceliğinin övülmesi için» yaşamak üzere önceden seçmiştir (1:4,5,12). Tanrı'nın öngördüğü iyi işleri yapmamız için «Mesih İsa'da yaratılmış olarak Tanrı'nın eseriyiz» (2:10).

İnanlılar yalnız Tanrı'ya değil, birbirlerine de yakın olmalıdırlar. Mesih, Yahudilerle diğer uluslar arasındaki düşmanlık duvarını yıkmıştır. Buna göre her iki topluluktan inananlar da Tanrı'nın ev halkındandır (2:11-22). 3:1-10 ayetleri, Pavlus'un Müjde'yi diğer uluslara ulaştırmakla görevlendirildiğini anlatır.

Pavlus bundan sonra inanlılar topluluğundan söz eder. İnanlılar topluluğu, korunması gereken bir birlik içindedir (4:2-6). Topluluğun üyelerine, topluluğu geliştiren ayrı ayrı ruhsal yetenekler verilmiştir (4:7-16). Tanrı'nın inanlılar topluluğuna ilişkin tasarısını açıklamaya çalışan Pavlus, çeşitli benzetmeler kullanır. Mesih, bedene benzetilen topluluğun başıdır. Topluluk da O'nun önderliğinde gelişmektedir. Bir yapıya benzetilen topluluk hem «kutsal bir tapınak» hem de «Tanrı'nın konutu»dur (2:20-22). Diğer bir yerde «Mesih'in gelini» olarak tanıtılıyor (5:25-27). İnanlılar topluluğu aynı zamanda Tanrı'nın bilgeliğini göklerdeki ruhsal güçlere gösteren araçtır (3:10; 2:7'ye de bkz.).

Tanrı'nın tasarısı öncelikle Mesih'le ilgilidir. Tanrı her şeyi, «tüm yönetim ve hükümlerinin, tüm güç ve egemenliklerin... üstüne çıkardığı» Mesih'te birleştirmeyi tasarladı (1:10,18-23).

Tanrı'nın tasarısını bu şekilde açıklayan Pavlus, mektubunu okuyanların şimdi artık inanlılar olduğunu düşünerek yaşamlarında yer alması gereken değişiklikleri de vurguluyor (4:1-6:9). Eşler, anne-babalarla çocukları, kölelerle efendileri arasındaki ilişkileri özellikle konu ediyor. Pavlus'un inanlılar için yaptığı dualar (1:15-20; 3:14-19) ve Şeytan'ın saldırılarına karşı koyabilmek için inanlıların kuşanması gereken ruhsal silahlara ilişkin uyarılar (6:10-18) mektubun önemli konularındandır.

Ana hatlar:

1:1-3:21	Tanrı'nın tasarısı
1:1-2	Selamlar
1:3-14	Tanrı'nın bizim için öngördüğü ayrıcalıklar
1:15-23	Pavlus'un duası
2:1-10	«Bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu»
2:11-3:13	Tanrı'nın tasarısı tüm ulusları kapsıyor
3:14-21	Pavlus'un duası
4:1-6:9	Çağrınıza yaraşır biçimde yaşayın
6:10-20	Tanrı'nın sağladığı ruhsal silahları kuşanın
6:21-24	

Sonuç

Pavlus'un EFESLİLERE MEKTUBU

1. Bölüm

Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan, Efes'te bulunan ve Mesih İsa'ya iman eden kutsallara selam! ²Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Mesih'te sahip olduğumuz ayrıcalıklar

³Bizi Mesih'te her ruhsal kutsamayla göksel yerlerde kutsamış olan Rabbimiz İsa Mesih'in Babası Tanrı'ya övgüler olsun. ⁴O, kendi önünde, sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. ⁵Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca, İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi. ⁶Öyle ki, sevgili Oğlunda¹ bize bağışladığı yüce lütfü övülsün. ⁷⁻⁸Tüm bilgelik ve anlayışla üzerimize yağdırdığı kendi lütfunun zenginliği sayesinde, Mesih'in kanının aracılığıyla Mesih'te kurtuluşa, suçlarımızın bağışına sahibiz.

⁹Tanrı, Mesih'te edindiği iyi amaç uyarınca bize kendi isteğinin sırrını açıkladı. ¹⁰Zaman dolunca gerçekleştireceği bu tasarıya göre, yerdeki ve gökteki tüm varlıkları Mesih'te birleştirecek. ¹¹Her şeyi kendi isteği doğrultusunda düzenleyen Tanrı'nın amacına göre önceden belirlenip Mesih'te seçildik. ¹²Öyle ki, Mesih'e ilk ümit bağlamış olan bizler, O'nun yüceliğinin övülmesi için yaşayalım. ¹³Gerçeğin ilanını, kurtuluşunuzun müjdesini duyup O'na iman ettiğinizde, siz de vaat edilen Kutsal Ruh'la O'nda mühürlendiniz. ¹⁴Ruh, Tanrı'nın yüceliğinin övülmesi için Tanrı'ya ait olanların kurtuluşuna dek mirasımızın güvencesidir.

Pavlus'un imanlılar için duası

¹⁵⁻¹⁶Bunun için, Rab İsa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdiğinizi duyduğumdan beri ben de sizin için durmadan şükrediyor, sizi dualarımda hep anıyorum. ¹⁷Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı, yüce Baba, kendisini tanımanız için size bilgelik ve Tanrısal esin ruhunu versin diye dua ediyorum. ¹⁸⁻²⁰O'nun çağrısından doğan ümidi, kutsallara verdiği mirasın¹ yüce zenginliğini ve iman eden bizler için etkin olan kudretinin aşkın büyüklüğünü anlamamız için, yüreklerinizin gözleri aydınlansın diye dua ediyorum. Bu kudret, Tanrı'nın, Mesih'i ölümden diriltirken ve göksel yerlerde kendi sağında otururken O'nda sergilediği üstün güçle aynı etkinliktedir. ²¹Tanrı, Mesih'i tüm yönetim ve hükümlerliklerin, tüm güç ve egemenliklerin, yalnız bu çağda değil, gelecek çağda da anılacak tüm adların çok üstüne çıkardı. ²²Her şeyi O'nun ayakları altına sererek O'na bağımlı kıldı. O'nu, bütün varlıkların üzerinde baş olmak üzere inanlılar topluluğuna verdi. ²³Bu topluluk O'nun bedenidir, her yönden her şeyi dolduranın doluluğudur.

2. Bölüm

Ölümden yaşama geçtik

¹⁻²Sizler bir zamanlar, içinde yaşadığınız suç ve günahlarınızdan ötürü ölüydünüz. Bu dünyanın gidişine ve havadaki hükümlerliklerin egemenine¹, yani söz dinlemeyen insanlarda şimdi etkin olan ruha uymaktaydınız. ³Bir zamanlar hepimiz böyle insanların arasında, doğal benliğin ve aklın isteklerini yerine getirerek benliğimizin tutkularına göre yaşıyorduk. Ötekiler gibi doğal olarak gazap çocuklarıydık¹. ⁴⁻⁵Ama merhameti bol olan Tanrı bizi çok sevdiği için, suçlarımızdan ötürü ölü olduğumuz halde, bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. O'nun lütfuyla kurtuldunuz. ⁶Tanrı bizi Mesih İsa'da, Mesih'le birlikte diriltilip göksel yerlerde oturttu. ⁷Bunu, Mesih İsa'da bize gösterdiği iyilikle, lütfunun sonsuz zenginliğini gelecek çağlarda sergilemek için yaptı. ⁸İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. ⁹Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir. ¹⁰Çünkü biz, Tanrı'nın önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih İsa'da yaratılmış olarak Tanrı'nın eseriyiz.

Tanrı'nın yeni topluluğu

¹¹Bunun için, diğer uluslardan doğmuş olan sizler, bedende elle yapılmış sünnete sahip olup sünnetli diye anılanların sünnetsiz dedikleri sizler, bir zamanlar ne olduğunuzu hatırlayın. ¹²O zaman Mesih'siz, İsrail'de vatandaşlıktan yoksun, vaadi içeren antlaşmalara yabancı, dünyada ümitsiz ve Tanrısızdınız. ¹³Ama bir zamanlar uzak olan sizler, şimdi Mesih İsa'da, Mesih'in kanı sayesinde yakınsınız. ¹⁴⁻¹⁶Çünkü Mesih'in kendisi barışıklığımızdır. Kutsal Yasa'yı, buyrukları ve kurallarıyla birlikte etkisiz kılarak iki topluluğu birleştirdi, kendi bedeninde aradaki engel

duvarını, yani düşmanlığı yıktı. Amacı, bu iki topluluktan kendisinde yeni bir insan yaratarak esenliği sağlamak, düşmanlığı çarımha öldürmek ve çarımh aracılığıyla bir bedende iki topluluğu Tanrı'yla barıştırmaktı. ¹⁷O gelip, hem uzakta olan sizlere, hem de yakındakilere esenliği müjdeledi. ¹⁸O'nun aracılığıyla hepimiz aynı Ruh'ta Baba'nın huzuruna çıkabiliriz.

¹⁹Buna göre artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı'nın ev halkısınız.

²⁰Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine bina edildiniz. Köşe taşı Mesih İsa'nın kendisidir. ²¹Bütün yapı, Rab'be ait kutsal bir tapınak olmak üzere O'nda kenetlenip yükseliyor.

²²Siz de Ruh aracılığıyla, Tanrı'nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih'te bina ediliyorsunuz.

3. Bölüm

Pavlus'a açıklanan sır

Bu nedenle ben Pavlus, siz uluslar uğruna Mesih İsa'nın tutuklusu oldum. ²Tanrı'nın bana bağısladığı lütfu size ulaştırmakla görevlendirildiğimi duymuşsunuzdur. ³Yukarıda kısaca değindiğim gibi Tanrı, sır olan tasarısını doğrudan bana açıklayıp bildirdi. ⁴Bu mektubu okuduğunuz zaman Mesih sırrını nasıl kavradığımı anlayabilirsiniz. ⁵Bu sır önceki kuşaklara açıkça bildirilmedi. Şimdiyse Mesih'in kutsal elçilerine ve peygamberlerine Ruh aracılığıyla açıklanmış bulunuyor. ⁶Şöyle ki, diğer uluslar da mirasa ortaktır, aynı bedenün üyeleridir ve Müjde aracılığıyla Mesih İsa'da vaade ortaklırlar.

⁷Tanrı'nın etkin gücüyle bana verilen lütuf armağanı uyarınca bu müjdeyi yaymakla görevlendirildim. ⁸⁻⁹Tüm kutsalların en değersiziydim. Yine de Mesih'in akıl ermez zenginliğini uluslara müjdeleme ve her şeyi yaratan Tanrı'da öncesizlikten beri gizli tutulan sırrın nasıl düzenlendiğini tüm insanlara açıklama ayrıcalığı bana verildi. ¹⁰Öyle ki, Tanrı'nın çok yönlü bilgeliği, inanlılar topluluğu aracılığıyla göksel yerlerdeki yönetimlere ve hükümlerlere¹¹ şimdiki dönemde bildirilsin. ¹¹Bu, Tanrı'nın başlangıçtan beri tasarladığı ve Rabbimiz Mesih İsa'da yerine getirdiği amaca uygundu. ¹²Mesih'te ve Mesih'e olan imanımızla Tanrı'ya cesaret ve güvenle yaklaşabiliriz. ¹³Bunun için, uğruna çektiğim sıkıntılar karşısında yılmamanızı rica ediyorum. Bunlar size yücelik kazandırır.

Mesih'in sevgisini bilmek

¹⁴⁻¹⁵Bu nedenle, göklerde ve yeryüzünde her ailenin adını kendisinden aldığı Baba'nın önünde diz çökerim. ¹⁶⁻¹⁹Baba'nın kendi yüceliğinin zenginliğine göre Ruhuyla sizi iç varlığınızda kudretle güçlendirmesini ve Mesih'in iman yoluyla yüreklerinizde yaşamasını dilerim. Öyle ki, Tanrı'nın tüm doluluğuyla dolmanız için, sevgide köklenmiş ve temellenmiş olarak bütün kutsallarla birlikte Mesih'in sevgisinin ne denli geniş ve uzun, yüksek ve derin olduğunu anlamaya ve bilgiyi çok aşan bu sevgiyi kavramaya gücünüz yetsin.

²⁰Tanrı, bizde etkin olan kudretiyle, her dilediğimiz ya da her düşündüğümüzden çok daha fazlasını yapabilecek güçtedir. ²¹O'na, inanlılar topluluğunda ve Mesih İsa'da bütün kuşaklar boyunca, sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

4. Bölüm

Bedenin birliği

Bu nedenle, Rab'bin uğruna tutuklu olan ben, aldığınız çağrıya yaraşır biçimde yaşamınızı rica ederim. ²Her zaman alçakgönüllü, yumuşak huylu ve sabırlı olun. Birbirinize sevgiyle, hoşgörüyle davranın. ³Ruh'un birliğini esenlik bağıyla korumaya gayret edin. ⁴⁻⁶Çağrınızdan doğan tek bir ümide çağrıldığınız gibi, beden bir, Ruh bir, Rab bir, iman bir, vaftiz bir, her şeyin üzerinde, her şeyle ve her şeyde olan herkesin Tanrısı ve Babası birdir.

⁷Ama lütf her birimize Mesih'in armağanı ölçüsünde bağışlandı. ⁸Bunun için Kutsal Yazı şöyle der:

«Yükseğe çıktı ve tutsakları tutsak aldı.
İnsanlara armağanlar verdi.»

⁹Şimdi bu 'çıkıtı' sözcüğü, Mesih önce aşağılara, yeryüzüne[□] indi demek değil de nedir? ¹⁰İnmiş olan ve her şeyi doldurmak üzere tüm göklerden çok yukarı çıkmış olan Kişi aynıdır. ¹¹Kendisi bazılarını elçi, bazılarını peygamber, bazılarını müjdeci ve bazılarını önder[□] ve öğretmen olmak üzere atadı. ¹²Öyle ki kutsallar, hizmet görevini yapmak ve Mesih'in bedenini geliştirmek için donatılsın. ¹³Sonunda hepimiz imanda ve Tanrı'nın Oğlunu tanımada birliğe, yetkinliğe ve Mesih'in doluluğundaki olgunluk düzeyine erişeceğiz. ¹⁴Böylece artık insanların kurnazlığıyla, aldatici düzenler kurmaktaki hünerleriyle, her öğretinin yeliyle çalkalanan ve öteye beriye sürüklenen çocuklar olmayacağız. ¹⁵Tersine, sevgiyle gerçeğe uyarak bedenın başı olan Mesih'e doğru her yönden büyüyeceğiz. ¹⁶O'nun önderliğinde bütün beden, her eklemın yardımıyla kenetlenmiş ve kaynaşmış olarak, her üyesinin düzenli işleyişiyle büyüüp sevgide gelişiyor.

Eski ve yeni yaşam

¹⁷Bunun için şunu söylüyor ve Rab adına sizi uyarıyorum: artık diğer ulusların yaşadığı gibi, onların boş düşüncelerine göre yaşamayın. ¹⁸Onların zihinleri körleşmiştir. İçlerindeki bilgisizlikten ve yüreklerinin duygusuzluğundan ötürü Tanrı'nın yaşamına yabancılaşmışlardır. ¹⁹Tüm duyarlılıklarını yitirmiş, açgözlülükle her türlü pislği yapmak üzere kendilerini sefahate vermişlerdir. ²⁰Ama siz Mesih'i böyle öğrenmediniz. ²¹Kuşkusuz İsa'nın sesini duydunuz ve O'ndaki gerçeğe uygun olarak O'nun yolunda eğitildiniz. ²²⁻²³Buna göre, önceki yaşayışınıza ait olup aldatici tutkularla yozlaşan eski yaradılışı üzerinizden sıyırıp atın. Düşüncede ve ruhta yenilenin. ²⁴Gerçek doğruluk ve kutsallıkta Tanrı'nın benzerliğine göre yaratılmış yeni yaradılışı giyinin.

²⁵Bunun için yalanı üzerinizden sıyırıp atın. Her biriniz komşusuyla gerçeği konuşsun. Çünkü hepimiz aynı bedenın üyeleriyiz. ²⁶Öfkelenin, ama günah işlemeyin. Öfkenizin üzerine güneş batmasın. ²⁷İblis'e de fırsat vermeyin. ²⁸Hırsızlık eden artık hırsızlık etmesin. Tersine, kendi elleriyle iyi olanı yaparak emek versin; böylece ihtiyacı olanla paylaşacak bir şeyi olsun.

²⁹Ağzınızdan hiç kötü söz çıkmasın. İşitenler yararlansın diye, ihtiyaca göre, başkalarının gelişmesine yarayacak olanı söyleyin. ³⁰Tanrı'nın Kutsal Ruhunu kederlendirmeyin. Kurtuluş günü için o Ruh'la mühürlendiniz. ³¹Her kötü niyetle birlikte her türlü kin, öfke, kızgınlık, bağrışma ve sövgü sizden uzak olsun. ³²Birbirinize karşı iyi yürekli, şefkatli olun. Tanrı sizi

Mesih'te bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın.

5. Bölüm

Bunun için, sevgili çocuklar olarak Tanrı'yı örnek alın. ²Mesih bizi nasıl sevdiyse ve kendisini bizim için güzel kokulu bir sunu ve kurban olarak nasıl Tanrı'ya sunduysa, siz de öylece sevgi yolunda yürüyün.

³Aranızda hiçbir cinsel ahlaksızlık, pislik ya da açgözlülük anılmasın bile. Kutsallara yaraşmaz bu. ⁴Aranızda açık saçıklık, budalaca konuşmalar, bayağı şakalar da olmasın. Bunlar size yakışmaz. Bunun yerine şükredin. ⁵Şunu kesinlikle bilin ki, hiçbir ahlaksızın, pislige düşkün olanın ya da putperest demek olan açgözlü kişinin, Mesih'in ve Tanrı'nın Egemenliğinde mirası yoktur. ⁶Hiç kimse sizi boş sözlerle aldatmasın. Bu şeylerden ötürü Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine gelir. ⁷Onun için böyleleriyle oturup kalkmayın.

Işıқта yürüyün!

⁸Bir zamanlar karanlıktınız, ama şimdi Rab'de ışıksınız. Işığın çocukları olarak yaşayın. ⁹Çünkü ışığın meyvesi her tür iyilik, doğruluk ve gerçekte görülür. ¹⁰Rab'bi neyin hoşnut ettiğini ayırt edin. ¹¹Karanlığın meyvesiz işlerine katılmayın. Tersine, onları açığa çıkarın. ¹²Karanlıktakilerin gizlice yaptıkları şeylerden söz etmek bile ayıptır. ¹³Işığın açığa vurduğu her şey görünür. ¹⁴Çünkü görünen her şey ışıktır. Bunun için şöyle deniyor:

«Uyan, ey uyuyan!
Ölümden diril!
Mesih senin üzerine
ışık saçacak.»

¹⁵Öyleyse nasıl yaşadığınıza çok dikkat edin. Bilgelikten yoksun olanlar gibi değil, bilge kişiler gibi yaşayın. ¹⁶Fırsatı değerlendirin. Çünkü yaşadığımız günler kötüdür. ¹⁷Bunun için akılsız olmayın, Rab'bin isteğinin ne olduğunu anlayın.

¹⁸Şarapla sarhoş olmayın, sizi sefahate götürür. Bunun yerine Ruh'la dolu olun. ¹⁹Birbirinize mezmurlar, ilahiler ve ruhsal ezgiler söyleyerek yüreğinizde Rab'be nağmeler yükseltin, terennüm edin. ²⁰Durmadan, her şey için Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla Baba Tanrı'ya şükredin. ²¹Mesih'e duyduğunuz saygıdan ötürü birbirinize bağımlı olun.

Karı-koca ilişkileri

²²Ey kadınlar, Rab'be bağımlı olduğunuz gibi, kocalarınıza bağımlı olun. ²³Çünkü Mesih bedenini kurtarıcısı olarak inanlılar topluluğunun başı olduğu gibi, erkek de kadının başıdır. ²⁴İnanlılar topluluğu Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da her durumda kocalarına bağımlı olsunlar.

²⁵Ey kocalar, Mesih inanlılar topluluğunu nasıl sevip onun uğruna kendini feda ettiyse, siz de karılarınızı öyle sevin. ²⁶Mesih, inanlılar topluluğunu suyla yıkayıp Tanrısal sözle temizleyerek kutsal kılmak için kendini feda etti. ²⁷Öyle ki, inanlılar topluluğunu, üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey bulunmadan, görkemli bir biçimde kutsal ve kusursuz olarak kendine sunabilsin. ²⁸Aynı şekilde, kocalar da karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidir. Karısını seven

kendini sever. ²⁹Hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir. Tersine, onu besler ve kayırır, tıpkı Mesih'in inanlılar topluluğunu besleyip kayırdığı gibi. ³⁰Çünkü biz O'nun bedeninin üyeleriyiz. ³¹«Bunun için adam annesini babasını bırakacak, karısına bağlanacak ve ikisi tek bir beden olacaklar.» ³²Bu sır büyüktür; ve ben bunu Mesih ve inanlılar topluluğuyla ilgili olarak söylüyorum. ³³Bununla birlikte, her biriniz karısını kendisi gibi sevsin. Kadın da kocasına saygı göstereyin.

6. Bölüm

Aile ilişkileri

Ey çocuklar, Rab yolunda anne babalarınızın sözünü dinleyin. Çünkü böylesi doğrudur. ²⁻³«İyilik bulmak ve yeryüzünde uzun ömürlü olmak için annene babana saygı göster.» Vaat içeren ilk buyruk budur.

⁴Ey babalar, çocuklarınızın öfkelerini uyandırmayın. Onları Rab'bin terbiye ve öğüdüyle büyütün.

Köle-efendi ilişkileri

⁵Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin sözünü Mesih'in sözünü dinler gibi, saygı ve korkuyla, saf yürekle dinleyin. ⁶Bunu, sırf insanları hoşnut etmek isteyenler gibi, göze hoş görünmek için yapmayın. Mesih'in kulları olarak Tanrı'nın isteğini candan yerine getirin. ⁷İnsanlara değil, Rab'be hizmet eder gibi gayretle hizmet edin. ⁸Çünkü ister köle ister özgür olsun, herkesin, yaptığı her iyiliğin karşılığını Rab'den alacağını biliyorsunuz.

⁹Ey efendiler, siz de kölelerinize aynı şekilde davranın. Artık onları tehdit etmeyin. Onların ve sizin Efendinizin göklerde olduğunu ve insanlar arasında ayırım yapmadığını biliyorsunuz.

Tanrı'nın sağladığı ruhsal silahlar

¹⁰Son olarak Rab'de ve O'nun üstün gücüyle güçlenin. ¹¹İblis'in hilelerine karşı durabilmek için Tanrı'nın sağladığı bütün silahları kuşanın. ¹²Çünkü savaşımız insanlara[¶] karşı değil, yönetimlere, hükümlüklere, bu karanlık dünyanın güçlerine, kötülüğün göksel yerlerdeki ruhsal ordularına karşıdır[¶]. ¹³Bundan dolayı, kötü günde dayanabilmek, gerekli olan her şeyi yaptıktan sonra yerinizde durabilmek için Tanrı'nın bütün silahlarını kuşanın.

¹⁴⁻¹⁵Böylece, belinizi gerçekle kuşatmış, göğsünüze doğruluk zırhını takmış ve ayaklarınıza esenlik müjdesini yayma hazırlığını giymiş olarak yerinizde durun. ¹⁶Bunların hepsine ek olarak, Şeytan'ın[¶] bütün ateşli oklarını söndürebileceğiniz iman kalkanını elinize alın. ¹⁷Kurtuluş miğferini ve Tanrı sözü olan Ruh'un kılıcını alın. ¹⁸Her türlü dua ve yalvarışla, her zaman Ruh'un yönetiminde dua edin. Bu amaçla, tüm kutsallar için yalvarışta bulunarak tam bir adanmışlıkla uyanık durun. ¹⁹Benim için de dua edin ki, ağzımı her açışında bana gerekli söz verilsin, böylece Müjde'nin sırrını cesaretle bildirebileyim. ²⁰Uğruna zincire vurulmuş durumda elçilik ettiğim Müjde'yi gerektiği gibi cesaretle duyurabilmem için dua edin.

Son selamlar

²¹Nasıl olduğumu, ne yaptığımı sizin de bilmeniz için sevgili kardeşimiz ve Rab'bin güvenilir

hizmetkârı Tihikus size her şeyi bildirecektir. ²²İşte bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret vermesi için kendisini size gönderiyorum.

²³Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kardeşlere imanla birlikte esenlik ve sevgi diliyorum.

²⁴Tanrı'nın lütfu, Rabbimiz İsa Mesih'i ölümsüz sevgiyle sevenlerin hepsiyle birlikte olsun.

EF Dipnotlar:

1:6 sevgili Oğlunda: Grekçede, «Sevgilide» (yani, İsa Mesih'te).

1:18-20 kutsallara verdiği mirasın: ya da «kutsallardan oluşan mirasının.»

2:1-2 havadaki hükümrânlığın egemeni: Şeytan.

2:3 gazap çocukları: Tanrı'nın öfkesine uğrayanlar.

3:10 göksel yerlerdeki yönetimler ve hükümrânlıklar: Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örn. cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümrânlıklar.

4:9 aşağılara, yeryüzüne: ya da «dünyanın aşağı kısımlarına.»

4:11 önder: Grekçede, «çoban.»

6:12 insanlara: Grekçede, «et ve kana.»

6:12 Sözkonusu yönetimler vs., cinler ve Şeytan'a hizmet eden diğer kötü güçlerdir.

6:16 Şeytan'ın: Grekçede, «kötü olanın.»

Pavlus'un FİLİPİLİLERE MEKTUBU

FİLİPİLİLERE GİRİŞ

Genel bakış: Bugünkü Yunanistan'ın Kavala kentine yakın olan Filipi, ilk yüzyılda Makedonya'nın en önemli kentlerinden biriydi. Pavlus, ikinci yolculuğu sırasında burada bir inanlılar topluluğu oluşturmuştu (Elç.16:12-40). Bu mektubu hapisneden yazıyor, büyük olasılıkla Roma'da tutukluken (1:13, 4:22). Bu varsayımınla yola çıkarsak mektubun yazılış tarihi İ.S. 61 yıllarına rastlar. O sırada Pavlus, Roma'da yaşadığı evde göz hapsindeydi (Elç.28:16-31). Onun tutuklandığını öğrenen Filipili inanlılar, bağışlarını Epafrodit'in eliyle ona gönderirler. Pavlus ise Roma'da ölüm derecesinde hastalanıp iyileşmiş olan Epafrodit'i, sağlam kişiliğini öven sözlerle (2:25-30) ve kendisine ulaştırılan bağışlar için¹ sunduğu candan teşekkürlerle Filipi'ye geri gönderir. Bu arada Pavlus yargılanmaktadır (1:20-25). Yargılama sırasında cesaretini yitirmeyeceğini ummakta, sonunda da görevini sürdürmek üzere hayatta kalacağına inanmaktadır. Durumu belli olur olmaz, Timoteyus'u kendisiyle ilgili haberlerle Filipi'ye göndermeyi tasarlıyor (2:19-23). Böylece Timoteyus'un dönüşünde, çok sevdiği Filipili inanlılarla ilgili haberler alacağını umar (1:7-8; 4:1). Daha sonra onları bizzat ziyaret edebileceğini ümit ettiğini söyler (2:24).

Mektubun içeriği: Pavlus'un imanı ve sevinci, çektiği bütün sıkıntı ve acılara rağmen, tüm mektup boyunca göze çarpıyor. Gerçekte «sevinç» ve «sevinmek» sözcükleri on yedi kez tekrarlanır². Pavlus, Mesih uğruna tutuklandığının saray muhafızlarınca bilinmesinden, ayrıca birçok inanlının, çektiği sıkıntılardan cesaret alıp Tanrı sözünü yüreklilikle yaymalarından büyük sevinç duyuyor (1:12-18). Tüm yaşamını göz önüne getiriyor ve hiçbir şeyin, Mesih'i tanımakla karşılaştırılmayacağını söylüyor. Hedefe ulaşmak ümidiyle koşmaya devam ettiğini yazıyor³.

Bunun yanı sıra Filipili dostları için dua etmekte (1:4-5,9-11) ve mektubu ile onları yüreklendirmeye çalışmaktadır. Sevinmeleri (3:1; 4:4); birlik içinde olmaları⁴; yalnız kendilerini değil, başkalarını da düşünmeleri gerektiğini yazıyor (2:3-4). Filipilileri, mektubun ünlü 2:5-11 ayetlerinde, Mesih'in olağanüstü alçakgönüllülük örneğiyle cesaretlendirmeye çalışır. Yanlış öğretiyen yayanlar tarafından saptırılmamaları, kendilerine karşı olanlardan yılmadan Rab'be sınıksız bağlı kalmaları gerektiğini hatırlatır. Onlara da, kendisi gibi Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı verilmiştir⁵. Pavlus onlara, «Beni örnek alın» diyor (3:15-17; 4:9).

Ana hatlar:

1:1-11	Selamlar, teşekkür ve dua
1:12-26	Pavlus'un durumu
1:27-2:18	Yüreklendirici sözler

2:19-30	Timoteyus ve Epafrodit
3:1-21	Hedefimiz
4:1-9	Son öğütler
4:10-23	Bağışlar için teşekkür

Kaynak ayetler:

¹1:4-5; 4:10,14-18

²1:4-5,18,25; 2:1-2,17-18,28-29; 3:1; 4:1,4,10

³3:3-14; ayrıca bkz. 1:21; 4:13

⁴1:27-28; 2:1-2,14-16; 4:2

⁵1:27-30; 3:2-3; 4:1

Pavlus'un FİLİPİLİLERE MEKTUBU

1. Bölüm

Mesih İsa'nın kulları ben Pavlus ve Timoteyus'tan, Filipi'de bulunan gözetmenler ve görevlilerle birlikte Mesih İsa'ya ait bütün kutsallara selam! ²Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Şükran ve dua

³Sizi hatırladıkça Tanrıma şükrediyorum. ⁴⁻⁵İlk günden şimdiye dek Müjde'nin yayılmasındaki işbirliğinizden dolayı her duamda hepiniz için her zaman sevinçle dilekte bulunuyorum. ⁶Sizde iyi bir işe başlamış olan Tanrı'nın bunu, Mesih İsa'nın gününe dek bitireceğine güvenim vardır. ⁷Hepinizle ilgili olarak böyle düşünmekte haklıyım. Her an yüreğimdesiniz. İster zincire vurulmuş olayım, ister Müjde'yi savunup doğrulamakta olayım, hepiniz benimle birlikte Tanrı'nın lütfuna ortaksınız. ⁸Hepinizi Mesih İsa'nın sevgisiyle nasıl özlediğime Tanrı tanıktır. ⁹Duam şu ki sevginiz, bilgi ve her tür sezgiyle arttıkça artsın. ¹⁰⁻¹¹Öyle ki, üstün değerleri ayırt edebilesiniz ve böylece, Tanrı'nın yüceliği ve övgüsü için, Mesih'in aracılığıyla gelen doğruluk meyvesiyle dolarak Mesih'in gününde saf ve kusursuz olasınız.

Müjde'nin yayılması

¹²Kardeşler, şunu bilmenizi isterim: başıma gelenler daha çok Müjde'nin yayılmasına yaramıştır. ¹³Sonuç olarak tüm saray muhafızları dahil, herkes Mesih uğruna zincire vurulduğumu öğrendi. ¹⁴Kardeşlerin çoğu da zincire vuruluşumdan ötürü Rab'be güvenerek Tanrı sözünü korkusuzca söylemekte daha da cesur davranıyorlar. ¹⁵Gerçi bazıları Mesih'i kıskançlık ve rekabetle, bazıları ise iyi niyetle tanıtıyorlar. ¹⁶Sonuncular, Müjde'yi savunmak için atandığımı bilerek bunu

sevgiyle yapıyorlar. ¹⁷Ötekiler ise Mesih'i temiz yürekle değil, tutukluluğumda bana sıkıntı çıkaracaklarını sanarak bencil tutkularla tanıtıyorlar. ¹⁸Ama ne önemi var? İster art niyetle, ister içtenlikle olsun, her durumda Mesih tanıtılmış oluyor. Buna seviniyorum, sevineceğim de. ¹⁹Çünkü dualarımızla ve İsa Mesih'in Ruhunun yardımıyla bunun bana kurtuluş getireceğini biliyorum.

²⁰Hiçbir şekilde utandırılmayacağımı, yaşasam da ölsem de, Mesih'in her zamanki gibi şimdi de bedenimde yüceltilmesi için tam bir cesaret gösterebileceğimi bekliyor ve umut ediyorum.

²¹Çünkü benim için, yaşamak Mesih'tir, ölmek kazançtır. ²²Eğer bu dünyada yaşamaya devam edersem, yararlı işler yapacağım. Ama hangisini seçeceğimi bilemiyorum. ²³İki seçenek arasında kaldım. Bu dünyadan ayrılmayı ve Mesih'le birlikte olmayı arzuluyorum; bu çok daha iyidir.

²⁴Ama bu dünyada kalmam sizin için daha gereklidir. ²⁵Bundan emin olarak biliyorum ki, kalacağım. İmanda gelişip sevinmeniz için hepimizle birlikte olmaya devam edeceğim. ²⁶Öyle ki, tekrar yanınıza geldiğimde, Mesih İsa'da benimle daha çok övünebilesiniz.

²⁷⁻²⁸Ancak yaşayışınız Mesih'in müjdesine layık olsun. Öyle ki, gelip sizi görsem de, uzakta kalsam da, sizinle ilgili haberleri, tek bir ruhta dimdik durduğunuzu, Müjde'de açıklanan inanç uğruna tek bir can halinde birlikte mücadele ettiğinizi, size karşı duranlardan hiçbir şekilde yılmadığınızı duyayım. Böyle davranmanız onlar için bir belirtidir — kendilerinin mahvolacağını, sizlerin ise kurtulacağını gösteren bir belirti. Ve bu Tanrı'nın işidir. ²⁹⁻³⁰Çünkü Mesih uğruna size yalnız Mesih'e iman etmek değil, ama daha önce bende gördüğünüz ve hâlâ sürdürdüğümü duyduğunuz zorlu çabanın aynısına sahip olarak Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı da verildi.

2. Bölüm

Mesih'i örnek alın

¹⁻²Böylece eğer Mesih'ten gelen bir cesaret, eğer sevgiden doğan bir teselli ve Ruh'la bir paydaşlık varsa, eğer yürekten bir sevgi ve sevecenlik varsa, aynı düşünce ve sevgide, ruhta ve amaçta birleşerek sevincimi tamamlayın. ³Hiçbir şeyi bencil tutkularla ya da boş övünmeyle yapmayın. Her biriniz alçakgönüllülükle diğerini kendinden üstün saysın. ⁴Yalnız kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözetin.

⁵Mesih İsa'da olan düşünce sizde de olsun. ⁶Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı'ya eşitliği sınıksız sarılacak bir hak saymadı. ⁷⁻⁸Ama yüceliğinden soyunarak^[1] kul özünü aldı ve insan benzeyişinde doğdu. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı. ⁹Bunun için de Tanrı O'nu pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağışladı. ¹⁰⁻¹¹Öyle ki, İsa'nın adı anıldığında göktekiler, yerdekiler ve yer altındakilerin hepsi diz çöksün ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söylesin.

Kurtuluşunuzu sonuca götürün

¹²Öyleyse sevgili kardeşlerim, her zaman söz dinlediğiniz gibi, yalnız ben aranızdayken değil, ama şimdi yokluğumda da saygı ve korkuyla kurtuluşunuzu sonuca götürmek için daha çok gayret edin. ¹³Çünkü kendisini hoşnut eden şeyi hem istemeniz, hem de yapmanız için sizde etkin olan Tanrı'dır. ¹⁴⁻¹⁶Her şeyi söylenmeden ve çekişmeden yapın ki, yaşam sözüne sınıksız

sarılarak aralarında evrendeki yıldızlar gibi parladığımız bu eğri ve sapık kuşağın ortasında kusursuz ve saf, Tanrı'nın lekesiz çocukları olasınız. Öyle ki, boş yere koşmadığımı ve boş yere emek vermediğimi görerek Mesih'in gününde övünecek bir nedene sahip olayım. ¹⁷İmanınızın sunusu ve hizmeti üzerine kanım adak şarabı gibi dökülecek olsa da, seviniyorum ve hepinizin sevincine katılıyorum. ¹⁸Aynı şekilde siz de sevinin ve benim sevincime katılın.

Timoteyus ve Epafrodit

¹⁹Durumunuzu öğrenmek ve böylece içimi rahatlatmak üzere Timoteyus'u yakında yanınıza gönderebileceğime dair Rab İsa'da ümidim var. ²⁰Timoteyus gibi düşünen ve durumunuzla içtenlikle ilgilenen başka kimsem yoktur. ²¹Herkes kendi işlerini düşünüyor, Mesih İsa'nınkini değil. ²²Ama Timoteyus'un, değerini kanıtlamış biri olduğunu, babasının yanında hizmet eden bir çocuk gibi, Müjde'nin yayılması için benim yanımda hizmet ettiğini bilirsiniz. ²³Durumum belli olur olmaz onu hemen gönderebileceğimi ümit ediyorum. ²⁴Rab'be güvenim odur ki, ben de yakında geleceğim.

²⁵Ama muhtaç anımda bana yardım etmek üzere gönderdiğiniz elçiyi, omuz omuza mücadele verdiğim kardeşim ve emektaşım Epafrodit'i size geri yollamayı gerekli gördüm. ²⁶Çünkü hepinizi öznlüyor ve kendisinin hasta olduğunu öğrenmiş olmanızdan ötürü kederleniyordu. ²⁷Gerçekten de ölüm derecesinde hastalanmıştı. Ne var ki Tanrı ona, ve yalnız ona değil, ama acı üstüne acı duymayayım diye bana da merhamet etti. ²⁸İşte bu nedenle, onu tekrar görüp sevinesiniz diye kendisini daha büyük bir istekle yanınıza gönderiyorum. Böylelikle benim de kaygılarım hafifleyecek. ²⁹Onu Rab'de tam bir sevinçle kabul edin, onun gibi kişileri onurlandırın. ³⁰Çünkü sizin bana yapamadığınız yardımı yapmak için canını tehlikeye atarak Mesih'in işi uğruna neredeyse ölüyordu.

3. Bölüm

Gerçek doğruluk

Sonuç olarak kardeşlerim, Rab'de sevinin. Size aynı şeyleri yazmak bana usanç vermez; hem bu sizin için bir güvencedir.

²Kötülük yapan o adamlardan, o köpeklerden sakının; o sünnet bağınazlarından¹ sakının! ³Çünkü gerçek sünnetliler, Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla tapınan, Mesih İsa'yla övünen ve benliğe güvenmeyen bizleriz. ⁴Ben aslında benliğe de güvenebilirdim. Eğer başka bir kimse benliğe güvenebileceğini sanıyorsa, ben buna daha çok güvenebilirim. ⁵Doğumumun sekizinci günü sünnet oldum. İsrail soyundan, Benyamin oymağından, özbeöz İbraniyim. Kutsal Yasa'ya bağlılık dersiniz, Ferisiydim. ⁶Gayret dersiniz, inanlılar topluluğuna zulmeden biriydim. Yasa'ya dayanan doğruluk dersiniz, kusursuzdum.

⁷Ama bana kazanç olan her şeyi Mesih uğruna zarar saydım. ⁸⁻⁹Dahası var, kendisi uğruna her şeyi yitirdiğim Rabbim İsa Mesih'i tanımanın üstün değeri yanında her şeyi zarar sayıyorum, süprüntü sayıyorum. Öyle ki, Mesih'i kazanayım ve Kutsal Yasa'ya dayanan kendime özgü bir doğruluğa değil, Mesih'e iman etmekle kazanılan, iman sonucu Tanrı'dan gelen doğruluğa sahip olarak Mesih'le birleşmiş olayım. ¹⁰⁻¹¹Ölümünde O'na benzeyerek O'nu tanımak, dirilişinin gücünü ve acılarına ortak olmanın ne demek olduğunu bilmek ve böylece ne yapıp yapıp

ölümden dirilişe erişmek istiyorum.

Hedefe doğru koşalım

¹²Bunlara şimdiden kavuşmuş ya da şimdiden yetkinliğe erişmiş olduğumu söylemiyorum. Ama Mesih'in beni kazanmakla benim için öngördüğü ödülü kazanmak için koşuyorum. ¹³

¹⁴Kardeşler, ben kendimi henüz bunu kazanmış saymıyorum. Ancak şunu yapıyorum: geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödülü kazanmak için hedefe doğru koşuyorum. ¹⁵Buna göre, olgun olanlarımızın hepsi bu düşüncede olsun. Herhangi bir konuda farklı bir düşünceniz varsa, Tanrı bunu da size açıkça gösterecek. ¹⁶Yalnız, eriştiğimiz düzeye uygun bir yaşam sürelim.

¹⁷Kardeşler, hep birlikte beni örnek alın. Size verdiğimiz örneğe göre yaşayanlara dikkatle bakın.

¹⁸Size defalarca söylediğim gibi, şimdi de gözyaşları içinde tekrar söylüyorum: birçok kişi Mesih'in çarmihına düşman olarak yaşıyor. ¹⁹Bunların sonu yıkımdır. Bunların tanrısı mideleridir. Ayıplarıyla övünür, yalnız bu dünyayı düşünürler. ²⁰Oysa bizim vatanımız göklerde. Ve oradan, Kurtarıcı olan Rab İsa Mesih'i bekliyoruz. ²¹O, her şeyi kendine bağlı kılmaya yeterli olan gücünün etkinliğiyle bizim zavallı bedenlerimizi değiştirip kendi yüce bedenine benzer hale getirecektir.

4. Bölüm

Son öğütler

Bu nedenle, ey sevgililer, sevincim, başımın tacı, içten özlediğim sevgili kardeşlerim, böylece Rab'de dimdik durun.

²Evodiya'ya rica ediyorum, Sintihe'ye rica ediyorum, Rab yolunda aynı düşüncede olun. ³Evet, gerçek yoldaşım¹, sana da yalvarırım, bu kadınlara yardım et. Çünkü onlar benimle, Klement'le ve adları Yaşam Kitabı'nda bulunan diğer emektaşlarımla birlikte Müjde'yi yaymak için mücadele ettiler.

⁴Rab'de her zaman sevinin; yine söylüyorum, sevinin! ⁵Uysallığınız bütün insanlarca bilinsin. Rab'bin gelişi yakındır¹. ⁶Hiç kaygılanmayın; her konudaki dileklerinizi, Tanrı'ya dua edip yalvararak şükranla bildirin. ⁷O zaman her türlü kavrayışı aşan Tanrı'nın esenliği Mesih İsa aracılığıyla yüreklerinizi ve düşüncelerinizi koruyacaktır.

⁸Sonuç olarak kardeşlerim, gerçek, saygıdeğer, doğru, pak, sevimli ve hayranlık uyandıran ne varsa, erdemli ve övülmeye değer ne varsa, onu düşünün. ⁹Benden öğrendiğiniz, kabul ettiğiniz, işittiğiniz, bende gördüğünüz ne varsa, onu yapın. O zaman esenlik veren Tanrı sizinle olacaktır.

Pavlus'un teşekkürü

¹⁰Bana olan ilginizi sonunda tazelemiş olmanızdan dolayı Rab'de çok sevindim. Aslında ilgi duyuyordunuz, ama bunu göstermeye fırsatınız olmadı. ¹¹Bunları, herhangi bir ihtiyacım olduğu için söylemiyorum. Çünkü ben bulunduğum her durumda eldekiyle yetinmeyi öğrendim.

¹²Yoksulluk çekmeyi de bilirim, bollukta yaşamayı da. İster tok ister aç olayım, ister bollukta ister ihtiyaçta olayım, her durumda ve her koşulda yaşamamın sırrını öğrendim. ¹³Beni

güçlendirenin aracılığıyla her şeyi yapabilirim. ¹⁴Yine de sıkıntılara ortak olmakla iyi ettiniz.

¹⁵Siz de bilirsiniz, ey Filipililer, Müjde'nin yayılmaya başladığı sıralarda, Makedonya'dan ayrıldığım zaman sizden başka hiçbir topluluk karşılıklı yardımlaşma konusunda benimle işbirliği yapmadı. ¹⁶Ben Selanik'te iken bile, ihtiyacım üzerine birkaç kez bana yardımda bulundunuz. ¹⁷Armağan peşinde değilim; ama ruhsal kazancın hesabınızda birikmesini istiyorum. ¹⁸Benim her şeyim var, bolluktayım. Epafrodit'in eliyle gönderdiğiniz hediyeleri alınca bir eksiğim kalmadı. Bunlar güzel kokulu sunular, Tanrı'nın beğenisini kazanan, O'nu hoşnut eden kurbanlardır. ¹⁹Tanrım da her ihtiyacınızı kendi zenginliğiyle Mesih İsa'da görkemli bir biçimde karşılayacaktır. ²⁰Babamız Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun. Amin.

Son selamlar

²¹Mesih İsa'ya ait tüm kutsallara selam söyleyin. Yanımdaki kardeşler size selam ederler.

²²Bütün kutsallar, ve özellikle Sezar'ın ev halkından olanlar size selam ederler.

²³Rab İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

FLP Dipnotlar:

2:7-8 yüceliğinden soyunarak: Grekçede, «kendini boş kılarak.»

3:2 sünnet bağnazları: ya da «bedeni kesip biçenler»; sünnet gibi, bedenle ilgili dinsel törelere aşırı bağlı olanlar.

4:3 gerçek yoldaşım: ya da «sadık Sizigus.»

4:5 Rab'bin gelişi yakındır: Grekçede, «Rab yakındır.»

Pavlus'un KOLOSELİLERE MEKTUBU

KOLOSELİLERE GİRİŞ

Genel bakış: Kolose, Honaz yakınlarında, Denizli'nin 16 km doğusunda bulunuyordu (bkz. haritalar). Aslında Pavlus, Kolose'ye henüz gitmemişti; ama Epafra, büyük olasılıkla Pavlus Efes'teyken, onun temsilcisi olarak Müjde'yi Kolose'ye ulaştırmıştı. Bu arada, «Asya ilinde yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti» (Elç.19:10; Kol.1:7). Kolose'deki inanlıların gösterdiği gelişmeleri Pavlus'a bildiren de Epafra'ydı. Pavlus, bundan sonra Tihikus ve Onesimus'u bu mektupla birlikte Kolose'ye gönderir (bkz. Filimun'a Giriş). Tihikus'un görevi, Pavlus'la ilgili haberleri iletmek ve Kolose'deki inanlıları yüreklendirmektir (4:7-9).

Mektubun içeriği: Pavlus, Kolose'deki inanlıların gösterdiği gelişmeleri, özellikle içten iman ve sevgilerine ilişkin haberleri duymaktan mutludur (1:3-8; 2:5). Onlar için hararetle dua eder (1:3,9-12; 2:1-4); aralarında yanlış öğretiyenlerin bulunduğunu duymak onu bir hayli kaygılandırır (2:4,8,16-23). Sözünü ettiği yanlış öğretinin ayrıntılarına inmez, ama yazdıklarından bu öğretiye dair bazı ipuçları çıkarabiliriz. Anladığımız kadarıyla söz konusu öğreti, Yahudi din kuralları (Sept günü, bayramlar ve yiyeceklerle ilgili kurallar) ile sonradan Gnostisizm diye adlandırılan felsefe akımının karmaşığıdır. Bunlara ek olarak Kolose'de öğretilenler, özel bilgilere duyulan tutku, çilecilik ve meleklere tapınmayı da içerirdi. Pavlus, «bedenin başı» durumunda olan Mesih'e dayanmayan bu öğretiye şiddetle saldırıyor (2:18).

Böylelikle Pavlus, Kolose'deki inanlıların dikkatini yine Mesih'e çekiyor. Mektubun ana konusunun işlendiği 1:15-20 ayetlerinde Mesih'in üstünlüğünü şu sözlerle vurguluyor:

O, «görünmez Tanrı'nın görüntüsü»dür,

«bütün yaratılışın ilk doğanı»dır,

«her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratılmıştır» ve

«Tanrılığın tüm doluluğu bedence Mesih'te bulunuyor»

(2:9'a da bakınız).

Ayrıca Pavlus, Koloselileri şu sözlerle uyarıyor: «Rab Mesih İsa'yı nasıl kabul ettinizse, öylece O'nda yaşayın» (2:6). Sonuç olarak onların Tanrı'yı daha iyi tanımalarını istiyor¹. (Pavlus'un Mesih'le ilgili öğretisinin diğer bazı ayrıntılarını mektubun 1:13-14,27-28; 2:2-3,9-15; 3:1-4,11 ayetlerinde bulabilirsiniz).

Mektupta sözü edilen yanlış öğretiler, bireyleri iyi davranmaya da yöneltemiyor. Gerçekte, «doğal benliğin düşkünlüğünü önlemekte hiçbir yararları yoktur» (2:23). Pavlus, «Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri» (3:12) olan Koloseli inanlıların, «Rab'be yarasız biçimde yaşamalarını ve O'nu her yönden hoşnut etmelerini» (1:10) ister. Böylece 3:1 ile 4:6 arasında

kalan ayetler, inanlıların nasıl davranması gerektiği konusunu işliyor.

Ana hatlar:

1:1-12	Kolosalilere selam ve dualar
1:13-23	Mesih'in üstünlüğü
1:24-2:5	Pavlus'un kutsallara hizmeti
2:6-15	Mesih'te yaşayın
2:16-23	Yanlış öğretilere karşı uyarılar
3:1-4:6	Mesih'te yeni yaşam
4:7-18	Haberler ve son selamlar

Kaynak ayetler:

¹1:10,28; 2:1-3,7,19

Pavlus'un KOLOSELİLERE MEKTUBU

1. Bölüm

¹⁻²Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteyus'tan, Kolose'de bulunan ve Mesih'e iman eden kutsal kardeşlere selam! Babamız Tanrı'dan size lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus Tanrı'ya şükrediyor

³Sizler için dua ederken, Tanrı'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Babasına her zaman şükrediyoruz. ⁴Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğinizi ve tüm kutsalları sevdiğinizi duymuş bulunuyoruz. ⁵⁻⁶İman ve sevginiz, göklerde sizin için saklı bulunan ümitten kaynaklanıyor. Bu ümidin haberini gerçeğin bildirisinden, yani daha önce size ulaşmış olan Müjde'den aldınız. Müjde, tıpkı onu işittiğiniz ve Tanrı'nın lütfunu gerçekten anladığınız günden beri aranızda olduğu gibi, bütün dünyada da meyve vermekte ve yayılmaktadır. ⁷Müjde'yi bizim adımıza Mesih'in güvenilir hizmetkârı olan sevgili emektaşımız Epafra'dan öğrendiniz. ⁸Ruh'tan kaynaklanan sevginizi de bize o bildirdi.

Pavlus'un Kolosaliler için duası

⁹Bunu işittiğimiz günden beri biz de sizin için dua etmekten, tüm bilgelik ve ruhsal anlayışla

Tanrı'nın isteğini tam olarak bilmenizi dilemekten geri kalmadık. ¹⁰Rab'be yaraşır biçimde yaşamamız ve O'nu her yönden hoşnut etmeniz için, her iyi işte meyve vererek Tanrı'yı tanımakta ilerlemeniz için dua ediyoruz. ¹¹Her şeye sevinçle katlanıp sabredebilmeniz için O'nun yüce gücüne dayanarak bütün kudretle güçlenmenizi diliyoruz. ¹²Bizi kutsalların ışıktaki mirasına ortak olmaya yeterli kılan Baba'ya şükretmeniz için dua ediyoruz. ¹³O bizi karanlığın hükümranlığından kurtarıp sevgili Oğlunun egemenliğine aktardı. ¹⁴O'nda kurtuluşa, günahlarımızın bağışına sahibiz.

Mesih'in kimliği ve görevi

¹⁵Görünmez Tanrı'nın görüntüsü, bütün yaratılışın ilk doğanı O'dur. ¹⁶Nitekim gökte ve yeryüzünde, görünen ve görünmeyen şeyler, tahtlar, egemenlikler, yönetimler ve hükümranlıklar, her şey O'nda yaratıldı. Her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratılmıştır. ¹⁷Her şeyden önce var olan O'dur ve her şey varlığını O'nda sürdürmektedir. ¹⁸Bedenin, yani inanlılar topluluğunun başı O'dur. Her şeyde ilk yeri alsın diye başlangıç olan ve ölümler arasından ilk doğan O'dur. ¹⁹Çünkü Tanrı, tüm doluluğunun O'nda bulunmasını uygun gördü. ²⁰O'nun çarmıhta akıtılan kanı aracılığıyla esenliği sağlamış olarak yerde ve gökte olan her şeyi O'nun aracılığıyla kendisiyle barıştırmaya razı oldu.

²¹Yaptığımız kötülükler yüzünden bir zamanlar düşüncelerinizde Tanrı'ya yabancı ve düşmandınız. ²²Şimdiyse Mesih, sizi Tanrı'nın önüne kutsal, lekesiz ve kusursuz olarak çıkarmak için öz bedeninin ölümü sayesinde sizi Tanrı'yla barıştırdı. ²³Yeter ki, duyduğunuz müjdenin verdiği ümitten kımıldamadan, imanda temellenmiş ve yerleşmiş olarak kalın. Ben Pavlus, gök altındaki bütün yaratılışa duyurulan bu müjdenin hizmetkârı oldum.

Pavlus'un imanlılara hizmeti

²⁴Sizin için acı çektiğime şimdi seviniyorum. Mesih'in, kendi bedeni olan inanlılar topluluğu uğruna çektiği sıkıntılardan eksik kalanlarını kendi bedenimde tamamlıyorum. ²⁵⁻²⁶Tanrı'nın sizin yararınıza bana verdiği görevle inanlılar topluluğunun hizmetkârı oldum. Görevim, Tanrı sözünü, yani geçmiş çağlardan ve kuşaklardan gizlenmiş, ama şimdi O'nun kutsallarına açıklanmış olan sırrı her yerde duyurmaktır. ²⁷Tanrı, kendi kutsallarına bu sırrın uluslar arasında ne denli yüce ve zengin olduğunu bildirmek istedi. Bu sırrın özü şudur: Mesih içinizde bulunuyor. Bu da size yüceliğe kavuşma ümidini veriyor. ²⁸Her insanı Mesih'te yetkinleşmiş olarak Tanrı'ya sunmak için herkesi uyarak ve herkesi tüm bilgeliğe eğiterek Mesih'i tanıtıyoruz. ²⁹O'nun güçlü biçimde bende etkin olan kudretine dayanarak uğraşıp emek vermemin amacı da budur.

2. Bölüm

Gerek sizler, gerek Laodikya'da bulunanlar ve gerekse yüzümü hiç görmemiş olanların hepsi için ne denli büyük bir uğraş verdiğimi bilmenizi isterim. ²⁻³Yürekerinin cesaret bulmasını ve sevgide birleşmelerini dilerim. Öyle ki, anlayışın verdiği tam güvenliğin bütün zenginliğine kavuşsunlar ve Tanrı'nın sırrını, yani bilginin ve bilgeliğin tüm hazinelerinin saklı olduğu Mesih'i tanınsınlar. ⁴Bunu, kimse sizi kulağı okşayan sözlerle aldatmasın diye söylüyorum. ⁵Çünkü her ne kadar bedence aranızda değilsem de, ruhça sizinle beraberim. Düzenliliğinizi ve Mesih'e

imanınızın sağlamlığını görüyor ve seviniyorum.

Mesih'te yaşamak

⁶O halde Rab Mesih İsa'yı nasıl kabul ettinizse, öylece O'nda yaşayın. ⁷Şükranla dolup taşarak O'nda köklenin ve gelişin, size öğretildiği gibi imanda güçlenin.

⁸Dikkatli olun! Mesih'e değil de, insanların geleneğine ve dünyanın temel ilkelerine dayanan felsefeyle, boş ve aldatıcı sözlerle kimse sizi tutsak etmesin. ⁹Çünkü Tanrılığın tüm doluluğu bedence Mesih'te bulunuyor. ¹⁰Siz de her yönetim ve hükümlerliliğin başı olan Mesih'te doluluğa kavuştunuz.

¹¹Ayrıca Mesih'in gerçekleştirdiği sünnet sayesinde günahlı benliğinizden¹¹ soyunarak elle yapılmayan sünnetle O'nda sünnet edildiniz. ¹²Vaftizde O'nunla birlikte gömüldünüz ve O'nu ölümden diriltten Tanrı'nın gücüne iman ederek O'nunla birlikte dirildiniz. ¹³Siz suçlarınız ve benliğinizin sünnetsizliği yüzünden ölüyken, Tanrı sizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. Bütün suçlarımızı O bağışladı. ¹⁴Kurallarıyla bize karşı ve aleyhimizde olan yazılı antlaşmayı¹⁴ sildi, onu çarımha mıhlayıp ortadan kaldırdı. ¹⁵Yönetimlerin ve hükümlerliliğin¹⁵ elindeki silahları alıp onları çarımhta yenerek açıkça gözler önüne serdi.

Yanlıı öğretilere kapılmayın!

¹⁶Bu nedenle yiyecek ve içecek, bayram, yeni ay ya da Sept günü konusunda hiç kimse sizi yargılamasın. ¹⁷Bunlar gelecek şeylerin gölgesidir, aslı ise Mesih'tedir. ¹⁸⁻¹⁹Sahte alçakgönüllülükte ve meleklere tapınmakta direnen, gördüğü düşlerin üzerinde durarak doğal benliğin düşünceleriyle boş yere böbürlenen ve Baş'a¹⁷ tutunmayan hiç kimse sizi ödülünüzden yoksun bırakmasın. Tüm beden, eklemler ve bağlar yardımıyla bu Baş'tan beslenip bütünlenmekte, Tanrı'nın sağladığı büyümeyle gelişmektedir.

²⁰⁻²¹Mesih'le birlikte ölüp dünyanın temel ilkelerinden kurtulduğunuza göre, dünyada yaşayanlar gibi niçin, «Şunu tutma», «Bunu tatma», «Şuna dokunma» gibi kurallara uyuyorsunuz? ²²Bu kuralların hepsi, kullanıldıkça yok olacak nesnelere ilgilidir; insanların buyruklarına ve öğretilerine dayanırlar. ²³Kuşkusuz bu kuralların uydurma dindarlık, sahte alçakgönüllülük ve bedene eziyet açısından bilgece bir görünüşü vardır; ama doğal benliğin düşkünlüğünü önlemekte hiçbir yararları yoktur.

3. Bölüm

Mesih'te yeni yaşam

Mesih'le birlikte dirildiğinize göre, gökteki değerlerin ardından gidin. Mesih orada, Tanrı'nın sağında oturuyor. ²Yeryüzündeki değil, gökteki değerleri düşünün. ³Çünkü siz öldünüz, yaşamınız da Mesih'le birlikte Tanrı'da saklıdır. ⁴Yaşamınız olan Mesih görüldüğü zaman, siz de O'nunla birlikte yücelmiş olarak görüneceksiniz.

⁵Bu nedenle iç varlığımızın dünyasal yönlerini | cinsel ahlaksızlığı, pisliliği, tutkuları, kötü arzuları ve putperestlik anlamına gelen açgözlülüğü | öldürün. ⁶Bunlardan dolayı Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine geliyor. ⁷Geçmişte böyle insanların arasında yaşadığınız zaman siz de

bu yollarda yürüdünüz. ⁸Ama şimdi öfke, kızgınlık, kötü niyet dahil, hepsini üzerinizden sıyrıp atın. Ağzınızdan hiçbir sövgü ya da edepsiz söz çıkmasın. ⁹⁻¹⁰Birbirinize yalan söylemeyin. Çünkü eski yaradılışı kötü alışkanlıklarıyla birlikte üzerinizden çıkarıp attınız, eksiksiz bilgiye erişmek üzere Yaraticısının benzeyişinde tazelenen yeni yaradılışı giyindiniz. ¹¹Bu yenilikte¹ Grek ve Yahudi, sünnetli ve sünnetsiz, barbar¹, İskit¹, köle ve özgür ayrımı yoktur. Mesih her şeydir ve her şeydedir.

¹²Böylece, Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri olarak yürekten sevecenliği, iyiliği, alçakgönüllülüğü, sabır ve yumuşaklığı giyinin. ¹³Birbirinize hoşgörülü davranın. Eğer birinizin ötekenden bir şikâyeti varsa, Rab'bin sizi bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın. ¹⁴Bunların hepsinin üzerine yetkin birliğin bağı olan sevgiyi giyinin. ¹⁵Mesih'in esenliği yüreklerinizde hakem olsun. Tek bir bedenün üyeleri olarak bu esenliğe çağrıldınız. Şükredenler olun! ¹⁶Mesih'in sözü tüm zenginliğiyle içinizde yaşasın. Tüm bilgelikle birbirinize öğretin, öğüt verin, mezmurlar, ilahiler ve ruhsal ezgiler söyleyerek yüreklerinizde şükranla Tanrı'ya nağmeler yükseltin. ¹⁷Söylediğiniz ve yaptığınız her şeyi Rab İsa'nın adıyla, O'nun aracılığıyla Baba Tanrı'ya şükrederek yapın.

Yeni yaşamda aile ve toplum ilişkileri

¹⁸Ey kadınlar, Rab'be ait olanlara yaraşır biçimde, kocalarınıza bağımlı olun. ¹⁹Ey kocalar, karılarınızı sevin. Onlara sert davranmayın. ²⁰Ey çocuklar, her şeyde anne babalarınızın sözünü dinleyin. Çünkü bu, Rab'bi hoşnut eder. ²¹Ey babalar, çocuklarınızı incitmeyin; yoksa cesaretleri kırılır.

²²Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin her sözünü dinleyin. Bunu, sırf insanları hoşnut etmek isteyenler gibi göze hoş görünen hizmetle değil, saf yürekle, Rab korkusuyla yapın. ²³⁻²⁴Rab'den miras ödülünü alacağınızı bilerek, her ne yaparsanız, insanlar için değil, Rab için yapar gibi candan yapın. Rab Mesih'e kulluk ediyorsunuz. ²⁵Haksızlık eden, ettiği haksızlığın karşılığını alacak. Hiçbir ayırım yapılmayacaktır.

4. Bölüm

Ey efendiler, gökte sizin de bir Efendiniz olduğunu bilerek kölelerinize adalet ve eşitlikle davranın.

Çeşitli öğütler

²Kendinizi duaya verin. Duada uyanık kalın ve şükredin. ³Aynı zamanda bizim için de dua edin ki Tanrı, sözünü yaymamız ve uğruna hapsedildiğim Mesih sırrını açıklamamız için bize bir kapı açsın. ⁴Bu sırrı, gerektiği gibi açıklıkla bildirebilmem için dua edin.

⁵Sizden olmayanlara karşı bilgece davranın. Fırsatı değerlendirin. ⁶Sözünüz tuzla terbiye edilmiş gibi, her zaman lütufkâr olsun. Böylece herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bileceksiniz.

Son selamlar

⁷Rab yolunda emektaşım ve güvenilir bir hizmetkâr olan sevgili kardeşimiz Tihikus, benimle ilgili her şeyi size bildirecektir. ⁸İşte bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret

vermesi için kendisini size gönderiyorum. ⁹Onunla birlikte, sizden biri olan, güvenilir ve sevgili kardeş Onesimus'u da gönderiyorum. Burada olup biten her şeyi size bildirecekler.

¹⁰Hapishane arkadaşım Aristarkus ve Barnaba'nın yeğeni Markos size selam ederler. Markos'la ilgili buyruklar aldınız; eğer yanınıza gelirse, kendisini kabul edin. ¹¹Yustus diye adlandırılan Yeşu da size selam eder. Tanrı'nın Egemenliği için çalışan emektaşım Yahudiler yalnız bunlardır. Bunlar bana teselli oldular. ¹²Sizden biri ve Mesih İsa'nın kulu olan Epafra size selam eder. Tanrı'nın her isteğinden emin, yetkin kişiler olarak ayakta kalasınız diye sizin için her zaman duayla mücadele ediyor. ¹³Gerek sizin için, gerek Laodikya ve Hiyerapolis'te bulunanlar için çok emek verdiğine tanıklık ederim. ¹⁴Sevgili hekim Luka ve Dimas da size selam ederler.

¹⁵Laodikya'daki kardeşlere, Nimfa'ya[¶] ve onun evindeki topluluğa selam edin. ¹⁶Bu mektup aranızda okunduktan sonra Laodikya topluluğunda da okunsun. Siz de Laodikya'dan gelecek olan mektubu okuyun. ¹⁷Arkipus'a şunu söyleyin: «Rab yolunda üstlendiğin görevi tamamlamaya dikkat et!»

¹⁸Ben Pavlus bu selamı kendi elimle yazıyorum. Zincire vurulduğumu unutmayın. Tanrı'nın lütfü sizinle birlikte olsun.

KOL Dipnotlar:

2:11 günahlı benlik: Grekçede, «et bedeni.»

2:14 antlaşma: ya da «borç belgesi.»

2:15 Yönetimler ve hükümranlıklar: Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örn. cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümranlıklar.

2:18-19 Baş: İsa Mesih.

3:11 bu yenilikte: Grekçede, «burada.»

3:11 barbar: Greklerin Grek olmayan herkes için kullandıkları ve başlangıçta aşağılayıcı bir anlam taşımayan, sadece 'yabancı' anlamına gelen bir sözcük.

3:11 İskitler, çok eski çağlarda Karadeniz'in kuzey ve doğusunda yaşamış olan göçebe bir halktı.

4:15 Nimfa: bir kadın adı.

Pavlus'un SELANİKLİLERE BİRİNCİ MEKTUBU

1. SELANİKLİLERE GİRİŞ

Genel bakış: Pavlus Müjde'yi yaymak için yaptığı ikinci yolculukta Avrupa'ya da geçti; bu arada Selanik kentine uğradı (Elç.17:1-9). Tuna Nehri'nden başlayıp güneye uzanan ana kara yolunun Roma'dan doğuya uzanan ana yolla kesiştiği noktada bulunan bu işlek liman kenti, Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalan Makedonya eyaletinin de başkentiydi. Pavlus'un Selanik ziyareti oldukça kısa sürdü. Müjde'yi yayma gayretleri o kadar çok kişiyi İsa'ya döndürdü ki, kentte yaşayan Yahudi önderler halkı ayaklandırarak Pavlus'u kenti terk edip yoluna devam etmeye zorladı. Pavlus, ayrılışından sonra çeşitli sıkıntılarla karşılaşan yeni inanlılar için çok kaygı çekiyordu (3:1-4). Bu nedenle, durumlarını öğrenmek ve onları yüreklendirmek için Timoteyus'u Atina'dan Selanik'e gönderdi. Timoteyus Selanik'teyken Pavlus Korint'e geçti (Elç.18:1). Mektup kaleme alındığı sıralarda Timoteyus, Selanik'teki inanlıların gösterdiği gelişmelerle ilgili olumlu haberlerle Pavlus'un yanına dönmüştü (3:6). Elçilerin İşleri 18:12'de Pavlus'un Korint'teki Romalı vali Galyo'nun önüne nasıl çıkarıldığını okuyoruz. Galyo'nun, İ.S. 51-52 yılları arasında Korint'te görev yaptığını belirten taş yazmaları sayesinde, bu mektubun İ.S. 50 yıllarında yazıldığını anlıyoruz.

Mektubun içeriği: Mektup, Selanik topluluğu için Tanrı'ya sunulan teşekkürle başlıyor (1:2-10). Selanik'teki inanlılar, baskılara dayanmakla kalmayıp Müjde'yi civar bölgede de yaymışlardı. Pavlus, arkadaşlarıyla birlikte Selanik'teyken nasıl bir yaşam sürdüğünü, Selanikliler için nasıl kaygılandığını hatırlatıyor (2:1-12) ve onları tekrar görmeyi ne denli arzuladığını dile getiriyor (2:17-18; 3:10). Bu son ayet, mektubun geri kalan kısmına ilişkin iyi bir ipucu veriyor bize: Pavlus, Selaniklilerin iman konusundaki eksiklerini tamamlamak istiyor. O güne kadarki gayretlerini överken daha da ilerlemelerini arzu ediyor (4:1,10; 5:11). Böylece onları ahlaksızlıktan uzak kalmaya çağırıyor (4:3-8), birçok alanda yüreklendiriyor (4:10-12; 5:6-22).

Pavlus, Selanik'teki inanlıların aklını kurcalayan şu soruya değiniyor: Mesih tekrar gelmeden ölen inanlılara ne olacak? Ümitsiz olanlar gibi kederlenmelerini önlemek için (4:13) Mesih'in gelişinde ilk dirilecek olanların Mesih'e ait olarak ölenler olduğunu söylüyor. Mesih'in ikinci gelişi hem bu mektupta, hem de 2. Selanikliler Mektubu'nda işlenen önemli konulardan biridir (bkz. 2. Selaniklilere Giriş)¹.

Ana hatlar:

1:1-10	Selanikli inanlılar için sunulan şükranlar
2:1-16	Pavlus'un Selanik'teki etkinlikleri
2:17-3:13	Selanikli inanlılar için çekilen kaygılar, onlardan gelen iyi haberler

4:1-12	Tanrı'yı hoşnut etmenin yolu
4:13-5:11	Mesih'in ikinci gelişi
5:12-28	Son öğütler

Kaynak ayetler:

¹1:9-10; 2:19; 3:13; 4:13-5:11. Ayrıca 2. Selaniklilere giriş

bölümüne bakınız.

Pavlus'un SELANIKLİLERE BİRİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Pavlus, Silvanus ve Timoteyus'tan, Baba Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait olan Selanik inanlılar topluluğuna selam! Size lütuf ve esenlik olsun.

Örnek iman

²⁻³Dualarımızda sizleri anıyor, her zaman hepimiz için Tanrı'ya şükrediyoruz. İmanın ürünü olan etkinliğinizi, sevgiye dayanan emeğinizi ve Rabbimiz İsa Mesih'e bağladığımız ümitten gelen dayanıklılığınızı Babamız Tanrı'nın önünde durmadan anıyoruz. ⁴Tanrı'nın sevdiği kardeşlerim, sizleri O'nun seçtiğini biliyoruz. ⁵Çünkü yaydığımız müjde size yalnız sözle değil, kudretle, Kutsal Ruh'la ve tam bir güvenle ulaştı. Nitekim biz aranızdayken sizin yararınıza nasıl yaşadığımızı bilirsiniz.

⁶Siz de büyük sıkıntılara rağmen, Kutsal Ruh'un verdiği sevinçle Tanrı sözünü kabul ederek bizi ve Rab'bi örnek aldınız. ⁷Böylece Makedonya ve Ahaya'daki bütün imanlılara örnek oldunuz. ⁸Rab'bin sözü sizin aranızdan yayıldı. Tanrı'ya olan imanınızın haberi yalnız Makedonya ve Ahaya'ya değil, her yere ulaşmıştır. Artık bizim bir şey söylememize gerek kalmadı. ⁹⁻¹⁰Çünkü herkes bizi ne kadar iyi karşıladığımızı anlatıp duruyor. Yaşayan gerçek Tanrı'ya kulluk etmek, O'nun ölümden dirilttiği ve bizleri gelecek gazaptan kurtaran Oğlu İsa'nın göklerden gelişini beklemek üzere putlardan Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü anlatıyorlar.

2. Bölüm

Pavlus'un Selanik'teki hizmeti

Kardeşler, size yaptığımız ziyaretin boşa gitmediğini siz de biliyorsunuz. ²Bildiğiniz gibi, daha önce Filip'i'de eziyet görmüş ve hakarete uğramıştık. Ama şiddetli karşı koymalara rağmen, Tanrısal müjdeyi size duyurmak için Tanrımızdan cesaret aldık. ³Çağrımızın kaynağında yalan ya da kirli bir emel olmadığı gibi, bunun hileli bir yönü de yoktur. ⁴Tersine, Tanrı tarafından

Müjde'yi emanet almaya layık görüldüğümüz için, biz insanları değil, yüreklerimizi sınavan Tanrı'yı hoşnut edecek şekilde konuşuyoruz. ⁵Bildiğiniz gibi, hiçbir zaman pohpohlayıcı sözlerle ya da açgözlülüğü örten bir maskeyle gelmedik. Tanrı buna tanıktır. ⁶İnsanlardan gelecek bir övgünün peşinde değildik | ne sizden, ne başkalarından. ⁷Mesih'in elçileri olarak size ağırlığımızı hissettirebilirdik. Ama çocuklarını bağrına basan bir anne gibi size şefkatle davrandık. ⁸Sizlere öylesine gönülden bağlanmıştık ki, sizinle yalnız Tanrı'nın müjdesini değil, kendi canlarımızı da paylaşmaya razıydık. İşte sizi o denli seviyorduk!

⁹Evet kardeşler, nasıl uğraşıp didindiğimizi hatırlarsınız. Hiçbirinize yük olmamak için gece gündüz çalıştık, Tanrı'nın müjdesini size duyurduk. ¹⁰İman eden sizlere karşı davranışımızın ne denli kutsal, adil ve kusursuz olduğuna siz tanıksınız; Tanrı da buna tanıktır. ¹¹Bildiğiniz gibi, bir baba çocuklarına nasıl davranırsa, her birinize öyle davrandık. ¹²Sizi yüreklendirdik, teselli ettik, kendi egemenliği ve yüceliğine çağıran Tanrı'ya yaraşır biçimde yaşamaya özendirdik.

¹³Tanrı'ya sürekli şükretmemiz için bir neden daha var: Tanrı sözünü bizden işitip kabul ettiğiniz zaman bunu insan sözü olarak değil, gerçekte olduğu gibi Tanrı sözü olarak benimsediniz. Siz imanlılarda etkin olan da bu sözdür. ¹⁴Çünkü kardeşler, siz, Tanrı'nın Yahudiye'de bulunan ve Mesih İsa'ya bağlı olan topluluklarını örnek aldınız. Onların Yahudilerden çektiği sıkıntıların aynısını siz de kendi yurttaşlarınızdan çektiniz. ¹⁵⁻¹⁶Rab İsa'yı ve peygamberleri öldüren, bize de zulmeden Yahudilerdir. Diğer uluslardan olanlarla konuşmamızı ve böylece onların kurtulmasını engellemekle Tanrı'nın hoşnutsuzluğuna yol açıyor ve tüm insanlara düşman oluyorlar. Böylelikle durmadan günah üstüne günah yığıyorlar. Ve sonunda Tanrı'nın gazabına uğramış bulunuyorlar.

Geciken ziyaret

¹⁷Kardeşler, kısa bir süre için, düşüncede olmasa da bedende sizden irak düştük. Ama büyük bir özlemle yüzünüzü tekrar görmek için çok çaba gösterdik. ¹⁸Evet, yanınıza gelmek istiyorduk. Hele ben Pavlus, bunu birkaç kez istedim. Ama Şeytan bize engel oldu. ¹⁹Ümidimiz, sevincimiz kimdir? Rabbimiz İsa geldiği zaman O'nun önünde övüneceğimiz taç nedir? Siz değil misiniz? ²⁰Evet, övüncümüz ve sevincimiz sizsiniz.

3. Bölüm

¹⁻³İşte bu özleme daha fazla dayanacak halimiz kalmayınca Atina'da yalnız bırakılmaya razı olduk ve Mesih'in müjdesini yayan Tanrı emektaşı kardeşimiz Timoteyus'u yanınıza gönderdik. Bu sıkıntılardan ötürü kimse sarsılmasın diye sizi imanda güçlendirip cesaretlendirmesini istedik. Sıkıntılardan geçmek üzere belirlendiğimizi siz de biliyorsunuz. ⁴Çünkü sıkıntı çekeceğimizi size önceden, daha yanınızdayken söylemiştik. Ve bildiğiniz gibi, öyle oldu. ⁵Bu nedenle ben de daha fazla dayanamadım ve acaba Ayartıcı bir yolunu bulup sizi ayarttı mı, emeğimiz boşa mı gitti diye iman durumunuzu öğrenmek için Timoteyus'u gönderdim.

Selanik'ten güzel haberler

⁶Ama yanınızdan henüz dönmüş olan Timoteyus, imanınıza ve sevginize dair bize güzel haberler getirdi. Bizi her zaman iyi anılarla hatırladığınızı, sizi görmeyi özlediğimiz kadar sizin de bizi özlediğinizi söyledi. ⁷Bu nedenle kardeşler, bütün çile ve sıkıntılarımız arasında, imanınızdan

ötürü sizinle teselli bulduk. ⁸Çünkü siz Rab'be bağlı kalırsanız, biz gerçekten yaşarız. ⁹Tanrımızın önünde sizden ötürü duyduğumuz tüm sevince karşılık Tanrımıza sizin için yeterince nasıl şükredebiliriz? ¹⁰Sizinle yüz yüze görüşmek ve iman konusundaki eksiklerinizi tamamlamak için gece gündüz var gücümüzle dua ediyoruz.

¹¹Babamız Tanrı'nın kendisi ve Rabbimiz İsa size kavuşmamız için yolumuzu açsın! ¹²Rab, birbirinize ve bütün insanlara olan sevginizi, bizim size olan sevgimiz ölçüsünde çoğaltıp artırsın! ¹³Öyle ki, Rabbimiz İsa tüm kutsallarıyla geldiğinde, Babamız Tanrı'nın önünde kutsallıkta kusursuz olmanız için yüreklerinizi pekiştirsin.

4. Bölüm

Tanrı'yı hoşnut etmek

Kardeşler, nasıl yaşamanız ve Tanrı'yı nasıl hoşnut etmeniz gerektiğini bizden öğrendiniz. Nitekim öyle yaşıyorsunuz. Son olarak bu konuda daha da ilerlemeniz için Rab İsa adına size rica ediyor, yalvarıyoruz. ²Rab İsa'nın yetkisiyle size hangi buyrukları ilettiğimizi biliyorsunuz.

³⁻⁶Tanrı'nın isteği şudur: kutsal olmanız, cinsel ahlaksızlıktan kaçınmanız, her birinizin, Tanrı'yı tanımayan uluslar gibi şehvet tutkusuyla değil, kutsallık ve saygınlık içinde kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip¹ kardeşini aldatmamasıdır. Daha önce de size söylediğimiz ve sizi uyardığımız gibi, Rab bütün bu suçlardan ötürü insanları cezalandıracaktır. ⁷Çünkü Tanrı bizi ahlaksızlığa değil, kutsallık içinde yaşamaya çağırırdı. ⁸Dolayısıyla bu çağırışı reddeden kişi, insanı değil, size Kutsal Ruhunu veren Tanrı'yı reddetmiş olur.

⁹Kardeşlik sevgisi konusunda kimsenin size bir şey yazmasına gerek yoktur. Çünkü Tanrı size birbirinizi sevmeyi öğretti. ¹⁰Aslında tüm Makedonya'daki kardeşlerin hepsini seviyorsunuz. Kardeşler, size rica ediyoruz, bu konuda daha da ilerleyin. ¹¹Size buyurduğumuz gibi, sakın bir yaşam sürmeyi, kendi işinize bakmayı ve ellerinizle çalışmayı amaç edin. ¹²Böylelikle kimseye muhtaç kalmaksızın diğer insanların önünde saygın bir yaşam sürersiniz.

İsa'nın tekrar gelişi

¹³Kardeşler, umutsuzluk içinde yaşayan diğer insanlar gibi kederlenmemeniz için, gözlerini yaşama kapamış olanlar konusunda bilgisiz kalmanızı istemiyoruz. ¹⁴İsa'nın ölüp dirildiğine inanıyoruz. Aynı şekilde Tanrı, İsa'ya bağlı olarak gözlerini yaşama kapamış olanları da O'nunla birlikte geri getirecektir. ¹⁵Rab'bin sözüne dayanarak size şunu bildiriyoruz: biz yaşamakta olanlar, Rab'bin gelişine dek diri kalacak olanlar, gözlerini yaşama kapamış olanların önüne asla geçmeyeceğiz. ¹⁶Rab'bin kendisi, bir emir çağırısıyla, baş meleğin seslenmesiyle ve Tanrı'nın borazanıyla gökten inecek. Önce Mesih'e ait ölümler dirilecek. ¹⁷Ondan sonra biz yaşamakta olanlar, diri kalmış olanlar, onlarla birlikte Rab'bi havada karşılamak üzere bulutlar içinde alınıp götürüleceğiz. Böylece sonsuza dek Rab'le birlikte olacağız. ¹⁸İşte birbirinizi bu sözlerle teselli edin.

5. Bölüm

Kardeşler, bu olayların zaman ve tarihlerine dair size yazmaya gerek yoktur. ²Çünkü siz de çok

iyi bilirsiniz ki, Rab'bin günü, gece hırsız nasıl gelirse öyle gelecektir. ³İnsanlar, «Her şey esenlik ve güvenlikte» dedikleri bir anda, gebe kadının sancılarının aniden bastırması gibi, ani bir yıkıma uğrayacak ve asla kaçamayacaklar. ⁴Ama kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz ki, o gün sizi hırsız gibi yakalasin. ⁵Siz hepiniz ışığın oğulları, gündüzün oğullarısınız. Geceye ya da karanlığa ait değiliz. ⁶Öyleyse başkaları gibi uyumayalım, ayık ve uyanık olalım. ⁷Çünkü uyuyanlar gece uyurlar, sarhoş olanlar da gece sarhoş olurlar. ⁸Gündüze ait olan bizler ise, iman ve sevgi zırhını kuşanıp başımıza miğfer olarak kurtuluş ümidini giyerek ayık kalalım. ⁹Çünkü Tanrı bizi gazaba uğrayalım diye değil, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla kurtuluşa kavuşalım diye belirledi. ¹⁰Mesih bizim için öldü; öyle ki, ister diri ister ölmüş olalım, O'nunla birlikte yaşayalım. ¹¹Bunun için şimdi de yaptığınız gibi, birbirinizi yüreklendirip birbirinizi ruhça geliştirin.

Son öğütler ve selamlar

¹²Kardeşler, aranızda çalışanların, Rab'bin yolunda size önderlik edip öğüt verenlerin değerini bilmenizi rica ederiz. ¹³Yaptıkları işten ötürü onlara sonsuz saygı ve sevgi gösterin. Birbirinizle barış içinde yaşayın. ¹⁴Size yalvarırız kardeşler, boş gezenleri uyarın, yüreksizleri cesaretlendirin, güçsüzlere destek olun, herkese karşı sabırlı olun. ¹⁵Sakın kimse kötülüğe kötülükle karşılık vermesin. Birbiriniz ve tüm insanlar için her zaman iyiliği amaç edinin. ¹⁶Her zaman sevinin. ¹⁷Durmadan dua edin. ¹⁸Her durumda şükredin. Çünkü Tanrı'nın Mesih İsa'da sizin için istediği budur. ¹⁹Ruh'u söndürmeyin. ²⁰Peygamberlik sözlerini küçümsemeyin. ²¹Her şeyi sınavın. İyi olana sınımsız tutunun. ²²Her çeşit kötülükten kaçın.

²³Esenlik kaynağı olan Tanrı'nın kendisi, sizi tümüyle kutsal kılsın. Ruhunuz, canınız ve bedeniniz, Rabbimiz İsa Mesih'in gelişinde eksiksiz ve kusursuz bulunmak üzere korunsun. ²⁴Sizi çağırın Tanrı güvenilir ve bunu yapacaktır.

²⁵Kardeşler, bizim için dua edin. ²⁶Bütün kardeşleri kutsal öpüşle selamlayın. ²⁷Rab'bin adına size ısrarla buyuruyorum, bu mektup bütün kardeşlere okunsun.

²⁸Rabbimiz İsa Mesih'in lütfü sizinle birlikte olsun.

1SE Dipnotları:

4:3-6 kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip: ya da «kendi bedenini denetleyebilmesi ve iş konusunda haksızlık edip.»

Pavlus'un SELANIKLİLERE İKİNCİ MEKTUBU

2. SELANIKLİLERE GİRİŞ

İşlenen konuların benzerliği gözönüne alındığında, Pavlus'un 2. Selanikliler mektubunu 1. Selanikliler mektubundan kısa bir süre sonra kaleme aldığı anlaşılıyor (her iki mektuba genel bir bakış için 1. Selaniklilere giriş bölümüne bakınız).

Pavlus, Selanikli inanlılar ve onların sevgide ve imanda gösterdikleri sürekli gelişmeler için Tanrı'ya şükreder durur (1:3-4). Bir taraftan onlar için hep dua eder (1:11-12); diğer taraftan, çektikleri zulüm ve sıkıntılara dayanabilmeleri için onları yüreklendirir (1:4-8; 2:15).

Anlaşılan Pavlus, Selanikli inanlıların aklını hâlâ kurcalayan iki konuya ilişkin haberler almış bulunuyor. Konuların ilki, çalışmak; ikincisiyse, gelecekteki olaylardır. Rab'bin gününün geldiğini ileri süren birilerinin, sözde Pavlus'tan gelen sahte bir mektubu da buna kanıt olarak gösterip Selaniklilerin aklını çeldiği anlaşılıyor (2:1-3). Pavlus buna karşılık, Mesih'in ikinci gelişinden önce imandan çok sayıda dönenler olacağını, Mesih'in ortadan kaldıracağı «yasa tanımaz adam»ın ortaya çıkacağını (2:3-12) bildiriyor. Bunlar henüz gerçekleşmediğine göre telaşlanacak bir şey yok demeye getiriyor. Mesih henüz ikinci kez gelmedi. Ama geldiği zaman, inanlılar rahata ererken, Tanrı, onlara «sıkıntı verenlere sıkıntı ile karşılık verecektir» (1:5-10).

Geçinmek için çalışma konusuna gelince, Pavlus, Selanikli inanlılara iyi bir örnek olmak için, kendisi ve arkadaşlarının Selanik'teyken nasıl çalışıp didindiklerini hatırlatarak, boşta gezenlerle nasıl baş edebileceklerini anlatır (3:6-15'i 1.Se.4:11-12'yle karşılaştırm).

Ana hatlar:

1:1-2	Selamlar
1:3-12	Sıkıntılara karşılık yüreklendirici sözler
2:1-12	İsa'nın geleceği gün
2:13-3:5	Dayanın
3:6-15	Geçinmek için çalışın
3:16-17	Selamlar

Pavlus'un

SELANIKLİLERE İKİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Pavlus, Silvanus ve Timoteyus'tan, Babamız Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait olan Selanik inanlılar topluluğuna selam! ²Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Gelecek yargı

³Kardeşler, sizin için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Böyle yapmamız da yerindedir. Çünkü imanınız büyüdükçe büyüyor ve her birinizin diğerine olan sevgisi artıyor. ⁴Bu nedenle bizler, katlandığımız tüm zulüm ve sıkıntılar karşısındaki sabır ve imanınızdan ötürü Tanrı'nın toplulukları arasında sizinle övünüyoruz.

⁵Bütün bunlar, Tanrı'nın adil yargısının bir belirtisidir. Sonuç olarak, uğruna acı çektiğiniz Tanrı'nın Egemenliğine layık sayılacaksınız. ⁶⁻⁸Tanrı adil olanı yapacak; size sıkıntı verenlere sıkıntı ile karşılık verecek, sıkıntı çeken sizleri ise bizimle birlikte rahatlatacaktır. Bütün bunlar, Rab İsa alev alev yanan ateş içinde güçlü melekleriyle gökten gelip görüldüğü zaman olacak. Rabbimiz İsa, Tanrı'yı tanımayanları ve kendisiyle ilgili müjdeye uymayanları cezalandıracak. ⁹⁻¹⁰Böyleleri, O'nun varlığından ve gücünün yüceliğinden uzak kalarak sonsuza dek mahvolma cezasına çarptırılacaklar. Tüm bunlar, Rab'bin kendi kutsalları arasında yüceltmek ve bütün imanlılarda hayranlık uyandırmak üzere geldiği gün olacaktır. Sizler ise iman edenlerdensiniz. Çünkü size ettiğimiz tanıklığa inandınız.

¹¹İşte bu nedenle Tanrımız sizi çağrısına layık görsün ve iyiliğe yönelik her arzunuzu, imana dayanan her uğraşınızı kendi gücüyle sonuçlandırsın diye sizin için her zaman dua ediyoruz.

¹²Öyle ki, Tanrımızın ve Rab İsa Mesih'in lütfuyla Rabbimiz İsa'nın adı sizde yüceltilsin ve siz de O'nda yüceltilersiniz.

2. Bölüm

Yasa tanımaz adam

¹⁻²Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine ve O'nunla birlikte olmak üzere toplanmamıza gelince: kardeşler, size rica ediyoruz, Rab'bin gününün gelmiş olduğunu ileri süren herhangi bir ruh, bir söz, ya da bizden gelmiş gibi gösterilen bir mektup aklınızı hemen karıştırmayın, sizi telaşlandırmayın. ³Kimse sizi hiçbir şekilde aldatmasın. Çünkü imandan dönüş¹ başlamadıkça, mahvolacak olan o yasa tanımaz adam ortaya çıkmadıkça o gün gelmeyecektir. ⁴O adam, tanrı diye anılan ya da tapılan her şeye karşı gelerek kendini hepsinden yüce gösterecek, hatta Tanrı'nın tapınağında oturup kendisini Tanrı ilan edecektir.

⁵Bunları ben daha yanınızdayken size söylediğimi hatırlamıyor musunuz? ⁶Zamanı gelince ortaya çıkarılacak olan bu adamı şimdilik neyin engellediğini biliyorsunuz. ⁷Evet, yasa

tanımazlığın gizli gücü şu anda bile etkindir; ama bu gücü şimdilik engelleyen ortadan kaldırılıncaya dek görevini sürdürecektir. ⁸Bundan sonra Rab İsa'nın, ağzından çıkan solukla öldüreceği, gelişinin görkemiyle yok edeceği o yasa tanımaz adam ortaya çıkacak. ⁹⁻¹⁰O, her türlü mucizede, yaniltıcı belirtilerle harikalarda ve mahvolanları aldatan her türlü kötülükte sergilenen Şeytan'ın etkinliğiyle gelecek. Mahvolanlar, gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşmadıklarından mahvoluyorlar. ¹¹İşte bu nedenle Tanrı, yalana kanmaları için onların üzerine yaniltıcı bir güç gönderiyor. ¹²Öyle ki, gerçeğe inanmamış ve kötülükten zevk almış olanların hepsi yargılsın.

Dayanın!

¹³Ama biz, ey Rab'bin sevdiği kardeşler, sizler için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Çünkü Tanrı sizi, Ruh'un aracılığıyla kutsal kılınıp gerçeğe inanarak kurtulmanız için başlangıçtan¹ seçti. ¹⁴Rabbimiz İsa Mesih'in yüceliğine kavuşasınız diye, bildirdiğimiz müjdeyle sizi bu kurtuluşa çağırdı. ¹⁵O halde kardeşlerim, dayanın! İster sözle, ister mektupla olsun, size ilettiğimiz öğretilere sımsıkı tutunun.

¹⁶⁻¹⁷Rabbimiz İsa Mesih'in kendisi ve bizi sevmiş olup lütfuyla bize sonsuz cesaret ve sağlam bir umut vermiş olan Babamız Tanrı sizi yüreklendirsın, her iyi eylem ve sözde pekiştirsın.

3. Bölüm

Bizim için dua edin

Son olarak kardeşler, Rab'bin sözü, aranızda olduğu gibi, hızla yayılsın ve yüceltilsin diye bizim için dua edin. ²Ahlaksız ve kötü insanlardan kurtulmamız için de dua edin. Çünkü herkes iman etmiş değildir. ³Ama Rab güvenilirdir. O sizi pekiştirecek, kötü olandan koruyacaktır.

⁴Buyurduklarımızı yapmakta olduğunuza ve yapacağınıza dair Rab'de size güvenimiz vardır.

⁵Rab yüreklerinizi Tanrı'nın sevgisine ve Mesih'in sabrına yöneltsin.

Kendi emeğinizle geçinin

⁶Kardeşler, bizden aldıkları öğretilere uymayıp boş gezen tüm kardeşlerden uzak durmanızı Rab İsa Mesih'in adıyla buyuruyoruz. ⁷Bizleri nasıl örnek almanız gerektiğini kendiniz biliyorsunuz. Çünkü biz aranızdayken boş gezenler değildik. ⁸Kimsenin ekmeğini karşılıksız yemedik.

Herhangi birinize yük olmamak için uğraşıp didindik, gece gündüz çalıştık. ⁹Yardımlarınızı hak etmediğimiz için değil, size, izleyebileceğiniz bir örnek bırakmak için böyle yaptık. ¹⁰Hatta sizinle birlikteyken size şu buyruğu vermiştik: «Çalışmak istemeyen, yemek de yemesin!»

¹¹Çünkü aranızda bazılarının boş gezdiğini duyuyoruz. Bunlar hiçbir iş yapmıyor, başkalarının işine karışıp duruyorlarmış. ¹²Böylelerine Rab İsa Mesih'in adına yalvarıyor ve şunu buyuruyoruz: sakın bir şekilde çalışıp kendi kazançlarından¹ yesinler. ¹³Sizler ise kardeşler, iyilik yapmaktan usanmayın. ¹⁴Eğer bu mektuptaki sözlerimize uymayan olursa, onu mimleyin. Yaptıklarından utansın diye onunla ilişkinizi kesin. ¹⁵Yine de onu düşman saymayın, bir kardeş olarak uyarın.

Son selamlar

¹⁶Esenlik kaynağı olan Rab'bin kendisi size her zaman, her durumda esenlik versin. Rab hepinizle birlikte olsun.

¹⁷Ben Pavlus bu selamı kendi elimle yazıyorum. Her mektubumun özel işaretidir bu; böyle yazırım. ¹⁸Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu hepinizle birlikte olsun.

2SE Dipnotları:

2:3 imandan dönüş: ya da «isyan.»

2:13 başlangıçtan: birçok eski metinde «ilk ürün olarak.»

3:12 kazançlarından: Grekçede, «ekmeklerini.»

Pavlus'un TİMOTEYUS'A BİRİNCİ MEKTUBU

1. TİMOTEYUS'A GİRİŞ

Pavlus ve Timoteyus: 1. ve 2. Timoteyus mektuplarının başında ifade edildiği gibi, her iki mektup da elçi Pavlus tarafından, genç çömezi Timoteyus'a yazılmıştır. Timoteyus, Konya ilinin sınırları içinde kalan bugünkü Hatunsaray'a yakın Listra kentindedir. Yahudi olan annesi Evniki ve büyükannesi Lois inanlı kişilerdi (2Ti.1:5). Timoteyus, çocukluğundan beri Kutsal Yazıları bilen biriydi (2Ti.3:15). Pavlus'la ilk karşılaşması, Pavlus'un Müjde'yi yaymak için çıktığı ve büyük eziyetlerle yüzyüze geldiği ilk yolculuğu sırasında olmuştur¹. Pavlus, ikinci yolculuğu sırasında Timoteyus'u da ekibine kattı (Elç.16:1-3). Bundan sonra sık sık birlikte çalışmışlardır. Böylece İncil'de bulunan altı mektup hem Pavlus'un hem de Timoteyus'un adını taşıyor. Bunların üçü, Filipililer, Koloseliler ve Filimun'a mektup, Pavlus'un tutukluluğu sırasında yazılmıştır. Timoteyus, Pavlus tarafından Selanik'e (1Se.3:1-5), Makedonya'ya (Elç.19:22) ve Korint'e (1Ko.4:17; 16:10-11) görevli olarak gönderildi. Yakında ölüm cezasına çarptırılacağını sezen Pavlus, Timoteyus'un zaman yitirmeden yanına gelmesini ister (2Ti.4:9,21). Bu olayların ışığında, Pavlus'un Timoteyus'u içtenlikle tavsiye etmesi ve onu 'imanda öz oğlum' diye çağırması şaşırtıcı değildir (Flp.2:19-23; 1Ti.1:1-2). İbraniler 13:23'te Timoteyus'un salıverildiğini okuyoruz, ama olayların tam olarak nasıl geliştiğini bilmiyoruz.

1. Timoteyus'a genel bakış: Pavlus Makedonya'ya giderken, Timoteyus'a, Efes'te kalmasını söylemişti (1:3). Bu olay, Pavlus'un Elçilerin İşleri kitabında anlatılan üç ayrı yolculuğundan hiçbirine uymuyor. Pavlus'un bu üç yolculuk dışında başka yolculuklara da çıktığını biliyoruz (örneğin Titus 1:5'te sözü edilen Girit seyahati). Bu konuda en yaygın görüş, Pavlus'un Roma'daki tutukluluğundan (Elç.28) sonra da yolculuğa çıktığı yönündedir.

Mektubun içeriği: Yukarıda belirtildiği gibi, Timoteyus, özellikle yanlış öğretilerin yayılmasını önlemek için Efes'teki topluluğun yanında bırakılmıştır². Pavlus'un yazılı uyarıları, belki de Timoteyus'u yanlış öğretiler yayanlara karşı güçlendirmeyi amaçlıyordu. Pavlus'un ümidi, çok geçmeden dönmektir; ama bu arada Timoteyus'a, Tanrı'nın topluluğu içinde nasıl davranması gerektiğini de hatırlatmaktan geri kalmıyor (3:14-15). Timoteyus'a verilen görevler arasında, öğretmek ve öğüt vermek, örnek biri olmak ve topluluğa Kutsal Yazıları okumak var (4:11-16). Genç yaşlı, erkek kadın, herkese nasıl yaklaşması gerektiği anlatılıyor (5:1-2). Pavlus ayrıca topluluk içi sorunlara pratik çözüm yolları da öneriyor. Örneğin, dulların hangi durumlarda yardım görenlerin listesine dahil edilmesi gerektiğini (5:3-16); önder atanacaklarda hangi özelliklerin aranacağını (3:1-13); önderlere karşı nasıl davranılacağını (5:17-22) anlatıyor. Pavlus bu mektupta ayrıca duadan (2:1-4,8), inanlı kadınların özelliklerinden (2:9-15), para konusundaki tutumdan (6:6-10,17-19) ve Kutsal Yasa'nın amaçlarından söz ediyor (1:8-11).

Ana hatlar:

1:1-	Pavlus'la Timoteyus
------	---------------------

20	
2:1-15	Dua ve tapınma
3:1-16	Önderlerde aranacak özellikler
4:1-5:2	Timoteyus'a çağrı
5:3-6:2	İnanlı topluluklarında uygulanacak ilkeler
6:3-21	Tanrı yolunda yürümek

Kaynak ayetler:

¹Elç.13:50-14:19; 2Ti.3:10-11

²1:3-7; 4:1-3,7; 6:3-5,20-21

Pavlus'un TİMOTEYUS'A BİRİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

¹⁻²Kurtarıcımız Tanrı'nın ve ümidimiz Mesih İsa'nın buyruğuyla Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan, imanda öz oğlum Timoteyus'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Yanlış öğretilere karşı uyarı

³⁻⁴Ben Makedonya'ya giderken sana rica ettiğim gibi, Efes'te kal ve bazı kişilerin farklı öğretiler yaymamalarını, efsanelerle ve sonu gelmeyen soyağaçlarıyla uğraşmamalarını buyur. Bu şeyler, imana dayanan Tanrısal düzene hizmet etmekten çok, tartışmalara neden olur. ⁵Bu buyruğun amacı, pak yürekten, temiz vicdandan ve içten imandan doğan sevgiyi uyandırmaktır. ⁶Bazı kişiler bunlardan sapmış ve boş konuşmalara dalmışlardır. ⁷Kutsal Yasa öğretmeni olmak istiyorlar, ama ne söyledikleri sözleri ne de iddialı oldukları konuları anlıyorlar.

⁸Yasa'yı özüne uygun biçimde kullanan biri için, Yasa'nın iyi olduğunu biliyoruz. ⁹⁻¹⁰Çünkü şunu biliyoruz ki Yasa, doğru olanlar için değil, yasa tanımayanlar ve asiler, tanrısızlar ve günahkârlar, kutsallıktan yoksun ve kutsala karşı saygısız olanlar, anne ya da babasını öldürenler, katiller, cinsel ahlaksızlıkta bulunanlar, eşcinseller, köle tüccarları, yalancılar, yalan yere yemin edenler ve sağlam öğretilere karşıt olan başka ne varsa, onlar için konmuştur.

¹¹Mübarek Tanrı'nın bana emanet edilen yüce müjdesine göre bu böyledir.

Tanrı merhametlidir

¹²Beni güçlendirmiş olan Rabbimiz Mesih İsa'ya şükrederim. Çünkü beni sadık sayarak hizmetine aldı. ¹³Bir zamanlar O'na küfreden, küstah ve zalim biri olduğum halde bana merhamet edildi. Çünkü yaptıklarımı, bilgisizlikten ve imansızlıktan yaptım. ¹⁴Ama Rabbimizin lütfu, imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle birlikte üzerime bol bol döküldü. ¹⁵«Mesih İsa günahkârları kurtarmak için dünyaya geldi» sözü, güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. Günahkârların en kötüsü benim. ¹⁶Ama Mesih İsa, kendisine iman edip sonsuz yaşama kavuşacak olanlara örnek olayım diye sınırsız sabrını öncelikle bende sergilemek için bana merhamet etti. ¹⁷Onur ve yücelik sonsuzlara dek tüm çağların Kralı olan ölümsüz, görünmez tek Tanrı'nın olsun. Amin.

¹⁸Oğlum Timoteyus, senin hakkında önceden söylenmiş olan peygamberlik sözlerine dayanarak savaşların en iyisini sürdürmen için, o sözler uyarınca bu buyruğu sana emanet ediyorum.

¹⁹İmana ve temiz vicdana sarıl. Bazıları temiz vicdanı bir yana itmekle iman konusunda battılar.

²⁰İmeneyus ve İskender bunlardandır. Küfür etmemeyi öğrensinler diye onları Şeytan'a teslim ettim.

2. Bölüm

Dua ve tapınma

¹⁻²Her şeyden önce şunu öğütlerim: Tanrı yoluna tam bir bağlılık ve ağırbaşlılık içinde sakin ve huzurlu bir yaşam sürelim diye, krallar ve tüm üst yöneticiler dahil, bütün insanlar için dilekler sunulsun, dualar, niyazlar ve şükürler edilsin. ³Böyle yapmak iyidir ve Kurtarıcımız Tanrı'yı hoşnut eder. ⁴O, tüm insanların kurtulmasını ve gerçeğin bilincine erişmesini ister. ⁵Çünkü tek bir Tanrı ve Tanrı ile insanlar arasında tek bir Aracı vardır. ⁶Bu da insan olan ve kendisini herkes için fidiye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır. Uygun zamanda verilmiş olan tanıklık budur. ⁷Ben bunun habercisi ve elçisi atandım. Gerçeği söylüyorum, yalan söylemiyorum. Uluslara iman ve gerçeği öğretmek üzere atandım.

⁸Buna göre, erkeklerin öfkelenip çekişmeden, her yerde pak eller yükselterek dua etmelerini isterim. ⁹⁻¹⁰Kadınların da kendilerini saç örgüleri, altınlar, inciler ya da pahalı giysilerle değil, sade giyimle, edebe uygun ve ölçülü biçimde, Tanrı yolunda yürüdüklerini ileri süren kadınlara yaraşır şekilde, iyi işlerle süslemelerini isterim. ¹¹Kadın sükûnet ve tam bir uysallık içinde öğrensin. ¹²Kadının ders verip erkeğe egemen olmasına izin vermiyorum; kadın sükûnet içinde dinlesin. ¹³⁻¹⁴Çünkü önce Âdem, sonra Havva yaratıldı; aldanan da Âdem değil, kadın aldanıp suç işledi. ¹⁵Ama kadın sağduyu ile iman, sevgi ve kutsallıkta yaşarsa, çocuğun doğmasıyla kurtulacaktır^[1].

3. Bölüm

Topluluğun önderleri

İşte güvenilir bir söz: eğer bir kimse gözetmen olmaya hevesliyse, iyi bir görev arzu etmiş olur.

²Ancak gözetmen, ayıplanacak bir yönü olmayan, tek karılı, davranışlarında ölçülü, sağduyulu, saygın, konuksever, öğretmeye yetenekli biri olmalı. ³Şarap düşkününü ve zorba olmamalı; uysal, kavgadan ve para sevgisinden uzak biri olmalı. ⁴Kendi evini iyi yönetmeli, çocuklarına söz dinletip kendisine tam bir saygı göstermelerini sağlamalıdır. ⁵Kendi evini yönetmesini bilmeyen, Tanrı'nın topluluğunu nasıl güdebilir? ⁶Gözetmen, yeni iman etmiş biri olmamalıdır. Aksi halde gurura kapılıp İblis'in uğradığı yargıya uğrayabilir. ⁷Ayıplanacak bir duruma ve İblis'in tuzağına düşmemesi için topluluğun dışında olanlarca da iyi bir insan olarak tanınmalıdır.

⁸Aynı şekilde topluluğun görevlileri, özü sözü ayrı, şarap tutkunu ve haksız kazanç peşinde koşan kişiler değil, ağırbaşlı kişiler olmalı. ⁹Temiz vicdanla imanın sırrına sarılmalıdırlar.

¹⁰Bunlar da önce sınınsınlar; eleştirilecek bir yönleri yoksa, o zaman görev alsınlar. ¹¹Aynı şekilde görevli kadınlar¹¹ iftiracı değil, ağırbaşlı, davranışlarında ölçülü ve her bakımdan güvenilir olmalıdırlar. ¹²Görevliler, tek karılı, çocuklarını ve kendi evlerini iyi yöneten kişiler olsunlar. ¹³Görevlerini iyi yapanlar, kendileri için iyi bir yer edinirler ve Mesih İsa'ya olan imanda büyük cesaret kazanırlar.

Büyük sır

¹⁴⁻¹⁵Yakında yanına gelmeyi ümit ediyorum. Ama gecikirsem, gerçeğin direği ve dayanağı olan Tanrı'nın ev halkı, yani yaşayan Tanrı'nın topluluğu içinde nasıl davranmak gerektiğini bilesin diye sana bunları yazıyorum. ¹⁶Kuşkusuz, Tanrı yolunun sırrı büyüktür.

O, bedende göründü,
Ruh'ça doğrulandı,
meleklerce görüldü,
uluslara tanıtıldı,
dünyada O'na iman edildi,
yücelik içinde yukarı alındı.

4. Bölüm

İmandan dönüş

Ruh açıkça diyor ki, sonraki zamanlarda bazıları imandan dönecek. ²Vicdanları âdeta kızgın bir demirle dağlanmış olan yalancılara ikiyüzlülüğü nedeniyle aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine kulak verecekler. ³Bu yalancılar evlenmeyi yasaklayacak, Tanrı'nın, iman eden ve gerçeği bilenlerin şükranla yemesi için yarattığı yiyeceklerden çekinmek gerektiğini buyuracaklar. ⁴Oysa Tanrı'nın yarattığı her şey iyidir; ve şükranla kabul olunursa, hiçbir şey reddedilmemelidir. ⁵Çünkü her şey Tanrı'nın sözü ve dua ile kutsal kılındır.

İyi hizmetkâr

⁶Bunları kardeşlere öğütlersen, imanın ve izlediğin iyi öğretinin sözleriyle beslenmiş olarak Mesih İsa'nın iyi bir hizmetkârı¹¹ olursun. ⁷Kocakarılarla yaraşan bayağı masalları reddet. Kendini Tanrı yolunda eğit. ⁸Bedeni eğitmenin az bir yararı var; ama şimdiki ve gelecek yaşamın vaadini içeren Tanrı yolunda yürümek her yönden yararlıdır. ⁹Bu söz güvenilirdir ve her bakımdan kabule layıktır. ¹⁰Bunun için emek veriyor ve mücadele ediyoruz. Çünkü ümidimizi, bütün

insanların, özellikle iman edenlerin Kurtarıcısı olan, yaşayan Tanrı'ya bağlamışızdır.

¹¹Bunları buyur ve öğret. ¹²Gençsin diye kimse seni küçümsemesin. Söz söylemekte, yaşayışta, sevgide, imanda ve paklıkta, iman edenlere örnek ol. ¹³Ben yanına gelinceye dek topluluğa Kutsal Yazıları okumaya, öğütte bulunmaya ve ders vermeye ada kendini. ¹⁴Peygamberlik sözüyle ve ihtiyarlar kurulunun, ellerini senin üzerine koymasıyla sana verilmiş ve hâlâ sende olan ruhsal armağanı ihmal etme. ¹⁵Bu konuların üzerinde dur. Kendini bunlara ver ki, herkes senin ilerlediğini görsün. ¹⁶Kendine ve öğretine dikkat et, bu yolda yürümeye devam et. Çünkü bunu yapmakla hem kendini, hem seni dinleyenleri kurtaracaksın.

5. Bölüm

Topluluk içi sorumluluklar

¹⁻²Yaşlı adama¹ çıkışma, böylesine babanmış gibi öğüt ver. Genç erkeklere kardeşlerinmiş gibi, yaşlı kadınlara annenmiş gibi, genç kadınlara da tam bir yürek temizliğiyle kızkardeşlerinmiş gibi öğüt ver.

³Gerçekten kimsesiz olan dul kadınlara saygı göster. ⁴Ama bir dul kadının çocukları ya da torunları varsa, onlar öncelikle kendi ev halkına yardım ederek Tanrı yolunda yürümeyi ve kendi büyüklerine olan iyilik borcunu ödemeyi öğrensinler. Çünkü bu, Tanrı'yı hoşnut eder. ⁵Gerçekten kimsesiz, yalnız kalmış olan dul kadın, ümidini Tanrı'ya bağlamıştır; gece gündüz O'na dileklerde bulunmaya ve dua etmeye devam eder. ⁶Ama kendini zevke veren dul kadın, daha yaşarken ölmüştür. ⁷Ayıplanacak bir duruma düşmemeleri için dulları bu noktalarda uyar. ⁸Kişi kendi yakınlarına, özellikle ev halkına bakmazsa, imanı inkâr etmiş, imansızdan beter olmuş olur.

⁹⁻¹⁰Yaptığı iyiliklerle tanınan, tek erkekle evlenmiş, altmış yaşından aşağı olmayan bir dul kadın, eğer çocuk büyütmüş, konuk ağırlamış, kutsalların ayaklarını yıkamış¹¹, sıkıntıda olanlara yardım etmiş ve kendini her tür iyi işe adanmışsa, adı dullar listesine yazılsın. ¹¹Daha genç dulların adlarını yazmayı reddet. Çünkü bedensel arzuları Mesih'e olan bağlılıklarına galip gelince evlenmek isterler. ¹²Böylelikle, verdikleri ilk sözü çiğneyerek hüküm giyerler. ¹³Aynı zamanda evden eve gezerek tembelliğe alışırlar. Yalnız tembelliğe alışmakla kalmazlar, üzerlerine düşmeyen sözler söyleyerek başkalarının işine karışan boşboğazlar olurlar. ¹⁴Bu nedenle, daha genç olan dulların evlenmelerini, çocuk yapmalarını, ev yönetmelerini ve düşmana herhangi bir iftira fırsatı vermemelerini isterim. ¹⁵Bazıları zaten sapmış ve Şeytan'ın ardına düşmüştür. ¹⁶Eğer imanlı bir kadının dul olan yakınları varsa, onlara yardım etsin. İnanlılar topluluğu bir yük altına girmesin ki, gerçekten kimsesiz olan dullara yardım edebilsin.

¹⁷Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar, özellikle Tanrı sözünü duyurmak ve öğretmek için emek verenler iki kat saygıya layık görülsün. ¹⁸Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor: «Harman döven öküzün ağzını bağlama» ve «İşçi, kendi ücretini hak eder.» ¹⁹İki ya da üç tanık olmadıkça, bir ihtiyara yöneltilen suçlamayı kabul etme. ²⁰Günah işleyenleri herkesin önünde azarla ki, diğerleri de korksun. ²¹Bu söylediklerimi, taraf tutmadan ve hiç kimseyi kayırmadan yerine getirmen için seni Tanrı'nın, Mesih İsa'nın ve seçilmiş meleklerin önünde uyarıyorum. ²²Birinin üzerine ellerini koymakta aceleci davranma, başkalarının günahlarına ortak olma. Kendini temiz tut.

²³Artık sadece su içmekten vazgeç; miden ve sık sık baş gösteren rahatsızlıkların için biraz da şarap iç.

²⁴Bazı kişilerin günahları bellidir, yargı kürsüsüne kendilerinden önce ulaşır. Bazılarının günahları ise sonradan ortaya çıkar. ²⁵Aynı şekilde iyi işler de bellidir; belli olmayanlar bile gizli kalamaz.

6. Bölüm

Kölelik boyunduruğu altında olanların hepsi kendi efendilerini tam bir saygıya layık görsünler ki, Tanrı'nın adı ve öğretisi kötülenmesin. ²Efendileri iman etmiş olanlar ise, nasıl olsa kardeşiz deyip onlara saygısızlık etmesinler. Tersine, daha iyi hizmet etsinler. Çünkü bu iyi hizmetten yararlananlar, sevdikleri imanlılardır. Bu ilkeleri öğret ve öğütle.

Tanrı yolunda yürümek

³⁻⁵Eğer bir kişi farklı öğretiler yayar ve doğru sözleri, yani Rabbimiz İsa Mesih'in sözlerini ve Tanrı yoluna dayanan öğretiyi onaylamazsa, kendini beğenmiş, bilgisiz bir kişidir. Böyle biri, tartışmalar ve kelime kavgaları çıkarmayı hastalık derecesinde sever. Bu şeyler kıskançlıklara, çekişmelere, iftiralara, kötü kuşkulara, düşünceleri yozlaşmış ve Tanrı yolunu kazanç yolu sanıp gerçeği yitirmiş adamların durmadan sürtüşmelerine yol açar. ⁶Oysa eldekiyle yetinerek Tanrı yolunda yürümek büyük kazançtır. ⁷Çünkü dünyaya ne bir şey getirdik, ne de ondan bir şey götürebiliriz. ⁸Yiyeceğimiz ve giyeceğimiz varsa, bunlarla yetiniriz. ⁹Zengin olmak isteyenler ayartılıp tuzağa düşerler, insanları çöküşe ve yıkıma götüren birçok anlamsız ve zararlı arzulara kapılırlar. ¹⁰Çünkü her türlü kötülüğün bir kökü de para sevgisidir. Bazıları zengin olmak hevesiyle imandan saptılar ve kendi kendilerine çok acı çektirdiler.

¹¹Ama sen, ey Tanrı adamı, bu şeylerden kaç. Doğruluğun, Tanrı yolunun, imanın, sevginin, sabrın ve uysallığın ardından koş. ¹²İman uğrunda yüce mücadeleyi sürdür. Sonsuz yaşama sımsıkı sarıl. Bunun için çağrıldın ve birçok tanık önünde yüce inancı açıkça benimsedin. ¹³⁻¹⁴Her şeye yaşam veren Tanrı'nın ve Pontiyus Pilatus önünde yüce inanca tanıklık etmiş olan Mesih İsa'nın huzurunda sana şunu buyuruyorum: Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine dek Tanrı buyruğunu lekesiz ve kusursuz olarak koru. ¹⁵⁻¹⁶Mübarek ve tek Hükümdar, kralların Kralı, rablerin Rabbi, ölümsüzlüğün tek sahibi, yaklaşılmaz ışıktaki yaşayan, hiçbir insanın görmediği ve göremeyeceği Tanrı, Mesih'i belirlenen zamanda ortaya çıkaracaktır. Onur ve kudret sonsuza dek O'nun olsun. Amin.

¹⁷Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmamalarını, gelip geçici zenginliğe ümit bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı'ya ümit bağlasınlar. ¹⁸Onlara, iyilik yapmalarını, iyilikten yana zengin olmalarını, cömert ve paylaşmaya istekli olmalarını buyur. ¹⁹Böylelikle gerçek yaşama kavuşmak üzere gelecek için kendilerine sağlam temel olacak bir hazine biriktirmiş olurlar.

²⁰Ey Timoteyus, sana emanet edileni koru. Bayağı ve boş sözlerden, yalan yere 'bilgi' denen düşüncelerin çelişkilerinden sakın. ²¹Bu sözde bilgiye sahip olma iddiasında bulunan bazıları imandan saptılar.

Tanrı'nın lütfu sizlerle birlikte olsun.

1TI Dipnotları:

2:15 çocuğun doğmasıyla kurtulacaktır: yani, İsa Mesih'in dünyaya gelmesiyle kurtulacaktır (bkz. Tevrat, Tekvin 3:15). Bu sözler ayrıca, «çocuk doğurmakla kurtulacaktır»; ya da «güvenlik içinde çocuk doğuracaktır» şeklinde çevrilebilir.

3:11 görevli kadınlar: ya da «görevlilerin karıları.» Grekçede, «kadınlar.»

4:6 hizmetkârı: ya da «görevlisi.»

5:1 Yaşlı adam: ya da «(_nanlılar topluluğunda görevl_) ihtiyar.»

5:9-10 Ayak yıkamak bir konukseverlik gösterisiydi.

Pavlus'un TİMOTEYUS'A İKİNCİ MEKTUBU

2. TİMOTEYUS'A GİRİŞ

Genel bakış: 2. Timoteyus mektubu, Pavlus'un son mektubudur. Pavlus bunu, yıllarca yakın işbirliği içinde olduğu genç çömezi Timoteyus'a yazmıştır (bkz. 1. Timoteyus mektubunun girişi). Bu mektubu, Müjde'yi yaymak ve öğretmekten ötürü tutuklu bulunduğu Roma'dan gönderiyor¹. İlk savunmasından (4:16-17) sonra, ölüme mahkûm olacağını biliyordur (4:6-8). Tarihi kaynaklar, çok geçmeden de kafasının uçurularak öldürüldüğünü yazar.

Arkadaşlarının çoğu ya onu terk etmiş ya da çok uzağında kalmışlardı². Pavlus bu arada Timoteyus'u bir hayli özler (1:1-5); iki kez, zaman yitirmeden yanına gelmesini ister (4:9,21).

Mektubun içeriği: Timoteyus'u durumdan haberdar edip ivedilikle yanına gelmesini istemenin dışında Pavlus'un esas kaygısı ona, İsa'ya tanıklık etmenin utanılacak bir şey olmadığını, tersine, sıkıntı ve baskılara dayanıp Tanrı sözünü yüreklilikle yaymanın gerekliliğini anlatmaktır³. Pavlus ayrıca Timoteyus'u yanlış öğretiyenlerin⁴ çok olduğu bir ortamda doğru öğretiye bağlı kalmaya çağırır⁵. Bu çağırışı yaparken de kendini örnek gösterir (2:8-10; 3:10-12); kendisinden öğrendiklerini, «başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet etmesini» ister (2:2). Adım adım ölüme yaklaşan Pavlus, Tanrı'ya duyduğu güveni oldukça duygulu sözlerle ifade eder⁶.

Ana hatlar:

1:1- 2:13	Sıkıntıya göğüs ger
2:14- 26	Anlamsız tartışmalardan kaçın
3:1-9	Dünyanın son günleri
3:10- 4:5	Öğrendiğin ilkelere bağlı kal, Tanrı sözünü duyur
4:6-18	Pavlus'un durumu
4:19- 22	Sonuç

Kaynak ayetler:

¹1:8,11-12,17; 2:9-10

²1:15-16; 4:10-12,16,20

³1:6-8; 2:1-7,11-13; 3:12; 4:1-5

⁴2:14-18; 3:1-9,13

⁵1:13-14; 2:15; 3:14-17

⁶1:12; 4:6-8,18

Pavlus'un TİMOTEYUS'A İKİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

¹⁻²Mesih İsa'daki yaşam vaadi uyarınca, Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan sevgili oğlum Timoteyus'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Müjde'ye bağlılık çağrısı

³Gece gündüz dualarımda durmadan seni anarak atalarım gibi temiz vicdanla kulluk ettiğim Tanrı'ya şükrediyorum. ⁴Gözyaşlarını anımsıyor, sevinçle dolmak için seni görmeyi özlemle bekliyorum. ⁵Sendeki içten imanı anımsıyorum. Önce büyükannen Lois'in ve annen Evniki'nin sahip olduğu imana şimdi senin de sahip olduğuna eminim. ⁶Bu nedenle, ellerimi senin üzerine koymamla Tanrı'nın sana verdiği armağanı alevlendirmen gerektiğini hatırlatıyorum. ⁷Çünkü Tanrı bize korkaklık ruhu değil, güç, sevgi ve özdenetim ruhu vermiştir.

⁸Bunun için Rabbimize tanıklık etmekten ya da O'nun uğruna tutuklu olan benden utanma. Tanrı'nın gücüyle, Müjde'nin uğruna benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. ⁹⁻¹⁰Tanrı bizi, yaptıklarımıza göre değil, kendi amacına ve lütfuna göre kurtarıp kutsal bir yaşama çağırdı. Bu lütuf bize Mesih İsa'da zamanın başlangıcından önce bağışlanmış ve şimdi O'nun gelişiyile açığa çıkarılmıştır. Kurtarıcımız Mesih İsa ölümü etkisiz kılmış, yaşamı ve ölümsüzlüğü Müjde'nin aracılığıyla ışığa çıkarmıştır. ¹¹Ben bu müjdenin habercisi, elçisi ve öğreticisi atandım. ¹²Bu acıları çekmemin nedeni de budur. Ama bundan utanmıyorum. Çünkü kime inandığımı biliyorum. O'nun bana emanet ettiğini¹¹ o güne dek koruyacak güçte olduğuna eminim. ¹³Benden işitmiş olduğun doğru sözlerin örneğine, imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle bağlı kal. ¹⁴Sana emanet edilen iyi öğretileri, içimizde yaşayan Kutsal Ruh aracılığıyla koru.

¹⁵Figelus ve Ermogenis dahil, Asya ilinde olanların hepsinin beni terk ettiğini biliyorsun. ¹⁶Rab, Onesifor'un ev halkına merhamet etsin. Çünkü o çok kez içimi ferahlattı ve zincire vurulmuş olmamdan utanmadı. ¹⁷Tersine, Roma'ya geldiğinde beni gayretle arayıp buldu. ¹⁸O gün Rab'den merhamet bulmasını dilerim. Efes'te onun bana ne kadar hizmet ettiğini sen de çok iyi bilirsin.

2. Bölüm

Sıkıntıya göğüs ger

Oğlum, Mesih İsa'da olan lütufla güçlen. ²Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet et. ³Mesih İsa'nın iyi bir askeri olarak benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. ⁴Askerlik yapan kişi günlük yaşamın işlerine karışmaz; kendisini askerliğe çağıranı hoşnut etmeye çalışır. ⁵Spor yarışmasına katılan kişi de kurallara göre yarışmazsa, zafer tacını giyemez. ⁶Emek veren çiftçi, üründen ilk payı alan kişi olmalıdır. ⁷Dediklerimi iyi düşün. Rab sana her konuda anlayış verecektir.

⁸Yayıdığım müjdede açıklandığı gibi, Davut'un soyundan olup ölümden dirilmiş olan İsa Mesih'i hatırla. ⁹Bu müjde uğruna bir suçlu gibi zincire vurulmaya kadar varan sıkıntılara katlanıyorum. Ama Tanrı'nın sözü zincire vurulmuş değildir. ¹⁰Bu nedenle, seçilmiş olanlar uğruna her şeye dayanıyorum. Öyle ki, onlar da sonsuz yüceliğin yanısıra Mesih İsa'da olan kurtuluşa kavuşunlar. ¹¹Şu söz güvenilirdir:

«Eğer O'nunla birlikte öldüysek,
O'nunla birlikte yaşayacağız.
¹² Eğer dayanırsak,
O'nunla birlikte egemenlik süreceğiz.
Eğer O'nu inkâr edersek,
O da bizi inkâr edecek.
¹³ Biz sadık kalmamız da,
O sadık kalacak.
Çünkü kendi özüne aykırı davranamaz.»

Alnı ak bir işçi

¹⁴Bu konuları imanlılara hatırlat. Dinleyenleri felakete sürüklemekten başka hiçbir yararı olmayan kelime kavgaları çıkarmamaları için onları Tanrı'nın önünde uyar. ¹⁵Gerçeğin bildirisini doğru kullanarak kendini Tanrı'ya makbul ve alnı ak bir işçi olarak sunmaya gayret et. ¹⁶Bayağı ve boş sözlerden sakın. Çünkü bunlara dalanlar tanrısızlıkta daha da ileri gidecekler. ¹⁷Sözleri kangren gibi yayılacak. İmeneyus ve Filitus bunlardandır. ¹⁸Dirilişin olup bittiğini söyleyerek gerçek yoldan saptılar. Şimdi de bazılarının imanını altüst ediyorlar. ¹⁹Ne var ki, Tanrı'nın attığı sağlam temel, «Rab kendine ait olanları bilir» ve «Rab'bin adını anan herkes kötülükten uzak dursun» sözleriyle mühürlenmiş olarak duruyor.

²⁰Büyük bir evde yalnız altın ve gümüş kaplar değil, tahta ve toprak kaplar da vardır. Kimi onurlu, kimi bayağı iş için kullanılır. ²¹Eğer bir kimse bayağı olandan arınırsa, onurlu amaçlara uygun, kutsal kılınmış, efendisine yararlı ve her iyi işe hazır bir kap olacaktır.

²²Gençlik tutkularından kaç. Temiz yürekle Rab'be yakaranlarla birlikte doğruluğun, imanın, sevginin ve esenliğin ardınca koş. ²³Saçma ve cahilce tartışmalara girmeyi reddet. Bunların kavga doğurduğunu bilirsin. ²⁴Rab'bin kulu kavgacı olmamalı. Tersine, herkese karşı sevecen ve öğretmeye yetenekli olmalı, haksızlıklara sabırla dayanmalı. ²⁵Kendisine karşı olanları yumuşak huyla yola getirmeli. Gerçeği anlamaları için Tanrı belki de onlara bir tövbe yolu açar.

²⁶Böylelikle ayılabilirler ve isteğini yerine getirmeleri için kendilerini tutsak eden İblis'in tuzağından kurtulabilirler.

3. Bölüm

Son günler

Şunu bil ki, son günlerde çetin anlar olacaktır. ²⁻³İnsanlar, kendilerini seven, para düşkünü, övünge, kibirli, küfürbaz, anne baba sözü dinlemez, nankör, kutsallıktan ve sevgiden yoksun, uzlaşmaz, iftiracı, özünü denetleyemeyen, azgın ve iyilik düşmanı olacaklar. ⁴⁻⁵Hain, aceleci, kendini beğenmiş, Tanrı'dan çok eğlenceyi seven, Tanrı yolundaymış gibi görünüp bu yolun gücünü inkâr edenler olacaklar. Böylelerinden uzak dur. ⁶⁻⁷Çünkü evlerin içine sokulup, günahla yüklü, çeşitli arzularla sürüklenen, her zaman öğrenen, ama gerçeğin bilgisine bir türlü erişemeyen zayıf iradeli kadınları âdeta tutsak eden adamlar bunlardır. ⁸Yannis ile Yambris nasıl Musa'ya karşı geldilerse, bunlar da aynı şekilde gerçeğe karşı gelirler. Düşünceleri yozlaşmış, iman konusunda reddedilmiş insanlardır. ⁹Ama daha ileri gidemeyecekler. Çünkü Yannis ile Yambris örneğindeki gibi, bunların da akılsızlığını herkes açıkça görecektir.

Timoteyus'a son öğütler

¹⁰⁻¹¹Sen ise benim öğretimi, davranışımı, amacımı, imanımı, sabrımı, sevgimi, dayanma gücümü, çektiğim zulüm ve acıları, örneğin Antakya, Konya ve Listra'da başıma gelenleri yakından izledin. Ne zulümlere katlandım! Ama Rab beni hepsinden kurtardı. ¹²Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi de zulüm görecek. ¹³Ama kötü ve sahtekâr kişiler, aldatarak ve aldanarak gittikçe daha beter olacaklar. ¹⁴⁻¹⁵Sen ise öğrendiğin ve güvendiğin ilkelere bağlı kal. Çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun. Mesih İsa'ya olan iman aracılığıyla seni bilge kılıp kurtuluşa kavuşturacak güçte olan Kutsal Yazıları da çocukluğundan beri biliyorsun. ¹⁶Kutsal Yazıların tümü Tanrı esinidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek ve doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. ¹⁷Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

4. Bölüm

¹⁻²Tanrı'nın ve dirilerle ölüleri yargılayacak olan Mesih İsa'nın önünde, O'nun gelişi ve egemenliği hakkı için sana buyuruyorum: Tanrı sözünü duyur. Zaman uygun olsun olmasın, bu görevi sürdür. İnsanları tam bir sabırla eğiterek ikna et, uyar, isteklendir. ³Çünkü öyle bir zaman gelecek ki, sağlam öğretiye dayanamayacaklar. Kulaklarını okşayan sözler dinleyebilmek için çevrelerine, kendi arzularına uygun öğretmenler toplayacaklar. ⁴Kulaklarını gerçeğin sesine tıkayacak, dönüp efsanelere dalacaklar. ⁵Ama sen her durumda ayık ol, sıkıntıya göğüs ger, müjdeci olarak çalış, görevini tamamla. ⁶Çünkü kanım zaten adak şarabı gibi dökülmek üzere.[□] Benim için ayrılma zamanı gelmiştir. ⁷Yüce mücadeleyi sürdürdüm, yarışı bitirdim, imanı korudum. ⁸Bundan böyle, doğruluk tacı benim için hazır duruyor. Adil yargıç olan Rab, o gün bu tacı bana, ve yalnız bana değil, O'nun gelişini özlemler beklemiş olanların hepsine verecektir.

Özel istekler ve selamlar

⁹Yanıma tez gelmeye gayret et. ¹⁰Çünkü Dimas, bu dünyayı sevdiği için beni terk edip Selanik'e

gitti. Kiriskis Galatya'ya, Titus Dalmaçya'ya gitti. ¹¹Yanımda yalnız Luka var. Markos'u alıp beraberinde getir. O, yapacağım hizmette bana yardımcı olur. ¹²Tihikus'u Efes'e gönderdim. ¹³Geldiğin zaman Troas'ta Karp'ın yanında bıraktığım abayı, kitapları ve özellikle yazı derilerini beraberinde getir. ¹⁴Bakırcı İskender bana çok kötülük etti. Rab ona, yaptıklarının karşılığını verecektir. ¹⁵Sen de ondan sakın. Çünkü söylediklerimize şiddetle karşı koydu.

¹⁶İlk savunmamda benden yana çıkan olmadı, hepsi beni terk etti. Bunun hesabı onlardan sorulmasın. ¹⁷Ama Tanrı bildirisi benim aracılığımla tam olarak açıklansın ve bütün uluslar bunu duysun diye Rab yardımına geldi ve beni güçlendirdi. Aslanın ağzından böyle kurtuldum! ¹⁸Rab beni her kötülükten kurtaracak ve kendi göksel egemenliğine güvenlik içinde ulaştıracak. Sonsuzlara dek O'na yücelik olsun. Amin.

¹⁹Priska, Akvila ve Onesifor'un ev halkına selam söyle. ²⁰Erastus, Korint'te kaldı. Trofimus'u da Milet'te hasta bıraktım. ²¹Kış bastırmadan gelmeye gayret et. Evulus, Pudens, Linus, Klavdiya ve bütün kardeşler sana selam ederler.

²²Rab ruhunla birlikte olsun. Tanrı'nın lütfu sizlerle olsun.

2TI Dipnotları:

1:12 O'nun bana emanet ettiğini: ya da «O'na emanet ettiğimi.»

4:6 kanım zaten adak şarabı gibi dökülmek üzere: Grekçede, «ben zaten adak şarabı gibi dökülmekteyim.»

Pavlus'un TÝTUS'A MEKTUBU

TÝTUS'A GÝRÝP

Genel bakýp: Grek asýllý olan Titus, uzun süre Pavlus'la çok yakýn bir iþbirliði yapmýþtır (1:4, 2Ko.8:23). Pavlus, yaymakta olduđu öðretiyi ileri gelen inanlýlarla gözden geçirmek için Kudüs'e gittiðinde Titus'u birlikte götürür (Gal.2:1-3). Titus, bir kez de Korint'te (2Ko.7:6-8:24), Pavlus'un temsilcisi olarak çýkýyor karþýmýza. Bu mektubun yazýldýðý tarihlerde ise Girit'teydi. Bu yöredeki inanlý topluluklarýn ortaya çýkýþýnda Pavlus'la yakýn iþbirliði içinde olduđu anlaþýlýyor. Titus, Pavlus'un ayrýlmasýndan sonra geri kalan iþleri düzene sokma ve her kentte oluþan topluluða ihtiyarlar atama görevini yüklenir (1:5). Yerini alacak birileri gelir gelmez, Pavlus'a katýlmasý istenir (3:12). Daha sonra Pavlus'un onu Dalmaçya'ya (Arnavutluk ve eski Yugoslavya topraklarý) gönderdiðini okuruz (2Ti.4:10).

Pavlus'un gerek Girit'e yaptýðý ziyaret, gerekse bunu izleyen diðer yolculuklarý Elçilerin Ýþleri kitabýnda yer almadýðý için, Titus'a yazdýðý bu mektubun tarihiyle olaylarýn geliþimini tam olarak belirleyemiyoruz. En yaygýn kaný, Pavlus'un, Elçilerin Ýþleri kitabýnın 28. bölümünde açýklanan olaylardan sonra salýverildiði yönündedir. Tekrar tutuklanýp Roma'da öldürülmeden önce Girit'i ve diðer birçok yeri ziyaret ettiði sanýlýyor (1. ve 2. Timoteyus'a giriþe bakýnýz).

Mektubun içeriði: Pavlus'un Titus'a verdiði görevi gözönüne alýrsak, inanlýlar topluluðunu güdecek önderlerde bulunmasý gereken özellikleri burada tekrarlamasý pek þaþýrtýcý olmamalýdır (1:6-9). Pavlus saðlam öðretiye ve tutarlý davranýþlara duyulan ihtiyacı açýkça vurguluyor. Öðreti ve davranýþlarında önemli sapmalar gösteren Giritli birçok din öðretmeni, bu konularýn tekrar tekrar gündeme gelmesine neden olmuþ olabilir (1:10-16; 3:9-11).

Ana hatlar:

1:1-4	Giri°
1:5-16	Yönetim de öðreti de saðlam olmalý
2:1-3:11	Ne öðretmeli
3:12-15	Öðüt ve selamlar

Pavlus'un

TÝTUS'A MEKTUBU

1. Bölüm

Tanrý'nýn seçtiði kişiler için iman etmeleri ve Tanrý yoluna uygun olan gerçeði anlamaları için Tanrý'nýn kulu ve Ýsa Mesih'in elçisi atanmış ben Pavlus'tan selam! ²Elçiliðim, yalan söylemeyen Tanrý'nýn zamanýn baþlangýcýndan önce vaat ettiði sonsuz yaþam ümidine dayanmaktadır. ³Kurtarıcýmız Tanrý'nýn buyruðuyla bana emanet edilen bildiriye Tanrý, kendi sözünü uygun zamanda açıklamıştır.

⁴Ortak imanýmıza göre öz oðlum olan Titus'a, Baba Tanrý'dan ve Kurtarıcýmız Mesih Ýsa'dan lütuf ve esenlik olsun.

Titus'un Girit'teki görevi

⁵Geriye kalan işleri düzene sokman ve sana buyurduğum gibi her kentte ihtiyarlar ataman için seni Girit'te bıraktım. ⁶Ýhtiyar seçilecek kişi, eleştirilecek yönü olmayan, tek karýlý biri olsun. Çocukları imanlý olmalı, sefahatle suçlanan ya da asi çocuklar olmamalı. ⁷Gözetmen, Tanrý evinin kâhyası olduğuna göre, eleştirilecek yönü olmamalı. Dikbaþlý, tez öfkelenen, þarap düþkünü, zorba, haksýz kazanç peþinde koþan biri olmamalı. ⁸Tersine, konuksever, iyiliksever, sadıuyulu, adil, pak ve kendini denetleyebilen biri olmalı. ⁹Hem başkalarını sadlam öðretiyle yüreklendirmek, hem de karþý çýkanları ikna edebilmek için imanlýlara öðretilen güvenilir söze sýmsýký sarýlmalıdır.

¹⁰Çünkü asi, boþboðaz, aldatıcı birçok kişi vardır. Özellikle sünnet yanlıları bunlardandır.

¹¹Onların ađzýný kapamak gerek. Haksýz kazanç uđruna, öðretmemeleri gerekeni öðreterek bazı aileleri tümüyle yıkmaktadırlar. ¹²Kendilerinden biri, öz peygamberlerinden biri böyle demiştir: «Giritliler hep yalancı, azgýn canavarlar, tembel oburlardır.» ¹³⁻¹⁴Bu tanýklık dođrudur. Bu nedenle, Yahudi efsanelerine ve gerçek yoldan sapan kişilerin buyruklarına kulak vermemeleri, sadlam imana sahip olmaları için onları sert bir þekilde uyar. ¹⁵Yüreði temiz olanlar için her þey temizdir, ama yüreði kirli olanlar ve imansýzlar için hiçbir þey temiz değildir. Çünkü onların hem zihinleri, hem de vicdanları kirlenmiştir. ¹⁶Tanrý'yý tanýdýklarını ileri sürer, ama eylemleriyle O'nu inkâr ederler. Söz dinlemeyen, hiçbir iyi işe yaramayan idrenç kişilerdir.

2. Bölüm

Uygun olaný öðret

Sana gelince, saðlam öðretiye uygun olaný öðret. ²Yaply adamlara davranýþларында ölçülü, adýrbaþly ve saðduyulu olmalarıny buyur. Ýmanda, sevgide ve sabýrda saðlam olsunlar. ³Ayný þekilde yaply kadýnlar, iftiracy ve þaraba tutsak olmamaly. Saygýn bir yaþam süren ve iyi olaný öðreten kiþiler olmalıdyrlar. ⁴⁻⁵Öyle ki genç kadýnлары, kocalarıny ve çocukларыny seven, saðduyulu, temiz yürekli, iyi birer ev kadýny ve kocalarına baðymly olmak üzere eðitebilirler. O zaman Tanrı sözü kötülenmez. ⁶Genç adamları da saðduyulu olmaya özendir. ⁷⁻⁸Ýyi olaný yaparak her konuda onlara örnek ol. Öðretiminde dürüst ve adýrbaþly ol, kimsenin kýnayamayacy doðru sözler söyle. Öyle ki bize karþy gelen, hakkýmızda söyleyecek fena bir söz bulamayýp utansýn.

⁹⁻¹⁰Köleleri, efendilerine her konuda baðymly olmaya özendir. Ters cevap vermeden ve hýrsýzlyk yapmadan, tümüyle güvenilir olduklarıny göstererek efendilerini hoþnut etsinler. Böylece Kurtarıcýmız Tanrı'yla ilgili öðretiye her yönden çekici kýlsýnlar.

¹¹Çünkü Tanrı'nýn bütün insanlara kurtuluþ saðlayan lütfu ortaya çýkmýþtır. ¹²Bu lütuf, tanrıszlyđy ve dünya arzularını reddedip bu dünyada saðduyulu, doðru ve Tanrı yoluna yarabýr bir yaþam sürebilmemiz için bizi eðitiyor. ¹³Bu arada, mübarek ümidimizin gerçekleşmesini, ulu Tanrı ve Kurtarıcýmız Ýsa Mesih'in yücelik içinde gelmesini bekliyoruz. ¹⁴Mesih, bizi her suçtan kurtarmak, arýtýp kendisine ait ve iyilik etmekte gayretli bir halk yapmak için kendini bizim uðrumuza feda etti.

¹⁵Bunları tam bir yetkiyle bildir, dinleyenleri isteklendir ve ikna et. Hiç kimse seni küçümsemesin.

3. Bölüm

Doðru olaný yapmak

Ýmanlılara, yöneticilerle yönetimlere baðly olmaları, söz dinlemeleri ve iyi olan her þeyi yapmaya hazýr olmaları gerektiđini hatýrlat. ²Kimseyi kötülemesinler. Kavgacy deđil, uysal olsunlar. Tüm insanlara her zaman yumuþak davranýnlar. ³Çünkü bir zamanlar biz de anlayýþsýz, söz dinlemez, aldanan, çeþitli arzulara ve zevklere köle olan, kötülük ve kýskançlyk içinde yaþayan, nefret edilen ve birbirimizden nefret eden kiþilerdik. ⁴⁻⁶Ama Kurtarıcýmız Tanrı, iyiliđini ve insana olan sevgisini aчыkça göstererek bizi kurtardy. Bunu, doðrulukla yaptýđýmız iþlerden dolayı deđil, kendi merhametiyle, yeniden doðuþ yýkamasýyla ve Kurtarıcýmız Ýsa Mesih aracýlyđyyla üzerimize bol bol döktüđü Kutsal Ruh'un yenilemesiyle yaptı. ⁷Öyle ki, O'nun lütfuyla aklanmýþ olarak ümit içinde sonsuz yaþamýn mirasçýлары olalım. ⁸Bu söz güvenilirdir. Tanrı'ya iman etmiþ olanların, kendilerini iyi iþlere vermeye özen göstermeleri için bu konularda ýsrarlı olmanı istiyorum. Bunlar, insanlar için iyi ve yararlıdyr.

⁹Akýlsýzca tartýbmalar ve soyađacı didipmelerinden, Kutsal Yasa ile ilgili çekipme ve kavgalardan sakýn. Bunlar yararsýz ve bođ þeylerdir. ¹⁰Birinci ve ikinci uyarýdan sonra bölücü kiþiyle iliþkini kes. ¹¹Böyle bir kiþinin sapmýþ olduđundan ve günah iþlediđinden emin olabilirsin; o kendi kendini mahkûm etmiþtir.

Son istekler ve selamlar

¹²Ben Artemas'ý ya da Tihikus'u sana gönderir göndermez, Nikopolis'e, yanýma gelmeye gayret et. Çünkü kýþý orada geçirmeye karar verdim. ¹³Hukukçu Zenas'ý ve Apollos'u yolcu ederken bir eksikleri olmamasýna dikkat et. ¹⁴Bizinkiler de kendilerini iyi iþlere vermeyi öðrensinler. Böylelikle temel ihtiyaçları karþýlamýþ ve verimsiz bir yapam sürmemiþ olurlar.

¹⁵Yanýmdakilerin hepsi sana selam eder. Bizi seven imanlýlara selam söyle.

Tanrı'nýn lütfu hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'un FYLYMUN'A MEKTUBU

FİLİMUN'A GİRİŞ

Pavlus bu mektubu Filimun, Afiya, Arkipus ve Filimun'un evinde toplanan imanlılara yazmakla birlikte, seslenmek istediği esas kişi, büyük olasılıkla Kolose'deki topluluğun önderlerinden biri olan Filimun'dur. Pavlus ondan övgüyle söz ediyor (4-7), onu «sevgili emektaşımız» diye adlandırıyor ve hapisten salıverildikten sonra onun yanına gitmeyi umuyor (22).

Pavlus, tutukluluğu sırasında Filimun'un kaçak kölesi Onesimus'la tanışır. Yazdığı bu mektupta da Onesimus için Filimun'dan önemli bir ricada bulunur. Onesimus, Pavlus'un aracılığıyla iman etmekle kalmamış (10-11), onun sevgisini kazanmış (12), «güvenilir ve sevgili» bir kardeş olduğunu da kanıtlamıştır (Kol.4:9).

Onesimus, kaçak dolaşan bir köle olarak Roma yasalarına göre ölüm cezasına çarptırılabilirdi. Ayrılırken Filimun'u soyduğu da sanılıyor (18). Ama Pavlus, her şeye rağmen Filimun'dan Onesimus'u, aynı imana sahip sevgili bir kardeş olarak kabul etmesini rica eder (16-21).

Öyle görülüyor ki, bu mektup, Koloselilere yazılan mektupla aynı zamanda, büyük olasılıkla 60 yıllarında Roma'dan yazıldı. Onesimus'un kendisi Koloseliydi ve oraya Tihikus'la birlikte döndü (Kol.4:7-9).

Ana hatlar:

1-3	Selamlar
4-7	Te?ekkür ve dua
8-22	Pavlus'un Onesimus için ricalary
23-25	Son selamlar

Pavlus'un FYLYMUN'A MEKTUBU

¹⁻²Mesih Ysa'nyn u?runa tutuklu olan ben Pavlus'tan ve karde?imiz Timoteyus'tan, sevgili emekta?ymyz sen Filimun'a, kyzkarde?imiz Afiya'ya, birlikte mücadele verdi?imiz Arkipus'a ve senin evindeki inanlylar toplulu?una selam! ³Babamyz Tanry'dan ve Rab Ysa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

?ükran ve dua

⁴⁻⁵Rab Ysa'ya olan imanyny ve bütün kutsallara besledi?in sevgiyi duydukça dualarymda seni

anyyor, Tanryma süreklî ?ükrediyorum. ⁶Ymanyny ba?kalaryyla payla?makta etkin olman ve böylelikle Mesih'te sahip oldu?umuz her iyili?in bilincine ula?man için dua ediyorum. ⁷Senin sevgin bana büyük sevinç ve teselli kayna?y oldu. Çünkü, karde?im, kutsalların yürekleri senin sayende ferahlady.

Pavlus'un Onesimus için ricasy

⁸⁻⁹Bu nedenle, gerekli olany sana buyurmaya Mesih'te büyük cesaretim oldu?u halde, ?imdi Mesih Ysa'nyn u?runa tutuklu biri olan ben ya?ly Pavlus sana sevgiyle rica etmeyi ye?liyorum. ¹⁰⁻¹¹Ben hapisteyken kendisine manevi baba oldu?um, bir zamanlar sana yararsyz, ama ?imdi sana da bana da yararly olan o?lum Onesimus'la¹¹ ilgili bir ricam var. ¹²Kendisini, yani can ci?erimi sana geri gönderiyorum. ¹³⁻¹⁴Müjde'nin u?runa tutuklu kalaca?ym sürece senin yerine bana hizmet etmesi için onu yanymda alykoymak isterdim; ama senin onayn olmadan bir ?ey yapmak istemedim. Çünkü yapaca?yn iyili?in zorunluluktanmy? gibi de?il, gönülden olmasyny istedim. ¹⁵Onesimus'un bir süre senden ayrlymy? olmasý, belki de onu temelli geri alman içindi. ¹⁶Onu artyk köle de?il, köleden üstün, sevgili bir karde? olarak geri alacaksyn. O, özellikle benim için çok de?erlidir. Ama hem bir insan, hem de Rab'be ait biri olarak senin için daha da çok sevicecek bir karde?tir.

¹⁷Buna göre e?er beni yolda?yn sayyorsan, onu beni kabul eder gibi kabul et. ¹⁸Sana herhangi bir haksyzlyk etmi?se, ya da bir borcu varsa, bunu benim hesabyma say. ¹⁹Ben Pavlus bunu kendi elimle yazyorum, bedelini ben öderim. Senin kendi ya?amyny bile bana borçlu oldu?unu söylememe herhalde gerek yok. ²⁰Evet karde?, Rab yolunda bana bir yardymyn olsun. Mesih'te yüre?imi ferahlat. ²¹Sözümü dinleyece?inden emin olarak ve istedi?imden fazlasyny da yapaca?yny bilerek sana yazıyorum.

²²Aynı zamanda bana kalacak bir yer hazırla. Çünkü dualarynyzyn aracyly?yyla sizlere ba?y?lanaca?ymy ümit ediyorum.

Son selamlar

²³⁻²⁴Mesih Ysa u?runa kendisiyle birlikte tutuklu bulundu?um Epaфра, emekta?larym Markos, Aristarkus, Dimas ve Luka sana selam ederler.

²⁵Rab Ysa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun. Amin.

FLM Dipnotlary:

10-11 Onesimus ady, Grekçede `yararly' demektir.

İBRANİLERE MEKTUP

İBRANİLERE GİRİŞ

Genel Bakış: Yazar, ne kendi kimliğini, ne de mektubu kime yazdığını açıklıyor. Böylece işimiz, metinde verilen ipuçlarından bazı sonuçlar çıkarmaya kalıyor. Yazarın kendisi, İsa'nın on iki elçisi arasında yer almaz; ama İsa'nın öğretilerini ilk izleyicilerinden duymuştur (2:2-3). Eski Antlaşma'yı iyi bildiği apaçık; Eski Antlaşma'dan sözcüğü sözcüğüne yaptığı 29 aktarmanın yanı sıra, 50'nin üzerinde bölümden de söz eder. Geleneksel başlıkla (İbranilere) içeriğin tamamı, mektubun Yahudi asıllı Mesih inanlılarına yazıldığını gösteriyor. Bu insanlar, daha önce ölüm derecesinde olmamakla birlikte, inançları uğruna büyük baskılara uğramışlardı¹. Ama şimdi o kadar gayretli görünmüyorlar. Bunun için inandıklarına sınımsız sarılmaya özendiriliyorlar². Mektubun İ.S. 70'ten önce yazıldığı anlaşılıyor. Çünkü Kudüs'teki tapınağın İ.S. 70 yılında yıkılmasından hiç söz edilmiyor. Tersine yazar, tapınakta sürekli sunulan adaklardan söz ediyor (örn. 9:6-9).

Mektubun içeriği: Yazarın ilk sözleri, iletmek istediği bildiriye özetliyor: «Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez ve çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeyin mirasçısı olarak belirlediği ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğluya bize seslenmiştir». İbraniler, özde Tanrı Oğluna ilişkin bir mektuptur³. Yazar, Oğul'u meleklerden (1:4-14; 2:15-18) ve Musa'dan (3:2-6) üstün gösterir. Zayıflıklarımızı bilen, «kendisini bir kere kurban edip günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkan» ve kendisinin aracılığıyla «Tanrı'ya yaklaşanları tamamen kurtarabilen» başkâhin O'dur (4:15; 9:26; 7:25). Başkâhin olarak ortaya çıkması, Kutsal Yasa'da değişikliği gerekli kılıyor⁴; yeni bir antlaşma eskisinin yerini alıyor. Bu yeni antlaşmaya göre Tanrı diyor ki, «Yasalarımı onların zihnine işleyeceğim, yürekleri üzerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacaklar... Kötülüklerini bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım»⁵. İsa, Tanrı'nın huzuruna giden yeni bir yol açtı. Biz de Tanrı'ya güvenle yaklaşabiliriz (10:19-22).

Mektup ayrıca Tanrı'dan uzağa düşmek tehlikesiyle ilgili uyarılar içerir⁶. «İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek imkânsızdır» ifadesinin yer aldığı 11. bölüm, iman konusunda eşsiz bir bölümdür. İmanda örnek alınacak erkek ve kadınlardan söz ediliyor. Bunlar öyle kişiler ki, «Tanrı, onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor.»

Mektubun son bölümü uygulamaya yönelik öğütler içerir.

Ana hatlar:

1:1-3	Giriş
1:4-3:6	Mesih'in üstünlüğü
3:7-4:13	Yüreklerinizi nasırlaştırmayın

4:14-7:28	Başkâhinimiz Mesih
8:1-9:28	Daha iyi bir antlaşma
10:1-39	Daha iyi bir kurban
11:1-40	İman
12:1-29	Tanrı sözünü reddetmeyin
13:1-25	Son öğütler

Kaynak ayetler:

¹10:32-34; 12:4

²2:1-3; 5:11-14; 6:12; 10:23; 12:1-3

³1:1-14; 2:9-3:6; 4:14-5:10; 6:20-8:6; 8:13-10:22; 12:2-3,24; 13:8,11,13

⁴7:12,18-19

⁵8:10-12; 10:16-17

⁶2:1-4; 3:7-4:13; 6:4-12; 10:26-31; 12:14-17,25

İBRANİLERE MEKTUP

1. Bölüm

Oğul meleklerden üstündür

Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez ve çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. ²Bu son çağda da her şeyin mirasçısı olarak belirlediği ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğluyla bize seslenmiştir. ³Oğul, Tanrı'nın yüceliğinin parıltısı ve O'nun varlığının öz görünümüdür. Kudretli sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın¹ sağında oturdu. ⁴Meleklerden ne kadar üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o kadar da üstün olmuştur. ⁵Çünkü Tanrı meleklerin herhangi birine,

«Sen benim Oğlumsun,

bugün ben sana Baba oldum,»

ya da «Ben O'na Baba olacağım,

O da bana Oğul olacak»

demiş midir? ⁶Ve yine Tanrı ilk doğanı dünyaya gönderirken diyor ki, «Tanrı'nın bütün melekleri O'na tapınsınlar.» ⁷Melekler için,

«Kendi meleklerini rüzgârlar,
hizmetkârlarını ateş alevleri yapar» diyor.

⁸Ama Oğul için şöyle diyor:

«Ey Tanrı, tahtın sonsuzluk boyunca kalıcıdır,
ve adalet asası senin egemenliğinin asasıdır.

⁹Doğruluğu sevdin, kötülükten nefret ettin.

Bunun için Tanrı, senin Tanrın,
seni sevinç yağıyla
arkadaşlarından daha çok meshetti.»

¹⁰Yine diyor ki,

«Ya Rab, başlangıçta
yerin temellerini sen attın.

Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.

¹¹Onlar yok olacak, ama sen kalıcısın.

Hepsi bir giysi gibi eskiyecek.

¹²Onları bir kaftan gibi düreceksin
ve bir giysi gibi değiştirilecekler.

Ama sen hep aynısın,
yılların tükenmeyecektir.»

¹³Tanrı meleklerin herhangi birine,

«Ben düşmanlarımı
senin ayaklarının altına serinceye dek¹,
sağımda otur»

demiş midir? ¹⁴Bütün melekler, kurtuluşu miras alacaklara hizmet etmek için gönderilen görevli
ruhlar değil midir?

2. Bölüm

Dikkatli olalım

Bu nedenle işittiklerimize daha çok bağlanmalıyız. Öyle ki, bunlardan uzağa sürüklenmeyelim. ²⁻

³Çünkü melekler aracılığıyla bildirilmiş olan söz geçerli olduysa, her suç ve her sözdinlemezik
hak ettiği karşılığı aldıysa, bu kadar büyük kurtuluşu görmezlikten gelirsek nasıl kurtulabiliriz?
Başlangıçta Rab tarafından bildirilen bu kurtuluş, Rab'bi dinlemiş olanlarca bize doğrulandı.

⁴Tanrı da buna belirtiler, harikalar, çeşitli mucizeler ve kendi isteğine göre dağıttığı Kutsal Ruh
armağanlarıyla tanıklık etti.

İzleyicileriyle özdeşleşen İsa

⁵Tanrı, sözünü ettiğimiz gelecek dünyayı meleklerle bağlı kılmadı. ⁶Ama biri bir yerde şöyle
tanıklık etmiştir:

«Ya Rab, insan nedir ki, onu anasın,
ya da insanoğlu nedir ki,
ona ilgi gösteresin?

⁷Onu meleklerden biraz¹ aşağı kıldın.

Yücelik ve onur tacını ona giydirip

ellerinin yapıtları üzerine onu görevlendirdin.

⁸Her şeyi onun ayakları altına sererek
ona bağımlı kıldın.»

Tanrı, her şeyi insana bağımlı kılmakla, insana bağımlı olmayan hiçbir şey bırakmadı. Ne var ki, her şeyin insana bağımlı kılındığını henüz görmüyoruz. ⁹Ama meleklerden biraz¹¹ aşağı kılınmış olan İsa'yı, Tanrı'nın lütfuyla herkes için ölümü tatsın diye, çektiği ölüm acısı sonucunda yücelik ve onur tacı giydirilmiş olarak görüyoruz. ¹⁰Birçok oğlu yüceliğe eriştirirken onların kurtuluş öncüsünü acılarla yetkinliğe erdirmesi, her şeyin kendisi için ve kendi aracılığıyla var olduğu Tanrı'ya uygun düşüyordu. ¹¹Çünkü kutsal kılanla kutsal kılınanların hepsi aynı Baba'dandır. Bu nedenle İsa onlara «kardeş» demekten utanmıyor.

¹²«Senin adını kardeşlerime ilan edeceğim,
topluluğun ortasında
seni ilahilerle yücelteceğim» diyor.

¹³Yine,
«Ben O'na güveneceğim»
ve yine,
«İşte ben ve Tanrı'nın bana verdiği çocuklar» diyor.

¹⁴Bu çocuklar etten ve kandan oldukları için İsa, ölüm gücüne sahip olanı, yani İblis'i, ölüm aracılığıyla etkisiz hale getirmek üzere onlarla aynı insan yapısını aldı. ¹⁵Bunu, yaşamları boyunca ölüm korkusu yüzünden köle olmuş olanların hepsini özgür kılmak için yaptı. ¹⁶Kuşkusuz O, meleklerle değil, İbrahim'in soyundan olanlara yardım ediyor. ¹⁷Bunun için her yönden kardeşlerine benzemesi gerekiyordu. Öyle ki, Tanrı'ya olan hizmetinde merhametli ve sadık başkâhin olup halkın günahlarını Tanrı'ya bağışlatabilsin. ¹⁸Çünkü kendisi sınılandığında acı çektiğine göre, sınıananlara yardım edebilir.

3. Bölüm

İsa ve Musa

Bunun için, göksel çağrıya ortak olan kutsal kardeşlerim, açıkça benimsediğimiz inancın elçisi ve başkâhini olan İsa'yı düşünün. ²Musa, Tanrı'nın tüm evinde Tanrı'ya nasıl sadık kaldıysa, İsa da kendisini görevlendirene sadık kalır. ³Evi yapan, evden daha çok saygı gördüğü gibi, İsa da Musa'dan daha büyük yüceliğe layık sayıldı. ⁴Her evin bir yapıcısı vardır, oysa her şeyin yapıcısı Tanrı'dır. ⁵Musa, gelecekte söylenecek sözlere tanıklık etmek için Tanrı'nın tüm evinde bir hizmetkâr olarak sadık kaldı. ⁶Oysa Mesih, O'nun evi üzerinde yetkili oğul olarak sadık kalır. Eğer cesaretimizi ve övündüğümüz ümidi gevşemeden sonuna dek sürdürürsek, O'nun evi biziz.

İmansızlığa karşı uyarı

⁷⁻⁸Bundan dolayı, Kutsal Ruh'un dediği gibi,
«Eğer bugün O'nun sesini işitirseniz,
atalarınızın başkaldırdığı
ve çölde O'nu sınıadığı günkü gibi,
yüreklerinizi nasırlaştırmayın.

⁹Atalarımız beni orada deneyip sınıdılar ve kırk yıl boyunca yaptıklarımı gördüler.

¹⁰Bu nedenle o kuşağa darıldım ve dedim ki,

‘Yüreklere hep kötüye sapar, benim yollarımı öğrenmediler.

¹¹Gazaba geldiğimde ant içtiğim gibi, onlar huzur diyarıma asla girmeyecekler.’»

¹²Ey kardeşler, hiçbirinizde diri Tanrı'yı terk eden kötü, imansız bir yüreğin bulunmamasına dikkat edin. ¹³«Gün bugündür» denildikçe birbirinizi her gün yüreklendirin. Öyle ki, hiçbirinizin yüreği günahın aldatmasıyla nasırlaşmasın. ¹⁴Başlangıçtaki güvenimizi gevşemeden sonuna dek sürdürürsek Mesih'e ortak olmuş oluruz. ¹⁵Yukarıda belirtildiği gibi,

«Eğer bugün O'nun sesini işitirseniz, atalarınızın başkaldırdığı günkü gibi, yüreklerinizi nasırlaştırmayın.»

¹⁶O'nun sesini işiten ve başkaldıran kimlerdi? Musa'nın önderliğinde Mısır'dan çıkanların hepsi değil mi? ¹⁷Ve Tanrı kimlere kırk yıl dargın kaldı? Günah işlemiş ve cesetleri çöle serilmiş olanlara değil mi? ¹⁸Sözünü dinlemeyenler dışında kendi huzur diyarına kimlerin girmeyeceğine dair ant içti? ¹⁹Görüyoruz ki, imansızlıklarından ötürü oraya giremediler.

4. Bölüm

Tanrı'nın huzur diyarı

Bu nedenle Tanrı'nın huzur diyarına girme vaadi hâlâ geçerliyken, herhangi birinizin buna erişmemiş sayılmasından korkalım. ²Çünkü biz de onlar gibi iyi haberi aldık. Ama onlar duydukları sözü imanla birleştirmediklerinden dolayı, bunun kendilerine bir yararı olmadı. ³Biz inanmış olanlar huzur diyarına gireriz. Nitekim Tanrı şöyle demiştir:

«Gazaba geldiğimde ant içtiğim gibi, onlar huzur diyarıma asla girmeyecekler.»

Oysa Tanrı, dünyanın kuruluşundan beri işlerini tamamlamıştır. ⁴Çünkü bir yerde yedinci günle ilgili şunu demiştir:

«Tanrı yedinci gün bütün işlerinden dinlendi.»

⁵Bu konuda yine diyor ki,

«Onlar huzur diyarıma asla girmeyecekler.»

⁶Demek ki, bazılarının huzur diyarına gireceği kesindir. Daha önce iyi haberi almış olanlar söz dinlemedikleri için o diyara giremediler. ⁷Bundan dolayı Tanrı, uzun zaman sonra Davut'un aracılığıyla, 'bugün' diyerek yine bir gün belirliyor. Nitekim daha önce,

«Eğer bugün O'nun sesini işitirseniz, yüreklerinizi nasırlaştırmayın»

denilmiştir. ⁸Eğer Yeşu onları huzura kavuştursaydı, Tanrı daha sonra bir başka günden söz etmezdi. ⁹İşte böylece, Tanrı'nın halkına bir sept günü dinlenmesi kalıyor. ¹⁰Tanrı kendi işlerinden nasıl dinlendiyse, O'nun huzur diyarına giren de kendi işlerinden öylece dinlenir. ¹¹Bu nedenle, herhangi birimizin aynı tür sözdinlemezlikten ötürü düşmemesi için o huzur diyarına girmeye gayret edelim.

¹²Tanrı'nın sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı her kılıçtan keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemeleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini ve amaçlarını yargılar.

¹³Tanrı'nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı'nın gözleri önünde her şey çıplak ve açıktır.

Başkâhinimiz İsa

¹⁴Gökleri aşmış olan büyük başkâhinimiz Tanrı'nın Oğlu İsa varken, açıkça benimsediğimiz inanca sınıksız sarılalım. ¹⁵Çünkü zayıflıklarımızda bize yakınlık duyamayan değil, tersine, her alanda bizim gibi sınanmış, yine de günah işlememiş bir başkâhinimiz vardır. ¹⁶Bu nedenle merhamete ermek ve gerektiğinde bize yardım edecek lütfâ kavuşmak için Tanrı'nın lütuf tahtına cesaretle yaklaşalım.

5. Bölüm

İnsanlar arasından seçilen her başkâhin, günahlara karşılık adaklar ve kurbanlar sunmak üzere Tanrı'yla ilgili konularda insanları temsil etmek için atanır. ²Bilgisizlere ve yoldan sapanlara yumuşak davranabilir. Çünkü kendisi de zayıflıklarla kuşatılmıştır. ³Bundan ötürü, halkın günahları için olduğu gibi, kendi günahları için de kurban sunmaya borçludur. ⁴İnsan, başkâhin olma onurunu kendi kendine alamaz; ancak Harun gibi, Tanrı tarafından çağrılırsa alır. ⁵Nitekim Mesih de başkâhin olmak üzere kendi kendini yüceltmedi. Ama kendisine,

«Sen benim Oğlumsun,
bugün ben sana Baba oldum»
diyen Tanrı O'nu yüceltti. ⁶Başka bir yerde de diyor ki,
«Sen Melkisedek düzenine göre
sonsuz dek kâhinsin.»

⁷Mesih, yeryüzünde¹ olduğu günlerde kendisini ölümden kurtaracak güçte olan Tanrı'ya büyük feryat ve gözyaşlarıyla dua ve yakarışlarda bulunmuş ve Tanrı korkusu nedeniyle işitilmişti.

⁸Oğul olduğu halde, çektiği acılardan söz dinlemeyi öğrendi. ⁹⁻¹⁰Yetkin kılınmış olarak Tanrı tarafından Melkisedek düzenine göre başkâhin atanan Mesih, sözünü dinleyenlerin hepsi için sonsuz kurtuluş kaynağı olmuştur.

Temel ilkeleri aşp ilerleyin

¹¹Bu konuda söyleyecek çok sözümüz var, ama kulaklarınız uyuştugu için anlatmak güçtür.

¹²Şimdiye dek öğretici olmanız gerekirken, Tanrı sözlerinin temel ilkelerini size yeni baştan öğretecek birine ihtiyacınız var. Size yine süt gerekli, katı yiyecek değil! ¹³Sütle beslenen herkes bebektir ve doğruluk sözünde deneyimsizdir. ¹⁴Katı yiyecek, yetişkinler için, yani duyuları iyi ile kötüyü ayırt etmek üzere alıştırmayla terbiye edilmiş olanlar içindir.

6. Bölüm

¹⁻²Bunun için, ölü işlerden tövbe etmenin ve Tanrı'ya inanmanın temelini, vaftizler, elle kutsama¹, ölülerin dirilişi ve sonsuz yargıyla ilgili öğretinin temelini yeni baştan atmadan Mesih'le ilgili temel öğretileri aşarak yetkinliğe doğru ilerleyelim. ³Tanrı izin verirse, bunu yapacağız.

⁴⁻⁶Bir kez aydınlatılmış, göksel armağanı tatmış ve Kutsal Ruh'a ortak edilmiş, Tanrı sözünün iyiliğini ve gelecek çağın güçlerini tatmış oldukları halde yoldan sapanları yeniden tövbe edecek duruma getirmeye olanak yoktur. Çünkü Tanrı'nın Oğlunu âdeta yeniden çarmıha geriyor, âleme maskara ediyorlar. ⁷Üzerine sık sık yağın yağmuru emen ve kimler için işleniyorsa onlara yararlı bitkiler üreten toprağı Tanrı bereketli kılar. ⁸Ama dikenli bitki ve dedikeni üreten toprak yararsızdır, lanetlenmeye yakındır, sonu yanmaktır.

⁹Size gelince, sevgili kardeşler, böyle konuştuğumuz halde, durumunuzun daha iyi olduğuna, yani kurtuluşa uygun düştüğüne eminiz. ¹⁰Tanrı adaletsiz değildir. Emeğinizi ve kutsallara hizmet etmiş olarak ve etmeye devam ederek O'nun adına gösterdiğiniz sevgiyi unutmaz. ¹¹Ümidinizden doğan tam güvenceye kavuşmanız için her birinizin sona dek aynı gayreti göstermesini arzu ediyoruz. ¹²Tembel olmamanızı, vaat edilenleri iman ve sabır aracılığıyla miras alanların örneğine uymanızı istiyoruz.

Tanrı'nın vaadi

¹³Tanrı İbrahim'e vaatte bulunduğu zaman, üzerine ant içecek daha üstün biri olmadığı için kendi üzerine ant içerek şöyle dedi:

¹⁴«Seni kutsadıkça kutsayacağım
ve soyunu çoğalttıkça çoğaltacağım.»

¹⁵Ve böylece sabırla dayanan İbrahim vaade erişti.

¹⁶İnsanlar kendilerinden daha üstün biri üzerine ant içerler. Onlar için ant, söyleneni doğrular ve her tartışmayı sona erdirir. ¹⁷Tanrı da, kendi amacının değişmezliğini vadin mirasçılara daha açıkça belirtmek isteyerek vadinin bir yeminle pekiştirdi. ¹⁸Öyle ki, önümüze konan ümide tutunmak için Tanrı'ya sığınan bizler, Tanrı'nın yalan söylemesi olanaksız olan bu iki değişmez şey aracılığıyla büyük cesaret bulalım. ¹⁹Canlarımız için gemi demiri gibi sağlam ve güvenilir olan bu ümit, perdenin öte tarafına geçer. ²⁰İsa, Melkisedek düzenine göre sonsuza dek başkâhin olup bizim uğrumuza oraya öncümüz olarak geçti.

7. Bölüm

Kâhin Melkisedek

Bu Melkisedek, Salem kralı ve yüce Tanrı'nın kâhiniydi. Kralları bozguna uğratmaktan dönen İbrahim'i karşılamış ve onu kutsamıştı. ²İbrahim de ona her şeyin ondalığını verdi. Melkisedek, adının anlamına göre, önce `doğruluk kralı'dır. Sonra da `Salem kralı', yani `esenlik kralı'dır. ³Babasız ve annesizdir, soyunu gösteren bir kayıt yoktur. Ne günlerinin başlangıcı, ne yaşamının sonu vardır. Tanrı'nın Oğlu gibi sonsuza dek kâhin kalacaktır.

⁴Bakın, büyük ata İbrahim'in ganimetten ondalık verdiği bu adam ne kadar büyüktür! ⁵Kutsal Yasa'ya göre, Levi oğullarından olup kâhinlik görevini alanlara, halktan, yani İbrahim'in soyundan oldukları halde, kardeşlerinden ondalık almaları buyrulmuştur. ⁶Melkisedek ise Levili kâhinlerin soyundan olmadığı halde, vaatleri alan İbrahim'den ondalık kabul etmiş ve onu kutsamıştır. ⁷Hiç kuşkusuz, kutsayan kişi kutsanandan üstündür. ⁸Burada ölümlü kişiler ondalık alıyorlar; ama orada, yaşamakta olduğuna tanıklık edilen biri alıyor. ⁹Denilebilir ki, ondalık alan Levi bile İbrahim aracılığıyla ondalık vermiştir. ¹⁰Çünkü Melkisedek İbrahim'i karşıladığı zaman, Levi hâlâ atasının bedenindeydi.

Yeni kâhinlik düzeni

¹¹Eğer Levililerin kâhinliği aracılığıyla yetkinliğe erişilebilseydi | nitekim halk bu kâhinlik altında Kutsal Yasa'ya kavuştu | Harun düzenine göre değil de, Melkisedek düzenine göre başka bir kâhinin gelmesine ne gerek kalırdı? ¹²Çünkü kâhinlik değişince, Yasa da zorunlu olarak değişir. ¹³Kendisinden böyle söz edilen kişi başka bir oymaktan geliyor. Bu oymaktan hiç kimse sunakta hizmet etmemiştir. ¹⁴Rabbimizin Yahuda oymağından geldiği açıktır. Musa bu oymaktan söz ederken kâhinlerle ilgili bir şey söylemedi. ¹⁵Melkisedek benzeri başka bir kâhin ortaya çıktığından, bu söylediğimiz artık daha da açıktır. ¹⁶O, Yasa'nın soyla ilgili ön koşuluna göre değil, yok edilemez bir yaşamın gücüne göre kâhin olmuştur. ¹⁷Çünkü,

«Sen Melkisedek düzenine göre
sonsuz dek kâhinsin»

diye tanıklık ediliyor. ¹⁸Önceki buyruk, zayıflığı ve yararsızlığı nedeniyle geçersiz kılındı. ¹⁹Çünkü Yasa hiçbir şeyi yetkinleştiremedi. Bunun yerine, aracılığıyla Tanrı'ya yaklaştığımız daha sağlam bir ümit verildi. ²⁰Ve bu, yeminsiz olmadı. Diğerleri yeminsiz kâhin olmuşlardı. ²¹Ama O kendisine,

«Rab ant içti ve andından caymaz,
Sen sonsuz dek kâhinsin»

diyen Tanrı'nın yeminiyle kâhin oldu. ²²Böylece İsa daha iyi bir antlaşmanın kefilisi olmuştur. ²³Önceki düzende çok sayıda kâhin görev aldı. Çünkü ölüm, görevlerini sürdürmelerini engelliyordu. ²⁴Ama İsa sonsuz dek yaşadığı için kâhinliği süreklidir. ²⁵Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanları tamamen¹ kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır.

Yeni bir antlaşmanın başkâhini

²⁶Böyle bir başkâhinimiz, kutsal, suçsuz, lekesiz, günahkârlardan ayrılmış ve göklerden daha yücelere çıkarılmış bir başkâhinimiz olması uygundur. ²⁷O, diğer başkâhinler gibi her gün önce kendi günahları için, sonra da halkın günahları için kurbanlar sunmak zorunda değildir. Çünkü kendi kendini sunmakla bunu ilk ve son kez yaptı. ²⁸Kutsal Yasa, zayıflığı olan insanları başkâhin atamaktadır. Ama Yasa'dan sonra gelen yemin sözü, sonsuz dek yetkin kılınmış olan Oğul'u başkâhin atamıştır.

8. Bölüm

¹⁻²Söylediklerimizin özü şudur: göklerde, yüce Olan'ın tahtının sağında oturan, kutsal yerde, insanın değil, Rab'bin kurduğu asıl tapınma çadırında görev yapan böyle bir başkâhinimiz vardır. ³Her başkâhin adaklar ve kurbanlar sunmak için atanır. Bu nedenle bizim başkâhinimizin de sunacak bir şeyi olması gerekir. ⁴Eğer kendisi yeryüzünde olsaydı, Kutsal Yasa uyarınca adakları sunanlar bulunduğu için, kendisi kâhin olmazdı. ⁵Onlar göktekilerin örneği ve gölgesi olan bir tapınakta hizmet ediyorlar. Nitekim Musa, tapınma çadırını kurmak üzereyken Tanrı tarafından şöyle uyarıldı: «Her şeyi, dağda sana gösterilen örneğe uygun olarak yapmaya dikkat et.» ⁶Şimdiyse, İsa daha iyi vaatler üzerine kurulmuş daha iyi bir antlaşmanın aracısı olduğu kadar, daha üstün bir göreve de sahip olmuştur.

⁷Eğer o ilk antlaşma kusursuz olsaydı, ikincisine gerek duyulmazdı. ⁸Oysa halkını kusurlu bulan Tanrı şöyle diyor:

«İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
yeni bir antlaşma yapacağım günler geliyor'
diyor Rab.

⁹'Bu, atalarını Mısır diyarından çıkarmak için
onların elinden tuttuğum gün
kendileriyle yaptığım antlaşma gibi olmayacak.
Çünkü onlar antlaşmama bağlı kalmadılar,
ben de onlardan yüz çevirdim'
diyor Rab.

¹⁰'O günlerden sonra' diyor Rab,
İsrail halkıyla yapacağım antlaşma şudur:
yasalarımı onların zihnine işleyeceğim,
yüreklerine yazacağım.

Ben onların Tanrısı olacağım,
onlar da benim halkım olacaklar.

¹¹Hiç kimse kendi yurttaşına,
kendi kardeşine,
Rab'bi tanıyın diye akıl öğretmeyecek.
Çünkü küçüğünden büyüğüne kadar,
onların hepsi beni tanıyacak.

¹²Kötülüklerini bağışlayacağım,
günahlarını artık anmayacağım.'»

¹³Tanrı, «yeni bir antlaşma» demekle ilkini eskimiş saymıştır. Eskiyen ve köhneleşen, çok geçmeden yok olur.

9. Bölüm

Dünyasal tapınak

İlk antlaşmanın tapınma kuralları ve dünyasal tapınağı vardı. ²Bir çadır kurulmuştu. Kutsal Yer denen birinci bölmede kandillik, sofrası ve adak ekmekleri bulunurdu. ³İkinci perdenin arkasında En Kutsal Yer denen bir iç bölme vardı. ⁴Altın buhur sunağı ve tümüyle altın kaplamalı antlaşma

sandığı buradaydı. Sandığın içinde altından yapılmış man testisi, Harun'un filizlenmiş asası ve antlaşmanın taş levhaları vardı. ⁵Sandığın üstünde, günahların bağışlandığı yeri^l gölgeleyen yücelik keruvları^l dururdu. Ama şimdi bunların ayrıntılarına giremeyiz.

⁶Her şey böyle düzenlendikten sonra kâhinler her zaman çadırın ilk bölmesine girer, tapınma görevlerini yerine getirirler. ⁷Ama iç bölmeye yılda bir kez yalnız başkâhin girebilir. Üstelik kendisi için ve halkın bilgisizlikten işlediği suçlar için sunacağı kurban kanı olmaksızın giremez. ⁸Bununla Kutsal Ruh şunu belirtiyor ki, çadırın ilk bölmesi durdukça, kutsal yere giden yol henüz açıkça gösterilmemiştir. ⁹Bu, şimdiki çağ için bir örnektir; sunulan adaklar ve kurbanların, tapınan kişinin vicdanını yetkinleştiremediğini gösteriyor. ¹⁰Bunlar yalnız yiyecek, içecek ve çeşitli dinsel yıkanmalarla ilgilidir, yeni düzenin başlangıcına kadar geçerli olan bedensel kurallardır.

Mesih'in kanı

¹¹Ama Mesih, gelecek olan iyi şeylerin başkâhini olarak ortaya çıktı. Elle yapılmamış, yani bu yaratılıştan olmayan daha büyük ve daha mükemmel çadırdan geçti. ¹²Erkeçlerin ve danaların kanıyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kanıyla kutsal yere ilk ve son kez girdi. ¹³Murdar olanların bedensel temizliği için üzerlerine serpilene düvenin külleri ve erkeçlerle boğaların kanı onları kutsal kılıyor. ¹⁴Öyleyse sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının, diri Tanrı'ya kulluk edebilmeniz için vicdanınızı ölü işlerden temizleyeceği ne kadar daha kesindir!

¹⁵Bu nedenle, çağrılmış olanların vaat edilen sonsuz mirası almaları için Mesih, yeni bir antlaşmanın aracısı olmuştur. Kendisi, onları birinci antlaşma⁽¹⁾ zamanında işledikleri suçlardan kurtarmak için fidyeye olarak öldü. ¹⁶Çünkü ortada bir vasiyet⁽¹⁾ varsa, vasiyet edenin ölümünün kanıtlanması gerekir. ¹⁷Ölüm üzerine vasiyet geçerli olur. Vasiyet eden yaşadıkça, vasiyetin hiçbir etkinliği yoktur. ¹⁸Bu nedenle birinci antlaşma bile kan akıtılmadan yürürlüğe girmedi. ¹⁹Musa, Kutsal Yasa'nın her bir buyruğunu bütün halka bildirdikten sonra su, al yapağı ve zufa otu ile danaların ve erkeçlerin kanını alıp hem kitabın hem de bütün halkın üzerine serpti. ²⁰«Tanrı'nın uymanızı buyurduğu antlaşmanın kanı budur» dedi. ²¹Aynı şekilde çadırın üzerine ve tapınmada kullanılan bütün araç ve gereçlerin üzerine kan serpti. ²²Nitekim Kutsal Yasa'ya göre, hemen her şey kanla temiz kılınır ve kan dökülmeksizin bağışlama olmaz.

²³Böylelikle aslı göklerde olan örneklerin bu kurbanlarla, ama gökteki asıllarının bunlardan daha iyi kurbanlarla temiz kılınması gerekti. ²⁴Çünkü Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup elle yapılmış kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi. ²⁵Başkâhinin yıldan yıla kendisinin olmayan kanla En Kutsal Yer'e girişinin tersine, Mesih kendisini tekrar tekrar sunmak için göğe girmedi. ²⁶Öyle olsaydı, dünyanın kuruluşundan beri Mesih'in tekrar tekrar acı çekmesi gerekirdi. Oysa Mesih, kendisini bir kere kurban edip günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkmıştır. ²⁷⁻²⁸Bir kez ölmek ve ondan sonra yargılanmak nasıl insanların kaderiyse, böylece Mesih de birçoklarının günahlarını yüklenmek için bir kez kurban edildi. İkinci kez, günah yüklenmek için değil, kurtuluş getirmek için kendisini bekleyenlere görünecektir.

10. Bölüm

Son kurban

Kutsal Yasa'da gelecekteki iyi şeylerin aslı yoktur, sadece gölgesi vardır. Bu nedenle Yasa, her yıl sürekli aynı kurbanları sunarak Tanrı'ya yaklaşanları asla yetkinliğe erdiremez. ²Eğer erdirebilseydi, kurban sunmaya son verilmez miydi? Çünkü tapınanlar bir kez günahlarından arındıktan sonra onlarda artık günahlılık duygusu kalmazdı. ³Ama o kurbanlar insanlara yıldan yıla günahlarını anımsatıyor. ⁴Çünkü boğaların ve erkeklerin kanı günahları ortadan kaldıramaz. ⁵Bunun için Mesih dünyaya gelirken şöyle diyor:

«Kurban ve sunu istemedin,
ama benim için bir beden hazırladın.

⁶Yakılmalık adaklardan
ve günah için sunulan kurbanlardan
hoşnut olmadın.

⁷O zaman dedim ki,
`Yasa kitabında benim için yazılmış olduğu gibi,
senin isteğini yapmak üzere,
ey Tanrım, işte geldim.'»

⁸Mesih ilkönce, «Kurbanları, sunuları, yakılmalık adakları ve günah için sunulan kurbanları istemedin ve bunlardan hoşnut olmadın» dedi. Oysa bunlar Yasa'nın bir gereği olarak sunulur. ⁹Sonra da, «Senin isteğini yapmak üzere işte geldim» dedi. Yani Mesih, ikinciye geçerli kılmak için birinciyi kaldırıyor. ¹⁰Tanrı'nın bu isteği uyarınca İsa Mesih'in bedeninin ilk ve son kez sunulmasıyla kutsal kıldık.

¹¹Her kâhin, günden güne tapınakta durup görevini yapar ve günahları asla ortadan kaldıramayan aynı kurbanları tekrar tekrar sunar. ¹²Ama Mesih, günahlar için sonsuza dek geçerli olan tek bir kurban sunduktan sonra Tanrı'nın sağında oturdu. ¹³O zamandan beri düşmanlarının, kendi ayaklarının altına serilmesini¹¹ bekliyor. ¹⁴Çünkü kutsal kılınanları tek bir sunuyla sonsuza dek yetkinliğe erdirmişti. ¹⁵Kutsal Ruh da bu konuda bize tanıklık ediyor. Önce diyor ki,

¹⁶«Rab, `O günlerden sonra
onlarla yapacağım antlaşma şudur:
yasalarımı onların yüreklerine koyacağım,
zihinlerine yazacağım' diyor.»

¹⁷Sonra şunu ekliyor:
«Onların günahlarını ve suçlarını artık anmayacağım.»

¹⁸Bunların bağışlanması durumunda artık günah için sunuya gerek yoktur.

Dayanın!

¹⁹⁻²⁰Bu nedenle ey kardeşler, İsa'nın, kendi kanı sayesinde perdede, yani kendi bedeninde bize açtığı yeni ve diri yoldan kutsal yere girmeye cesaretimiz vardır. ²¹Tanrı'nın evinden sorumlu büyük bir kâhinimiz bulunmaktadır. ²²Buna göre yüreklerimiz kötü vicdandan arınmış ve bedenimiz temiz su ile yıkanmış olarak, imanın verdiği tam güvenceyle, yürekte bir içtenlikle

Tanrı'ya yaklaşalım. ²³Açıkça benimsediğimiz ümide sınıksız tutunalım. Çünkü vaat eden Tanrı güvenilir. ²⁴Birbirimizi sevgi ve iyi işler için nasıl gayrete getirebileceğimizi düşünelim. ²⁵Bazılarının alıştığı gibi, bir araya gelmekten vazgeçmeyelim; o günün yaklaştığını gördükçe birbirimizi daha da çok yüreklendirelim.

²⁶⁻²⁷Gerçeği öğrenip benimsedikten sonra bile bile günah işlemeye devam edersek, günahlar için artık kurban yoktur; sadece yargının dehşetli beklentişi ve düşmanları yiyip bitirecek olan kızgın ateş vardır. ²⁸Musa'nın yasasını hiçe sayan bir kimse, iki ya da üç tanığın sözü üzerine acımasızca öldürülür. ²⁹Eğer bir kimse Tanrı Oğlunu ayaklar altına alır, kendisini kutsal kılan antlaşma kanını bayağı sayar ve lütfkâr Ruh'a hakaret ederse, bundan ne kadar daha şiddetli bir cezaya layık görülecek sanırsınız? ³⁰Çünkü, «Öç benimdir, karşılığını ben vereceğim» ve yine, «Rab, kendi halkını yargılayacak» diyeni tanıyoruz. ³¹Diri Tanrı'nın eline düşmek korkunç bir şeydir.

³²Sizler ise aydınlandıktan sonra acılarla dolu büyük bir mücadeleye dayandığınız ilk günleri anımsayın. ³³Bazen açıkça sitemlere ve sıkıntılara uğradınız, bazen de böyle muamele görenlerle dayanışma içinde bulundunuz. ³⁴Hem hapistekilerin dertlerine ortak oldunuz, hem de daha iyi ve kalıcı bir malınız olduğunu bilerek mallarınızın yağma edilmesini sevinçle karşıladınız. ³⁵Onun için cesaretinizi yitirmeyin; bu cesaretin ödülü büyüktür. ³⁶Çünkü Tanrı'nın isteğini yerine getirmek ve vaat edilene kavuşmak için dayanma gücüne ihtiyacınız vardır. ³⁷Artık,

«Gelen pek yakında gelecek,
ve gecikmeyecek.

³⁸Benim doğru adamım, imanla yaşayacaktır.

Eğer geri çekilirse, ondan hoşnut olmayacağım.»

³⁹Biz, geri çekilip mahvolanlardan değiliz; iman edip canlarımızın kurtuluşuna kavuşanlarızdır.

11. Bölüm

İman

İman, ümit edilenlere güvenmek, görünmeyen şeylerin varlığından emin olmaktır. ²Atalarımız bununla Tanrı'nın beğenisini kazandılar. ³İman sayesinde anlıyoruz ki, evren Tanrı'nın buyruğuyla yaratıldı. Şöyle ki, görülen şeyler görünmeyenlerden oluştu. ⁴Habil'in Tanrı'ya Kabil'den daha iyi bir kurban sunması iman sayesinde oldu. İmanıyla doğru bir insan olarak Tanrı'nın beğenisini kazandı. Çünkü Tanrı onun sunduğu adakları kabul etti. Nitekim Habil ölmüş olduğu halde, iman sayesinde hâlâ konuşuyor.

⁵İman sayesinde Hanok, ölümü tatmamak üzere yukarı alındı. Kimse onu bulamadı, çünkü Tanrı onu yukarı almıştı. Yukarı alınmasından önce, Tanrı'yı hoşnut eden biri olduğuna tanıklık edildi.

⁶İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek imkânsızdır. Tanrı'ya yaklaşan, O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendireceğine iman etmelidir.

⁷İman sayesinde Nuh, henüz olmamış olaylarla ilgili olarak Tanrı tarafından uyarıldığında, Tanrı korkusuyla ev halkının kurtuluşu için bir gemi yaptı. Bununla dünyayı yargıladı ve imana dayanan doğruluğun mirasçısı oldu.

⁸İman sayesinde İbrahim, miras olarak alacağı ülkeye gitmek üzere çağrıldığı zaman Tanrı'nın sözünü dinledi ve nereye gideceğini bilmeden yola çıktı. ⁹İman sayesinde, bir yabancı olarak vaat edilen ülkeye yerleşti. Aynı vaadin ortak mirasçıları olan İshak ve Yakup'la beraber çadırlarda yaşadı. ¹⁰Çünkü mimarı ve yapıcısı Tanrı olan sağlam temelli kenti bekliyordu.

¹¹İman sayesinde, Sarâ'nın kendisi de kısır ve yaşı geçmiş olduğu halde vaat edeni güvenilir saydığından gebe kalmaya güç buldu. ¹²Böylece tek bir adamdan, üstelik ölüden farksız birinden gökteki yıldızlar kadar, deniz kenarındaki kum taneleri kadar sayısız torun meydana geldi.

¹³Bu kişilerin hepsi, ölünceye dek imandan ayrılmadılar. Vaat edilenlere kavuşamamış, ama bunları uzaktan görüp selamlamış olarak yeryüzünde yabancılar ve konuklar olduklarını açıkça kabul ettiler. ¹⁴Böyle konuşanlar bir vatan aradıklarını gösteriyorlar. ¹⁵Aslında ayrıldıkları ülkeyi düşünselerdi, geri dönmeye fırsatları olurdu. ¹⁶Oysa onlar daha iyisini, yani göksel olanı arzu ediyorlardı. Bundan dolayı Tanrı, onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor. Çünkü onlara bir kent hazırlamıştır.

¹⁷İbrahim sınandığı zaman, imanla İshak'ı kurban olarak sundu. Vaatleri almış olan İbrahim, biricik oğlunu kurban etmek üzereydi. ¹⁸Oysa Tanrı ona, «Senin soyun İshak'la sürecektir» demişti. ¹⁹İbrahim, Tanrı'nın, ölüleri bile diriltebileceğini düşündü; nitekim İshak'ı simgesel bir şekilde ölümden geri aldı.

²⁰İman sayesinde İshak, gelecek şeylerle ilgili olarak Yakup ve Esav'ı kutsadı. ²¹Yakup ölürken, iman sayesinde Yusuf'un oğullarının her ikisini kutsadı, değneğin ucuna yaslanarak Tanrı'ya tapındı. ²²Yusuf ölürken, İsrail oğullarının Mısır'dan çıkacağını iman sayesinde hatırlattı. Çıkışlarında kendisinin kemiklerini de götürmelerini buyurdu.

²³Musa doğduğunda, annesi babası onu imanla üç ay gizlediler. Çünkü çocuğun güzel olduğunu gördüler ve kralın fermanından korkmadılar. ²⁴Musa büyüyünce, Firavun'un kızının oğlu olarak tanınmayı iman sayesinde reddetti. ²⁵Bir süre için günahın sefasını sürmektense, Tanrı'nın halkıyla birlikte kötü muamele görmeyi yeğledi. ²⁶Mesih uğruna aşağılanmayı, Mısır'ın hazinelerinden daha büyük bir zenginlik saydı. Çünkü alacağı ödülü düşünüyordu. ²⁷Kralın öfkesinden korkmadan, imanla Mısır'dan ayrıldı. Görünmez Olan'ı gördüğü için dayandı. ²⁸İlk doğanları öldüren melek İsraililere dokunmasın diye Musa imanla, Fısıh kurbanının kesilmesini ve kanının kapıların üzerine serpilmesini buyurdu. ²⁹İman sayesinde İsraililer Kızıl denizden, karadan geçer gibi geçtiler. Mısırlılar bunu deneyince boğuldular.

³⁰İsraililer yedi gün Eriha surları etrafında döndüler; sonunda imanları sayesinde surlar yıkıldı.

³¹Fahişe Rahav, iman sayesinde casusları dostça karşıladığı için imansızlarla birlikte öldürülmedi.

³²Daha ne diyeyim? Gidyon, Barak, Şimşon, Yeftah, Davut, Samuel ve peygamberlerle ilgili olanları anlatsam, zaman yetmeyecek. ³³İman sayesinde onlar ülkeler fethettiler, adaleti sağladılar, vaat edilenlere kavuştular, aslanların ağızlarını kapadılar. ³⁴Şiddetli ateşi söndürdüler, kılıcın ağzından kaçıp kurtuldular. Güçsüzlükten kuvvet aldılar, savaşta güçlendiler, yabancı orduları bozguna uğrattılar. ³⁵Kadınlar, ölümden dirilen ölülerini geri aldılar. Salıverilmeyi reddeden başkaları ise dirilip daha iyi bir yaşama kavuşmak umuduyla işkencelere katlandılar.

³⁶Daha başkaları alaya alınıp kamçıldılar, hatta zincire vurulup hapsedildiler. ³⁷Taşlandılar,

testere ile biçildiler¹, kılıçtan geçirilip öldürüldüler. Koyun postu ve keçi derileri içinde dolaştılar, yoksulluk çektiler, sıkıntılara uğradılar, kötü muamele gördüler.³⁸Dünya onlara layık değildi. Çöllerde, dağlarda, mağaralarda, yeraltı oyuklarında dolanıp durdular.

³⁹Onların hepsi imanları sayesinde Tanrı'nın beğenisini kazandıkları halde, hiçbiri vaat edilene kavuşmadı.⁴⁰Bizden ayrı olarak yetkinliğe ermesinler diye, Tanrı bizim için daha iyi bir şey hazırlamıştır.

12. Bölüm

Rab, sevdiklerini terbiye eder

İşte bizi çevreleyen bu denli büyük bir tanıklar kalabalığı olduğuna göre, biz de her yükü ve bizi kolayca kuşatan günahı üzerimizden sıyrıp atarak önümüze konan yarışı sabırla koşalım.

²Gözümüzü, imanımızın öncüsü ve tamamlayıcısı İsa'ya dikelim. O, kendisini bekleyen sevinç uğruna utancı hiçe sayıp çarşıta ölüme katlandı ve Tanrı'nın tahtının sağında oturdu.³Yorulup cesaretinizi yitirmemek için günahkârların bunca karşı koymasına katlanmış Olan'ı düşünün.

⁴Günaha karşı verdiğiniz mücadelede henüz kanınızı akıtana dek dayanmak zorunda kalmış değilsiniz.⁵Oğullara söylenir gibi size verilen şu öğüdü de unuttunuz:

«Oğlum, Rab'bin terbiye edişini hafife alma,
Rab seni azarlayınca cesaretini yitirme.

⁶Çünkü O, sevdiğini terbiye eder,
oğulluğa kabul ettiği herkesi cezalandırır.»

⁷Terbiye edilmek uğruna acılara katlanıyorsunuz. Tanrı size, oğullarına davranır gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez?⁸Herkesin gördüğü terbiyeden yoksunsanız oğullar değil, yasadışı evlatlarsınız.⁹Kaldı ki, bizi terbiye eden dünyasal babalarımız vardı ve onlara saygı duyardık. O halde ruhlar Babasına bağımlı olup yaşamamız çok daha önemli değil mi?

¹⁰Babalarımız bizi kısa bir zaman için, uygun gördükleri gibi terbiye ettiler. Ama Tanrı, kendisinin kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor.¹¹Terbiye edilmek önceleri hiç tatlı gelmez, acı gelir. Ama bu, böyle eğitilenler için daha sonra esenlik veren doğruluğu üretir.¹²⁻¹³Bunun için sarkık ellerinizi kaldırın, bükük dizlerinizi doğrultun, ayaklarınız için düz yollar yapın ki, kötürüm olan yoldan sapmasın, tersine şifa bulsun.

Tanrı'yı reddetmeyin

¹⁴Herkesle barış içinde yaşamak ve kutsal olmak için gayret edin. Kutsallığa sahip olmadan kimse Rab'bi göremeyecek.¹⁵Dikkat edin ki, kimse Tanrı'nın lütfundan yoksun kalmasın. İçinizde, sizi rahatsız edecek ve birçoklarını zehirleyecek acı bir kök filizlenmesin.¹⁶Kimse cinsel ahlaksızlıkta bulunmasın, ya da ilk doğmuş olmanın hakkını bir yemeğe karşılık satan Esav gibi Tanrı'ya saygısızlık etmesin.¹⁷Biliyorsunuz, Esav daha sonra kutsanma hakkını miras almak istediye de geri çevrildi. Kutsanmak için gözyaşlarıyla yalvardığı halde, vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi.

¹⁸⁻¹⁹Sizler, dokunulabilen ve alev alev yanan dağa, karanlığa, koyu karanlık ve kasırgaya, gürleyen çağrı borusuna ve Tanrısal sözleri ileten sese yaklaşmış değilsiniz. O sesi işitenler,

kendilerine bir sözcük daha söylenmesin diye yalvardılar. ²⁰«Eğer dağa bir hayvan bile dokunsa taşlanacaktır» buyruğuna dayanamadılar. ²¹Görüntü öyle korkunçtu ki Musa, «Çok korkuyor ve titriyorum» demişti. ²²⁻²⁴Oysa sizler Siyon dağına, yaşayan Tanrı'nın kenti olan göksel Kudüs'e, bir bayram şenliği içinde onbinlerce meleğe, adları göklerde yazılmış ilk doğanların topluluğuna yaklaştınız. Herkesin yargıcı olan Tanrı'ya, yetkinliğe erdirilmiş doğru kişilerin ruhlarına, yeni antlaşmanın aracısı olan İsa'ya ve Habil'in kanından daha üstün bir anlam ifade eden serpmelik kana yaklaştınız.

²⁵Bunları söyleyeni reddetmemeye dikkat edin. Çünkü onlar yeryüzünde kendilerini uyararı reddettiklerinde nasıl kurtulamadırlarsa, göklerden bizi uyarandan yüz çevirirsek, bizim kurtulamayacağımız daha da kesindir. ²⁶O zaman O'nun sesi yeri sarsmıştı. Ama şimdi, «Bir kez daha, yalnız yeri değil, göğü de sarsacağım» diye söz vermiştir. ²⁷«Bir kez daha» sözü, sarsılabilen, yani yaratılmış olan şeylerin ortadan kaldırılacağını ve böylelikle sarsılmayanların kalacağını anlatıyor. ²⁸Böylece sarsılmaz bir egemenliğe kavuştuğumuza göre, minnettar olalım. Öyle ki, Tanrı'yı hoşnut edecek şekilde saygı ve korkuyla tapalım. ²⁹Çünkü Tanrımız yakıp tüketen bir ateştir.

13. Bölüm

Son öğütler

Kardeş sevgisi sürekli olsun. ²Konuksever olmaktan geri kalmayın. Çünkü bu sayede bazıları bilmeden melekleri konuk ettiler. ³Hapiste olanları, onlarla birlikte hapsedilmiş gibi hatırlayın. Sizin de bir bedeniniz olduğunu düşünerek kötü muamele görenleri hatırlayın. ⁴Herkes evliliğe saygı gösterebilir. Evlilik yatağı günahla lekelenmesin. Çünkü Tanrı cinsel ahlaksızlıkta bulunan ve zina edenleri yargılayacak. ⁵Yaşayışınız para sevgisinden uzak olsun. Sahip olduklarınızla yetinin. Çünkü Tanrı şöyle dedi:

«Seni asla terk etmem,
seni asla bırakmam.»

⁶Böylece cesaretle diyoruz ki,
«Rab benim yardımcımdır, korkmam.
İnsan bana ne yapabilir?»

⁷Tanrı sözünü size iletmiş olan önderlerinizi hatırlayın. Yaşayışlarının sonucuna bakarak onların imanını örnek alın. ⁸İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır. ⁹Çeşitli garip öğretilerin etkisine kapılıp sürüklenmeyin. Yüreğin Tanrı lütfuyla güçlenmesi iyidir, özel yiyeceklerle değil. Bunlara güvenenler hiçbir yarar görmediler. ¹⁰Bir sunağımız var ki, tapınma çadırına hizmet edenlerin ondan yemeğe hakkı yoktur. ¹¹Başkâhin, hayvanların kanını günah için sunulan adak olarak kutsal yere taşır, ama bunların cesetleri ordugâhın dışında yakılır. ¹²Bunun gibi, İsa da kendi kanıyla halkı kutsal kılmak için kent kapısının dışında acı çekti. ¹³O halde biz de O'nun uğruna hakarete katlanarak ordugâhtan dışarıya çıkıp kendisinin yanına gidelim. ¹⁴Çünkü burada kalıcı bir kentimiz yoktur, biz gelecekteki kenti özlüyoruz.

¹⁵Bu nedenle, İsa'nın aracılığıyla Tanrı'ya sürekli övgü kurbanları, yani O'nun adını açıkça anan dudakların meyvesini sunalım. ¹⁶İyilik yapmayı ve sizde olanı başkalarıyla paylaşmayı

unutmayın. Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur. ¹⁷Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlara bağlı kalın. Çünkü onlar canlarınız için hesap verecek kişiler olarak sizi kollarlar. Onların sözünü dinleyin ki, görevlerini inleyerek değil | bunun size yararı olmaz | sevinçle yapsınlar.

¹⁸Bizim için dua edin. Temiz bir vicdana sahip olduğumuza ve her yönden olumlu bir yaşam sürdürmek istediğimize eminiz. ¹⁹Yanınıza tez zamanda dönebilmem için dua etmenizi özellikle rica ediyorum.

²⁰Esenlik veren Tanrı, koyunların büyük Çobanını, Rabbimiz İsa'yı sonsuza dek sürecek antlaşmanın kanıyla ölümden diriltti. ²¹Tanrı, kendisini hoşnut eden şeyi İsa Mesih aracılığıyla bizde gerçekleştirerek kendi isteğini yerine getirebilmeniz için sizi her iyilikle donatsın. Mesih'e sonsuzlara dek yücelik olsun. Amin.

²²Kardeşler, size rica ediyorum, öğütlerimi hoş görün. Zaten size kısaca yazdım. ²³Kardeşimiz Timoteyus'un salıverildiğini bilmenizi istiyorum. Yakında yanıma gelirse, onunla birlikte sizi görmeye geleceğim. ²⁴Önderlerinizin hepsine ve bütün kutsallara selam söyleyin. İtalya'dan olanlar size selam ederler. ²⁵Tanrı'nın lütfü hepimizle birlikte olsun. Amin.

İBR Dipnotları:

1:3 ulu Tanrı'nın: Grekçede, «ululuğun.»

1:13 ayaklarının altına serinceye dek: Grekçede, «ayaklarına basamak yapıncaya dek.»

2:7,9 meleklerden biraz: ya da «kısa bir süre için meleklerden.»

5:7 yeryüzünde: Grekçede, «bedende.»

6:1-2 elle kutsama: Grekçede, «el koyma.»

7:25 tamamen: ya da «sonsuz kadar.»

9:5 günahların bağışlandığı yer: Tevrat, Çıkış 25:10-22'ye bkz.

9:5 yücelik keruvları: Tanrı'nın yüceliği ile birlikte görünen göksel varlıklar.

9:15,16 antlaşma ve vasiyet için Grekçede aynı sözcük kullanılmıştır.

10:13 ayaklarının altına serilmesini: Grekçede, «ayaklarına basamak yapılmasını.»

11:37 biçildiler: birçok eski metinde, «biçildiler, sınındılar.»

YAKUP'UN MEKTUBU

YAKUP'UN MEKTUBUNA GÝRÝP

Genel bakýp: Pavlus'un mektuplaryna oranla bu mektup bize ne zaman, niçin ve kimin tarafýndan yazýldýdýna dair daha az bilgi veriyor. Yazar kendisini kýsaca, «Tanrý'nýn ve Rab Ýsa Mesih'in kulu ben Yakup» diye tanýtýyor (1:1). Aslýnda Ýncil'de Yakup adýnda önde gelen iki kiþiden söz edilir. Bunlardan biri, Ýsa'nýn yakýn çevresinden olan elçi Yakup'tu¹. Zebedi'nin ođlu olan bu Yakup, Yuhanna'nýn kardeþiydi. Öbürü, Ýsa'nýn üvey kardeþi olan ve yýllar sonra Kudüs'teki inanlýlar topluluđunun önderi durumuna gelen Yakup'tu². Elçi Yakup, inanlýlar topluluđunun olupmaya bađladýđý yýllarda (Ý.S. 44 yýllarýnda, Elç.12:2'ye bkz.) öldürüldüü için, mektubun, Ýsa'nýn kardeþi Yakup tarafýndan yazýldýđý kabul edilir.

Mektup, diđer uluslar arasýnda «dađýlmýp olan on iki oymađa» hitaben yazýldý (1:1). Büyük olasýlýkla bunlar o çađda bilinen dünyaya dađýlmýp Yahudi kökenli inanlýlardý. Elçilerin Ýpleri kitabýnda, Yahudi inanlýlarýn, Ýstefan'ýn ölümüyle bađlayan baskýlardan sonra Kudüs'ten ayrýlarak geniþ bir alana dađýldýklarýný okuruz (Elç.8:1; 11:19-21). Ayrýca Pentikost günü Ýsa'ya iman edenlerin bir kýsmýnýn uzak ülkelerden geldikleri anlaþýlýyor (Elç.2:9-11).

Mektubun, inanlýlar topluluđunun ilk yýllarýnda, topluluđun henüz Yahudi olmayanlary bađryna basamadýđý dönemde yazýldýđýný gösteren iþaretler var. Örneđin, 2:2-4'te «toplandýđýnýz yer» diye çevrilen Grekçe sözcük aslýnda «havranýz» anlamýndadır. Yakup, Ý.S. 62 yýllarýnda baþkâhinin kýpkýrtmasý sonucu taþlanarak þehit edildi.

Yakup bu mektupta Eski Antlaþma'da (Tevrat, Zebur vs.) geçen birçok olaydan söz eder. Mektup ayrýca Ýsa'nýn öđretisiyle, özellikle dađdaki konuþmasýyla birçok paralellikler gösterir³.

Mektubun içeriði: Mektup, inanlýnýn tutum, davranýþ ve özellikle sözleri üzerinde durur. Ýçten bir imanýn, iyi eylemlerle kol kola yürümesi gerektiđini üstüne basa basa vurgular⁴. Böylece 108 ayetten oluþan bu kýsa mektup, nasýl düþünmemiz ve davranmamýz gerektiđini açýklayan 45 kadar buyruk içerir. Mektup inanlýnýn tutumunu irdelerken, sýkýntýya dayanmak, alçakgönüllülük, tarafsýzlyk, merhamet, sabýr, arzularýmýzýn sonucu dođan günah gibi konularý ele alýr⁵. Zengin ve yoksulun durumuyla yakýndan ilgilenir⁶. Dizginlenemeyen dilden ve nasýl konuþmamýz gerektiđinden bir hayli söz eder⁷. Ýnanlýyý sürekli dua etmeye özendirir⁸.

Ana hatlar:

1:1-18	Denenmek ve ayartýlmak
--------	------------------------

1:19-27	Dinlemek ve uygulamak
2:1-13	Ayrým yapmayýn
2:14-26	Ýman ve eylem
3:1-12	Dizginlenemeyen dil
3:13-18	Bilge olan kim?
4:1-17	Tanrý'ya bađýmlý olun
5:1-6	Zenginlere uyarý
5:7-12	Sabredin
5:13-20	Ýmanla dua edin

Kaynak ayetler:

¹örn: Mar.9:2; 14:33

²Mat.13:55-56; Mar.6:3; Elç.12:17; 15:13; 21:18; Gal.1:19; 2:9; Yah.1

³3:12 bkz. Mat.7:16; 5:2 bkz. Mat.6:19; 5:12 bkz. Mat.5:34-37

⁴1:22-25,27; 2:14-26; 3:13; 4:16

⁵1:2-10,14-17,19-21,27; 2:1-13; 3:14-18; 4:1-10,13-17; 5:7-11

⁶1:9-11; 2:2-7; 5:1-6

⁷1:19-20,26; 3:1-12; 4:11,16; 5:9,12

⁸5:13-18

YAKUP'UN MEKTUBU

1. Bölüm

Tanrý'nýn ve Rab Ýsa Mesih'in kulu ben Yakup, dađýlmýþ olan on iki oymađa selam ederim.

Denenmek ve ayartılmak

²Kardeşlerim, çepitli denemelerle yüz yüze geldiğiniz zaman, bunu büyük sevinçle karşılayın.

³Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınılanması dayanma gücünü yaratır. ⁴Dayanma gücü de, hiçbir eksiği olmayan, olgun ve yetkin kişiler olmanız için tam bir etkinliğe erişsin.

⁵Sizden birinin bilgelikte eksiği varsa, herkese cömertçe, azarlamadan veren Tanrı'dan istesin; Tanrı ona verecektir. ⁶Yalnız hiç kuşku duymadan, imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgârın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer. ⁷⁻⁸Tüm yaşamında böyle dediğken, kararsız olan adam Rab'den bir şey alacağına ummasın.

⁹⁻¹⁰Dükkün olan kardeş kendi yüksekliğiyle, zengin olan ise kendi dükkünlüğüyle övünsün. Çünkü zengin adam bir kыр çiçeği gibi solup gidecek. ¹¹Güneş yakıcı sıcaklıkla doğar ve otu kurutur. Otun çiçeği düşer, görünüşünün güzelliği yok olur. Zengin adam da aynı şekilde kendi uğraşları içinde solacaktır.

¹²Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktığı zaman, Rab'bin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır. ¹³Ayartılan kişi, «Tanrı beni ayartıyor» demesin. Çünkü Tanrı kötülüklerle ayartılmadığı gibi, kendisi de kimseyi ayartmaz. ¹⁴Herkes, kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır. ¹⁵Sonra arzu gebe kalınca günah doğurur. Günah olgunlaşınca da ölüm getirir.

¹⁶Sevgili kardeşlerim, aldanmayın! ¹⁷Her nimet, her mükemmel armağan yukarıdan, kendisinde dediğkenlik ya da döneklik gölgesi olmayan İpyklar Babasının¹ gelir. ¹⁸O, yarattıklarının bir anlamda ilk meyveleri olmamız için bizi, kendi isteği uyarınca, gerçeğin bildirisiyle yaşamaya kavuşturdu.

Dinlemek ve uygulamak

¹⁹Sevgili kardeşlerim, bunu aklınızda tutun: herkes dinlemekte çabuk, konuşmakta yavaş, öfkelenmekte de yavaş olsun. ²⁰Çünkü insanın öfkesi, Tanrı'nın istediği doğruluğu sağlamaz. ²¹Bunun için her türlü pisliği ve her tarafa yayılmış olan kötülüğü üstünüzden süzürp atarak, içinize ekilmiş ve canlarınızın kurtaracak güçte olan sözü alçakgönüllülikle kabul edin.

²²Tanrı sözünü yalnız duymakla kalarak kendinizi aldatmayın, bu sözün uygulayıcıları da olun. ²³Bir kimse sözün dinleyicisi olup da uygulayıcısı olmazsa, aynada kendi doğul yüzüne bakan adama benzer. ²⁴Adam kendini görür, sonra gider ve nasıl bir kişi olduğunu hemen unuttur. ²⁵Oysa mükemmel yasaya, özgürlük yasasına yakından bakan ve ona bağlı kalan, unutkan dinleyici dediğ de etkin uygulayıcı olan adam, yaptıklarıyla mutlu olacaktır.

²⁶Kendini dindar sanıp da dilini dizginlemeyen kişi kendini aldatır. Böylesinin dindarlığı boğtur. ²⁷Baba Tanrı'nın gözünde temiz ve kusursuz olan dindarlık kişinin, öksüzlerle dulları sıkıntılı durumlarında ziyaret etmesi ve kendini dünyanın lekelemesinden korumasıdır.

2. Bölüm

Ayrım yapmayın

Kardeşlerim, yüce Rabbimiz İsa Mesih'e iman edenler olarak insanlar arasında ayrım yapmayın. ²⁻⁴Toplandığınız yere altın yüzüklü, pıyk giyimli bir adamla kirli giysiler içinde yoksul bir adam geldiğinde, pıyk giyimli adama ilgiyle, «Sen buraya, iyi yere otur», yoksula da «Sen orada dur», ya da «Ayaklarınızın dibine otur» dersiniz, aranızda ayrım yapmıyıp, kötü niyetli yargıçlar olmuş olmuyor musunuz? ⁵Dinleyin, sevgili kardeşlerim: Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleştirmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçıları olmak üzere seçmedi mi? ⁶Ama siz yoksulun onurunu kırdınız. Sizi sömüren zenginler değil mi? Sizi mahkemelere sürükleyen onlar değil mi? ⁷Ait olduğunuz Kibi'nin yüce adına küfreden onlar değil mi?

⁸«Komşunu kendin gibi sev» diyen Kutsal Yazı'ya uyarak Kralımız Tanrı'nın Yasasının gerçekten yerine getiriyorsanız, iyi ediyorsunuz. ⁹Ama insanlar arasında ayrım yaparsanız, günah işlemiş olursunuz; Yasa tarafından, Yasa'yı çiğneyenler olarak suçlu bulunursunuz. ¹⁰Çünkü Yasa'nın her dediğini yerine getiren, ama tek bir noktada ondan sapan kişi bütün Yasa'ya karşı suçlu olur. ¹¹Nitekim «Zina etme» demiş olan, aynı zamanda «Adam öldürme» demiştir. Eğer sen zina etmez, ama adam öldürürsen, Yasa'yı çiğnemiş olursun. ¹²Özgürlük Yasasıyla yargılanacak olanlar gibi konuşun ve davranın. ¹³Çünkü yargı, merhamet göstermemiş olana karşı merhametsizdir. Merhamet, yargıya galip gelir.

İman ve eylem

¹⁴Kardeşlerim, eğer bir kimse iyi eylemleri yokken iman olduğunu söylerse, bu neye yarar? Öyle bir iman o kimseyi kurtarabilir mi? ¹⁵⁻¹⁶Bir erkek ya da kız kardeş çyplak ve günlük yiyecekten yoksunken, sizden biri ona, «Esenlikle git, ısınman ve doyman dilerim» derse, ama beden gereksinimlerini vermezse, bu neye yarar? ¹⁷Aynı şekilde, tek bapına eylemsiz iman da ölüdür.

¹⁸Ama biri böyle diyecektir: «Senin imanın var, benim eylemlerim var.» Eylemlerin olmadan sen bana imanını göster, ben de imanımı sana eylemlerimle göstereyim. ¹⁹Sen, Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titriyorlar! ²⁰Ey akılsız adam, eylem olmadan imanın yararsız olduğuna kanıt mı istiyorsun? ²¹Atamız İbrahim, oğlu İshak'ın sunağın üzerinde Tanrı'ya adama eylemiyle aklanmadı mı? ²²Görüyorsun, onun iman eylemleriyle birlikte etkindi; iman, eylemleriyle tamamlandı. ²³Böylelikle, «İbrahim, Tanrı'ya iman etti ve böylece aklanmış sayıldı»¹ diyen Kutsal Yazı yerine gelmiş oldu. İbrahim'e de Tanrı'nın dostu denildi. ²⁴Görüyorsunuz, insan yalnız imanla değil, eylemle de aklanır. ²⁵Aynı şekilde, ulakları konuk edip dediğimiz bir yoldan geri gönderen fahişe Rahav da bu eylemiyle aklanmadı mı? ²⁶Ruhsuz beden nasıl ölüyse, eylemsiz iman da ölüdür.

3. Bölüm

Dizginlenemeyen dil

Kardeşlerim, biz öğreticilerin¹ daha titiz bir yargılamadan geçeceğimizi biliyorsunuz; bu nedenle çoğunuz öğretici olmayın. ²Çünkü hepimiz çok hata yaparız. Eğer bir kimse sözleriyle hiç hata yapmazsa, bütün bedenini de dizginleyebilen yetkin bir kişidir. ³Bize boyun eğmeleri için atların ağızlarına gem vurursak, onların bütün bedenlerini de yönlendirebiliriz. ⁴Bakın, gemiler de o kadar büyük oldu ve güçlü rüzgârlar tarafından sürüklendiği halde, dümeninin gönlü nereye isterse, küçük bir dümenle o yöne çevrilirler. ⁵Bunun gibi, dil de bedenün küçük bir üyesidir, ama büyük işlerle övünür.

Bakın, küçük bir kıvılcık ne kadar büyük bir ormanı tutuşturabilir! ⁶Dil de bir ateş, bedenimizin üyeleri arasında bir kötülük dünyasıdır. Bütün varlığıymızı kirletir. Cehennemden alevlenmiş olarak yapamamızın gidişini alevlendirir. ⁷Her tür yabancı hayvan, kuş, sürüngen ve deniz yaratığı insan soyu tarafından evcilleştirilmiş ve evcilleştirilmektedir. ⁸Ama dili hiçbir insan evcilleştiremez. Dil, öldürücü zehirle dolu, dinmeyen bir kötülüktür. ⁹Dilimizle Rab'bi, Baba'yı överiz. Yine dilimizle Tanrı'nın benzeyişinde yaratılmış olan insanlara söveriz. ¹⁰Övgü ve sövgü aynı ağızdan çıkar. Kardeşlerim, bu böyle olmamalı. ¹¹Bir pınar aynı gözden tatlı ve acı su akıtır mı? ¹²Kardeşlerim, incir ağacı zeytin, ya da asma incir verebilir mi? Aynı şekilde, tuzlu su kaynağı tatlı su veremez.

Bilge olan kim?

¹³Aranızda bilge ve anlayışlı olan kim? Olumlu yapayışıyla, bilgelikten doğan alçakgönüllülükle iyi eylemlerini gösterebilir. ¹⁴Ama yüreğinizde kin, kıskançlık ve bencillik varsa övünmeyin, gerçeği inkâr etmeyin. ¹⁵Böyle bir bilgelik, gökten inen değil, dünyadan, benlikten, cinlerden gelen bir bilgeliktir. ¹⁶Çünkü nerede kıskançlık ve bencillik varsa, orada karıbıçıklık ve her tür kötülük vardır. ¹⁷Ama gökten inen bilgelik her şeyden önce pakdır, sonra barışçıl, yumuşak ve uysaldır. Merhamet ve iyi meyvelerle doludur. Kayırcılığın ve ikiyüzlülüğü yoktur. ¹⁸Barış içinde eken barış yapıcıları doğruluk ürününü biçerler.

4. Bölüm

Tanrı'ya bağımlı olun

Aranızdaki kavga ve çekilmelerin kaynağı nedir? Bedenlerinizin üyelerinde savağan tutkularınız değil mi? ²Bir °ey arzu ediyorsunuz, ama elde edemeyince adam öldürüyorsunuz. Kıskanıyor sunuz, ama isteğinize erişemeyince çekiliyor ve kavga ediyorsunuz. Elde edemiyorsunuz, çünkü Tanrı'dan dilemiyorsunuz. ³Dilediđiniz zaman da dileğinize kavuşamıyorsunuz. Çünkü kötü amaçla, tutkularınız uğruna kullanmak için diliyorsunuz. ⁴Siz ey vefasızlar, dünya ile dostluğun Tanrı'ya düşmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Dünya ile dost olmak isteyen, kendini Tanrı'ya düşman eder. ⁵Sizce Kutsal Yazı boş yere mi böyle diyor: «Tanrı, içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde arzu eder.»¹ ⁶Yine de bize daha çok lütfeder. Bu nedenle Yazı böyle diyor:

«Tanrı kibirlilere karşıdır,

ama alçakgönüllülere lütfeder.»

⁷Bunun için Tanrı'ya bağımlı olun. Ýblis'e karşı direnin, o da sizden kaçacaktır. ⁸Tanrı'ya yaklağın, O da size yaklağacaktır. Ey günahkârlar, ellerinizi gúnahtan temizleyin. Ey kararsızlar, yüreklerinizi paklayın. ⁹Kederlenin, yas tutup ağlayın. Gülüpünüz yasa, sevinciniz üzüntüye dönüşün. ¹⁰Rab'bin önünde kendinizi alçaltın, O da sizi yüceltecektir.

¹¹Kardeřlerim, birbirinizi yermeyin. Kardeşini yeren ya da kardeşini yargılayan kimse, Yasa'yı yemiş ve Yasa'yı yargılamış olur. Ama Yasa'yı yargılasan, Yasa'nın uygulayıcısı değil, yargılayıcısı olmuş olursun. ¹²Oysa tek bir Yasa koyucu ve tek bir Yargıç vardır; kurtarmaya ve mahvetmeye gücü yeten O'dur. Ya komşusunu yargılayan sen, kim oluyorsun?

¹³⁻¹⁴Dinleyin şimdi, «Bugün ya da yarın filan kente gideceğiz, orada bir yıl kalıp ticaret yapacağız ve para kazanacağız» diyen sizler, yarın ne olacağını bilmiyorsunuz. Yaşamınız nedir ki? Kısa bir süre görünen ve sonra kaybolan bir buğu gibisiniz. ¹⁵Bunun yerine, «Rab dilerse yapayacağız, şunu şunu yapacağız» demelisiniz. ¹⁶Ne var ki, şimdi küstahlıklarınızla övünüyorsunuz. Bu tür övünmelerin hepsi kötüdür. ¹⁷Bu nedenle, yapılmayı gereken iyi °eyi bilip de yapmayan, günah i°lemi° olur.

5. Bölüm

Zenginlere uyarý

Dinleyin þimdi ey zenginler, baþýnýza gelecek felaketlerden ötürü feryat ederek aðlayýn. ²Servetiniz çürümü°, giysinizi güve yemi°tir. ³Altýnlarýnýz, gümüþleriniz pas tutmuþtur. Bunlarýn pasý size karþý tanýklýk edecek, etinizi atep gibi yiyecektir. Son günlerde servetinize servet kattýnýz. ⁴Bakýn, ekinlerinizi biçmiþ olan iþçilerin haksýzca alýkoyduðunuz ücretleri size karþý haykýrýyor. Orakçýlarýn feryadý, tüm güçlere egemen olan Rab'bin kulaðýna eriþti. ⁵Yeryüzünde zevk ve bolluk içinde yaþadýnýz. Boðazlanacaðýnýz gün için kendinizi besiyeye çektiniz. ⁶Size karþý koymayan doðru kiþiyi yargýlayýp öldürdünüz.

Sabredin

⁷Öyleyse kardeþler, Rab'bin geliþine dek sabredin. Bakýn, çiftçi ilk ve son yaðmurlarý alýncaya dek topraðýn deðerli ürününü nasýl sabýrla bekliyor! ⁸Siz de sabredin. Yüreklerinizi güçlendirin. Çünkü Rab'bin geliþi yakýndýr. ⁹Kardeþler, yargýlanmamak için birbirinize karþý homurdanmayýn. Ýþte, Yargýç kapýnýn önünde duruyor. ¹⁰Kardeþler, Rab'bin adýyla konuþmuþ olan peygamberleri sýkýntýlarda sabýr örneði olarak alýn. ¹¹Sýkýntýya dayanmýþ olanlarý mutlu sayarýz. Eyüp'ün nasýl dayandýðýný duydunuz. Rab'bin en sonunda onun için neler yaptýðýný bilirsiniz. Rab çok þefkatli ve merhametlidir.

¹²Kardeþlerim, öncelikle þunu söyleyeyim, ne gök üzerine, ne yer üzerine, ne de baþka bir þey üzerine yemin edin. `Evet'iniz evet, `hayýr'ýnýz hayýr olsun ki, yargýya uðramayasýnýz.

Ýmanla dua edin

¹³Ýçinizden biri sýkýntýda mý? Dua etsin. Biri sevinçli mi? Ýlahi söylesin. ¹⁴Ýçinizden biri hasta mý? Ýnanlýlar topluluðunun ihtiyaclarýný çaðýrtsýn, Rab'bin adýyla üzerine yað sürüp onun için dua etsinler. ¹⁵Ýmanla edilen dua hastayý iyileþtirecek ve Rab onu ayaða kaldýracak. Eðer hasta günah iþlemiþse, günahlarý baðýplanacak. ¹⁶Bu nedenle, þifa bulmak için günahlarýnýzý birbirinize itiraf edin ve birbiriniz için dua edin. Doðru kiþinin yalvarýþý çok güçlü ve etkilidir. ¹⁷Ýlyas da ayný bizim gibi bir insandý. Yaðmur yaðmamasý için gayretle dua etti ve üç yýl altý ay yeryüzüne yaðmur yaðmadý. ¹⁸Tekrar dua etti ve gök yaðmurunu, toprak da ürününü verdi.

¹⁹⁻²⁰Kardeþlerim, içinizden biri gerçeðin yolundan saparsa ve biri onu yine gerçeðe döndürürse, bilsin ki, günahkârý sapýk yolundan döndüren, ölümden bir can kurtarmýþ ve bir sürü günahý örtmüþ olur.

YAK Dipnotlarý:

1:17 İþýklar Babasý: Tanrý.

2:23 ve böylece aklanmýþ sayýldý: Grekçede, «ve ona dođruluk sayýldý.»

3:1 öđretici: burada, inanlýlar topluluđunda ruhsal konulary öđreten kiþi demektir.

4:5 ya da «Tanrý'nýn içimize koyduđu ruh kýskaçlýđa çok eđilimidir.»

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBU

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBUNA GİRİŞ

Genel bakış: Elçi Petrus bu mektubu Anadolu'ya dağılmış inanlılara yazdı (Roma İmparatorluğuna bağlı eyaletlerin yerlerini tam belirleyebilmek için haritalara bakınız). Mektup, baskıların yoğun olduğu bir dönemde, büyük olasılıkla İmparator Neron'un egemenlik sürdüğü dönemin (İ.S. 54-68) sonlarına doğru yazıldı. Petrus'un kendisi de bu dönemin sonlarında Roma'da şehit edilmişti. Herhalde Petrus mektubu oradan yazmış, 'Babil' adını da (5:13) Roma'yı simgeleyen bir ad olarak kullanmıştır. Pavlus'un yakın çalışma arkadaşları Markos ve Silvanus'un mektupta anılması bu olasılığı güçlendiriyor (örneğin 1Ti.4:11'e bkz.).

Mektubun içeriği: Petrus, mektubun amacını 5. bölümün 12. ayetinde şöyle özetliyor: «Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun, Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın.» İnanlıları, özellikle karşılaştıkları baskı ve sıkıntılar karşısında dimdik ayakta durmaya ve doğru olanı yapmaya özendiriyor. Baskı, mektup boyunca işlenen bir konudur¹. Tanrı kutsal olduğu için, Petrus inanlıları da kutsal olmaya çağırıyor. İnanlılar bunu özel yaşamlarında², yetkililere (2:13-17) ve efendilerine (2:18) bağımlılıkta, eşleriyle (3:1-7) ve birbirleriyle (4:8-11) olan ilişkilerinde göstermelidirler. Mektupta, inanlıların nasıl davranması gerektiğini anlatan yaklaşık 65 buyruk var. Yine de her şey Tanrı'nın lütfu çerçevesi içinde kalır. Petrus, Mesih'in sıkıntıları karşılamakta bize örnek olduğunu vurgular³. Tanrı'nın kendisi yeniden doğmamızı sağladı; bizi yaşayan bir ümide, göklerde saklı olan bir mirasa kavuşturdu (1:3-4). Bizler «seçilmiş bir soy, Kral'ın kâhinleri, kutsal bir ulus, Tanrı'nın öz halkıyız». Bizi «karanlıktan kendisinin şaşılacak ışığına çağırın Tanrı'nın erdemlerini ilan etmek için» seçildik (2:9). Petrus, inanlıları şöyle yüreklendiriyor: «Sizi Mesih'te olan kendi sonsuz yüceliğine çağırın ve tüm lütfun kaynağı olan Tanrı, kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizi yetkinleştirecek, pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir» (5:10).

Ana hatlar:

1:1-12	Kurtuluş ve umut
1:13-3:7	Kutsal olun
1:13-2:3	«Kutsal olun, çünkü ben kutsalım»
2:4-12	Diri taş, seçkin halk
2:13-20	Yönetici ve efendilere bağımlı olmak
2:21-25	Mesih'in özverisi

3:1-7	Karı-koca ilişkileri
3:8-4:19	Doğruluk uğruna acı çekmek
3:8-17	Doğru olanı yapmak
3:18-22	Mesih'in özverisi
4:1-11	Tanrı için yaşamak
4:12-19	Mesih uğruna acı çekmek
5:1-7	Önderler ve gençler
5:8-19	Sonuç

Kaynak ayetler:

¹1:6-7; 2:19-25; 3:14-18; 4:1-5,12-19; 5:8-10

²2:1,11-12; 3:8-12; 4:2-8

³1:11,18-21; 2:4,21-24; 3:18; 4:13

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Mesih İsa'nın elçisi olan ben Petrus'tan, Pontus, Galatya, Kapadokya, Asya ili ve Bitinya'ya dağılmış ve buralarda yabancı olarak yaşayan seçilmişlere selam! ²İsa Mesih'in sözünü dinlemeniz için ve O'nun kanının üzerinize serpilmesi¹ için, Baba Tanrı'nın önbilgisine göre Ruh tarafından kutsal kılınarak seçildiniz. Lütuf ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Göksel miras

³⁻⁴Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babasına övgüler olsun. Çünkü O, kendi büyük merhametiyle yeniden doğmamızı sağladı. İsa Mesih'i ölümden diriltmekle bizi yaşayan bir ümide, çürümez, lekesiz ve solmaz bir mirasa kavuşturdu. Bu miras sizin için göklerde saklıdır. ⁵Zaman sona ererken açığa çıkarılmaya hazır olan kurtuluşa kavuşasınız diye iman sayesinde Tanrı'nın gücüyle korunuyorsunuz. ⁶Bu nedenle şimdi kısa bir süre çeşitli denemeler sonucu acı çekmeniz gerekiyorsa da, sevinçle coşmaktasınız. ⁷Böylelikle içtenliği kanıtlanan imanınız, İsa Mesih görüldüğü zaman size övgü, yücelik ve onur kazandıracak. Bu imanınız, ateşle arıtıldığı halde yok olup giden altından daha değerlidir. ⁸Mesih'i görmemiş olsanız da O'nu seviyorsunuz. Şimdi O'nu görmediğiniz halde O'na iman ediyor ve sözle anlatılamayacak yüce bir sevinçle coşuyorsunuz. ⁹Çünkü imanınızın sonucu olarak canlarınızın kurtuluşuna erişiyorsunuz.

¹⁰Size bağışlanacak lütuftan söz etmiş olan peygamberler, bu kurtuluşla ilgili dikkatli incelemeler

ve araştırmalar yaptılar. ¹¹İçlerinde olan Mesih'in Ruhu, Mesih'in çekeceği acılara ve bu acıların ardından gelecek yüceliklere tanıklık ettiğinde, Ruh'un hangi zamanı¹¹ ya da nasıl bir dönemi belirttiğini araştırdılar. ¹²řimdi size de bildirilen gerçeklerle kendilerine değil, size hizmet ettikleri onlara açıkça gösterildi. Bu gerçekler, gökten gönderilmiş olan Kutsal Ruh'un gücüyle size Müjde'yi iletener tarafından bildirildi. Melekler bu gerçekleri yakından görmeye büyük özlem duyarlar.

Kutsal olun

¹³Bu nedenle zihinlerinizi eyleme hazırlayın. Ayık olun. Ümidinizi tümüyle İsa Mesih'in görünmesiyle size sağlanacak olan lütfaya bağlayın. ¹⁴Söz dinleyen çocuklar olarak, bilgisiz olduğunuz geçmiş zamandaki tutkularınıza uymayın. ¹⁵Sizi çağıran Tanrı kutsal olduğuna göre, siz de her davranışınızda kutsal olun. ¹⁶Nitekim şöyle yazılmıştır: «Kutsal olun, çünkü ben kutsalım.»

¹⁷Kimseyi kayırmadan, kişiyi, yaptıklarına bakarak yargılayan Tanrı'yı Baba diye çağırdığımızı göre, gurbeti andıran bu dünyadaki zamanınızı Tanrı korkusunda geçirin. ¹⁸⁻¹⁹Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan gümüş ya da altın gibi geçici şeylerle değil, Mesih'in kusursuz ve lekesiz bir kuzunun kanına benzer değerli kanı fidyesiyle kurtuldunuz. ²⁰Dünyanın kuruluşundan önce bilinen Mesih, çağların sonunda sizin yararınıza ortaya çıktı. ²¹O'nu ölümden diriltip yücelten Tanrı'ya O'nun aracılığıyla iman ediyorsunuz. Böylece imanınız ve ümidiniz Tanrı'dadır.

²²Gerçeđe uymakla kendinizi arıttınız ve kardeşler için içten bir sevgiye sahip oldunuz. Buna göre birbirinizi candan, yürekten sevin. ²³Çünkü ölümlü değil, ölümsüz bir tohumdan, yani Tanrı'nın diri ve kalıcı sözü aracılığıyla yeniden doğdunuz. ²⁴⁻²⁵Nitekim,

«İnsan soyu bir ota benzer.
Tüm yüceliği de kır çiçeği gibidir.
Ot kurur, çiçeği düşer.
Ama Rab'bin sözü sonsuza dek kalıcıdır.»
İşte size müjdelenmiş olan söz budur.

2. Bölüm

Bu nedenle her kötülüğu, her hile ve ikiyüzlülüğu, kıskançlıkları ve bütün iftiraları üzerinizden sıyrıp atın. ²Yeni doğmuş bebekler gibi, hilesiz sütü andıran Tanrı sözünü özleyin ki, bununla beslenip büyüyerek kurtuluşa erişesiniz. ³Çünkü Rab'bin iyiliğini tattınız.

Diri taş, seçkin halk

⁴İnsanlarca reddedilmiş, ama Tanrı'ya göre seçkin ve değerli olan diri taşa, Rab'be gelin. ⁵O sizi diri taşlar olarak ruhsal bir tapınağın yapımında kullansın. Böylelikle, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın beğenisini kazanan ruhsal kurbanlar sunmak üzere kutsal bir kâhinler topluluğu olursunuz. ⁶Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor:

«İşte, Siyon'da bir taş,

seçkin, değerli bir köşe taşı koyuyorum.

O'na iman eden hiç utandırılmayacak.»

⁷⁻⁸İman eden sizler için bu taş değerlidir. Ama imansızlar için,

«Yapıcıların reddettiği taş

işte köşenin baş taşı,»

«sürçme taşı ve tökezleme kayası oldu.»

İmansızlar, Tanrı'nın sözünü dinlemedikleri için sürçerler. Nitekim sürçmek üzere belirlenmişlerdir.

⁹Ama siz seçilmiş bir soy, Kral'ın¹ kâhinleri, kutsal bir ulus, Tanrı'nın öz halkısınız. Sizi karanlıktan kendisinin şaşılacak ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini ilan etmek için seçildiniz.

¹⁰Bir zamanlar halk değildiniz, ama şimdi Tanrı'nın halkısınız. Bir zamanlar merhamete erişmemiştiniz, oysa şimdi merhamete eriştiniz.

¹¹Sevgili kardeşler, size yalvarırım, cana karşı savaşılan bedensel tutkularından kaçının. Çünkü bu dünyada yabancılar ve konuklarsınız. ¹²İnanmayanlar önünde olumlu bir yaşam sürün. Öyle ki, kötülük yapanlarmışsınız gibi size iftira etseler de, iyi işlerinizi görerek Tanrı'yı, kendilerine yaklaştığı gün yüceltsinler.

Yöneticilere bağımlı olun

¹³⁻¹⁴İnsanlar arasında yetkili kılınmış her kuruma, gerek her şeyin üstünde olan krala¹, gerek kötülük yapanların cezalandırılması ve iyilik edenlerin onurlandırılması için kral tarafından gönderilen valilere Rab'bin adına bağımlı olun. ¹⁵Çünkü Tanrı'nın isteği, iyilik yaparak akılsızların bilgisizliğini susturmanızdır. ¹⁶Özgür insanlar olarak yaşayın; ama özgürlüğünüzü kötülük yapmak için bahane etmeyin. Tanrı'nın kulları olarak yaşayın. ¹⁷Bütün insanlara saygı gösterin. İmanlı kardeşlerinizi sevin. Tanrı'dan korkun, krala saygı gösterin.

¹⁸Ey hizmetkârlar, efendilerinizin yalnız iyi ve yumuşak huylu olanlarına değil, ters huylu olanlarına da tam bir saygıyla bağımlı olun. ¹⁹Bir kimse haksız yere acı çektiğinde Tanrı bilinciyle bu acılara katlanırsa, Tanrı'yı hoşnut eder. ²⁰Çünkü günah işleyip dövüldüğünüzde dayanırsanız, bunda övülecek ne var? Ama iyilik yapıp acı çektiğinizde dayanırsanız, Tanrı'yı hoşnut edersiniz. ²¹Nitekim bunun için çağrıldınız. Mesih, kendi izinden gidesiniz diye uğrunuza acı çekerek size örnek oldu. ²²«O, günah işlemedi, ağızından hileli bir söz çıkmadı.» ²³Kendisine sövüldüğü zaman sövgüyle karşılık vermedi. Acı çektiğinde kimseyi tehdit etmedi; davasını, adaletle yargılayan Tanrı'ya bıraktı. ²⁴Bizler günah karşısında ölelim ve doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımızı çarımhta kendi bedeninde yükledi. O'nun yaralarıyla şifa buldunuz. ²⁵Yolunu şaşırılmış koyunlar gibiydiniz, şimdiyse canlarınızın Çobanına ve Gözetmenine¹ geri döndünüz.

3. Bölüm

Karı-koca ilişkileri

¹⁻²Ey kadınlar, aynı şekilde siz de kocalarınıza bağımlı olun. Öyle ki, bazıları Tanrı sözüne inanmasa bile, Tanrı korkusuna dayanan temiz yaşayışınızı görerek kendilerine hiçbir söz

söylenmeden siz kadınların yaşayışıyla kazanılsınlar. ³Süsünüz, örgülü saçlar, altın takılar ve güzel giysiler gibi, dıştan olmasın. ⁴Gizli olan iç varlığınız, sakın ve yumuşak bir ruhun solmayan güzelliğiyle sizin süsünüz olsun. Bu, Tanrı'nın gözünde çok değerlidir. ⁵Çünkü geçmişte umidini Tanrı'ya bağlamış olan kutsal kadınlar da kocalarına bağımlı olarak böyle süslenirlerdi. ⁶Nitekim Sarâ, İbrahim'i «Efendim» diye çağırarak sözünü dinlerdi. İyilik yapar ve hiçbir korkuya kapılmazsanız, siz de Sarâ'nın çocukları olursunuz.

⁷Ey kocalar, aynı şekilde siz de daha zayıf varlıklar olan karılarınızla anlayış içinde yaşayın. Tanrı'nın lütfettiği yaşamın ortak mirasçıları oldukları için onlara saygı gösterin. Öyle ki, dualarınıza bir engel çıkmasın.

Doğruluk uğruna acı çekmek

⁸Sonuç olarak hepiniz aynı düşüncede birleşin. Başkalarının duygularını paylaşın. Birbirinizi kardeşçe sevin. Şefkatli ve alçakgönüllü olun. ⁹Kötülüğe kötülükle, sövgüye sövgüyle değil, tersine kutsamayla karşılık verin. Çünkü kutsanmayı miras almak üzere çağırıldınız. ¹⁰Şöyle ki,

«Yaşamdan zevk almak
ve iyi günler görmek isteyen,
dilini kötülükten,
dudaklarını hileli sözlerden
uzak tutsun.

¹¹Kötülükten sakınsın ve iyilik etsin.

Esenliği arayıp onun ardınca gitsin.

¹²Çünkü Rab'bin gözleri
doğru kişilerin üzerindedir.

Kulakları onların yalvarışını işitir.

Ama Rab kötülük yapanlara karşı durur.»

¹³İyilik yapmakta gayretli olursanız, size kim kötülük edecek? ¹⁴Doğruluk uğruna acı çekseniz bile, size ne mutlu! İnsanların «korktuklarından korkmayın ve telaşlanmayın.» ¹⁵Mesih'i Rab olarak yüreklerinizde kutsayın. Sizdeki ümidin nedenini soran herkese uygun bir yanıt vermeye her zaman hazır olun. ¹⁶Yalnız bunu yumuşak huyla ve saygıyla yapın. Vicdanınızı temiz tutun. Öyle ki, Mesih'e ait olarak sürdürdüğünüz olumlu yaşamı kınayanlar size ettikleri iftiradan utansınlar. ¹⁷İyilik edip acı çekmek | eğer Tanrı'nın isteği buysa | kötülük yapıp acı çekmekten daha iyidir. ¹⁸Nitekim Mesih de bizleri Tanrı'ya ulaştırmak amacıyla doğru kişi olarak doğru olmayanlar uğruna, günahlar için kurban olarak ilk ve son kez öldü. Bedence öldürülmüş, ama ruhça diriltiştir. ¹⁹Kendisi ruhta gidip bunları zindanda olan ruhlara da duyurdu. ²⁰Bu ruhlar, bir zamanlar Nuh'un günlerinde gemi yapılırken, Tanrı'nın sabırla beklemesine rağmen söz dinlememişlerdi. O gemide birkaç kişi, daha doğrusu sekiz kişi, suyla kurtuldu¹. ²¹Bu olay, vaftizi simgeliyor. Bedenin kirden arınması değil, Tanrı'ya yönelen temiz bir vicdanın dileği olan vaftiz, İsa Mesih'in dirilişi sayesinde şimdi sizi de kurtarıyor. ²²Göğe çıkmış olan Mesih, Tanrı'nın sağındadır. Melekler, yetkiler ve güçler O'na bağlı kılınmıştır.

4. Bölüm

Tanrı için yaşamak

Mesih bedende acı çektiğine göre siz de aynı düşünceyle silahlanın. Çünkü bedende acı çekmiş olan, günaha sırt çevirmiştir. ²Sonuç olarak, dünyadaki yaşamının geriye kalan bölümünü artık insan tutkularına göre değil, Tanrı'nın isteğine göre sürdürür. ³İnanmayanların hoşlandıklarını yapıp sefahat, şehvet, sarhoşluk, çılgınca eğlenceler, içki âlemleri ve iğrenç putperestlik içinde yaşayarak geçmişte harcadığımız günler yeter! ⁴İnanmayanlar, kendinizi onlarla birlikte aynı sefahat seline atmamanızı garipseyerek şimdi size küfrediyorlar. ⁵Onlar, yaşayanları ve ölmüş olanları yargılamaya hazır olan Tanrı'ya hesap verecekler. ⁶Nitekim Müjde ölülere de bildirildi. Öyle ki, onlar bedence diğer insanlar gibi yargılandılar, ama ruhça Tanrı gibi yaşasınlar.

⁷Her şeyin sonu yakındır. Bu nedenle, sağduyulu olun ve dua etmek için ayık durun. ⁸Her şeyden önce birbirinize olan sevginiz candan olsun. Çünkü sevgi birçok günahı örter. ⁹Söylenmeden, birbirinize karşı konuksever olun. ¹⁰Her biriniz hangi ruhsal armağanı aldıysanız, bunu Tanrı'nın çok yönlü lütfunun iyi kâhyaları olarak birbirinize hizmet etmekte kullanın. ¹¹Konuşan, Tanrı'nın sözlerini iletir gibi konuşsun. Diğerlerine hizmet eden, Tanrı'nın verdiği güçle hizmet etsin. Öyle ki, İsa Mesih'in aracılığıyla Tanrı her şeyde yüceltilsin. Yücelik ve kudret sonsuzlara dek Mesih'indir. Amin.

Mesih uğruna acı çekmek

¹²Sevgili kardeşlerim, sınanmanız için size giydirilen ateşten gömleği, size garip bir şey oluyormuş gibi garipsemeyin. ¹³Tersine, Mesih'in acılarına ortak olduğunuz oranda sevinin ki, Mesih'in görkemi görüldüğünde de sevinçle coşasınız. ¹⁴Mesih'in adından ötürü hakarete uğrarsanız, size ne mutlu! Çünkü Tanrı'nın yüce Ruhu üzerinizde bulunuyor. ¹⁵Hiçbiriniz katil, hırsız, kötülük yapan ya da başkalarının işine karışan biri olarak acı çekmesin. ¹⁶Ama bir kimse Mesih inanlısı olduğu için acı çekerse, utanç duymasın. Taşdığı bu adla Tanrı'yı yüceltsin. ¹⁷Çünkü yargılamanın, Tanrı'nın ev halkından başlayacağı an gelmiştir. Eğer yargılama önce bizden başlarsa, Tanrı'nın müjdesine kulak asmayanların sonu ne olacak?

¹⁸«Eğer doğru kişi güçlkle kurtulursa, tanrısız ve günahlı kişiye ne olacak?»

¹⁹Bunun için, Tanrı'nın isteğine uygun olarak acı çekenler, iyilik yaparak canlarını güvenilir Yaradan'a emanet etsinler.

5. Bölüm

İhtiyarlar ve gençler

¹⁻³Bu nedenle aranızdaki ihtiyarlara, ben de onlar gibi bir ihtiyar, Mesih'in çektiği acıların tanığı ve açığa çıkacak olan yüceliğin de paydaşı olarak rica ediyorum: Tanrı'nın size verdiği sürüyü güdün. Zorunluymuş gibi değil, Tanrı'nın istediği şekilde, gönüllü olarak gözetmenlik yapın. Para hırsıyla değil, gönül rızasıyla, size emanet edilenlere egemenlik taslamadan sürüye örnek olarak görevinizi yapın. ⁴Baş Çoban¹ görüldüğü zaman, yüceliğin solmaz tacına kavuşacaksınız.

⁵Ey gençler, siz de ihtiyarlara bağımlı olun. Hepiniz birbirinize karşı alçakgönüllülüğü kuşanın. Çünkü,
«Tanrı kibirlilere karşıdır,
ama alçakgönüllülere lütfeder.»

⁶Uygun zamanda sizi yüceltmesi için, kendinizi Tanrı'nın kudretli eli altında alçaltın. ⁷Bütün kaygılarınızı O'na yükleyin. Çünkü O sizi kayırır.

⁸Ayık ve uyanık olun. Düşmanınız İblis, yutacak birini arayarak kükreyen aslan gibi dolaşüyor. ⁹Dünyanın her yerindeki kardeşlerinizin aynı acıları çektiğini bilerek imanda sarsılmadan İblis'e karşı direnin. ¹⁰Sizi Mesih'te olan kendi sonsuz yüceliğine çağırın ve tüm lütfun kaynağı olan Tanrı, kısa bir süre acı çekmenizden sonra kendisi sizi yetkinleştirecek, pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir. ¹¹Kudret sonsuzlara dek O'nun olsun. Amin.

Son selamlar

¹²Kendisini güvenilir bir kardeş saydığım Silvanus aracılığıyla size kısaca yazmış bulunuyorum. Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun, Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın.

¹³Sizinle birlikte seçilmiş olup Babil'de bulunan inanlılar topluluğu ve oğlum Markos size selam ederler. ¹⁴Birbirinizi sevgiyle öperek selamlayın.

Sizlere, Mesih'e ait olan hepinize esenlik olsun.

1PE Dipnotları:

1:2 Eski antlaşma, kurban kanının halkın üzerine serpilmesiyle yürürlüğe girmişti (bkz. Tevrat, Çıkış 24:7-8). Yeni antlaşma ise İsa Mesih'in çarmıhta akıtılan kanı sayesinde gerçekleşti. Bu antlaşmaya göre, İsa'ya iman eden herkes günahlarından arınır, Tanrı'yla yeni bir ilişkiye kavuşur.

1:11 hangi zamanı: ya da «kimi.»

2:9 Kral: yani, Tanrı.

2:13-14 kral: burada Roma imparatoru demektir.

2:25 canlarınızın Çobanı ve Gözetmeni: İsa Mesih.

3:20 suyla kurtuldu: ya da «sudan sağ salim çıktı.»

5:4 Baş Çoban: İsa Mesih.

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBU

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBUNA GİRİŞ

Genel bakış: Bu mektup, Elçi Petrus'un kendi eğittiği bazı arkadaşlarına yazdığı ikinci mektuptur (1:16; 3:1). Bu mektubu alanlar, Petrus'un Birinci Mektubu'nu alan Anadolu'daki inanlılarla aynı kişiler olabilir. Petrus mektubunu yazdığında yakında öleceğini biliyordu (1:14). Mektubu ruhsal gerçekleri arkadaşlarına anımsatmak için yazıyor (1:12-13; 3:1-2). Amacı, öğretisini yazıya dökmektir. Böylelikle arkadaşları ölümünden sonra da bunu anımsayabilecekler (1:15).

Bu mektupla Yahuda'nın mektubu arasında benzerlikler var. Petrus'un yanlış öğretiyi yayanlara ilişkin öğretisini (2. bölüm) Yahuda'nın aynı konuya ilişkin öğretisiyle karşılaştırın (4-18).

Mektubun içeriği: Petrus, mektubu alanlara Tanrı'nın neler sağladığını hatırlatmakla söze başlıyor (1:3-4). Tanrı bize, kendi yolunda yürüyebilmemiz için gereken her şeyi vermiştir. Petrus, inanlıların geliştirmesini istediği yedi temel niteliği - erdem, bilgi, özdenetim, dayanma gücü, Tanrı yoluna bağlılık, kardeşseverlik ve sevgi - sıralayarak inanlıları gayretli olmaya özendiriyor¹. Bildirisinin, uydurma masallara dayanmayıp peygamberlerin sözlerinden ve kişisel deneyimlerinden kaynaklandığını altını çizerek belirtir. İsa ile birlikte dağa çıktığında İsa'nın görünümünün değiştiğini görmüş ve Tanrı'nın sesini işittiği².

Bunların yanı sıra Kutsal Yazıların kesinliğini de vurgular (1:19-21; 3:2,16). Okuyucularını yanlış öğretiyi yayanlara karşı uyarır (2:1-22). Eski Antlaşma'dan (Tevrat, Zebur vs.) örnekler vererek bu tür adamların uğrayacağı cezayı belirtir. Yaşamlarının, tıpkı öğretileri gibi kötülükle dolu olduğunu vurgular. 3:3-13 ayetlerinde bu adamların İsa'nın ikinci gelişindeki gecikmeye ilişkin alaycı iddialarını yanıtlar. Gecikme, kimsenin mahvolmasını istemeyen, ama herkesin tövbe etmesini dileyen Tanrı'nın sabrıyla açıklanır. Petrus bu noktada inanlıları, Rab'bin gelişini bekler ve o günün yaklaşmasını çabuklaştırırken kutsal ve Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmeye çağırır (3:11-12). Sonra Petrus, mektubunu yazdığı aynı kişilere yazmış olan «sevgili kardeşimiz Pavlus'tan» övgüyle söz ediyor. Anlaşılan o ki, Petrus, Pavlus'un mektuplarını diğer kutsal yazılarla aynı değerde buluyor (3:15-16).

Ana hatlar:

1:1-2	Selamlar
1:3-11	Gayretli olun
1:12-21	Petrus'un amacı ve yetkisi
2:1-20	Yanlış öğretiyi yayanlar
3:1-18	Rab'bin geliş

Kaynak ayetler:

¹1:5-13; 3:11-12,14,17

²1:16-19, ayrıca Mat.17:1-8, Mar.9:2-8 ve Luk.9:28-36'ya bkz.

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

İsa Mesih'in kulu ve elçisi ben Simun Petrus'tan, Tanrımız ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in doğruluğu sayesinde bizimkiyle eşdeğer bir imana kavuşmuş olanlara selam! ²Tanrı'yı ve Rabbimiz İsa'yı tanımakla lütuf ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Tanrısal çağrı

³Bizi kendi yüceliği ve erdemiyle¹ çağırmanın Tanrısal gücü, kendisini tanımamızın sonucu olarak, yaşamamız ve Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şeyi bize vermiştir. ⁴O'nun yüceliği ve erdemi sayesinde bize çok büyük ve değerli vaatler verilmiştir. Öyle ki, dünyada kötü arzuların yol açtığı yozlaşmadan kurtulmuş olarak, bu vaatler aracılığıyla Tanrısal özyapıya ortak olabilirsiniz. ⁵⁻⁷İşte bu nedenle her türlü gayreti göstererek imanınıza erdemi, erdeminize bilgiyi, bilginize özdenetimi, özdenetiminize dayanma gücünü, dayanma gücünüze Tanrı yoluna bağlılığı, bu bağlılığımıza kardeşseverliği, kardeşseverliğinize sevgiyi katın. ⁸Çünkü bu niteliklere artan ölçüde sahip olursanız, Rabbimiz İsa Mesih'i tanımakta etkisiz ve verimsiz olmazsınız. ⁹Bu niteliklere sahip olmayan uzağı göremez, kördür. Eski günahlarından temizlendiğini unutmuştur. ¹⁰Bunun için ey kardeşler, çağrılmışlığımızı ve seçilmişliğimizi kökleştirmeye daha çok gayret edin. Bunları yaparsanız, hiçbir zaman tökezlemezsiniz. ¹¹Böylelikle Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in sonsuz egemenliğine girme hakkı size cömertçe sağlanacaktır.

¹²Bu nedenle, her ne kadar bu şeyleri biliyorsanız ve sahip olduğunuz gerçeğe pekiştirilmişseniz de, bunları size her zaman hatırlatacağım. ¹³Bu bedende^[1] yaşadığım sürece, bunları hatırlatarak sizi gayrete getirmeyi doğru buluyorum. ¹⁴Rabbimiz İsa Mesih'in bana bildirdiği gibi, bedenden^[1] ayrılışımın yakın olduğunu biliyorum. ¹⁵Ben bu dünyadan göçtükten sonra da bunları sürekli hatırlayabilmeniz için şimdi her gayreti göstereceğim.

¹⁶Rabbimiz İsa Mesih'in kudretini ve gelişini size bildirirken uydurma masallara başvurmadık. O'nun görkemini kendi gözlerimizle gördük. ¹⁷Mesih, yüce ve görkemli Olan'dan kendisine, «Benim sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum» diye gelen sesle, Baba Tanrı'dan onur ve yücelik aldı. ¹⁸Kutsal dağda O'nunla birlikte bulunduğumuz için gökten gelen bu sesi biz de işittik. ¹⁹Böylece peygamberlerin sözleri bizim için daha da büyük kesinlik kazandı. Gün ağarıp sabah yıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, karanlık yerde ışık saçan çıraya benzeyen bu sözlere kulak verirseniz, iyi edersiniz. ²⁰Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılarda bulunan hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. ²¹Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insanın isteğinden kaynaklanmadı. İnsanlar Kutsal Ruh tarafından yöneltilerek Tanrı'nın sözlerini ilettiler.

2. Bölüm

Yanlış öğretiyayanların yıkımı

Ama İsrail halkı arasında sahte peygamberler vardı, tıpkı sizin de aranızda yanlış öğretiyayanlar olacağı gibi. Bunlar kendilerini satın alan Efendi'yi¹ bile inkâr ederek gizlice aranızda yıkıcı öğretiler sokacaklar. Böyleleri ani bir yıkıma uğrayacaklar. ²Birçok kişi de onların sefahatine kapılacak. Onların yüzünden gerçeğin yoluna sövülecek. ³Açgözlülüklerinden ötürü uydurma iddialarla sizi sömürecekler. Onlar için çoktan beri verilmiş olan yargı gecikmez. Onları bekleyen yıkım da uyuklamaz.

⁴Tanrı, günah işlemiş olan melekleri esirgemedi; onları cehenneme atıp karanlıkta zincire vurdu. Yargılanacakları zamana dek orada tutulacaklar. ⁵Tanrı, eski dünyayı da esirgemedi. Ama tanrısızların dünyası üzerine tufanı gönderdiği zaman, doğruluk yolunu bildiren Nuh'u ve yedi kişiyi daha korudu. ⁶Sodom ve Gomora kentlerini yakıp yıkarak yargıladı. Bununla, tanrısızların başına geleceklerden bir örnek verdi. ⁷Tanrı, ilke tanımayan kişilerin sefiş yaşayışından azap duyan doğru adam Lut'u kurtardı. ⁸Onların arasında yaşayan bu doğru adam, görüp işittiği yasa tanımaz davranışlardan ötürü doğru yüreğinde her gün ıstırap çekirdi. ⁹⁻¹⁰Görülüyor ki Rab, kendi yolunda yürüyenleri, karşılaştıkları denemelerden nasıl kurtaracağını bilir. Doğru olmayanları, özellikle doğal benliğin yozlaşmış arzularının ardından giden ve yetkisini hor görenleri cezalandırarak yargı gününe dek nasıl alıkoyacağını da bilir.

Bu küstah ve dikbaşlı kişiler, yüce varlıklara sövmekten korkmazlar. ¹¹Oysa melekler bile, güç ve kudrette daha üstün oldukları halde bu varlıkları Rab'bin önünde söverek yargılamazlar. ¹²Ama anlamadıkları konularda sövüp sayan bu kişiler, içgüdüleriyle yaşayan, yakalanıp boğazlanmak üzere doğan, mantıktan yoksun hayvanlar gibidir. Ve hayvanlar gibi, onlar da yıkıma uğrayacaklar. ¹³Ettikleri haksızlığa karşılık zarar görecekler. Gündüzün zevk âlemlerine dalmayı eğlence sayarlar. Onlar birer leke ve yüzkarasıdır. Sizinle yiyip içtikleri zaman kendi aldatici yollarından zevk alırlar. ¹⁴Gözleri zinayla¹ doludur, günaha doymazlar. Kararsız kişileri ayartırlar. Yüreği açgözlülüğe alıştırılmış lanetli insanlardır. ¹⁵Haksızlıkla elde ettiği kazancı seven Beor oğlu Balam'ın yolunu tutarak doğru yolu bırakıp saptılar. ¹⁶Balam, işlediği suçtan ötürü azarlandı. Konuşamayan eşek, insan diliyle konuşarak bu peygamberin çılgınlığına engel oldu.

¹⁷Bu kişiler, susuz pınarlar, fırtınanın sürüklediği bulutlar gibidirler. Onları koyu karanlık bekliyor. ¹⁸Çünkü yanlış yolda yürüyenlerden henüz kurtulanları, boş ve kurumlu sözler söyleyerek doğal benliğin tutkularıyla ve şehvet âlemleriyle ayartırlar. ¹⁹Onlara özgürlük vaat ederler, oysa kendileri yozlaşmışlığın kölesidirler. Çünkü kişi neye yenilirse, onun kölesi olur. ²⁰Rab ve Kurtarıcı İsa Mesih'i tanımakla dünyanın çirkefliklerinden kurtulduktan sonra tekrar aynı işlere karışıp yenilirse, son halleri, ilk hallerinden beter olur. ²¹Çünkü doğruluk yolunu bilip de kendilerine emanet edilmiş olan kutsal buyruktan geri dönmektense, bu yolu hiç bilmemiş olmak onlar için daha iyi olurdu. ²²Şu gerçek özdeyiş onların durumunu anlatıyor: «Köpek kendi kusmuşuna döner», «domuz da yıkandıktan sonra çamurda yuvarlanmaya döner.»

3. Bölüm

Rab'bin günü

Sevgili kardeşler, şimdi bu benim size yazdığım ikinci mektuptur. Her iki mektupta da bu konuları hatırlatarak pak düşüncelerinizi uyandırmaya çalıştım. ²Kutsal peygamberlerin çok önceden söylediği sözleri ve Kurtarıcımız Rab'bin elçileriniz aracılığıyla verdiği buyruğu hatırlamanızı istiyorum. ³⁻⁴Öncelikle şunu bilmelisiniz: dünyanın son günlerinde kendi tutkularının ardından giden alaycı kişiler türeyecek. Bunlar, «Rab'bin gelişiyile ilgili vaat ne oldu? Atalarımızın ölümünden beri her şey yaratılışın başlangıcında olduğu gibi duruyor» diyerek alay edecekler. ⁵Ne var ki göklerin, çok önceden Tanrı'nın sözüyle var olduğunu ve yerin su aracılığıyla sudan şekillendiğini kasıtlı olarak unutuyorlar. ⁶O zamanki dünya yine suyla, tufanla mahvolmuştu. ⁷Şimdiki yer ve gökler ise ateşe verilmek üzere aynı sözle saklanıyor, tanrısız kişilerin yargılanarak mahvolacağı güne dek korunuyorlar.

⁸Sevgili kardeşlerim, şunu unutmayın ki, Rab'bin gözünde bir gün bin yıl ve bin yıl bir gün gibidir. ⁹Bazılarının gecikmiş saydığı gibi Rab, vaadini yerine getirmekte gecikmez; ama size karşı sabrediyor. Çünkü hiç kimsenin mahvolmasını istemiyor, herkesin tövbe etmesini istiyor. ¹⁰Ne var ki, Rab'bin günü hırsız gibi gelecek. O gün gökler büyük bir gürültüyle ortadan kalkacak, maddesel öğeler yanarak yok olacak, yer ve yeryüzünde yapılmış olan her şey yanıp bitecek. ¹¹⁻¹²Her şey bu şekilde yok olacağına göre, sizin nasıl kişiler olmanız gerekir? Tanrı'nın gününü bekleyip o günün gelişini çabuklaştırarak kutsallık içinde yaşamalı ve Tanrı yolunu izlemelisiniz. O gün gökler yanarak yok olacak, maddesel öğeler şiddetli ateşte eriyecektir. ¹³Ama biz Tanrı'nın vaadine göre, doğruluğun barnacağı yeni gökleri ve yeni yeryüzünü bekliyoruz.

¹⁴Bunun için sevgili kardeşlerim, mademki bunları bekliyorsunuz, Tanrı'nın önünde lekesiz, kusursuz ve barış içinde bulunmaya gayret edin. ¹⁵Sevgili kardeşimiz Pavlus'un da kendisine verilmiş olan bilgelikle size yazdığı gibi, Rabbimizin sabrını kurtuluş fırsatı sayın. ¹⁶Pavlus, bütün mektuplarında bu konulardan böyle söz eder. Mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, diğer kutsal yazıları olduğu gibi, bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar. ¹⁷Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, ilke tanımayan kişilerin sapıklığıyla sürüklenip kararlılığınızdan sapmamak için bunları önceden bilerek sakının. ¹⁸Öte yandan Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in lütfunda ve O'nu tanımakta ilerleyin. Şimdi ve sonsuza[□] dek O'na yücelik olsun. Amin.

2PE Dipnotları:

1:3 erdemiyle: ya da «erdemine.»

1:13,14 beden: Grekçede, «çadır.»

2:1 kendilerini satın alan Efendi: yani, Rab İsa.

2:14 zinayla: Grekçede, «zina yapan kadınla.»

3:18 sonsuza: Grekçede, «sonsuzluğun gününe.»

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBUNA GİRİŞ

Genel bakış: Mektup, yazarının kimliğini açıklamıyor. Ama tüm ipuçları, «İsa'nın sevdiği öğrenci» (Yu.13:23), yani İncil'in Yuhanna kısmını ve Esinleme'yi (Vahiy) yazan elçi Yuhanna'yı işaret ediyor. Yazar burada İsa Mesih'le ilgili kişisel deneyimlerini vurguluyor (1:1-5; 4:21). Üslup ve içerik yönünden bu mektupla İncil'in Yuhanna kısmı arasında birçok benzerlikler var. Bunun yanı sıra, elçileri izleyen ilk inanlı yazarlar Yuhanna'yı bu mektubun yazarı kabul ederler. Mektubun ne zaman ve kime yazıldığını tam bilmiyoruz. Ancak yine bu ilk yazarların yapıtlarından Yuhanna'nın İ.S. 70-100 yılları arasındaki dönemin çoğunu Efes'te geçirdiği anlaşılıyor. Elimizdeki kanıtlara göre mektup ilk kez Asya ilindeki (bugünkü Ege bölgesi) topluluklar arasında okunmaya başlandı. İlk inanlı yazarlardan biri olan İskenderiyeli Klement, Yuhanna'nın Asya ilindeki topluluklara ne denli çok ders verdiğini anlatır. Onun için mektup bu yöredeki topluluklara yazılmış olabilir. Dili oldukça yumuşaktır. Yuhanna okuyucularına, «sevgili kardeşlerim», «yavrularım», «çocuklar» diye seslenip durur.

Mektubun içeriği: Yuhanna, mektubunun birkaç amacı olduğunu söyler¹:

(a) İlk olarak Mesih'in kimliği üzerinde duruyor. Mesih, Baba'yla birlikteydi, sonra beden alıp dünyaya geldi ve bizlere göründü². O, Tanrı Oğlu'dur³; «günahları ortadan kaldırmak» ve «İblis'in yaptıklarına son vermek için»⁴ geldi. «Gerçek Olan'ı (Tanrı'yı) tanımamız için bize anlama gücü vermiştir» (5:20).

(b) Yuhanna, mektubunun ikinci amacını şöyle açıklıyor: «Bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum» (2:1). Gerçekte mektubun tamamı günah konusunu uzun uzun işler⁵. İnanan, «Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar» (3:3) ve günah içinde yaşamaz. Ne var ki, «Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız ve içimizde gerçek olmaz. Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır» (1:8-9). Günaha karşı sahip olduğumuz seçenek, Mesih'in buyruklarına uyup birbirimizi severek «ışıkta yürümektir»⁶. «Çünkü sevgi Tanrı'dandır...Tanrı sevgidir» (4:7-8,16).

(c) Yuhanna ayrıca, «Ben bunları Tanrı Oğlunun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye yazdım» diyor (5:13). Böylesine güven veren bilgi⁷, yaşam⁸ ve iman⁹ tekrar tekrar işlenen konulardır.

(ç) Yuhanna başka bir ayette diyor ki, «Bunları, sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazmış bulunuyorum» (2:26). Yanlış öğretiyen bu kişiler, İsa'nın beden alıp dünyaya geldiğini inkâr ediyorlardı (2:18-26; 4:1-6). Mektubun önemli bir bölümü, büyük olasılıkla bu kişilerin küçümsediği gerçekleri vurgulamak için kaleme alınmıştır. Mektupta sıkça tekrarlanan kavramlardan biri de 'gerçek' kavramıdır¹⁰.

Ana hatlar:

1:1-4	Yaşam Sözü
-------	------------

1:5-2:17	Işık ve karanlık
2:18-27	Yanlış öğretiyayanlar
2:28-3:24	Günah ya da sevgi
4:1-6	Ruhları sınıyın
4:7-21	Tanrı sevgidir
5:1-21	İman ve yaşam

Kaynak ayetler:

¹1:1-2; 1:3; 1:4; 2:1; 2:21; 2:26; 5:13

²1:1-4; 4:2,9

³1:3; 3:22-25; 4:14-15; 5:5,9-12,18,20

⁴1:7; 2:2; 3:5-8,16; 4:10,14

⁵1:5-2:12; 2:15-17; 3:3-12; 5:16-19

⁶1:5-7; 2:3-10,29; 3:1-3,11-24; 4:7-12; 4:16-5:3

⁷2:3-5,13-14,18,29; 3:1,6,16,19-20,24; 4:2,6-8,13,16; 5:2,20

⁸1:1-2; 2:25; 3:15; 5:11-13,16,20

⁹3:23; 4:1,16; 5:1,4-5,10-11

¹⁰1:6,8; 2:4,8,21,27; 3:18-20; 4:6; 5:6,20

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Yaşam Sözü

Yaşam Sözüyle ilgili olarak başlangıçtan beri var olanı, işittiğimizi, gözlerimizle gördüğümüzü, seyredip ellerimizle dokunduğumuzu ilan ediyoruz. ²Yaşam açıkça göründü, onu gördük ve ona tanıklık ediyoruz. Baba'yla birlikte¹ olup bize görünmüş olan sonsuz Yaşam'ı size ilan ediyoruz. ³Evet, sizin de bizlerle paydaşlığınız olsun diye gördüğümüzü ve işittiğimizi size ilan ediyoruz. Bizim paydaşlığımız da Baba'yla ve O'nun Oğlu İsa Mesih'ledir. ⁴Bunları size, sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz.

Işıқта yürüelim

⁵Mesih'ten işitmiş olduğumuz ve şimdi size ilettiğimiz bildiri şudur: Tanrı ışıktır ve O'nda hiç karanlık yoktur. ⁶Eğer O'nunla paydaşlığımız var der ve karanlıkta yürürsek, yalan söylemiş ve gerçeğe uymamış oluruz. ⁷Ama kendisi ışıktaki olduğu gibi, biz de ışıktaki yürürsek, birbirimizle paydaşlığımız olur ve O'nun Oğlu İsa'nın kanı bizi her günahattan arındırır. ⁸Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız ve içimizde gerçek olmaz. ⁹Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır. ¹⁰Günah işlemeyen dersek, O'nu yalancı durumuna düşürmüş oluruz ve O'nun sözü içimizde olamaz.

2. Bölüm

Yavrularım, bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum. Ama birimiz günah işlerse, adil olan İsa Mesih bizi Baba'nın önünde savunur. ²Kendisi günahlarımızı ve yalnız bizim günahlarımızı değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurbandır. ³O'nun buyruklarını yerine getirirsek, O'nu tanıdığımızdan emin olabiliriz. ⁴«O'nu tanıyorum» deyip de O'nun buyruklarını yerine getirmeyen yalancıdır ve kendisinde gerçek yoktur. ⁵Ama O'nun sözüne uyanın Tanrı'ya olan sevgisi gerçekten yetkinleşmiştir. Tanrı'da olduğumuzu bununla anlarız. ⁶«Tanrı'da yaşıyorum» diyen, Mesih'in yürüdüğü yolda yürümelidir.

⁷Sevgili kardeşlerim, size yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğiniz eski buyruğu yazıyorum. Eski buyruk, işitmiş olduğunuz Tanrı sözüdür. ⁸Yine de size yeni bir buyruk yazıyorum. Bunun gerçek olduğu, Mesih'te ve sizde görülmektedir. Çünkü karanlık geçmekte, gerçek ışık şimdiden parlamaktadır. ⁹Işıktaki olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden hâlâ karanlıktadır. ¹⁰Kardeşini seven, ışıktaki yaşar ve başkasının tökezlemesine neden olmaz. ¹¹Ama kardeşinden nefret eden karanlıktadır; karanlıkta yürür ve nereye gittiğini bilmez. Çünkü karanlık, onun gözlerini kör etmiştir.

¹²Yavrularım, size yazıyorum.

Çünkü Mesih'in adı uğruna günahlarınız bağışlandı.

¹³Babalar, size yazıyorum.

Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyorsunuz.

Gençler, size yazıyorum.

Çünkü kötü olanı yendiniz.

Çocuklar, size yazdım.

Çünkü Baba'yı tanıyorsunuz.

¹⁴Babalar, size yazdım.

Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyorsunuz.

Gençler, size yazdım.

Çünkü güçlüsünüz

ve Tanrı'nın sözü içinizde yaşıyor.

Kötü olanı yendiniz.

¹⁵Dünyayı ve dünyaya ait şeyleri sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba'ya sevgisi yoktur. ¹⁶Çünkü dünyaya ait olan her şey, doğal benliğin tutkuları, gözün tutkuları ve maddi yaşamın verdiği gurur Baba'dan değil, dünyadandır. ¹⁷Dünya ve dünyasal tutkular geçer, ama Tanrı'nın isteğini

yerine getiren sonsuza dek yaşar.

Mesih-karşıtı

¹⁸Çocuklar, bu son saattir. Mesih-karşıtının geleceğini duydunuz. Nitekim daha şimdiden çok sayıda Mesih-karşıtı türemiş bulunuyor. Son saat olduğunu bundan biliyoruz. ¹⁹Bunlar aramızdan çıktılar, ama bizden değildiler. Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı. Ayrılmaları, hiçbirinin bizden olmadığını ortaya çıkardı. ²⁰Sizler ise kutsal Olan tarafından meshedildiniz; hepiniz bilgilisiniz. ²¹Gerçeği bilmediğinizden değil, ama gerçeği ve hiçbir yalanın gerçeğe ilgisi olmadığını bildiğinizden ötürü size yazdım. ²²İsa'nın Mesih olduğunu inkâr eden yalancı değilse, yalancı kimdir? Baba'yı ve Oğul'u inkâr eden, Mesih-karşıtıdır. ²³Oğul'u inkâr edende Baba da yoktur. Oğul'u açıkça kabul edende Baba da vardır. ²⁴Başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşasın. Eğer başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşarsa, siz de Oğul'da ve Baba'da yaşarsınız. ²⁵Mesih'in bize vaat ettiği budur, yani, sonsuz yaşamdır.

²⁶Bunları, sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazmış bulunuyorum. ²⁷Size gelince, O'ndan aldığımız Ruh⁽¹⁾ sizde kalır ve kimsenin size bir şey öğretmesine gerek yoktur. O'nun size her şeyi öğreten Ruh⁽¹⁾ gerçektir, sahte değildir. Size öğrettiği gibi, Mesih'te yaşayın.

²⁸Evet yavrularım, şimdi Mesih'te yaşayın ki, kendisi görüldüğünde cesaretimiz olsun ve geldiğinde bizler O'nun önünde utanç içinde kalmayalım. ²⁹O'nun doğru olduğunu bilerseniz, doğru olanı yapan herkesin O'ndan doğduğunu da bilirsiniz.

3. Bölüm

Tanrı'nın çocukları

Bakın, Baba bizi o kadar çok seviyor ki, bize 'Tanrı'nın çocukları' deniyor! Gerçekten de öyleyiz. Dünya Baba'yı tanımadığı için bizi de tanımıyor. ²Sevgili kardeşlerim, daha şimdiden Tanrı'nın çocuklarıyız, ama ne olacağımız henüz bize gösterilmedi. Ne var ki, Mesih görüldüğü zaman O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz. ³Mesih'te bu ümide sahip olan herkes, Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar.

⁴Günah işleyen, yasaya karşı gelmiş olur. Çünkü günah demek, yasaya karşı gelmek demektir. ⁵Mesih'in, günahları kaldırmak için ortaya çıktığını ve kendisinde günah olmadığını bilirsiniz. ⁶Mesih'te yaşayan, günah işlemez. Günah işleyen, O'nu ne görmüş, ne de tanımıştır. ⁷Yavrularım, kimse sizi aldatmasın. Mesih doğru olduğu gibi, doğru olanı yapan da doğru kişidir. ⁸Günah işleyen, İblis'tendir. Çünkü İblis, başlangıçtan beri günah işlemektedir. Tanrı'nın Oğlu, İblis'in yaptıklarına son vermek için ortaya çıktı. ⁹Tanrı'dan doğmuş olan, günah işlemez. Çünkü Tanrı'nın tohumu onda yaşar. Tanrı'dan doğmuş olduğu için günah işleyemez. ¹⁰Doğru olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen, Tanrı'dan değildir. İşte Tanrı'nın çocukları ile İblis'in çocukları böyle ayırt edilir.

Birbirimizi sevelim

¹¹Başlangıçtan beri işittiğiniz buyruk şudur: birbirimizi sevelim! ¹²Şeytan'a¹ ait olup kardeşini öldüren Kabil gibi olmayalım. Kabil kardeşini neden öldürdü? Kendi yaptıkları kötü, kardeşinin

yaptıkları doğru olduğu için onu öldürdü.

¹³Kardeşler, dünya sizden nefret ederse şaşmayın. ¹⁴Biz kardeşleri sevdiğimiz için ölümden yaşama geçtiğimizi biliyoruz. Sevmeyen, ölümden kalır. ¹⁵Kardeşinden nefret eden, katildir. Ve hiçbir katilin sonsuz yaşama sahip olmadığını bilirsiniz. ¹⁶Sevginin ne olduğunu, Mesih'in bizim uğrumuza canını vermesinden anlıyoruz. Bizim de kardeşlerimiz uğruna canımızı vermemiz gerekir. ¹⁷Eğer bir kimse dünya malına sahip olur da kardeşini ihtiyaç içinde görüp şefkatini ondan esirgerse, o kimsede Tanrı'nın sevgisi nasıl yaşar?

¹⁸Yavrularım, sözle ve dille değil, eylemle ve içtenlikle sevelim. ¹⁹⁻²⁰Böylelikle gerçeğe ait olduğumuzu bileceğiz. Yüreğimiz bizi ne zaman suçlarsa, onu Tanrı'nın önünde yatıştıracağız. Çünkü Tanrı yüreğimizden daha büyüktür ve her şeyi bilir. ²¹⁻²²Sevgili kardeşlerim, yüreğimiz bizi suçlamazsa, Tanrı'nın önünde cesaretimiz olur ve O'ndan her ne dilersek alırız. Çünkü O'nun buyruklarını yerine getiriyor ve O'nu hoşnut eden şeyleri yapıyoruz. ²³O'nun buyruğu da, Oğlu İsa Mesih'in adına inanmamız ve tıpkı İsa'nın buyurduğu gibi, birbirimizi sevmemizdir. ²⁴Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren Tanrı'da yaşar, Tanrı da o kişide yaşar. İçimizde yaşadığımızı, bize verdiği Ruh sayesinde biliriz.

4. Bölüm

Ruhları sınavın

Sevgili kardeşlerim, her ruha inanmayın. Tanrı'dan olup olmadıklarını anlamak için ruhları sınavın. Çünkü birçok sahte peygamber dünyanın her tarafına yayılmıştır. ²İsa Mesih'in beden alıp bu dünyaya geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır. Tanrı'nın Ruhunu bununla tanıyacaksınız. ³İsa'yı kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir. Böylesi, Mesih-karşıtının ruhudur. Onun geleceğini duydunuz. Zaten o şimdiden dünyadadır. ⁴Yavrularım, siz Tanrı'dansınız ve sahte peygamberleri yendiniz. Çünkü içinizdeki Ruh¹ dünyadakinden üstündür. ⁵Sahte peygamberler dünyadadır. Bu nedenle söyledikleri sözler de dünyadadır ve dünya onları dinler. ⁶Biz ise Tanrı'danız ve Tanrı'yı tanıyan bizi dinler. Tanrı'dan olmayan bizi dinlemez. Gerçeğin Ruhuyla yalan ruhunu böyle ayırt ederiz.

Tanrı sevgidir

⁷Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır. Seven herkes Tanrı'dan doğmuştur ve Tanrı'yı tanır. ⁸Sevmeyen kişi Tanrı'yı tanımış değildir. Çünkü Tanrı sevgidir. ⁹Tanrı, biricik Oğlunun aracılığıyla yaşayalım diye O'nu dünyaya gönderdi ve böylece bize olan sevgisini gösterdi. ¹⁰Tanrı'yı biz sevmiş değildik, ama O bizi sevdi ve Oğlunu günahlarımızı bağışlatan kurban olarak dünyaya gönderdi. İşte sevgi budur. ¹¹Sevgili kardeşlerim, Tanrı bizi bu kadar çok sevdiğine göre biz de birbirimizi sevmeye borçluyuz. ¹²Hiç kimse hiçbir zaman Tanrı'yı görmüş değildir. Ama birbirimizi seversek, Tanrı içimizde yaşar ve O'nun sevgisi içimizde yetkinleşmiş olur.

¹³Tanrı'da yaşadığımızı ve O'nun bizde yaşadığını, bize kendi Ruhundan vermiş olmasıyla anlıyoruz. ¹⁴Biz gördük ve tanıklık ediyoruz ki Baba, Oğlunu dünyanın Kurtarıcısı olarak gönderdi. ¹⁵Eğer bir kimse İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu açıkça kabul ederse, Tanrı onda yaşar, o da Tanrı'da yaşar. ¹⁶Tanrı'nın bize olan sevgisini tanımış ve buna inanmışızdır.

Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan, Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. ¹⁷Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kılınmıştır. Çünkü Mesih nasıl ise, biz de bu dünyada öyleyiz. ¹⁸Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi, korkuyu siler atar. Çünkü korku cezalandırılma düşüncesinden ileri gelir. Korkan kişi, sevgide yetkin kılınmış değildir. ¹⁹Biz ise seviyoruz. Çünkü önce O bizi sevdi. ²⁰Eğer bir kimse, «Tanrı'yı seviyorum» der ve kardeşinden nefret ederse, yalancıdır. Çünkü görmüş olduğu kardeşini sevmeyen, görmemiş olduğu Tanrı'yı sevemez. ²¹«Tanrı'yı seven, kardeşini de sevsin» diyen buyruğu Mesih'ten aldık.

5. Bölüm

Tanrı'nın Oğluna iman

İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven, O'ndan doğmuş olanı da sever. ²Tanrı'yı sevip buyruklarını yerine getirmekle, Tanrı'nın çocuklarını sevdiğimizi anlarız. ³Tanrı'yı sevmek, O'nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O'nun buyrukları da ağır değildir. ⁴Çünkü Tanrı'dan doğmuş olan herkes dünyayı yener. Bize dünyaya karşı zafer kazandıran, imanımızdır. ⁵İsa'nın Tanrı Oğlu olduğuna iman edenden başka dünyayı yenen kim vardır?

⁶Su ve kanla gelen¹, İsa Mesih'tir. O yalnız suyla değil, su ve kanla gelmiştir. Kendisine tanıklık eden Ruh'tur. Çünkü Ruh gerçektir. ⁷⁻⁸Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir. ⁹İnsanların tanıklığını kabul ediyoruz; oysa Tanrı'nın tanıklığı daha üstündür. Çünkü bu, Tanrı'nın tanıklığıdır, kendi Oğluyla ilgili olarak yaptığı tanıklıktır.

¹⁰Tanrı'nın Oğluna inanan, yüreğinde Tanrı'nın tanıklığına sahiptir. Tanrı'ya inanmayan ise O'nu yalancı durumuna düşürmüş olur. Çünkü Tanrı'nın kendi Oğluyla ilgili tanıklığına inanmamıştır. ¹¹Tanrı'nın tanıklığı da bize sonsuz yaşam vermesidir. Bu yaşam O'nun Oğlundadır. ¹²Kendisinde Tanrı'nın Oğlu bulunanda yaşam vardır. Kendisinde Tanrı'nın Oğlu bulunmayanda yaşam yoktur.

Sonsuz yaşam

¹³Ben bunları Tanrı Oğlunun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye yazdım. ¹⁴Tanrı'nın önünde güvenimiz şu ki, O'nun isteğine uygun ne dilersek bizi işitir. ¹⁵Her ne dilersek bizi işittiğini bildiğimize göre, O'ndan dilemiş olduklarımızı aldığımızı da biliriz.

¹⁶Bir kimse kardeşinin ölümcül olmayan bir günah işlediğini görürse, onun için dua etsin. Duasıyla kardeşine yaşam verecektir. Bu, ölümcül olmayan günah işleyenler için geçerlidir. Ölümcül günah vardır, bunun için dua etsin demiyorum. ¹⁷Her kötülük günahtır, ama ölümcül olmayan günah da vardır.

¹⁸Tanrı'dan doğmuş olanın günah işlemediğini biliriz. Tanrı'dan doğmuş olan İsa Mesih böylesini korur ve kötü olan ona dokunamaz. ¹⁹Biliyoruz ki, biz Tanrı'danız, bütün dünya ise kötü olanın denetimindedir. ²⁰Yine biliyoruz ki, Tanrı'nın Oğlu gelmiş ve gerçek Olan'ı tanımamız için bize anlama gücü vermiştir. Biz gerçek Olan'dayız, O'nun Oğlu İsa Mesih'teyiz. Kendisi gerçek Tanrı ve sonsuz yaşamdır.

²¹Yavrularım, kendinizi putlardan koruyun.

1YU Dipnotları:

1:2 Baba'yla birlikte: ya da «Baba'da».

2:27 Ruh: Grekçede, «mesh» (bkz. 2:20).

3:12 Şeytan'a: Grekçede, «kötü olana.»

4:4 içinizdeki Ruh: Grekçede, «sizde olan.»

5:6 su ve kanla gelen: yani, suyla vaftiz olup görevine başlayan ve çarımhta kanını akıtıp ölerək insanın kurtuluşunu sağlayan İsa Mesih.

YUHANNA'NIN İKİNCİ MEKTUBU

YUHANNA'NIN İKİNCİ MEKTUBUNA GİRİŞ

Genel bakış: Bu mektup ile İncil'in Yuhanna kısmı ve Yuhanna'nın birinci ve üçüncü mektupları arasında yakın benzerlikler var. Böylece bu mektubun da Elçi Yuhanna tarafından yazıldığına kesin gözüyle bakabiliriz (ayrıca sözü geçen kitapların giriş bölümlerine bkz.). Mektupta seslenen «hanımefendi ve çocukları», muhtemelen bir inanlılar topluluğunu simgeliyor. Her ne ise, Yuhanna onları yakında ziyaret etmek ümidindedir (12).

Mektubun içeriği: Yuhanna, okuyucularını «Mesih'in beden alıp geldiğini» yadsıyanlar konusunda uarmak için yazıyor (7). İlk iki yüzyılda gezici müjdeciler ve din öğretmenlerinin Müjde'yi yaymakta önemli payları vardı. İnananlar çoğu kez onları ağırlayıp sonraki yolculuklarında yardım etmişlerdir. Yuhanna, yanlış öğretiyenleri ağırlamak bir yana, onlara selam bile verilmemeli diyor. Yanlış öğretiler karşısında İsa Mesih'e (3,7,9), sevgiye (1-6) ve gerçeğe (1-4) ilişkin doğru öğretiyeye ağırlık veriyor.

Ana hatlar:

1-4	Giriş
5-6	Sevgiye çağrı
7-11	Yanlış öğretiyenlere karşı uyarılar
12-13	Sonuç

YUHANNA'NIN İKİNCİ MEKTUBU

Gerçek ve sevgi

Ben yaşlı önderden¹, Tanrı'nın seçmiş olduğu, gerçekten sevdiğim hanımefendiye¹ ve çocuklarına selam! Yalnız ben değil, gerçeği bilenlerin hepsi de sizleri seviyor.² Çünkü gerçek içimizde yaşıyor ve sonsuza dek bizimle olacak.³ Baba Tanrı'dan ve Baba'nın Oğlu İsa Mesih'ten gelen lütuf, merhamet ve esenlik de gerçekte ve sevgide bizimle olacaktır.

⁴Senin çocuklarından bazılarının, Baba'dan aldığımız buyruğa uyarak gerçeğin izinden yürüdüğünü görünce çok sevindim.⁵Ve şimdi sana rica ediyorum, hanımefendi, birbirimizi sevelim. Bu sana yazdığım yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğimiz buyruktur.

⁶Sevgi, Tanrı'nın buyruklarına uygun yaşamamız demektir. Başlangıçtan beri işittiğiniz gibi, O'nun buyruğu, sevgi yolunda yürümenizdir.⁷Ne var ki, İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul etmeyen aldatıcı birçok kimseler dünyanın her tarafına yayılmıştır. Aldatıcı ve Mesih-karşıtı olan budur.⁸Başardıklarınızı yitirmemek ve ödülünüzü eksiksiz almak için kendinize dikkat edin.

⁹Haddini aşmış Mesih'in öğretilerine bağlı kalmayan hiç kimsede Tanrı yoktur. Bu öğretiyeye bağlı

kalanda ise hem Baba, hem de Oğul vardır. ¹⁰Eğer biri size gelir de bu öğretiyi getirmese, kendisini evinize almayın, ona selam bile vermeyin. ¹¹Çünkü böyle birine selam veren, onun kötü işlerine ortak olur.

¹²Size çok yazacaklarım var, ama bunları kâğıt ve mürekkeple iletmek istemedim. Sevincimiz tam olsun diye yanınıza gelmek ve sizinle yüz yüze konuşmak ümidindeyim. ¹³Tanrı'nın seçmiş olduğu senin kızkardeşinin¹ çocukları sana selam ederler.

2YU Dipnotları:

1 yaşlı önderden: Grekçede, «ihtiyardan.»

1 hanımefendi: sözcük, büyük olasılıkla bir inanlılar topluluğunu simgeliyor.

13 kızkardeş: sözcük, büyük olasılıkla Yuhanna'nın üyesi olduğu inanlılar topluluğunu simgeliyor.

YUHANNA'NIN ÜÇÜNCÜ MEKTUBU

YUHANNA'NIN ÜÇÜNCÜ MEKTUBUNA GİRİŞ

Genel bakış: Mektubun Elçi Yuhanna tarafından yazıldığını kabul edebiliriz. Bunun bir nedeni, Yuhanna'nın İkinci Mektubu'nda kendisi için kullandığı unvanın aynısını burada da kullanmasıdır (Birinci ve İkinci Yuhanna'ya giriş bölümlerine bkz.). Mektubunda seslendiği kişi Gayus'tur. Onu çocuklarından biri olarak nitelerken, muhtemelen kendisinin aracılığıyla iman ettiğini anlatmak istiyor. Yuhanna çok geçmeden Gayus'u ziyaret etmek ümidindedir.

Mektubun içeriği: Yuhanna, Gayus'u gerçeğe bağlılığından (3-4) ve Müjde'yi yayanlara gösterdiği konukseverlikten (5-6) ötürü över. Buna karşılık, konuk müjdecileri kabul etmeyip topluluğu etkisi altına almak isteyen Diyoürefis'i kınar (9-10). Yuhanna'nın Gayus'a salık verdiği Dimitriyus, aynı zamanda mektubu da getiren kişi olabilir (12).

Ana hatlar:

1-4	Giriş
5-8	Gezici müjdecilere hizmet
9-12	Diyoürefis ve Dimitriyus
13-14	Veda ve selamlar

YUHANNA'NIN ÜÇÜNCÜ MEKTUBU

Ben yaşlı önderden¹, gerçekten sevdiğim sevgili Gayus'a selam!

²Sevgili kardeşim, senin canın refah içinde olduğu gibi, her bakımdan refah ve sağlık içinde olman için dua ediyorum. ³Bazı kardeşler gelip senin gerçeğe bağlı kaldığına, gerçeğin izinden yürüdüğüne tanıklık edince çok sevindim. ⁴Benim için, çocuklarımla gerçeğin izinden yürüdüklerini duymaktan daha büyük bir sevinç olamaz!

Övgüler ve öğütler

⁵Sevgili kardeşim, sana yabancı oldukları halde, kardeşler için yaptığın her şeyde içten bir bağlılıkla davranıyorsun. ⁶Onlar, inanlılar topluluğu önünde senin sevgine tanıklık ettiler. Onları Tanrı'ya yaraşır şekilde yardımlarınla birlikte uğurlarsan, iyi edersin. ⁷Çünkü inanmayanlardan hiçbir yardım almadan, Mesih adı uğruna yola çıktılar. ⁸Bu nedenle gerçek uğruna emektaşlar olmak için böylelerini desteklemeliyiz.

⁹Topluluğa bazı şeyler yazdım, ama aralarında en üstün olma sevdasında olan Diyoürefis bizi

kabul etmiyor. ¹⁰Bundan dolayı, eğer gelirse, bize yönelttiği haksız suçlamalarla yaptığı kötülükleri hatırlatacağım. Bununla yetinmeyerek kardeşleri de kabul etmiyor, etmek isteyenlere engel oluyor ve onları topluluktan dışarı atıyor.

¹¹Sevgili kardeşim, kötüyü değil, iyiyi örnek al. İyilik yapan, Tanrı'dandır. Kötülük yapan, Tanrı'yı görmüş değildir. ¹²Herkesle birlikte gerçeğin kendisi, Dimitriyus'un değerliliğine tanıklık ediyor. Biz de tanıklık ederiz. Sen de tanıklığımızın doğru olduğunu biliyorsun.

¹³Sana çok yazacaklarım vardı, ama mürekkep ve kalemle yazmak istemiyorum. ¹⁴Yakında seni görmek ümidindeyim, o zaman yüz yüze konuşuruz. Esen kal! Arkadaşlar sana selam ederler. Sen de oradaki arkadaşlara adlı adınca selam söyle.

3YU Dipnotları:

1 yaşlı önderden: Grekçede, «ihtiyardan.»

YAHUDA'NIN MEKTUBUNA

YAHUDA'NIN MEKTUBUNA GÝRÝP

Genel bakýp: Bu mektup, «Yakup'un kardeşi Yahuda» (1) tarafýndan yazýlmýþtır. Elçi Yakup'un erken gelen ölümünden sonra (Elç.12:12) bu þekilde tanýmlanacak kadar iyi tanýnan tek bir Yakup vardý; o da «Rab Ýsa'nýn kardeşi» (Gal.1:19) ve Kudüs'teki inanýlar topluluðunun önde gelenlerinden (bkz. Elç.15) biri olup «Yakup» mektubunu yazan kiþidir. Ýþte bu mektubun yazarý, Ýsa'nýn üvey kardeşi Yahuda'dýr (Mat.13:55; Mar.6:3; Elç.1:14). Mektup oldukça kýsadyr, kime ve ne zaman yazýldýðý aýkça belirtilmez. Ýnananlarý, aralarýna sýzýp yanlýp öðreti yayanlara karþý uyarmak için yazýldýðý anlaþýlýyor (4). Söz konusu uyarýlarla Petrus'un Ýkinci Mektubu'nda geçen uyarýlar arasýnda benzerlikler var (2Pe.2).

Mektubun içeriði: Yahuda, «tek Efendimiz ve Rabbimiz Ýsa Mesih'i inkâr eden» bu kiþilerin yapamýna iliþkin çok þey söylüyor (4). Kendi tutkularýnýn peþinden giden bu adamlar, Tanrý lütfunu sefahate araç ederler¹. Yakýnýp söylenen (16), yeric (8-10) ve alaycý (17-19) kiþilerdir. «Yalnýz kendilerini besleyen çobanlar» gibi, amaçlarý sadece kazançtır². Bölücüdürler (19) ve meyvesiz bir yapam sürerler (12). Yahuda okuyucularýna, Eski Antlaþma zamanýnda Tanrý'nýn söz dinlemeyenleri cezalandýrdýðý gibi, yanlýp öðreti yayan bu kiþileri de cezalandýracaðýný hatýrlatýyor (5-7, 13-15). Bu baðlamda, inanýlarý gerçek iman uðrunda mücadeleye (3) ve kendilerini bu iman temeli üzerinde geliþtirmeye (20) özendiriyor. Yoldan sapanlarý tekrar yola çekip kurtarmalarýný istiyor (22-23). Mektubunu þu güvenceli sözlerle bitiriyor: «Kurtarýcýmýz tek Tanrý, sizi düþmekten alýkoyacak, kendi yüce huzuruna büyük sevinç içinde lekesiz olarak çýkaracak güçtedir»³.

Kuþkulandýðýmýz öðreticilerle karþýlaþtýðýmýzda Yahuda mektubu bize yol gösterebilir. Mektupta sözü geçen günahlarýn bu tür kiþilerin yapamýnda olup olmadýðýna bakmalýyýz. Ýsa, «Onlarý meyvelerinden tanýyacaksýnýz» diyor (Mat.7:15-20).

Ana hatlar:

1-3	Selamlar ve amaç
4-19	Yanlýp öðreti yayanlar
20-25	Öðütler ve Tanrý'ya övgüler

Kaynak ayetler:

¹4,8,13,16,18

²11,12,16

³24-25, ayrıca 1 ve 21

YAHUDA'NIN MEKTUBU

Ýsa Mesih'in kulu ve Yakup'un kardeþi ben Yahuda'dan, Baba Tanrý tarafýndan sevilip Ýsa Mesih için korunmuþ olan çadrylmýþlara selam! ²Merhamet, esenlik ve sevgi artan ölçüde sizin olsun.

Günah ve yargý

³Sevgili kardeþlerim, ortak kurtuluþumuzla ilgili olarak size yazmaya çok gayret ettim. Bu arada sizi, kutsallara ilk ve son kez emanet edilmiþ olan iman uðrunda mücadeleye özendirmek üzere yazma geređini duydum. ⁴Çünkü Tanrýmýzýn lütfunu sefahate araç eden, tek Efendimiz ve Rabbimiz Ýsa Mesih'i inkâr eden bazý tanrýsýz kiþiler arányza gizlice sýzdýlar. Onlarýn yargýlanacaklarý çoktan beri yazýlmýþtır.

⁵Bütün bunlarý bildiðiniz halde, size hatýrlatmak isterim ki, Rab kendi halkýný önce Mýsýr diyarýndan kurtardý, ama iman etmeyenleri daha sonra mahvetti. ⁶Yetkilerinin sýnýrý içinde kalmayıp kendilerine ayrılan yeri terk etmiþ olan melekleri, büyük yargý günü için çözülmez baðlarla baðlayarak karanlýða hapsedti. ⁷Sodom, Gomora ve çevrelerindeki kentler de bunlara benzer þekilde kendilerini cinsel ahlaksýzlyða ve sapýklyða teslim ettiler. Sonsuza dek ateþte yanma cezasýný çekmekte olan bu kentler ders alýnacak birer örnektir.

⁸Buna raðmen, arányza sýzan bu kiþiler ayný þekilde hulyalara dalýp öz bedenlerini kirletiyorlar. Rab'bin yetkisini hiçe sayýyor, yüce varlýklara dil uzatýyorlar. ⁹Oysa baþ melek Mikail bile, Musa'nýn cesedi konusunda Ýblis'le çekipip tartýþýrken, dil uzatarak onu yargýlamaya kalkýþmadý. Ancak, «Seni Rab azarlasýn» dedi. ¹⁰Ama bu kiþiler anlamadýklarý her þeye dil uzatýyorlar. Öte yandan, mantýktan yoksun hayvanlar gibi içgüdüleriyle anladýklarý ne varsa, onlarý yýkýma götürüyor. ¹¹Vay bunlarýn haline! Çünkü Kabil'in yolundan gittiler. Kazanç için kendilerini Balam'ýnkine benzer bir yanýlgýya kaptýrdýlar. Korah'ýnkine benzer bir isyanda mahvoldular. ¹²Sevgi þölenlerinizde sizinle birlikte pervasýzca yiyip içen bu kiþiler, birer kara lekedir. Yalnýz kendilerini besleyen çobanlardýr. Rüzgârýn sürüklediði yaðmursuz bulutlara, iki kez ölmüþ, kökten sökülmüþ, sonbaharýn meyvesiz adaçlarýna benzerler. ¹³Köpüðünü savuran denizin vahþi dalgalarý gibi, ayýplarýný etrafa savururlar. Serseri yýldýzlar gibidirler. Onlarý sonsuza dek sürecek koyu karanlýk bekliyor.

¹⁴⁻¹⁵Âdem'den sonra yedinci kupaktan olan Hanok, bu adamlara iliþkin þu peygamberlikte bulundu: «Ýþte, Rab herkesi yargýlamak üzere kutsallarýnýn¹ onbinlercesiyle geliyor. Tanrý yoluna aykýrý olup tanrýsýzlykta yapýlan tüm iþlerden ve tanrýsýz günahkârlarýn kendisine karþý söylediði tüm haþin sözlerden ötürü Rab, bütün insanlara suçluluklarýný gösterecektir.» ¹⁶Bunlar hep yakýnýp söylenirler. Kendi tutkularýnýn pebinden giderler. Ađýzlarý kurumlu sözler söyler, kendi çýkarlarý için baþkalarýný pohpohlarlar.

Uyarýlar ve ödütlér

¹⁷Ama siz, sevgili kardeşlerim, Rabbimiz Ýsa Mesih'in elçileri tarafından önceden söylenen sözleri anýmsayýn. ¹⁸Size demişlerdi ki, «Dünyanın son günlerinde alay edenler, tanrýsýzlyđa yönelip kendi tutkularýna göre yapayanlar olacaktýr.» ¹⁹Bunlar bölücü, maddeye bađlý ve Kutsal Ruh'tan yoksun olan kişilerdir. ²⁰Ama siz, sevgili kardeşlerim, kendinizi son derece kutsal olan imanýnýzýn temeli üzerinde geliptirin. Kutsal Ruh'ta dua edin. ²¹Rabbimiz Ýsa Mesih'in sizi sonsuz yapama kavuπτuracak olan merhametini beklerken kendinizi Tanrý'nýn sevgisinde koruyun. ²²Kararsýz olan bazýlarýna merhamet edin. ²³Bazýlarýný atepten çekip kurtarýn. Bazýlarýna da korkuyla merhamet edin; ama günahlý bir bedenle lekelediđi giysiden bile tiksini.

²⁴⁻²⁵Kurtarýcýmýz tek Tanrý, sizi düpmekten alýkoyacak, kendi yüce huzuruna büyük sevinç içinde lekesiz olarak çýkaracak güçtedir. Yücelik, ululuk, güç ve yetki, Rabbimiz Ýsa Mesih aracylýđýyla tüm çađlardan önce, şimdi ve tüm çađlar boyunca Tanrý'nýn olsun. Amin.

Yahuda Dipnotlarý:

14-15 kutsallar: burada `melekler' anlamýnda.

Yuhanna'ya gelen ESİNLEME

ESİNLEME'YE GİRİŞ

Kitabın özelliği: Esinleme, Yuhanna'nın görümlerinden oluşuyor. Yuhanna kendini «sıkıntıda, Tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz» (1:9) diye tanıtır. Bu Yuhanna ile Elçi Yuhanna'nın aynı kişi olduğu kabul edilir. Yuhanna, kitaba kaynaklık eden görümleri, inanlıların baskı altında olduğu bir dönemde¹, ya Roma İmparatoru Neron'un (İ.S. 54-68) son yıllarında, ya da Domityan'ın zamanında (İ.S. 81-96) almıştır.

Kitap, ilk yüzyılda oldukça yaygın ve sembolizm yönünden zengin bir yazın türü olan «apokaliptik» türündendir. Bu yazın türü, Tanrı'nın insanlık tarihindeki amacını açıklamayı hedef edinir (apokaliptik, Grekçede «açıklama, vahiy» anlamında bir fiilden gelir). Apokaliptik yazılar, ağırlıklı olarak Eski Antlaşma'ya dayanır. Tanrı'nın tek egemen olduğu, iyi ve mükemmel amacını gerçekleştirmek için sonunda dünya tarihini doğaüstü olaylarla etkileyeceği görüşü, apokaliptik görüşün ağırlık noktasını oluşturur. Tanrı'nın karşıtları, simgesel olarak çoğu kez karşımıza canavarlar vb. biçiminde çıkan kötülüğün çeşitli güçleridir. Görümler, konuşan melekler, kıyasıya dövüşen büyük güçler var. Sonunda, Tanrı'ya inanıp zulüm görmüş olanların öcü alınır. Sorunumuz şu ki, kitabın yazılışından iki bin yıl sonra bugün bu simgelerin çoğunun ne anlama geldiğini bilmiyoruz. Bu nedenle Esinleme'yi yorumlamakta dikkatli olmalıyız. Ayrıntılar hakkında fazlaca dogmatik olmamalıyız.

Her ne olursa olsun, bu kitap Tanrı'nın bir esinlemesidir; anlaşılın ve uygulansın diye verilmiştir (1:1-3; 22:7). Ana konular açıktır.

Kitabın bildirisi: Yuhanna bize bunun İsa Mesih'in esinlemesi olduğunu, Tanrı'nın, yakın zamanda olması gereken olayları kendi kullarına göstermesi için İsa'ya bu esini verdiğini özellikle belirtir². Yuhanna'dan, gördüklerini, o anda olup bitenleri ve gelecekte olacakları yazması istenir (1:19). Kutsal Ruh ve melekler, ne yazması gerektiği konusunda onu yönlendirir³.

Yuhanna, ilk yüzyılda Anadolu'nun bugünkü Ege bölgesinde oluşan yedi inanlı topluluğuna yönelik özel bildirimler alır. Bunları 2. ve 3. bölümlerde okuruz. Bildirimler, çeşitli buyruklar, övgüler, uyarılar ve vaatler içerir. Esinleme kitabı İsa'ya⁴ ve Tanrı görkemine (4:2-11) ilişkin görümler ve gökte yer alan tapınmadan sahneler⁵ içerir. İsa'ya ve Tanrı'ya ait çeşitli unvanları sıralar.

Kitap, dünyanın uğrayacağı Tanrı gazabından ve Tanrı yargısından söz eder. İnsanlar bu yargıya aldırılmaz, tövbe etmeye yanaşmazlar. Söz konusu yargı, yedi mühürün açılması, yedi borazanın çalınması ve Tanrı öfkesiyle dolu yedi tasın yeryüzüne boşaltılmasıyla gerçekleşir. 11:15-17'de, yedinci borazanın çalınmasıyla «dünyanın egemenliği, Rabbimizin ve O'nun Mesih'i'nin oldu» deniyor. Ejderha, yani Şeytan, gökten yeryüzüne atılır (12:7-12). Kendisi ve yandaşları bir süre için sahip oldukları gücü sergilerler. Ne var ki, birer birer yenilgiye uğrarlar. «Babil» yıkılır, «canavar ve sahte peygamber» ve sonunda Şeytan «ateş gölüne atılır.»

Ölümler yaptıklarına göre yargılanır. Adları yaşam kitabında bulunanlar yeni bir göğe, yeni bir dünyaya kavuşur. Bundan böyle «Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak» (21:3-4). Adları yaşam kitabında olmayanlar ateş gölüne atılır; ikinci ölüm budur (20:14-15).

Ana hatlar:

1:1-1:20	Giriş
2:1-3:22	Yedi topluluğa mektuplar
4:1-5:14	Taht, tomar ve Kuzu
6:1-8:1	Yedi mühür
8:2-11:19	Yedi borazan
12:1-14:20	Görümler: kadın ve ejderha, canavarlar, yerin ürünü
15:1-16:21	Yedi tas
17:1-19:10	Büyük fahişe Babil yıkıldı
19:11-20:10	Şeytan'ın yenilmesi
20:11-20:15	Ölümler yargılanıyor
21:1-22:5	eni gökyüzü, yeni yer ve yeni Kudüs
22:6-22:21	Son

Kaynak ayetler:

¹1:9; 2:10,12-13

²1:1 bkz. ayrıca 4:1 ve 22:6

³1:10; 10:8-11; 17:3; 21:10-11; 22:1,16

⁴1:12-20; 5:6-14; 19:11-16

⁵7:9-12; 11:16-18; 15:3-4; 19:1-8

TANRI'DAN

Yuhanna'ya gelen ESİNLEME

1. Bölüm

Bu kitap İsa Mesih'in esinlemesidir. Tanrı, yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermesi için O'na bu esini verdi. O da gönderdiği kendi meleği aracılığıyla bunu kulu Yuhanna'ya ilettili. ²Yuhanna, gördüğü her şeye, Tanrı sözüne ve İsa Mesih'in bildirisine¹ tanıklık etmektedir. ³Bu peygamberliğin sözlerini okuyana, burada yazılanları dinleyip yerine getirene ne mutlu! Çünkü beklenen zaman yakındır.

Yedi topluluğa selam

⁴⁻⁶Ben Yuhanna'dan, Asya ilinde bulunan yedi topluluğa selam! Var olan, var olmuş ve var olacak olandan, O'nun tahtının önünde bulunan yedi ruhtan ve ölümler arasından ilk doğan, dünya krallarına egemen olan güvenilir tanık İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Yücelik ve güç sonsuzlara dek, bizi seven, kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış olan ve bizi bir krallık haline getirip Babası Tanrı'nın hizmetinde kâhinler yapan Mesih'in olsun. Amin.

⁷İşte, bulutlarla geliyor!
Her göz O'nu görecek,
O'nun bedenini deşmiş olanlar bile.
O'nun için dövünecek yeryüzünün tüm halkları.
Evet, böyle olacak, amin!

İlk ve son ben'im

⁸Var olan, var olmuş ve var olacak olan, gücü her şeye yeten Rab Tanrı diyor ki, «Alfa ve Omega ben'im.»

⁹İsa'ya ait biri olarak sıkıntıda, Tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz olan ben Yuhanna, Tanrı sözü ve İsa'ya tanıklık uğruna Patmos denilen adada bulunuyordum. ¹⁰Rab'bin gününde Ruh'un beni yönetimine almasıyla arkamda borazan sesine benzer yüksek bir ses işittim. ¹¹Ses, «Gördüğünü kitaba yaz ve yedi topluluğa, yani Efes, İzmir, Bergama, Tiyatira, Sart, Filadelfya ve Laodikya'ya gönder» dedi.

¹²⁻¹³Bana seslenenini görmek için arkama döndüm. Döndüğümde yedi altın kandillik ve bunların ortasında, giysileri ayağına kadar uzanan, göğsüne altın kuşak sarınmış, `insanoğluna benzer biri'ni gördüm. ¹⁴Başı ve saçları ak yapağı gibi beyaz, kar gibi bembeyazdı. Gözleri ise alev alev yanan bir ateşti sanki! ¹⁵Ayakları, ocakta kor haline gelmiş parlak tunca benziyordu. Ve sesi, gürül gürül akan suların sesi gibiydi. ¹⁶Sağ elinde yedi yıldız vardı ve ağzından dışarı iki ağızlı keskin bir kılıç uzanıyordu. Yüzü, tüm gücüyle parlayan güneş gibiydi. ¹⁷O'nu gördüğüm zaman,

ayaklarının dibine ölü gibi yığıldım. O ise sağ elini üzerime koyup şöyle dedi: «Korkma! İlk ve son ben'im. ¹⁸Diri olan ben'im. Ölmüştüm, ama işte sonsuzluklar boyunca diri kalacağım. Ölümün ve ölümler diyarının anahtarları bendedir. ¹⁹Bunun için gördüklerini, şimdi olanları ve bundan sonra olacakları yaz. ²⁰Sağ elimde gördüğün yedi yıldızın ve yedi altın kandilliğin sırrına gelince, yedi yıldız yedi topluluğun melekleri, yedi kandillik ise yedi topluluktur.

2. Bölüm

Efes'teki topluluğa

¹⁻²«Efes'teki topluluğun meleğine yaz. Yedi yıldız sağ elinde tutan ve yedi altın kandilliğin ortasında yürüyen şöyle diyor: `Senin yaptıklarını, çalışkanlığını, sabrını biliyorum. Kötü adamlara dayanmadığını da biliyorum. Elçi olmadıkları halde kendilerini elçi diye tanıtanları sınadın ve onları yalancı buldun. ³Evet, sabırlısın. Benim adım uğruna acılara dayandın ve yılmadın. ⁴Ne var ki, sana karşı bir sitemim var: başlangıçtaki sevginden uzaklaştın. ⁵Bunun için nereden düştüğünü hatırla! Tövbe et ve başlangıçta yaptıklarını sürdür. Eğer tövbe etmezsen, sana gelir, kandilliğini yerinden kaldırırım. ⁶Yine de olumlu bir yanın var: Nikolas yanlılarının yaptıklarından nefret edersin; ben de nefret ederim. ⁷Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin. Galip gelene, Tanrı'nın cennetinde bulunan yaşam ağacından yeme hakkını vereceğim.'

İzmir'deki topluluğa

⁸⁻⁹«İzmir'deki topluluğun meleğine yaz. Ölmüş ve yaşama dönmüş, ilk ve son olan şöyle diyor: `Senin sıkıntılarını ve yoksulluğunu biliyorum. Oysa zenginsin! Yahudi olduklarını söyleyen, ama Yahudi değil de Şeytan'ın havrası durumunda olanların iftiralarını biliyorum. ¹⁰Çekmek üzere olduğun sıkıntılardan korkma! Bak, İblis sizi sınamak için aranızdan bazılarını yakında zindana atacak ve on gün süreyle sıkıntı çekeceksiniz. Ölüm pahasına da olsa sadık kal, ben sana yaşam tacını vereceğim. ¹¹Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin. Galip gelen, ikinci ölümden hiçbir zarar görmeyecek.'

Bergama'daki topluluğa

¹²⁻¹³«Bergama'daki topluluğun meleğine yaz. İki ağızlı keskin kılıca sahip olan şöyle diyor: `Nerede yaşadığımı biliyorum; Şeytan'ın tahtı oradadır. Yine de adıma bağlı kalıyorsun. Aranızda, Şeytan'ın yaşadığı yerde öldürülen sadık tanıgım Antipa'nın günlerinde bile bana iman ettiğini inkâr etmedin. ¹⁴Ne var ki, sana karşı birkaç sitemim var. Aranızda Balam'ın öğretilerine bağlı kalanlar var. Putlara sunulan kurbanların etini yemeleri ve cinsel ahlaksızlıkta bulunmaları için İsrail oğullarını ayartmayı Balak'a öğreten Balam'dı. ¹⁵Aynı şekilde sizin aranızda da Nikolas yanlılarının öğretilerine bağlı kalanlar var. ¹⁶Onun için tövbe et! Yoksa senin yanına tez gelir, ağızındaki kılıçla onlara karşı savaşırım. ¹⁷Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin. Galip gelene, saklı mandan vereceğim. Ayrıca, ona beyaz bir taş ve bu taşın üzerinde yazılı olan yeni bir ad, alandan başka kimsenin bilmediği bir ad vereceğim.'

Tiyatira'daki topluluğa

¹⁸⁻¹⁹«Tiyatira'daki topluluğun meleğine yaz. Gözleri alev alev yanan ateşe ve ayakları parlak tunca benzeyen Tanrı'nın Oğlu şöyle diyor: `Senin yaptıklarını, sevgini ve imanını, hizmetini ve sabrını

biliyorum. Son yaptıklarının, ilk yaptıklarını aştığını biliyorum. ²⁰Ne var ki, sana karşı bir sitemim var: kendini peygamber diye tanıtan İzebel adlı kadını hoşgörülle karşıyorsun. Bu kadın, öğretisiyle kullarımı saptırıp cinsel ahlaksızlıkta bulunmaya ve putlara sunulan kurbanların etini yemeye yönlendiriyor. ²¹Tövbe etmesi için ona bir süre tanıdım, ama ahlaksızlığından tövbe etmek istemiyor. ²²Bak, onu sıkıntı dolu bir yatağa atacağım; onunla zina edenleri de, onun yaptığı işlerden tövbe etmezlerse, büyük sıkıntıların içine atacağım. ²³Onun çocuklarını vebayla öldürecekim. O zaman bütün topluluklar, gönülleri ve yürekleri denetleyenin ben olduğumu bilecekler. Her birinize yaptıklarınızın karşılığını ben vereceğim.

²⁴⁻²⁵'' Ama size, yani Tiyatira'da bulunan diğerlerine, bu öğretiyi benimsememiş ve Şeytan'ın sözde derin sırlarını öğrenmemiş olanların hepsine şunu söylüyorum: ben gelinceye dek sizde olana sımsıkı sarılın. Üzerinize bundan başka bir yük koymuyorum. ²⁶⁻²⁸Ben Babamdan nasıl yetki aldım, galip gelene, yaptığım işleri sonuna dek sürdürürene ulusların üzerinde yetki vereceğim.

Onları demir çomakla güdecek,
çömlek kaplar gibi kırıp parçalayacaktır.
Galip gelene sabah yıldızını da vereceğim. ²⁹Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin.'

3. Bölüm

Sart'taki topluluğa

«Sart'taki topluluğun meleğine yaz. Tanrı'nın yedi ruhuna ve yedi yıldızla sahip olan şöyle diyor: 'Senin yaptıklarını biliyorum. Yaşayan topluluk olarak ad yapmışsın, ama ölüsün. ²Uyan! Geriye kalan ve ölmek üzere olan şeyleri güçlendir. Çünkü Tanrımın önünde senin işlerinin tamamlanmamış olduğunu gördüm. ³Bu nedenle neler aldığını, neler işittiğini hatırla. Bunları yerine getir, tövbe et! Eğer uyanmazsan, ben hırsız gibi geleceğim. Sana hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin. ⁴Ama Sart'ta, aranızda giysilerini lekelememiş olan birkaç kişi var ki, onlar beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar. ⁵Galip gelen, böylece beyaz giysiler giyecek. Böylesinin adını yaşam kitabından hiç silmeyeceğim. Babamın ve O'nun meleklerinin önünde o kişinin adını açıkça anacağım. ⁶Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin.'

Filadelfya'daki topluluğa

⁷⁻⁸«Filadelfya'daki topluluğun meleğine yaz. Kutsal ve gerçek olan, Davut'un anahtarına sahip olan, açtığını kimsenin kapayamadığı, kapadığını kimsenin açamadığı Kişi şöyle diyor: 'Senin yaptıklarını biliyorum. İşte senin önüne, kimsenin kapayamayacağı açık bir kapı koydum. Gücünün az olduğunu biliyorum, yine de sözüme uydun ve adımın inkâr etmedin. ⁹Bak, Şeytan'ın havrasından olanları, Yahudi olmadıkları halde Yahudi olduklarını ileri süren yalancıları öyle edeceğim ki, gelip senin ayaklarına kapanacak ve benim seni sevdiğimi anlayacaklar. ¹⁰Sözüme uyararak sabırla dayandığın için, yeryüzünde yaşayanları denemek üzere bütün dünyanın üzerine gelecek olan deneme saatinden seni esirgeyeceğim. ¹¹Tez geliyorum! Tacını kimse elinden almasın diye sahip olduğuna sımsıkı sarıl. ¹²Galip geleni Tanrımın tapınağında bir sütun yapacağım. Böyle biri artık oradan hiç ayrılmayacak. Onun üzerine Tanrımın adını, Tanrıma ait

kentin, yani gökten, Tanrı'nın yanından inen yeni Kudüs'ün adını ve benim yeni adımlı yazacağım. ¹³Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin.'

Laodikya'daki topluluğa

¹⁴⁻¹⁵«Laodikya'daki topluluğun meleğine yaz. Amin, sadık ve gerçek tanık, Tanrı yaratılışının öz kaynağı şöyle diyor: 'Senin yaptıklarını biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak. Keşke ya soğuk, ya da sıcak olsaydın! ¹⁶Oysa ne sıcak ne de soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağzımdan kusacağım. ¹⁷Zenginim, zenginleştin, hiçbir şeye ihtiyacım yok diyorsun ama, zavallı ve acınacak durumda, yoksul, kör ve çıplak olduğunu bilmiyorsun. ¹⁸Zengin olasan diye benden ateşle arıtılmış altın, giyinip çıplaklığının ayıbını örtesin diye beyaz giysiler, göresin diye de gözlerine sürmek üzere merhem satın almanı salık veriyorum. ¹⁹Ben sevdiklerimi azarlayıp terbiye ederim. Onun için gayrete gel ve tövbe et. ²⁰İşte kapıda durmuş, kapıyı çalıyorum. Eğer biri sesimi işitir ve kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim, ben onunla ve o da benimle, birlikte yemek yiyeceğiz. ²¹Ben nasıl galip gelerek Babamla birlikte Babamın tahtına oturdumsa, galip gelene de benimle birlikte tahtıma oturma hakkını vereceğim. ²²Kulağı olan, Ruh'un topluluklara ne dediğini işitsin.'»

4. Bölüm

Gökteki taht

Bundan sonra gökte açık duran bir kapı gördüm. Benimle konuştuğunu işittiğim, borazan sesine benzeyen ilk ses şöyle dedi: «Buraya çık! Bundan sonra olması gereken olayları sana göstereyim.» ²O anda Ruh'un beni yönetimine almasıyla gökte bir taht ve tahtın üzerinde oturan birini gördüm. ³Tahtta oturanın, yeşim ve kırmızı akik taşına benzer bir görünüşü vardı. Zümrüdü andıran bir gökkuşağı tahtı çevreliyordu. ⁴Tahtın etrafında yirmi dört ayrı taht vardı. Bu tahtların üzerinde, başlarında altın taçlar olan, beyaz giysilere bürünmüş yirmi dört ihtiyar oturmuştu. ⁵Tahttan şimşekler çakıyor, uğultular ve gök gürlemeleri işitiliyordu. Tahtın önünde alev alev yanan yedi meşale vardı. Bunlar Tanrı'nın yedi ruhudur. ⁶Tahtın önünde billur gibi, sanki camdan bir deniz vardı. Tahtın ortasında ve çevresinde, önü ve arkası gözlerle kaplı dört tane canlı yaratık duruyordu. ⁷Birinci yaratık aslana, ikinci yaratık danaya benziyordu. Üçüncü yaratığın yüzü insan yüzü gibiydi. Dördüncü yaratık uçan bir kartala benziyordu. ⁸Dört yaratığın her birinin altı kanadı vardı. Yaratıkların her yanı, kanatlarının alt tarafı bile gözlerle kaplıydı. Gece gündüz, durup dinlenmeden şöyle diyorlar:

«Kutsal, kutsal, kutsaldır,
var olmuş, var olan ve var olacak olan,
gücü her şeye yeten Rab Tanrı!»

⁹⁻¹¹Canlı yaratıklar, taht üzerinde oturanı, sonsuzluklar boyunca yaşayanı yüceltip ona saygı ve şükran sundukça, yirmi dört ihtiyar, sonsuzluklar boyunca yaşayıp taht üzerinde oturanın önünde yere kapanarak O'na tapınıyorlar. Taçlarını tahtın önüne atarak diyorlar ki,

«Rabbimiz ve Tanrımız!
Yüceliği, saygıyı ve gücü almaya layıksın.
Çünkü her şeyi sen yarattın.
Hepsi senin isteğinle yaratılıp var oldu.»

5. Bölüm

Mühürlü tomar ve Kuzu

Tahtın üzerinde oturanın sağ elinde, iki tarafı da yazılmış ve yedi mühürle mühürlenmiş bir tomar gördüm. ²Yüksek sesle, «Tomarı açmaya, mühürlerini çözmeye kim layıktır?» diye seslenen güçlü bir melek de gördüm. ³Ama ne gökte, ne yeryüzünde, ne de yer altında tomarı açıp içine bakabilecek kimse yoktu. ⁴O zaman acı acı ağlamaya başladım. Çünkü tomarı açmaya ve içine bakmaya layık kimse bulunamadı.

⁵Bunun üzerine ihtiyarlardan biri bana, «Ağlama!» dedi. «İşte, Yahuda oymağından gelen Aslan, Davut'un kökünden Olan galip geldi. Tomarı ve tomarın yedi mührünü O açacak.»

⁶Dört yaratığın ve ihtiyarların çevrelediği tahtın ortasında boğazlanmış gibi duran bir Kuzu gördüm. Kuzu'nun yedi boynuzu ve yedi gözü vardı. Bunlar, Tanrı'nın bütün dünyaya gönderilmiş yedi ruhudur. ⁷Kuzu gidip tahtın üzerinde oturanın sağ elinden tomarı aldı. ⁸Tomarı alınca, dört yaratık ve yirmi dört ihtiyar O'nun önünde yere kapandılar. Her birinin elinde bir çenk ve kutsalların duaları olan buhurla dolu altın taslar vardı. ⁹⁻¹⁰Yeni bir ezgi söylüyorlardı:

«Tomarı almaya
ve mühürlerini açmaya layıksın!
Çünkü boğazlandın,
ve her oymaktan, her dilden,
her halktan, her ulustan
insanları kendi kanınla
Tanrı'ya satın aldın.
Onları Tanrımızın hizmetinde
bir krallık haline getirdin,
kâhinler yaptın.
Dünya üzerinde egemenlik sürecekler.»

¹¹Sonra tahtın, canlı yaratıkların ve ihtiyarların çevresinde çok sayıda melek gördüm ve seslerini işittim. Sayıları binlerce binler, onbinlerce onbinlerdi. ¹²Yüksek sesle şöyle diyorlardı:

«Boğazlanmış Kuzu,
gücü, zenginliği, bilgeliği ve kudreti,
saygıyı, yüceliği ve övgüyü
almaya layıktır.»

¹³Ve gökte, yeryüzünde, yer altında ve denizlerdeki tüm yaratıkların, bunlardaki tüm varlıkların şöyle dediğini işittim:

«Övgü, saygı, yücelik ve güç sonsuzlara dek,
taht üzerinde oturanın ve Kuzu'nun olsun!»

¹⁴Dört yaratık, «Amin» dediler. İhtiyarlar da yere kapanıp tapındılar.

6. Bölüm

Yedi mühür

Sonra Kuzu'nun yedi mühürden birini açtığını gördüm. O anda dört yaratıktan birinin, gök gürültüsüne benzer bir sesle, «Gel!» dediğini işittim. ²Bakınca beyaz bir at gördüm. Bu ata binmiş olanın bir yayı vardı. Kendisine bir taç verildi ve galip gelen biri olarak zafer kazanmaya çıktı.

³Kuzu ikinci mührü açınca, ikinci yaratığın «Gel!» dediğini işittim. ⁴O zaman başka bir at, kızıl bir at çıktı ortaya. Ata binmiş olana, dünyadan barışı kaldırma yetkisi verildi. Bunun sonucu olarak insanlar birbirlerini boğazlayacaklar. Atlıya ayrıca büyük bir kılıç verilmişti.

⁵Kuzu üçüncü mührü açınca, üçüncü yaratığın «Gel!» dediğini işittim. Bakınca siyah bir at gördüm. Ata binmiş olanın elinde bir terazi vardı. ⁶Dört yaratığın ortasında sanki bir sesin şöyle dediğini işittim: «Bir ölçek buğday bir dinara¹ ve üç ölçek arpa bir dinara. Ama zeytinyağı ve şaraba zarar verme!»

⁷Kuzu dördüncü mührü açınca, «Gel!» diyen dördüncü yaratığın sesini işittim. ⁸Bakınca soluk renkli bir at gördüm. Ata binmiş olanın adı Ölüm'dü. Ölüler diyarı onun ardınca geliyordu. Bunlara kılıçla, kıtlıkla, vebayla ve yeryüzünün vahşi hayvanlarıyla ölüm saçmak için yeryüzünün dörtte biri üzerinde yetki verildi.

⁹Kuzu beşinci mührü açınca, sunağın altında, Tanrı sözü ve sürdürdükleri tanıklık nedeniyle öldürülmüş olanların canlarını gördüm. ¹⁰Yüksek sesle feryat ederek şöyle diyorlardı: «Kutsal ve gerçek olan Efendimiz! Yeryüzünde yaşayanları yargılayıp onlardan kanımızın öcünü almak için daha ne kadar bekleyeceksin?»

¹¹Onların her birine beyaz birer kaftan verildi. Kendileri gibi öldürülecek olan diğer Tanrı kullarının ve kardeşlerinin sayısı tamamlanıncaya dek, kısa bir süre daha beklemeleri istendi.

¹²Kuzu altıncı mührü açınca, büyük bir deprem olduğunu gördüm. Güneş, keçi kılından yapılmış siyah bir çul gibi karardı. Ay, baştan aşağı kan rengine döndü. ¹³İncir ağacı, güçlü bir yel tarafından sarsıldığında nasıl ham incirlerini yere dökerse, gökteki yıldızlar da öylece yeryüzüne düştü. ¹⁴Gökyüzü, dürülen bir tomar gibi ortadan kalktı. Her dağ ve her ada, yerinden sökülüp alındı. ¹⁵Dünyanın kralları, büyükleri, komutanları, zenginleri, güçlülere, bütün köleleri ve özgür kişileri, mağaralarda ve dağların kayaları arasında gizlendiler. ¹⁶Dağlara ve kayalara seslenip dediler ki, «Üzerimize düşün! Taht üzerinde oturan yüzünden ve Kuzu'nun gazabından saklayın bizi! ¹⁷Çünkü Onların gazabının büyük günü geldi, buna kim dayanabilir?»

7. Bölüm

Mühürlenmiş 144.000 kişi

Bundan sonra, yeryüzünün dört köşesinde duran dört melek gördüm. Bunlar, karaya, denize ya da herhangi bir ağaç üzerine esmesin diye, yeryüzünün dört yelini tutuyorlardı. ²⁻³Yaşayan Tanrı'nın mührünü taşıyarak gündeğusundan yükselen başka bir melek daha gördüm. Bu melek,

karaya ve denize zarar vermek için kendilerine yetki verilen dört meleğe yüksek sesle, «Biz Tanrımızın kullarını alınlarından mühürleyene dek karaya, denize ve ağaçlara zarar vermeyin!» diye bağırdı. ⁴Mühürlenmiş olanların sayısını işittim. İsrail oğullarının bütün oymaklarından yüz kırk dört bin kişi mühürlenmişti.

⁵⁻⁸Yahuda oymağından on iki bin kişi mühürlenmişti.

Ruben oymağından on iki bin,
Gad oymağından on iki bin,
Aşer oymağından on iki bin,
Naftali oymağından on iki bin,
Manaşer oymağından on iki bin,
Şimon oymağından on iki bin,
Levi oymağından on iki bin,
İssakar oymağından on iki bin,
Zebulun oymağından on iki bin,
Yusuf oymağından on iki bin,
Benyamin oymağından on iki bin kişi mühürlenmişti.

Beyaz kaftanlara bürünmüş kalabalık

⁹Bundan sonra gördüm ki, her ulustan, her oymaktan, her halktan ve her dilden oluşan, kimsenin sayamayacağı kadar büyük bir kalabalık tahtın ve Kuzu'nun önünde duruyordu. Hepsi de birer beyaz kaftan giyinmişti ve ellerinde hurma dalları vardı. ¹⁰Yüksek sesle,

«Kurtarış, taht üzerinde oturan Tanrımıza
ve Kuzu'ya özgüdür»

diye bağıryorlardı. ¹¹Bütün melekler, tahtın, ihtiyarların ve dört yaratığın çevresinde duruyordu. Tahtın önünde yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınarak şöyle diyorlardı:

¹²«Amin.

Övgü, yücelik ve bilgelik,
şükran ve saygı, güç ve kudret,
sonsuzlara dek Tanrımızın olsun.
Amin.»

¹³Bu sırada ihtiyarlardan biri bana şunu sordu: «Beyaz kaftan giyinmiş olan bu kişiler kimlerdir, nereden geldiler?»

¹⁴«Sen bunu biliyorsun, efendim» dedim.

Bana dedi ki, «Bunlar, o büyük sıkıntıdan geçip gelenlerdir. Kaftanlarını Kuzu'nun kanında yıkamış bembeyaz etmişlerdir. ¹⁵Bunun için,

«Tanrı'nın tahtının önünde duruyor,
O'nun tapınağında gece gündüz O'na tapınıyorlar.
Taht üzerinde oturan,
çadırını onların üzerine gerecektir.

¹⁶Artık acıkmayacak,
artık susamayacaklar.

Ne güneş ne de kavurucu bir sıcaklık onları çarpacek.

¹⁷Çünkü tahtın ortasında olan Kuzu onları güdecek ve yaşam sularının pınarlarına götürececek.

Tanrı onların gözlerinden bütün yaşları silecektir.»

8. Bölüm

Yedinci mühür ve altın buhurdan

Kuzu yedinci mühürü açınca, gökte yarım saat kadar bir sessizlik oldu. ²Tanrı'nın önünde duran yedi meleği gördüm. Onlara yedi borazan verildi.

³Altın bir buhurdan taşıyan başka bir melek gelip sunağın önünde durdu. Tahtın önündeki altın sunakta tüm kutsalların dualarıyla birlikte sunmak üzere kendisine çok miktarda buhur verildi.

⁴Kutsalların dualarıyla buhurun dumanı, Tanrı'nın önünde meleğın elinden yükseldi. ⁵Melek, buhurdanı aldı, sunağın ateşiyle doldurup yeryüzüne attı. O zaman gök gürlemeleri ve uğultular işitildi, şimşekler çaktı ve yer sarsıldı.

Yedi borazan

⁶Yedi melek, ellerindeki yedi borazanı çalmaya hazırlandı.

⁷Birinci melek borazanını çaldı. Kanla karışık dolu ve ateş oluştu ve yeryüzüne yağdı. Yerın üçte biri, ağaçların üçte biri ve bütün yeşil otlar yandı.

⁸İkinci melek borazanını çaldı. Alev alev yanan, dağ gibi büyük bir kütle denize atıldı. Denizin üçte biri kana dönüştü. ⁹Denizdeki canlı yaratıkların üçte biri öldü ve gemilerin üçte biri yok oldu.

¹⁰Üçüncü melek borazanını çaldı. Gökten, meşale gibi yanan büyük bir yıldız ırmakların üçte biri üzerine ve su pınarlarının üzerine düştü. ¹¹Bu yıldızın adı Pelin'dir. Suların üçte biri pelin¹ gibi acılaştı. Acılaştan sulardan içen birçok insan öldü.

¹²Dördüncü melek borazanını çaldı. Güneşin üçte biri, ayın üçte biri ve yıldızların üçte biri vuruldu. Sonuç olarak ışıklarının üçte biri söndü, gündüzün de gecenin de üçte biri ışısız kaldı.

¹³Sonra baktım, göğün ortasında uçan bir kartalın yüksek sesle şöyle dediğini işittim: «Borazanlarını çalacak olan diğer üç meleğın borazan seslerinden yeryüzünde yaşayanların vay, vay, vay haline!»

9. Bölüm

Beşinci melek borazanını çaldı. Gökten yere düşmüş bir yıldız gördüm. Dipsiz derinliklere inen kuyunun anahtarı ona verildi. ²Dipsiz derinliklerin kuyusunu açınca, kuyudan büyük bir ocağın dumanı gibi bir duman çıktı. Kuyunun dumanından güneş ve hava karardı. ³Dumanın içinden yeryüzüne çekirgeler yağdı. Bunlara, yeryüzünün akreplerindeki güce benzer bir güç verilmişti.

⁴Çekirgelere, yeryüzündeki otlara, herhangi bir bitki ya da ağaca değil de, yalnız alınlarında Tanrı'nın mührü bulunmayan insanlara ıstırap vermeleri buyruldu. ⁵Bu insanları öldürmelerine değil, beş ay süreyle işkence etmelerine izin verildi. Yaptıkları işkence, bir akrebin insanı soktuğu zaman verdiği acıya benziyordu. ⁶O günlerde insanlar ölümü arayacak, ama bulamayacaklar. Ölümü özleyecekler, ama ölüm onlardan hep kaçacak.

⁷Çekirgelerin görünüşü, savaşa hazırlanmış atlara benziyordu. Başlarında altın taçlara benzer başlıklar vardı. Yüzleri ise insan yüzleri gibiydi. ⁸Saçları kadın saçına, dişleri aslan dişine benziyordu. ⁹Demirden yapılmış zırhlara benzeyen göğüs zırhları vardı. Kanatlarının sesi, savaşa koşan çok sayıda atlı arabanın sesine benziyordu. ¹⁰Akreplerinkine benzer kuyrukları ve iğneleri vardı. Kuyruklarında, insanlara beş ay ıstırap verecek bir güce sahiptiler. ¹¹Başlarında kral olarak dipsiz derinliklerin meleği vardı. Bu meleğin İbranice adı Abadon, Grekçe adı ise Apolyon'dur.¹¹

¹²Birinci `vay' geçti, işte bundan sonra iki `vay' daha geliyor.

¹³Altıncı melek borazanını çaldı. Tanrı'nın önündeki altın sunağın dört boynuzundan bir ses işittim. ¹⁴Ses, elinde borazan olan altıncı meleğe, «Büyük Fırat nehrinin yanında bağlı duran dört meleği çöz» dedi. ¹⁵Tam o saat, o gün, o ay ve o yıl için hazır tutulan dört melek, insanların üçte birini öldürmek üzere çözüldü. ¹⁶Bunların atlı ordularının sayısı iki yüz milyondur, sayılarını duydum. ¹⁷Görümümde atları ve atlara binmiş olanları gördüm. Atlılar, ateş, gök yakut ve kükürt renginde göğüs zırhları kuşanmıştı. Atların başları, aslan başına benziyordu. Ağızlarından ateş, duman ve kükürt fişkırıyordu. ¹⁸İnsanların üçte biri bunların ağızından fişkırarak ateş, duman ve kükürten, bu üç beladan öldü. ¹⁹Atların gücü ağızlarında ve kuyruklarındadır. Yılana benzeyen kuyruklarının başları vardır ve bunlarla ıstırap verirler.

²⁰Geriye kalan insanlar, yani bu belalardan ölmemiş olanlar, kendi elleriyle yaptıkları putlardan dönüp tövbe etmediler. Cinslere ve göremeyen, işitemeyen ve yürüyemeyen altın, gümüş, tunç, taş ve tahta putlara tapmaktan vazgeçemediler. ²¹Adam öldürmekten, büyü yapmaktan, cinsel ahlaksızlık ve hırsızlıklarından da tövbe etmediler.

10. Bölüm

Melek ve küçük tomar

Sonra, gökten inen başka bir güçlü melek gördüm. Buluta sarınmıştı ve başının üzerinde bir gökkuşağı vardı. Yüzü güneşe, ayakları da birer ateş sütununa benziyordu. ²⁻³Elinde, açılmış küçük bir tomar vardı. Sağ ayağını deniz üzerine, sol ayağını ise kara üzerine atarak, aslanın kükreyişine benzer yüksek bir sesle bağırdı. O bağırınca, yedi gök gürlemesi kendi sesleriyle seslendiler. ⁴Yedi gök gürlemesi seslendiğinde yazmak üzereydim ki, gökten, «Yedi gök gürlemesinin söylediklerini yazma, mühürle onları» diyen bir ses işittim.

⁵Denizin ve karanın üzerinde durduğunu gördüğüm melek, sağ elini göğe kaldırdı. ⁶Göğü ve gökte olanları, yeri ve yerde olanları, denizi ve denizde olanları yaratanın ve sonsuzluklar boyunca yaşayanın hakkı için yemin edip dedi ki, «Artık gecikme olmayacak. ⁷Yedinci melek borazanını çaldığı zaman, Tanrı'nın sır olan tasarısı tamamlanacak. Nitekim Tanrı bunu, kulları peygamberlere müjdelemişti.»

⁸Gökten işitmiş olduğum ses benimle yine konuşmaya başladı: «Git, denizin ve karanın üzerinde duran meleğin elindeki açık tomarı al» dedi.

⁹Meleğin yanına gidip küçük tomarı bana vermesini istedim. Bana, «Al, bunu ye!» dedi. «Midende bir acılık yapacak, ama ağzında bal gibi tatlı olacak.» ¹⁰Küçük tomarı meleğin elinden alıp yedim. Ağzımda bal gibi tatlıydı. Ama onu yuttuğumda midem acılaştı. ¹¹Sonra bana şöyle dedi: «Senin yine birçok halklar, uluslar, diller ve krallarla ilgili olarak peygamberlikte bulunman gerekir.»

11. Bölüm

İki tanık

Bana, değneğe benzer bir ölçü kamışı verilip şöyle dedi: «Git, Tanrı'nın tapınağını ve sunağı ölç, orada tapınanları say. ²Tapınağın dış avlusunu bırak, orayı ölçme. Çünkü orası, kutsal kenti kırk iki ay boyunca ayaklarıyla çiğneyecek olan uluslara verildi. ³İki tanığıma güç vereceğim; çuldan giysiler içinde bin iki yüz altmış gün peygamberlik edecekler.»

⁴Bunlar, yeryüzünün Rabbi önünde duran iki zeytin ağacı ve iki kandilliktir. ⁵Biri onlara zarar vermeye kalkışırsa, ağızlarından ateş fışkıracak ve düşmanlarını yiyip bitirecek. Onlara zarar vermek isteyen herkesin böyle öldürülmesi gerekir. ⁶Peygamberlik ettikleri sürece yağmur yağmasın diye göğü kapamaya yetkileri vardır. Suları kana dönüştürme ve yeryüzünü, kaç kez isterlerse, her türlü bela ile vurma yetkisine sahiptirler. ⁷Tanıklık görevleri sona erince dipsiz derinliklerden çıkan canavar onlarla savaşacak, onları yenip öldürecek. ⁸Cesetleri, simgesel olarak Sodom ve Mısır diye adlandırılan büyük kentin ana yoluna serilecek. Onların Rabbi de orada çarpmıha gerilmişti. ⁹Her halktan, oymaktan, dilden ve ulustan insanlar, üç buçuk gün onların cesetlerini seyredecek ve cesetlerinin mezara konulmasına izin vermeyecekler. ¹⁰Yeryüzünde yaşayanlar, onların bu durumuna sevinip bayram edecek, birbirlerine armağanlar gönderecekler. Çünkü bu iki peygamber, yeryüzünde yaşayanlara çok eziyet etmişti.

¹¹Üç buçuk gün sonra iki peygamber, Tanrı'dan gelen yaşam soluğunun bedenlerine girmesiyle ayağa kalktılar. Onları görenler dehşete kapıldı. ¹²İki peygamber gökten gelen yüksek bir sesin, «Buraya çıkın!» dediğini işittiler ve düşmanlarının gözü önünde, bir bulut içinde göğe yükseldiler. ¹³Tam o saatte şiddetli bir deprem oldu ve kentin onda biri yıkıldı. Depremde yedi bin kişi can verdi. Geriye kalanlar dehşete kapılıp gökteki Tanrı'yı yücelttiler.

¹⁴İkinci `vay' geçti. İşte, üçüncü `vay' tez geliyor.

Yedinci borazan

¹⁵Yedinci melek borazanını çaldı. Gökten gelen yüksek sesler şöyle diyordu:

«Dünyanın egemenliği,
Rabbimizin ve O'nun Mesihinin oldu.
Ve O sonsuzlara dek egemenlik sürecek.»

¹⁶⁻¹⁷Tanrı'nın önünde, tahtları üzerinde oturan yirmi dört ihtiyar, yüzüstü yere kapandı. Tanrı'ya tapınarak şöyle dediler:

«Gücü her şeye yeten,

var olan ve var olmuş olan Rab Tanrı!
Sana şükrediyoruz.
Çünkü büyük kudretini kuşanıp
egemenlik sürmeye başladın.
¹⁸Uluslar gazaba gelmişlerdi.
Şimdiyse senin gazabın üzerlerine geldi.
Ölüleri yargılamak,
kulların olan peygamberleri, kutsalları,
küçük olsun büyük olsun,
senin adından korkanları ödüllendirmek
ve yeryüzünü mahvedenleri mahvetmek zamanı da geldi.»

¹⁹Sonra Tanrı'nın gökteki tapınağı açıldı ve tapınakta O'nun antlaşma sandığı görüldü. O anda şimşekler çaktı, uğultular ve gök gürlemeleri işitildi. Yer sarsıldı ve şiddetli bir dolu fırtınası koptu.

12. Bölüm

Kadın ve ejderha

Gökte olağanüstü bir belirti, güneşe sarınmış bir kadın görüldü. Ay ayaklarının altındaydı ve başında on iki yıldızdan oluşmuş bir taç vardı. ²Kadın gebeydi. Doğum sancıları içinde kıvranıyor, feryat ediyordu. ³Sonra gökte başka bir belirti görüldü: yedi başlı, on boynuzlu ve yedi başında yedi taç olan, kızıl renkli büyük bir ejderhaydı bu. ⁴Kuyruğuyla gökteki yıldızların üçte birini sürükleyip yeryüzüne attı. Sonra, doğum yapmak üzere olan kadının önünde durdu. Kadın doğurduğu an ejderha çocuğu yutacaktı. ⁵Kadın bir oğul, bütün ulusları demir çomakla güdecek bir erkek çocuk doğurdu. Çocuk hemen alınıp Tanrı'ya, Tanrı'nın tahtına götürüldü. ⁶Kadın ise çöle kaçtı. Orada bin iki yüz altmış gün beslenmesi için Tanrı tarafından hazırlanmış bir yeri vardı.

⁷⁻⁸Gökte savaş oldu. Mikail ve melekleri ejderhaya karşı savaştılar. Ejderha kendi melekleriyle birlikte karşı koydu, ama gücü yetmedi. Bu yüzden gökteki yerlerini yitirdiler. ⁹Büyük ejderha, İblis ya da Şeytan diye adlandırılan ve tüm dünyayı saptıran o eski yılan, melekleriyle birlikte yeryüzüne atıldı. ¹⁰Bundan sonra gökte yüksek bir sesin şöyle dediğini duydum:

«Tanrımızın kurtarışı, gücü, egemenliği
ve Mesihinin yetkisi şimdi gerçekleşti.
Çünkü kardeşlerimizin suçlayıcısı,
onları Tanrımızın önünde gece gündüz suçlayan,
aşağı atıldı.

¹¹Kardeşlerimiz, Kuzu'nun kanıyla
ve ettikleri tanıklığın bildirisiyle
onu yendiler.

Ölümü göze alacak kadar
can sevgisinden vazgeçmişlerdi.

¹²Bunun için, ey gökler ve göklerde yaşayanlar,
sevinin!

Yer ve deniz, vay halinize!
Çünkü İblis, zamanının az olduğunu bilerek
büyük bir öfkeyle üzerinize indi.»

¹³Ejderha, yeryüzüne atıldığını görünce, erkek çocuğu doğuran kadını kovalamaya başladı.
¹⁴Kadına, yılanın önünden çöle, üç buçuk yıl¹⁰ besleneceği yere uçup kaçabilmesi için büyük bir kartalın iki kanadı verildi. ¹⁵Yılan, kadını selle süpürüp götürmek için ağzından, kadının ardından ırmak gibi su akıttı. ¹⁶Ama yeryüzü, ağzını açıp ejderhanın ağzından akıttığı ırmağı yutarak kadına yardım etti. ¹⁷Bunun üzerine ejderha kadına öfkelenildi. Kadının soyundan geriye kalan ve Tanrı'nın buyruklarını yerine getirip İsa'ya olan tanıklıklarını sürdürenlerle savaşmaya gitti.
¹⁸Denizin kıyısında dikilip durdu.

13. Bölüm

Denizden çıkan canavar

Sonra, on boynuzlu, yedi başlı bir canavarın denizden çıktığını gördüm. Boynuzlarının üzerinde on taç vardı ve başlarının üzerinde küfür niteliğinde adlar yazılıydı. ²Gördüğüm canavar, parsa benziyordu. Ayakları ayı ayağı, ağzı ise aslan ağzı gibiydi. Ejderha canavara, kendi gücü ve tahtıyla birlikte büyük yetki verdi. ³Canavarın başlarından biri, ölümcül bir yara almışa benziyordu. Ne var ki, bu ölümcül yara iyileşmişti. Bütün dünya, şaşkınlık içinde canavarın peşinden gitti. ⁴İnsanlar, canavara yetki veren ejderhaya taptılar. «Canavar gibisi var mı? Onunla kim savaşabilir?» diyerek canavara da taptılar.

⁵Canavara, kurumlu sözler söyleyen ve küfürler savuran bir ağız ve kırk iki ay süreyle kullanabileceği bir yetki verildi. ⁶Tanrı'ya sövmek, O'nun adına ve konutuna, yani gökte yaşayanlara sövmek için ağzını açtı. ⁷Kutsallara karşı savaş açıp onları yenmesine izin verildi. Canavar, her oymak, her halk, her dil ve her ulus üzerinde yetkili kılındı. ⁸Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulalıdan beri boğazlanmış Kuzu'nun yaşam kitabında adı yazılmamış olan her insan ona tapacak. ⁹Kulağı olan işitsin!

¹⁰Tutsaklığa gidecek olan,¹¹
tutsaklığa gidecek.
Kılıçla öldürülecek olan,¹¹
kılıçla öldürülecek.
Bu durum, kutsalların sabrını ve imanını gerektirir.

Yerden çıkan canavar

¹¹Bundan sonra başka bir canavar gördüm. Yerden çıkan bu canavarın kuzu gibi iki boynuzu vardı, ama ejderha gibi ses çıkarıyordu. ¹²Birinci canavarın bütün yetkisini onun adına kullanıyor, yeryüzünü ve orada yaşayanları ölümcül yarası iyileşmiş olan birinci canavara tapmaya zorluyordu. ¹³İnsanların gözü önünde, gökten yeryüzüne ateş yağdıracak kadar büyük mucizeler yapıyordu. ¹⁴Birinci canavarın adına yapmasına izin verilen mucizeler sayesinde, yeryüzünde yaşayanları saptırdı. Onlara, kılıçla yaralanmış, ama sağ kalmış olan canavarın onuruna bir put yapmalarını buyurdu. ¹⁵Kendisine, canavarın putuna yaşam soluğu vererek onu konuşturmak ve ona tapmayanların hepsini öldürtmek üzere güç verildi. ¹⁶Küçük büyük, zengin yoksul, özgür

köle, herkesin sağ eli ya da alını üzerine bir işaret vurduruyordu. ¹⁷Öyle ki, bu işareti, yani canavarın adını ya da adını simgeleyen sayıyı taşıyanların dışında hiç kimse ne bir şey satın alabiliyor, ne de satabiliyordu.

¹⁸Bu konu bilgelik gerektirir. Anlayabilen, canavara ait sayıyı hesaplasın. Çünkü bu sayı bir insanı simgeler. Onun sayısı altı yüz altmış altıdır.

14. Bölüm

Kuzu ve 144.000 kişi

Sonra Kuzu'nun Siyon dağı üzerinde durduğunu gördüm. O'nunla birlikte, alınlarında kendisinin ve Babasının adının yazılmış olduğu yüz kırk dört bin kişi vardı. ²Gökten, gürül gürül akan suların sesini, büyük bir gök gürlemesini andıran bir ses işittim. İşittiğim ses, çenk çalanların çıkardığı sese benziyordu. ³O yüz kırk dört bin kişi, tahtın önünde, dört yaratığın ve ihtiyarların önünde yeni bir ezgi söylüyordu. Yeryüzünden satın alınmış olan bu kişilerden başka kimse o ezgiyi öğrenemedi. ⁴Kendilerini kadınlarla lekelememiş olanlar bunlardır. Pak kişilerdir. Kuzu nereye giderse O'nun ardından giderler. Tanrı'ya ve Kuzu'ya ait olacakların ilk bölümü olmak üzere insanlar arasından satın alınmışlardır. ⁵Ağzlarından hiç yalan çıkmamıştır. Kusursuzdurlar.

Üç melek

⁶Bundan sonra göğün ortasında uçan başka bir melek gördüm. Bu melek, yeryüzünde yaşayanlara | her ulusa ve her oymağa, her dile ve her halka | iletmek üzere sonsuza dek kalıcı olan Müjde'yi getiriyordu. ⁷Yüksek sesle şöyle diyordu: «Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi. Göğü, yeri, denizi ve su pınarlarını yaratana tapının!»

⁸Onun ardından gelen ikinci bir melek şöyle seslendi: «Yıkıldı! Kendi azgın ahlaksızlığının şarabını bütün uluslara içirmiş olan büyük Babil yıkıldı!»

⁹⁻¹⁰Onları izleyen üçüncü bir melek yüksek sesle şöyle diyordu: «Bir kimse canavara ve onun benzeyişindeki puta taparsa, alını üzerine ya da eli üzerine onun işaretini kabul ederse, Tanrı gazabının kâsesinde saf olarak hazırlanmış Tanrı öfkesinin şarabından içecektir. Böylelerine, kutsal meleklerin ve Kuzu'nun önünde ateş ve kükürtle işkence edilecek. ¹¹Çektikleri işkencenin dumanı sonsuzlara dek tütecek. Canavara ve onun putuna tapıp onun adının işaretini kabul edenler gece gündüz rahat yüzü görmeyecekler. ¹²Bu durum, Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren ve İsa'ya olan imanlarını sürdüren kutsalların sabrını gerektirir.»

¹³Gökten bir ses işittim. «Şunu yaz: bundan böyle Rab'be ait olarak ölenlere ne mutlu!» diyordu.

«Evet» diyor Ruh, «uğraşlarından dinlenecekler. Çünkü yaptıkları işler onları izleyecektir.»

Yerin ürünü toplanıyor

¹⁴Bundan sonra beyaz bir bulut gördüm. Bulutun üzerinde oturan, başında altın bir taç ve elinde keskin bir orak bulunan, `insanoğluna benzer biri' vardı. ¹⁵Tapınaktan çıkan başka bir melek bulutun üzerinde oturana yüksek sesle şöyle bağırdı: «Orağını uzat ve biç! Biçme saati geldi. Çünkü yerin ekini olgunlaşmış bulunuyor.» ¹⁶Bulutun üzerinde oturan, orağını yerin üzerine

salladı ve yerin ekini biçildi.

¹⁷Gökteki tapınaktan başka bir melek çıktı. Onun da keskin bir orağı vardı. ¹⁸Ateşin üzerinde yetkili olan başka bir melek ise sunaktan çıkıp geldi. Keskin orağı olana yüksek sesle, «Keskin orağını uzat!» dedi. «Yerin asmasının salkımlarını topla. Çünkü üzümleri olgunlaştı.» ¹⁹Bunun üzerine melek orağını yerin üzerine salladı. Yerin asmasının ürününü toplayıp Tanrı öfkesinin büyük cenderesine attı. ²⁰Kentin dışında sıkılan cendereden kan aktı. Kan, bin altı yüz ok atımı çapındaki bir alanda atların gemlerine dek yükseldi.

15. Bölüm

Yedi melek ve yedi bela

Gökte büyük ve şaşılacak başka bir belirti gördüm. Bu, son yedi belayı taşıyan yedi melekti. Tanrı'nın öfkesi bu belalarla son buluyordu.

²Ateşle karışık camdan oluşmuş deniz gibi bir şey gördüm. Canavara, onun benzeyişindeki puta ve adını simgeleyen sayıya karşı zafer kazananlar, ellerinde Tanrı'nın verdiği çenklemlerle cam denizin üzerinde durmuşlardı. ³⁻⁴Tanrı'nın kulu Musa'nın ve Kuzu'nun ezgisini söylüyorlardı:

«Gücü her şeye yeten Rab Tanrı,
senin işlerin büyük ve şaşılacak işlerdir.
Ey ulusların kralı,
senin yolların doğru ve adildir.
Rab, senden korkmayıp
adını yüceltmeyecek olan kim var?
Çünkü kutsal olan yalnız sensin.
Bütün uluslar gelip
senin önünde tapınacaklar.
Çünkü senin adil işlerin açıkça görüldü.»

⁵Bundan sonra, gökteki tapınağın, yani tanıklık çadırının açıldığını gördüm. ⁶Yedi belayı taşıyan yedi melek, temiz ve parlak keten giysiler giyinmiş, göğüslerine de altın kuşaklar sarınmış olarak tapınaktan çıktılar. ⁷Dört yaratıktan biri yedi meleğe, sonsuzluklar boyunca yaşayan Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi altın tas verdi. ⁸Tapınak, Tanrı'nın yüceliğinden ve kudretinden ötürü dumanla doldu. Yedi meleğin yedi belası sona erinceye dek kimse tapınağa giremedi.

16. Bölüm

Tanrı'nın öfkesi ve yedi tas

Bundan sonra tapınaktan yükselen gür bir sesin yedi meleğe, «Gidin, Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi tası yeryüzüne boşaltın!» dediğini işittim.

²Birinci melek gidip tasını yeryüzüne boşalttı. Canavarın işaretini taşıyıp onun benzeyişindeki puta tapanların üzerinde iğrenç ve ıstırap verici yaralar oluştu.

³İkinci melek tasını denize boşalttı. Deniz, ölü kanına benzer bir kana dönüştü ve içindeki bütün

canlılar öldü.

⁴Üçüncü melek tasını ırmaklara ve su pınarlarına boşalttı, bunlar da kana dönüştü. ⁵Sulardan sorumlu meleğin şöyle dediğini işittim:

«Var olan ve var olmuş olan kutsal Tanrı!

Bu yargılarında adilsin.

⁶Kutsalların ve peygamberlerin kanını döktükleri için, içecek olarak sen de onlara kan verdin.

Bunu hak ettiler.»

⁷Sunaktan gelen bir sesin,

«Evet, gücü her şeye yeten Rab Tanrı,

yargıların doğru ve adildir»

dediğini işittim.

⁸Dördüncü melek tasını güneşin üzerine boşalttı. Bununla güneşe, insanları ateşle yakıp kavurma gücü verildi. ⁹İnsanlar korkunç bir ısıyla kavruldular. Tövbe edip bu belalara egemen olan Tanrı'ya yücelteceklerine, O'nun adına sövdüler.

¹⁰Beşinci melek tasını canavarın tahtı üzerine boşalttı. Canavarın egemenliği karanlığa gömüldü. İnsanlar, ıstıraptan dillerini ısırıyorlar. ¹¹Istırap ve yaralarından ötürü gökteki Tanrı'ya sövdüler. Yaptıklarından da tövbe etmediler.

¹²Altıncı melek tasını büyük Fırat nehri üzerine boşalttı. Gündoğusundan gelen kralların yolu açılsın diye ırmağın suları kurudu. ¹³Bundan sonra ejderhanın ağzından, canavarın ağzından ve sahte peygamberin ağzından kurbağaya benzer üç kötü ruhun çıktığını gördüm. ¹⁴Bunlar, mucizeler yapan cinlerin ruhlarıdır. Gücü her şeye yeten Tanrı'nın büyük gününde olacak savaş için bütün dünyanın krallarını toplamaya gidiyorlar.

¹⁵«İşte hırsız gibi geliyorum! Çıplak dolaşmamak ve utanç içinde kalmamak için uyanık durup giysilerini üstünde bulundurana ne mutlu!»

¹⁶Üç kötü ruh, kralları İbranicede Armagedon denilen yerde topladılar. ¹⁷Yedinci melek tasını havaya boşalttı. Tapınaktaki tahttan yükselen gür bir ses, «Tamam!» dedi. ¹⁸O anda şimşekler çaktı, uğultular ve gök gürlemeleri işitildi. Öylesine büyük bir deprem oldu ki, insan yeryüzünde oldu olalı bu kadar büyük bir deprem olmamıştı. ¹⁹Büyük kent üçe bölündü. Uluslara ait kentler de yerle bir oldu. Büyük Babil, Tanrı'nın önünde anıldı ve Tanrı'nın ateşli gazabının şarabını içeren kâse kendisine verildi. ²⁰Bütün adalar ortadan kalktı, dağlar yok oldu. ²¹Gökten, insanların üzerine, taneleri yaklaşık kırk kilo¹ ağırlığında şiddetli bir dolu yağdı. Dolu belası öylesine korkunçtu ki, insanlar bu beladan ötürü Tanrı'ya sövdüler.

17. Bölüm

Canavarın sırtındaki kadın

Yedi taşı alan yedi melekten biri gelip benimle konuştu: «Gel» dedi. «Engin suların kenarında oturmuş büyük fahişenin çarpıtılacağı cezayı sana göstereyim. ²Dünyanın kralları onunla cinsel

ahlaksızlığa düştüler. Yeryüzünde yaşayanlar onun ahlaksızlığının şarabıyla sarhoş oldular.»

³Bundan sonra melek beni Ruh'un yönetiminde çöle götürdü. Orada yedi başlı, on boynuzlu ve üzeri küfür niteliğinde adlarla kaplı kırmızı bir canavarın üstüne oturmuş bir kadın gördüm.

⁴Kadın, mor ve kırmızı giysilere bürünmüş, altınlar, değerli taşlar ve incilerle süslenmişti. Elinde, iğrenç şeylerle ve cinsel ahlaksızlığının çirkeflikleriyle dolu altın bir kâse vardı. ⁵Alnına şu esrarengiz ad yazılmıştı:

'BÜYÜK BABİL,

DÜNYA FAHİŞELERİNİN

VE İĞRENÇLİKLERİNİN ANASI.'

⁶Kadının, kutsalların kanıyla ve İsa'ya tanıklık etmiş olanların kanıyla sarhoş olduğunu gördüm. Onu görünce büyük bir şaşkınlığa düştüm. ⁷Melek bana, «Neden şaştın?» diye sordu. «Kadının ve onu taşıyan yedi başlı, on boynuzlu canavarın sırrını ben sana açıklayayım. ⁸Gördüğün canavar, bir zamanlar vardı, ama şimdi yok. Biraz sonra dipsiz derinliklerden çıkacak ve yıkıma gidecek. Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulduğundan beri adları yaşam kitabına yazılmamış olanlar, canavarı görünce şaşacaklar. Çünkü o bir zamanlar vardı, şimdi yok, ama yine gelecek.

⁹«Bunu anlamak için bilgelik gerek. Yedi baş, kadının üzerlerinde oturduğu yedi dağdır; aynı zamanda yedi kraldır. ¹⁰Bunların beşi düştü, biri duruyor, ötekiyse henüz gelmedi. Gelince kısa bir süre kalması gerek. ¹¹Yaşamış, ama artık yok olan canavarın kendisi sekizinci kraldır. Yedilerden biri olup yıkıma gitmektedir. ¹²Gördüğün on boynuz, henüz egemenlik sürmemiş on kraldır. Ama bunlar, canavarla birlikte bir saat egemenlik sürmek üzere yetki alacaklar.

¹³Düşünce birliği içinde olan bu krallar güçlerini ve yetkilerini canavara verecekler. ¹⁴Kuzu'ya karşı savaşacaklar, ama Kuzu onları yenecektir. Çünkü Kuzu, rablerin Rabbi, kralların Kralı'dır. O'nunla birlikte olanlar, çağrılmış, seçilmiş ve O'na sadık kalmış olanlardır.»

¹⁵Bundan sonra melek bana dedi ki, «Şu gördüğün sular, yani fahişenin kenarında oturduğu sular, halklar, toplumlar, uluslar ve dillerdir. ¹⁶Gördüğün canavar ve on boynuz, fahişeden nefret edecekler, onu perişan edip çıplak bırakacaklar. Onun etini yiyip kendisini ateşte yakacaklar.

¹⁷Çünkü Tanrı kendi amacını gerçekleştirme isteğini onların yüreğine koymuştur. Şöyle ki, Tanrı'nın sözleri yerine gelinceye dek krallıklarını canavara devretmekte sözbirliği edecekler.

¹⁸Gördüğün kadın, dünyanın kralları üzerinde egemenlik süren büyük kenttir.»

18. Bölüm

Babil'in yıkılışı

Bundan sonra, büyük yetkiye sahip başka bir meleğin gökten indiğini gördüm. Yeryüzü onun görkemiyle aydınlandı. ²Melek, gür bir sesle şöyle bağırdı:

«Yıkıldı! Büyük Babil yıkıldı!
Şimdi cinlerin barınağı,
her türlü kötü ruhun uğrağı,
her türlü murdar ve iğrenç kuşun sığınağı oldu.

³Çünkü bütün uluslar
onun azgın ahlaksızlığının şarabından içtiler.
Dünyanın kralları
onunla cinsel ahlaksızlığa düştüler.
Dünyanın tüccarları
onun aşırı sefahatiyle zenginleştiler.»

⁴Gökten başka bir ses işittim:
«Ey halkım!» diyordu.

«Onun günahlarına ortak olmamak,
uğradığı belalara uğramamak için çıkın oradan!

⁵Çünkü onun üst üste yığılan günahları göğe erişti,
ve Tanrı onun suçlarını hatırladı.

⁶Babil nasıl davrandıysa, karşılığını ona aynen verin.
Yaptıklarının iki katını ödeyin.

Kendi hazırladığı kâsenin
iki katını hazırlayıp ona içirin.

⁷Kendini yücelttiği ve sefahatte yaşattığı oranda
ona ıstırap ve keder verin.

Çünkü içinden diyor ki,
`Tahtında oturan bir kraliçeyim, dul değilim.

Asla yas tutmayacağım!'

⁸Bu nedenle onun başına gelecek olan belalar |
ölüm, yas ve kıtlık |

bir gün içinde gelecek,
ateş onu yiyip bitirecektir.

Çünkü onu yargılayan Rab Tanrı güçlüdür.

⁹«Kendisiyle cinsel ahlaksızlığa düşmüş ve sefahatte yaşamış olan dünyanın kralları, onu yakan
ateşin dumanını görünce onun için ağlayıp dövünecekler. ¹⁰Çektiği ıstıraptan dehşete düşecekler.
Uzakta durup,

`Vay, vay, büyük kent,
güçlü kent Babil!

Bir saat içinde cezayı buldun' diyecekler.

¹¹«Dünyanın tüccarları onun için ağlayıp yas tutarlar. Çünkü onların mallarını satın alacak kimse
yok artık. ¹²⁻¹³Altını, gümüşü, değerli taşları, incileri, ince keteni, ipeği, mor ve kırmızı kumaşları,
her çeşit kokulu ağacı, fildişinden yapılmış her çeşit kabı, en pahalı ağaçlardan, tunç, demir ve
mermerden yapılmış her çeşit malı, tarçın ve kakule, buhur, hoş kokulu yağ, tütsü, şarap,
zeytinyağı, kepeksiz un ve buğdayı, sığırları, koyunları, atları, arabaları ve köleleri, insanların
canını satın alacak kimse yok artık.

¹⁴«Diyecekler ki,

`Canının çektiği meyveler elinden gitti.

Bütün değerli ve göz alıcı malların yok oldu.

İnsanlar bunları bir daha göremeyecek.'

¹⁵Babil'de bu malları satarak zenginleşen tüccarlar, kentin çektiği ıstıraptan dehşete düşecekler. Uzakta durup ağlayarak yas tutacaklar.

¹⁶«`Vay, vay!' diyecekler.

`İnce keten, mor ve kırmızı kumaşlarla kuşanmış,
altın, değerli taşlar ve incilerle süslenmiş
büyük kent!

¹⁷⁻¹⁸'Bu kadar büyük zenginlik
bir saat içinde yok oldu.'

«Her geminin reisi, yolcuları, tayfaları ve denizden geçinenlerin hepsi, onu yakan ateşin dumanını görünce uzakta durup, `Büyük kentin bir benzeri var mıdır?' diyerek feryat ettiler.

¹⁹Başlarından aşağı toprak döktüler. Yas tutup ağlayarak şöyle feryat ettiler:

`Vay, vay, büyük kent!

Denizde gemileri olanların hepsi
onun sayesinde, onun değerli mallarıyla
zengin olmuşlardı.

Ama kent bir saat içinde viraneye döndü.

²⁰Ey gök, kutsallar, elçiler ve peygamberler!

Onun başına gelenlere sevinin!

Çünkü Tanrı, onu yargılayıp hakkınızı aldı.'»

²¹Sonra güçlü bir melek, büyük bir değirmen taşına benzer bir taşı kaldırıp denize atarak şöyle dedi:

«Büyük kent Babil,

işte böyle bir şiddetle atılacak

ve bir daha görülmeyecek.

²²Artık sende çenk çalanların, ezgi okuyanların,

kaval ve borazan çalanların sesi

hiç işitilmeyecek.

Artık sende hiçbir el sanatının sanatçısı bulunmayacak.

Sende artık değirmen sesi duyulmayacak.

²³Artık sende hiçbir çıranın ışığı parlamayacak.

Sende artık gelin ve güvey sesleri duyulmayacak.

Senin tüccarların, dünyanın büyükleriydi.

Bütün uluslar senin büyücülüğünle sapmıştı.

²⁴Peygamberlerin, kutsalların

ve yeryüzünde boğazlanan herkesin kanı

sende¹ bulundu.»

19. Bölüm

Haleluya

Bundan sonra gökte, büyük bir kalabalığın sesini andıran yüksek bir ses işittim.

«Haleluya!»¹ diyorlardı.

«Kurtarış, yücelik ve güç Tanrımıza özgüdür.

²Çünkü O'nun yargıları doğru ve adildir.

Yeryüzünü cinsel ahlaksızlığıyla yozlaştıran

büyük fahişeyi yargılayıp

kendi kullarının kanının öcünü aldı.»

³İkinci kez,

«Haleluya!

Fahişenin dumanı sonsuzlara dek tütecek» dediler.

⁴Yirmi dört ihtiyar ve dört yaratık yere kapanıp, «Amin! Haleluya!» diyerek taht üzerinde oturan Tanrı'ya tapındılar.

⁵Sonra tahttan yükselen bir ses şöyle dedi:

«Ey Tanrımızın bütün kulları!

Küçük büyük, O'ndan korkan hepiniz,

O'nu övün!»

⁶Sonra büyük bir kalabalığın sesini, gürül gürül akan suların ve güçlü gök gürlmelerinin sesini andıran sesler işittim.

«Haleluya!» diyorlardı.

«Çünkü gücü her şeye yeten Rab Tanrımız egemenlik sürüyor.

⁷Sevinelim ve coşalım!

O'nu yüceltelim!

Çünkü Kuzu'nun düğünü başlıyor,

O'nun gelini hazırlandı.

⁸Giymesi için ona temiz ve parlak,

ince keten giysiler verildi.»

İnce keten, kutsalların adil işlerini simgeler.

⁹Melek bana, «Şunu yaz» dedi. «Ne mutlu Kuzu'nun düğün şölenine çağrılmış olanlara!» Ve şunu ekledi: «Bunlar gerçek sözlerdir, Tanrı'nın sözleridir.»

¹⁰Ona tapınmak üzere ayaklarına kapandım. Ama o, «Sakin yapma!» dedi. «Ben de senin gibi ve İsa'ya tanıklıklarını sürdüren kardeşlerin gibi, Tanrı'nın kuluyum. Tanrı'ya tap! Çünkü İsa'ya tanıklık, peygamberlik ruhunun özüdür.»

Beyaz atın binicisi

¹¹Bundan sonra göğün açılmış olduğunu ve orada beyaz bir atın durduğunu gördüm. Ata binmiş olanın adı Sadık ve Gerçek'tir. Adaletle yargılar ve savaşır. ¹²Gözleri alev alev yanan ateşe benzer. Başında çok sayıda taç vardır ve üzerinde kendisinden başka kimsenin bilmediği bir ad yazılmıştır. ¹³Kana batırılmış bir kaftan giyinmiş olup 'Tanrı'nın Sözü' adıyla anılır. ¹⁴Temiz ve beyaz, ince ketene bürünmüş olan gökteki ordular, beyaz atlara binmiş, O'nun ardından geliyorlardı. ¹⁵O'nun ağzından ulusları vuracak keskin bir kılıç uzanıyor. Kendisi onları demir çomakla güdecek. Gücü her şeye yeten Tanrı'nın ateşli gazabının şarabını üreten cendereyi kendisi sıkacak. ¹⁶Kaftanı ve kalçası üzerinde şu ad yazılıydı:

'KRALLARIN KRALI VE RABLERİN RABBİ'

¹⁷⁻¹⁸Bundan sonra güneşte duran bir melek gördüm. Göğün ortasında uçan bütün kuşlara yüksek sesle bağırıp dedi ki, «Kralların, komutanların ve güçlü adamların etini, atların ve binicilerinin etini, özgür, köle, küçük büyük, hepsinin etini yemek için toplanıp Tanrı'nın büyük şölenine gelin!»

¹⁹Canavarı, dünya krallarını ve onların ordularını, ata binmiş Olan'la O'nun ordusuna karşı savaşmak üzere toplanmış gördüm. ²⁰Canavar ve onun önünde mucizeler yapan sahte peygamber yakalandı. Sahte peygamber, canavarın işaretini alıp onun putuna tapanları bu mucizelerle saptırmıştı. Her ikisi de kükürtle yanan ateş gölüne diri diri atıldı. ²¹Geriye kalanlar, ata binmiş Olan'ın ağzından uzanan kılıçla öldürüldü. Bütün kuşlar, bunların etiyle doydu.

20. Bölüm

Bin yıl

Elinde dipsiz derinliklerin anahtarı ve büyük bir zincir olan bir meleğin gökten indiğini gördüm. ²Melek ejderhayı, yani İblis ya da Şeytan denen o eski yılanı tutup bin yıl için bağladı. ³Bin yıl tamamlanınca dek ulusları bir daha saptırmasın diye onu dipsiz derinliklere attı, oraya kapayıp girişini mühürledi. Bin yıl geçtikten sonra kısa bir süre için serbest bırakılması gerekir.

⁴Bazı tahtlar ve bunların üzerinde oturanları gördüm. Onlara yargılama yetkisi verilmişti. İsa'ya tanıklık ve Tanrı sözü uğruna başı kesilmiş olanların canlarını da gördüm. Bunlar, canavara ve onun putuna tapmamış, alınları ve elleri üzerine onun işaretini almamış olanlardı. Hepsi dirilip Mesih'le birlikte bin yıl egemenlik sürdüler. ⁵İlk diriliş budur. Ölülerin geri kalanı, bin yıl tamamlanmadan dirilmedi. ⁶İlk dirilişe dahil olanlar mutlu ve kutsaldır. İkinci ölümün bunların üzerinde hiçbir yetkisi yoktur. Tanrı'nın ve Mesih'in kâhinleri olacaklar ve O'nunla birlikte bin yıl egemenlik süreceklerdir.

Şeytan'ın cezalandırılması

⁷Bin yıl tamamlanınca Şeytan, atıldığı zindandan serbest bırakılacak. ⁸Yeryüzünün dört bir bucağındaki ulusları | Yecüc'ü ve Mecüc'ü | saptırmak ve onları savaş için bir araya toplamak üzere zindandan çıkacak. Toplananların sayısı denizin kum taneleri kadar çoktur.

⁹Yeryüzünün enginliklerinden geçerek kutsalların ordugâhını ve sevilen kenti kuşattılar. Ama gökten ateş yağdı ve onları yakıp kül etti. ¹⁰Onları saptıran İblis ise, canavarla sahte peygamberin de içinde bulunduğu ateş ve kükürt gölüne atıldı. Gece gündüz, sonsuzlara dek işkence göreceklerdir.

Ölülerin yargılanması

¹¹Büyük, beyaz bir taht ve tahtın üzerinde oturanı gördüm. Yer ve gök O'nun önünden kaçtılar ve yok olup gittiler. ¹²Tahtın önünde duran büyük küçük, bütün ölüleri gördüm. Sonra bazı kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler, kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı. ¹³Deniz, kendisinde olan ölüleri, ölüm ve ölümler diyarı da kendilerinde olan ölüleri teslim ettiler. Her biri, yaptıklarına göre yargılandı. ¹⁴Ölüm ve ölümler diyarı, ateş gölüne atıldı. İşte bu ateş gölü, ikinci ölümdür. ¹⁵Adları yaşam kitabında yazılmamış

olanların hepsi, ateş gölüne atıldı.

21. Bölüm

Yeni Kudüs

Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gök ve önceki yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. ²Kutsal kentin, yeni Kudüs'ün kendi güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibi, gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. ³Tahttan yükselen gür bir sesin şöyle dediğini işittim: «İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. ⁴Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak. Çünkü önceki düzen ortadan kalkmıştır.»

⁵Tahtın üzerinde oturan dedi ki, «İşte her şeyi yeniliyorum.» Sonra, «Bunları yaz!» dedi. «Çünkü bu sözler güvenilir ve gerçektir.» ⁶Bana, «Tamam!» dedi. «Alfa ve Omega, başlangıç ve son ben'im. Susamış olana, yaşam suyunun pınarından karşılıksız olarak su vereceğim. ⁷Galip gelen bunları miras alacak. Ben ona Tanrı olacağım, o da bana oğul olacak. ⁸Ama korkak, imansız, iğrenç, adam öldüren, cinsel ahlaksızlıkta bulunan, büyücü, putperest ve bütün yalancılara gelince, onların yeri, kükürtle yanan ateş gölüdür. İkinci ölüm budur.»

⁹Son yedi belayla dolu yedi taşı olan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. «Gel!» dedi. «Kuzu'ya eş olacak gelini sana göstereyim.» ¹⁰⁻¹¹Sonra melek beni Ruh'un yönetiminde, büyük ve yüksek bir dağa götürdü. Oradan bana, gökten, Tanrı'nın yanından inen ve O'nun görkemiyle ışıldayan kutsal kenti, Kudüs'ü gösterdi. Kentin ışıltısı, çok değerli bir taşın, billur gibi parıldayan yeşim taşının ışıltısına benziyordu. ¹²Büyük ve yüksek surları ve on iki kapısı vardı. Kapıları on iki melek bekliyordu. Kapıların üzerine, İsrail oğullarının on iki oymağının adları yazılmıştı. ¹³Doğuda üç kapı, kuzeyde üç kapı, güneyde üç kapı ve batıda üç kapı vardı. ¹⁴Kenti çevreleyen surların on iki temel taşı bulunuyordu. Bunların üzerinde Kuzu'nun on iki elçisinin adları yazılıydı.

¹⁵Benimle konuşan meleğin elinde, kenti ve kentin kapılarıyla surlarını ölçmek için altından bir ölçü kamışı vardı. ¹⁶Kent, kare biçiminde olup uzunluğu enine eşitti. Melek kenti kamışla ölçtü, her bir yanı on iki bin ok atımı geldi. Uzunluğu, eni ve yüksekliği birbirine eşitti. ¹⁷Melek surları da ölçtü. Kullandığı insan ölçüsüne göre, bunları yüz kırk dört arşın yüksekliğinde¹ buldu.

¹⁸Surlar yeşimden yapılmıştı. Kent ise, cam berraklığında saf altındandı. ¹⁹⁻²⁰Kent surlarının temelleri, her türlü değerli taşla bezenmişti. Birinci temel taşı yeşim, ikincisi safir, üçüncüsü alaca akik, dördüncüsü zümrüt, beşincisi beyaz akik, altıncısı kırmızı akik, yedincisi sarı yakut, sekizincisi beril, dokuzuncusu zebecet, onuncusu sarıca zümrüt, onbirincisi gökyakut ve onikincisi mor yakuttu. ²¹On iki kapı, on iki inci idi; yani, kapıların her biri birer inciden yapılmıştı. Kentin ana yolu, cam saydamlığında saf altındandı.

²²Kentte tapınak görmedim. Çünkü gücü her şeye yeten Rab Tanrı ve Kuzu, kentin tapınağıdır.

²³Kentin, güneş ya da ay tarafından aydınlatılmaya gereksinmesi yoktur. Çünkü Tanrı'nın görkemi onu aydınlatıyor. Kuzu da onun çırasıdır. ²⁴Uluslar kentin ışığında yürüyecekler. Dünyanın kralları, servetlerini oraya getirecekler. ²⁵Kentin kapıları gündüz hiç kapanmayacak.

Üstelik orada hiç gece olmayacak. ²⁶Ulusların servet ve zenginlikleri oraya taşınacak. ²⁷Oraya murdar hiçbir şey, iğrenç ve aldatıcı işler yapan hiç kimse asla girmeyecek; yalnız adları Kuzu'nun yaşam kitabında yazılı olanlar girecektir.

22. Bölüm

Melek bana, Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından çıkan, billur gibi berrak olan yaşam suyu ırmağını gösterdi. ²Kentin ana yolunun ortasında akan ırmağın iki tarafında, on iki çeşit meyve üreten ve her ay meyvesini veren yaşam ağacı bulunuyordu. Ağacın yaprakları ise ulusların şifası içindir. ³Artık hiçbir lanet kalmayacak. Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtı kentin içinde olacak ve O'nun kulları kendisine tapınacak. ⁴O'nun yüzünü görecek, alınlarında O'nun adını taşıyacaklar. ⁵Artık gece olmayacak. Ne çıra ışığına, ne de güneş ışığına gereksinmeleri olacak. Rab Tanrı onlara ışık olacak ve sonsuzlara dek egemenlik sürecekler.

İsa geliyor

⁶Melek bana, «Bu sözler güvenilir ve gerçektir» dedi. «Peygamberlerin ruhlarının Tanrısı olan Rab, yakın zamanda olması gereken olayları kendi kullarına göstermek için meleğini gönderdi.»

⁷«İşte tez geliyorum! Bu kitaptaki peygamberlik sözlerine uyana ne mutlu!»

⁸Bunları işiten ve gören ben Yuhanna'yım. Bu şeyleri işitip gördüğüm zaman, bunları bana gösteren meleğe tapınmak üzere ayaklarına kapandım. ⁹Ama o bana, «Sakin yapma!» dedi. «Ben senin gibi ve peygamber olan senin kardeşlerinle bu kitabın sözlerine uyanlar gibi Tanrı'nın kuluyum. Tanrı'ya tap!»

¹⁰Sonra bana dedi ki, «Bu kitabın peygamberlik sözlerini mühürleme. Çünkü beklenen zaman yakındır. ¹¹Kötülük yapan, yine kötülük yapsın. Bayağı olan, bayağı yaşamını sürdürsün. Doğru olan, yine doğruyu yapsın. Kutsal olan kutsal kalsın.»

¹²«İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese, yaptığının karşılığını vereceğim. ¹³Alfa ve Omega, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son ben'im.

¹⁴«Kaftanlarını yıkayan ve böylelikle yaşam ağacından yemeye hak kazanarak kapılardan geçip kente girenlere ne mutlu! ¹⁵Aşağılık köpekler, büyücüler, cinsel ahlaksızlıkta bulunanlar, adam öldürenler, puta tapanlar ve yalanı sevip hile yapanların hepsi dışarıda kalacaklar.

¹⁶«Ben İsa, inanlı topluluklarıyla ilgili olan bu tanıklığı sizlere iletin diye meleğimi gönderdim. Davut'un kökünden ve soyundan olan ben'im, parlak sabah yıldızı ben'im.»

¹⁷Ruh ve Gelin¹, «Gel!» diyorlar. Her işiten, «Gel!» desin. Susamış olan gelsin. Dileyen, yaşam suyundan karşılıksız alsın.

¹⁸Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Eğer bir kimse bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır. ¹⁹Eğer bir kimse bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır.

²⁰Bütün bunlara tanıklık eden, «Evet, tez geliyorum!» diyor. Amin! Gel, ya Rab İsa!

²¹Rab İsa'nın lütfu, kutsallarla birlikte olsun. Amin.

ESİ Dipnotları:

1:2 İsa Mesih'in bildirisi: Grekçede, «İsa Mesih'in tanıklığı.»

6:6 bir ölçek buğday bir dinara: burada ölçek diye çevrilen sözcük, o çağda bir erin günlük yiyecek miktarı, dinar ise işçinin günlük ücretiydi.

8:11 pelin: bileşikgillerden, yapraklarında ve öteki kısımlarında son derece acı bir madde bulunan bir çeşit ot.

9:11 Abadon, Apolyon: `mahvedici' anlamına gelir.

12:14 üç buçuk yıl: Grekçede, «bir vakit ve vakitler ve yarım vakit.»

13:10 Tutsaklığa gidecek olan: birçok eski metinde, «Başkasını tutsak eden.»

13:10 Kılıçla öldürülecek olan: birçok eski metinde, «Kılıçla öldüren.»

16:21 kırk kilo: Grekçede, «bir talanton.»

18:24 sende: Grekçede, «onda.»

19:1 Haleluya: İbranicede, `Rab'bi övün' demektir.

21:17 yüksekliğinde: ya da «kalınlığında.»

22:17 Gelin: inanlılar topluluğu (bkz. 21:2).

(c) The Translation Trust 1987, 1994

Permission should be obtained from the Trust if you propose to reproduce part or all of the enclosed text for purposes other than personal study.

Write to:

Bu metnin bir kısmını ya da tamamını kişisel çalışmalar amacı dışında kullanmak isteyenler Trust'tan gerekli izni almak zorundadır. Bunun için aşağıdaki adrese başvurmalısınız:

The Translation Trust

107 Stanstead Rd

London

SE23 1HH

England

Fax: 44 181 291 6764

Tel: 44 181 699 0967

100127.3375@compuserve.com

For those outside Turkey printed copies of the New Testament can be obtained from the same address or for those inside Turkey from:

Türkiye sinirlari disinda yasayan herkes Müjde-Inçil'I basili kitap halinde yukardaki adresten, Türkiye'de ise asagidaki adresten alabilir veya isteyebilir:

Yeni Yasam Yayinlari

Bahariye Cad.

Metin 2 Apt. No 2

Kat 3 Daire 5

Kadiköy

Istanbul

Turkey

Fax: 0216 348 0526

Tel: 0216 414 1615 or 0216 414 2061

101555.3011@compuserve.com